

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

**Βρυξέλλες, 22 Ιουνίου 2006 (30.10)
(OR. en)**

10810/06

RC 6

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας : Για το Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής

Ημερομηνία Παραλαβής : 19 Ιουνίου 2006

Αποδέκτης : κ. Javier SOLANA, Γενικός Γραμματέας / Ύπατος Εκπρόσωπος

Θέμα: Έκθεση της Επιτροπής
- Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού 2005

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο της Επιτροπής - SEC(2006)761 τελικό.

συνημμ. : SEC(2006)761 τελικό

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 15.6.2006
SEC(2006)761 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού 2005

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή	7
I – Περιοριστικές συμφωνίες και καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης – Άρθρα 81, 82 και 86 ΕΚ	12
A – Νομοθετικοί, ερμηνευτικοί και διαδικαστικοί κανονες	12
1. Κατάχρηση δεσποζουσας θέσης	12
2. Συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές	13
2.1. Κανονισμοί απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των μεταφορών	13
2.1.1. Θαλάσσιες μεταφορές	13
2.1.2. Αεροπορικές μεταφορές	14
2.2. Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία της διανομής αυτοκινήτων οχημάτων	15
3. Διαδικαστικοί κανονες	17
3.1. Πρόσβαση στον φάκελο	17
3.2. Η εξέταση των πληροφοριών σχετικά με την αγορά και των καταγγελιών	18
Ένθετο 1: Άρθρα 81 και 82 ΕΚ: Κοινοτικό ενδιαφέρον για την διερεύνηση καταγγελομένων παραβάσεων και θέση προτεραιοτήτων	19
4. Εξέταση της κοινοτικής νομοθεσίας υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού	21
5. Πράσινη βίβλος σχετικά με τις αγωγές αποζημίωσης για παραβίαση των κοινοτικών αντιμονοπωλιακών κανόνων	22
B – Εφαρμογή των Αθρων 81, 82 και 86	24
1. Ενεργεια, βασικές βιομηχανίες, χημικά και φαρμακευτικά προϊόντα	24
1.1. Ενέργεια	24
1.2. Βασικές βιομηχανίες	30
1.3. Χημικά προϊόντα	31
1.4. Φαρμακευτικά προϊόντα	32
Ένθετο 2: AstraZeneca: καταχρηστική εκμετάλλευση των εθνικών διαδικασιών στον κλάδο των φαρμακευτικών προϊόντων	34
2. Πληροφορική, επικοινωνίες και μέσα μαζικής ενημέρωσης	35
2.1. Ηλεκτρονικές επικοινωνίες και ταχυδρομικές υπηρεσίες	35
2.2. Μέσα μαζικής ενημέρωσης	42
2.3. Κλάδοι πληροφορικής, διαδίκτυο και ηλεκτρονικά είδη ευρείας κατανάλωσης	45

3.	υπηρεσίες	46
3.1.	Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.....	46
3.2.	Μεταφορές	49
3.2.1.	Αερομεταφορές.....	49
3.2.2.	Εσωτερικές μεταφορές.....	51
3.3.	Διανεμητικό εμπόριο και άλλες υπηρεσίες	52
3.3.1.	Ελεύθερα επαγγέλματα	52
3.3.2.	Διαχείριση αποβλήτων	54
4.	Βιομηχανία, καταναλωτικά αγαθά και μεταποίηση	55
4.1.	Καταναλωτικά αγαθά και τρόφιμα	55
4.2.	Μηχανές και άλλοι μεταποιητικοί τομείς περιλαμβανομένου του εξοπλισμού μεταφορών.....	57
5.	Συμπράξεις	61
5.1.	Επισκόπηση των εξελίξεων στην πολιτική των συμπράξεων	61
5.1.1.	Σύσταση νέας Διεύθυνσης	61
5.1.2.	Το πρόγραμμα περί επιείκειας της Επιτροπής	62
5.2.	Υποθέσεις.....	65
Γ –	Επισκοπήση της συνεργασίας στο ευρωπαϊκό δίκτυο ανταγωνισμού (ΕΔΑ).....	70
1.	Γενική επισκόπηση	70
1.1.	Συνεργασία σε θέματα πολιτικής	70
1.2.	Προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών προκειμένου να εξασφαλισθεί επαρκής επιβολή του νόμου από τις ΕΑΑ	71
1.3.	Συνεργασία σε μεμονωμένες υποθέσεις	71
2.	Εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ από τα εθνικά δικαστήρια της ΕΕ: Έκθεση για την εφαρμογή του Αρθρου 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.....	74
2.1.	Συνδρομή υπό μορφή πληροφοριών ή υπό μορφή γνωμοδότησης	74
2.2.	Αποφάσεις εθνικών δικαστηρίων	75
2.3.	Παρέμβαση <i>amicus curiae</i>	75
2.4.	Χρηματοδότηση της εκπαίδευσης εθνικών δικαστών στην νομοθεσία περί ανταγωνισμού της ΕΕ	75
2.5.	Περιλήψεις των γνώμων που εξέδωσε η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003	76

3.	Συνεργασία στους διαφορους τομεις μεσω του ΕΔΑ	78
Δ – Επιλεγμενες Απφάσεις του Δικαστηρίου.....		81
Ε – Ηλεκτρονικες στατιστικες		88
II – Έλεγχος συγκεντρώσεων.....		91
A – Νομοθετικοί και ερμηνευτικοί κανόνες.....		92
1.	Μελέτη Διορθωτικών Μέτρων	92
2.	Νέες οδηγίες όσον αφορά την εγκατάλειψη συγκεντρώσεων.....	94
3.	Βελτιωμένη κατανομή υποθέσεων στην πράξη – εμπειρία από το 2005	95
3.1.	Στατιστική επισκόπηση.....	95
3.2.	Πρακτικά ζητήματα όσον αφορά την παραπομπή πριν την κοινοποίηση	96
B – Αποφασεις της Επιτροπής		98
1.	Αποφασεις βασει του Αρθρου 8	98
2.	Αποφασεις συμφωνα με το Αρθρο 6 παραγραφος 1 στοιχειο β) και το Αρθρο 6 παραγραφος 2.....	104
3.	Παραπομπες	108
4.	Ανακληση κοινοποιησεων/εγκαταλειψη πραξεων	114
Γ –Επιλεγμενες δικαστικες αποφασεις.....		117
Δ – Ηλεκτρονικες στατιστικες		123
III – Έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων.....		125
A – Νομοθετικοι και ερμηνευτικοι κανονες		125
1.	Κανονισμοι, κατευθυντηριες γραμμες και ανακοινωσεις	125
1.1.	Σχέδιο δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις.....	125
Ένθετο 3: Σχέδιο δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις		125
1.2.	Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ενισχύσεις εθνικού περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2007 – 2013	126
1.3.	Μελλοντικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για την E&A και την καινοτομία	128
1.4.	Ανακοίνωση σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων	130
1.5.	Αναθεώρηση του πλαισίου των κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος	130
1.6.	Υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος	131

Ένθετο: Υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος	131
2. Γεωργία	133
2.1. Νέα σύστημα ετήσιας υποβολής εκθέσεων για τις κρατικές ενισχύσεις	133
2.2. Διαφάνεια	133
3. Ανθρακας	134
4. Μεταφορές	134
5. Διαφάνεια	136
6. Διευρυνση.....	136
6.1. Υφιστάμενες ενισχύσεις στα νέα κράτη μέλη.....	136
6.2. Προσχώρηση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας.....	137
B – Υποθεσεις.....	139
1. Ενισχυσεις διασωσης και αναδιαρθρωσης.....	139
1.1. Ενισχύσεις διάσωσης	139
1.2. Ενισχύσεις αναδιάρθρωσης.....	140
2. Ναυπηγική βιομηχανία	146
3. Χαλυβας	149
4. Δημοσιες ραδιοτηλεοπτικες αρχες, ευρυζωνικες επικοινωνίες, κινηματογραφική βιομηχανία.....	151
5. Τραπεζικός τομέας.....	156
6. Περιφερειακές ενισχυσεις	157
7. Ενισχυσεις για ερευνα και αναπτυξη, ενισχυσεις για καινοτομία.....	161
8. Ενισχυσεις για την προστασια του περιβαλλοντος και την εξοικονομηση ενεργειας.....	166
9. Ενισχυσεις για την καταρτιση, την απασχοληση και υπερ μικρων και μεσαιων επιχειρησεων	169
10. Φορολογικες ενισχυσεις.....	171
11. Ενισχυσεις για την αποκατασταση ζημιων από θεομηνιες.....	177
12. Λοιπα: υγεια, ταχυδρομικες υπηρεσιες, αμυνα.....	178
13. Γεωργία	180
14. Αλιεία.....	184
15. Ανθρακας	185
16. Μεταφορές	185

16.1.	Σιδηροδρομικές μεταφορές.....	185
16.2.	Συνδυασμένες μεταφορές.....	186
16.3.	Οδικές μεταφορές.....	187
16.4.	Αεροπορικές μεταφορές.....	187
Γ	Εφαρμογή των αποφασεων σχετικά με Κρατικές ενισχύσεις.....	191
1.	Εισαγωγή.....	191
2.	Μεμονωμένες υποθέσεις.....	192
Δ	Επιλεγμένες Δικαστικές αποφασεις.....	194
Ε	Ηλεκτρονικές στατιστικές.....	201
IV	Διεθνείς δραστηριότητες.....	203
A	διεύρυνση και Δυτικά Βαλκάνια.....	203
B	Διμερής συνεργασία.....	204
1.	Εισαγωγή.....	204
2.	Συμφωνίες με τις ΗΠΑ, τον Καναδά και την Ιαπωνία.....	204
3.	Συνεργασία με άλλες χώρες και περιφέρειες.....	208
Γ	Πολυμερής συνεργασία.....	211
1.	Διεθνές δίκτυο ανταγωνισμού.....	211
2.	ΟΟΣΑ.....	213
V	Προοπτικές για το 2006.....	218
1.	Αντιμονοπωλιακή πολιτική.....	218
2.	Συγκεντρώσεις.....	219
3.	Κρατικές ενισχύσεις.....	220
4.	Διεθνείς δραστηριότητες.....	220
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	– Υποθέσεις που εξετάζονται στην παρούσα έκθεση.....	222
1.	Άρθρα 81, 82 και 86 EC.....	222
2.	Έλεγχος συγκεντρώσεων.....	224
3.	Κρατικές ενισχύσεις.....	225

Εισαγωγή

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Το 2005, η ΓΔ Ανταγωνισμού σημείωσε σημαντική πρόοδο προς την κατεύθυνση μιας πιο αποτελεσματικής και στοχευμένης εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού σε όλους τους τομείς δραστηριότητάς μας.

Το έτος αυτό άρχισε η εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις (ΣΔΚΕ), μια δέσμη εκτενών μεταρρυθμίσεων με σκοπό να θεσπισθούν πιο εστιασμένοι κανόνες κρατικών ενισχύσεων ώστε να προωθήσουμε καλύτερα στοχευμένες ενισχύσεις, όπως για παράδειγμα τις ενισχύσεις που αποσκοπούν στην προώθηση της καινοτομίας, των επιχειρηματικών κεφαλαίων και της έρευνας και ανάπτυξης. Απώτερος στόχος αυτού του σχεδίου δράσης είναι η αύξηση της προβλεψιμότητας κατά τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων και η βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων και της διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων σημειώθηκε επίσης σημαντική αύξηση του φόρτου εργασίας για τον χειρισμό των διαφόρων υποθέσεων, με την καταχώριση 676 νέων υποθέσεων κατά το 2005 (αύξηση 8 % σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος).

Όσον αφορά την εφαρμογή των αντιμονοπωλιακών κανόνων, ύψιστη προτεραιότητα της ΓΔ Ανταγωνισμού ήταν η ανίχνευση, η εξάρθρωση και η επιβολή κυρώσεων στα καρτέλ, την πλέον επιβλαβή μορφή αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς. Τα καρτέλ αυξάνουν τεχνητά τις τιμές αγαθών και υπηρεσιών, μειώνουν την προσφορά και εμποδίζουν την καινοτομία (ούτως ώστε οι καταναλωτές να πληρώνουν περισσότερα για κατώτερη ποιότητα), ενώ μπορεί να αυξήσουν σημαντικά το κόστος των εισροών για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Η επιτυχία του προγράμματος επεικούς μεταχείρισης που εφαρμόζει η Επιτροπή και που οδήγησε σε αύξηση του αριθμού των ερευνών για υποθέσεις καρτέλ, αποτελεί ενθαρρυντικό σημείο για την αποτελεσματικότητα της πολιτικής μας. Το 2005, η Επιτροπή εξέδωσε πέντε αποφάσεις που αφορούν καρτέλ· τα πρόστιμα που επέβαλε ανήλθαν συνολικά σε 683.029 εκατ. ευρώ. Προκειμένου να ενισχύσει το δυναμικό της για την καταπολέμηση των συμπράξεων αυτών, η ΓΔ Ανταγωνισμού δημιούργησε το 2005 μια διεύθυνση που ασχολείται αποκλειστικά με τα καρτέλ.

Στους άλλους τομείς εφαρμογής των μονοπωλιακών κανόνων, χαρακτηριστικό είναι ότι η ΓΔ Ανταγωνισμού εστιάζει περισσότερο την προσοχή της στις υποθέσεις που αφορούν πρακτικές ιδιαίτερα επιζήμιες για τους καταναλωτές. Για παράδειγμα, η Επιτροπή επέβαλε κυρώσεις στην AstraZeneca, επειδή προέβη σε κατάχρηση του κανονιστικού συστήματος προκειμένου να καθυστερήσει την είσοδο στην αγορά, των γενόσημων φαρμάκων που ανταγωνίζονται το ευρείας κατανάλωσης προϊόν της, Losec. Εκτός από τις επίσημες διαδικασίες παραβάσεων, χρησιμοποιήθηκε επίσης η νέα δυνατότητα που προσφέρει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 για την εξασφάλιση δεσμεύσεων υποχρεωτικού χαρακτήρα εκ μέρους των επιχειρήσεων ώστε να επιλυθούν τα προβλήματα ανταγωνισμού. Αυτό συνέβη, για παράδειγμα, σε σχέση με την εμπορική πολιτική της Coca-Cola.

Σημαντικό ορόσημο στην εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 αποτέλεσε η έναρξη των δύο πρώτων ερευνών σε κλάδους της οικονομίας σύμφωνα με το άρθρο 17: μία στον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και μία στον κλάδο της ενέργειας (φυσικό αέριο και ηλεκτρική ενέργεια) – και οι δύο κρίσιμοι για την επίτευξη του γενικότερου πολιτικού στόχου της Επιτροπής όσον αφορά την ανάπτυξη και την απασχόληση. Με τις δύο αυτές

έρευνες, η Επιτροπή τήρησε τη δέσμευσή της για πιο προδραστική και «οικονομοκεντρική» προσέγγιση στην εφαρμογή των σχετικών κανόνων. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών για να κρίνει αν απαιτούνται – και ποια – ρυθμιστικά και κατασταλτικά μέτρα σ' αυτούς τους κλάδους, για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Σημαντικό καθήκον της ΓΔ Ανταγωνισμού από το 2006 και εφεξής θα είναι να αναλύσει τα αποτελέσματα σ' αυτούς τους κλάδους της οικονομίας και να δώσει την κατάλληλη συνέχεια.

Στον τομέα των συγχωνεύσεων, το 2005 αυξήθηκε ο έλεγχος εφαρμογής των σχετικών κανόνων, λόγω της υπάρχουσας γενικότερης ανοδικής τάσης στις δραστηριότητες συγχωνεύσεων και εξαγορών. Κοινοποιήθηκαν 313 υποθέσεις συγχωνεύσεων – αύξηση 25 % σε σύγκριση με το 2004. Επίσης, οι έρευνες της ΓΔ Ανταγωνισμού βασίζονται όλο και περισσότερο σε διεξοδική διερεύνηση των πραγματικών δεδομένων με έμφαση στον εντοπισμό των προβλημάτων ανταγωνισμού που αντιστοιχούν σε εμπεριστατωμένη οικονομική ανάλυση. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στις συγχωνεύσεις που ήταν πιθανό να εμποδίσουν την επίτευξη των στόχων της ΕΕ όσον αφορά την ελευθέρωση των σχετικών κλάδων.

Ένας από τους βασικούς στόχους του εκσυγχρονισμού ήταν η αύξηση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού: αυτή μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την εύρυθμη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού (ΕΔΑ), μέσω του οποίου επικοινωνούν η Επιτροπή και οι Εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού (ΕΑΑ) των κρατών μελών. Κυριότερος στόχος του Δικτύου είναι να εξασφαλισθεί συντονισμένη και συστηματική εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού στη διευρυμένη ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή ενημερώθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, για περίπου 80 υποθέσεις στις οποίες η οικεία ΕΑΑ σχεδίαζε την έκδοση απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 81 και/ή 82.

Η ΓΔ Ανταγωνισμού διαδραματίζει, σε συντονισμό με την ΓΔ Κοινωνίας της Πληροφορίας, σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες που ενέκρινε η Επιτροπή το 2002. Σύμφωνα με το πλαίσιο αυτό, που βασίζεται στις αρχές της κοινοτικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, η ΓΔ Ανταγωνισμού είναι συνυπεύθυνη, μαζί με την ΓΔ Κοινωνίας της Πληροφορίας, για την εξέταση των κοινοποιήσεων σχετικά με τα κανονιστικά μέτρα στις αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που υποβάλουν οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές. Το 2005, η ΓΔ Ανταγωνισμού εξέτασε 201 σχετικές κοινοποιήσεις (αριθμός υπερδιπλάσιος από τον αντίστοιχο των 89 του 2004). Επίσης οι αποφάσεις που έλαβε η Επιτροπή σχετικά με τις κοινοποιήσεις αυτές το 2005 ήταν περίπου διπλάσιες σε σύγκριση με το 2004 (117 από 64).

Το 2005 λάβαμε επίσης σημαντικά μέτρα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των αποφάσεων της Επιτροπής στον τομέα του ανταγωνισμού, όπως φαίνεται από την κίνηση επίσημων διαδικασιών λόγω μη συμμόρφωσης, για παράδειγμα στην περίπτωση της Microsoft τον Δεκέμβριο. Στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, επίσης, μειώθηκε το ύψος των παράνομων και ασυμβίβαστων κρατικών ενισχύσεων προς ανάκτηση βάσει αποφάσεων που εκδόθηκαν από το 2000 μέχρι τα μέσα του 2005: από 9,4 δισεκατ. ευρώ συνολικά, είχαν ήδη ανακτηθεί στο τέλος Ιουνίου του 2005 περίπου 7,9 δισεκατ. ευρώ.

Εκτός από το σχέδιο δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις, η ΓΔ Ανταγωνισμού πραγματοποίησε σημαντικά βήματα και στη φιλόδοξη διαδικασία αναθεώρησης της πολιτικής ανταγωνισμού, με στόχο την επέκταση του ελέγχου εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού για την ενίσχυση για της αποτελεσματικότητάς τους και για την προώθηση της

ανταγωνιστικότητα. Το έγγραφο εργασίας της ΓΔ Ανταγωνισμού για την εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ στις καταχρηστικές πρακτικές αποκλεισμού από την αγορά και η πράσινη βίβλος για τις αγωγές αποζημίωσης θα συμβάλουν στην ενίσχυση του «πνεύματος ανταγωνισμού» στην ΕΕ. Ένα ακόμη παράδειγμα αποτελεί η πρόταση της Επιτροπής για κατάργηση της απαλλαγής κατά κατηγορίες από τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού που παρέχεται στις ναυτιλιακές διασκέψεις τακτικών γραμμών όσον αφορά τις περιοριστικές εμπορικές πρακτικές. Η κατάργηση της απαλλαγής αυτής θα είναι επωφελής για τους κοινοτικούς εξαγωγείς, καθώς θα μειωθούν οι τιμές μεταφοράς, ενώ θα διατηρηθούν αξιόπιστες υπηρεσίες, ενισχύοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας της ΕΕ.

Τέλος, το 2005 η ΓΔ Ανταγωνισμού αφιέρωσε σημαντικούς πόρους για τη στήριξη πρωτοβουλιών που αφορούν τη βελτίωση της νομοθεσίας. Σ' αυτές περιλαμβάνεται ιδιαίτερα η ενδεδειγμένη εξέταση των νέων πρωτοβουλιών της Επιτροπής ώστε να αξιολογούνται οι επιπτώσεις τους στον ανταγωνισμό, καθώς και η ευαισθητοποίηση των κρατών μελών σε θέματα ανταγωνισμού. Σε συνδυασμό με την εκ μέρους μας χάραξη πολιτικής, χάρη στις ενέργειες αυτές βελτιώθηκε η αποτελεσματικότητα των κανόνων ανταγωνισμού, καθώς και η διαφάνεια και η προβλεψιμότητα για την επιχειρηματική κοινότητα και τους καταναλωτές.

Γενικά το 2005 υπήρξε μια χρονιά που προχώρησαν σημαντικά τόσο η παγίωση του αναθεωρημένου καθεστώτος για τις συμπράξεις και τις συγκεντρώσεις, όσο και η εκτεταμένη μεταρρύθμιση στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Το 2005 έγιναν επίσης σημαντικά βήματα για μια προσέγγιση των προβλημάτων ανταγωνισμού περισσότερο προσανατολισμένη στις επιπτώσεις και οικονομοκεντρική με τη χρήση των υφισταμένων μέσων. Τέλος, το 2005 η ΓΔ Ανταγωνισμού έθεσε σε εφαρμογή νέα σχέδια - ιδιαίτερα με τις έρευνες σε κλάδους της οικονομίας - των οποίων τα αποτελέσματα θα οδηγήσουν σε νέες πρωτοβουλίες και/ή μέτρα καταστολής κατά τα προσεχή χρόνια, πράγμα που θα είναι προς όφελος των καταναλωτών της ΕΕ, είτε ιδιωτών είτε επιχειρήσεων, και θα συμβάλει στην ανταγωνιστικότητα της Ένωσης.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΑΚΡΟΑΣΕΩΝ

Η Επιτροπή δημιούργησε θέση συμβούλου ακροάσεων ώστε η διεξαγωγή των διοικητικών διαδικασιών σε υποθέσεις συμπράξεων και συγκεντρώσεων να ανατίθεται σε ανεξάρτητο πρόσωπο με εμπειρία σε θέματα ανταγωνισμού και με την αναγκαία ακεραιότητα που συμβάλλει στην αντικειμενικότητα, τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα αυτών των διαδικασιών. Ο σύμβουλος ακροάσεων ασκεί το έργο αυτό σύμφωνα με την εντολή του.

Εμπιστευτικότητα και δικαιώματα πρόσβασης στον φάκελο στο πλαίσιο της ανακοίνωσης για τους κανόνες πρόσβασης στον φάκελο

Το 2005, σε αρκετές υποθέσεις προέκυψαν δύσκολα προβλήματα σχετικά με την πρόσβαση στον φάκελο. Συγκεκριμένα, σε ορισμένες υποθέσεις των οποίων ο φάκελος περιείχε χιλιάδες έγγραφα που είχε ευλόγως ζητηθεί να τηρηθούν εμπιστευτικά, υπήρξαν καθυστερήσεις στη διαδικασία λόγω αιτήσεων πρόσβασης σ' αυτά. Δεδομένου ότι για κάθε έγγραφο πρέπει να διαπιστώνεται κατά πόσον το επικαλούμενο συμφέρον για πρόσβαση στον φάκελο, στο πλαίσιο των δικαιωμάτων άμυνας, είναι ισχυρότερο από το καθήκον εμπιστευτικότητας, η διεξοδική προετοιμασία της πρόσβασης στον φάκελο είναι απαραίτητη για την ταχεία διεξαγωγή της διαδικασίας.

Είναι προς το συμφέρον όλων των συμμετεχόντων η διαδικασία να διεξαχθεί γρήγορα και απρόσκοπτα. Έτσι, οι κατευθυντήριες αρχές όσον αφορά την εμπιστευτικότητα θα πρέπει να τηρούνται από τους παρέχοντες πληροφορίες και εκείνους που ζητούν πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες. Πιο συγκεκριμένα:

- Οι παρέχοντες πληροφορίες θα πρέπει να υποβάλουν αίτηση εμπιστευτικότητας επαρκώς αιτιολογημένη και περιορισμένη στα συγκεκριμένα σημεία των εγγράφων για τα οποία μπορεί εύλογα να επικαλεσθούν κίνδυνο σοβαρής βλάβης. Οι πληροφορίες θα πρέπει να υποβάλλονται και σε μη εμπιστευτική μορφή, με σύντομη περιγραφή κάθε απαλειφθείσας πληροφορίας. Τα μη εμπιστευτικά κείμενα και οι περιγραφές των πληροφοριών που απαλείφθηκαν θα πρέπει οπωσδήποτε να συντάσσονται κατά τρόπο ώστε κάθε μέρος που έχει πρόσβαση στον φάκελο να είναι σε θέση να διαπιστώσει αν τυχόν μια απαλειφθείσα πληροφορία είναι χρήσιμη για την άμυνά του και επομένως αν υπάρχουν επαρκείς λόγοι να ζητήσει από την Επιτροπή να του επιτρέψει πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες.
- Τα μέρη που ζητούν πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες θα πρέπει να υποβάλλουν εμπεριστατωμένες, τεκμηριωμένες αιτήσεις από τις οποίες προκύπτει σαφώς το συμφέρον τους όσον αφορά τα συγκεκριμένα έγγραφα στο πλαίσιο του δικαιώματος άμυνάς τους.

Αποφάσεις του συμβούλου ακροάσεων

Στο πλαίσιο της εξέτασης ατομικών αιτήσεων πρόσβασης σε φάκελο, κατά το 2005 οι σύμβουλοι ακροάσεων εξέδωσαν 13 αποφάσεις βάσει του άρθρου 8 της εντολής τους σε επτά υποθέσεις. Βάσει του άρθρου 8, τα μέρη μπορούν να ζητήσουν πρόσβαση σε έγγραφα που θεωρούν αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος ακρόασής τους και που δεν τους έχουν κοινοποιηθεί για λόγους εμπιστευτικότητας. Ο σύμβουλος ακροάσεων μπορεί να αποφασίσει να αρνηθεί ή να επιτρέψει πλήρη ή μερική πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα.

Οι σύμβουλοι ακροάσεων δεν χρειάστηκε να εκδώσουν καμία απόφαση βάσει του άρθρου 9 στη διάρκεια του 2005. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό της εντολής, οι σύμβουλοι ακροάσεων κρίνουν ότι η Επιτροπή μπορεί να αποκαλύψει πληροφορίες ακόμη και αν αντιτίθεται η ενδιαφερόμενη επιχείρηση, εφόσον διαπιστώσουν ότι οι πληροφορίες αυτές δεν τυγχάνουν προστασίας ή αν μετά από στάθμιση μεταξύ του συμφέροντος για αποκάλυψη της πληροφορίας και της ζημίας που μπορεί να προκύψει, κλίνουν υπέρ της αποκάλυψης. Η εν λόγω απόφαση μπορεί να προσβληθεί ενώπιον των Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων και η διαδικασία είναι γνωστή ως «διαδικασία Akzo».

Για να αποφευχθεί μια επαχθής διαδικασία, οι σύμβουλοι ακροάσεων έχουν καθιερώσει την πρακτική αποστολής των λεγόμενων επιστολών «προ άρθρου 9». Με τις επιστολές αυτές οι επιχειρήσεις ενημερώνονται σχετικά με την προκαταρκτική θέση των συμβούλων ακροάσεων προτού λάβουν οριστική και νομικά δεσμευτική απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 9. Ορισμένες τέτοιες επιστολές στάλθηκαν στη διάρκεια του 2005.

Περιεχόμενο του φακέλου της υπόθεσης

Στη διάρκεια του 2005, οι σύμβουλοι ακροάσεων αναγνώρισαν ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, θα πρέπει να παρέχεται στα μέρη, εφόσον το ζητήσουν, δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα έγγραφα που συνδέονται αντικειμενικά με την πιθανολογούμενη παράβαση, εφόσον δεν συντρέχουν οι συνήθεις εξαιρέσεις για λόγους εμπιστευτικότητας ή λόγω της ίδιας της φύσης των σχετικών εγγράφων. Ωστόσο, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν κάποια διακριτική ευχέρεια να αποφασίσουν να συνδέσουν ορισμένες έρευνες τις οποίες θεωρούν αρκετά συναφείς. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής μπορούν, εφόσον υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι, να κρίνουν αν μια διεξοδική και εμπεριστατωμένη ανάλυση της διερευνώμενης αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς απαιτεί ή όχι ταυτόχρονη εξέταση διαφόρων αγορών προϊόντων ή γεωγραφικών αγορών.

Εκθέσεις του συμβούλου ακροάσεων και προφορικές ακροάσεις

Το 2005 οι σύμβουλοι ακροάσεων συνέταξαν ενδιάμεσες και/ή τελικές εκθέσεις σε τρεις υποθέσεις συγκεντρώσεων και δώδεκα υποθέσεις συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων, για ορισμένες από τις οποίες είχαν πραγματοποιηθεί ακροάσεις στη διάρκεια του 2004. Το 2005 ζητήθηκαν προφορικές ακροάσεις σε οκτώ υποθέσεις συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων. Δεν πραγματοποιήθηκε καμία ακρόαση για υποθέσεις συγκεντρώσεων. Η μείωση του ενδιαφέροντος για προφορική ακρόαση σε υποθέσεις συγκεντρώσεων μπορεί να οφείλεται στην επιθυμία των μερών να χρησιμοποιήσουν τον περιορισμένο διαθέσιμο χρόνο για τις διαπραγματεύσεις των επανορθωτικών μέτρων, αντί να αμφισβητήσουν την εκτίμηση της Επιτροπής ενώπιον ευρύτερου ακροατηρίου, το οποίο θα περιλαμβάνει και εταιρείες εχθρικές στη συγκέντρωση.

Διαδικασία προφορικών καταθέσεων

Το 2005 θεσπίστηκε μια νέα διαδικασία, ώστε οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να συνεργασθούν με την Επιτροπή στο πλαίσιο της επεικούς μεταχείρισης, να μην αποτρέπονται λόγω της υποχρέωσης κατάθεσης σε διαδικασίες αγωγών αποζημίωσης ενώπιον δικαστηρίων εκτός ΕΕ. Αυτό προϋποθέτει ότι τα υπόλοιπα μέλη του πιθανολογούμενου καρτέλ δεν θα έχουν πρόσβαση στις καταθέσεις της επιχείρησης με τους συνήθεις τρόπους (δηλαδή μέσω CD-ROM/DVD ή με μορφή εγγράφων). Αντίθετα, τα μέρη επιτρέπεται να κρατούν σημειώσεις κατά την καταγραφή των καταθέσεων του αιτούντος την επεική μεταχείριση.

I – Περιοριστικές συμφωνίες και καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης – Άρθρα 81, 82 και 86 ΕΚ

A – ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΙ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

1. ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑΣ ΘΕΣΗΣ

1. Στις 19 Δεκεμβρίου, η ΓΔ Ανταγωνισμός δημοσίευσε ένα έγγραφο συζήτησης σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ για την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης (άρθρο 82 ΕΚ)¹. Σκοπός αυτού του εγγράφου είναι να αρχίσει συζήτηση για το πώς θα προστατευθούν καλύτερα οι αγορές της ΕΕ από συμπεριφορές αποκλεισμού που προέρχονται από δεσπόζουσες επιχειρήσεις και οι οποίες ενδέχεται να περιορίσουν τις εναπομένουσες ανταγωνιστικές πιέσεις στις αγορές. Το έγγραφο προτείνει ένα πλαίσιο για τη συνεχή αυστηρή εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ, λαμβάνοντας ως βάση την οικονομική ανάλυση που έγινε σε πρόσφατες υποθέσεις, και καθορίζοντας μια πιθανή μεθοδολογία για την αξιολόγηση ορισμένων από τις πλέον συνήθεις καταχρηστικές πρακτικές, όπως η επιθετική τιμολόγηση, η προώθηση ενιαίου σήματος, η σύζευξη (tying) και η άρνηση προμήθειας. Άλλες μορφές καταχρηστικής συμπεριφοράς, όπως οι διακρίσεις και η . Η ΓΔ Ανταγωνισμός κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν σχόλια σχετικά με το εν λόγω έγγραφο συζήτησης μέχρι τις 31 Μαρτίου 2006.
2. Το άρθρο 82 ΕΚ απαγορεύει την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης. Οι καταχρήσεις διακρίνονται συνήθως σε καταχρήσεις αποκλεισμού, με τις οποίες αποκλείονται από την αγορά οι ανταγωνιστές, και εκμεταλλευτικές καταχρήσεις, με τις οποίες η δεσπόζουσα επιχείρηση εκμεταλλεύεται την ισχύ της στην αγορά, για παράδειγμα επιβάλλοντας υπερβολικές τιμές. Το έγγραφο συζήτησης πραγματεύεται μόνο τις καταχρήσεις αποκλεισμού.
3. Το έγγραφο περιγράφει ένα γενικότερο πλαίσιο για την ανάλυση της καταχρηστικής συμπεριφοράς αποκλεισμού από μια δεσπόζουσα επιχείρηση. Όταν σε μια αγορά υπάρχει μια δεσπόζουσα επιχείρηση, ο ανταγωνισμός στην αγορά αυτή είναι ήδη ασθενής. Το αντικείμενο των κανόνων ανταγωνισμού είναι επομένως να εμποδίσουν την εν λόγω δεσπόζουσα επιχείρηση να συμπεριφερθεί με τρόπο που κινδυνεύει να εξασθενήσει ακόμα περισσότερο τον ανταγωνισμό ζημιώνοντας τους καταναλωτές είτε βραχυπρόθεσμα, είτε μεσοπρόθεσμα είτε μακροπρόθεσμα. Για συμπεριφορές που σχετίζονται με την τιμολόγηση, όπως οι εκπτώσεις, στο έγγραφο εξετάζεται κατά πόσον πρέπει να θεωρούνται καταχρηστικές μόνο οι συμπεριφορές που υπάρχει κίνδυνος να αποκλείσουν εξίσου αποτελεσματικούς ανταγωνιστές. Στο έγγραφο επίσης εξετάζεται κατά πόσον θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η βελτίωση της αποτελεσματικότητας στο πλαίσιο του άρθρου 82 ΕΚ και, στην περίπτωση αυτή, με ποιον τρόπο. Αν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, η επικαλούμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας θα πρέπει να υπερτερεί των περιοριστικών επιπτώσεων που έχει η επίμαχη συμπεριφορά.

¹ http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/others/article_82_review.html

4. Η ΓΔ Ανταγωνισμός προβαίνει σε εκτεταμένες διαβουλεύσεις σχετικά με το έγγραφο συζήτησης. Το έχει ήδη συζητήσει στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού και έχει τώρα ανοίξει τη διαβούλευση στο κοινό. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας διαβουλεύσεων, η Επιτροπή θα πραγματοποιήσει δημόσια ακρόαση την άνοιξη του 2006 σχετικά με τη κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, και ιδίως σχετικά με το προτεινόμενο πλαίσιο που περιγράφεται στο έγγραφο συζήτησης.

2. ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

2.1. Κανονισμοί απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των μεταφορών

2.1.1. Θαλάσσιες μεταφορές

Κατάργηση του Κανονισμού ΕΟΚ αριθ. 4056/86 του Συμβουλίου (ΕΟΚ)– απαλλαγή κατά κατηγορία των ναυτιλιακών διασκέψεων

5. Στις 14 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή υιοθέτησε πρόταση² για ένα Κανονισμό του Συμβουλίου που καταργεί τον Κανονισμό ΕΟΚ αριθ. 4056/86 για τον καθορισμό του τρόπου εφαρμογής των Άρθρων 81 και 82 ΕΚ στις θαλάσσιες μεταφορές³. Το Συμβούλιο θα αποφασίσει επί της πρότασης αυτής με ειδική πλειοψηφία, αφού ζητήσει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
6. Στόχος είναι να καταργηθεί η απαλλαγή κατά κατηγορία για τις ναυτιλιακές διασκέψεις, βάσει της οποίας επιτρέπεται στις ναυτιλιακές εταιρίες τακτικών γραμμών να πραγματοποιούν διασκέψεις για τον καθορισμό των ναύλων και τη ρύθμιση της μεταφορικής ικανότητας. Μετά από τριετή επανεξέταση, η αξιολόγηση των επιπτώσεων που πραγματοποιήθηκε αποδεικνύει ότι οι ναυτιλιακές διασκέψεις δεν πληρούν τις τέσσερις σωρευτικές προϋποθέσεις του Άρθρου 81 παράγραφος 3, και ότι η κατάργηση της απαλλαγής κατά κατηγορία είναι πιθανόν να επιφέρει μείωση των τιμών μεταφοράς με παράλληλη διατήρηση αξιόπιστων υπηρεσιών και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, ιδίως των εξαγωγέων της ΕΕ. Η πρόταση προβλέπει διετή μεταβατική περίοδο από την υιοθέτηση του Κανονισμού εκ μέρους του Συμβουλίου, για τις διατάξεις που αφορούν την απαλλαγή κατά κατηγορία των ναυτιλιακών διασκέψεων.
7. Η πρόταση στοχεύει επίσης στην τροποποίηση του Κανονισμού ΕΚ αριθ. 1/2003⁴, με διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής αυτού ώστε να συμπεριλάβει τις ενδομεταφορές και τις μεταφορές με ελεύθερα φορτηγά πλοία, εφαρμόζοντας έτσι τους ίδιους γενικούς εκτελεστικούς κανόνες ανταγωνισμού σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας.

² COM (2005) 651: πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου που καταργεί τον κανονισμό αριθ. 4056/86, για τον καθορισμό του τρόπου εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης στις θαλάσσιες μεταφορές, και τροποποιεί τον κανονισμό ΕΚ αριθ. 1/2003 για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού.

³ ΕΕ L 378, 31.12.1986, σ. 24.

⁴ Κανονισμός ΕΚ αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2002 για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ L 1, 4.1.2003, σ. 1).

8. Για τη διευκόλυνση της μετάβασης σε ένα πλήρως ανταγωνιστικό καθεστώς, η Επιτροπή προτίθεται να εκδώσει εντός του 2007 κατευθυντήριες γραμμές για τον ανταγωνισμό στον κλάδο των θαλάσσιων μεταφορών.

Παράταση της ισχύος και τροποποιήσεις του Κανονισμού ΕΚ αριθ. 823/2000 της Επιτροπής – κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία των κοινοπραξιών(Consortia)

9. Στις 20 Απριλίου η Επιτροπή υιοθέτησε τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 611/2005 για την τροποποίηση του ισχύοντος Κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για τις ναυτιλιακές εταιρίες τακτικών γραμμών (κοινοπραξίες)⁵, ο οποίος παρατείνει την εφαρμογή του κανονισμού ΕΚ αριθ 823/2000 μέχρι τις 25 Απριλίου 2010 και εισάγει δύο τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας. Με τις τροποποιήσεις αυτές επιτρέπεται στο μέλος μιας κοινοπραξίας να αποχωρήσει από τη σχετική συμφωνία χωρίς οποιαδήποτε οικονομική κύρωση μετά παρέλευση ενός αρχικού χρονικού διαστήματος έως 24 μηνών, το οποίο συνιστά παράταση κατά 6 μήνες της προθεσμίας που προέβλεπε το προηγούμενο καθεστώς. Επιπλέον, αυτή η αρχική χρονική περίοδος ισχύει πλέον και για τις περιπτώσεις όπου οι συμμετέχοντες σε μία υφιστάμενη συμφωνία έχουν αποφασίσει να πραγματοποιήσουν νέες επενδύσεις σημαντικού ύψους στις υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών που προσφέρει η κοινοπραξία. Οι εν λόγω επενδύσεις πρέπει να αποτελούν το ήμισυ τουλάχιστον των συνολικών επενδύσεων που έχουν πραγματοποιήσει τα μέλη της κοινοπραξίας. Τέλος, έχει τροποποιηθεί μια από τις βασικές προϋποθέσεις για την απαλλαγή, και συγκεκριμένα η ύπαρξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού ως προς τις τιμές εντός της κοινοπραξίας: «οι ατομικές συμβάσεις εμπιστευτικού χαρακτήρα» μπορεί τώρα να ληφθούν επίσης υπόψη για να αποδειχθεί η ύπαρξη τέτοιου ανταγωνισμού.
10. Η απαλλαγή κατά κατηγορία των κοινοπραξιών συνδέεται στενά με την απαλλαγή κατά κατηγορία των ναυτιλιακών διασκέψεων τακτικών γραμμών (Κανονισμός ΕΟΚ 4056/86 του Συμβουλίου). Λόγω της στενής σχέσης μεταξύ των δύο απαλλαγών κατά κατηγορία, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν είναι ούτε αναγκαίο ούτε σκόπιμο να επιφέρει ουσιώδεις τροποποιήσεις στην απαλλαγή κατά κατηγορία των κοινοπραξιών πριν από το τέλος της αναθεώρησης του Κανονισμού ΕΟΚ αριθ. 4056/86.

2.1.2. Αεροπορικές μεταφορές

Αντικατάσταση του Κανονισμού ΕΟΚ αριθ. 1617/93 (κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία)

11. Η Επιτροπή συνέχισε τη διαδικασία διαβουλεύσεων που είχε αρχίσει το 2004 για την αναθεώρηση του Κανονισμού ΕΟΚ αριθ. 1617/93⁶, με τη δημοσίευση στις 2

⁵ ΕΕ L 101, 21.4.2005, σ. 10.

⁶ Κανονισμός ΕΟΚ αριθ. 1617/93 της Επιτροπής της 25^{ης} Ιουνίου 1993 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 της Συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών που αφορούν τον από κοινού προγραμματισμό και συντονισμό των δρομολογίων, την από κοινού εκμετάλλευση διαδρομών, τις διαβουλεύσεις για τους ναύλους μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων στις τακτικές αεροπορικές γραμμές και την κατανομή του διαθέσιμου χρόνου χρήσης στους αερολιμένες (ΕΕ L 155, 26.6.1993, σ. 18). Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την πράξη προσχώρησης του 2003.

Μαρτίου ενός εγγράφου συζήτησης των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης.

12. Στις 15 Νοεμβρίου, η Επιτροπή ενέκρινε ένα προκαταρκτικό σχέδιο κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για την αντικατάσταση του Κανονισμού ΕΟΚ αριθ. 1617/93 της Επιτροπής. Το σχέδιο πρόκειται να συζητηθεί από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Περιοριστικών Πρακτικών και Καταχρήσεων Δεσπόζουσας Θέσης. Το προκαταρκτικό αυτό σχέδιο κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία προβλέπει τα εξής:
- οι διαβουλεύσεις σχετικά με τους ναύλους των επιβατών για τις υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών εντός της ΕΕ τυγχάνουν απαλλαγής κατά κατηγορία μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2006· η απαλλαγή αυτή δεν θα παραταθεί μετά την εν λόγω ημερομηνία
 - οι διαβουλεύσεις για την κατανομή του διαθέσιμου χρόνου χρήσης και τον προγραμματισμό των δρομολογίων στους αερολιμένες τυγχάνουν απαλλαγής κατά κατηγορία μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2006, η οποία δεν θα παραταθεί μετά την ημερομηνία αυτή
 - οι διαβουλεύσεις για τους ναύλους των επιβατών στις αεροπορικές μεταφορές μεταξύ ΕΕ και τρίτων χωρών τυγχάνουν απαλλαγής κατά κατηγορία μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2008, υπό τον όρο της τήρησης των υποχρεώσεων κοινοποίησης των σχετικών στοιχείων.
13. Παράλληλα με την εκπόνηση ενός νέου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν αρχίσει διαβουλεύσεις με την *IATA* και διάφορες μεμονωμένες αεροπορικές εταιρίες σχετικά με το μέλλον των διασυνδέσεων δρομολογίων.

2.2. Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία της διανομής αυτοκινήτων οχημάτων

Λήξη της απαλλαγής κατά κατηγορία των ρητρών τόπου εγκατάστασης στις συμφωνίες διανομής αυτοκινήτων

14. Την 1^η Οκτωβρίου άρχισε να ισχύει το τελευταίο μέρος της μεταρρύθμισης από την Επιτροπή των κανόνων ανταγωνισμού σχετικά με τη διανομή αυτοκινήτων: οι «ρήτρες τόπου εγκατάστασης» στις συμβάσεις διανομής μεταξύ κατασκευαστών και αντιπροσώπων δεν καλύπτονται πλέον από τον Κανονισμό της Επιτροπής (ΕΚ) αριθ. 1400/2002 περί απαλλαγής κατά κατηγορία του τομέα των αυτοκινήτων οχημάτων. Οι ρήτρες τόπου εγκατάστασης είναι διατάξεις σε συμφωνίες διανομής αυτοκινήτων με τις οποίες ανατίθεται στον αντιπρόσωπο μια συγκεκριμένη κύρια περιοχή και του απαγορεύεται να εκμεταλλεύεται επιπλέον σημεία πώλησης ή διανομής σε άλλες περιοχές.
15. Ο νέος κανόνας αφορά τα επιβατικά αυτοκίνητα και τα ελαφρά εμπορικά οχήματα. Δεν εφαρμόζεται στα συστήματα αποκλειστικής διανομής ή σε συμφωνίες που έχουν ελάχιστες επιπτώσεις στην αγορά⁷. Για τις συμφωνίες επιλεκτικής διανομής, ο νέος

⁷ Βλ. στο πλαίσιο αυτό, για παράδειγμα, την υπόθεση *Porsch*, ανακοίνωση τύπου IP/04/585, 3.5.2004.

κανόνας σημαίνει ότι οι ρήτρες τόπου εγκατάστασης που απαγορεύουν στους αντιπροσώπους να ανοίγουν επί πλέον σημεία πώλησης ή διανομής δεν εμπίπτουν στις «ασφαλείς» ρήτρες του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία.

16. Ο πολιτικός στόχος ο οποίος υπαγόρευσε τον νέο κανόνα είναι διττός⁸:

- να περιορισθούν οι εδαφικοί περιορισμοί ώστε οι καταναλωτές να επωφεληθούν από τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό μεταξύ των αντιπροσώπων, ιδίως όσον αφορά τις τιμές και σε περιοχές όπου δεν έχουν πραγματικές ευκαιρίες να επιλέγουν μεταξύ αντιπροσώπων του ίδιου σήματος και
- να διευκολυνθεί η ανάπτυξη καινοτόμων μορφών διανομής, όπως τα σημεία πώλησης περισσότερων του ενός σημάτων.

17. Εφαρμόζοντας το άρθρο 5 του προαναφερθέντος κανονισμού στις ρήτρες τόπου εγκατάστασης, η Επιτροπή αναγνώρισε τη μεγαλύτερη δυνατότητα για ατομική αξιολόγηση, κατά περίπτωση, του κατά πόσον μια ρήτρα ανταποκρίνεται σε όλες τις προϋποθέσεις που δικαιολογούν εξαίρεση βάσει του Άρθρου 81 παράγραφος 3. Τα πιθανότερα θετικά αποτελέσματα που μπορεί να έχουν οι ρήτρες τόπου εγκατάστασης στα συστήματα επιλεκτικής διανομής είναι ότι μπορεί να εμποδίσουν την ανέξοδη εκμετάλλευση των επενδύσεων και των προσπαθειών προώθησης των κατεστημένων αντιπροσώπων (παρασιτισμός).

18. Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ρητρών τόπου εγκατάστασης που αναφέρεται στον Κανονισμό – δηλαδή τις ρήτρες που απαγορεύουν τη δημιουργία πρόσθετων σημείων πώλησης – είναι δύσκολο να εξηγηθεί πως η επιβολή περιορισμών από τους κατασκευαστές ως προς τα επιπλέον σημεία πώλησης θα μπορούσε να απαιτηθεί προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα παρασιτισμού. Ο Κανονισμός επιτρέπει στους κατασκευαστές αυτοκινήτων να απαιτούν τα δευτερεύοντα σημεία πώλησης να είναι σύμφωνα με όλα τα ποιοτικά κριτήρια που ισχύουν για τους αντιπροσώπους στην περιοχή όπου πρόκειται να ανοίξει το σημείο πώλησης, και να ελέγχουν τη συμμόρφωση αυτή εκ των προτέρων. Με τον τρόπο αυτό θα αποφεύγεται κατά κανόνα ο κίνδυνος αθέμιτου παρασιτισμού επί των επενδύσεων και των προσπαθειών προώθησης των υφισταμένων αντιπροσώπων. Επιπλέον, τα δευτερεύοντα σημεία πώλησης δεν είναι πιθανόν να αυξήσουν τα κόστη συναλλαγής και υλικοτεχνικής υποστήριξης του κατασκευαστή, δεδομένου ότι ο τόπος παράδοσης από τον κατασκευαστή των αυτοκινήτων που παρήγγειλε ο αντιπρόσωπος θα εξακολουθεί να καθορίζεται από την ισχύουσα σύμβασή τους. Αυτό σημαίνει ότι εφόσον οι αντιπρόσωποι ανοίγουν δευτερεύοντα σημεία πώλησης σε άλλο κράτος μέλος, δεν χρειάζεται πρόσθετη σύμβαση με τον επιτόπιο εισαγωγέα, παρόλο που ο κατασκευαστής μπορεί οπωσδήποτε να μεταβιβάσει στον τοπικό εισαγωγέα ορισμένες λειτουργίες, όπως τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τα ποιοτικά κριτήρια. Οι όροι αγοράς και οι στόχοι πωλήσεων θα παραμένουν αυτοί που καθορίστηκαν στην ισχύουσα σύμβαση αντιπροσωπείας.

19. Όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία ρητρών τόπου εγκατάστασης που αναφέρονται στον κανονισμό – δηλαδή τις ρήτρες που απαγορεύουν στους αντιπροσώπους να ιδρύουν πρόσθετα σημεία παράδοσης – μία ατομική ανάλυση βάσει του άρθρου 81

⁸

Βλ. ανακοίνωση τύπου IP/05/1208, 30.9.2005.

ΕΚ μπορεί να έχει περισσότερες πιθανότητες να καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα. Μπορεί να υπάρχει μεγαλύτερος κίνδυνος (κατά)χρησης αυτών των σημείων παράδοσης για παρασιτισμό επί των επενδύσεων, των προσπαθειών προώθησης των πωλήσεων και της καλής φήμης του αντιπροσώπου που είναι εγκατεστημένος στη συγκεκριμένη περιοχή. Στην πράξη, αν τα σημεία παράδοσης χρησιμοποιούνται *de facto* για την πραγματοποίηση «πωλήσεων» (και όχι απλώς για απλές «υπηρεσίες παράδοσης»), ο κατασκευαστής μπορεί να επικαλεσθεί λυσιτελώς την παρέκκλιση του άρθρου 81 παράγραφος 3, υπό την προϋπόθεση ότι ο περιορισμός όσον αφορά το άνοιγμα σημείων παράδοσης αποτελεί το μοναδικό μέσο αποτροπής του κινδύνου παρασιτισμού, ο οποίος θα μπορούσε να οδηγήσει σε αποσταθεροποίηση του δικτύου διανομής του.

3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

3.1. Πρόσβαση στον φάκελο

20. Στις 13 Δεκεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε μια Ανακοίνωση σχετικά με τους κανόνες πρόσβασης στον φάκελο υπόθεσης της Επιτροπής σε υποθέσεις συμπράξεων και συγχωνεύσεων⁹. Η Ανακοίνωση παρέχει το πλαίσιο για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στον φάκελο σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται ρητά σ' αυτή. Δεν καλύπτει τη δυνατότητα χορήγησης εγγράφων στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών. Το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο που περιγράφεται στην Ανακοίνωση - και το οποίο διακρίνεται από το γενικό δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα βάσει του κανονισμού ΕΚ αριθ. 1049/2001¹⁰ - παρέχει τη δυνατότητα στα πρόσωπα στα οποία η Επιτροπή έχει απευθύνει μια ανακοίνωση αιτιάσεων να ασκήσουν αποτελεσματικά τα δικαιώματα υπεράσπισής τους.
21. Σκοπός της Ανακοίνωσης – η οποία αντικαθιστά την Ανακοίνωση για την πρόσβαση στον φάκελο που εκδόθηκε το 1997 – είναι να ενισχυθεί η διαφάνεια και η σαφήνεια της διαδικασίας που ακολουθεί η Επιτροπή κατά την εξέταση των αιτήσεων για πρόσβαση στον φάκελο σε υποθέσεις συμπράξεων και συγκεντρώσεων. Για τον σκοπό αυτό, η Ανακοίνωση επισημαίνει ότι τα πρόσωπα στα οποία απευθύνονται οι αιτιάσεις της Επιτροπής έχουν δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο, είτε σε ηλεκτρονική είτε σε γραπτή μορφή. Η Ανακοίνωση αναφέρει πότε παρέχεται πρόσβαση στον φάκελο στα ενδιαφερόμενα μέρη. Διευκρινίζει ότι ο «φάκελος της Επιτροπής» περιλαμβάνει όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη διαδικασία που οδήγησε στην κοινοποίηση αιτιάσεων εκ μέρους της Επιτροπής. Τα μέρη ωστόσο δεν έχουν πρόσβαση στα εσωτερικά έγγραφα της Επιτροπής (που περιλαμβάνουν τα έγγραφα που ανταλλάσσει με τα κράτη μέλη), στα επιχειρηματικά απόρρητα και άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες. Η Επιτροπή ερμηνεύει την έννοια των εσωτερικών εγγράφων ως περιλαμβάνουσα κατ' αρχήν όλη την αλληλογραφία μεταξύ της Επιτροπής και των εξωτερικών της εμπειρογνομόνων. Ωστόσο, είναι προσπελάσιμα τα αποτελέσματα μελετών που παραγγέλθηκαν σε σχέση με τη

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής περί των κανόνων πρόσβασης στον φάκελο υπόθεσης της Επιτροπής δυνάμει των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης ΕΚ, των άρθρων 53, 54 και 57 της συμφωνίας ΕΟΧ, και του κανονισμού ΕΚ αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου (ΕΕ C 325, 22.12.2005, σ. 7).

¹⁰ Κανονισμός ΕΚ αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2001 για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, 31.5.2001, σ. 43).

διαδικασία, καθώς και τα έγγραφα που είναι αναγκαία για την κατανόηση της μεθόδου που χρησιμοποιήθηκε στην εν λόγω μελέτη ή για τον έλεγχο της τεχνικής της ορθότητας.

22. Η Ανακοίνωση περιλαμβάνει διεξοδική περιγραφή των διαδικασιών για τη μεταχείριση των εμπιστευτικών πληροφοριών και την πραγματοποίηση της πρόσβασης στον φάκελο. Περιγράφει επίσης τη διαδικασία επίλυσης διαφωνιών σχετικά με τις αιτήσεις για τήρηση ως εμπιστευτικών διαφόρων στοιχείων, καθώς και τον ρόλο των Συμβούλων Ακροάσεων.
23. Η Ανακοίνωση καλύπτει επίσης το συναφές ζήτημα της πρόσβασης σε συγκεκριμένα έγγραφα για τους καταγγέλλοντες σε διαδικασίες που αφορούν συμπράξεις και δεσπόμενες θέσεις και για άλλα εμπλεκόμενα μέρη σε διαδικασίες που αφορούν συγκεντρώσεις. Το εν λόγω δικαίωμα είναι ωστόσο πιο περιορισμένο ως προς την έκτασή του σε σχέση με το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο.

3.2. Η εξέταση των πληροφοριών σχετικά με την αγορά και των καταγγελιών

24. Η Επιτροπή θεωρεί πολύτιμες τις πληροφορίες που παρέχουν οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές, δεδομένου ότι συμβάλλουν στον αποτελεσματικό έλεγχο της εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού. Η Επιτροπή καλωσορίζει πληροφορίες για τομείς όπου η αγορά δεν λειτουργεί καλά και για υπόνοιες παραβάσεων των κανόνων ανταγωνισμού.
25. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να παρέχονται στην Επιτροπή με διάφορους τρόπους:
- οι καταγγελίες εκ των έσω και οι αιτήσεις επεικούς μεταχείρισης¹¹ έχουν τη μέγιστη προτεραιότητα. Τα καρτέλ είναι η χειρότερη μορφή αντιανταγωνιστικής πρακτικής και η Επιτροπή αφιερώνει σημαντικούς πόρους για την αντιμετώπισή τους
 - οι πληροφορίες σχετικά με την αγορά¹² είναι πάντοτε ευπρόσδεκτες, ανεξάρτητα αν καταλήγουν σε διερεύνηση συγκεκριμένων υποθέσεων. Μόνο με τη συγκέντρωση πληροφοριών από διάφορες πηγές μπορεί η Επιτροπή να διαμορφώσει συνεκτική αντίληψη της αγοράς
 - οι επίσημες καταγγελίες¹³ οι οποίες θέτουν σαφώς ζητήματα κοινοτικού ενδιαφέροντος και περιέχουν τις δέουσες βασικές πληροφορίες είναι επίσης ευπρόσδεκτες. Πολλές σημαντικές αποφάσεις της Επιτροπής μπορεί να μην είχαν καταστεί δυνατές χωρίς τις πληροφορίες που έδωσαν οι καταγγέλλοντες και την ενεργό υποστήριξή τους. Πριν από την υποβολή επίσημης καταγγελίας είναι

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή και τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (καρτέλ) (ΕΕ C 45, 19.2.2002, σ. 3).

¹² Σχετικά με τους διάφορους τρόπους ενημέρωσης της Επιτροπής (πληροφορίες σχετικά με την αγορά, καταγγελίες), βλ. παραγράφους 3 και 4 της ανακοίνωσης της Επιτροπής περί χειρισμού των καταγγελιών από την Επιτροπή βάσει των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ C 101, 27.4.2004, σ. 65) (στο εξής αναφερόμενη ως «ανακοίνωση της Επιτροπής για τις καταγγελίες»).

¹³ Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής για τις καταγγελίες, καθώς και άρθρο 5 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 773/2004 και το παράρτημά του (Εντυπο C).

συνήθως χρήσιμη η επαφή με την ΓΔ Ανταγωνισμού. Οι ανεπίσημες προκαταρκτικές επαφές επιτρέπουν τη διεξαγωγή έγκαιρων συζητήσεων σχετικά με τις πληροφορίες που διαθέτει ο προτιθέμενος να υποβάλει καταγγελία, και βοηθούν να διαπιστωθεί αν μια υπόθεση ενδέχεται να καταστεί υπόθεση προτεραιότητας για την Επιτροπή.

26. Ο κάθε ένας από αυτούς τους τρόπους παροχής πληροφοριών είναι σημαντικός και μπορεί να οδηγήσει στη λήψη μέτρων. Η Επιτροπή θα εξετάζει προσεκτικά και θα απαντά σε κάθε σχετική αναφορά.

ΈΝΘΕΤΟ 1: ΆΡΘΡΑ 81 ΚΑΙ 82 ΕΚ: ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΟΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Όσοι προτίθενται να υποβάλουν καταγγελία καλούνται να λάβουν υπόψη τα ακόλουθα προτού καταθέσουν επίσημη καταγγελία στην Επιτροπή.

Αρχές ανταγωνισμού και δικαστήρια των κρατών μελών

Όταν εξετάζουν την πιθανότητα να υποβάλουν επίσημη καταγγελία στην Επιτροπή, οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν υπόψη ότι οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών εφαρμόζουν επίσης τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού και συνεργάζονται με την Επιτροπή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού (ΕΔΑ). Θα πρέπει επομένως να εξετάζουν κατά πόσον είναι στην κατάλληλη θέση να ενεργήσει η εθνική αρχή ανταγωνισμού.

Για παράδειγμα, εφόσον η πιθανολογούμενη παράβαση επηρεάζει τον ανταγωνισμό κυρίως στο έδαφος ενός κράτους μέλους, είναι πιθανόν η εθνική αρχή ανταγωνισμού (ΕΑΑ) της χώρας αυτής να επιθυμεί να αναλάβει τη σχετική υπόθεση. Ακόμη και αν η υπόθεση έχει επιπτώσεις στον ανταγωνισμό σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη, οι ΕΑΑ μπορούν να συνεργασθούν για τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων σε μια υπόθεση ανταγωνισμού, και οι αρχές ανταγωνισμού δύο ή περισσότερων κρατών μελών μπορούν να διερευνήσουν μια υπόθεση από κοινού. Περισσότερες πληροφορίες και οδηγίες για τον καταμερισμό των καθηκόντων στο πλαίσιο του ΕΔΑ δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής¹⁴.

Οι προτιθέμενοι να υποβάλουν επίσημη καταγγελία θα πρέπει επίσης να εξετάσουν τη δυνατότητα προσφυγής ενώπιον εθνικού δικαστηρίου. Πολλές υποθέσεις μπορούν να διεκπεραιωθούν δεόντως από τα εθνικά δικαστήρια, περιλαμβανομένων των αξιώσεων για εκτέλεση συμβατικών υποχρεώσεων, της κήρυξης της ακυρότητας που προβλέπει το άρθρο 81 § 2 ή των αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων¹⁵. Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης σταθερά το δικαίωμα των θιγομένων από αντιανταγωνιστικές συμπεριφορές να διεκδικήσουν αποζημίωση ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων¹⁶, και έχει εκδώσει μια Πράσινη Βίβλο¹⁷ που αναλύει τις εναλλακτικές επιλογές για τη διευκόλυνση της άσκησης αγωγών αποζημίωσης.

¹⁴ Βλ. παραγρ. 19 της ανακοίνωσης της Επιτροπής για τις καταγγελίες, καθώς και παραγρ. 5 επόμ. της ανακοίνωσης της Επιτροπής για τη συνεργασία στο πλαίσιο του δικτύου των αρχών ανταγωνισμού (ΕΕ C 101/2004, 27.4.2004, σ. 43).

¹⁵ Βλ. παραγρ. 16 της ανακοίνωσης της Επιτροπής για τις καταγγελίες.

¹⁶ Βλ. υπόθεση C-453/99, *Courage κατά Crehan*, Συλλογή 2001, σ. I-6297, σκέψεις 26 και 27; σημείο 7 της αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.

Προτεραιότητες

Όσοι τυχόν προτίθενται να υποβάλουν επίσημη καταγγελία στην Επιτροπή θα πρέπει επίσης να έχουν υπόψη τους ότι, παρόλο που η τελευταία λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψη της όλες τις πληροφορίες που της υποβάλλονται, δεν έχει τους πόρους να διερευνήσει κάθε πρόβλημα που φθάνει ενώπιόν της. Η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να θέτει προτεραιότητες και να εστιάζει τους περιορισμένους πόρους της στη διερεύνηση και δίωξη των σοβαρότερων παραβάσεων και στον χειρισμό υποθέσεων που είναι σημαντικές για την ανάπτυξη της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού και για την εξασφάλιση της συνεκτικής εφαρμογής των άρθρων 81/82 ΕΚ¹⁸.

Με βάση τις πληροφορίες που διαθέτει, η Επιτροπή χρησιμοποιεί ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια, ανάλογα με τη συγκεκριμένη υπόθεση, για να κρίνει κατά πόσον υπάρχει επαρκές κοινοτικό ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση εμπειριστατωμένης έρευνας μιας καταγγελίας¹⁹:

- σημασία των επιπτώσεων στη λειτουργία του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά, όπως προκύπτει ιδίως από:
 - τη γεωγραφική έκταση ή την οικονομική σημασία της καταγγελλόμενης συμπεριφοράς ή το μέγεθος της αγοράς ή τη σημασία των σχετικών προϊόντων ή της καταγγελλόμενης συμπεριφοράς για τους τελικούς καταναλωτές · ή
 - τη θέση των επιχειρήσεων που αφορά η καταγγελία στην αγορά ή τη λειτουργία της εν λόγω αγοράς στο σύνολό της
- έκταση ή περίπλοκος χαρακτήρας της απαιτούμενης έρευνας, πιθανότητα διαπίστωσης παράβασης και το κατά πόσον με βάση τα στοιχεία αυτά η διεξαγωγή εμπειριστατωμένης έρευνας δεν είναι δυσανάλογη
- δυνατότητα του καταγγέλλοντος να προσφύγει σε εθνικό δικαστήριο κράτους μέλους για τη συγκεκριμένη υπόθεση, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη κατά πόσον η υπόθεση αποτελεί ή έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο επιδίωξης ιδιωτικής ένδικης προστασίας ή μπορεί από τη φύση της να διεκπεραιωθεί δια της δικαστικής οδού
- σκοπιμότητα ανάληψης δράσης επί ατομικής καταγγελίας που αφορά ειδικό(ά) νομικό(ά) ζήτημα(ζήτήματα) που εξετάζει ήδη η Επιτροπή σε μία ή περισσότερες άλλες υποθέσεις ή που έχει ήδη εξετάσει, και/ή τα οποία αποτελούν αντικείμενο διαδικασίας ενώπιον των κοινοτικών δικαστηρίων
- παύση ή αλλαγή της καταγγελλόμενης συμπεριφοράς, ιδίως εφόσον οι αναληφθείσες δεσμεύσεις έχουν καταστεί υποχρεωτικές με απόφαση της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ή εφόσον οι καταγγελλόμενες επιχειρήσεις έχουν αλλάξει τη συμπεριφορά τους για άλλους

¹⁷ Πράσινη Βίβλος σχετικά με τις αγωγές αποζημίωσης για παράβαση των αντιμονοπωλιακών κανόνων της ΕΚ, COM(2005)672 της 19.12.2005 (Βλ. παρακάτω τμήμα Α.Ι.5.).

¹⁸ Βλ. ιδίως σημείο 3 της αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 καθώς και παράγραφο 11 της ανακοίνωσης της Επιτροπής για τις καταγγελίες.

¹⁹ Βλ. παραγρ. 41 επόμ., ιδίως παραγρ. 43, της ανακοίνωσης της Επιτροπής για τις καταγγελίες.

λόγους, υπό την προϋπόθεση ότι η καταγγελία δεν αποκτά κοινοτικό ενδιαφέρον λόγω συνεχιζόμενων σημαντικών ανταγωνιστικών επιπτώσεων ή λόγω της σοβαρότητας της εικαζόμενης παράβασης, παρά την παύση ή την αλλαγή της επίμαχης συμπεριφοράς

- σημασία άλλων τομέων της Κοινοτικής ή εθνικής νομοθεσίας που επηρεάζονται από την καταγγελλόμενη συμπεριφορά σε σύγκριση με τη σημασία των προβλημάτων ανταγωνισμού που εγείρει ο καταγγέλλων.

Ωστόσο, τα κριτήρια αυτά εφαρμόζονται με ελαστικότητα. Είναι αδύνατον να θεσπισθούν αφηρημένοι κανόνες σχετικά με το πότε θα ήταν ή δεν θα ήταν σωστό να ενεργήσει η Επιτροπή. Θα υπάρχουν πάντοτε παράγοντες, που δεν αναφέρονται στις παραπάνω παραγράφους, που μπορεί να μειώσουν ή να αυξήσουν τον βαθμό προτεραιότητας που παρουσιάζει μια συγκεκριμένη υπόθεση. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να απορρίπτει μια υπόθεση λόγω ελλείψεως κοινοτικού ενδιαφέροντος. Εφόσον όμως η Επιτροπή δεν πιστεύει ότι υπάρχει επαρκές κοινοτικό ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση εμπεριστατωμένης έρευνας, κατά κανόνα θα απορρίψει την καταγγελία αναφερόμενη σε ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια αυτά.

Η Επιτροπή προσπαθεί να ενημερώνει τους καταγγέλλοντες μέσα σε τέσσερις μήνες από την παραλαβή της καταγγελίας τους κατά πόσον προτίθεται ή όχι να διερευνήσει την υπόθεση.

4. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

27. Ένα βασικό μέτρο που περιλαμβάνεται στη στρατηγική της Λισαβόνας, η οποία ενεργοποιήθηκε εκ νέου στις 22-23 Μαρτίου, ήταν η βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου τόσο σε κοινοτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα. Η δραστηριοποίηση για τη «βελτίωση της νομοθεσίας» άρχισε το 2002, στο πλαίσιο ενός Σχεδίου Δράσης της Επιτροπής, που αναθεωρήθηκε στις 16 Μαρτίου. Η δράση αυτή καλύπτει όλες τις εκκρεμείς νομοθετικές προτάσεις σε επίπεδο ΕΕ, τους υφισταμένους κανόνες (απλούστευση) και τις νέες νομοθετικές προτάσεις και προτάσεις πολιτικής. Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης, η Επιτροπή ενέκρινε τον Ιούνιο αναθεωρημένες Κατευθυντήριες Γραμμές για την Αξιολόγηση Επιπτώσεων²⁰, οι οποίες καλύπτουν όλες τις νομοθετικές και πολιτικές πρωτοβουλίες που περιλαμβάνονται στο Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασίας της Επιτροπής. Οι εν λόγω αξιολογήσεις διερευνούν τις εναλλακτικές επιλογές για την επίλυση ενός συγκεκριμένου προβλήματος και εκτιμούν τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές τους επιπτώσεις.
28. Οι Κατευθυντήριες Γραμμές για την Αξιολόγηση των Επιπτώσεων αναγνωρίζουν ότι «ο ισχυρός ανταγωνισμός εντός ενός ευνοϊκού για τις επιχειρήσεις περιβάλλοντος αποτελεί βασικό μοχλό της ανάπτυξης της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας»²¹. Συνεπώς, η εξέταση των προτάσεων υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αξιολόγησης επιπτώσεων. Στις Κατευθυντήριες Γραμμές για την Αξιολόγηση Επιπτώσεων απαριθμούνται – κατά τρόπο μη εξαντλητικό – οι κατηγορίες προτάσεων οι οποίες πρέπει να εξετάζονται εμπεριστατωμένα για ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό (για

²⁰ SEC (2005) 791.

²¹ Βλ. τμήμα 9 των παραρτημάτων στις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης επιπτώσεων.

παράδειγμα στους ελευθερωμένους κλάδους δικτύων, μέτρα που συνεπάγονται φραγμούς κατά την είσοδο και έξοδο από την αγορά, απαλλαγές από την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού κ.λ.π.)²².

29. Το βασικό «κριτήριο ανταγωνισμού» που εφαρμόζεται στο πλαίσιο της εξέτασης των νομοθετικών πράξεων υπό το πρίσμα της πολιτικής ανταγωνισμού, θέτει εξ αρχής δύο θεμελιώδη ερωτήματα. Πρώτον: τι είδους περιορισμούς του ανταγωνισμού μπορεί να συνεπάγεται άμεσα ή έμμεσα η πρόταση (θέτει περιορισμούς στην είσοδο στην αγορά, επηρεάζει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων κ.λ.π.); Δεύτερον: υπάρχουν *λιγότερο περιοριστικά μέσα* για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου πολιτικής; Η εξέταση των νομοθετικών προτάσεων υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού μπορεί να οδηγήσει σε επιλογή μιας λιγότερο περιοριστικής ρύθμισης ή μεθόδου που βασίζεται στην αγορά για την επίτευξη ορισμένων στόχων πολιτικής, αποφεύγοντας έτσι περιττούς ή δυσανάλογους περιορισμούς του ανταγωνισμού. Αυτό είναι προς το συμφέρον τόσο των καταναλωτών όσο και της βιομηχανίας.

5. ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΜΟΝΟΠΩΛΙΑΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

30. Η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού των άρθρων 81 και 82 ΕΚ μπορεί να επιδιωχθεί τόσο από τις αρχές ανταγωνισμού (δημόσια εφαρμογή) όσο και από ιδιώτες που προσφεύγουν στα εθνικά δικαστήρια (ιδιωτική εφαρμογή). Ένας από τους σκοπούς του εκσυγχρονισμού των αντιμονοπωλιακών κανόνων της ΕΚ ήταν να αναζωογονηθεί ο ρόλος των εθνικών δικαστηρίων και των εθνικών αρχών ανταγωνισμού (ΕΑΑ) στην εφαρμογή των κανόνων αυτών. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 τονίζει την από κοινού ευθύνη της Επιτροπής, των εθνικών δικαστηρίων και των ΕΑΑ, από την άποψη αυτή, και προβλέπει τα αναγκαία μέσα για την επίτευξη αυξημένης και συντονισμένης εφαρμογής των κοινοτικών αντιμονοπωλιακών κανόνων. Στο δημόσιο πεδίο, η Επιτροπή και οι ΕΑΑ συνεργάζονται σήμερα στενά στο πλαίσιο του ΕΔΑ (Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού) για την εφαρμογή των κοινοτικών αντιμονοπωλιακών κανόνων. Στο ιδιωτικό πεδίο, ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 κατήργησε το μονοπώλιο της Επιτροπής στην εφαρμογή του Άρθρου 81 παράγραφος 3, παρέχοντας έτσι στα εθνικά δικαστήρια τη δυνατότητα να εφαρμόζουν πλήρως τα άρθρα 81 και 82 ΕΚ. Τα εθνικά δικαστήρια έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα για την επιδίκαση αποζημίωσης σε όσους θίγονται από παραβάσεις της νομοθεσίας ανταγωνισμού.
31. Οι αγωγές αποζημίωσης σε υποθέσεις συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων συνιστούν το κεντρικό αντικείμενο της Πράσινης Βίβλου που ενέκρινε η Επιτροπή στις 19 Δεκεμβρίου²³. Η Επιτροπή επιθυμεί να ενθαρρύνει αυτό το είδος των

²² Βλ. τμήμα 9 των παραρτημάτων στις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης επιπτώσεων.

²³ Η Πράσινη Βίβλος δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/others/actions_for_damages/gp.html. Συνοδεύεται από έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, που διατίθεται στη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/others/actions_for_damages/sp.html, και στο οποίο περιγράφεται το σχετικό πλαίσιο και η επεξεργασία των εναλλακτικών πολιτικών λύσεων που αναφέρονται στην Πράσινη Βίβλο.

αγωγών, οι οποίες μέχρι σήμερα ήταν πολύ περιορισμένες²⁴, επειδή εξυπηρετούν ένα διττό στόχο: όχι μόνο επιτρέπουν στους θιγόμενους από παραβάσεις της κοινοτικής αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας να επιτύχουν αποζημίωση, αλλά δημιουργούν και ένα πρόσθετο κίνητρο για τις επιχειρήσεις ώστε να τηρούν τους σχετικούς κανόνες. Οι αγωγές αποζημίωσης δεν ενισχύουν απλώς τα αποτελέσματα των αποφάσεων των αρχών ανταγωνισμού με τις οποίες διαπιστώνονται παραβάσεις, αλλά θα πρέπει να αποτελέσουν και αυτόνομο μέσο εφαρμογής της νομοθεσίας. Η ιδιωτική επιδίωξη εφαρμογής των κοινοτικών αντιμονοπωλιακών κανόνων γίνεται έτσι ένα μέσο για τη διεύρυνση του πεδίου του ελέγχου της εφαρμογής των άρθρων 81 και 82 ΕΚ. Επιπλέον, έχοντας τη δυνατότητα να ασκήσουν αποτελεσματικά αξιώσεις αποζημίωσης, οι μεμονωμένες επιχειρήσεις ή οι καταναλωτές στην Ευρώπη συμμετέχουν άμεσα στην εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού. Μ' αυτή την «προσωπική» εμπειρία αποκτούν αμεσότερη σημασία οι κανόνες ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές. Αναβαθμίζοντας το επίπεδο εφαρμογής των κοινοτικών αντιμονοπωλιακών κανόνων, οι αγωγές αποζημίωσης συμβάλλουν στην τήρηση αυτών των κανόνων και ως εκ τούτου στην καθιέρωση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην Ευρώπη. Αποτελούν, συνεπώς σημαντικό μέσο για την δημιουργία και διατήρηση μιας ανταγωνιστικής οικονομίας, βασικό στοιχείο της στρατηγικής της Λισαβόνας, στόχος της οποίας είναι η ανάπτυξη της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης για τους πολίτες της Ευρώπης.

32. Με την απόφασή του στην υπόθεση *Courage κατά Crehan*, το 2001, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι οι ζημιωθέντες από παράβαση των κοινοτικών αντιμονοπωλιακών κανόνων έχουν δικαίωμα να αξιώσουν αποζημίωση, και ότι τα Κράτη Μέλη οφείλουν να παρέχουν ένα διαδικαστικό πλαίσιο που να εξασφαλίζει ένα αποτελεσματικό σύστημα αποκατάστασης της σχετικής ζημίας²⁵. Κύριος στόχος της Πράσινης Βίβλου είναι να διαπιστωθούν τα βασικά εμπόδια στη δημιουργία ενός αποτελεσματικότερου συστήματος άσκησης των αξιώσεων αποζημίωσης και να προταθούν διάφορες εναλλακτικές λύσεις για περαιτέρω μελέτη και ενδεχόμενες ενέργειες για τη διευκόλυνση της άσκησης αξιώσεων αποζημίωσης λόγω παράβασης της κοινοτικής αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας.
33. Η Πράσινη Βίβλος θίγει διάφορα βασικά ζητήματα, όπως η πρόσβαση στις αποδείξεις, η ανάγκη απόδειξης της ύπαρξης πταίσματος, ο καθορισμός του ύψους της αποζημίωσης, η δυνατότητα προβολής ένστασης μετακύλισης της ζημίας, η θέση των έμμεσων αγοραστών, η δυνατότητα άσκησης αντιπροσωπευτικών και συλλογικών αγωγών, το κόστος των αγωγών, ο συντονισμός της δημόσιας και ιδιωτικής εφαρμογής και οι κανόνες περί δικαιοδοσίας και εφαρμοστέου δικαίου.
34. Σκοπός της Πράσινης Βίβλου είναι να προκαλέσει μια συζήτηση σχετικά με το πώς θα αυξηθεί ο αριθμός των επιτυχών αγωγών για επιδίκαση αποζημίωσης για παραβάσεις των κοινοτικών αντιμονοπωλιακών κανόνων. Με βάση τις απαντήσεις στην Πράσινη Βίβλο που θα λάβει, η Επιτροπή θα κρίνει εάν και ποιες ενέργειες είναι ενδεχομένως αναγκαίες για την περαιτέρω προώθηση των αξιώσεων αυτών.

²⁴ Βλ. μελέτη την οποία παρήγγειλε η Επιτροπή και δημοσιεύθηκε το 2004, και που δημοσιεύεται στη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/others/actions_for_damages/study.html

²⁵ Υπόθεση C-453/99 *Courage κατά Crehan* [2001] συλλογή I-6297.

B – ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΘΡΩΝ 81, 82 ΚΑΙ 86

1. ΕΝΕΡΓΕΙΑ, ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ, ΧΗΜΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

1.1. Ενέργεια

Έρευνες στους κλάδους του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας

35. Όσον αφορά την εφαρμογή των κοινοτικών αντιμονοπωλιακών κανόνων στον τομέα της ενέργειας, η κυριότερη σημαντική ενέργεια το 2005 ήταν η έναρξη των έρευνων στους κλάδους του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας. Στις 13 Ιουνίου η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση²⁶ για την πραγματοποίηση έρευνας στους τομείς του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας με βάση τις αρμοδιότητες που της παρέχει το άρθρο 17 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου. Οι λόγοι που δικαιολογούν τις έρευνες αυτές εκτίθενται σε ανακοίνωση της Επιτροπής που είναι υπεύθυνη για τον ανταγωνισμό, σε συμφωνία με τον Επίτροπο τον αρμόδιο για θέματα ενέργειας²⁷.
36. Οι έρευνες αυτές γίνονται στο πλαίσιο των προσπαθειών της Επιτροπής για επανενεργοποίηση της στρατηγικής της Λισαβόνας με στόχους την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, την αύξηση της απασχόλησης και τη μετατροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην «ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο». Για να συμβάλει ώστε να δρομολογηθεί εκ νέου η στρατηγική της Λισαβόνας, η Επιτροπή αποφάσισε να ακολουθήσει μια περισσότερο προδραστική εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, ιδίως με εμπειριστατωμένες έρευνες κατά κλάδους, για την εξασφάλιση ανοικτών και ανταγωνιστικών αγορών στην Ευρώπη, και συγκεκριμένα στον τομέα της ενέργειας²⁸.
37. Οι έρευνες επικεντρώνονται στους πρόσφατα απελευθερωμένους κλάδους της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου. Η ολοκλήρωση των σχετικών αγορών ήταν απογοητευτικά αργή και μέχρι στιγμής δεν έχει επιτύχει να μειώσει σημαντικά τα συνήθως υψηλά επίπεδα συγκέντρωσης που χαρακτηρίζουν και τους δύο αυτούς κλάδους. Το 2004 και το 2005 σημειώθηκαν σημαντικές αυξήσεις τιμών και οι πελάτες διαμαρτύρονται όλο και περισσότερο για την αδυναμία τους να επιτύχουν ανταγωνιστικές προσφορές από τους προμηθευτές. Τα στοιχεία αυτά υποδηλώνουν ότι οι αγορές δεν λειτουργούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και δικαιολογούν την έναρξη έρευνας βάσει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, καθώς και τη χρήση των ερευνητικών μέσων που διαθέτει η Επιτροπή.

²⁶ Απόφαση ΕΚ αριθ. C(2005)1682 της Επιτροπής της 13 Ιουνίου 2005 για την έναρξη έρευνας στους κλάδους του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, βλ.
http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/decision_en.pdf

²⁷ Βλ.

²⁸ http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/communication_en.pdf
Ανακοίνωση προς το ευρωπαϊκό Συμβούλιο – Συνεργασία για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση – Νέο ξεκίνημα για τη στρατηγική της Λισαβόνας, COM(2005) 24 της 2.2.2005. Βλ. ιδίως σελ. 8 και 19.

38. Στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, η έρευνα εστιάζει στους μηχανισμούς διαμόρφωσης των τιμών στις αγορές χονδρικής πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας, στην παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και στους παράγοντες που καθορίζουν τις στρατηγικές προσφορών και διανομής των παραγωγών. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στο κατά πόσο οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά και αν μπορούν να επηρεάσουν τις τιμές χονδρικής πώλησης του προϊόντος αυτού. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης αυτής είναι πιθανό να χρησιμοποιηθούν οικονομετρικές αναλύσεις. Επιπλέον, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα εμπόδια εισόδου και στα εμπόδια στις διασυνοριακές ροές, που ενδέχεται να προκύπτουν από μακροπρόθεσμες συμφωνίες προμήθειας σε ορισμένα κράτη μέλη, καθώς και στα νομικά και λειτουργικά καθεστώτα για τις διασυνδέσεις μεταξύ των εθνικών ηλεκτρικών δικτύων.
39. Στον τομέα του φυσικού αερίου, η έρευνα εστιάζει στις μακροπρόθεσμες συμβάσεις εισαγωγής, τις συμφωνίες ανταλλαγών και τα εμπόδια στις διασυνοριακές ροές φυσικού αερίου. Οι απαιτήσεις εξισορρόπησης για τους χρήστες των δικτύων φυσικού αερίου, καθώς και η αποθήκευση του φυσικού αερίου θα ερευνηθούν επίσης εκ του σύνεγγυς, όπως και οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις στις αγορές των επόμενων σταδίων και οι επιπτώσεις που μπορεί να έχουν στο κόστος αλλαγής και στην είσοδο στην αγορά.
40. Στις έρευνες των κλάδων του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας εξετάζονται διαφορετικά ζητήματα, επειδή ο ανταγωνισμός στους τομείς αυτούς βρίσκεται σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης και έχουν εντελώς διαφορετικές παραγωγικές δομές. Παρόλα αυτά, θα ληφθούν υπόψη οι σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ των δύο τομέων. Πράγματι, το φυσικό αέριο αποτελεί σε συνεχώς αυξανόμενο βαθμό σημαντικό πρωτογενές καύσιμο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και η αύξηση της ανταγωνιστικότητας στις αγορές φυσικού αερίου θα μπορούσε να έχει άμεσες ευεργετικές επιπτώσεις στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας.
41. Στόχος της ΓΔ Ανταγωνισμού είναι να διαπιστωθεί κατά πόσον οι εμφανείς δυσλειτουργίες των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου οφείλονται σε παραβάσεις των άρθρων 81, 82 και 86· στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή θα μπορούσε να πάρει ορισμένα προδραστικά επανορθωτικά μέτρα. Με βάση τα πραγματικά δεδομένα που θα συγκεντρωθούν από την έρευνα και τις προτεραιότητες εφαρμογής που θα καθοριστούν κατόπιν αυτής, η ΓΔ Ανταγωνισμού θα εξετάζει υποθέσεις βάσει των άρθρων 81, 82 και 86 μόλις αυτές ανακύπτουν. Τα αποτελέσματα των ερευνών αναμένεται επίσης να διαδραματίσουν ρόλο στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου για την απελευθέρωση των αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας.
42. Κατά την προπαρασκευή των ερευνών, η ΓΔ Ανταγωνισμού διαβουλευτήκε με διάφορες ενώσεις των σχετικών κλάδων και οργανώσεις καταναλωτών, άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής (περιλαμβανομένης της ΓΔ Μεταφορών και Ενέργειας), τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού (ΕΑΑ) και τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές (ΕΡΑ), καθώς και τους εκπροσώπους τους στην ΕΕ, προκειμένου να εστιάσει κατάλληλα την έρευνα και να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητά της. Στόχος της ΓΔ Ανταγωνισμού είναι να υπάρξει διαφάνεια καθ' όλη τη διαδικασία. Η Επιτροπή παρουσίασε μια σειρά ζητημάτων που προέκυψαν από μια πρώτη ανάλυση των απαντήσεων σε διάφορα όργανα, και ιδίως στο Συμβούλιο Ενέργειας της 1^{ης} Δεκεμβρίου, στο οποίο επίσης υπέβαλε έκθεση για την εφαρμογή της δέσμης

νομοθετικών μέτρων για την απελευθέρωση του κλάδου της ενέργειας. Τα κυριότερα προβλήματα που διαπίστωσε η ΓΔ Ανταγωνισμού στο Έγγραφο Ζητημάτων της²⁹ αφορούν τα ισχύοντα επίπεδα συγκέντρωσης, την κάθετη στεγανοποίηση, την έλλειψη ολοκλήρωσης των αγορών, την έλλειψη διαφάνειας και τον μηχανισμό διαμόρφωσης των τιμών. Μια προκαταρκτική έκθεση αναμένεται να υποβληθεί τις αρχές του 2006, και θα ακολουθήσουν εντατικές δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικά μ' αυτήν. Η τελική έκθεση για την έρευνα στον κλάδο της ενέργειας αναμένεται στο τέλος του 2006.

43. Οι έρευνες κατά κλάδους ενισχύουν σημαντικά την ικανότητα της Επιτροπής να ενεργεί προδραστικά για την ενίσχυση του ανταγωνισμού στους πρόσφατα απελευθερωθέντες κλάδους του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας· ωστόσο κατά το 2005 συνέχισε επίσης δραστήρια τον έλεγχο της εφαρμογής των σχετικών κανόνων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις προκειμένου να στηρίξει αυτή τη διαδικασία απελευθέρωσης.

Μακροπρόθεσμες συμφωνίες προμήθειας φυσικού αερίου στις αγορές των επόμενων σταδίων

44. Ένα ιδιαίτερο πρόβλημα που προέκυψε μετά το άνοιγμα του κλάδου του φυσικού αερίου στον ανταγωνισμό το 2005, είναι η πιθανή στεγανοποίηση της αγοράς των επόμενων σταδίων μέσω μακροπρόθεσμων συμβάσεων προμήθειας φυσικού αερίου μεταξύ των παραδοσιακών προμηθευτών, αφενός, και των εταιριών διανομής και των βιομηχανικών και εμπορικών χρηστών, αφετέρου.
45. Οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις εμποδίζουν τους πελάτες να μεταστραφούν σε εναλλακτικούς προμηθευτές πρόθυμους να προσφέρουν καλύτερες τιμές. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ισχύουσες σήμερα συμβάσεις δεν πρόκειται να λήξουν πριν παρέλθουν πολλά χρόνια, και οι πελάτες αυτοί επομένως δεν είναι σε θέση να επωφεληθούν από τον αναπτυσσόμενο ανταγωνισμό στον κλάδο. Επίσης, οι οικονομίες κλίμακας στην αγορά προμήθειας φυσικού αερίου είναι σημαντικές, για παράδειγμα λόγω του υψηλού κόστους εξισορρόπησης και ευελιξίας, το οποίο μειώνεται σε σχετικούς όρους, καθώς αυξάνεται ο όγκος του παρεχόμενου αερίου. Έτσι, οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις στις αγορές αερίου των επόμενων σταδίων μπορεί επίσης να καθυστερήσουν την απόκτηση από τους εναλλακτικούς προμηθευτές επαρκούς μεριδίου αγοράς ώστε να ανταγωνίζονται αποτελεσματικά. Οι εν λόγω μακροπρόθεσμες συμβάσεις μπορεί, επομένως, να στεγανοποιήσουν τις αγορές και να δημιουργήσουν προβλήματα ανταγωνισμού, εφόσον δεν είναι απαραίτητες για να αποφέρουν αντισταθμιστικά οφέλη στους καταναλωτές.
46. Η ΓΔ Ανταγωνισμού και οι ΕΑΑ καθώς και οι ΕΡΑ συζήτησαν δύο φορές το θέμα των μακροπρόθεσμων συμβάσεων στα επόμενα στάδια της αγοράς, στο πλαίσιο της υπο-ομάδας για την ενέργεια του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού (ΕΔΑ). Η γερμανική αρχή ανταγωνισμού (Bundeskartellamt) δημοσίευσε μια έκθεση σχετικά με το θέμα των μακροπρόθεσμων συμβάσεων στην αγορά προμήθειας φυσικού αερίου σε τοπικούς οργανισμούς κοινής ωφελείας («Stadtwerke») στη Γερμανία. Εν

²⁹

Βλ.:
http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/issues_paper15112005.pdf

συνεχεία άρχισε διαπραγματεύσεις με τους 15 μεγαλύτερους προμηθευτές στην αγορά αυτή ώστε να καθιερωθούν σαφή όρια διάρκειας στις συμβάσεις προμηθειών τους. Οι διαπραγματεύσεις αυτές διακόπηκαν τον Σεπτέμβριο, και η Bundeskartellamt ανήγγειλε ότι θα κινήσει επίσημη διαδικασία απαγόρευσης των εν λόγω συμβάσεων³⁰. Η ΓΔ Ανταγωνισμού εξετάζει επίσης μια υπόθεση σχετικά με τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου στη βελγική αγορά.

Υποθέσεις εδαφικών περιορισμών

47. Στη διάρκεια του 2005, η ΓΔ Ανταγωνισμού συνέχισε τις προσπάθειές της ώστε η διαδικασία απελευθέρωσης των αγορών ενέργειας να μην υπονομευθεί από εμπορικές πρακτικές που εμφανίζονται πριν από την απελευθέρωση. Οι προσπάθειες αυτές είχαν σαν αποτέλεσμα την κατάργηση των εδαφικών περιορισμών στις συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου που είχε συνάψει η Gazprom με διάφορες σημαντικές ιστορικές χονδρεμπορικές επιχειρήσεις εντός της ΕΕ. Οι εδαφικοί περιορισμοί εμποδίζουν τους εισαγωγείς φυσικού αερίου να το εξάγουν προς άλλα κράτη μέλη και/ή περιορίζουν τα σχετικά κίνητρά τους, ματαιώνοντας έτσι την ενοποίηση των αγορών και τον ανταγωνισμό μεταξύ των κατεστημένων φορέων εκμετάλλευσης.
48. Το 2003, η ΓΔ Ανταγωνισμού είχε εξασφαλίσει ότι η *Gazprom* και η ιταλική εταιρία πετρελαίου και φυσικού αερίου *Eni Spa*³¹ θα εγκατέλειπαν τις παραπάνω πρακτικές. Το Φεβρουάριο³², η ΓΔ Ανταγωνισμού εξασφάλισε βελτιώσεις στις συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου μεταξύ της κατεστημένης στην αυστριακή χονδρεμπορική αγορά, *OMV*, και της ρωσικής εταιρίας παραγωγής φυσικού αερίου *Gazprom*. Συγκεκριμένα, η *OMV* δεν θα εμποδίζεται πλέον να μεταπωλεί εκτός Αυστρίας το φυσικό αέριο που αγοράζει από την *Gazprom*, και η *Gazprom* θα είναι ελεύθερη να πωλεί σε άλλους πελάτες στην Αυστρία χωρίς να είναι υποχρεωμένη να προσφέρει πρώτα το αέριο στην *OMV* (το λεγόμενο δικαίωμα πρώτης άρνησης). Η *OMV* συμφώνησε επίσης να συμβάλει στην αύξηση της χωρητικότητας του αγωγού *TAG*, που μεταφέρει το ρωσικό φυσικό αέριο μέσω της Αυστρίας προς την Ιταλία. Το αποτέλεσμα αυτό είναι ανάλογο με εκείνο που είχε επιτευχθεί σχετικά με την *Eni* το 2003. Οι δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν είναι ουσιαστικά οι ίδιες με εκείνες που είχαν αναληφθεί έναντι της Επιτροπής από την *Eni*, τον άλλο μέτοχο του αγωγού *TAG*, τον Οκτώβριο του 2003. Εν όψει των εξελίξεων αυτών, αποφασίστηκε να περατωθεί η έρευνα.
49. Τον Ιούνιο³³, η ΓΔ Ανταγωνισμού περάτωσε την έρευνα που διεξήγαγε σχετικά με τις συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου μεταξύ της *Gazprom* και της μεγαλύτερης εταιρίας στη γερμανική χονδρεμπορική αγορά *E.ON Ruhrgas AG*, η οποία ανήκει στον όμιλο *E.ON*, αφού εξασφάλισε την κατάργηση των εδαφικών περιορισμών από τις συμβάσεις αυτές. Επίσης, η *Gazprom* δεν θα δεσμεύεται πλέον από την ρήτρα του «πλέον ευνοούμενου πελάτη» που περιλαμβανόταν προηγουμένως στις εν λόγω συμβάσεις. Η ρήτρα αυτή υποχρέωνε την *Gazprom* να προσφέρει στη *Ruhrgas* όρους

³⁰ <http://www.bundeskartellamt.de/wDeutsch/entscheidungen/Kartellrecht/EntschKartell.shtml>

³¹ Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού για το 2003, σημείο 98.

³² Ανακοίνωση τύπου IP/05/195, 17.2.2005.

³³ Ανακοίνωση τύπου IP/05/710, 10.6.2005.

ανάλογους με εκείνους που προσέφερε στους ανταγωνιστές της τελευταίας στη χονδρεμπορική αγορά της Γερμανίας.

50. Η περάτωση αυτών των δύο υποθέσεων σημαίνει ότι όλες οι διαδικασίες που είχε κινήσει η Επιτροπή το 2001 σχετικά με τους περιορισμούς στις εξαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου (Αυστρία, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία και Κάτω Χώρες) έχουν πλέον περατωθεί. Οι έρευνες, που κινήθηκαν επίσης το 2001, συνεχίζονται για τις εισαγωγές αλγερινού αερίου από ιταλικές και ισπανικές επιχειρήσεις.

Ρυθμιστικό πλαίσιο

51. Στη διάρκεια του 2005, αναπτύχθηκε περαιτέρω το ρυθμιστικό πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου. Στις 28 Σεπτεμβρίου το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο εξέδωσαν ένα κανονισμό σχετικά με τους όρους πρόσβασης τρίτων στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου, που αναμένεται να βελτιώσει τις ευκαιρίες διασυνοριακών συναλλαγών για τις νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις³⁴. Στις αρχές του 2006 θα εκδοθεί νέα οδηγία σχετικά με την ασφάλεια εφοδιασμού και την ανάπτυξη των υποδομών στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας³⁵. Με την οδηγία αυτή αναμένεται να δημιουργηθεί ένα αξιόπιστο ρυθμιστικό πλαίσιο που θα ευνοεί τις νέες επενδύσεις στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και στις υποδομές.
52. Στη διάρκεια του 2005, η Επιτροπή συνέχισε τις προσπάθειές της προκειμένου να εξασφαλίσει την ενσωμάτωση από τα Κράτη Μέλη των δεύτερων οδηγιών «φυσικού αερίου»³⁶ και «ηλεκτρικής ενέργειας»³⁷, που αποτελούν τους ακρογωνιαίους λίθους για τη ρύθμιση της διαδικασίας απελευθέρωσης των αγορών ενέργειας. Έχει πραγματοποιηθεί σημαντική πρόοδος. Σύμφωνα με τις δύο εν λόγω οδηγίες, η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να υποβάλει έκθεση μέχρι το τέλος του 2005 σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε στη δημιουργία εσωτερικής αγοράς και φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Η Επιτροπή παρουσίασε την έκθεσή της στο Συμβούλιο Ενέργειας την 1η Δεκεμβρίου. Η έκθεση αυτή ευθυγραμμίζεται με την ανάλυση της ΓΔ Ανταγωνισμού κατόπιν των ερευνών που πραγματοποίησε στους εν λόγω κλάδους, και προτείνει να πραγματοποιηθούν επισκοπήσεις ανά χώρα προτού να αποφασιστεί στο τέλος του 2006 αν υπάρχει ανάγκη για τρίτο πακέτο μέτρων απελευθέρωσης.
53. Το Δικαστήριο επίσης διευκρίνισε ορισμένες σημαντικές πτυχές του ρυθμιστικού πλαισίου με την απόφασή του στην υπόθεση *VEMW* στις 7 Ιουνίου³⁸. Παρόλο που η

³⁴ Κανονισμός ΕΚ αριθ. 1775/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 περί όρων πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου (ΕΕ L 289, 3.11.2005, σ. 1).

³⁵ Οδηγία 89/2005/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18^{ης} Ιανουαρίου 2006 περί μέτρων διασφάλισης του εφοδιασμού με ηλεκτρισμό και περί επενδύσεων υποδομής.

³⁶ Οδηγία 2003/55/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 2003 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 98/30/ΕΚ (ΕΕ L 176, 15.7.2003, σ. 57).

³⁷ Οδηγία 2003/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 2003 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/ΕΚ (ΕΕ L 176, 15.7.2003, σρ. 37).

³⁸ Υπόθεση C-17/03, *Vereniging voor Energie, Milieu en Water* και λοιποί κατά *Directeur van de Dienst uitvoering en toezicht energie*.

υπόθεση αφορούσε ειδικότερα τη μακροπρόθεσμη δέσμευση ορισμένης ικανότητας διασύνδεσης στις Κάτω Χώρες, έχει σημαντικές επιπτώσεις για πολλές ιστορικές περιπτώσεις μακροπρόθεσμης δέσμευσης ικανότητας διασύνδεσης που συνέχισαν να υπάρχουν μετά την έναρξη ισχύος της πρώτης οδηγίας για την ηλεκτρική ενέργεια³⁹.

54. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η κατά προτεραιότητα πρόσβαση που παρέχεται σύμφωνα με τις ολλανδικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις στις ιστορικές συμβάσεις εφοδιασμού (23 % του συνόλου του δυναμικού διασύνδεσης σ' αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση) αποτελεί διάκριση που απαγορεύεται από την οδηγία ηλεκτρικής ενέργειας του 1996, δεδομένου ότι τα άρθρα 7 και 16 της οδηγίας αυτής απαιτούν ίση μεταχείριση όλων των παλαιών και νέων χρηστών του δικτύου. Το Δικαστήριο υιοθέτησε την προσέγγιση αυτή με το σκεπτικό ότι οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία θα έθετε σε κίνδυνο τη μετάβαση από μια μονοπωλιακή και κατακερματισμένη αγορά ηλεκτρικής ενέργειας σε μια αγορά ανοικτή και ανταγωνιστική. Το Δικαστήριο θεώρησε επίσης ότι οι Κάτω Χώρες θα μπορούσαν να έχουν ζητήσει εξαίρεση βάσει της οδηγίας για τις ισχύουσες συμβάσεις, αλλά δεν το έκαναν εγκαίρως.
55. Την απόφαση αυτή μπορούν να ακολουθήσουν και άλλες σε ανάλογες υποθέσεις που θα εκδικασθούν από εθνικά δικαστήρια, καθώς και ενέργειες των εθνικών ρυθμιστικών αρχών. Όσον αφορά την εφαρμογή των αντιμονοπωλιακών κανόνων, η απόφαση ανοίγει τον δρόμο για ενδεχόμενη κίνηση διαδικασιών και από τη ΓΔ Ανταγωνισμού, παρόλο που η απόφαση του Δικαστηρίου δεν θίγει ρητά ζητήματα ανταγωνισμού.
56. Από την έρευνα στον κλάδο της ενέργειας η ΓΔ Ανταγωνισμού μπορεί να διαμορφώσει μια συνολική άποψη των πραγματικών ζητημάτων που σχετίζονται με τις μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις και σχετικά με την ανάγκη για τυχόν συμπληρωματικές έρευνες.
57. Τέλος, το 2005 άρχισε η εμπορία των δικαιωμάτων εκπομπής CO₂⁴⁰. Παρόλο που το σύστημα αυτό δεν αφορά μόνο τον κλάδο της ενέργειας, οι επιπτώσεις του θα γίνουν μάλλον περισσότερο αισθητές στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας. Το σύστημα εμπορίας των δικαιωμάτων εκπομπής φαίνεται ότι επηρέασε τις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας, δεδομένου ότι οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας ενσωματώνουν εν μέρει τη τιμή των εν λόγω δικαιωμάτων στις τιμές που χρεώνουν στους τελικούς καταναλωτές. Ορισμένοι καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας διαμαρτυρήθηκαν, ότι οι αυξήσεις των τιμών δεν θα έπρεπε να είχαν γίνει, δεδομένου ότι τα δικαιώματα εκπομπής χορηγήθηκαν κατά κανόνα δωρεάν.

REPSOL

58. Παρόλο που στη διάρκεια του 2005 η Επιτροπή έδωσε προτεραιότητα στους πρόσφατα απελευθερωμένους κλάδους του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής

³⁹ Οδηγία 96/92/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 27, 30.1.1997, σ. 20).

⁴⁰ Οδηγία 2003/87/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/EK (ΕΕ L 275, 25.10.2003, σ. 32).

ενέργειας, συνέχισε επίσης τη δίωξη παραβάσεων και σε άλλους κλάδους της ενέργειας, όπως η διανομή των καυσίμων.

59. Στις 20 Οκτωβρίου 2004, η Επιτροπή δημοσίευσε μια ανακοίνωση⁴¹ σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 1/2003 προκειμένου να ζητήσει τη γνώμη των παραγόντων της αγοράς σχετικά με τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η *REPSOL C.P.P.* (στο εξής «*REPSOL*») κατά την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 1/2003. Η έρευνα της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 81 ΕΚ αφορά τη χρήση ρητρών αποκλειστικότητας για την προμήθεια καυσίμων οχημάτων στις συμβάσεις διανομής της *REPSOL*, πράγμα που οδήγησε σε στεγανοποίηση της ισπανικής αγοράς για τις χονδρικές και λιανικές πωλήσεις καυσίμων οχημάτων. Οι συμβάσεις είχαν αρχικά κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, αλλά η κοινοποίηση αυτή έπαυσε να ισχύει την 1η Μαΐου 2004.
60. Στις 17 Ιουνίου 2004, διαβιβάσθηκε στην *REPSOL* μια προκαταρκτική εκτίμηση κατά την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 1/2003.
61. Σύμφωνα μ' αυτή την προκαταρκτική εκτίμηση, η πρόσβαση στην αγορά είναι δυσχερής και οι συμβάσεις της *REPSOL* συμβάλλουν σημαντικά σε ενδεχόμενη στεγανοποίηση της αγοράς, καθώς δεσμεύουν μεγάλο μέρος της στην *REPSOL* και είναι μεγάλης διάρκειας (ιδίως οι συμβάσεις μίσθωσης και επικαρπίας, που παρείχαν στην *REPSOL* για περιορισμένο χρονικό διάστημα δικαίωμα ιδιοκτησίας, είναι διάρκειας 25 και 40 ετών αντίστοιχα).
62. Με τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η *REPSOL*, παρέχεται σε ορισμένους εμπόρους που έχουν συμβάσεις μίσθωσης ή επικαρπίας, δικαίωμα πρόωρης λύσης, υπό την προϋπόθεση ότι θα καταβάλουν αποζημίωση στην *REPSOL*. Η *REPSOL* επίσης δεν θα συνάψει καμία νέα συμφωνία με πρατήρια τύπου *DODO*⁴² διάρκειας μεγαλύτερης των πέντε ετών· και μέχρι το τέλος του 2006, δεν θα αγοράσει κανένα νέο πρατήριο τύπου *DODO*. Η εφαρμογή των προτεινόμενων δεσμεύσεων θα ελέγχεται από ειδικό εντολοδόχο που θα διορίσει η *REPSOL*.
63. Έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης με τους παράγοντες της αγοράς σχετικά με τις προταθείσες δεσμεύσεις, η *REPSOL* υπέβαλε αναθεωρημένες δεσμεύσεις, η δε Επιτροπή προτίθεται να εκδώσει απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 1/2003 με την οποία οι εν λόγω αναθεωρημένες δεσμεύσεις θα καταστούν υποχρεωτικές.

1.2. Βασικές βιομηχανίες

Εμπορική συμφωνία ALROSA - De Beers

64. Στις 3 Ιουνίου, η Επιτροπή δημοσίευσε μια ανακοίνωση⁴³ σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 1/2003 προκειμένου να συμβουλευθεί τους παράγοντες της αγοράς όσον αφορά τις δεσμεύσεις⁴⁴ που υπέβαλαν οι εταιρίες *ALROSA* και *De Beers* κατά την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του κανονισμού

⁴¹ EE C 258, 20.10.2004, σ. 7.

⁴² *DODO* = Distributor Owned, Distributor Operated.

⁴³ EE C 136, 3.6.2005, σ. 32.

⁴⁴ Βλ.: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/index/by_nr_76.html#i38_381

(ΕΚ) αριθ. 1/2003. Η έρευνα της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 81 ΕΚ και τα άρθρα 53 και 54 ΕΟΧ αφορούσε μια εμπορική συμφωνία μεταξύ αυτών των δύο εταιριών, που δραστηριοποιούνται και οι δύο στην εξόρυξη και προμήθεια ακατέργαστων διαμαντιών. Η συμφωνία έχει κοινοποιηθεί αρχικά στην Επιτροπή, αλλά η σχετική κοινοποίηση έπαψε να ισχύει την 1η Μαΐου 2004.

65. Οι κοινοποιήσεις αιτιάσεων που απευθύνθηκαν στις εταιρίες τον Ιανουάριο και τον Ιούλιο του 2003 αποτέλεσαν την προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής κατά την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 1/2003.
66. Σύμφωνα με την προκαταρκτική αυτή εκτίμηση, η De Beers κατέχει δεσπόζουσα θέση στην παγκόσμια αγορά ακατέργαστων διαμαντιών. Συνάπτοντας την εμπορική συμφωνία με την ALROSA, τον μεγαλύτερο ανταγωνιστή της, η De Beers θα αποκτούσε έλεγχο μιας σημαντικής πηγής εφοδιασμού της αγοράς ακατέργαστων διαμαντιών και πρόσβαση σε εκτεταμένο φάσμα των εν λόγω προϊόντων, την οποία διαφορετικά δεν θα είχε. Με τον τρόπο αυτό, αφενός, η ALROSA θα έπαυε να είναι πηγή εφοδιασμού στην αγορά εκτός της Ρωσίας και θα ενισχυόταν η ήδη υπάρχουσα ισχύς στην αγορά της De Beers με αποτέλεσμα να παρακωλύεται η ανάπτυξη ή η διατήρηση ανταγωνισμού στην αγορά ακατέργαστων διαμαντιών.
67. Στην προκαταρκτική εκτίμηση επισημαίνεται επίσης ότι βάσει της εν λόγω εμπορικής συμφωνίας, η De Beers, η μεγαλύτερη παραγωγός διαμαντιών στον κόσμο, θα ενεργούσε ως διανομέας για το ήμισυ περίπου της παραγωγής του μεγαλύτερου ανταγωνιστή της. Ενόψει του ότι οι εμπορευόμενες ποσότητες θα ήταν πολύ σημαντικές και ότι η συμφωνία είχε συναφθεί μεταξύ των δύο μεγαλύτερων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο εμπόριο ακατέργαστων διαμαντιών, ο ανταγωνισμός στην αγορά θα εξασθενούσε σημαντικά συνεπεία της συμφωνίας αυτής.
68. Οι δεσμεύσεις που ανέλαβαν η ALROSA και η De Beers προβλέπουν σταδιακή μείωση της αξίας των πωλήσεων ακατέργαστων διαμαντιών μεταξύ τους σε 700 εκατ. δολάρια το 2005, 625 εκατ. δολάρια το 2006, 550 εκατ. δολάρια το 2007, 475 εκατ. δολάρια το 2008, 400 εκατ. δολάρια το 2009 και 275 εκατ. δολάρια από το 2010 και εφεξής. Όσον αφορά την τιμολόγηση, τη διαλογή και την εκτίμηση, η ALROSA και η De Beers θα συνάψουν συμφωνία ανάλογη με την εμπορική συμφωνία. Η εφαρμογή των προτεινόμενων δεσμεύσεων θα ελέγχεται από εντολοδόχους που θα διορίσουν η ALROSA και η De Beers αντίστοιχα.
69. Ανάλογα με τα αποτελέσματα της διαβούλευσης σχετικά με τις προτεινόμενες δεσμεύσεις, η Επιτροπή προτίθεται να εκδώσει απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 1/2003, με την οποία θα καταστούν υποχρεωτικές οι αναθεωρημένες δεσμεύσεις.

1.3. Χημικά προϊόντα

70. Στη διάρκεια του 2005, η ΓΔ Ανταγωνισμού εξέτασε εμπεριστατωμένα «υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού» ορισμένα σχέδια νομοθετικών κειμένων στον τομέα των

χημικών προϊόντων, όπως η σχεδιαζόμενη αναθεώρηση της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ⁴⁵, που διέπει την κυκλοφορία στην αγορά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, καθώς και η πρόταση κανονισμού της Επιτροπής για την καταχώρηση, την αξιολόγηση και την αδειοδότηση των χημικών προϊόντων και για τους περιορισμούς που επιβάλλονται σ' αυτά⁴⁶ («REACH»), που θα προβλέπει την καταχώρηση περίπου 30.000 ήδη υπαρχόντων χημικών προϊόντων, καθώς και των τυχόν μελλοντικών.

71. Η ανάλυση από πλευράς ανταγωνισμού, που πραγματοποιείται ενόψει ενδεχόμενων τροποποιήσεων στο κείμενο των προτάσεων, στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας, είχε κυρίως σαν στόχο να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού με τη θέσπιση των νομοθετικών αυτών κειμένων, και ιδίως λόγω των δαπανών που θα επιβληθούν στο σχετικό κλάδο.

1.4. Φαρμακευτικά προϊόντα

Ανταγωνισμός στα γενόσημα φάρμακα

72. Η ύπαρξη μιας ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής φαρμακευτικής βιομηχανίας βρίσκεται στις προτεραιότητες της Επιτροπής, στο πλαίσιο ιδίως της στρατηγικής της Λισαβόνας. Είναι αναγκαίο να εξασφαλισθεί ισχυρή προστασία της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας των καινοτόμων προϊόντων, ώστε οι εταιρίες να ανακτούν τις δαπάνες τους σε Ε&Α και να ανταμείβονται για τις προσπάθειές τους στην καινοτομία. Αν όμως οι επιχειρήσεις προσπαθούν να παρατείνουν παράνομα την εν λόγω προστασία, αυτό λειτουργεί ως αντικίνητρο για την καινοτομία και μπορεί να αποτελέσει σοβαρή παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ. Ο ανταγωνισμός από τα γενόσημα προϊόντα που παράγονται από τρίτους μετά τη λήξη ισχύος των σχετικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, συνήθως ενθαρρύνει την περαιτέρω καινοτομία στα φαρμακευτικά προϊόντα.

73. Στο πλαίσιο της υπόθεσης *AstraZeneca* (βλ. παρακάτω Ένθετο 2) και παράλληλα μ' αυτήν, η ΓΔ Ανταγωνισμού διαπίστωσε ορισμένες δυνητικά αντιανταγωνιστικές συμπεριφορές που αποσκοπούν στον αποκλεισμό ή την καθυστέρηση του ανταγωνισμού από τα γενόσημα προϊόντα. Οι υπόνοιες αυτές οδήγησαν σε εντατικοποίηση του ελέγχου της εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού στον τομέα των γενόσημων φαρμάκων.

Παράλληλο εμπόριο των φαρμακευτικών προϊόντων

74. Η Επιτροπή θεωρεί το παράλληλο εμπόριο των φαρμακευτικών προϊόντων ως μέσο εξισορρόπησης μεταξύ κρατών μελών με υψηλές και χαμηλές τιμές, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία μιας κοινής αγοράς φαρμακευτικών προϊόντων. Τα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια ερμηνεύουν συσταλτικά το άρθρο 81 ΕΚ όσον αφορά τα συστήματα ποσοστώσεων προμηθειών που περιορίζουν ή καθιστούν αδύνατες τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, με το σκεπτικό ότι τα συστήματα αυτά αποτελούν μονομερείς συμπεριφορές εκ μέρους των επιχειρήσεων.

⁴⁵ Οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15^{ης} Ιουλίου 1991 σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων (ΕΕ L 230, 19.8.1991, σ. 1).

⁴⁶ COM(2003) 644 τελικό.

75. Τα μονομερή συστήματα ποσοστώσεων προμηθειών μπορεί παρ' όλα αυτά να εμπίπτουν στο άρθρο 82 ΕΚ. Θα πρέπει, ωστόσο, να λαμβάνονται υπόψη ενδεχόμενες αντικειμενικές δικαιολογίες για τα εν λόγω συστήματα.

ΈΝΘΕΤΟ 2: ASTRAZENECA: ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Στις 15 Ιουνίου, η Επιτροπή εξέδωσε μια απόφαση με την οποία επέβαλε στην AstraZeneca AB και στην AstraZeneca Plc («AZ») πρόστιμο 60 εκατ. ευρώ για παράβαση των άρθρων 82 ΕΚ και 54 ΕΟΧ επειδή εκμεταλλεύθηκαν καταχρηστικά τις δημόσιες διαδικασίες και κανονιστικές ρυθμίσεις που ισχύουν σε διάφορα κράτη του ΕΟΧ προκειμένου να αποκλείσουν τον ανταγωνισμό έναντι του προϊόντος Losec (για την αντιμετώπιση του έλκους) από τις εταιρίες παραγωγής γενόσημων φαρμάκων και τους παράλληλους εισαγωγείς⁴⁷. Κατά την επιβολή του προστίμου λήφθηκε υπόψη το γεγονός ότι ορισμένα χαρακτηριστικά των εν των λόγω καταχρήσεων - π.χ. κατάχρηση εθνικών διαδικασιών – μπορούν να θεωρηθούν ως καινοφανή.

1. Η σχετική αγορά

Η σχετική αγορά περιλαμβάνει τις εθνικές αγορές των λεγόμενων αναστολέων αντλίας πρωτονίων (ΑΑΠ-PPI) που χορηγούνται με ιατρική συνταγή για ασθένειες που σχετίζονται με τα γαστρεντερικά οξέα (όπως το έλκος). Το Losec της AZ ήταν το πρώτο φάρμακο που κυκλοφόρησε στον τομέα αυτό.

2. Η δεσπόζουσα θέση της AZ στις σχετικές εθνικές αγορές ΑΑΠ

Τα πορίσματα της Επιτροπής σχετικά με τη δεσπόζουσα θέση της AZ στις σχετικές χώρες κατά την εξεταζόμενη περίοδο βασίζονται μεταξύ άλλων στα υψηλά μερίδια αγοράς της AZ και τη θέση της ως κατεστημένης επιχείρησης στην αγορά ΑΑΠ. Ο πρωτοπόρος σε μια φαρμακευτική αγορά είναι κατά κανόνα σε θέση να εξασφαλίσει και να διατηρήσει υψηλότερες τιμές από τους μετέπειτα εισερχόμενους στην εν λόγω αγορά. Στην απόφαση της Επιτροπής εξετάζεται επίσης το ζήτημα των μονοψωνιακών αγοραστών (δηλαδή των εθνικών συστημάτων υγείας) και της ρύθμισης των τιμών. Διαπιστώνεται ότι η διαπραγματευτική ισχύς των μονοψωνιακών αγοραστών περιορίζεται σημαντικά έναντι των επιχειρήσεων που προσφέρουν πραγματικά καινοτόμα νέα προϊόντα (όπως το Losec). Επιπλέον, οι μονοψωνιακοί αγοραστές δεν είναι σε θέση να ελέγξουν την είσοδο στην αγορά.

3. Κατάχρηση του κανονιστικού πλαισίου

Η πρώτη παράβαση της AZ αφορούσε την καταχρηστική εκμετάλλευση ενός κανονισμού του Συμβουλίου για την καθιέρωση ενός συμπληρωματικού πιστοποιητικού προστασίας (ΣΠΠ) που εκδόθηκε το 1992⁴⁸, σύμφωνα με τον οποίο η βασική προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για τα φαρμακευτικά προϊόντα μπορεί να παραταθεί. Η εν λόγω κατάχρηση συνίσταται βασικά στην κοινοποίηση από τα μέσα του 1993 παραπλανητικών πληροφοριών εκ μέρους της AZ στις υπηρεσίες διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας διαφόρων χωρών του ΕΟΧ σχετικά με τις αιτήσεις συμπληρωματικού πιστοποιητικού προστασίας (ΣΠΠ) για την ουσία omeprazole (δραστική ουσία του Losec). Λόγω αυτών των παραπλανητικών πληροφοριών η AZ εξασφάλισε επιπλέον προστασία σε πολλές χώρες. Έτσι καθυστέρησε η

⁴⁷ Ανακοίνωση τύπου IP/05/737, 15.6.2005.

⁴⁸ Κανονισμός ΕΟΚ αριθ.1768/92 του Συμβουλίου της 18^{ης} Ιουνίου 1992 σχετικά με την καθιέρωση συμπληρωματικού πιστοποιητικού προστασίας για τα φάρμακα (ΕΕ L 182, 2.7.1992, σ. 1).

είσοδος φθηνότερων γενόσημων φαρμάκων αντίστοιχων με το Losec, επιβαρύνοντας οικονομικά τα συστήματα υγείας και τους καταναλωτές.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η χρήση των εν λόγω διαδικασιών και κανονιστικών διατάξεων μπορεί να είναι καταχρηστική υπό ορισμένες συνθήκες, ιδίως εφόσον η διακριτική ευχέρεια των αρχών ή φορέων που τις εφαρμόζουν είναι ελάχιστη ή ανύπαρκτη.

Η ύπαρξη επανορθωτικών μέτρων που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις δεν μπορεί αφ' εαυτής να αποκλείσει την εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ, ακόμη και αν αυτά καλύπτουν τις συμπεριφορές αποκλεισμού του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή διαπίστωσε στην απόφασή της ότι δεν υπάρχει λόγος να περιορισθεί η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού σε καταστάσεις στις οποίες η επίμαχη συμπεριφορά δεν παραβιάζει άλλες διατάξεις και δεν υπάρχει κανένα άλλο επανορθωτικό μέτρο.

4. Κατάχρηση των διαδικασιών έγκρισης

Η δεύτερη κατάχρηση έγινε προς τα τέλη της δεκαετίας του 1990, οπότε η AZ ζήτησε να ακυρωθεί η καταχώρηση της άδειας κυκλοφορίας που είχε για τις κάψουλες Losec στη Δανία, τη Νορβηγία και τη Σουηδία, ενώ το προϊόν αυτό είχε αποσυρθεί από την αγορά και είχαν κυκλοφορήσει στις τρεις αυτές χώρες τα δισκία Losec MUPS.

Αυτή η επιλεκτική ακύρωση της καταχώρησης είχε σαν συνέπεια να αποσυρθεί από την αγορά αναφοράς η άδεια στην οποία έπρεπε προφανώς να βασιστούν τότε οι εταιρίες παραγωγής γενόσημων φαρμάκων και οι παράλληλοι εισαγωγείς προκειμένου να εισέλθουν και/ή να παραμείνουν στην αγορά.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι με τη συμπεριφορά της η AZ επεδίωκε να παρατείνει *de facto* την παρεχόμενη προστασία πολύ πέραν της περιόδου που προέβλεπαν οι σχετικοί κανόνες, πράγμα το οποίο και πέτυχε εν μέρει.

Στη δεύτερη αυτή κατάχρηση διακρίνεται επίσης η πρόθεση αποκλεισμού του ανταγωνισμού σε ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που χαρακτηρίζεται από περιορισμένη ή ανύπαρκτη διακριτική ευχέρεια εκ μέρους των αρμόδιων αρχών. Οι εταιρίες που κατέχουν δεσπόζουσα θέση έχουν ιδιαίτερη ευθύνη να ασκούν τα ειδικά τους δικαιώματα, δημόσιου ή ιδιωτικού χαρακτήρα, με τρόπο εύλογο ώστε να εξασφαλίζεται η πρόσβαση τρίτων στην αγορά.

Η Επιτροπή παρατηρεί στην απόφασή της ότι μεμονωμένες ενέργειες σχετικά με την κυκλοφορία προϊόντων, την απόσυρσή τους ή επίσης οι αιτήσεις ακύρωσης καταχώρησης, κατά κανόνα, δεν συνιστούν αφ' εαυτών κατάχρηση δικαιώματος.

2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

2.1. Ηλεκτρονικές επικοινωνίες και ταχυδρομικές υπηρεσίες

Τέλη περιαγωγής στην κινητή τηλεφωνία

76. Στις 10 Φεβρουαρίου η Επιτροπή απηύθυνε κοινοποιήσεις αιτιάσεων στις επιχειρήσεις των γερμανικών δικτύων κινητής τηλεφωνίας *T-Mobile International AG & Co. KG (T-Mobile)* και *Vodafone D2 GmbH (Vodafone)* σχετικά με την περιαγωγή (δηλαδή τα τέλη για την χρησιμοποίηση των κινητών τηλεφώνων κατά τις μετακινήσεις στο εξωτερικό). Οι αιτιάσεις αφορούν τα τιμολόγια χονδρικής που

εφάρμοζαν τόσο η T-Mobile όσο και η Vodafone έναντι των αλλοδαπών φορέων εκμετάλλευσης δικτύων κινητής τηλεφωνίας για τα τέλη διεθνούς περιαγωγής (τα λεγόμενα inter-operator tariffs - IOT). Τα προσωρινά συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η έρευνα της Επιτροπής σχετικά με την T-Mobile ήταν ότι η τελευταία εκμεταλλευόταν καταχρηστικά τη δεσπόζουσα θέση της στη Γερμανία για την παροχή υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής σε επίπεδο χονδρικής στο δίκτυό της, από το 1997 μέχρι τουλάχιστον το τέλος του 2003, χρεώνοντας αθέμιτες και υπερβολικά υψηλές τιμές. Η Επιτροπή κατέληξε στα ίδια προσωρινά συμπεράσματα και για τα τιμολόγια που εφάρμοζε η Vodafone κατά το χρονικό διάστημα από το 2000 μέχρι τουλάχιστον το τέλος του 2003.

Ευρυζωνικές υπηρεσίες

77. Όσον αφορά τις ευρυζωνικές υπηρεσίες, το 2004 η Επιτροπή δέχθηκε τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η *Deutsche Telekom AG* (DT) να παύσει την συμπεριφορά της υπό μορφή «συμπίεσης των περιθωρίων» όσον αφορά την από κοινού πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (μερισμός γραμμών) στη Γερμανία, που, όπως διαπιστώθηκε προσωρινά, αποτελούσε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης⁴⁹. Ο συμβιβασμός που προέκυψε βασίστηκε στη μεθοδολογία της συμπίεσης των περιθωρίων όπως αυτή καθορίστηκε στην απόφαση *Deutsche Telekom*⁵⁰. Αφού ζητήθηκε η γνώμη της γερμανικής εθνικής ρυθμιστικής αρχής (EPA) – της Bundesnetzagentur (BNetzA) – ο συμβιβασμός έγινε δεκτός από την Επιτροπή και είχε σαν αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των τελών επιμερισμού γραμμής. Κατόπιν αυτού, πολλές επιχειρήσεις άρχισαν να δημιουργούν δίκτυα για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών στη βάση του επιμερισμού γραμμών. Ωστόσο, με αίτηση που απηύθυνε στην BNetzA στις 24 Μαΐου, η DT δήλωσε την πρόθεσή της να αυξήσει και πάλι τα τέλη επιμερισμού γραμμών. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής, αφού διαπίστωσαν ότι αυτό θα οδηγούσε εκ νέου σε συμπίεση των περιθωρίων, όπως συνέβαινε πριν από τη συμφωνία, παρενέβησαν και ζήτησαν από τη DT να συμμορφωθεί με τις δεσμεύσεις της. Προκειμένου να αποτρέψουν την Επιτροπή από το να κινήσει επίσημη διαδικασία, η DT υπέβαλε νέα αίτηση στη BNetzA με την οποία ζήτησε έγκριση για τα ίδια τιμολόγια με το 2004. Η BNetzA – με την οποία οι υπηρεσίες της Επιτροπής συνεργάστηκαν στενά στην υπόθεση αυτή - ενέκρινε τελικά τιμολόγια χονδρικής χαμηλότερα από εκείνα που είχε ζητήσει η DT και από το επίπεδο που απαιτείται για την τήρηση των δεσμεύσεων της τελευταίας⁵¹. Η Επιτροπή ελπίζει ότι η βελτίωση των όρων για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω του επιμερισμού γραμμών θα επηρεάσει θετικά τον ανταγωνισμό και θα αυξήσει τη διείσδυση ευρυζωνικών υπηρεσιών στη Γερμανία, διευρύνοντας έτσι σε τελευταία ανάλυση τις δυνατότητες επιλογής και μειώνοντας τις τιμές για τους καταναλωτές.

⁴⁹ Υπόθεση COMP/38.436 *QSC*: ανακοίνωση Τύπου IP/04/281, 1.3.2004.

⁵⁰ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις COMP/37.451, 37.578 και 37.579 *Deutsche Telekom* (EE L 263, 14.10.2003, σ. 9). Βλ. ανακοίνωση τύπου IP/03/717, 21.5.2003. Η απόφαση έχει προσβληθεί ενώπιον του Πρωτοδικείου με τα στοιχεία αναφοράς T-271/03 (EE C 264, 1.11.2003, σ. 29).

⁵¹ Βλ. ανακοίνωση τύπου IP/05/1033 της 3.8.2005. Ένας από τους λόγους της περαιτέρω μείωσης των τιμολογίων χονδρικής για τον επιμερισμό γραμμών είναι ότι η BNetzA έκρινε τη συμπίεση περιθωρίων εκ των προτέρων με βάση τα έξοδα της DT (στα οποία βασίστηκε η απόφαση *Deutsche Telekom*) και τα έξοδα (κατά πάσα πιθανότητα υψηλότερα) ενός αποδοτικού φορέα εκμετάλλευσης. Ως εκ τούτου, λήφθηκαν υπόψη και οι δύο δυνατότητες που αναφέρονται στην ανακοίνωση για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στις συμφωνίες πρόσβασης στον τομέα των τηλεπικοινωνιών (EE C 265, 22.8.1998, σ. 2) όσον αφορά τη διαπίστωση συμπίεσης του περιθωρίου τιμών.

78. Τον Σεπτέμβριο, η Επιτροπή ολοκλήρωσε την έρευνά της σχετικά με την κατάσταση του ανταγωνισμού στον κλάδο των νέων συστημάτων κινητών επικοινωνιών 3^{ης} γενιάς (3G), που παρέχουν τη δυνατότητα μετάδοσης οπτικοακουστικού περιεχομένου. Τα πορίσματα της έρευνας στον κλάδο αυτό αποτέλεσαν αντικείμενο δημόσιας παρουσίασης στις 27 Μαΐου και υποβλήθηκαν παρατηρήσεις από τους παράγοντες της αγοράς.
79. Η έρευνα στον εν λόγω κλάδο η οποία αποτέλεσε κοινή πρωτοβουλία της Επιτροπής και της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ, πραγματοποιήθηκε το 2004 και το πρώτο εξάμηνο του 2005· η Επιτροπή ήθελε να βεβαιωθεί ότι διαθεσιμότητα του αθλητικού περιεχομένου, που είναι καθοριστικό για την παροχή νέων κινητών υπηρεσιών, δεν παρεμποδίζεται από αντιανταγωνιστικές συμπεριφορές. Προέβη σε διεξοδική εξέταση της συμπεριφοράς όλων των παραγόντων που ασχολούνται με την απόκτηση, τη μεταπώληση και την εκμετάλλευση δικαιωμάτων μετάδοσης αθλητικών εκδηλώσεων σε κινητές επικοινωνίες.
80. Στα ερωτηματολόγια που στάλθηκαν το 2004 απάντησαν περίπου 230 φορείς. Εξάλλου, κατά την εξέταση των στοιχείων που συγκέντρωσε η ΓΔ Ανταγωνισμού, ανάλυσε 50 επί μέρους περιπτώσεις όπου προέκυψαν προβλήματα ανταγωνισμού κατά την πώληση των δικαιωμάτων τρίτης γενιάς.
81. Τα αποτελέσματα της έρευνας στον κλάδο αυτό έδωσαν στην Επιτροπή μια σαφή εικόνα για τις τρέχουσες εξελίξεις στην αγορά, καθώς και για τις επικρατούσες μεθόδους εμπορίας και εκμετάλλευσης σε όλη την αλυσίδα αξίας του αθλητικού περιεχομένου για πλατφόρμες κινητής επικοινωνίας. Τα πορίσματα καθώς και τα διάφορα συναφή μέτρα περιγράφονται σε έκθεση που συνοψίζει τα συμπεράσματα της έρευνας⁵².
82. Στην έκθεση αυτή υπογραμμίζονται διάφορες δυνάμει αντιανταγωνιστικές επιχειρηματικές πρακτικές οι οποίες διαπιστώθηκαν στη διάρκεια της έρευνας και που μπορεί να περιορίσουν τη διαθεσιμότητα για τους καταναλωτές των καινοτόμων κινητών υπηρεσιών μετάδοσης αθλητικού περιεχομένου. Η έκθεση εστιάζει σε τέσσερις βασικούς τομείς προβλημάτων ανταγωνισμού που διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας:
- Ομαδοποιημένες πωλήσεις: όταν ορισμένες ισχυρές επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης αγοράζουν όλα τα δικαιώματα οπτικοακουστικής μετάδοσης για τις κορυφαίες αθλητικές εκδηλώσεις σε «πακέτο» (bundling) προκειμένου να εξασφαλίσουν αποκλειστικότητα σε όλες τις πλατφόρμες, χωρίς προοπτική εκμετάλλευσης ή χορήγησης παρεπόμενων αδειών εκμετάλλευσης των δικαιωμάτων τρίτης γενιάς.

⁵²

Δημοσιεύεται στη διεύθυνση
http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/new_media/3g/

- Πρακτικές αποκλεισμού («εμπάργκο»): όταν επιβάλλονται υπερβολικά περιοριστικοί όροι (σοβαροί περιορισμοί ως προς τον χρόνο μετάδοσης ή μη αναγκαίοι περιορισμοί της διάρκειας των βίντεο κλιπ) στα δικαιώματα μετάδοσης σε κινητές επικοινωνίες που περιορίζουν την πρακτική διαθεσιμότητα του περιεχομένου τρίτης γενιάς.
- Από κοινού πώληση: όταν τα δικαιώματα τρίτης γενιάς παραμένουν ανεκμετάλλευτα, επειδή οι οργανισμοί συλλογικής πώλησης δεν κατορθώνουν να πωλήσουν τα σχετικά δικαιώματα συγκεκριμένων αθλητικών συλλόγων.
- Αποκλειστικότητα: αποκλειστική χορήγηση δικαιωμάτων τρίτης γενιάς με αποτέλεσμα ορισμένοι ισχυροί φορείς εκμετάλλευσης να μονοπωλούν το περιεχόμενο υψηλής ζήτησης.

83. Η έκθεση κάλεσε τους φορείς της αγοράς να αναθεωρήσουν τις επιχειρηματικές τους πρακτικές και να επανορθώσουν εγκαίρως τις αρνητικές για τον ανταγωνισμό συνέπειες που προκύπτουν από αυτές. Επίσης ανακοίνωσε ότι η ΓΔ Ανταγωνισμού, σε συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές αρχές ανταγωνισμού, θα εξετάσει τις δυνάμει επιζήμιες σε εθνικό επίπεδο περιπτώσεις που διαπίστωσε στη διάρκεια της έρευνας.

Διαδικασία διαβούλευσης βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας πλαισίου (2002/21/EK)

84. Σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών⁵³, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές (ΕΡΑ) οφείλουν να καθορίζουν τις σχετικές αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών που αντιστοιχούν στις εθνικές συνθήκες σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου περί ανταγωνισμού της ΕΕ.
85. Στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάλυσης της αγοράς, οι ΕΡΑ υποβάλλουν στην Επιτροπή όλα τα σχέδια κανονιστικών μέτρων που αφορούν τον καθορισμό των σχετικών αγορών, τη διαπίστωση της ύπαρξης ή μη σημαντικής ισχύος στην αγορά (ΣΙΑ) και τις τυχόν προτεινόμενες λύσεις σε κανονιστικό επίπεδο. Η Επιτροπή μπορεί είτε να διατυπώσει παρατηρήσεις, τις οποίες πρέπει να λάβουν όσο το δυνατόν περισσότερο υπόψη τους οι ΕΡΑ, είτε να ζητήσει από τις τελευταίες να αποσύρουν τα συγκεκριμένα σχέδια μέτρων, αν ο ορισμός της αγοράς και/ή ο καθορισμός της ΣΙΑ δεν συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο. Το 2005, η Επιτροπή έλαβε 201 κοινοποιήσεις από ΕΡΑ (καθαρή αύξηση σε σύγκριση με τις 89 κοινοποιήσεις του 2004).
86. Το 2005, η Επιτροπή εξέδωσε μια απόφαση με την οποία ζητά την ανάκληση κοινοποιηθέντων μέτρων⁵⁴. Στη συγκεκριμένη υπόθεση, που αφορούσε τον τερματισμό των σταθερών κλήσεων σε επίπεδο χονδρικής στη Γερμανία - η ΕΡΑ είχε προτείνει να ορισθεί η Deutsche Telekom ως φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ στην αγορά για την παροχή υπηρεσιών τερματισμού σε επίπεδο χονδρικής στο δίκτυό της. Η ΕΡΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι 53 εναλλακτικοί φορείς εκμετάλλευσης σταθερού δικτύου στη Γερμανία δεν είχαν ΣΙΑ, παρά τις

⁵³ Οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο) (ΕΕ L 108, 24.4.2002, σ. 33).

⁵⁴ Απόφαση της Επιτροπής C(2005)1442 στην υπόθεση DE/2005/0144 που δημοσιεύεται στη διεύθυνση: <http://forum.ec.europa.eu/Public/irc/info/ecctf/home>

μονοπωλιακές θέσεις τους για την παροχή υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων σε επίπεδο χονδρικής στα αντίστοιχα δίκτυά τους, λαμβάνοντας υπόψη την αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ της Deutsche Telekom. Ωστόσο, η Επιτροπή έκρινε ότι η EPA δεν είχε προσκομίσει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την τεκμηρίωση της ύπαρξης αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος.

87. Η Επιτροπή εξέτασε επίσης τρεις κοινοποιήσεις στις οποίες οι αντίστοιχες EPA διαπίστωναν την ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης δύο ή περισσότερων φορέων εκμετάλλευσης στη σχετική αγορά. Σε δύο από αυτές τις περιπτώσεις, οι EPA ανακάλεσαν την κοινοποίηση πριν από την έκδοση απόφασης εκ μέρους της Επιτροπής, λόγω των επιφυλάξεων που διατύπωσαν προκαταρκτικά οι υπηρεσίες της τελευταίας⁵⁵. Στην τρίτη περίπτωση – που αφορούσε την αγορά πρόσβασης σε κινητούς σταθμούς σε επίπεδο χονδρικής και εκκίνησης κλήσεων στην Ιρλανδία – η Επιτροπή δεν διατύπωσε αντιρρήσεις όσον αφορά τη διαπίστωση της EPA για ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.
88. Τέλος, η Επιτροπή δέχθηκε την πρόταση της γαλλικής EPA να περιληφθούν στη σχετική αγορά κλήσεων σταθερής τηλεφωνίας, οι λεγόμενες υπηρεσίες «κλήσεων μέσω πρωτοκόλλου Διαδικτύου» (VoIP), με τις οποίες παρέχεται στους πελάτες η δυνατότητα να πραγματοποιούν και να λαμβάνουν κλήσεις με τον ίδιο τρόπο όπως οι παραδοσιακές τηλεφωνικές υπηρεσίες⁵⁶. Η γαλλική EPA προέβη σε διάκριση μεταξύ υπηρεσιών VoIP που παρέχονται αποκλειστικά μέσω Διαδικτύου (παρόμοιες με την άμεση ανταλλαγή μηνυμάτων και τις άλλες επικοινωνίες ομοτίμων μέσω Διαδικτύου, όπως το Skype) και των υπηρεσιών VoIP που παρέχονται από εναλλακτικούς φορείς εκμετάλλευσης ευρείας ζώνης που έχουν επενδύσει στην αποδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου και άλλα προϊόντα ευρυζωνικής πρόσβασης, και είναι έτσι σε θέση να προσφέρουν στους πελάτες τους φωνητικές υπηρεσίες καλύτερης ποιότητας με την ίδια λειτουργικότητα όπως η παραδοσιακή τηλεφωνία.

Διαδικασίες για παράβαση βάσει του άρθρου 226 ΕΚ σχετικά με την οδηγία περί ανταγωνισμού (2002/77/ΕΚ)

89. Επιπλέον και σε συνδυασμό με τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού και τη διαδικασία διαβούλευσης που προβλέπει το άρθρο 7 της οδηγίας πλαισίου, η Επιτροπή κινεί διαδικασίες για παράβαση βάσει του άρθρου 226 ΕΚ προκειμένου να εξασφαλίσει εκ μέρους των κρατών μελών (i) την ενσωμάτωση των κοινοτικών οδηγιών στην εθνική νομοθεσία και (ii) την ορθή τους ενσωμάτωση. Η ΓΔ Ανταγωνισμού είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της εφαρμογής από τα κράτη μέλη μιας από τις οδηγίες του ρυθμιστικού πλαισίου της ΕΕ για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, και συγκεκριμένα της λεγόμενης οδηγίας περί ανταγωνισμού⁵⁷. Πρωταρχικός σκοπός της οδηγίας αυτής είναι να εξασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη δεν χορηγούν ούτε διατηρούν σε ισχύ αποκλειστικά ή ειδικά δικαιώματα για την παροχή

⁵⁵ Υπόθεση UK/2004/0111 (σχετικά με τις υπηρεσίες διαχείρισης μεταδόσεων) και υπόθεση FR/2005/0179· οι ανακοινώσεις σχετικά με την ανάκληση των κοινοποιήσεων δημοσιεύονται στη διεύθυνση : <http://forum.ec.europa.eu/Public/irc/infso/ecctf/home>

⁵⁶ Απόφαση της Επιτροπής στις υποθέσεις FR/2005/221 to FR/2005/0226, SG-Greffe (2005) D/205048.

⁵⁷ Οδηγία 2002/77/ΕΚ της Επιτροπής της 16^{ης} Σεπτεμβρίου 2002 σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 249, της 17.9.2002, σ. 21). Για τη συμμόρφωση των κρατών μελών με τις άλλες οδηγίες του κανονιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες υπεύθυνη είναι η Γενική Διεύθυνση Κοινωνίας της Πληροφορίας.

δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατά παράβαση του άρθρου 86 ΕΚ, εξασφαλίζοντας έτσι την επικράτηση συνθηκών ανταγωνισμού σε όλη την αγορά της ΕΕ.

90. Η Επιτροπή συνέχισε την κίνηση διαδικασιών για παράβαση έναντι των κρατών μελών που έχουν καθυστερήσει τη λήψη των αναγκαίων μέτρων βάσει της εθνικής τους νομοθεσίας για να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις της οδηγίας περί ανταγωνισμού. Στη διάρκεια του 2005, η Επιτροπή περάτωσε τις διαδικασίες που εκκρεμούσαν κατά του Βελγίου, της Εσθονίας και της Τσεχικής Δημοκρατίας, αφού ενημερώθηκε από τα εν λόγω κράτη μέλη ότι έλαβαν τα απαιτούμενα εθνικά μέτρα. Εξάλλου, με απόφαση της 14^{ης} Απριλίου, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η Ελλάδα δεν είχε ακόμη λάβει τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί με την οδηγία περί ανταγωνισμού⁵⁸. Επίσης, με απόφαση της 16ης Ιουνίου το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι το Λουξεμβούργο δεν είχε λάβει τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί με την οδηγία αυτή⁵⁹. Ωστόσο, στις 23 Ιουνίου το Λουξεμβούργο κοινοποίησε στην Επιτροπή μέτρα με τα οποία η εθνική του νομοθεσία ευθυγραμμίζεται με την οδηγία περί ανταγωνισμού.
91. Το 2004 αναφέρθηκε στην Επιτροπή ότι στη Σουηδία εξακολουθούσαν να ισχύουν διατάξεις με τις οποίες οι τηλεοπτικοί σταθμοί υποχρεώνονται να αγοράζουν υπηρεσίες επίγειας ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής και αναμετάδοσης αποκλειστικά από τη δημόσια επιχείρηση Teracom AB. Η Επιτροπή ως εκ τούτου κίνησε διαδικασία για παράβαση κατά της Σουηδίας⁶⁰. Η απάντηση της σουηδικής κυβέρνησης στην προειδοποιητική επιστολή της Επιτροπής – που αφορούσε τις υπηρεσίες αναλογικής Ρ/Τα μετάδοσης - δεν περιείχε καμία σαφή δέσμευση για παύση της παράβασης μέσα σε εύλογο χρονικό πλαίσιο. Ως εκ τούτου, στις 16 Μαρτίου, η Επιτροπή υιοθέτησε αιτιολογημένη γνώμη κατά της Σουηδίας βάσει του άρθρου 226 ΕΚ. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η υποχρέωση για τους τηλεοπτικούς σταθμούς να αγοράζουν υπηρεσίες αναλογικής Ρ/Τ μετάδοσης αποκλειστικά από την Teracom αποτελεί παράβαση της οδηγίας περί ανταγωνισμού. Από περαιτέρω έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2005 αποδείχθηκε ότι οι σουηδικοί κανονισμοί για τις υπηρεσίες ψηφιακής Ρ/Τ μετάδοσης έχουν ανάλογες συνέπειες. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί που επιθυμούν να διανέμουν τα προγράμματά τους μέσω ψηφιακού επίγειου δικτύου στη Σουηδία είναι υποχρεωμένοι να συνεργάζονται με την Teracom για ορισμένες βασικές πτυχές της αλυσίδας ψηφιακής διανομής (όπως η πολυπλεξία). Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι έχει χορηγηθεί *de facto* στην Teracom ειδικό ή αποκλειστικό δικαίωμα και για τις υπηρεσίες ψηφιακής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, κατά παράβαση της οδηγίας περί ανταγωνισμού. Η Επιτροπή ως εκ τούτου απέστειλε στις 12 Οκτωβρίου συμπληρωματική προειδοποιητική επιστολή στη σουηδική κυβέρνηση.
92. Την ίδια μέρα, η Επιτροπή έστειλε προειδοποιητική επιστολή στην Ουγγαρία, διατυπώνοντας την άποψη ότι ο ουγγρικός νόμος για τα μέσα ενημέρωσης δεν συμβιβάζεται με την οδηγία περί ανταγωνισμού. Περιορίζοντας τα δικαιώματα των φορέων εκμετάλλευσης καλωδιακής τηλεόρασης για παροχή υπηρεσιών Ρ/Τ μετάδοσης σε γεωγραφικές περιοχές που δεν μπορεί να περιλαμβάνουν περισσότερο

⁵⁸ Υπόθεση C-299/04, *Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας*, απόφαση της 14^{ης} Απριλίου 2005.

⁵⁹ Υπόθεση C-349/04 *Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου*, απόφαση της 16ης Ιουνίου 2005.

⁶⁰ Διαδικασία 2004/2197 – Απελευθέρωση – Σουηδία – παράβαση της οδηγίας 2002/77/ΕΚ.

από το ένα τρίτο του πληθυσμού, ο νόμος αυτός περιορίζει το δικαίωμα εγκατάστασης ή παροχής δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και εμποδίζει την περαιτέρω εδραίωση της αγοράς καλωδιακής τηλεόρασης. Με την κατάργηση του περιορισμού αυτού θα ενταθεί ο ανταγωνισμός μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης καλωδιακής τηλεόρασης, καθώς και μεταξύ αυτών και των φορέων που χρησιμοποιούν άλλες μορφές υποδομής.

Ταχυδρομικές υπηρεσίες

93. Η πολιτική ανταγωνισμού της ΕΕ στον ταχυδρομικό κλάδο εφαρμόζεται σε ένα πλαίσιο ελλιπούς ακόμη απελευθέρωσης των ταχυδρομικών αγορών. Η ταχυδρομική οδηγία⁶¹ επιτρέπει στα κράτη μέλη, στον βαθμό που είναι αναγκαίο για να εξασφαλισθεί η λειτουργία καθολικής υπηρεσίας υπό οικονομικά ισόρροπες συνθήκες, να διατηρήσουν ορισμένες ταχυδρομικές υπηρεσίες αποκλειστικά για τους φορείς εκμετάλλευσης της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας, που εξακολουθούν να έχουν πολύ μεγάλο μερίδιο αγοράς. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2006 το αργότερο, σύμφωνα με την ταχυδρομική οδηγία, η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει προτάσεις για την καθιέρωση, εάν αυτό ενδύκνεται, πλήρους απελευθέρωσης της ταχυδρομικής αγοράς στην ΕΕ μέχρι το 2009. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν καταργήσει τα μονοπώλιά τους ή έχουν ανακοινώσει την πρόθεσή τους να το κάνουν πριν από την ημερομηνία αυτή.
94. Στο πλαίσιο αυτό, το 2005, η Επιτροπή εξέτασε τα σχέδια νόμων που έχουν καταρτισθεί από ορισμένα κράτη μέλη για τις ταχυδρομικές υπηρεσίες. Η Επιτροπή σχημάτισε την άποψη ότι το σχετικό νομοσχέδιο της Τσεχικής Δημοκρατίας περιείχε διατάξεις με τις οποίες θα επεκτείνονταν το μονοπώλιο του κατεστημένου φορέα εκμετάλλευσης πέραν του πεδίου της ταχυδρομικής οδηγίας, δημιουργώντας έτσι εκ νέου μονοπώλιο σε μια αγορά προηγουμένως ανοικτή στον ανταγωνισμό στο εν λόγω κράτος μέλος. Η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι εφόσον τα αποκλειστικά δικαιώματα δεν εκτείνονται πέραν των ταχυδρομικών εκείνων υπηρεσιών για τις οποίες επιτρέπεται να διατηρηθεί αποκλειστικότητα, όπως ορίζει η ταχυδρομική οδηγία, μπορούν εκ πρώτης όψεως να δικαιολογηθούν με βάση το άρθρο 86 παράγραφος 2⁶². Κατόπιν ανεπίσημων επαφών μεταξύ της Επιτροπής και της τσεχικής κυβέρνησης, η σχετική νομοθεσία τροποποιήθηκε κατά τρόπο ώστε να μην επεκταθεί το μονοπώλιο και να επιτραπεί η περαιτέρω ανάπτυξη ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά.
95. Επιπλέον, η ΓΔ Ανταγωνισμού διερευνά επί του παρόντος ορισμένες πρακτικές που ενδέχεται να παρακωλύουν τον ανταγωνισμό στην ενδοκοινοτική διασυνοριακή αλληλογραφία, που έχει κατ' αρχήν απελευθερωθεί βάσει των κοινοτικών κανόνων. Στις περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, η πιθανολογούμενη καταχρηστική

⁶¹ Οδηγία 97/67/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Δεκεμβρίου 1997 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (ΕΕ L 15, 21.1.1998, σ. 25)- οδηγία 2002/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10^{ης} Ιουνίου 2002 για την τροποποίηση της οδηγίας 97/67/ΕΚ όσον αφορά το περαιτέρω άνοιγμα των κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών στον ανταγωνισμό (ΕΕ L 176, 5.7.2002, σ. 21).

⁶² Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στον ταχυδρομικό τομέα και σχετικά με την εκτίμηση ορισμένων κρατικών μέτρων στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ C 39, 6.2.1998, σ. 2, σημείο 5.4).

συμπεριφορά αφορά πρακτικές εκμετάλλευσης της δεσπόζουσας θέσης στην αγορά μονοπωλιακών υπηρεσιών για την ενίσχυση της θέσης σε γειτονικές αγορές ανοικτές στον ανταγωνισμό (μόχλευση). Καθώς προχωρεί η απελευθέρωση, η χρήση των εν λόγω πρακτικών ενδέχεται να καταστεί όλο και πιο συχνή. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή και οι ΕΡΑ πρέπει να εξακολουθήσουν να επαγρυπνούν ώστε να μην ακυρωθούν τα οφέλη από τη σταδιακή διαδικασία απελευθέρωσης που αποφάσισε το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο λόγω αντια ανταγωνιστικής συμπεριφοράς.

2.2. Μέσα μαζικής ενημέρωσης

Γερμανικό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου (Bundesliga)

96. Στις 19 Ιανουαρίου, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σχετικά με τη γερμανική *Bundesliga*⁶³ - πρώτη απόφαση για επιβολή δεσμεύσεων σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 1/2003. Η απόφαση κήρυξε νομικά δεσμευτικές τις δεσμεύσεις της *Bundesliga* σχετικά με την από κοινού και αποκλειστική πώληση δικαιωμάτων μετάδοσης των ποδοσφαιρικών αγώνων, και περάτωσε τη διαδικασία.
97. Με την απόφαση *Bundesliga* η Επιτροπή επιβεβαίωσε την αντιμονοπωλιακή πολιτική της στον τομέα των μέσων μαζικής ενημέρωσης όσον αφορά την πώληση και απόκτηση δικαιωμάτων οπτικοακουστικής μετάδοσης αθλητικών εκδηλώσεων σημαντικής αξίας. Λόγω της διάρθρωσης του κλάδου των μέσων μαζικής ενημέρωσης, με περιορισμένο αριθμό φορέων εκμετάλλευσης να εμπορεύονται λίγα δικαιώματα αποκλειστικής οπτικοακουστικής μετάδοσης αθλητικών εκδηλώσεων σημαντικής αξίας, μπορεί εύκολα να προκύψουν προβλήματα ανταγωνισμού. Από την πλευρά της προσφοράς, εκείνοι που διαθέτουν δικαιώματα μετάδοσης αθλητικών γεγονότων μεγάλης ζήτησης, είναι συχνά πολύ λίγοι. Η συγκέντρωση από την πλευρά της προσφοράς αυξάνεται με την από κοινού πώληση, δηλαδή τη συγκέντρωση των δικαιωμάτων αθλητικών συλλόγων και την εμπορία τους από ένα και μόνο φορέα⁶⁴. Υπάρχει επίσης σημαντικός βαθμός συγκέντρωσης από την πλευρά των αγοραστών, που ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα λόγω των συνεπειών που μπορεί να έχει όσον αφορά την πρόσβαση στο περιεχόμενο, για τους άλλους φορείς στην αγορά⁶⁵.
98. Στις 18 Ιουνίου 2004, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 1/2003, η Επιτροπή προέβη σε προκαταρκτική εκτίμηση η οποία διαβιβάστηκε στην *Bundesliga* και την DFB (Γερμανική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου). Σύμφωνα μ' αυτή την προκαταρκτική εκτίμηση, η από κοινού και κατ' αποκλειστικότητα πώληση δικαιωμάτων μετάδοσης από την Liga-Fußballverband δημιούργησε ορισμένα προβλήματα ανταγωνισμού. Το σύστημα αυτό πιθανόν να μην επιτρέπει στους συλλόγους της *Bundesliga* να διαπραγματεύονται ανεξάρτητα με τους ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς και/ή τους διαμεσολαβητές αθλητικών δικαιωμάτων,

⁶³ COMP/37.214 – Από κοινού πώληση των δικαιωμάτων μετάδοσης του γερμανικού ομοσπονδικού πρωταθλήματος ποδοσφαίρου. Το πλήρες κείμενο δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Ανταγωνισμού: <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/decisions/37214/en.pdf>

⁶⁴ Βλ. απόφαση της Επιτροπής σχετικά με το Κύπελο Πρωτοθλητριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ποδοσφαίρου *UEFA Champions League* (ΕΕ L 291, 8.11.2003, σ. 25), που αφορά το θέμα της από κοινού πώλησης.

⁶⁵ Το ίδιο θέμα αφορούν και άλλες αποφάσεις της Επιτροπής: για παράδειγμα η *Newscorp/Telepiù*, στην υπόθεση COMP/M.2876 της 2 Απριλίου 2003.

και ιδίως να λαμβάνουν ανεξάρτητες εμπορικές αποφάσεις σχετικά με τις τιμές και το περιεχόμενο των πακέτων δικαιωμάτων, αποκλείοντας έτσι τον ανταγωνισμό μεταξύ των συλλόγων για την πώληση των εν λόγω δικαιωμάτων. Επιπλέον, δεδομένου ότι η πρόσβαση στο περιεχόμενο των ποδοσφαιρικών αγώνων είναι σημαντική για τους ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς και τους φορείς εκμετάλλευσης νέων ΜΜΕ, που ανταγωνίζονται για τα διαφημιστικά έσοδα και τις συνδρομές, η από κοινού πώληση δικαιωμάτων από την Ligaverband θα κινδύνευε να επηρεάσει αρνητικά τα επόμενα στάδια των αγορών τηλεόρασης και νέων ΜΜΕ περιορίζοντας την παραγωγή και αποκλείοντας την πρόσβαση στις αγορές αυτές.

99. Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων ανταγωνισμού, η Ligaverband πρότεινε να αναλάβει δεσμεύσεις με τις οποίες τροποποιεί σημαντικά την πολιτική από κοινού πώλησης⁶⁶. Οι προταθείσες δεσμεύσεις τέθηκαν στην κρίση της αγοράς με ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003⁶⁷. Για να αποτραπεί ο κίνδυνος αποκλεισμού των αγορών των επόμενων σταδίων, τα δικαιώματα μετάδοσής θα παρέχονται με ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών υπό αμερόληπτους και διαφανείς όρους. Επί πλέον ενώ αναγνωρίζεται η ανάγκη ύπαρξης ορισμένου βαθμού αποκλειστικότητας, για να προστατευθεί η αξία των δικαιωμάτων αθλητικών μεταδόσεων, ο κίνδυνος μακροπρόθεσμου αποκλεισμού της αγοράς αντιμετωπίζεται με τη δέσμευση να περιορισθεί η διάρκεια των συμβάσεων κάθετων αποκλειστικών αδειών σε τρεις το πολύ ποδοσφαιρικές περιόδους. Συμβάσεις μεγαλύτερης διάρκειας θα μπορούσαν να δημιουργήσουν, σύμφωνα με την προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής, κίνδυνο ο επιλεγείς αγοραστής να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση στην αγορά περιορίζοντας το πεδίο αποτελεσματικού ανταγωνισμού εκ των προτέρων στο πλαίσιο των μελλοντικών προσκλήσεων υποβολής προσφορών.
100. Επιπλέον, για να δοθεί η δυνατότητα σε μεγάλο αριθμό δυνητικά ενδιαφερόμενων αγοραστών να υποβάλουν προσφορές για οπτικοακουστικά δικαιώματα, η Ligaverband ανέλαβε τη δέσμευση να περιορίσει την αποκλειστικότητα, διαχωρίζοντας τα οπτικοακουστικά δικαιώματα σε ένα εύλογο αριθμό χωριστών πακέτων, ούτως ώστε κάθε πακέτο να μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μεμονωμένης εκμετάλλευσης από ένα φορέα. Η πώληση πολλών σημαντικών πακέτων θα δίνει τη δυνατότητα στους λιγότερο ισχυρούς φορείς εκμετάλλευσης με πιο περιορισμένα οικονομικά μέσα να υποβάλουν προσφορές για τα δικαιώματα που αντιστοιχούν στις ανάγκες τους. Ορισμένα πακέτα θα προορίζονται για ειδικές αγορές/πλατφόρμες: λόγω της έντονα ασύμμετρης αξίας των δικαιωμάτων για τις διάφορες πλατφόρμες διανομής, μπορεί να αποκλεισθεί η πρόσβαση των φορέων της αγοράς στα αθλητικά δικαιώματα σε οριστικές εξελισσόμενες αγορές πλατφόρμας: με τη δέσμευση ότι τα πακέτα αυτά θα προορίζονται για ορισμένες πλατφόρμες διανομής, οι τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης και τα συνδρομητικά κανάλια, οι φορείς κινητής τηλεφωνίας και οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου θα είναι σε θέση να αποκτούν τα σχετικά δικαιώματα.
101. Τέλος, για να μειωθεί ο κίνδυνος περιορισμών της παραγωγής λόγω της συλλογικής πώλησης των αποκλειστικών δικαιωμάτων, οι αθλητικοί σύλλογοι θα διατηρήσουν

⁶⁶ Διεξοδική περίληψη των δεσμεύσεων και λεπτομερής περιγραφή των πακέτων δικαιωμάτων περιέχεται στο MEMO 05/16.

⁶⁷ EE C 229, 14.9.2004, σ. 15.

το δικαίωμα ατομικής πώλησης ορισμένων δικαιωμάτων. Με μια ρήτρα «επικουρικής παρέμβασης» επιδιώκεται να εξασφαλισθεί η μέγιστη δυνατή εκμετάλλευση δικαιωμάτων και να αποφευχθεί η ύπαρξη αχρησιμοποίητων δικαιωμάτων, δηλαδή τυχόν δικαιωμάτων που δεν μπορεί να πωλήσει η Ligaverband ή που δεν μπορούν να εκμεταλλευθούν πλήρως οι αγοραστές τους. Τα μη χρησιμοποιηθέντα δικαιώματα θα μεταβιβάζονται πάλι στους συλλόγους για ατομική εκμετάλλευση σε μη αποκλειστική βάση.

102. Η Επιτροπή δέχθηκε την εφαρμογή μεταβατικής φάσης⁶⁸ για την έναρξη ισχύος των δεσμεύσεων ώστε να ευθυγραμμιστούν οι σχετικές ρυθμίσεις με τους κανόνες ανταγωνισμού χωρίς να διαταραχθεί η λειτουργία της Bundesliga.
103. Στην απόφαση αναφέρεται ότι αυτή αφορά μόνο την πολιτική της Ligaverband για από κοινού και αποκλειστική πώληση δικαιωμάτων σχετικά με την πρώτη και τη δεύτερη γερμανική κατηγορία επαγγελματικού ανδρικού ποδοσφαίρου και δεν αφορά ζητήματα ανταγωνισμού που προκύπτουν από τις συμβάσεις αδειών εκμετάλλευσης που συνάπτονται σε ατομική βάση. Για τον σκοπό αυτό, η απόφαση τονίζει ότι δεν αποκλείονται μελλοντικές έρευνες της Επιτροπής, ιδίως αν ένας μεμονωμένος αγοραστής αγοράσει περισσότερα του ενός πακέτα δικαιωμάτων.
104. Οι δεσμεύσεις που πρότεινε η Ligaverband βελτιώνουν σημαντικά την προσβασιμότητα περιεχομένου για την τηλεόραση, το ραδιόφωνο και ιδίως για τους φορείς εκμετάλλευσης των αναδυόμενων αγορών νέων μέσων μαζικής ενημέρωσης. Είναι ως εκ τούτου σύμφωνες με την πολιτική της Επιτροπής για εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής διαθεσιμότητας περιεχομένου ώστε να προωθείται η καινοτομία και να αποθαρρύνονται οι τάσεις συγκέντρωσης στις αγορές μέσων μαζικής ενημέρωσης, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τα δικαιώματα των τηλεθεατών.

*Football Association Premier League*⁶⁹

105. Τον Νοέμβριο η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι η FA Premier League (FAPL) πρότεινε να αναλάβει δεσμεύσεις σχετικά με την από κοινού εμπορία δικαιωμάτων μετάδοσης των ποδοσφαιρικών αγώνων της Premier League στο Ηνωμένο Βασίλειο· αυτό έγινε κατόπιν σχετικής κοινοποίησης αιτιάσεων το 2002 και δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με μια πρώτη σειρά δεσμεύσεων τον Απρίλιο του 2004. Οι δεσμεύσεις θα εφαρμοσθούν για την πώληση των δικαιωμάτων από την ποδοσφαιρική περίοδο 2007 και εφεξής. Τα κυριότερα στοιχεία των δεσμεύσεων είναι η δημιουργία μικρότερων και περισσότερο ισορροπημένων πακέτων τηλεοπτικών δικαιωμάτων, η πρόβλεψη ότι κανένας αγοραστής δεν θα μπορεί να αγοράζει το σύνολο των πακέτων, και η εξασφάλιση ότι η πώληση αυτών των δικαιωμάτων θα είναι αμερόληπτη. Για τον σκοπό αυτό, η FAPL δεσμεύτηκε να χορηγεί τα πακέτα δικαιωμάτων στον υποψήφιο που υποβάλλει την καλύτερη προσφορά για κάθε πακέτο, και να εξασφαλίζει την παρακολούθηση της διαδικασίας από ανεξάρτητο ειδικό εντολοδόχο. Οι δεσμεύσεις περιλαμβάνουν και διάφορα άλλα στοιχεία με τα οποία αίρονται οι περιορισμοί στην παραγωγή για μια σειρά διαφορετικών δικαιωμάτων μετάδοσης. Βάσει αυτών των δεσμεύσεων η Επιτροπή μπορεί να

⁶⁸ Οι αλλαγές σχετικά με την τηλεόραση και (εν μέρει) το διαδίκτυο θα τεθούν σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2006. Όλες οι άλλες αλλαγές ισχύουν από την 1η Ιουλίου 2004.

⁶⁹ Υπόθεση COMP/38.173·βλέπε ανακοίνωση IP/05/1441 της 17.11.2005.

εκδώσει απόφαση βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού ΕΚ αριθ 1/2003 στη διάρκεια του 2006.

2.3. Κλάδοι πληροφορικής, διαδίκτυο και ηλεκτρονικά είδη ευρείας κατανάλωσης

Microsoft

106. Στις 28 Ιουλίου, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σχετικά με τον εντολοδόχο που παρακολουθεί την υπόθεση *Microsoft*⁷⁰. Στο άρθρο 7 της απόφασης της Επιτροπής της 24^{ης} Μαρτίου 2004 στην υπόθεση *Microsoft* («η απόφαση») προβλέπεται η σύσταση κατάλληλου μηχανισμού για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης της *Microsoft* με την απόφαση, που περιλαμβάνει ένα ανεξάρτητο από την *Microsoft* εντολοδόχο. Πρόκειται για μια από τις σπάνιες περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή χρησιμοποίησε εντολοδόχο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης μιας επιχείρησης με τη διαταγή παύσης και παράλειψης συμπεριφοράς σύμφωνα με το άρθρο 82 ΕΚ. Οι εντολοδόχοι χρησιμοποιούνται συχνότερα για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης σε υποθέσεις συγκεντρώσεων.
107. Ο εντολοδόχος είναι κυρίως υπεύθυνος για την παροχή εμπειρογνομosύνης στην Επιτροπή σχετικά με τη συμμόρφωση της επιχείρησης με την απόφαση. Συγκεκριμένα, ο εντολοδόχος ενημερώνει την Επιτροπή κατά πόσον (i) η *Microsoft* διαθέτει διεξοδικά, με ακρίβεια και έγκαιρα όλες τις πληροφορίες σχετικά με τη διαλειτουργικότητα, και δεν επιβάλλει κανένα αδικαιολόγητο ή μεροληπτικό περιορισμό στην πρόσβαση ή τη χρήση των εν λόγω πληροφοριών και (ii) κατά πόσον η μη συνδεδεμένη έκδοση του λειτουργικού συστήματος για ΠΥ πελάτη των *Windows* που διαθέτει η *Microsoft* σύμφωνα με την απόφαση, είναι απολύτως λειτουργική και δεν περιλαμβάνει το *Windows Media Player* και κατά πόσον οι ανταγωνιστές πωλητές *Media Player* διαθέτουν αρκετές πληροφορίες ώστε τα δικά τους *media player* να μην είναι σε μειονεκτική θέση όσον αφορά τη διαλειτουργικότητα με το δεσπόζον λειτουργικό σύστημα για ΠΥ πελάτη της *Microsoft*, σε σύγκριση με το *Windows Media Player*. Για τον σκοπό αυτό, ο εντολοδόχος έχει πρόσβαση στον κώδικα πηγής των λειτουργικών συστημάτων για τους ΠΥ και τους εξυπηρετητές της *Microsoft*. Όλα τα έξοδα για τον διορισμό και την αμοιβή του εντολοδόχου φέρει η *Microsoft*. Ο εντολοδόχος διορίστηκε στις 4 Οκτωβρίου από κατάλογο υποψηφίων που υπέβαλε η τελευταία.
108. Μετά την απόρριψη της αίτησης προσωρινών μέτρων της *Microsoft* στις 22 Δεκεμβρίου 2004, η Επιτροπή άρχισε συζητήσεις με την επιχείρηση σχετικά με τη συμμόρφωσή της με την απόφαση. Όσον αφορά το επανορθωτικό μέτρο της διαλειτουργικότητας (άρθρο 5 της απόφασης), η Επιτροπή συγκέντρωσε την προσοχή της στην υποχρέωση της *Microsoft* να παρέχει πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες ώστε οι ανταγωνιστές της να αναπτύξουν λειτουργικά συστήματα για εξυπηρετητές ομάδας εργαζομένων που συνεργάζονται με τους ΠΥ και τους εξυπηρετητές *Windows* σε ισότιμη βάση με τα λειτουργικά συστήματα για εξυπηρετητές της *Microsoft*. Για να συμμορφωθεί με την υποχρέωση αυτή, η *Microsoft* διέθεσε τεχνική περιγραφή του σχετικού λογισμικού («Πρωτόκολλα») που χρησιμοποιείται στην επικοινωνία μεταξύ των ΠΥ *Windows* και των εξυπηρετητών ομάδας εργαζομένων («Τεχνική τεκμηρίωση»).

⁷⁰

C(2005) 2988 τελικό.

109. Αυτή η Τεχνική Τεκμηρίωση εξετάσθηκε από τον εντολοδόχο, τους τεχνικούς εμπειρογνώμονες της Επιτροπής καθώς και πολλούς τρίτους. Κατέληξαν όλοι στο συμπέρασμα ότι δεν παρείχε επαρκείς πληροφορίες για τη δημιουργία ανταγωνιστικών διαλειτουργικών προϊόντων λειτουργικών συστημάτων για εξυπηρετητή ομάδας εργαζομένων.
110. Το δεύτερο ζήτημα σχετικά με την εφαρμογή από τη Microsoft του επανορθωτικού μέτρου που αφορά τη διαλειτουργικότητα το οποίο συζητήθηκε εκτενώς από την Επιτροπή με τη Microsoft το 2005, αφορά τον εύλογο χαρακτήρα των όρων που επιβάλλει η Microsoft στους επωφελούμενους από το μέτρο αυτό για την πρόσβαση και χρήση της τεχνικής τεκμηρίωσης. Αρχικά, η Microsoft υπέβαλε μια σειρά συμφωνιών που περιείχαν τους όρους που επρόκειτο να επιβάλει στις επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται για τη χρήση της Τεχνικής Τεκμηρίωσης. Μετά από συζητήσεις με τη ΓΔ Ανταγωνισμού, η Microsoft τροποποίησε αυτές τις συμφωνίες πολλές φορές. Η ΓΔ Ανταγωνισμού προέβη σε διαβούλευση με τους παράγοντες της αγοράς ζητώντας τη γνώμη των επιχειρήσεων που αφορούν οι προτάσεις της Microsoft.
111. Με βάση τα αποτελέσματα αυτής της διαβούλευσης και τη γνώμη των εμπειρογνομόνων σχετικά με την Τεχνική Τεκμηρίωση, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει διαδικασία κατά της Microsoft προκειμένου να την αναγκάσει να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από την απόφαση. Ως εκ τούτου, στις 10 Νοεμβρίου, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 1 του κανονισμού ΕΚ αριθ 1/2003 («απόφαση άρθρου 24 παράγραφος 1»). Η απόφαση αυτή αποτελεί το πρώτο στάδιο της διαδικασίας που βασίζεται στο άρθρο 24 του κανονισμού. Με την απόφαση επιβλήθηκε χρηματική ποινή ύψους 2 εκατ. ευρώ την ημέρα στη Microsoft από τις 15 Δεκεμβρίου σε περίπτωση που δεν συμμορφωθεί με το άρθρο 5 στοιχεία α) και γ) της απόφασης, δηλαδή με τις υποχρεώσεις της (i) να παρέχει πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες για τη διαλειτουργικότητα και (ii) να διαθέτει τις πληροφορίες αυτές με εύλογους όρους.
112. Στις 21 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή απηύθυνε κοινοποίηση αιτιάσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας βάσει του άρθρου 24 σχετικά με την υποχρέωση της Microsoft να παρέχει πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες για την διαλειτουργικότητα. Οι αιτιάσεις της Επιτροπής συνοδεύονται και από περαιτέρω εκθέσεις του ειδικού εντολοδόχου από τις οποίες συνάγεται ότι η Τεχνική Τεκμηρίωση που παρέσχει η Microsoft προς απάντηση της απόφασης άρθρου 24 παράγραφος 1 εξακολουθούν να είναι ελλιπείς και ανακριβείς.

3. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

3.1. Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

113. Η ύπαρξη αποτελεσματικών αγορών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών έχει ζωτική σημασία για τη διασφάλιση της ευελιξίας και του δυναμισμού της ευρωπαϊκής οικονομίας, την αύξηση της παραγωγικότητας, την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία απασχόλησης. Η πολιτική ανταγωνισμού και η πολιτική εσωτερικής αγοράς λειτουργούν συμπληρωματικά και είναι ικανές να οδηγήσουν στην επίτευξη μιας ενοποιημένης και ανταγωνιστικής αγοράς για το σύνολο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η Επιτροπή ενισχύει τον ανταγωνισμό στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με τη στοχευμένη προσφυγή σε έρευνες κατά

κλάδους, με μεμονωμένες υποθέσεις και με την ευρύτερη ανάπτυξη της πολιτικής ανταγωνισμού στον συγκεκριμένο τομέα.

Έρευνα για τον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

114. Στις 13 Ιουνίου, στηριζόμενη στις εξουσίες της βάσει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, η Επιτροπή ξεκίνησε έρευνες με αντικείμενο τον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η αιτιολόγηση των κλαδικών αυτών ερευνών αναπτυσσόταν σε ανακοίνωση της αρμόδιας για τον ανταγωνισμό επιτροπής, σε συμφωνία με τον επίτροπο που είναι αρμόδιος για την εσωτερική αγορά και τις υπηρεσίες⁷¹.
115. Στο πλαίσιο των ερευνών εξετάζονται δύο σημαντικοί κλάδοι χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η λιανική τραπεζική και η ασφάλιση επιχειρήσεων. Οι έρευνες αυτές διεξάγονται εκ παραλλήλου. Σε ό,τι αφορά τον κλάδο της λιανικής τραπεζικής, η Επιτροπή εξετάζει τα θέματα που σχετίζονται με τις κάρτες πληρωμών και τις βασικές υπηρεσίες λιανικής τραπεζικής, όπως είναι οι τρεχούμενοι λογαριασμοί και η χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων⁷². Σε σχέση με τις κάρτες πληρωμών, η έρευνα στηρίζεται στη γνώση της αγοράς που η Επιτροπή έχει ήδη αποκομίσει μέσω διαφόρων υποθέσεων. Σε ό,τι αφορά τις βασικές υπηρεσίες λιανικής τραπεζικής, θα διερευνηθούν, μεταξύ άλλων θεμάτων, ο χαμηλός βαθμός ενοποίησης της αγοράς, η ύπαρξη ουσιαστικής δυνατότητας επιλογής στο σκέλος της ζήτησης και τα εμπόδια που φράσσουν την είσοδο στην αγορά.
116. Στο πλαίσιο της έρευνας για την ασφάλιση επιχειρήσεων θα εξετασθεί, ιδίως, η έκταση της συνεργασίας μεταξύ ασφαλιστών και ενώσεων ασφαλιστών σε τομείς όπως ο καθορισμός τυποποιημένων όρων ασφάλισης⁷³. Καίτοι σε πολλές περιπτώσεις μια τέτοια συνεργασία ενδέχεται να προσπορίζει οφέλη από την άποψη της αποτελεσματικότητας, κάποιες ενδεχομένως στρεβλωτικές μορφές συνεργασίας ενδέχεται να περιστέλλουν τη δυνατότητα όσων συνιστούν το σκέλος της ζήτησης να διαπραγματεύονται τους όρους ασφαλιστικής κάλυψης και επιπλέον είναι πιθανό να περιστέλλουν τον ανταγωνισμό και την καινοτομία στην αγορά.
117. Η ανάλυση στο πλαίσιο των τομεακών ερευνών θα βασισθεί εν πολλοίς σε στοιχεία που έχουν διαβιβάσει παράγοντες της αγοράς. Παραδείγματος χάρη, τον Ιούλιο, δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, η Επιτροπή πραγματοποίησε έρευνα για τις κάρτες πληρωμών με βάση αντιπροσωπευτικό δείγμα περίπου 200 επιχειρήσεων σε ολόκληρη την ΕΕ.

⁷¹ Βλ.: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/financial_services/communication_en.pdf

⁷² Βλ.: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/financial_services/decision_retailbanking_en.pdf

⁷³ Βλ.: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/financial_services/decision_insurance_en.pdf

118. Η έρευνα της Επιτροπής για τις «πολυμερείς διατραπεζικές προμήθειες» («ΠΔΠ») της *MasterCard*, η οποία κινήθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2003, συνεχίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια του 2005. Έπειτα από καταγγελίες εμπόρων προς την Επιτροπή ότι οι τράπεζες εξακολουθούσαν να είναι απρόθυμες να γνωστοποιούν το ύψος των ΠΔΠ, η Visa και η MasterCard συμφώνησαν να βελτιώσουν το καθεστώς διαφάνειας δημοσιεύοντας, η καθεμιά στον δικτυακό τόπο της, τις αντίστοιχες ΠΔΠ και τις κατηγορίες κόστους που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό των εν λόγω προμηθειών⁷⁴. Παρόλο που η MasterCard κατήργησε ορισμένους κανόνες δικτύου⁷⁵ και συμφώνησε να καθιερώσει έναν νέο τύπο άδειας για τη διασυνοριακή απόκτηση των χρεωστικών καρτών Maestro, δεν επετεύχθη σύμπτωση απόψεων σε σχέση με τη βασική αιτία ανησυχίας της Επιτροπής, η οποία ήταν η σύνθεση των ΠΔΠ της MasterCard.

Αγοραπωλησίες, εκκαθάριση και διακανονισμός κινητών αξιών

119. Η ύπαρξη αποτελεσματικών κεφαλαιαγορών έχει καθοριστική σημασία για την επίτευξη των στόχων της «Στρατηγικής της Λισαβόνας» για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Δεδομένου ότι ο ανταγωνισμός μπορεί να συμβάλει στην προώθηση αυτής της αποτελεσματικότητας, αποδίδεται προτεραιότητα στην εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στον συγκεκριμένο κλάδο, ο οποίος είναι μεν περίπλοκος από τεχνική άποψη, αλλά έχει πολύ μεγάλη οικονομική σπουδαιότητα.
120. Η Επιτροπή διερεύνησε μία ενδεχόμενη παράβαση του άρθρου 82 ΕΚ, η οποία αφορούσε την αντίδραση του *Euronext* στον ανταγωνισμό που ασκούσε το χρηματιστήριο αξιών του Λονδίνου (London Stock Exchange) όσον αφορά τις αγοραπωλησίες ολλανδικών κινητών αξιών. Τα ζητήματα που διερευνήθηκαν ήταν πιθανές εκπτώσεις και πρακτικές που αποσκοπούσαν στην αποτροπή της εισόδου ανταγωνιστών στην αγορά. Τον Οκτώβριο, η ΓΔ Ανταγωνισμού αποφάσισε να θέσει τέλος στην έρευνα, καθώς, κατά το προκαταρκτικό στάδιο, δεν προέκυψαν αποδεικτικά στοιχεία για οποιαδήποτε καταχρηστική συμπεριφορά. Συγκεκριμένα, η μείωση των τιμών που ίσχυαν στο πλαίσιο του *Euronext* είχε αποβεί προς όφελος των καταναλωτών, ενώ υπήρχαν ενδείξεις ότι η συνέχιση της παρουσίας του London Stock Exchange στην αγορά συναλλαγών με αντικείμενο ολλανδικές κινητές αξίες εμπόδιζε το *Euronext* να επαναφέρει τις τιμές του στα αρχικά επίπεδα.
121. Εκ παραλλήλου, έπειτα από εκτεταμένες διαβουλεύσεις με παράγοντες της αγοράς, η ΓΔ Ανταγωνισμού εξέδωσε έκθεση της οποίας την εκπόνηση είχε αναθέσει στην εταιρεία συμβούλων London Economics με θέμα τις αγοραπωλησίες, την εκκαθάριση και τον διακανονισμό κινητών αξιών σε ρυθμιζόμενα χρηματιστήρια στα 25 κράτη μέλη⁷⁶. Στην έκθεση αυτή περιγράφονται οι υποδομές που εξυπηρετούν τις διάφορες εθνικές αγορές και εξετάζονται οι σχετικές τάσεις σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Το συμπέρασμα της έκθεσης σύμφωνα με το οποίο οι

⁷⁴ Βλ., αντιστοίχως: <http://www.visaeurope.com/aboutvisa/overview/fees/interchangelevels.jsp> and: http://www.mastercardintl.com/corporate/mif_information.html

⁷⁵ Πρόκειται για τον «κανόνα περί μη επιβολής πρόσθετων επιβαρύνσεων/αποφυγής διακριτικής μεταχείρισης» και για τον «κανόνα περί μη προσεταιρισμού χωρίς έκδοση καρτών»·βλ. το Ενημερωτικό δελτίο για την πολιτική ανταγωνισμού, 2005, αριθ. 2, σελ. 57.

⁷⁶ Ανακοίνωση τύπου IP/05/1032, 2.8.2005.

καταναλωτές διαθέτουν περιορισμένη ή και καθόλου δυνατότητα επιλογής του τόπου στον οποίο θα εφαρμοσθούν οι ρυθμίσεις τους περί εκκαθάρισης και διακανονισμού παρακίνησε τη ΓΔ Ανταγωνισμού να εστιάσει τις περαιτέρω προσπάθειές της για την καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης στις οικονομικές και νομικές σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ των διαφόρων παρόχων υπηρεσιών και των χρηστών. Σκοπός της συνεχιζόμενης αυτής προσπάθειας είναι να εξακριβωθεί κατά πόσον η αύξηση του ανταγωνισμού στις υπόψη αγορές θα απέφερε οφέλη στους χρήστες, ιδίως από την άποψη της μείωσης του κόστους.

Ασφάλιση αερομεταφορών

122. Έπειτα από έρευνα που η Επιτροπή διενήργησε για να εξακριβώσει κατά πόσον ορισμένες πρακτικές στον κλάδο της ασφάλισης αερομεταφορών στον απόηχο της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 αντέβαιναν στο άρθρο 81 ΕΚ, ορισμένες από τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές εταιρείες ασφάλισης αερομεταφορών ανέλαβαν την υποχρέωση να αναμορφώσουν τις πρακτικές τους έτσι ώστε να προωθηθεί η ενίσχυση του ανταγωνισμού και της διαφάνειας⁷⁷.
123. Η έρευνα είχε αποκαλύψει ότι υφιστάμενοι μηχανισμοί συνεργασίας μεταξύ των εταιρειών ασφάλισης αερομεταφορών δεν επέτρεπαν στην αγορά να λειτουργεί τόσο εύρυθμα όσο έπρεπε, καθώς επίσης ότι η λήψη πρόνοιας για την αποτροπή του υπέρμετρου συντονισμού μεταξύ ασφαλιστικών εταιρειών θα μπορούσε να ενδυναμώσει τον ανταγωνισμό. Με γνώμονα τις αναληφθείσες δεσμεύσεις, η έρευνα περατώθηκε.
124. Η «International Underwriting Association of London» και η «Lloyd's Market Association» συγκαταλέγονται στα μέρη που ανέλαβαν τις ανωτέρω δεσμεύσεις, οι οποίες, μεταξύ άλλων, προβλέπουν μεγαλύτερη διαφάνεια σε μερικές από τις πρωταρχικής σημασίας επιτροπές του κλάδου, οι οποίες εδρεύουν στο Λονδίνο, όπως είναι η επιτροπή που ασχολείται με την κατάρτιση των τυποποιημένων όρων των ασφαλιστήριων συμβολαίων και ρητρών στον κλάδο της ασφάλισης αερομεταφορών. Πέραν αυτού, οι αναληφθείσες υποχρεώσεις προβλέπουν ότι, σε περίπτωση απρόβλεπτης κρίσης λόγω πολέμου ή τρομοκρατικής ενέργειας, οι ασφαλιστικές εταιρείες θα περιορίσουν την οποιανδήποτε συντονισμένη δράση στον βαθμό που είναι απολύτως απαραίτητος για να διασφαλισθεί η συνέχιση της διαθεσιμότητας ικανότητας ασφάλισης και ο οποίος περιστελλεί στο απολύτως αναγκαίο μέτρο τις επιπτώσεις για τον ανταγωνισμό.

3.2. Μεταφορές

3.2.1. Αερομεταφορές

Austrian Airlines / SAS

125. Το 1999, οι εταιρείες SAS και Austrian Airlines κοινοποίησαν στην Επιτροπή συμφωνία συνεργασίας προκειμένου να εξασφαλίσουν ατομική απαλλαγή. Βάσει της συμφωνίας, τα μέρη θα συνεργάζονταν σε όλες τις γραμμές παγκοσμίως, ενώ η πλέον εκτεταμένη μεταξύ τους συνεργασία θα αφορούσε τις γραμμές μεταξύ

⁷⁷ Ανακοίνωση τύπου IP/05/361, 23.3.2005.

Αυστρίας και σκανδιναβικών χωρών. Κατόπιν διαβουλεύσεων με τη ΓΔ Ανταγωνισμού, το 2002 τα συμβαλλόμενα μέρη συνήψαν «τροποποιημένη συμφωνία συνεργασίας», η οποία όμως εξακολουθούσε να προκαλεί ορισμένες επιφυλάξεις ως προς τον ανταγωνισμό στις γραμμές Βιέννη-Κοπεγχάγη και Βιέννη-Στοκχόλμη. Για τον λόγο αυτό, τα μέρη προσφέρθηκαν να αναλάβουν ένα σύνολο δεσμεύσεων, το οποίο μεταξύ άλλων περιλαμβάνει την πρόσβαση σε διαθέσιμους χρόνους χρήσης των αεροδρομίων (slot), συμφωνίες για τη διασύνδεση πτήσεων, πρόσβαση στα προγράμματα τακτικών πελατών και το πάγωμα της συχνότητας πτήσεων. Στις 22 Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή δημοσίευσε μια ανακοίνωση⁷⁸ σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, η οποία περιείχε περίληψη της συμφωνίας συνεργασίας και τα κύρια σημεία των δεσμεύσεων.

Διεθνής πολιτική αερομεταφορών – εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 847/2004⁷⁹

126. Στις 15 Ιουλίου και τις 23 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή εξέδωσε τις πρώτες πέντε αποφάσεις⁸⁰ κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 847/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διαπραγμάτευση και εφαρμογή των συμφωνιών περί αεροπορικών μεταφορών μεταξύ των κρατών μελών και τρίτων χωρών. Στις εν λόγω αποφάσεις η Επιτροπή προσδιόρισε τα κριτήρια επί τη βάση των οποίων γινόταν η αξιολόγηση των συμφωνιών που ορισμένα κράτη μέλη είχαν διαπραγματευθεί, προκειμένου να αποφασισθεί εάν θα επιτρεπόταν ή όχι η προσωρινή τους εφαρμογή ή η σύναψή τους από τα κράτη μέλη. Σε συμφωνία με πάγια νομολογία⁸¹, η Επιτροπή δήλωνε επίσης στις αποφάσεις ότι η διακριτική ευχέρεια που της αναγνωρίζεται βάσει των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 847/2004 δεν της επιτρέπει να εγκρίνει ένα αποτέλεσμα το οποίο κατά τα άλλα αντιβαίνει στη νομοθεσία της ΕΕ.
127. Σύμφωνα με πάγια νομολογία, τα άρθρα 81 και 82 ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 10 ΕΚ, επιβάλλουν στα κράτη μέλη να μη λάβουν ή διατηρήσουν σε ισχύ μέτρα, ακόμα και νομοθετικής ή κανονιστικής φύσης, που μπορούν να ακυρώσουν το ωφέλιμο αποτέλεσμα των κανόνων ανταγωνισμού που εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις. Όπως έχει αποφανθεί το Δικαστήριο⁸², κάτι τέτοιο θα ίσχυε σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος απαιτεί ή ευνοεί τη θέσπιση συμφωνιών, αποφάσεων ή εναρμονισμένων πρακτικών που είναι αντίθετες με το άρθρο 81 ή που ενισχύουν τις τυχόν προϋπάρχουσες επιπτώσεις. Ένα σεβαστό ποσοστό των διμερών συμφωνιών περί αεροπορικών μεταφορών που έχουν συναφθεί μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών υποχρεώνει ή ενθαρρύνει τις αεροπορικές εταιρείες που καθορίζονται στην εκάστοτε συμφωνία να συμφωνούν ή να συντονίζουν μεταξύ τους τους ναύλους ή/και τη μεταφορική ικανότητα την οποία εκμεταλλεύονται.

⁷⁸ EE C 233, thw 22.9.2005, σελ. 18.

⁷⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 847/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη διαπραγμάτευση και εφαρμογή των συμφωνιών περί αεροπορικών μεταφορών μεταξύ των κρατών μελών και τρίτων χωρών (EE L 157 της 30.4.2004, σ. 7).

⁸⁰ Αποφάσεις της Επιτροπής C(2005)2667 και C(2005)2668 της 15^{ης} Ιουλίου 2005, αποφάσεις της Επιτροπής C(2005)5736, C(2005)5737 και C(2005)5740 της 23^{ης} Δεκεμβρίου 2005.

⁸¹ Υπόθεση C-225/91 *Matra κατά Επιτροπής* [1993] Συλλογή I-3203, παρ. 41.

⁸² Υπόθεση 267/86 *Pascal Van Eyscke κατά ASPA NV*, [1988] Συλλογή 4769, παρ. 16.

128. Στις αποφάσεις της δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 847/2004, η Επιτροπή έχει υποστηρίξει ότι τέτοιες συμφωνίες περί αεροπορικών μεταφορών αντιβαίνουν στο άρθρο 10 ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 81 ΕΚ. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή έχει επιτρέψει σε κράτη μέλη να εφαρμόσουν προσωρινά ή να συνάψουν τέτοιες συμφωνίες υπό τον όρο, μεταξύ άλλων, ότι οι διατάξεις τους που αντίκεινται στα άρθρα 10 και 81 ΕΚ θα ευθυγραμμισθούν με τη νομοθεσία της ΕΕ εντός δωδεκαμήνου από την ημερομηνία κοινοποίησης της εκάστοτε απόφασης.
129. Με τις πέντε αποφάσεις που η Επιτροπή εξέδωσε δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 847/2004 επετράπη η σύναψη ή η προσωρινή εφαρμογή συμφωνιών περί αεροπορικών μεταφορών που είχαν αποτελέσει αντικείμενο διαπραγματεύσεως μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, υπό τον όρο, μεταξύ άλλων, ότι οι παραβάσεις των άρθρων 10 και 81 ΕΚ θα τερματισθούν σε 45 περιπτώσεις.

Διαπραγματεύσεις ΕΕ-ΗΠΑ για τη δημιουργία ανοικτού εναέριου χώρου

130. Στις 18 Νοεμβρίου, η Επιτροπή οριστικοποίησε το σχέδιο κειμένου μιας νέας συμφωνίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες, η οποία θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες διμερείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί από κράτη μέλη. Η τελική έγκριση αυτής της πρώτης βαθμίδας συμφωνίας από το Συμβούλιο Μεταφορών εξαρτάται από την έκβαση διαδικασίας θέσπισης κανόνων την οποία έχει ξεκινήσει το Υπουργείο Μεταφορών των ΗΠΑ (US Department of Transportation) με σκοπό την επέκταση της δυνατότητας αλλοδαπών να επενδύουν σε αεροπορικές εταιρείες των ΗΠΑ και να συμμετέχουν στη διοίκησή τους. Εφόσον εγκριθεί, η συμφωνία θα επιτρέπει σε κάθε αεροπορική εταιρεία των ΗΠΑ και της ΕΕ να πραγματοποιεί πτήσεις μεταξύ οποιασδήποτε πόλης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και οποιασδήποτε πόλης στις Ηνωμένες Πολιτείες· να λειτουργεί χωρίς περιορισμούς όσον αφορά τον αριθμό πτήσεων, τους χρησιμοποιούμενους τύπους αεροσκαφών ή τα επιλεγόμενα δρομολόγια, περιλαμβανομένων απεριόριστων δικαιωμάτων πραγματοποίησης πτήσεων πιο πέρα από την ΕΕ και τις ΗΠΑ προς προορισμούς σε τρίτες χώρες· να καθορίζει τους ναύλους ελεύθερα με γνώμονα τη ζήτηση που υπάρχει στην αγορά· και να συνάπτει ρυθμίσεις συνεργασίας με άλλες αεροπορικές εταιρείες, περιλαμβανομένης της χρήσης κοινού κωδικού και της μισθώσεως αεροσκαφών. Η υπόψη συμφωνία θα δημιουργήσει ένα νέο πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και του Υπουργείου Μεταφορών των ΗΠΑ στους τομείς της νομοθεσίας και της πολιτικής ανταγωνισμού για τον κλάδο των αερομεταφορών. Βλ. επίσης το σχετικό με τις διεθνείς δραστηριότητες τμήμα, στο κατωτέρω Μέρος IV.B.2., για τις σχετικές λεπτομέρειες.

3.2.2. Εσωτερικές μεταφορές

131. Στις 20 Ιουλίου, η Επιτροπή υπέβαλε αναθεωρημένη πρόταση σχετικά με τις απαιτήσεις δημόσιας υπηρεσίας και τις συμβάσεις στον τομέα της οδικής, σιδηροδρομικής και εσωτερικής πλωτής μεταφοράς επιβατών⁸³. Οι προηγούμενες σχετικές προτάσεις είχαν υποβληθεί το 2000 και το 2002, δεν έλαβαν την αναγκαία έγκριση από πλευράς Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου. Με την πρόταση

⁸³ Η εν λόγω πρόταση αποσκοπεί στην αντικατάσταση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 1969 περί των ενεργειών των κρατών μελών που αφορούν τις υποχρεώσεις που είναι συνυφασμένες με την έννοια της δημόσιας υπηρεσίας στον τομέα των σιδηροδρομικών, οδικών και εσωτερικών πλωτών μεταφορών (ΕΕ L 156, 28.6.1969, σελ. 1).

καθιερώνεται η απαίτηση σύναψης συμβάσεων δημόσιας υπηρεσίας σχετικά με την παροχή υπηρεσιών επιβατικής μεταφοράς μεταξύ των αρχών και των επιχειρήσεων που εκτελούν τη μεταφορά, πράγμα που σημαίνει ότι τα δρομολόγια που εκτελούνται υπό καθεστώς δημόσιας υπηρεσίας υπόκεινται πλέον σε ορισμένους κανόνες, όπως είναι η διαφάνεια των παραμέτρων βάσει των οποίων χορηγείται αποζημίωση για υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας, η ισοδυναμία του κόστους και ορισμένες απαιτήσεις δημοσιότητας. Επίσης θεσπίζεται υποχρέωση διεξαγωγής διαγωνισμών για την εκτέλεση δρομολογίων με λεωφορείο σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο και για την εκτέλεση σιδηροδρομικών δρομολογίων, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά δεν εκτελούνται από εσωτερική επιχείρηση μεταφορών (δηλαδή από επιχείρηση που ελέγχεται από την εκάστοτε τοπική ή περιφερειακή αρχή).

3.3. Διανεμητικό εμπόριο και άλλες υπηρεσίες

3.3.1. Ελεύθερα επαγγέλματα

Εισαγωγή

132. Το έργο της Επιτροπής για τον τομέα των ελεύθερων επαγγελμάτων συνεχίστηκε με τη δημοσίευση της πρώτης έκθεσης παρακολούθησης την οποία κατήρτισε ως συνέχεια της έκθεσης του 2004 με τον τίτλο «Ανταγωνισμός στον τομέα των ελεύθερων επαγγελμάτων»⁸⁴. Στην έκθεση του 2004 αναλύονταν οι δυνατότητες μεταρρύθμισης ή εκσυγχρονισμού επιμέρους επαγγελματικών κανόνων. Η έκθεση στηριζόταν στα πορίσματα εκτενούς διαδικασίας από μέρους της ΓΔ Ανταγωνισμού με σκοπό την καταγραφή του νομικού πλαισίου που διέπει τον υπόψη τομέα στα κράτη μέλη, με έμφαση σε έξι επαγγέλματα – δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, μηχανικοί, αρχιτέκτονες, φαρμακοποιοί και λογιστές (περιλαμβανομένου του όμορου επαγγέλματος του φοροτεχνικού). Στην έκθεση εξετάζονταν λεπτομερώς πέντε πρωταρχικής σημασίας περιορισμοί επί του ανταγωνισμού: (i) καθορισμός των τιμών· (ii) συνιστώμενες τιμές· (iii) κανόνες σχετικά με τη διαφήμιση· (iv) απαιτήσεις εισόδου στην αγορά και ειδικά δικαιώματα· και (v) κανόνες που διέπουν τη διάρθρωση των επιχειρήσεων και πολυκλαδικές πρακτικές.
133. Η ανωτέρω έρευνα κατέληγε στο συμπέρασμα ότι ο τομέας των ελεύθερων επαγγελμάτων χαρακτηριζόταν από την ύπαρξη περιοριστικών κανόνων, εκ των οποίων μερικοί είχαν θεσπισθεί προ πολλών ετών και οι οποίοι παρεμπόδιζαν χωρίς να συντρέχει λόγος τον ανταγωνισμό και έβλαπταν τους χρήστες των υπηρεσιών των ελεύθερων επαγγελματιών, ιδίως δε τους καταναλωτές. Μερικά παραδείγματα τέτοιων κανόνων είναι παρωχημένοι κανόνες για τον καθορισμό των τιμών, απαγορεύσεις της διαφήμισης και απαγορεύσεις της διεπαγγελματικής συνεργασίας. Η έκθεση του 2004 καλούσε επιτακτικά όλους τους εμπλεκόμενους να καταβάλουν από κοινού προσπάθεια για την αναμόρφωση ή την κατάργηση των κανόνων που

⁸⁴

Η έκθεση είναι διαθέσιμη στην εξής διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/comm/competition/liberal_professions/final_communication_en.pdf (Η έκθεση συμπληρώθηκε από τη διαδικασία καταγραφής του νομικού πλαισίου που διέπει την άσκηση ελεύθερων επαγγελμάτων στα δέκα νέα κράτη μέλη της ΕΕ, τα πορίσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν τον Νοέμβριο του 2004 στην εξής διεύθυνση: http://ec.europa.eu/comm/competition/liberalization/conference/overview_of_regulation_in_the_eu_professions.pdf).

κρίνονται αδικαιολόγητοι. Οι ρυθμιστικές αρχές των κρατών μελών και τα συλλογικά όργανα των διαφόρων επαγγελματιών καλούνταν να επανεξετάσουν οικειοθελώς τους υφιστάμενους κανόνες με γνώμονα το κατά πόσον οι κανόνες αυτοί είναι αναγκαίοι για το δημόσιο συμφέρον, ανταποκρίνονται στην αρχή της αναλογικότητας και είναι δικαιολογημένοι και κατά πόσον είναι απαραίτητοι για τη σωστή άσκηση του οικείου επαγγέλματος. Η έκθεση περιείχε την υπόσχεση για την κατάρτιση σχετικής έκθεσης προόδου το 2005.

Η έκθεση του 2005 «Επαγγελματικές υπηρεσίες – Συνέχιση της μεταρρύθμισης»

134. Η έκθεση παρακολούθησης δημοσιεύτηκε στις 5 Σεπτεμβρίου και απαρτίζεται από δύο χωριστά έγγραφα. Το πρώτο είναι Ανακοίνωση της Επιτροπής με τον τίτλο «Επαγγελματικές υπηρεσίες – Συνέχιση της μεταρρύθμισης»⁸⁵, ενώ το δεύτερο, το οποίο αποτελεί παράρτημα της ανακοίνωσης, είναι ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής υπό τον τίτλο «Πρόοδος των κρατών μελών όσον αφορά την επανεξέταση και κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών επί του ανταγωνισμού στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών».
135. Στην Ανακοίνωση επιχειρείται ανασκόπηση της προόδου που έχει επιτελεσθεί στα διάφορα κράτη μέλη σε σχέση με την επανεξέταση και κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών κανονιστικού χαρακτήρα μετά την έκδοση της έκθεσης του 2004. Επιπλέον, παρατίθενται λεπτομερή στοιχεία για μέτρα επιβολής του νόμου τα οποία ελήφθησαν στον συγκεκριμένο τομέα από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού και την Επιτροπή. Τέλος, διατυπώνονται συμπεράσματα για τον ρυθμό των μεταρρυθμίσεων και προτάσεις για τις περαιτέρω ενέργειες. Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής χρησιμεύει ως βάση για την ανακοίνωση και περιέχει διεξοδική ανάλυση των πληροφοριακών στοιχείων που διαβιβάστηκαν από τα κράτη μέλη σχετικά με την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων. Ακόμη, διατυπώνονται κρίσεις για τις αιτιολογήσεις που προέβλεπαν τα κράτη μέλη σχετικά με τη διατήρηση περιοριστικών κανόνων και γίνεται καταγραφή των βέλτιστων πρακτικών.
136. Στην έκθεση επιχειρείται μία ισορροπημένη ανάλυση της προόδου που έχει επιτελεσθεί, με τη σύγκριση του μεταρρυθμιστικού έργου κατά το τελευταίο δεκαοκτάμηνο που έχουν γνωστοποιήσει τα κράτη μέλη σε αντιπαραβολή με την έκταση των υφιστάμενων κανονιστικών ρυθμίσεων. Στόχος είναι η αξιολόγηση της γνωστοποιηθείσας δραστηριότητας σε συνάρτηση με την έκταση των υφιστάμενων κανονιστικών ρυθμίσεων. Τούτο δε είναι σημαντικό, δεδομένου ότι η αφετηρία για όλα τα κράτη μέλη βρίσκεται σε διαφορετικό σημείο· σε μερικά από αυτά η έκταση των κανονιστικών ρυθμίσεων είναι σχετικά περιορισμένη, ενώ σε άλλα τα ελεύθερα επαγγέλματα υπόκεινται σε πιο επαχθείς κανονιστικές ρυθμίσεις.
137. Η έκθεση διαπιστώνει άνισες επιδόσεις όσον αφορά τη μεταρρυθμιστική δραστηριότητα κατά την περίοδο 2004/05. Η πρόοδος είναι ικανοποιητική σε μικρό αριθμό χωρών, ενώ σε άλλες χώρες η διαδικασία των μεταρρυθμίσεων ουσιαστικά δεν έχει ξεκινήσει ακόμη.

⁸⁵

Η έκθεση παρακολούθησης είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση:
<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/legislation/#liberal>

138. Από την ανάλυση της Επιτροπής προκύπτει ότι στα περισσότερα κράτη μέλη η πρόοδος παρεμποδίζεται από μια σειρά παραγόντων, όπως είναι η έλλειψη εθνικής πολιτικής υποστήριξης και η περιορισμένη επιθυμία για μεταρρυθμίσεις από τους ίδιους τους επαγγελματικούς κλάδους.
139. Η έκθεση σημειώνει ότι η πλειονότητα των εθνικών αρχών ανταγωνισμού (ΕΑΑ), καθώς και η Επιτροπή προωθούν ενεργά την αλλαγή. Έχει αναληφθεί μια σειρά ενεργειών, μεταξύ των οποίων διμερείς διαβουλεύσεις με τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές (ΕΡΑ) και επαγγελματικούς φορείς, ανασκοπήσεις και τομεακές μελέτες. Οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού εφαρμόζουν επίσης ενεργά τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού στις υποθέσεις που αφορούν τις χώρες τους. Από τον Φεβρουάριο του 2004 κοινοποιήθηκε η κίνηση διαδικασίας για ένδεκα περιπτώσεις στα έξι επαγγέλματα που επελέγησαν προς μελέτη.
140. Προκειμένου να δοθεί ώθηση στις μεταρρυθμίσεις η έκθεση προτείνει να ενταχθεί ο εκσυγχρονισμός των κανόνων για τα ελεύθερα επαγγέλματα στα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρύθμισης για την εφαρμογή της στρατηγικής της Λισαβόνας. Η έκθεση αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο να λάβει η Επιτροπή περαιτέρω κατάλληλα μέτρα επιβολής βάσει των κανόνων ανταγωνισμού, περιλαμβανομένης της εφαρμογής του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΚ, κατά περίπτωση.

3.3.2. Διαχείριση αποβλήτων

141. Το 2003, η ΓΔ Ανταγωνισμού αποφάσισε να κινήσει διεξοδικό διάλογο με τις ΕΑΑ προκειμένου να εντοπισθούν τα βασικά προβλήματα ανταγωνισμού στον τομέα των συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων και να διασφαλισθεί μια συνεκτική πολιτική ανταγωνισμού από την Επιτροπή και τις ΕΑΑ στον τομέα. Οι συζητήσεις αφορούσαν συγκεκριμένα τρία είδη αποβλήτων τα οποία πραγματεύονται οι τρεις αντίστοιχες οδηγίες ΕΚ: (i) απορρίμματα συσκευασίας (οδηγία για τις συσκευασίες⁸⁶), (ii) οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους (οδηγία ELV⁸⁷) και (iii) απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (οδηγία ΑΗΗΕ⁸⁸).
142. Ως πρώτο βήμα, εστάλη ένα ερωτηματολόγιο στις ΕΑΑ το 2003. Το 2004 εκπονήθηκε έγγραφο συζήτησης από την ΓΔ Ανταγωνισμού βάσει της μεθόδου λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής⁸⁹ και των απαντήσεων που λήφθηκαν από τις ΕΑΑ. Το σχέδιο του εγγράφου κυκλοφόρησε για διαβούλευση στις ΕΑΑ τον Δεκέμβριο του 2004. Τον Φεβρουάριο πραγματοποιήθηκε συνάντηση με 20 ΕΑΑ

⁸⁶ Οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1994 για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας, ΕΕ L 365, 31.12.1994, σ. 10. Η οδηγία αυτή τροποποιήθηκε με την οδηγία 2004/12/ΕΚ της 11ης Φεβρουαρίου 2004, ΕΕ L 47, 18.2.2004, σ. 26.

⁸⁷ Οδηγία 2000/53/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2000 για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, ΕΕ L 269, 21.10.2000, σ. 34.

⁸⁸ Οδηγία 2002/96/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003 σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), ΕΕ L 37, 13.02.2003, σ. 24.

⁸⁹ Απόφαση της Επιτροπής της 16.10.2003 (ΕΕ L 75, 12.3.2004, σ. 59, *ΑΡΑ*, *ΑΡΓΕΥ*, *ΑΡΟ*, διαδικασία του άρθρου 81 ΕΚ) – η προσφυγή εκκρεμεί· απόφαση της Επιτροπής της 17.9.2001 (ΕΕ L 319, 4.12.2001, σ. 1, *DSD*, διαδικασία του άρθρου 81 ΕΚ) – η προσφυγή εκκρεμεί· απόφαση της Επιτροπής της 15.6.2001 (ΕΕ L 233, 31.8.2001, σ. 37, *Eco Emballages*, διαδικασία του άρθρου 81 ΕΚ)· και απόφαση της Επιτροπής της 20.4.2001 (ΕΕ L 166, 21.6.2001, σ. 1, *DSD*, διαδικασία του άρθρου 82 ΕΚ) – η προσφυγή εκκρεμεί.

για να συζητηθεί το σχέδιο του εγγράφου αυτού και να ανταλλάγουν εμπειρίες. Μετά από έναν δεύτερο γύρο διαβουλεύσεων τον Μάιο, το σχέδιο εγγράφου οριστικοποιήθηκε και δημοσιεύθηκε στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Ανταγωνισμού τον Σεπτέμβριο⁹⁰.

143. Απώτερος στόχος της εφαρμογής της πολιτικής ανταγωνισμού στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων είναι η εφαρμογή πολιτικών ανταγωνισμού και περιβάλλοντος με αλληλοενισχυτικό τρόπο ούτως ώστε να μεγιστοποιηθεί η συμβολή τους στην επίτευξη του στόχου της στρατηγικής της Λισαβόνας, δηλαδή στο να καταστεί η ΕΕ η πιο δυναμική, ανταγωνιστική και βιώσιμη οικονομία του κόσμου έως το 2010, βελτιώνοντας ταυτόχρονα την ευημερία των καταναλωτών. Η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού είναι σημαντική στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων διότι οι αγορές ανακυκλωμένων υλικών θα αποτελέσουν μελλοντικά σημαντική αγορά.
144. Οι υπόψη αγορές είναι σχετικά νεαρές. Οι αγορές αποβλήτων συσκευασίας αναπτύσσονται σταδιακά από τα μέσα της δεκαετίας του 1990. Όσον αφορά τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους και τα ΑΗΗΕ, στις περισσότερες χώρες οι αγορές αυτές είτε τελούν υπό δημιουργία είτε πρόκειται να δημιουργηθούν στο μέλλον.
145. Η ΓΔ Ανταγωνισμού έχει εντοπίσει τρία βασικά προβλήματα ανταγωνισμού στον τομέα των συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων. Πρώτο είναι η πρόληψη αντιανταγωνιστικών πρακτικών όπως π.χ. η κατανομή της αγοράς, ο συνεννοημένος καθορισμός τιμών και η ανταλλαγή άλλων ευαίσθητων πληροφοριών. Δεύτερο είναι η διασφάλιση ενός νομικού περιβάλλοντος το οποίο θα επιτρέψει την συνύπαρξη περισσότερων ανταγωνιστικών μεταξύ τους συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων. Τρίτο είναι η αποφυγή των κάθε είδους αποκλειστικών συμφωνιών εάν δεν υφίσταται μια σοβαρή και πειστική οικονομική δικαιολόγηση με σκοπό να καταστεί δυνατή η αύξηση του ανταγωνισμού και η πτώση των τιμών.
146. Οι υποθέσεις του τομέα διαχείρισης αποβλήτων προβλέπεται να αντιμετωπιστούν κυρίως σε εθνικό επίπεδο δεδομένου ότι οι σχετικές αγορές φαίνεται να έχουν εθνική διάσταση. Ωστόσο, τόσο η Επιτροπή όσο και οι ΕΑΑ θα συνεχίσουν να παρακολουθούν προσεκτικά τις εξελίξεις στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων.

4. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

4.1. Καταναλωτικά αγαθά και τρόφιμα

*Coca-Cola*⁹¹

147. Στις 22 Ιουνίου, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση δυνάμει του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, βάσει του άρθρου 82 ΕΚ και του άρθρου 54 ΕΟΧ απευθυνόμενη στην The Coca-Cola Company (“TCCC”) και τους τρεις βασικούς

⁹⁰ Το έγγραφο διατίθεται στην εξής διεύθυνση:

<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/waste.pdf>

⁹¹ Υπόθεση COMP/39116 – *Coca-Cola* (ΕΕ L 253, 29.9.2005, σ. 21, και ΕΕ C 239, 29.9.2005, σ. 19). Βλ. επίσης http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/index/by_nr_78.html#i39_116

εμφιαλωτές της, Bottling Holdings (Luxembourg) sarl, Coca-Cola Erfrischungsgetränke AG και Coca-Cola Ελληνική Εταιρία Εμφιάλωσης ΑΕ (αναφερόμενους συλλογικά ως “Coca-Cola”). Αντικείμενο της απόφασης ήταν ορισμένες επιχειρηματικές πρακτικές της TCCC και των εμφιαλωτών της όσον αφορά τον εφοδιασμό με αεριούχα αναψυκτικά στην ΕΕ, τη Νορβηγία και την Ισλανδία.

148. Στην προκαταρκτική της αξιολόγηση την οποία απηύθυνε προς την Coca-Cola στις 15 Οκτωβρίου 2004, η Επιτροπή εξέφρασε ανησυχίες ότι η TCCC και οι εμφιαλωτές της ενδέχεται να έχουν καταχρασθεί την κοινή δεσπόζουσα θέση τους στις εθνικές αγορές αεριούχων αναψυκτικών θέτοντας σε εφαρμογή ορισμένες πρακτικές στους διανεμητικούς διαύλους της κατ’ οίκον κατανάλωσης (“take-home channel”) και της επιτόπου κατανάλωσης (“on-premise channel”) στην ΕΕ, την Νορβηγία και την Ισλανδία. Παρατηρήσεις τρίτων ενδιαφερομένων υποστήριξαν τις προκαταρκτικές αυτές επιφυλάξεις ως προς τον ανταγωνισμό της Επιτροπής.
149. Οι προκαταρκτικές επιφυλάξεις της Επιτροπής για τους δύο αυτούς διανεμητικούς διαύλους αφορούν απαιτήσεις αποκλειστικότητας· εκπτώσεις που χορηγούνται υπό τον όρο ότι οι πελάτες επιτυγχάνουν, σε τριμηνιαία βάση, ατομικούς ξεχωριστούς στόχους πωλήσεων που έχουν καθοριστεί για αναψυκτικά τύπου κόλα και μη· συμφωνίες συνδυασμένων πωλήσεων· συμφωνίες που απαιτούν από τους πελάτες να διαθέτουν μια σειρά αποθηκών για αναψυκτικά τύπου κόλα και μη (“SKUs”). Επιπλέον, στον τομέα της κατ’ οίκον κατανάλωσης, η TCCC και οι εμφιαλωτές της εφάρμοσαν συμφωνίες σχετικά με τη διάθεση χώρου στα ράφια σύμφωνα με τις οποίες τα μεγάλα καταστήματα αφιερώνουν ένα μεγάλο μέρος του χώρου αεριούχων αναψυκτικών στα προϊόντα της TCCC προς όφελος των ασθενέστερων αεριούχων ποτών της εταιρείας αυτής. Στον τομέα της επιτόπου κατανάλωσης οι πελάτες ελάμβαναν εκ των προτέρων χρηματοδότηση και εξοφλούσαν στη συνέχεια το δάνειο με την αγορά προϊόντων σήματος TCCC επί σειρά ετών. Τέλος, η TCCC και οι εμφιαλωτές της συνέδεσαν την εγκατάσταση τεχνικού εξοπλισμού πωλήσεων όπως ψυγεία αναψυκτικών και συσκευές με βρύση για την πώληση αναψυκτικών με ορισμένους περιορισμούς τύπου αποκλειστικότητας.
150. Απαντώντας στην προκαταρκτική αξιολόγηση η Coca-Cola πρότεινε την ανάληψη δεσμεύσεων οι οποίες ελάμβαναν υπόψη τα διαπιστωθέντα προβλήματα ανταγωνισμού. Στις 26 Νοεμβρίου 2004 η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση δυνάμει του άρθρου 27 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003⁹², με την οποία κάλεσε τους ενδιαφερόμενους τρίτους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τις δεσμεύσεις που πρότεινε η Coca-Cola. Οι παρατηρήσεις ήταν στο σύνολό τους θετικές αν και περιελάμβαναν υποδείξεις ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω η αποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων (π.χ. καλύτερη διατύπωση, παρακολούθηση). Ανταποκρινόμενη στις παρατηρήσεις αυτές, η Coca-Cola υπέβαλε τροποποιημένη πρόταση δεσμεύσεων.
151. Η απόφαση που εξέδωσε η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 9 ορίζει ότι οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η Coca-Cola είναι επαρκείς για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ανταγωνισμού που διαπιστώθηκαν σε προκαταρκτική φάση. Συγκεκριμένα, η Coca-Cola θα παύσει να συνάπτει συμφωνίες αποκλειστικής σχέσης εκτός από ειδικές

⁹² ΕΕ C 289, 26.11.2004, σ. 10.

περιπτώσεις, και να χορηγεί εκπτώσεις ανάλογα με την αύξηση των πωλήσεων ή την επίτευξη στόχων. Στην προκαταρκτική αξιολόγηση οι πρακτικές αυτές θεωρήθηκε ότι ενδέχεται να δυσχεραίνουν τον ανταγωνισμό από τρίτους με βάση τις αρετές των προϊόντων. Προβλέποντας ότι οι υποχρεώσεις ως προς την ποικιλία των προϊόντων και τον χώρο στα ράφια πρέπει να καθορίζονται χωριστά για ορισμένες κατηγορίες σημάτων, οι δεσμεύσεις αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της μόχλευσης των ισχυρών σημάτων υπέρ των ασθενέστερων το οποίο διαπιστωνόταν στην προκαταρκτική αξιολόγηση. Όσον αφορά τη χρηματοδότηση και τον τεχνικό εξοπλισμό, οι δεσμεύσεις μειώνουν τη διάρκεια των συμβάσεων, παρέχουν στους πελάτες δυνατότητα εξόφλησης χρεών και λύσης των συμβάσεων χωρίς κυρώσεις και ελευθερώνουν ένα δεδομένο μέρος του χώρου στους ψύκτες αντιμετωπίζοντας έτσι τους αρχικούς φόβους ότι οι παλαιότερες ρυθμίσεις συνεπάγονταν αθέμιτη δέσμευση των πελατών και οδηγούσαν σε αποκλειστικότητα των καταστημάτων.

152. Υπό το πρίσμα των προσφερθεισών δεσμεύσεων η απόφαση συνάγει ότι δεν υφίστανται πλέον λόγοι παρέμβασης της Επιτροπής χωρίς, ωστόσο να καταλήγει σε κάποιο πόρισμα ως προς το εάν υπήρξε παράβαση ή όχι. Με την έκδοση της απόφασης αυτής η Επιτροπή κατέστησε υποχρεωτικές τις δεσμεύσεις της Coca-Cola έως τις 31 Δεκεμβρίου 2010.

4.2. Μηχανές και άλλοι μεταποιητικοί τομείς περιλαμβανομένου του εξοπλισμού μεταφορών

*SEP και άλλοι./Automobiles Peugeot SA*⁹³

153. Στις 5 Οκτωβρίου η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο 49,5 εκατ. ευρώ στην *Automobiles Peugeot SA* και στην κατά 100 % θυγατρική της, *Peugeot Nederland N.V.*, που πραγματοποιεί εισαγωγές, για το γεγονός ότι από τον Ιανουάριο του 1997 έως τον Σεπτέμβριο του 2003, παρακώλυσαν τις εξαγωγές νέων αυτοκινήτων από τις Κάτω Χώρες σε καταναλωτές κατοικούντες σε άλλα κράτη μέλη. Στις Κάτω Χώρες οι τιμές προ του φόρου ήταν εν γένει πολύ χαμηλότερες σε σχέση με άλλα κράτη μέλη όπως η Γερμανία και η Γαλλία. Εφαρμόζοντας στρατηγική σχεδιασμένη να εμποδίσει την πώληση αυτοκινήτων σε καταναλωτές από άλλα κράτη μέλη, με σκοπό να μειωθούν οι εξαγωγές των ολλανδών αντιπροσώπων της Peugeot, οι εταιρείες διέπραξαν σοβαρότατη παράβαση της απαγόρευσης του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ για τις περιοριστικές του ανταγωνισμού συμφωνίες.
154. Η παράβαση της Peugeot περιελάμβανε δύο μέτρα.
155. Το πρώτο μέτρο αφορούσε το μέρος εκείνο της αμοιβής των ολλανδών αντιπροσώπων της Peugeot, το οποίο συνδεόταν με τον τελικό προορισμό του οχήματος και εισήγαγε διάκριση κατά των πωλήσεων προς αλλοδαπούς καταναλωτές. Συγκεκριμένα, δεν χορηγούνταν επιμίσθια με βάση τις επιδόσεις για πωλήσεις αυτοκινήτων τα οποία στη συνέχεια καταχωρούνταν σε μητρώο εκτός Κάτω Χωρών.
156. Η απόφαση δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τη δυνατότητα του κατασκευαστή να προσαρμόζει την εμπορική του πολιτική προς τις απαιτήσεις των διαφόρων εθνικών

⁹³ Υποθέσεις COMP/36.623, COMP/36.820 και COMP/37.275.

αγορών με σκοπό να επιτύχει καλύτερα ποσοστά διείσδυσης στις αγορές αυτές. Επίσης, η απόφαση δεν θίγει την ελευθερία του κατασκευαστή να συμφωνεί με τους αντιπροσώπους του στόχους πωλήσεων εκφρασμένους ως αριθμό πωλήσεων στην περιοχή την οποία καλύπτει η σύμβαση ή την ελευθερία του να προσφέρει κατάλληλα κίνητρα π.χ. υπό μορφή επιμισθίου βάσει των επιδόσεων, προκειμένου να παρακινήσει τους αντιπροσώπους του να αυξήσουν τις πωλήσεις τους στην περιοχή που τους έχει ανατεθεί.

157. Ωστόσο, το σύστημα των επιμισθίων που εφαρμόζε η Peugeot σε συμφωνία με το ολλανδικό δίκτυο αντιπροσώπων της, υπερέβαινε τα όρια του αναγκαίου όσον αφορά την παροχή κινήτρων στους ολλανδούς αντιπροσώπους της να καταβάλλουν τις μεγαλύτερες δυνατές προσπάθειες για την αύξηση των πωλήσεων στην περιοχή τους. Οι ολλανδοί αντιπρόσωποι έπρεπε να επιτύχουν ορισμένους στόχους πωλήσεων στην περιοχή τους προκειμένου να αποκτήσουν δικαίωμα επιμισθίου. Αφ' ης στιγμής αποκτούσαν το δικαίωμα αυτό, όπερ εσήμαινε ότι είχαν αποδείξει στον κατασκευαστή ότι είχαν καταβάλλει τις καλύτερες δυνατές προσπάθειες στην περιοχή τους, το επιμίσθιο καταβαλλόταν μόνον για αυτοκίνητα καταχωρούμενα στη συνέχεια στις Κάτω Χώρες και όχι για πωλήσεις αυτοκινήτων που ενδεχομένως είχαν εξαχθεί από τη χώρα. Ως εκ τούτου εισήγαγε διάκριση εις βάρος των αλλοδαπών καταναλωτών. Για τους λόγους αυτούς, το σύστημα επιμισθίου της Peugeot στις Κάτω Χώρες δεν συμμορφωνόταν προς το άρθρο 6 παράγραφος (1) σημείο (8) του κανονισμού (ΕΚ) 1475/95⁹⁴, το οποίο προέβλεπε ότι η απαλλαγή δεν ισχύει όταν «ο προμηθευτής παρέχει στους διανομείς χωρίς αντικειμενικά αιτιολογημένο λόγο αμοιβές που υπολογίζονται σε συνάρτηση με τον τόπο προορισμού των μεταπωλούμενων αυτοκινήτων οχημάτων ή με τον τόπο κατοικίας του αγοραστή». Επιπλέον, από τα υποβληθέντα στοιχεία καταδείχθηκε ότι το επιμίσθιο είχε μεγάλη οικονομική σημασία για τους αντιπροσώπους καθ' όλη την εν λόγω περίοδο και ότι η απώλειά του για τις εξαγωγικές πωλήσεις επηρέαζε σε σημαντικό βαθμό το ενδιαφέρον του αντιπροσώπου να πωλεί αυτοκίνητα σε αλλοδαπούς καταναλωτές.
158. Το δεύτερο μέτρο συνίστατο σε πιέσεις που ασκούσε η Peugeot, μέσω της Peugeot Nederland, στους αντιπροσώπους εκείνους οι οποίοι ανέπτυσαν σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα, π.χ. απειλώντας τους με μείωση του αριθμού των οχημάτων με τα οποία τους εφοδίαζαν. Η Peugeot Nederland ασκούσε άμεση πίεση παρεμβαίνοντας κατά καιρούς για τον περιορισμό των εξαγωγικών πωλήσεων ορισμένων αντιπροσώπων. Η πίεση ελάμβανε, εκτός αυτού, τη μορφή απειλών μείωσης των παρεχόμενων οχημάτων, ιδίως των πλέον δημοφιλών προς εξαγωγή μοντέλων. Εκτός αυτού, ορισμένα μοντέλα προορίζονταν αυστηρά για την αγορά των Κάτω Χωρών και η Peugeot θεωρούσε την εξαγωγή τους ως αθέμιτη συμπεριφορά για την οποία ο αντιπρόσωπος θα υφίστατο συνέπειες.
159. Ως αποτέλεσμα των δύο αυτών μέτρων, οι εξαγωγές από τις Κάτω Χώρες μειώθηκαν προοδευτικά μετά το 1997, έτος έναρξης της εφαρμογής του συστήματος αμοιβής, για να πέσουν κατακόρυφα μετά το 1999. Μια τέτοια δραστική μείωση των

⁹⁴

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1475/95 της Επιτροπής της 28ης Ιουνίου 1995 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών διανομής, πώλησης και εξυπηρέτησης μετά την πώληση αυτοκινήτων οχημάτων. Ο εν λόγω κανονισμός αντικαταστάθηκε εν τω μεταξύ από τον κανονισμό της Επιτροπής (ΕΚ) αριθ. 1400/2002 (ΕΕ L 203, 1.8.2002).

εξαγωγών δεν μπορούσε να οφείλεται σε εξωγενείς παράγοντες όπως μεταβολές στις διαφορές τιμών μεταξύ Κάτω Χωρών και άλλων κρατών μελών.

160. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τον σοβαρότατο χαρακτήρα και την σχετικά μακρά διάρκεια της παράβασης που διέπραξαν η Peugeot και η θυγατρική της στις Κάτω Χώρες. Στο Πρωτοδικείο εκκρεμεί προσφυγή κατά της απόφασης αυτής⁹⁵.

BMW και General Motors – αδικαιολόγητα εμπόδια στα πολυσηματικά καταστήματα και περιορισμοί στην πρόσβαση στα δικά τους εξουσιοδοτημένα δίκτυα επισκευών

161. Οι υποθέσεις BMW⁹⁶ και General Motors (Opel)⁹⁷ κινήθηκαν το 2003 /αρχές 2004 μετά από επίσημες και ανεπίσημες καταγγελίες από διάφορες ενώσεις αντιπροσώπων. Μετά από έρευνες σε βάθος και εποικοδομητικές συζητήσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή πληροφόρησε τους καταγγέλλοντες στα τέλη του 2005 ότι, εν όψει των μέτρων που έλαβαν η BMW και η GM, δεν υφίσταται πλέον λόγος συνέχισης των δύο διαδικασιών σε ότι αφορά τα δύο βασικά θέματα των καταγγελιών⁹⁸. Τα δύο θέματα αφορούν (i) αδικαιολόγητα εμπόδια στην πολυσηματική διανομή και συντήρηση οχημάτων και (ii) περιττούς περιορισμούς στα συνεργεία όσον αφορά τη συμμετοχή τους στα εξουσιοδοτημένα δίκτυα επισκευών των κατασκευαστών αυτών.
162. Προκειμένου να λυθούν τα προβλήματα που εξέφρασε η Επιτροπή και να επωφεληθούν από την νομική ασφάλεια που προσφέρει ο κανονισμός της Επιτροπής (ΕΚ) 1400/2002⁹⁹, η BMW και η General Motors (GM) διευκρίνισαν και προσάρμοσαν τις αντίστοιχες συμφωνίες διανομής και συντήρησης τις οποίες συνάπτουν, αποστέλλοντας εγκυκλίους προς όλα τα μέλη των διαφόρων δικτύων τα οποία διατηρούν με αντιπροσώπους και επισκευαστές.
163. Όσον αφορά τη δυνατότητα των αντιπροσώπων να πωλούν αυτοκίνητα από ανταγωνιστικά σήματα, οι BMW και GM κοινοποίησαν στα δίκτυά τους ότι δέχονται την από κοινού και μη αποκλειστική χρήση όλων των εγκαταστάσεων πλην του μέρους του εκθεσιακού χώρου που είναι αφιερωμένος στην πώληση των δικών τους σημάτων (π.χ. υποδοχή, χώρος πελατών, πρόσοψη κτιρίου, γραφεία). Αμφότεροι οι κατασκευαστές αναγνωρίζουν ρητά την αρχή της συνύπαρξης ανταγωνιστικών σημάτων με τα δικά τους εμπορικά σήματα, διακριτικά και άλλα στοιχεία της εταιρικής τους ταυτότητας τόσο μέσα όσο και έξω από τους χώρους των αντιπροσωπειών. Επιπλέον, θα επιτρέπουν τους αντιπροσώπους τους να χρησιμοποιούν γενική (πολυσηματική) υποδομή πληροφορικής και συστήματα διαχείρισης, περιλαμβανομένης της λογιστικής μεθοδολογίας και των λογιστικών

⁹⁵ Υπόθεση T-450/05, Automobiles Peugeot και Peugeot Nederland κατά Επιτροπής.

⁹⁶ Υπόθεση COMP/38.771 Europäischer BMW- und Mini Partnerverband κατά V./BMW AG.

⁹⁷ Υπόθεση COMP/38.864 PO κατά General Motors – Opel distribution agreements και υπόθεση COMP/38.901 Verband Deutscher Opel-Händler κατά Adam Opel.

⁹⁸ Όσον αφορά άλλα θέματα τα οποία εθίγησαν από μια ένωση αντιπροσώπων, οι συζητήσεις συνεχίζονται.

⁹⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1400/2002 της Επιτροπής, για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας (ΕΕ L 203, 1.8.2002).

πλαισίων, υπό τον όρο ότι τα χαρακτηριστικά, η λειτουργικότητα και η ποιότητά τους είναι ισοδύναμα προς τις λύσεις που συνιστούν οι BMW και GM. Η GM διευκρίνισε επίσης ότι οι αντιπρόσωποι της Opel μπορούν να δημιουργήσουν πολυσηματικούς δικτυακούς τόπους και ότι το προσωπικό που έχει εκπαιδευτεί από την Opel μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για την πώληση αυτοκινήτων άλλων σημάτων ενώ δεν θα απαιτείται πλέον ειδική εκπαίδευση Opel για προσωπικό ασχολούμενο με την πώληση ανταγωνιστικών σημάτων.

164. Αμφότερες οι BMW και GM διευκρίνισαν ότι οι υποχρεώσεις των αντιπροσώπων όσον αφορά την χρηματοοικονομική πληροφόρηση και τον οικονομικό έλεγχο δεν καλύπτουν ευαίσθητες από εμπορική άποψη πληροφορίες για τις δραστηριότητες των αντιπροσώπων με προϊόντα ανταγωνιστικών προμηθευτών.
165. Λαμβάνοντας υπόψη τον δυνητικά αποτρεπτικό χαρακτήρα των μηχανισμών καθορισμού στόχων για τις πωλήσεις και αξιολόγησης των επιδόσεων για τους πολυσηματικούς αντιπροσώπους, η GM επιβεβαίωσε ότι, πρώτον οι στόχοι πωλήσεων θα καθορίζονται σε συμφωνία με τους αντιπροσώπους. Δεύτερον, οι στόχοι θα λαμβάνουν υπόψη τις τυχόν μεταβολές στα ατομικά επιχειρηματικά δεδομένα του αντιπροσώπου (περιλαμβανομένης της έναρξης πολυσηματικών δραστηριοτήτων), καθώς και τις συνθήκες που επικρατούν στην τοπική αγορά ενώ θα αποφεύγεται η αξιολόγηση των επιδόσεων των αντιπροσώπων της GM με βάση τη σύγκριση με τοπικά και εθνικά μερίδια αγοράς. Οι στόχοι θα αποτελούν αντικείμενο διαιτησίας σε περίπτωση διαφωνίας. Τρίτον, η εξέλιξη των επιδόσεων των αντιπροσώπων σε όρους τοπικού έναντι εθνικού μεριδίου αγοράς για τα σήματα GM δεν θα αποτελεί αφορμή για την επιβολή κυρώσεων σε αυτούς.
166. Αντίθετα, η Επιτροπή έκρινε ότι η απαίτηση της BMW από τους αντιπροσώπους της να επιδεικνύουν τουλάχιστον τρία έως τέσσερα αυτοκίνητα (αριθμός οποίος απέχει πολύ από το να καλύπτει ολόκληρη τη σειρά των μοντέλων της BMW) δεν μπορεί να θεωρηθεί ως έμμεση υποχρέωση μη ανταγωνισμού. Οι εκθεσιακοί χώροι, κάτω από ένα ορισμένο μέγεθος, μπορεί ορισμένες φορές απλώς να είναι ακατάλληλοι για την επίδειξη μιας αντιπροσωπευτικής σειράς αυτοκινήτων περισσότερων του ενός σήματος, χωρίς πρόσθετες επενδύσεις.
167. Όσον αφορά την πολυσηματική συντήρηση και την πρόσβαση σε αναγνωρισμένα δίκτυα, οι BMW και GM απέσυραν από τις συμβάσεις που συνάπτουν τις απαιτήσεις εκείνες που είχαν ως αποτέλεσμα να εμποδίζουν τους νεοεισερχόμενους συντηρητές από το να γίνονται μέλη εξουσιοδοτημένων δικτύων επισκευής ή/και να προβαίνουν στη συντήρηση αυτοκινήτων ανταγωνιστικών σημάτων.
168. Εκτός από την εφαρμογή των αρχών που αναπτύσσονται ανωτέρω στις παραγράφους 162-165, οι BMW και GM απέσυραν όλα τα ποσοτικά κριτήρια (π.χ. στόχοι ελάχιστου κύκλου εργασιών και απαιτήσεις ελάχιστης ικανότητας διεκπεραίωσης) από τις συμβάσεις με επισκευαστές. Οι συμβάσεις της BMW περιελάμβαναν μια αύξουσα κλίμακα ελάχιστων κριτηρίων από άποψη αριθμού θαλάμων επισκευής, εξοπλισμού, αποθεμάτων και αποθηκών, βάσει της τοπικής δυνητικής ζήτησης και όχι βάσει του ιστορικού των πραγματικών εργασιών κάθε επισκευαστή. Η BMW πλέον απλώς απαιτεί από κάθε εξουσιοδοτημένο επισκευαστή να διαθέτει τουλάχιστον τρεις θαλάμους μηχανολογικών εργασιών και τον ανάλογο εξοπλισμό προκειμένου να εξασφαλίσει την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών. Παρόμοιες συμβατικές προσαρμογές εισήγαγε και η GM. Οι αλλαγές

αυτές θα επιτρέψουν στις δυνάμεις της εκάστοτε τοπικής αγοράς να καθορίζουν την πυκνότητα και την τοποθεσία των συνεργείων επισκευής ούτως ώστε να καλύπτεται η ζήτηση.

169. Η BMW και η GM, εκτός αυτού, εισήγαγαν μια "ρήτρα ανοίγματος" στις συμβάσεις συντήρησης βάσει της οποίας οι εξουσιοδοτημένοι επισκευαστές θα είναι ελεύθεροι να προμηθεύονται όλον τον εξοπλισμό, τα εργαλεία και τα μέσα πληροφορικής (εξοπλισμό και λογισμικό) από προμηθευτές διαφορετικούς από εκείνους που έχουν καθοριστεί (υπό τον όρο ότι πρόκειται για προϊόντα ισοδύναμης λειτουργικότητας και ποιότητας). Τέτοια γενικά εργαλεία, εξοπλισμός και υποδομή πληροφορικής μπορούν να χρησιμοποιούνται για την συντήρηση αυτοκινήτων διαφόρων σημάτων. Η GM διευκρίνισε επίσης ότι στις συμβάσεις επισκευής δεν απαιτεί την αποκλειστική χρήση εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού των συνεργείων για τους πελάτες του σήματος Opel και ότι μείωσε τον αριθμό των ειδικών εργαλείων που πρέπει να διαθέτουν τα αναγνωρισμένα συνεργεία επισκευής.
170. Προκειμένου να αρθούν τα δυνητικά εμπόδια για την κοινή αγορά και αποθήκευση ανταλλακτικών οι BMW και GM, διευκρίνισαν ότι οι αναγνωρισμένοι επισκευαστές είναι ελεύθεροι να οργανωθούν σε αγοραστικές ομάδες και να αποθηκεύουν από κοινού τα ανταλλακτικά τους. Συμφώνησαν δε να καταργήσουν την απαίτηση βάσει της οποίας κάθε αναγνωρισμένος επισκευαστής πρέπει να διατηρεί τη δική του επιτόπια αποθήκη, με την επιφύλαξη της υποχρέωσης να τηρούνται αποθέματα μόνον για τα λεγόμενα "συνήθη" ανταλλακτικά στις εγκαταστάσεις τους (π.χ. τακάκια φρένου, λαμπτήρες, φίλτρα - που έχουν μεγάλη ζήτηση από τους πελάτες).

Συνεχής βελτίωση της σύγκλισης των τιμών των αυτοκινήτων στη διευρυμένη ΕΕ

171. Τον Μάρτιο και τον Αύγουστο, η Επιτροπή δημοσίευσε εκθέσεις για τις διαφορές στις τιμές των αυτοκινήτων εντός της ΕΕ βάσει στοιχείων του Νοεμβρίου και του Μαΐου αντίστοιχα. Κατά τη διάρκεια του έτους, η διασπορά τιμών όπως μετρήθηκε βάσει της μέσης τυπικής απόκλισης των προ του φόρου τιμών μεταξύ των 25 εθνικών αγορών μειώθηκε σε 6,3% έναντι 6,9% τον Αύγουστο του 2003. Σε σύγκριση με τον Μάιο του 2004, οι τιμές των αυτοκινήτων τον Μάιο του 2005 αυξήθηκαν κατά 0,4 % στην ΕΕ έναντι 1,9% για τον βασικό πληθωρισμό κατά την ίδια περίοδο. Τα κράτη μέλη που έχουν παράδοση σε χαμηλές τιμές προ φόρου, δεν παρουσίασαν σημαντικές αυξήσεις στις καταναλωτικές τιμές αυτοκινήτων. Οι τιμές αυξήθηκαν κάπως στη Δανία (+2,4 %) και την Ελλάδα (+1,8 %), ενώ μειώθηκαν στη Φινλανδία (-2 %), την Εσθονία (-8,3 %) και την Πολωνία (-7,6 %). Αυτό αποτελεί ένδειξη ότι οι τιμές των αυτοκινήτων δεν παρουσίασαν τάση ανοδικής σύγκλισης προς τις τιμές που ισχύουν στις ακριβές χώρες.

5. ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ

5.1. Επισκόπηση των εξελίξεων στην πολιτική των συμπράξεων

5.1.1. Σύσταση νέας Διεύθυνσης

172. Κατά την ανάληψη των καθηκόντων της, η Επίτροπος αρμόδια για τον ανταγωνισμό Neelie Kroes, χαρακτήρισε τον αγώνα κατά των σκληροπυρηνικών συμπράξεων ως έναν από τους τομείς στους οποίους πρέπει να συγκεντρώσει τις προσπάθειές της η

ΓΔ Ανταγωνισμού. Η αυξημένη αυτή σημασία αντικατοπτρίζεται στη σύσταση νέας Διεύθυνσης εντός της ΓΔ Ανταγωνισμού αφιερωμένης αποκλειστικά στην καταπολέμηση των συμπράξεων. Η Διεύθυνση αυτή άρχισε να λειτουργεί την 1η Ιουνίου. Αναλαμβάνει την πλειονότητα των υποθέσεων σύμπραξης και διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο, σε στενή συνεργασία με τη Διεύθυνση "Πολιτική και Στρατηγική Υποστήριξη" στην ανάπτυξη πολιτικής στον τομέα της επιβολής των κανόνων για τις συμπράξεις.

173. Η Διεύθυνση Συμπράξεων απασχολεί περίπου 60 άτομα εκ των οποίων 40 ασχολούνται με την διεκπεραίωση υποθέσεων. Πρωταρχική μέριμνά της είναι η διασφάλιση της αποτελεσματικής και ορθής διεκπεραίωσης ενός μεγάλου αριθμού ερευνών. Της έχει ανατεθεί η βελτίωση και η επίσπευση της διεκπεραίωσης των ερευνών αυτών οι οποίες, εκ φύσεως, είναι πολύπλοκες και χρονοβόρες, ούτως ώστε οι έρευνες που κινούνται να ολοκληρώνονται μέσα σε λογικό χρονικό διάστημα. Το έργο της Διεύθυνσης Συμπράξεων θα στρέψει τους προβολείς στο κόστος που έχουν οι συμπράξεις όχι μόνον για τους τελικούς καταναλωτές αλλά και για τους βιομηχανικούς πελάτες. Οι συμπράξεις αυτές δεν ωφελούν καθόλου τους καταναλωτές ούτε την οικονομία ενώ επηρεάζουν αρνητικά την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη στην ΕΕ.
174. Από άποψη φόρτου εργασίας με αντικείμενο σοβαρές συμπράξεις, χάρη στο πρόγραμμα περί επιείκειας συνέχισθηκε η σταθερή ροή αναφορών προς την Επιτροπή. Ωστόσο, διαδικασία έρευνας κινήθηκε μόνον για έναν περιορισμένο αριθμό υποθέσεων. Το 2005, η Επιτροπή έλαβε 17 αιτήσεις απαλλαγής και 11 αιτήσεις μείωσης προστίμων. Απαλλαγή υπό όρους χορηγήθηκε σε έξι περιπτώσεις. Άλλες πηγές πληροφοριών όπως οι καταγγελίες και η παρακολούθηση της αγοράς, ιδίως δε η συνεργασία με τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού αποδείχθηκαν πολύτιμες για την ανίχνευση συμπράξεων. Από άποψη τελικών αποφάσεων, η Επιτροπή εξέδωσε πέντε τελικές αποφάσεις με τις οποίες επέβαλε πρόστιμα συνολικού ύψους 683 εκατ. ευρώ σε 37 επιχειρήσεις¹⁰⁰ (σε σύγκριση με συνολικά πρόστιμα ύψους 390 εκατ. ευρώ σε 21 επιχειρήσεις το 2004). Ανακοινώσεις αιτιάσεων εκδόθηκαν σε οκτώ περιπτώσεις σύμπραξης. Σημειώνεται ότι τρεις εκ των πέντε αποφάσεων για συμπράξεις που εκδόθηκαν το 2005, βασίζονταν στην ανακοίνωση περί επιείκειας του 1996, αλλά η αναλογία αυτή θα μεταβληθεί στο μέλλον: οι περισσότερες ανακοινώσεις αιτιάσεων που εκδόθηκαν το 2005 ήταν αποτέλεσμα αιτήσεων που υποβλήθηκαν βάσει της ανακοίνωσης περί επιείκειας του 2002¹⁰¹.

5.1.2. Το πρόγραμμα περί επιείκειας της Επιτροπής

175. Το πρόγραμμα περί επιείκειας εξακολουθεί να αποτελεί ένα πολύ σημαντικό μέσο επιβολής του νόμου στον τομέα των συμπράξεων. Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, η πρώτη επιχείρηση που παρέχει στην Επιτροπή αποδείξεις για την ύπαρξη σύμπραξης δύναται να απαλλαγεί από πρόστιμα, ενώ χορηγείται και σημαντική μείωση προστίμου σε όλους όσοι υποβάλλουν κατόπιν σχετική αίτηση. Ενώ η πρώτη ανακοίνωση της Επιτροπής περί επιείκειας το 1996 είχε ως αποτέλεσμα να

¹⁰⁰ Το ποσό αυτό δεν περιλαμβάνει τις αιτήσεις απαλλαγής.

¹⁰¹ Η νέα ανακοίνωση ισχύει για τις αιτήσεις περί επιείκειας που έλαβε η Επιτροπή μετά τις 19 Φεβρουαρίου 2002.

υποβληθούν πάνω από 80 αιτήσεις κατά τη διάρκεια των έξι ετών κατά τα οποία ίσχυσε, η ανακοίνωση περί επιείκειας του 2002¹⁰² αύξησε τον αριθμό των αιτήσεων (για απαλλαγή και μείωση προστίμων) σε 165 σε λιγότερο από τέσσερα έτη (ήτοι περίπου 3 αιτήσεις μηνιαία κατά μέσο όρο): 86 αιτήσεις απαλλαγής και 79 αιτήσεις μείωσης προστίμων.

176. Ωστόσο, ο μεγάλος αριθμός των αιτήσεων που υποβλήθηκαν δεν αντικατοπτρίζει τον αριθμό των ερευνών για συμπτώσεις που κίνησε η Επιτροπή από το 2002 και μετά. Προκειμένου να αποφασίσει ποιες σκληροπυρηνικές συμπτώσεις θα βάλει στο στόχαστρο, η Επιτροπή εστίασε τις προσπάθειές της, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού, στις παραβάσεις που έχουν αντίκτυπο τουλάχιστον σε περισσότερα κράτη μέλη ή στο σύνολο του ΕΟΧ. Ορισμένες υποθέσεις, μολονότι ενέπιπταν κανονικά στην απαγόρευση του άρθρου 81 ΕΚ, αφορούσαν παραβάσεις περιορισμένης κλίμακας, συχνά σε ένα μόνον κράτος μέλος ή σε μέρος της επικράτειας κράτους μέλους. Σε αυτές τις υποθέσεις οι αιτήσεις διερευνήθηκαν σε ορισμένες περιπτώσεις από την εθνική αρχή ανταγωνισμού (ΕΑΑ) του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους και όχι από την Επιτροπή ιδίως όταν οι επιχειρήσεις είχαν υποβάλει παρόμοιες αιτήσεις και στην ΕΑΑ του κράτους μέλους. Εντούτοις, στις ανωτέρω στατιστικές συμπεριλαμβάνονται υποθέσεις του τύπου αυτού εφόσον η Επιτροπή εξέδωσε αρχικά γι' αυτές απόφαση απαλλαγής υπό όρους. Επιπλέον, βάσει της ανακοίνωσης του 2002, απαλλαγή δύναται να χορηγηθεί εφόσον μια επιχείρηση έχει παράσχει στην Επιτροπή αποδεικτικά στοιχεία επαρκή για την πραγματοποίηση ελέγχων. Τα στοιχεία αυτά μπορεί να μην επαρκούν για να αποδειχθεί ότι όντως υπήρξε παράβαση και τις περισσότερες φορές απαιτούνται πρόσθετες έρευνες. Η Επιτροπή, ως εκ τούτου, προκειμένου να αποφασίσει με ποιες υποθέσεις θα ασχοληθεί πρέπει να θέσει προτεραιότητες. Για παράδειγμα, όταν οι αιτήσεις αφορούν περιπτώσεις όπου η εικαζόμενη παράβαση έπαυσε αρκετά χρόνια πριν, δύναται να θεωρηθεί ότι η διεξαγωγή νέας έρευνας είναι απίθανο να οδηγήσει σε οριστικά συμπεράσματα. Σε άλλες περιπτώσεις τα υποβαλλόμενα στοιχεία μπορεί να είναι τόσο λίγα ή ασαφή ώστε να μην δικαιολογείται η έκδοση απόφασης απαλλαγής υπό όρους ή/και η κίνηση διαδικασίας έρευνας.
177. Ο αριθμός των αιτήσεων που δεν πληρούσαν τις ουσιώδεις προϋποθέσεις απαλλαγής αυξήθηκαν το 2005 σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Πέντε αιτήσεις απαλλαγής απορρίφθηκαν επίσημα διότι οι υποβληθείσες στην Επιτροπή πληροφορίες δεν της επέτρεπαν να προβεί σε αιφνιδιαστικούς ελέγχους ούτε να διαπιστώσει παράβαση των διατάξεων του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ. (Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, όμως, προτίμησαν να μην αποσύρουν τα στοιχεία που είχαν υποβάλει, αλλά ζήτησαν από την Επιτροπή να τα λάβει, αντ' αυτού, υπόψη για τη μείωση προστίμων, σε περίπτωση που παρά ταύτα η Επιτροπή προέβαινε στην επιβολή προστίμου μελλοντικά για την εικαζόμενη παράβαση.) Σε μία περίπτωση όπου ήταν εξ αρχής σαφές ότι η Επιτροπή δεν επρόκειτο να κινήσει διαδικασία έρευνας, ένας αιτών ενημερώθηκε σχετικά με την πρόθεσή της να μην αναλάβει δράση όσον αφορά την αίτηση απαλλαγής διότι ήταν απίθανο να πληρούνται οι προϋποθέσεις απαλλαγής και η υπόθεση δεν ήταν κατάλληλη για περαιτέρω έρευνα από την Επιτροπή. Το 2005 τρεις αιτήσεις κρίθηκαν ακατάλληλες διότι τα περιστατικά στα οποία βασιζόνταν δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της ανακοίνωσης περί επιείκειας. Η

¹⁰²

Ανακοίνωση σχετικά με τη μη επιβολή και τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπτώσεων (ΕΕ C 45, 19.2.2002).

Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσει ότι δεν γίνεται κατάχρηση του προγράμματος περί επιείκειας για τη γνωστοποίηση συμφωνιών στην Επιτροπή, οι οποίες παλαιότερα θα ενέπιπταν στο σύστημα κοινοποίησης το οποίο καταργήθηκε με την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003. Τέλος, η Επιτροπή πληροφόρησε μια επιχείρηση στην οποία είχε χορηγήσει απαλλαγή υπό όρους ότι αυτό δεν θα επιβεβαιωνόταν στην τελική απόφαση για την σχετική σύμπραξη. Η επιχείρηση δεν εκπλήρωσε την υποχρέωση συνεργασίας δεδομένου ότι είχε γνωστοποιήσει σε άλλους ανταγωνιστές ότι είχε υποβάλει αίτηση απαλλαγής, προτού πραγματοποιηθούν έλεγχοι από την Επιτροπή.

178. Όσον αφορά τις αιτήσεις μείωσης προστίμων, οι σχετικές στατιστικές πρέπει να εξετασθούν υπό το πρίσμα του γεγονότος ότι στο πλαίσιο μιας έρευνας κατά κανόνα αίτηση μείωσης προστίμων υποβάλλουν περισσότερες από μία επιχειρήσεις.
179. Τα τρία χρόνια πείρας που έχει συγκεντρώσει η Επιτροπή από την εφαρμογή της ανακοίνωσης περί επιείκειας του 2002, δίνουν λαβή για ορισμένες γενικές παρατηρήσεις. Απαλλαγή χορηγείται σε επιχειρήσεις οι οποίες πληρούν τους όρους και τις υποχρεώσεις που θεσπίζονται στην ανακοίνωση περί επιείκειας. Οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν απαλλαγή υπό όρους οφείλουν να συνεργασθούν πλήρως και σε συνεχή βάση με την Επιτροπή. Η υποχρέωση συνεργασίας περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την υποχρέωση να μην γνωστοποιηθεί η αίτηση σε τρίτους χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση της Επιτροπής, την αναζήτηση και διαβίβαση στην Επιτροπή κάθε δυνατής πληροφορίας σχετικά με την εικαζόμενη σύμπραξη και την απάντηση όλων των ερωτήσεων που ενδέχεται να υποβάλει η Επιτροπή, όπερ περιλαμβάνει και το ενδεχόμενο της συγκέντρωσης προφορικών καταθέσεων από το προσωπικό της επιχείρησης. Η άνευ χαρτιού διαδικασία (δηλαδή ηχογραφημένες προφορικές εταιρικές δηλώσεις) που έχει θεσπίσει η Επιτροπή χρησιμοποιείται σε πολλές περιπτώσεις και απλά επιτρέπει στους αιτούντες απαλλαγή να μην περιέλθουν σε μειονεκτική θέση έναντι άλλων μελών της σύμπραξης ενώπιον των αστικών δικαστηρίων. Ωστόσο, προϋπάρχοντα έγγραφα σχετικά με την παράβαση πρέπει οπωσδήποτε να διαβιβάζονται στην Επιτροπή.
180. Το εάν τα παρεχόμενα στοιχεία μπορούν να θεωρηθούν ως σημαντικής προστιθέμενης αξίας - με συνέπεια τη μείωση του προστίμου - εξαρτάται από τα περιστατικά της υπόθεσης και τη σημασία των στοιχείων που ήδη διαθέτει η Επιτροπή. Όταν οι πληροφορίες που παρέχει ο αιτών την απαλλαγή και οι πραγματοποιούμενοι έλεγχοι δεν αποδεικνύουν επαρκώς την παράβαση, τα νέα στοιχεία που παρέχει ένας αιτών μείωση προστίμου μπορεί να επιτρέψουν στην Επιτροπή να αποδείξει ότι όντως υπήρξε παράβαση. Σημαντική προστιθέμενη αξία μπορεί να προκύψει και στην περίπτωση που ο αιτών επιεική μεταχείριση δεν παρέχει νέα στοιχεία αλλά επιβεβαιώνει ήδη υφιστάμενα και η επιβεβαίωση αυτή απαιτείται προκειμένου να αποδειχθεί η παράβαση. Ακόμη και στην περίπτωση που η Επιτροπή έχει ήδη διαπιστώσει παράβαση, πρόσθετα στοιχεία μπορεί να έχουν σημαντική προστιθέμενη αξία εάν αφορούν άμεσα την σοβαρότητα ή τη διάρκεια της εικαζόμενης σύμπραξης. Οι αποφάσεις της Επιτροπής στις υποθέσεις *Ακατέργαστος καπνός - Ιταλία* και *Χημικά ελαστικών* που αναλύονται κατωτέρω, διαφωτίζουν ορισμένες πτυχές της έννοιας της προστιθέμενης αξίας. Περαιτέρω αποφάσεις βάσει της ανακοίνωσης του 2002 που θα εκδοθούν κατά τη διάρκεια του 2006 θα καταστήσουν σαφέστερο το όλο πλαίσιο.

181. Τα επόμενα χρόνια η Επιτροπή οφείλει να διατηρήσει και να ενισχύσει έτι περαιτέρω την αποτελεσματικότητα της πολιτικής περί επιείκειας την οποία εφαρμόζει. Σκοπός είναι να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική αποτροπή των συμπράξεων, η άμεση κίνηση διαδικασιών έρευνας και η αυστηρή τιμωρία των συμπράξεων προκειμένου να διασφαλισθεί η ύπαρξη ενός ανταγωνιστικού περιβάλλοντος ευνοϊκού για τους καταναλωτές.

5.2. Υποθέσεις

Χλωροξικό οξύ¹⁰³

182. Στις 19 Ιανουαρίου η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο σε τρεις χημικές επιχειρήσεις, τις Akzo, Hoechst και Atofina (γνωστή πλέον ως Arkema), συνολικού ύψους 217 εκατ. ευρώ για τη συμμετοχή τους σε σύμπραξη στην αγορά χλωροξικού οξέος (MCAA). Σε μια τέταρτη επιχείρηση, την Clariant, η οποία είχε αγοράσει τις δραστηριότητες της στο MCAA από την Hoechst το 1997, δεν επιβλήθηκε πρόστιμο διότι συνεργάστηκε με την Επιτροπή στο πλαίσιο της ανακοίνωσης περί επιείκειας.
183. Το χλωροξικό οξύ αποτελεί δραστικό οργανικό οξύ το οποίο το οποίο χρησιμεύει ως χημικό διάμεσο για την παραγωγή απορρυπαντικών, συγκολλητικών ουσιών, βοηθητικών υλικών κλωστοϋφαντουργίας, πηκτικών που χρησιμοποιούνται στα τρόφιμα, στα φάρμακα και στα καλλυντικά. Οι συμμετέχουσες στη σύμπραξη επιχειρήσεις κατείχαν πάνω από το 90% της ευρωπαϊκής αγοράς χλωροξικού οξέος. Διένειμαν μεταξύ τους την αγορά με βάση ένα σύστημα κατανομής πωλήσεων και πελατών επί τουλάχιστον μια δεκαπενταετία, από το 1984 έως το 1999. Πραγματοποιούσαν συναντήσεις δύο έως τέσσερις φορές το χρόνο εκ περιτροπής στις αντίστοιχες χώρες τους. Από το 1993 και μετά, η σύμπραξη απέκτησε επισημότερο χαρακτήρα λόγω της συμμετοχής της AC Treuhand, μίας ελβετικής στατιστικής υπηρεσίας, η οποία οργάνωσε νόμιμες συναντήσεις κοντά στο αεροδρόμιο της Ζυρίχης οι οποίες στην ουσία χρησίμευαν ως πρόφαση για να μπορούν οι συμμετέχοντες να συναντώνται ανεπίσημα για τους σκοπούς της σύμπραξης.
184. Οι Clariant, Atofina και Akzo συνεργάστηκαν όλες με την Επιτροπή στο πλαίσιο της ανακοίνωσης περί επιείκειας. Ίσχυσε η ανακοίνωση περί επιείκειας του 1996 δεδομένου ότι η έρευνα άρχισε προτού εκδοθεί η ανακοίνωση του 2002. Η Clariant υπέβαλε αποφασιστικής σημασίας στοιχεία για την ύπαρξη της σύμπραξης (τα οποία απέτέλεσαν έναυσμα για την πραγματοποίηση έρευνας) και έλαβε πλήρη απαλλαγή. Η Atofina ήταν η δεύτερη επιχείρηση που συνεργάστηκε με την Επιτροπή και έλαβε μείωση προστίμου κατά 40%. Η Akzo ήταν η τρίτη επιχείρηση που συνεργάστηκε με την Επιτροπή και έλαβε μείωση προστίμου κατά 25%. Για τον προσδιορισμό των προστίμων η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη τη διάρκεια της παράβασης, το μεγάλο μέγεθος και τα γενικότερα μέσα ορισμένων από τις επιχειρήσεις και το γεγονός ότι ορισμένες από αυτές ήταν αποδέκτες προηγούμενων αποφάσεων της Επιτροπής με τις οποίες διαπιστώνονταν παρόμοιες παραβάσεις. Στη βάση αυτή, στην Akzo, που αποτελεί τον μεγαλύτερο παραγωγό MCAA, επιβλήθηκε το μεγαλύτερο πρόστιμο ύψους 84,38 εκατ. ευρώ, με δεύτερη κατά σειρά την Hoechst της οποίας το πρόστιμο ανήλθε σε 74,03 εκατ. ευρώ και τρίτη την Atofina στην οποία επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 58,5 εκατ. ευρώ.

¹⁰³

Υπόθεση COMP/37.773 MCAA.

185. Στις 14 Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα σε παραγωγούς νήματος από τη Γερμανία, το Βέλγιο, τις Κάτω Χώρες, τη Γαλλία, την Ελβετία και το Ηνωμένο Βασίλειο συνολικού ύψους 43,497 εκατ. ευρώ για την συγκρότηση συμπράξεων στην αγορά βιομηχανικού νήματος. Το βιομηχανικό νήμα χρησιμοποιείται σε διάφορους κλάδους για τη ραφή ή το κέντημα διαφόρων προϊόντων όπως ενδύματα, επιπλώσεις, καθίσματα αυτοκινήτων και ζώνες ασφαλείας, δερμάτινα προϊόντα, στρώματα, υποδήματα και σχοινιά.
186. Στο πλαίσιο αιφνιδιαστικών ελέγχων της Επιτροπής τον Νοέμβριο του 2001 στους χώρους διαφόρων κοινοτικών παραγωγών υφαντουργικών και ψιλικών προϊόντων και με την έρευνα που ακολούθησε, η Επιτροπή ανακάλυψε αποδείξεις ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις συμμετείχαν στις εξής τρεις συμπράξεις και συντονισμένες πρακτικές: σύμπραξη στην αγορά νήματος για βιομηχανικούς πελάτες στις χώρες Benelux και τις σκανδιναβικές χώρες από τον Ιανουάριο του 1990 έως τον Σεπτέμβριο του 2001· σύμπραξη στην αγορά νήματος για βιομηχανικούς πελάτες στο Ηνωμένο Βασίλειο από τον Οκτώβριο του 1990 έως τον Σεπτέμβριο του 1996· και σύμπραξη στην αγορά νήματος για πελάτες από τον χώρο της αυτοκινητοβιομηχανίας στον EOX από τον Μάιο/Ιούνιο του 1998 έως τις 15 Μαΐου 2000.
187. Στις τρεις αυτές αγορές, οι παραγωγοί νήματος συμμετείχαν σε τακτικές συναντήσεις και διμερείς επαφές προκειμένου να συμφωνήσουν τις αυξήσεις τιμών ή/και τις τιμές στόχους, να ανταλλάξουν ευαίσθητες πληροφορίες για τιμολόγια ή/και τιμές που χρεώνονταν σε μεμονωμένους πελάτες και να μην προσφέρουν χαμηλότερες τιμές από εκείνες του εκάστοτε κατεστημένου προμηθευτή με σκοπό την κατανομή των πελατών μεταξύ τους.
188. Συμμετείχαν οι εξής επιχειρήσεις: Ackermann Nähgarne GmbH & Co, Amann und Söhne GmbH, Barbour Threads Ltd, Belgian Sewing Thread N.V., Bieze Stork BV, Bisto Holding B.V., Coats Ltd, Coats UK Ltd, Cousin Filterie SA, Dollfus Mieg et Cie SA, Donisthorpe & Company Ltd, Gütermann AG, Hicking Pentecost plc, Oxley Threads Ltd, Perivale Gütermann Ltd και Zwicky & Co AG.
189. Οι παραβάσεις των επιχειρήσεων αυτών θεωρούνται «πολύ σοβαρές» δεδομένου ότι είχαν ως αντικείμενο τον καθορισμό τιμών με αποτέλεσμα να περιορίζεται ο ανταγωνισμός και να επηρεάζονται οι συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.

*Ακατέργαστος καπνός - Ιταλία*¹⁰⁵

190. Στις 20 Οκτωβρίου, η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα συνολικού ύψους 56,05 εκατ. ευρώ σε τέσσερις επιχειρήσεις κατεργασίας καπνού (Deltafina, Dimon – μετονομασθείσα σε Mindo, Transcatab και Romana Tabacchi), για σύμπραξη επί περισσότερο από μια εξαετία (1995–2002) ως προς τις τιμές που καταβάλλονταν σε παραγωγούς και μεσάζοντες καπνού και την μεταξύ τους κατανομή προμηθευτών καπνού στην Ιταλία. Η απόφαση απευθύνεται, επίσης, στην Universal Corporation

¹⁰⁴ Υπόθεση COMP/38.337 *PO/Thread*.

¹⁰⁵ Υπόθεση COMP/38.281 *Ακατέργαστος καπνός - Ιταλία*.

(μητρική επιχείρηση της Deltafina που εδρεύει στις ΗΠΑ, και η μεγαλύτερη καπνεμπορική εταιρεία του κόσμου) και στην Alliance Once International Inc., την εταιρεία που γεννήθηκε από την συγχώνευση των μητρικών επιχειρήσεων της Transcatab και της Dimon, η οποία αποτελεί την δεύτερη μεγαλύτερη καπνεμπορική εταιρεία στον κόσμο.

191. Η απόφαση επιβάλλει επίσης πρόστιμα ύψους 1 000 ευρώ στις ενώσεις παραγωγών και επιχειρήσεων κατεργασίας καπνού (APTI και UNITAB) για τον συνεννοημένο καθορισμό τιμών κατά τη διαπραγμάτευση τομεακών συμφωνιών.
192. Πρόκειται για τη δεύτερη φορά που η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση με επιβολή προστίμων στον τομέα του ακατέργαστου καπνού. Τον Οκτώβριο του 2004, η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα σε ενώσεις επιχειρήσεων κατεργασίας και παραγωγών καπνού στην Ισπανία¹⁰⁶.
193. Πρόκειται για την πρώτη περίπτωση εφαρμογής της ανακοίνωσης περί επιείκειας του 2002. Τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις Mindo/Dimon και Transcatab περιλαμβάνουν μείωση του προστίμου κατά 50% και 30% αντίστοιχα. Η Deltafina έλαβε απαλλαγή υπό όρους στην αρχή της διαδικασίας βάσει των όρων της ανακοίνωσης περί επιείκειας. Η απόφαση, ωστόσο, δεν χορηγεί απαλλαγή στην Deltafina εξαιτίας μιας σοβαρής παράβασης των υποχρεώσεων συνεργασίας της (πληροφόρησε τους ανταγωνιστές της ότι είχε ζητήσει επιείκεια, αποκαλύπτοντας έτσι το γεγονός ότι είχε κινηθεί διαδικασία έρευνας κατ' αυτών, προτού μπορέσει η Επιτροπή να διενεργήσει αιφνιδιαστικούς ελέγχους). Εντούτοις, λόγω των ιδιαιτεροτήτων της υπόθεσης, η πραγματική συμβολή της Deltafina στη διαπίστωση της παράβασης των επιχειρήσεων κατεργασίας καπνού δικαιολογεί μείωση του προστίμου κατά 50%.

*Βιομηχανικοί σάκκοι*¹⁰⁷

194. Στις 30 Νοεμβρίου η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο σε δεκαέξι παραγωγούς πλαστικών βιομηχανικών σάκκων συνολικού ύψους 290,71 εκατ. ευρώ για τη συμμετοχή τους σε σύμπραξη στη Γερμανία, στις χώρες Benelux, στη Γαλλία και στην Ισπανία. Οι συμμετέχοντες στη σύμπραξη κατείχαν περίπου το 75% της αγοράς βιομηχανικών σάκκων στις εν λόγω χώρες το 1996. Συνεννοούνταν μεταξύ τους για τις τιμές και τα ποσοστά πωλήσεων ανά γεωγραφική περιοχή, μοιράζονταν τις παραγγελίες μεγάλων πελατών με συστήματα κατανομής, οργάνωναν προσυνεννοημένες προσφορές σε διαγωνισμούς και αντήλλασαν πληροφορίες σχετικά με τους όγκους πωλήσεων και τις τιμές, ορισμένοι μάλιστα εξ αυτών, επί περισσότερα από 20 έτη, από το 1982 έως το 2002. Η σύμπραξη είχε οργανωθεί σε δύο επίπεδα: σε κεντρικό επίπεδο, στο πλαίσιο της επαγγελματικής ένωσης "Valveplast" όπου οι συμμετέχοντες συναντούνταν τρεις ή τέσσερις φορές το χρόνο και σε περιφερειακό και λειτουργικό επίπεδο, δηλαδή σε υποομάδες οι οποίες επίσης είχαν τακτικές συναντήσεις.

¹⁰⁶ Υπόθεση COMP/38.238 *Ακατέργαστος καπνός -Ισπανία* (ανεπίσημη έκδοχή διατίθεται στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Ανταγωνισμού).

¹⁰⁷ Υπόθεση COMP/38.354 *Βιομηχανικοί σάκκοι*.

195. Οι βιομηχανικοί πλαστικοί σάκκοι χρησιμοποιούνται για τη συσκευασία διαφόρων προϊόντων, κυρίως βιομηχανικών, αλλά και καταναλωτικών προϊόντων όπως πρώτες ύλες, λιπάσματα, γεωργικά προϊόντα, ζωοτροφές και δομικά υλικά.
196. Οι έρευνες άρχισαν με βάση τις πληροφορίες που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή από ένα από τα μέλη της σύμπραξης την British Polythene Industries (BPI) στο πλαίσιο της ανακοίνωσης περί επιείκειας του 1996. Η Επιτροπή διενήργησε αιφνιδιαστικούς ελέγχους τον Ιούνιο του 2002 στους χώρους των περισσότερων από τα μέλη της σύμπραξης. Η BPI έλαβε πλήρη απαλλαγή από πρόστιμα λόγω του ότι ήταν η πρώτη που παρέσχε στην Επιτροπή αποδείξεις οι οποίες επέτρεψαν την διενέργεια ελέγχων. Διάφορες άλλες επιχειρήσεις έτυχαν μείωσης των προστίμων τους βάσει της ανακοίνωσης περί επιείκειας ως αντάλλαγμα για τις πληροφορίες που διαβίβασαν (Trioplast, Bischof + Klein, Cofira-Sac) ή για το ότι δεν αμφισβήτησαν τα περιστατικά όπως αυτά εκτέθηκαν στη σχετική ανακοίνωση αιτιάσεων (Nordfolien, Bonar Technical Fabrics και Low & Bonar). Επιβαρυντικά στοιχεία οδήγησαν στην αύξηση των προστίμων της Bischof + Klein (καταστροφή εγγράφου κατά τη διάρκεια του ελέγχου) και της UPM-Kymmene (επανειλημμένη παράβαση του ιδίου τύπου).

*Χημικά ελαστικών*¹⁰⁸

197. Στις 21 Δεκεμβρίου η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα συνολικού ύψους 75,86 εκατ. ευρώ σε τέσσερις επιχειρήσεις για σύμπραξη στον τομέα των χημικών για ελαστικά. Οι μετέχουσες επιχειρήσεις συμφώνησαν να ανταλλάσσουν πληροφορίες για τιμές ή/και να αυξήσουν τις τιμές ορισμένων χημικών για ελαστικά (αντιοξειδωτικά, αντιοζονικά και πρωτογενείς επιταχυντές) στον EOX και στις παγκόσμιες αγορές.
198. Τα χημικά ελαστικών είναι συνθετικές ή οργανικές χημικές ουσίες που βελτιώνουν την παραγωγή και τα χαρακτηριστικά ελαστικών προϊόντων και έχουν ευρύ φάσμα εφαρμογών η σημαντικότερη των οποίων είναι τα ελαστικά αυτοκινήτων και άλλων οχημάτων. Το 2001 η αξία της αγοράς του EOX εκτιμήθηκε σε περίπου 200 εκατ. ευρώ και η αξία της παγκόσμιας αγοράς σε 1,5 δισ. ευρώ.
199. Η έρευνα στον τομέα των χημικών ελαστικών κινήθηκε μετά από αίτηση της Flexsys για απαλλαγή από πρόστιμα υπό όρους, τον Απρίλιο του 2002. Στη συνέχεια η Επιτροπή διενήργησε αιφνιδιαστικούς ελέγχους στους χώρους των επιχειρήσεων Bayer, Crompton Europe και General Quimica τον Σεπτέμβριο του 2002. Μετά τους ελέγχους αυτούς οι Crompton (νυν Chemtura), Bayer και General Quimica υπέβαλαν αίτηση επιεικούς μεταχείρισης.
200. Παρά την ύπαρξη ενδείξεων για παράνομες συμπράξεις εντός του κλάδου των χημικών ελαστικών, τουλάχιστον περιστασιακά, ήδη από τη δεκαετία του 1970, η Επιτροπή απέκτησε σαφή στοιχεία για την ύπαρξη της σύμπραξης μόνον για την περίοδο 1996-2001 όσον αφορά τις επιχειρήσεις Flexsys, Bayer και Crompton (νυν Chemtura) (περιλαμβανομένης της Crompton Europe και της Uniroyal Chemical Company) και τα έτη 1999 και 2000 για την General Quimica. Οι Repsol YPF SA και Repsol Quimica SA, μολονότι δεν συμμετείχαν άμεσα στη σύμπραξη,

¹⁰⁸ Υπόθεση COMP/38.443 *Χημικά ελαστικών*.

θεωρούνται υπεύθυνες για τη συμπεριφορά της General Química που ανήκει εξ ολοκλήρου σε αυτές.

Γ – ΕΠΕΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΕΔΑ)

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΕΣΚΟΠΗΣΗ

201. Το 2005 ήταν το πρώτο πλήρες έτος εφαρμογής του νέου συστήματος επιβολής κανόνων που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1/2003. Κατά τη διάρκειά του έγινε βαθύτερη η συνεργασία μεταξύ εθνικών αρχών ανταγωνισμού (ΕΑΑ) των κρατών μελών της ΕΕ και Επιτροπής. Οι μηχανισμοί που προβλέπει ο κανονισμός για την αποτελεσματική και συνεκτική επιβολή της νομοθεσίας λειτούργησαν ομαλά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

1.1. Συνεργασία σε θέματα πολιτικής

202. Κατά τη διάρκεια του 2005, το ΕΔΑ χρησίμευσε ως βήμα ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των εθνικών αρχών ανταγωνισμού της ΕΕ για διάφορα θέματα πολιτικής. Εργασίες πραγματοποιήθηκαν σε τέσσερα διαφορετικά επίπεδα:

203. Πρώτον, ο Γενικός Διευθυντής της ΓΔ Ανταγωνισμού και οι επικεφαλής όλων των ΕΑΑ συναντήθηκαν προκειμένου να συζητήσουν σημαντικά θέματα της πολιτικής ανταγωνισμού. Η συνάντηση αυτή, προγραμματίζεται να λαμβάνει χώρα μία φορά το χρόνο. Το 2005, η συζήτηση περιστράφηκε γύρω από την αναθεώρηση της πολιτικής επί του άρθρου 82.

204. Δεύτερον, οι ΕΑΑ και η Επιτροπή συναντήθηκαν στις λεγόμενες "συνεδριάσεις ολομέλειας" όπου συζητούνται γενικά θέματα κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν την αντιμονοπωλιακή πολιτική και όπου γίνονται ανταλλαγές πείρας και τεχνογνωσίας· τέτοιες συζητήσεις και ανταλλαγές ενισχύουν την καλλιέργεια ενός κοινού πνεύματος περί ανταγωνισμού εντός του Δικτύου. Για παράδειγμα, πραγματοποιήθηκε μια χρήσιμη συζήτηση σχετικά με τις τομεακές έρευνες και την προφορική διαδικασία για εταιρικές δηλώσεις στο πλαίσιο του προγράμματος επιείκειας. Οι συνεδριάσεις της ολομέλειας επιτρέπουν επίσης τη διεξαγωγή προκαταρκτικών συζητήσεων μεταξύ μελών του δικτύου για πολιτικές προτάσεις της Επιτροπής όπως η Πράσινη Βίβλος για τις αγωγές αποζημίωσης.

205. Τρίτον, υπάρχουν έξι ομάδες εργασίας για συγκεκριμένα θέματα. Το 2005, μια ομάδα εργασίας αφιερώθηκε σε θέματα μετάβασης που ανακύπτουν από το νέο σύστημα επιβολής της νομοθεσίας. Άλλη ομάδα εργασίας αφιερώθηκε στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που μπορούν να προκληθούν από διαφορές μεταξύ προγραμμάτων επιείκειας. Η τρίτη ομάδα εργασίας ασχολείται με θέματα που άπτονται της ετερογένειας των διαδικασιών και κυρώσεων που υφίστανται στα κράτη μέλη. Η τέταρτη ασχολείται με την πληροφόρηση και επικοινωνία γύρω από το ΕΔΑ. Η πέμπτη ομάδα εργασίας ασχολείται με θέματα κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και η έκτη απαρτίζεται από επικεφαλής οικονομολόγους αρμόδιους για θέματα ανταγωνισμού στις αρχές ανταγωνισμού που συμμετέχουν στο ΕΔΑ. Οι εν λόγω ομάδες εργασίας παρέχουν μια εξαιρετική δυνατότητα για την ανταλλαγή εμπειριών σε συγκεκριμένα θέματα και την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών.

206. Τέλος, υπήρχαν 13 τομεακές υποομάδες για συγκεκριμένους τομείς¹⁰⁹. Ορισμένες πραγματοποιούν τακτικές συναντήσεις ενώ άλλες βασίζονται κυρίως στην ηλεκτρονική επικοινωνία. Στις υποομάδες αυτές μπορούν να αντιμετωπισθούν ειδικά τομεακά θέματα και να γίνει χρήσιμη ανταλλαγή πείρας και βέλτιστων πρακτικών. Για παράδειγμα, το 2005, η υποομάδα Τηλεπικοινωνιών εξέτασε το θέμα της συμπίεσης των τιμών στις αγορές τηλεπικοινωνιών ενώ η υποομάδα Ενέργειας ασχολήθηκε με τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις παροχής φυσικού αερίου. Οι τομεακές αυτές υποομάδες εξασφαλίζουν τον καλό συντονισμό σε ανώτερα επίπεδα και οδηγούν σε μια κοινή προσέγγιση και ευρεία συνοχή κατά την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού, πέραν των μεμονωμένων υποθέσεων.

1.2. Προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών προκειμένου να εξασφαλισθεί επαρκής επιβολή του νόμου από τις ΕΑΑ

207. Το 2005 επιτελέστηκε σημαντικό νομοθετικό έργο στα κράτη μέλη προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003. Πέραν των νομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού, στις νέες εθνικές νομοθεσίες παρατηρείται σημαντική σύγκλιση των εθνικών νομοθεσιών προς την κοινοτική νομοθεσία. Αυτό συμβαίνει π.χ. με την κατάργηση του συστήματος κοινοποίησης σε έναν μεγάλο αριθμό κρατών μελών. Σήμερα η εθνική νομοθεσία ανταγωνισμού όλων των κρατών μελών, πλην οκτώ εξ αυτών, ευθυγραμμίζεται με το σύστημα της άμεσης εφαρμογής του άρθρου 81 παράγραφος 3 την οποία εισήγαγε ο κανονισμός (ΕΚ) 1/2003. Από τα οκτώ κράτη μέλη που αποτελούν εξαίρεση, τρία μελετούν την τροποποίηση του συστήματός τους. Σημειώθηκε, επίσης, ευθυγράμμιση με τις ερευνητικές εξουσίες της Επιτροπής, π.χ. στον τομέα των ερευνών σε ιδιωτικές κατοικίες. Σύγκλιση παρατηρήθηκε, επίσης, στα είδη αποφάσεων που μπορούν να αναλάβουν οι ΕΑΑ. Περισσότερες ΕΑΑ έχουν πλέον την εξουσία να διατάξουν τη λήψη προσωρινών μέτρων και να αποδεχθούν δεσμεύσεις.
208. Η έγκριση των εθνικών προγραμμάτων περί επιείκειας αποτελεί άλλη μια έντονη τάση: Ενώ το 2000 προγράμματα επιείκειας είχαν μόνον τρία κράτη μέλη, σήμερα 19 κράτη μέλη έχουν τέτοια προγράμματα. Από τις αρχές ανταγωνισμού που δεν έχουν ακόμη πρόγραμμα επιείκειας (Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Μάλτα, Δανία) τουλάχιστον τρεις μελετούν πλέον το ενδεχόμενο να θεσπίσουν ένα τέτοιο πρόγραμμα. Πρόκειται για σημαντικότερη εξέλιξη στον τομέα της επιβολής των κανόνων κατά των συμπράξεων διότι τα προγράμματα επιείκειας αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της αποτελεσματικής διαπίστωσης συμπράξεων. Θα διευκολύνει, επίσης, πολύ τους δυνητικούς ενδιαφερόμενους να λάβουν την απόφαση να ζητήσουν την υπαγωγή τους σε προγράμματα επιείκειας δεδομένου ότι με τον τρόπο αυτόν μπορούν να προστατευθούν σχεδόν οπουδήποτε εντός της ΕΕ.

1.3. Συνεργασία σε μεμονωμένες υποθέσεις

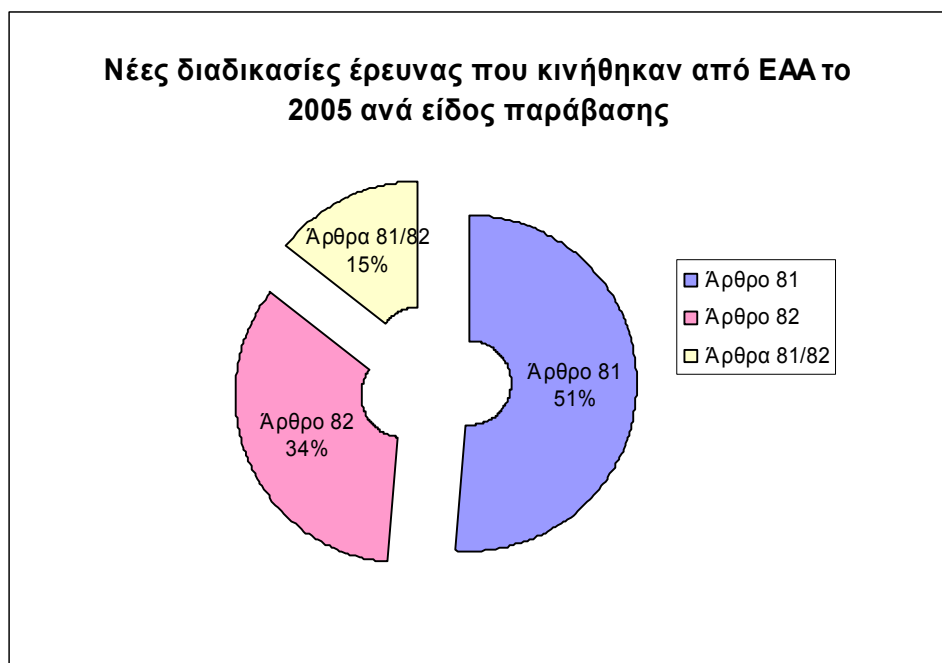
209. Η συνεργασία μεταξύ των μελών του ΕΔΑ σε μεμονωμένες υποθέσεις οργανώνεται με βάση δύο βασικές υποχρεώσεις των ΕΑΑ να ενημερώνουν την Επιτροπή: κατά

¹⁰⁹ Τραπεζικός τομέας· κινητές αξίες· ασφάλιση· τρόφιμα· φαρμακευτικά προϊόντα· ελεύθερα επαγγέλματα· υγειονομική περίθαλψη· περιβάλλον· ενέργεια· σιδηρόδρομοι· μηχανοκίνητα οχήματα· τηλεπικοινωνίες· μέσα μαζικής ενημέρωσης.

την έναρξη της διαδικασίας (άρθρο 11 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003) και πριν την τελική απόφαση (άρθρο 11 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003). Η πρώτη υποχρέωση πληροφόρησης διευκολύνει την ταχεία ανακατανομή των υποθέσεων στις ολίγες εκείνες περιπτώσεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο ενώ η δεύτερη υποχρέωση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση της συνεκτικής εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ.

Κατανομή υποθέσεων

210. Η Επιτροπή ενημερώθηκε σχετικά με περίπου 180 νέες διαδικασίες έρευνας που κινήθηκαν από ΕΑΑ. Βάσει των πληροφοριών αυτών πραγματοποιούνται, εφόσον απαιτείται, οι συζητήσεις περί ανακατανομής με σκοπό να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη κατανομή του φόρτου εργασίας για μια συγκεκριμένη υπόθεση εντός του ΕΔΑ.

211. Η πείρα από την κατανομή έργου στο πλαίσιο του δικτύου επιβεβαιώνει ότι η ευέλικτη και πραγματιστική προσέγγιση την οποία εισήγαγε ο κανονισμός και η Ανακοίνωση για το δίκτυο λειτουργεί πολύ καλά στην πράξη. Ωστόσο, είναι εξίσου σημαντικό να σημειωθεί ότι, όπως προβλέπει η Ανακοίνωση για το δίκτυο¹¹⁰, οι περιπτώσεις στις οποίες οι υποθέσεις αλλάζουν χέρια είναι σπάνιες σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των υποθέσεων που διεκπεραιώνουν τα μέλη του ΕΔΑ. Από την πείρα που συγκεντρώθηκε το 2005, φαίνεται ότι δύο είναι οι κυριότεροι τομείς στους οποίους η κατανομή έργου μέσω του ΕΔΑ διαδραμάτισε κάποιο ρόλο.
212. Η πρώτη περίπτωση στην οποία η κατανομή έργου μέσω του ΕΔΑ απετέλεσε θέμα αφορούσε τα αρχικά στάδια των υποθέσεων συμπράξεων όπου το επόμενο βήμα ήταν η διενέργεια ελέγχων. Η κατάσταση αυτή απαιτεί μεγάλη μυστικότητα και ταχύτητα.

¹¹⁰ Ανακοίνωση για το δίκτυο, παράγραφος 6.

213. Παράδειγμα αποτελεί η έρευνα στον τομέα του επίπεδου γυαλιού¹¹¹. Η έρευνα αυτή οφείλεται στο ότι διάφορες ΕΑΑ είχαν ενδείξεις για την ύπαρξη σύμπραξης καθορισμού τιμών. Θεωρώντας ότι το εικαζόμενο εύρος της υπόθεσης θα απαιτούσε ενδεχομένως την παρέμβαση της Επιτροπής, οι ΕΑΑ την ενημέρωσαν πολύ ενωρίς προτείνοντάς της να αναλάβει την υπόθεση. Βάσει των πληροφοριών που λήφθηκαν δυνάμει του άρθρου 12, η Επιτροπή διενήργησε ελέγχους. Επί του παρόντος εξετάζει το υλικό που συγκεντρώθηκε. Πρόκειται για εξαιρετο παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο η στενή συνεργασία στο πλαίσιο του ΕΔΑ συμβάλλει στην αποτελεσματική επιβολή του νόμου. Η Επιτροπή και οι ΕΑΑ των κρατών μελών συνεργάστηκαν, επίσης, από τα πρώτα στάδια σε διάφορες υποθέσεις για τις οποίες είχαν ληφθεί εκ παραλλήλου περισσότερες αιτήσεις επεικούς μεταχείρισης.
214. Η δεύτερη περίπτωση αφορούσε ορισμένες καταγγελίες που είχε λάβει η Επιτροπή ή μια ΕΑΑ ή αμφότερες¹¹² στις οποίες δόθηκε ή δίδεται συνέχεια από την κατάλληλη αρχή μεταξύ των συμμετεχουσών στο δίκτυο.

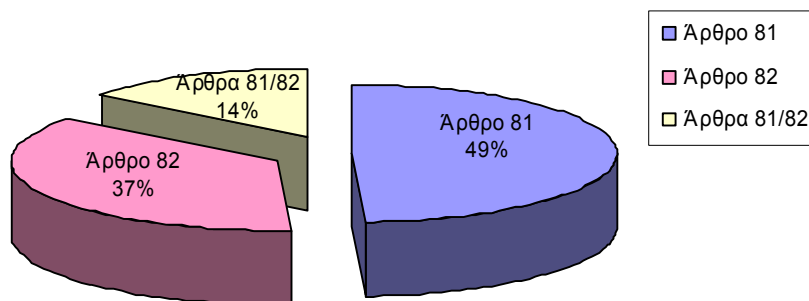
Συνεκτική εφαρμογή

215. Προκειμένου να διασφαλισθεί η συνεκτική εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης ΕΚ, το άρθρο 11 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ορίζει ότι το αργότερο 30 ημέρες πριν από την έκδοση απόφασης με την οποία θα διατάσσεται η παύση μιας παράβασης ή θα γίνονται δεκτές αναλήψεις δεσμεύσεων, οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ενημερώνουν την Επιτροπή. Δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 οι ΕΑΑ δύνανται να συμβουλεύονται την Επιτροπή σχετικά με οποιαδήποτε υπόθεση που αφορά την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας.
216. Το 2005, η Επιτροπή ενημερώθηκε δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 4 σχετικά με αποφάσεις που επρόκειτο να ληφθούν σε περίπου 80 υποθέσεις, από 18 διαφορετικές εθνικές αρχές ανταγωνισμού. Οι εν λόγω υποθέσεις αφορούσαν μεγάλο φάσμα παραβάσεων σε διάφορους τομείς της οικονομίας.

¹¹¹ Δημοσίευση στον τύπο MEMO/05/63, 30.9.2005.

¹¹² Η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής περί χειρισμού των καταγγελιών από την Επιτροπή βάσει των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ C 101, 27.4.2004, σ. 65, παρ. 19 και επόμ.).

**Προγραμματιζόμενες αποφάσεις που υπέβαλαν
ΕΑΑ το 2005 ανά είδος παράβασης***

* ο ανωτέρω πίνακας αντικατοπτρίζει μόνον τις προγραμματιζόμενες αποφάσεις που υπέβαλαν οι ΕΑΑ δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 4

217. Η Επιτροπή δεν κίνησε διαδικασία για καμία από τις υποθέσεις αυτές. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι υπηρεσίες της ΓΔ Ανταγωνισμού πραγματοποίησαν συζητήσεις σε διάφορα επίπεδα με την εκάστοτε ΕΑΑ παρέχοντας σχόλια και συμβουλές στην αρχή σε ανεπίσημη βάση. Τα σχόλια αυτά δεν αντιπροσωπεύουν την επίσημη θέση της Επιτροπής, θεωρούνται ως εσωτερική αλληλογραφία μεταξύ αρχών ανταγωνισμού και δεν είναι προσβάσιμα στα εμπλεκόμενα μέρη βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003. Εάν τα σχόλια αυτά εμπνεύσουν την ΕΑΑ να προβάλει νέες αιτιάσεις κατά των επιχειρήσεων, τότε η αρχή ανταγωνισμού πρέπει να προβεί περαιτέρω ανακοίνωση αιτιάσεων (ή το εθνικό ισοδύναμο) ούτως ώστε να δοθεί στα μέρη η δυνατότητα να προβάλουν τα επιχειρήματά τους. Αυτό δεν συνέβη το 2005.

218. Οι ανοικτές και εποικοδομητικές συζητήσεις που έλαβαν χώρα μεταξύ αρχών ανταγωνισμού της ΕΕ το 2005 επέτρεψαν την ομαλή και συνεκτική επιβολή της νομοθεσίας ανταγωνισμού της ΕΕ.

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ ΑΠΟ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΕΕ: ΈΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 15 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 1/2003

2.1. Συνδρομή υπό μορφή πληροφοριών ή υπό μορφή γνωμοδότησης

219. Το άρθρο 15 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ορίζει ότι τα δικαστήρια των κρατών μελών δύνανται να ζητούν από την Επιτροπή να τους διαβιβάσει πληροφορίες που κατέχει ή τη γνώμη της επί ζητημάτων που άπτονται της εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού. Το 2005, η Επιτροπή διαβίβασε πληροφορίες σε τρεις περιπτώσεις απαντώντας σε αιτήματα εθνικών δικαστηρίων και εξέδωσε έξι γνώμες, τρεις, σε απάντηση αιτημάτων βελγικών δικαστηρίων, μια απευθυνόμενη σε δικαστήριο της Λιθουανίας και δύο απευθυνόμενες σε ισπανικά δικαστήρια (βλ. κατωτέρω περιλήψεις των γνωμών αυτών). Τρία σχετικά αιτήματα που λήφθηκαν το 2005 εξακολουθούσαν να εκκρεμούν στα τέλη του έτους.

220. Για να ενισχυθεί η συνεκτική εφαρμογή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού της ΕΕ και να αποφευχθεί η έκδοση αντικρουόμενων γνώμων από την Επιτροπή και τις ΕΑΑ, συμφωνήθηκε ότι αφ' ης στιγμής ένα εθνικό δικαστήριο αποταθεί στην Επιτροπή ή σε ΕΑΑ για γνωμοδότηση σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού της ΕΕ, η Επιτροπή και η ΕΑΑ του κράτους μέλους αλληλοενημερώνονται σχετικά.
221. Επιπλέον, προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια, αποφασίσθηκε να δημοσιεύονται οι γνώμες τις οποίες εκδίδει η Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ κατόπιν αιτήματος εθνικού δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003. Μια γνώμη θα δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Ανταγωνισμού μετά την κοινοποίηση στην Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, της απόφασης για την οποία ζητήθηκε. Οι γνώμες θα διατίθενται μόνον στο μέτρο κατά το οποίο δεν υφίσταται νομικό κώλυμα, ιδίως όσον αφορά τους διαδικαστικούς κανόνες του αιτούντος δικαστηρίου.
- 2.2. Αποφάσεις εθνικών δικαστηρίων**
222. Το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 απαιτεί από τα κράτη μέλη της ΕΕ να διαβιβάζουν στην Επιτροπή αντίγραφο οιασδήποτε γραπτής απόφασης εθνικού δικαστηρίου επί της εφαρμογής του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης. Η Επιτροπή έλαβε αντίγραφα 54 αποφάσεων που εκδόθηκαν το 2005, τα οποία δημοσιεύθηκαν στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Ανταγωνισμού στο μέτρο κατά το οποίο η διαβιβάζουσα αρχή δεν τις είχε χαρακτηρίσει εμπιστευτικές (οι εμπιστευτικές αποφάσεις απλώς μνημονεύονται). Στην πλειονότητά τους οι εν λόγω αποφάσεις (43 τον αριθμό) ήταν αποτέλεσμα προσφυγών ενδιαφερομένων που ως επί το πλείστον επιζητούσαν την ακύρωση μιας συμφωνίας λόγω ασυμβιβάστου με τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ. Μόνον 10 αποφάσεις εκδόθηκαν από εφετεία για την αναθεώρηση διοικητικών αποφάσεων ΕΑΑ.
- 2.3. Παρέμβαση *amicus curiae***
223. Το άρθρο 15 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ορίζει ότι η Επιτροπή και οι ΕΑΑ δύνανται να υποβάλλουν εξ ιδίας πρωτοβουλίας παρατηρήσεις στα δικαστήρια των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ. Η Επιτροπή δεν προσέφυγε στον μηχανισμό αυτόν το 2005.
- 2.4. Χρηματοδότηση της εκπαίδευσης εθνικών δικαστών στην νομοθεσία περί ανταγωνισμού της ΕΕ**
224. Είναι πολύ σημαντική η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση των εθνικών δικαστών στην νομοθεσία περί ανταγωνισμού της ΕΕ προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική και συνεκτική εφαρμογή των κανόνων αυτών. Το 2005 η Επιτροπή συγχρηματοδότησε 12 εκπαιδευτικά προγράμματα διαθέτοντας περίπου 600 000 ευρώ για την εκπαίδευση εθνικών δικαστών από όλα τα 25 κράτη μέλη.

2.5. Περιλήψεις των γνωμών που εξέδωσε η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003

Βέλγιο

Το Εφετείο Βρυξελλών υπέβαλε τα εξής τρία αιτήματα γνωμοδότησης:

225. Πρώτον, το Εφετείο ερώτησε αν ήταν συμβατό προς το άρθρο 81 ΕΚ να συνάψει ένα ζυθοποιείο το 1997 πενταετή αποκλειστική σύμβαση προμήθειας για άλλα ποτά πλην του ζύθου, μετά τη σύναψη 10ετούς αποκλειστικής σύμβασης προμήθειας ζύθου με τον ίδιο αγοραστή το 1993. Εάν οι συμφωνίες ήταν ασυμβίβαστες με το άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ, το εφετείο ζητούσε καθοδήγηση όσον αφορά το πεδίο της ακυρότητας δυνάμει του άρθρου 81 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.
226. Όσον αφορά το θέμα του συμβιβάσιμου με το άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ, η γνώμη της Επιτροπής παρέπεμπε στην απόφαση *Delimitis* του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και τις ανακοινώσεις *de minimis* της Επιτροπής. Η γνώμη επεσήμαινε τους σχετικούς κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία της Επιτροπής (συγκεκριμένα τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1984/83 (έως τις 31 Μαΐου 2000) και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2790/1999). Τέλος, όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 81 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, η γνώμη υπενθύμιζε την σχετική νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ιδίως την απόφαση *Courage*.
227. Δεύτερον, το Εφετείο Βρυξελλών ζήτησε να πληροφορηθεί αν δυνάμει των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης ΕΚ μια συμφωνία μεταξύ του διοργανωτή μιας έκθεσης φορτηγών αυτοκινήτων και των εισαγωγέων και διανομέων που συμμετείχαν με τα φορτηγά τους σε αυτήν, μπορούσε να περιλαμβάνει απαγόρευση της συμμετοχής σε άλλες παρόμοιες εκδηλώσεις στο Βέλγιο για το εξάμηνο που προηγείτο της έκθεσης.
228. Η γνώμη περιέγραφε το πλαίσιο ανάλυσης δυνάμει του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ, τονίζοντας τις κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3, καθώς και την πρακτική της Επιτροπής όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων στον τομέα των εκθέσεων. Υπογράμμιζε την ανάγκη προσδιορισμού της σχετικής γεωγραφικής αγοράς προκειμένου να αξιολογηθεί αν η ρήτρα περί μη ανταγωνισμού ήταν ικανή να αποκλείσει τον ανταγωνισμό. Η γνώμη διευκρίνιζε, εξάλλου, την σχέση μεταξύ του άρθρου 81 και του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ και επεσήμαινε ότι κατά την αξιολόγηση δυνάμει του άρθρου 82 μπορούν να λαμβάνονται υπόψη τυχόν βελτιώσεις της αποτελεσματικότητας.
229. Τέλος το Εφετείο ζήτησε να πληροφορηθεί αν τα κριτήρια που έθετε μια εταιρία διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας προκειμένου να αποδώσει το χαρακτηρισμό του «μεγάλου διοργανωτή» σε ορισμένους εμπορικούς χρήστες και η έκπτωση 50% που χορηγούσε σε χρήστες αυτής της κατηγορίας ήταν συμβιβάσιμα με το άρθρο 82 της συνθήκης ΕΚ ή αν αυτό ισοδυναμούσε με παράνομη διάκριση κατά την έννοια της διάταξης αυτής.
230. Η γνώμη, παραπέμποντας στη νομολογία περί εταιριών διαχείρισης πνευματικών δικαιωμάτων, περιγράφει τα διάφορα επί μέρους στοιχεία με βάση τα οποία δύναται να προσδιορισθεί αν τα κριτήρια ή η εφαρμογή τους συνιστούν παράβαση του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ.

231. Αίτημα γνωμοδότησης ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ ενός προμηθευτή στην ισπανική χονδρική αγορά προϊόντων πετρελαίου και ενός πρατηριούχου καυσίμων. Το ισπανικό δικαστήριο ρώτησε αν το είδος και το μέγεθος του δικτύου του προμηθευτή στην Ισπανία επηρέαζε τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και οδηγούσε σε περιορισμό του ανταγωνισμού, καθώς και αν η συμβατική σχέση των μερών μπορούσε να τύχει απαλλαγής βάσει του άρθρου 81 παράγραφος 3.
232. Η γνώμη περιέγραφε το σκεπτικό της Επιτροπής στο θέμα της αξιολόγησης της συμβατότητας τέτοιων αποκλειστικών συμφωνιών προμήθειας με την νομοθεσία περί ανταγωνισμού της ΕΕ. Τόνιζε ότι ένα δίκτυο συμβάσεων αποκλειστικής προμήθειας μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα αποκλεισμού της αγοράς και εξηγούσε τον τρόπο αξιολόγησης της πιθανότητας αποκλεισμού της αγοράς με βάση τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (*Delimitis*), τις κατευθυντήριες γραμμές και ανακοινώσεις της Επιτροπής καθώς και μια ανακοίνωση του άρθρου 27 παράγραφος 4 που δημοσιεύθηκε στο πλαίσιο της υπόθεσης COMP/38.348 (*REPSOL*). Η γνώμη αναφέρθηκε στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 προκειμένου να αξιολογηθεί αν η σύμβαση ανταποκρίνεται στους όρους του άρθρου 81 παράγραφος 3.
233. Σε παρόμοια υπόθεση, ένα ισπανικό δικαστήριο ρώτησε αν μια συμφωνία μεταξύ ενός χονδρεμπόρου προϊόντων πετρελαίου και ενός πρατηριούχου ήταν συμβατή προς το άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ. Συγκεκριμένα, ζητούσε να διευκρινισθεί αν μια ρήτρα περί μη ανταγωνισμού και μια ρήτρα διατήρησης της τιμής μεταπώλησης ήταν συμβιβάσιμες με το άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ, αν η επίμαχη συμφωνία μπορούσε να υπαχθεί στις διατάξεις των κανονισμών περί απαλλαγής κατά κατηγορία και αν ο πρατηριούχος μπορούσε να θεωρηθεί ως πράκτορας.
234. Η γνώμη ανέφερε ότι η ύπαρξη ενός σοβαρού περιορισμού όσον αφορά την τιμή μεταπώλησης αποκλείει την εφαρμογή κάθε κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και ότι οι ρήτρες που προβλέπουν σοβαρό περιορισμό του τύπου αυτού είναι άκυρες στο μέτρο που δεν αποτελούν μέρος αυθεντικής σύμβασης πρακτορείας. Αναφερόμενη στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, η γνώμη περιγράφει τα κριτήρια με τα οποία αξιολογείται αν ένας λιανοπωλητής μπορεί να θεωρηθεί ως πράκτορας δυνάμει των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ. Η γνώμη εξηγούσε, επίσης, τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να εξετασθεί αν υφίσταται αποκλεισμός αγοράς καθώς και το αν η συμφωνία μπορεί να λάβει απαλλαγή δυνάμει του άρθρου 81 παράγραφος 3, αναφερόμενη στη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (*Delimitis*), στις κατευθυντήριες γραμμές και τις ανακοινώσεις της Επιτροπής, καθώς και στην ανακοίνωση του άρθρου 27 παράγραφος 4 που δημοσιεύθηκε στο πλαίσιο της υπόθεσης COMP/38.348 (*REPSOL*). Τέλος, η γνώμη σημείωνε ότι εναπόκειται στον δικαστή να συμπεράνει αν οι ρήτρες τις οποίες κρίνει άκυρες δύνανται να αποκοπούν από την σύμβαση ή αν ολόκληρη η σύμβαση είναι άκυρη.

235. Το δικαστήριο της περιφέρειας του Vilnius ζήτησε να πληροφορηθεί αν ήταν συμβατό προς το άρθρο 86 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 82 της συνθήκης ΕΚ, να προκηρυχθεί διαγωνισμός από έναν δήμο για την ανάθεση αποκλειστικού δικαιώματος αποκομιδής απορριμμάτων επί μια 15ετία. Ο υποβάλλων την προσφυγή που εκκρεμούσε στο δικαστήριο υποστήριζε ότι μια τέτοιας διάρκειας αποκλειστικότητα παρείχε στον κάτοχο του δικαιώματος την ευχέρεια να χρεώνει υπερβολικές τιμές σε ορισμένους πελάτες.
236. Η γνώμη πραγματεύεται το θέμα της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων βάσει του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ, αναφερόμενη στην νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με την διαχείριση αποβλήτων (*København*¹¹³ και *Dusseldorp*¹¹⁴) και στην ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού¹¹⁵. Η γνώμη αναφέρει τους όρους που πρέπει να πληρούνται για τη διαπίστωση παράβασης του άρθρου 86 παράγραφος 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 82 της συνθήκης ΕΚ, και συγκεκριμένα ότι η κατάχρηση εκ μέρους του κατόχου του δικαιώματος θα πρέπει να αποτελεί αναπόφευκτο ή τουλάχιστον πιθανό αποτέλεσμα των όρων του διαγωνισμού. Τέλος, η γνώμη αναφέρει ότι, με βάση την απόφαση *København*, η παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού μπορεί να δικαιολογείται δυνάμει του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

3. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΔΑ

Ομάδα εργασίας του ΕΔΑ για την πληροφόρηση και την επικοινωνία σε σχέση με το ΕΔΑ

237. Η ομάδα εργασίας του ΕΔΑ για την πληροφόρηση και την επικοινωνία σε σχέση με το ΕΔΑ προσδιόρισε την αποστολή της και άρχισε να εργάζεται στα εξής θέματα: γενική περιγραφή του ΕΔΑ, στατιστικές για τη λειτουργία του ΕΔΑ που θα δημοσιευθούν στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Ανταγωνισμού, διάρθρωση των ιστοσελίδων που αφιερώνονται στο ΕΔΑ, λογότυπο του ΕΔΑ και συνήθειες ερωτήσεις. Ο δικτυακός τόπος της ΓΔ Ανταγωνισμού τελεί υπό ανακαίνιση και προσωρινά, τα στοιχεία για τις αντιμονοπωλιακές υποθέσεις με τις οποίες ασχολούνται οι αρχές που μετέχουν στο ΕΔΑ (νέες έρευνες και προβλεπόμενες αποφάσεις) δημοσιεύονται σε μηνιαία βάση από τον Σεπτέμβριο στο τμήμα με τα τελευταία νέα του δικτυακού τόπου της ΓΔ Ανταγωνισμού.

¹¹³ Υπόθεση C-209/98 *Entreprenørforeningens Affalds/Miljøsektion (FFAD) κατά Københavns Kommune* [2000] Συλλογή I-3743.

¹¹⁴ Υπόθεση C-203/96 *Chemische Afvalstoffen Dusseldorp BV κ.ά. κατά Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer* [1998] Συλλογή I-4075.

¹¹⁵ ΕΕ C 372 της 9.12.1997, σ. 1.

Ομάδα εργασίας του ΕΔΑ για την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης

238. Η ομάδα εργασίας του ΕΔΑ για την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης πραγματοποίησε πέντε συναντήσεις μεταξύ Φεβρουαρίου και Απριλίου. Κατά τις συναντήσεις αυτές συζητήθηκαν συγκεκριμένα είδη κατάχρησης – υπερβολικά χαμηλή τιμολόγηση, άρνηση συναλλαγής και συμπίεση περιθωρίου κέρδους, εκπτώσεις, συνδεδεμένες πωλήσεις, υπερβολικές τιμές και διακρίσεις – με τη βοήθεια υποθέσεων τις οποίες παρουσίασαν οι ΕΑΑ. Γενικά, οι συζητήσεις έδειξαν ότι οι διάφορες πρακτικές επιβολής του νόμου έχουν πολλά κοινά μεταξύ τους και ότι ανακύπτουν τα ίδια ή παρόμοια προβλήματα.

Ομάδα εργασίας του ΕΔΑ απαρτιζόμενη από επικεφαλής οικονομολόγους αρμόδιους για θέματα ανταγωνισμού

239. Η πρώτη συνάντηση αυτής της ομάδας εργασίας του ΕΔΑ πραγματοποιήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου. Συζητήθηκε η οικονομική ανάλυση ορισμένων επιλεγμένων υποθέσεων που αφορούσαν συγκεντρώσεις και την αντιμονοπωλιακή νομοθεσία τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΕΕ. Η στενότερη επαφή μεταξύ των επικεφαλής οικονομολόγων των διαφόρων ΕΑΑ και της Επιτροπής αποβλέπει στην ανάπτυξη τεχνικής εμπειρογνωμοσύνης και την επίτευξη μιας κοινής προσέγγισης κατά την εφαρμογή εργαλείων μοντελοποίησης για την πολιτική ανταγωνισμού. Ως επόμενο βήμα, τον Μάρτιο του 2006 στο πλαίσιο έκτακτης συνάντησης συζητήθηκαν οι μέθοδοι εργασίας των οικονομολόγων στις αρχές ανταγωνισμού.

Υποομάδα του ΕΔΑ για τις τηλεπικοινωνίες και τις ταχυδρομικές υπηρεσίες

240. Κατά τη διάρκεια του 2005 οι ΕΑΑ ανέπτυξαν μεγάλη δραστηριότητα στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και των ταχυδρομείων και κοινοποίησαν μεγάλο αριθμό νέων υποθέσεων καθώς και προβλεπόμενων αποφάσεων στο ΕΔΑ. Οι υποθέσεις αφορούσαν το άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ μόνον κατ' εξαίρεση. Στην μεγάλη τους πλειοψηφία οι υποθέσεις αφορούσαν, όπως ήταν αναμενόμενο, τις προσπάθειες του κατεστημένου φορέα να καταχραστεί την δεσπόζουσα θέση του στην αγορά, συχνά μέσω της μόχλευσης της ισχύος του από τις πρωτογενείς (πρόσβαση) στις δευτερογενείς (υπηρεσίες) αγορές όπως οι ευρυζωνικές υπηρεσίες ή η φωνητική τηλεφωνία. Αξίζει να σημειωθεί ότι περίπου το 50% όλων των υποθέσεων στο ΕΔΑ που άπτονται του άρθρου 82 και αφορούν τον τομέα των τηλεπικοινωνιών σχετίζονταν με τη συμπίεση των περιθωρίων κέρδους, όπερ ήταν επίσης το αντικείμενο της πρώτης συνάντησης της υποομάδας του ΕΔΑ για τις τηλεπικοινωνίες. Στον ταχυδρομικό τομέα, οι περισσότερες υποθέσεις αφορούσαν επίσης διάφορες καταχρήσεις με μόχλευση της αγοραίας ισχύος ή τη σύνδεση μονοπωλιακών με ελευθερωμένες αγορές. Ο μεγάλος αριθμός των υπό εξέλιξη εθνικών υποθέσεων αποτελεί ένδειξη του μεγάλου πεδίου εφαρμογής των αντιμονοπωλιακών κανόνων πέραν των ειδικών τομεακών ρυθμίσεων.

Υποομάδα του ΕΔΑ για την ενέργεια

241. Το 2005 υπήρξε σημαντικότατο για τη συνεργασία μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού στον τομέα της ενέργειας δεδομένου ότι ο τομέας αυτός αποτέλεσε προτεραιότητα όχι μόνον για την Επιτροπή αλλά και για πολλές ΕΑΑ. Μετά την σύστασή της το 2004 η εν λόγω υποομάδα συναντήθηκε τρεις φορές το 2005. Δύο τεχνικές συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν τον Απρίλιο και τον Ιούλιο ενώ μια υψηλού

επιπέδου συνάντηση για τους επικεφαλής των αρχών ανταγωνισμού και των ρυθμιστικών αρχών ενέργειας πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο. Οι συναντήσεις της υποομάδας περιστράφηκαν γύρω από το θέμα των υπό εξέλιξη ή ολοκληρωθεισών ερευνών στους τομείς του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας από την Επιτροπή και ορισμένες εθνικές αρχές. Κατά τη συνάντηση του Νοεμβρίου, οι επικεφαλής των ΕΑΑ και των ρυθμιστικών φορέων ενέργειας υποστήριξαν με έμφαση τα αρχικά πορίσματα της ΓΔ Ανταγωνισμού στην τομεακή έρευνα σύμφωνα με το έγγραφο ζητημάτων. Η υποομάδα συζήτησε επίσης τους ορισμούς της αγοράς για τις χονδρικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας. Στην Επιτροπή κοινοποιήθηκαν ορισμένες πολύ σημαντικές υποθέσεις του τομέα της ενέργειας οι οποίες αντιμετωπίζονται σε εθνικό επίπεδο και οι οποίες αφορούν σοβαρότατα θέματα όπως η συμβατότητα των μακροπρόθεσμων συμβάσεων αποκλειστικής προμήθειας φυσικού αερίου με την νομοθεσία της ΕΕ περί ανταγωνισμού ή τις υπερβολικές τιμές στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας.

Υποομάδα του ΕΔΑ για τους σιδηροδρόμους – Δίκτυο Ανταγωνισμού για τις Σιδηροδρομικές Μεταφορές (ΔΑΣΜ)

242. Το ΔΑΣΜ πραγματοποίησε την τρίτη συνάντησή του τον Μάρτιο. Με βάση τις προηγηθείσες συζητήσεις κατέστη δυνατή μια πρώτη ανταλλαγή απόψεων με τους ρυθμιστικούς φορείς των σιδηροδρόμων ως προς τον τρόπο ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ ΕΑΑ και ρυθμιστικών φορέων για το άνοιγμα της αγοράς των σιδηροδρομικών μεταφορών. Η ανταλλαγή απόψεων θα πραγματοποιείται μια φορά το χρόνο. Σκοπός είναι να εντοπισθούν τα σημεία συμφόρησης όσον αφορά τον ανταγωνισμό/ελευθέρωση τόσο στην αγορά εμπορευματικών όσο και στην αγορά επιβατικών μεταφορών και να αποφασισθεί πια αρχή είναι είναι σε κατάλληλη θέση για να αναλάβει δράση. Η συνεργασία μεταξύ ΔΑΣΜ και ρυθμιστικών φορέων έχει ήδη αποδειχθεί καρποφόρα. Η πρόκληση είναι να συνεχισθεί η αναζήτηση τρόπων συνεργασίας και να ληφθούν αποφάσεις για συγκεκριμένες ενέργειες που θα διευκολύνουν σημαντικά την είσοδο νέων ανταγωνιστών και θα βελτιώσουν τον ανταγωνισμό στον εν λόγω τομέα.

Υποομάδα του ΕΔΑ για το περιβάλλον

243. Το 2005, η υποομάδα του ΕΔΑ για το περιβάλλον συζήτησε το έγγραφο της ΓΔ Ανταγωνισμού για τα θέματα ανταγωνισμού στα συστήματα διαχείρισης αποβλήτων το οποίο δημοσιεύθηκε στον δικτυακό τόπο της Γενικής Διεύθυνσης τον Σεπτέμβριο. Το έγγραφο πραγματεύεται θέματα αντιμονοπωλιακής συμπεριφοράς που ενδέχεται να ανακύψουν όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης αποβλήτων ιδίως όσον αφορά τα απόβλητα συσκευασίας, τα αχρηστευμένα αυτοκίνητα και τα ηλεκτρονικά απόβλητα.

Υποομάδα του ΕΔΑ απαρτιζόμενη από ειδικούς στα θέματα κινητών αξιών

244. Η τρίτη ετήσια συνάντηση της εν λόγω υποομάδας του ΕΔΑ πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο. Οι τακτικές επαφές διευκολύνουν τη σύγκλιση στην εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στον τομέα αυτόν τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΕΕ. Η σταθεροποίηση απετέλεσε μείζον θέμα της συνάντησης εκείνης κατά την οποία οι ΕΑΑ αντήλλαξαν πρόσφατες εμπειρίες. Στο πλαίσιο νέας πρωτοβουλίας, παρουσιάστηκαν ορισμένες προκαταρκτικές και θεωρητικές προβλέψεις όσον αφορά τις επιπτώσεις της σταθεροποίησης του τομέα του διακανονισμού συναλλαγών για την ευημερία.

Δ – ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΑΠΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

*max.mobil*¹¹⁶

245. Με απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ακύρωσε την απόφαση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση T-54/99 *max.mobil* κατά Επιτροπής, όπου αναγνωριζόταν ένα γενικό δικαίωμα όσων υποβάλλουν καταγγελίες να προσβάλλουν την άρνηση της Επιτροπής να αναλάβει δράση δυνάμει του άρθρου 86 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ. Στην απόφασή του το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υποστήριξε ότι οι καταγγέλλοντες δυνάμει του άρθρου 86 παράγραφος 3 δεν δύνανται να προσβάλλουν απόφαση της Επιτροπής να μην κινήσει διαδικασία κατά ενός κράτους μέλους διότι μια τέτοια πράξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παράγει δεσμευτικά νομικά αποτελέσματα. Με τον τρόπο αυτόν το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επιβεβαίωσε την πρακτική της Επιτροπής όσον αφορά την διεκπεραίωση των καταγγελιών του άρθρου 86 παράγραφος 3 με τρόπο παρόμοιο προς την προσέγγιση που τηρείται για το άρθρο 226 της συνθήκης ΕΚ.

*ΣΥΦΑΙΤ (Glaxo Greece)*¹¹⁷

246. Με απόφαση της 30ής Μαΐου, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων απέρριψε ως μη αποδεκτό αίτημα για την έκδοση προδικαστικής απόφασης εκ μέρους της ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού για την ερμηνεία του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ όσον αφορά το παράλληλο εμπόριο φαρμακευτικών παρασκευασμάτων. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφάνθηκε ότι η ελληνική εθνική αρχή ανταγωνισμού δεν συνιστά δικαστήριο κατά την έννοια του άρθρου 234 της συνθήκης ΕΚ. Στο συμπέρασμα αυτό κατέληξε με βάση μια σειρά στοιχείων που θεωρήθηκαν ως ενιαίο σύνολο, μεταξύ των οποίων η έλλειψη επαρκών εγγυήσεων για την πλήρη ανεξαρτησία της ελληνικής ΕΑΑ και, ακόμη σημαντικότερο, το ότι μια αρχή ανταγωνισμού μπορεί να απολέσει την ιδιότητά της αυτή με απόφαση της Επιτροπής βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.

*Ειδικός γραφίτης*¹¹⁸

247. Με απόφαση της 15ης Ιουνίου, η οποία αφορά κατά κύριο λόγο την επιβολή προστίμων, το Πρωτοδικείο υποστήριξε την ουσία των συμπερασμάτων και του σκεπτικού της απόφασης της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2002 για δύο συμπράξεις στον τομέα του ειδικού γραφίτη.
248. Το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε, όσον αφορά την έννοια της «επιχείρησης», ότι η Επιτροπή δύναται εν γένει να θεωρεί ότι μια θυγατρική κατά 100% επιχείρηση ακολουθεί ουσιαστικά τις οδηγίες της μητρικής επιχείρησης χωρίς να πρέπει να ελέγχει αν η μητρική επιχείρηση έχει όντως ασκήσει την εξουσία αυτή.

¹¹⁶ Υπόθεση C-141/02 P Επιτροπή κατά T-Mobile Austria GmbH.

¹¹⁷ Υπόθεση C-53/03 Συνεταιρισμός Φαρμακοποιών Αιτωλίας και Ακαρνανίας (Συφαιτ) και λοιποί κατά GlaxoSmithKline AEVE.

¹¹⁸ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-71/03, T-74/03, T-87/03 και T-91/03 *Tokai, Intech EDM και SGL Carbon κατά Επιτροπής*.

249. Το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι κατά την εκτίμηση του μεριδίου εκάστου των συμμετεχόντων σε μια παγκόσμια σύμπραξη καθορισμού τιμών και, ως εκ τούτου, κατά τον προσδιορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου που θα επιβληθεί σε καθέναν από αυτούς, η Επιτροπή δικαιούται να χρησιμοποιήσει ως σημεία αναφοράς τον παγκόσμιο κύκλο εργασιών του προϊόντος και τα μερίδια αγοράς.
250. Το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε ότι, βάσει της αρχής της εδαφικότητας, δεν υφίσταται σύγκρουση στην άσκηση από μέρους της Επιτροπής και των αρχών των ΗΠΑ της εξουσίας επιβολής προστίμων σε επιχειρήσεις που παραβαίνουν τους κανόνες ανταγωνισμού του ΕΟΧ και των Ηνωμένων Πολιτειών. Η Επιτροπή συνεπώς δεν παραβαίνει την αρχή του “*ne bis in idem*” εάν επιβάλει πρόστιμα σε επιχειρήσεις για συγκεκριμένη παράβαση εφόσον έχουν ήδη επιβληθεί πρόστιμα στις ΗΠΑ για την ίδια παράβαση, ακόμη και αν η Επιτροπή έλαβε ως βάση τα παγκόσμια μερίδια αγοράς και τον παγκόσμιο κύκλο εργασιών για τον καθορισμό των προστίμων.
251. Όσον αφορά τις ελαφρυντικές περιστάσεις, το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται κατά κανένα τρόπο να μειώσει ένα πρόστιμο λόγω του τερματισμού μιας έκδηλης παράβασης ανεξάρτητα από το εάν η παράβαση έπαυσε πριν ή μετά τις έρευνές της.
252. Μείωση προστίμων, ωστόσο, χορηγήθηκε για τρεις λόγους. Πρώτον, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ένα πραγματολογικό σφάλμα όσον αφορά τον κύκλο εργασιών ενός των αποδεκτών της απόφασης. Δεύτερον, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι η συμπεριφορά ενός των μελών της σύμπραξης δεν ήταν τόσο διαφορετική από την συμπεριφορά δύο άλλων μελών. Μείωσε, λοιπόν, το ύψος της αντίστοιχης αύξησης του προστίμου για την εταιρεία αυτή λόγω επιβαρυντικών στοιχείων, από 50 % σε 35%. Τρίτον, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι, όταν μια επιχείρηση διασπάται πριν την έκδοση απαγορευτικής απόφασης, το ανώτατο ύψος του προστίμου πρέπει να εφαρμόζεται χωριστά στις απορρέουσες νέες διακριτές οντότητες. Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο μείωσε το ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε στην μικρότερη επιχείρηση. Μια από τις εταιρείες έκανε προσφυγή κατά της απόφασης¹¹⁹.

*Προμονωμένοι σωλήνες*¹²⁰

253. Με απόφαση της 28ης Ιουνίου, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων απέρριψε όλες τις προσφυγές κατά των αποφάσεων του Πρωτοδικείου, της 20ής Μαρτίου 2002¹²¹ σχετικά με την απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση των προμονωμένων σωλήνων. Για πρώτη φορά το Δικαστήριο επιβεβαίωσε τη

¹¹⁹ Υπόθεση C-328/05 P SGL Carbon κατά Επιτροπής.

¹²⁰ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P. *Dansk Rørindustri κ. ά. κατά Επιτροπής*.

¹²¹ Υποθέσεις T-21/99 *Dansk Rørindustri κατά Επιτροπής* [2002] Συλλογή II-1681, υπόθεση T-9/99 *HFB κ. ά. κατά Επιτροπής* [2002] Συλλογή II-1487, υπόθεση T-17/99 *KE KELIT κατά Επιτροπής* [2002] Συλλογή II-1647, υπόθεση T-23/99 *LR AF 1998 κατά Επιτροπής* [2002] Συλλογή II-1705, υπόθεση T-15/99 *Brugg Rohrsysteme κατά Επιτροπής* [2002] Συλλογή II-1613, υπόθεση T-16/99 *Lögstör Rör κατά Επιτροπής* [2002] Συλλογή II-1633 και υπόθεση T-31/99 *ABB Asea Brown Boveri κατά Επιτροπής* [2002] Συλλογή II-1881.

νομιμότητα της μεθόδου καθορισμού προστίμων της Επιτροπής που περιγράφεται στις κατευθυντήριες γραμμές του 1998 για τα πρόστιμα¹²².

254. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η εφαρμογή μιας τέτοιας μεθόδου δεν αντίκειται στην αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Υπογράμμισε ότι η Επιτροπή διαθέτει μεγάλη διακριτική ευχέρεια στον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού, ιδίως όσον αφορά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων. Η ορθή εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ προϋποθέτει την δυνατότητα της Επιτροπής να προσαρμόζει ανά πάσα στιγμή το ύψος των προστίμων ανάλογα προς τις ανάγκες της πολιτικής αυτής. Οι επιχειρήσεις που είναι αναμεμιγμένες σε διοικητική διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας είναι δυνατή η επιβολή προστίμων δεν μπορούν να έχουν τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι η Επιτροπή δεν θα υπερβεί το επίπεδο των προστίμων που είχαν επιβληθεί παλαιότερα ή ότι θα χρησιμοποιηθεί μια συγκεκριμένη μέθοδος υπολογισμού των προστίμων.
255. Επιπλέον, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η νέα μέθοδος υπολογισμού προστίμων που περιλαμβάνεται στις κατευθυντήριες γραμμές ήταν ευλόγως προβλέψιμη για επιχειρήσεις όπως οι υποβάλλουσες την προσφυγή, κατά τον χρόνο διάπραξης των επίμαχων παραβάσεων. Επομένως, δεν παραβιάστηκε η αρχή της μη αναδρομικότητας. Επιπλέον, το Δικαστήριο δήλωσε ότι περιγράφοντας στις κατευθυντήριες γραμμές την μέθοδο που προτίθεται να εφαρμόσει κατά τον υπολογισμό προστίμων, η Επιτροπή κινήθηκε εντός του νομικού της πλαισίου και δεν υπερέβη τα όρια της διακριτικής ευχέρειας που της παραχώρησε ο νομοθέτης.

*Ανοξείδωτος χάλυβας (προσαύξηση κράματος)*¹²³

256. Με αποφάσεις της 14ης Ιουλίου το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων απέρριψε τις προσφυγές κατά των αποφάσεων του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 2001¹²⁴, οι οποίες υποστήριζαν σε μεγάλο βαθμό την απόφαση της Επιτροπής της 21ης Ιανουαρίου 1998¹²⁵ για την επιβολή προστίμου σε έξι παραγωγούς πλατέων προϊόντων από ανοξείδωτο χάλυβα που καλύπτουν πάνω από το 80% της ευρωπαϊκής παραγωγής, για παράβαση του άρθρου 65 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Η παράβαση συνίστατο σε συνεννοημένη αύξηση των τιμών του ανοξείδωτου χάλυβα μέσω της μεταβολής της μεθόδου υπολογισμού της προσαύξησης κράματος.
257. Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η Επιτροπή δεν δύναται να θεωρήσει ως δεδομένο ότι μια μητρική επιχείρηση που έχει αποκτήσει τη θυγατρική άλλης επιχείρησης και αναλαμβάνει ρητά την ευθύνη για τις πράξεις της εν λόγω θυγατρικής παραιτείται της άσκησης των δικαιωμάτων υπεράσπισής της για την συμπεριφορά της θυγατρικής πριν την μεταβίβασή της. Το Δικαστήριο επανέλαβε, εκτός αυτού, ότι η

¹²² Ανακοίνωση της Επιτροπής - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17 και του άρθρου 65 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚΑΧ (ΕΕ C 9 της 14.1.1998, σ. 3).

¹²³ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-65/02 P και C-73/02 P Thyssen Krupp Stainless και Thyssen Krupp Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής και υπόθεση C-57/02 P Acerinox κατά Επιτροπής.

¹²⁴ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-45/98 και T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής* [2001] Συλλογή II-3757 και υπόθεση T-48/98 *Acerinox κατά Επιτροπής* [2001] Συλλογή II-3859.

¹²⁵ Υπόθεση COMP/35.814 *Προσαύξηση κράματος* (ΕΕ L 100 της 1.4.1998, σ. 55) Για μια διεξοδική περιγραφή της απόφασης βλ. Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού του 1998.

ρητή παραδοχή της παράβασης, επιπλέον της απλής παραδοχής της φύσεως των περιστατικών, δύναται να οδηγήσει σε πρόσθετη μείωση του προστίμου βάσει της ανακοίνωσης περί επιείκειας του 1996.

SAS¹²⁶

258. Με απόφαση της 18ης Ιουλίου το Πρωτοδικείο απέρριψε όλα τα επιχειρήματα της SAS υπέρ της ακύρωσης ή της μείωσης του προστίμου που της επιβλήθηκε από την Επιτροπή με απόφαση της 18ης Ιουλίου 2001 με την οποία διαπιστώθηκε ότι η SAS και η Maersk Air παρέβησαν το άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ συνάπτοντας σειρά συμφωνιών καταμερισμού της αγοράς.
259. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή ήταν απολύτως δικαιολογημένη να θεωρήσει την παράβαση ως «σοβαρότατη» για τους σκοπούς της επιβολής προστίμων, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της παράβασης (ουσιώδες κριτήριο), την γεωγραφική της έκταση (δεδομένου ότι καλύπτει τα δρομολόγια προς και από τη Δανία) και τα αισθητά της αποτελέσματα στην αγορά. Όσον αφορά τη διάρκειά της, το Πρωτοδικείο αποφάσισε ότι η Επιτροπή δικαίως εξέλαβε την ημερομηνία σύναψης της συμφωνίας ως την ημερομηνία έναρξης της παράβασης μολονότι αυτή τέθηκε σε εφαρμογή αργότερα. Το Πρωτοδικείο αποφάσισε επίσης ότι για τους σκοπούς της συνεκτίμησης ελαφρυντικών στοιχείων, δεν λαμβάνεται υπόψη η προθυμία μιας επιχείρησης να συνεργασθεί, αλλά μόνον ο βαθμός στον οποίο πραγματικά συνεργάστηκε.

*Σύμπραξη στον τομέα του ζύθου στο Λουξεμβούργο*¹²⁷

260. Με απόφαση της 27ης Ιουλίου το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε καθ' ολοκληρίαν την απόφαση της Επιτροπής της 5ης Δεκεμβρίου 2001 με την οποία επιβάλλονται πρόστιμα για μακροχρόνια σύμπραξη συσταθείσα με ρητή συμφωνία για τις πωλήσεις ζύθου στο Λουξεμβούργο. Το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε εξάλλου, την πάγια νομολογία βάσει της οποίας δεν απαιτείται η απόδειξη της ύπαρξης αποτελεσμάτων όταν η παράβαση έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι για τους σκοπούς της επιβολής προστίμων, και μόνον λόγω της φύσεώς της η παράβαση αυτή θα θεωρείτο σοβαρότατη, παρά το γεγονός ότι αφορούσε μόνον ένα κράτος μέλος, δηλαδή το Λουξεμβούργο.

*Daimler Chrysler*¹²⁸

261. Στην απόφαση που εξέδωσε στις 15 Σεπτεμβρίου το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε εν μέρει την απόφαση της Επιτροπής της 10ης Οκτωβρίου 2001 στην υπόθεση Mercedes-Benz¹²⁹ στην οποία η Επιτροπή έκρινε ότι η DaimlerChrysler AG είχε παραβεί η ίδια ή μέσω των βελγικών και ισπανικών θυγατρικών της τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ. Η απόφαση επέβαλε πρόστιμο άνω των 71 εκατ. ευρώ στην DaimlerChrysler για τρεις διαφορετικές παραβάσεις. Πρώτον, η DaimlerChrysler είχε δώσει στους γερμανούς αντιπροσώπους της την εντολή να πωλούν νέα

¹²⁶ Υπόθεση T-241/01 - SAS κατά Επιτροπής.

¹²⁷ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-49/02, T-50/02, T-51/02 *Brasserie nationale κατά Επιτροπής*.

¹²⁸ Υπόθεση T-325/01 - DaimlerChrysler AG κατά Επιτροπής.

¹²⁹ Βλέπε Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού 2001, σ. 187.

αυτοκίνητα μόνον σε πελάτες της δικής τους συμβατικής περιοχής ούτως ώστε να αποφεύγεται ο ανταγωνισμός με άλλα μέλη του ιδίου δικτύου και να ζητούν την προκαταβολή ποσού ίσου προς το 15% της τιμής του οχήματος για παραγγελίες νέων αυτοκινήτων από πελάτες εκτός της περιοχής τους. Δεύτερον, η DaimlerChrysler είχε εμποδίσει τους γερμανούς και ισπανούς αντιπροσώπους της να προμηθεύουν αυτοκίνητα σε εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης ελλείψει συγκεκριμένου πελάτη, πράγμα που εμπόδιζε τις εταιρείες αυτές να διαθέτουν απόθεμα παραδοτέων οχημάτων για τις συναπτόμενες συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης. Τρίτον, η DaimlerChrysler συμμετείχε, μέσω της κατά 100% βελγικής θυγατρικής της σε συμφωνίες περιορισμού των εκπτώσεων προς νέους αγοραστές αυτοκινήτων στο Βέλγιο.

262. Μετά την προσφυγή την οποία υπέβαλε η DaimlerChrysler, το Πρωτοδικείο ακύρωσε τις αποφάσεις όσον αφορά τις δύο πρώτες παραβάσεις που αφορούν την Γερμανία και την Ισπανία.
263. Όσον αφορά την εικαζόμενη αντιανταγωνιστική συμπεριφορά της εταιρείας αυτής στη Γερμανία, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι οι συμφωνίες διανομής της DaimlerChrysler στη Γερμανία εμπίπτουν στον ορισμό των αυθεντικών συμφωνιών πρακτορείας και ως εκ τούτου, εκτός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό αφού έλαβε υπόψη ότι οι γερμανοί πράκτορες δεν καθίστανται ιδιοκτήτες των οχημάτων τα οποία πωλούν εξ ονόματος και για λογαριασμό της DaimlerChrysler σε τελικούς καταναλωτές. Πέραν αυτού, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ούτε οι επενδύσεις των πρακτόρων ειδικά για την συγκεκριμένη αγορά που αναφέρονται στην απόφαση της Επιτροπής, ούτε οι άλλες υποχρεώσεις εξυπηρέτησης που τους επιβάλλονται, όπως οι επισκευές στο πλαίσιο της εγγύησης και η εξυπηρέτηση μετά την πώληση, συνεπάγονται εμπορικούς κινδύνους τέτοιας κλίμακας ώστε η εμπορική σχέση να ισοδυναμεί με συμφωνία εμπίπτουσα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 81.
264. Όσον αφορά την συμπεριφορά της DaimlerChrysler στην Ισπανία, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι βάσει της ισπανικής νομοθεσίας κάθε εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης πρέπει να διαθέτει ήδη έναν συγκεκριμένο πελάτη για την σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά τον χρόνο απόκτησης του οχήματος. Το είδος συμπεριφοράς για το οποίο επέβαλε κυρώσεις η Επιτροπή, συνεπώς, οφείλεται στην ισχύουσα εθνική νομοθεσία και δεν είναι αποτέλεσμα της εφαρμογής συμφωνίας αντίθετης προς τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ.
265. Το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε το ύψους 9,8 εκατ. ευρώ πρόστιμο για τη συμμετοχή της DaimlerChrysler, μέσω της βελγικής κατά 100% θυγατρικής της, σε συμφωνία διατήρησης των τιμών λιανικής με τους βέλγους αντιπροσώπους της. Η εν λόγω συμφωνία απέβλεπε στον περιορισμό του ανταγωνισμού σε επίπεδο τιμών στο Βέλγιο με την εισαγωγή μέτρων διαπίστωσης και αποτροπής της χορήγησης εκπτώσεων άνω του 3%, ειδικά για την κλάση αυτοκινήτων E.

266. Με αποφάσεις της 25ης Οκτωβρίου και της 6ης Δεκεμβρίου, το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε την απόφαση της Επιτροπής της 5ης Δεκεμβρίου 2001 στην υπόθεση της σύμπραξης στην βελγική αγορά ζύθου, απορρίπτοντας τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι Danone και Haacht. Μόνον το πρόστιμο της Danone μειώθηκε κάπως εξαιτίας της έλλειψης αιτιώδους σχέσεως μιας εκ των περιστάσεων που η Επιτροπή θεώρησε ως επιβαρυντικές με την επέκταση της σύμπραξης.
267. Η απόφαση έχει ιδιαίτερη σημασία όσον αφορά την επιβαρυντική περίπτωση της υποτροπής. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η υποτροπή δικαιολογεί πολύ μεγάλη αύξηση του προστίμου. Αποφάσισε ότι υποτροπή υφίσταται όταν υπάρχουν προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής με τις οποίες διαπιστώνεται παράβαση χωρίς, ωστόσο, να επιβάλλεται πρόστιμο και επιβεβαίωσε ότι αποφάσεις που εκδόθηκαν πριν από μεγάλο χρονικό διάστημα δύναται να αποτελέσουν κατάλληλη βάση για υποτροπή. Το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε, εξάλλου, ότι δεν υφίσταται υποχρέωση προσδιορισμού της σχετικής αγοράς για παραβάσεις ανά αντικείμενο και ότι μείωση προστίμου για συνεργασία δεν χορηγείται για απαντήσεις οι οποίες δεν βαίνουν πέραν των πληροφοριών τις οποίες υποχρεούται να παράσχει η επιχείρηση μετά από αίτηση παροχής πληροφοριών. Κατά συνέπεια, δεν υφίσταται δικαίωμα μείωσης προστίμου για την παροχή πραγματολογικών απαντήσεων σε ερωτήματα που έχει θέσει η Επιτροπή στο πλαίσιο μιας αίτησης παροχής πληροφοριών σχετικά με τις ημερομηνίες πραγματοποίησης συναντήσεων και την ταυτότητα των συμμετεχόντων σε αυτές.

*Βιταμίνες*¹³¹

268. Με απόφαση της 6ης Οκτωβρίου το Πρωτοδικείο ακύρωσε απόφαση της Επιτροπής της 21ης Νοεμβρίου 2001 στην υπόθεση για τις βιταμίνες, σε σχέση με τις εταιρείες Sumitomo Chemical Co Ltd και Sumika Fine Chemicals Ltd. Στις εν λόγω εταιρείες απευθυνόταν απόφαση με την οποία διαπιστωνόταν παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού. Ωστόσο η Επιτροπή δεν επέβαλε πρόστιμο στις δύο αυτές εταιρείες διότι η παράβαση είχε παραγραφεί.
269. Το Πρωτοδικείο δήλωσε ότι υπό τις συνθήκες αυτές η Επιτροπή δικαιούται να εκδώσει απόφαση για τη διαπίστωση παρελθούσας παράβασης υπό τον όρο ότι έχει έννομο συμφέρον να το πράξει. Σχετικά με την υπόθεση, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι δεν δύναται να συναχθεί από την απόφαση αν η Επιτροπή όντως εξέτασε εάν είχε έννομο συμφέρον να εκδώσει απόφαση για τη διαπίστωση παραβάσεων τις οποίες οι αιτούντες είχαν ήδη τερματίσει και ότι, εκτός αυτού, η Επιτροπή δεν είχε αποδείξει στο Πρωτοδικείο την ύπαρξη τέτοιου έννομου συμφέροντος.

¹³⁰

¹³¹

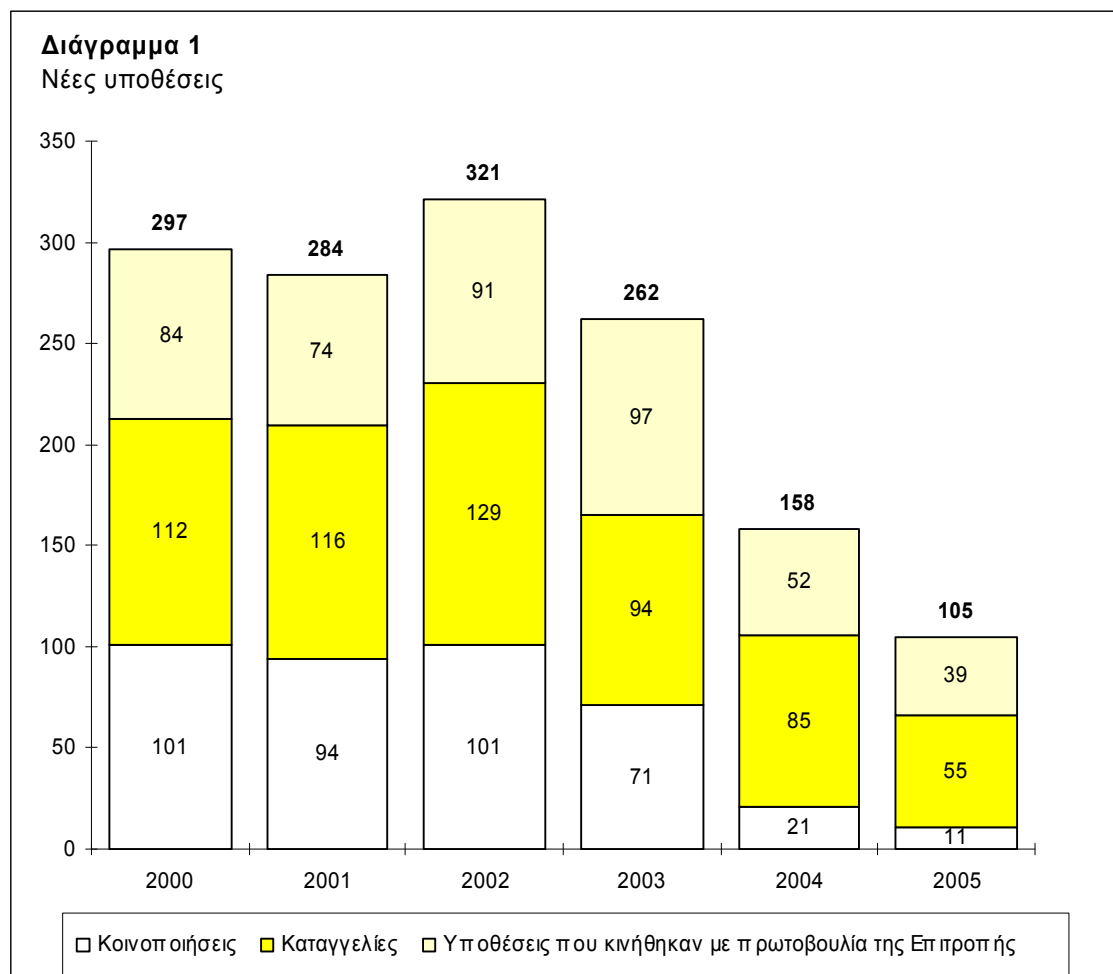
Υπόθεση T-38/02 Groupe Danone κατά Επιτροπής και υπόθεση T-48/02 Haacht κατά Επιτροπής.
Συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-22/02 και T-23/02 Sumitomo Chemical Co. Ltd και Sumika Fine Chemicals Co. Ltd κατά Επιτροπής.

270. Σε τέσσερις αποφάσεις που εκδόθηκαν στις 29 Νοεμβρίου, το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε την αξιολόγηση της Επιτροπής και απέρριψε όλες τις αιτήσεις ακύρωσης ή μείωσης των προστίμων που είχαν επιβληθεί σε μια σύμπραξη καθορισμού τιμών και κατανομής της αγοράς στον τομέα του φωσφορικού ψευδάργυρου, μιας αντιδιαβρωτικής ορυκτής χρωστικής ουσίας χρησιμοποιούμενης ευρέως στην παρασκευή βιομηχανικών χρωμάτων. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι λόγω της σοβαρότητας και της διάρκειας της παράβασης τα πρόστιμα ήταν δικαιολογημένα και ότι είχαν υπολογισθεί με τον κατάλληλο τρόπο.
271. Οι ενδιαφερόμενες εταιρείες ήταν MME και τα πρόστιμα αντιπροσώπευαν σημαντικό ποσοστό του παγκόσμιου κύκλου εργασιών τους. Το Πρωτοδικείο επικύρωσε τον χαρακτηρισμό της παράβασης ως «σοβαρότατης», την άνω της τετραετίας διάρκεια της σύμπραξης και την «διακριτική μεταχείριση» που επιφυλάχθηκε στις επιχειρήσεις.
272. Στην υπόθεση *Britannia*, το Πρωτοδικείο δήλωσε ότι κατά τον προσδιορισμό του ανώτατου ορίου του προστίμου ως το 10% του κύκλου εργασιών, όπως ορίζει το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 17, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να αναφερθεί στον κύκλο εργασιών του οικονομικού έτους που προηγήθηκε της απόφασης επιβολής προστίμου. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι την εποχή εκείνη ο σχετικός κύκλος εργασιών της *Britannia* ήταν ανύπαρκτος δεδομένου ότι τελούσε υπό καθεστώς αναστολής της εμπορικής δραστηριότητας. Αντ' αυτού, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση, η Επιτροπή είχε δίκαιο να βασισθεί στον πλέον πρόσφατο κύκλο εργασιών που αντιστοιχούσε σε ένα «πλήρες» έτος οικονομικής δραστηριότητας, δηλαδή το οικονομικό έτος που έληγε στις 30 Ιουνίου 1996 και όχι στις 30 Ιουνίου 2001.

¹³²

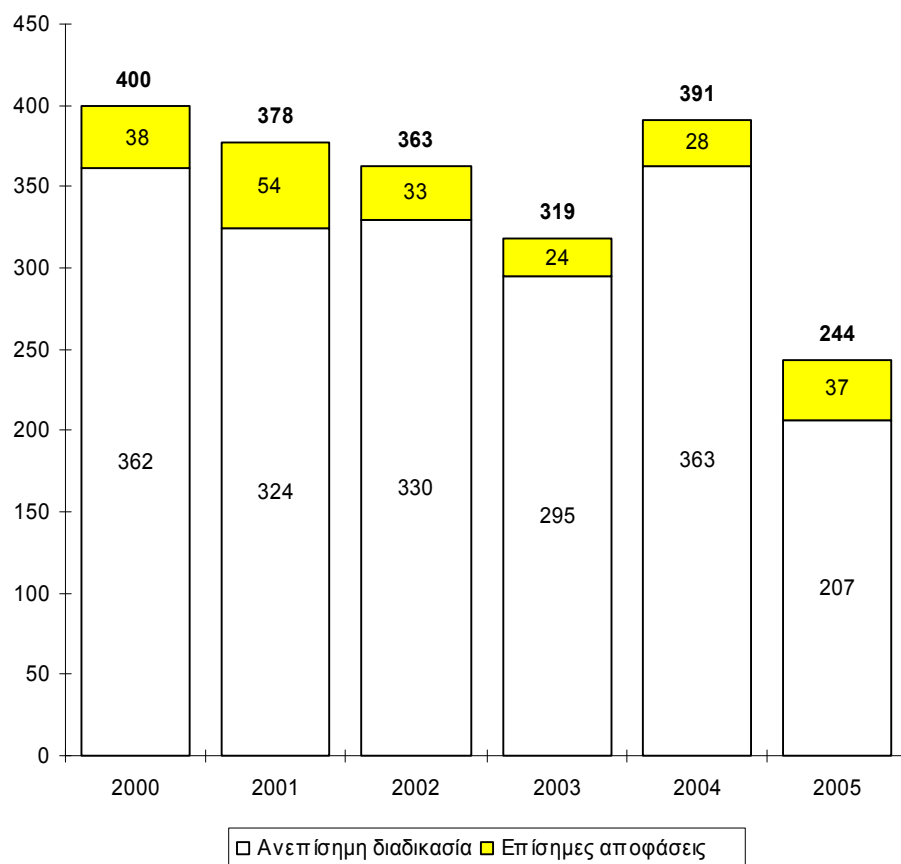
Υποθέσεις T-33/02 *Britannia Alloys & Chemicals Limited*, T-52/02 *Société Nouvelle des Couleurs Zinciques S.A.*, T-62/02 *Union Pigments AS* και T-64/02 *Hans Heubach GmbH & Co KG*.

Ε – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ

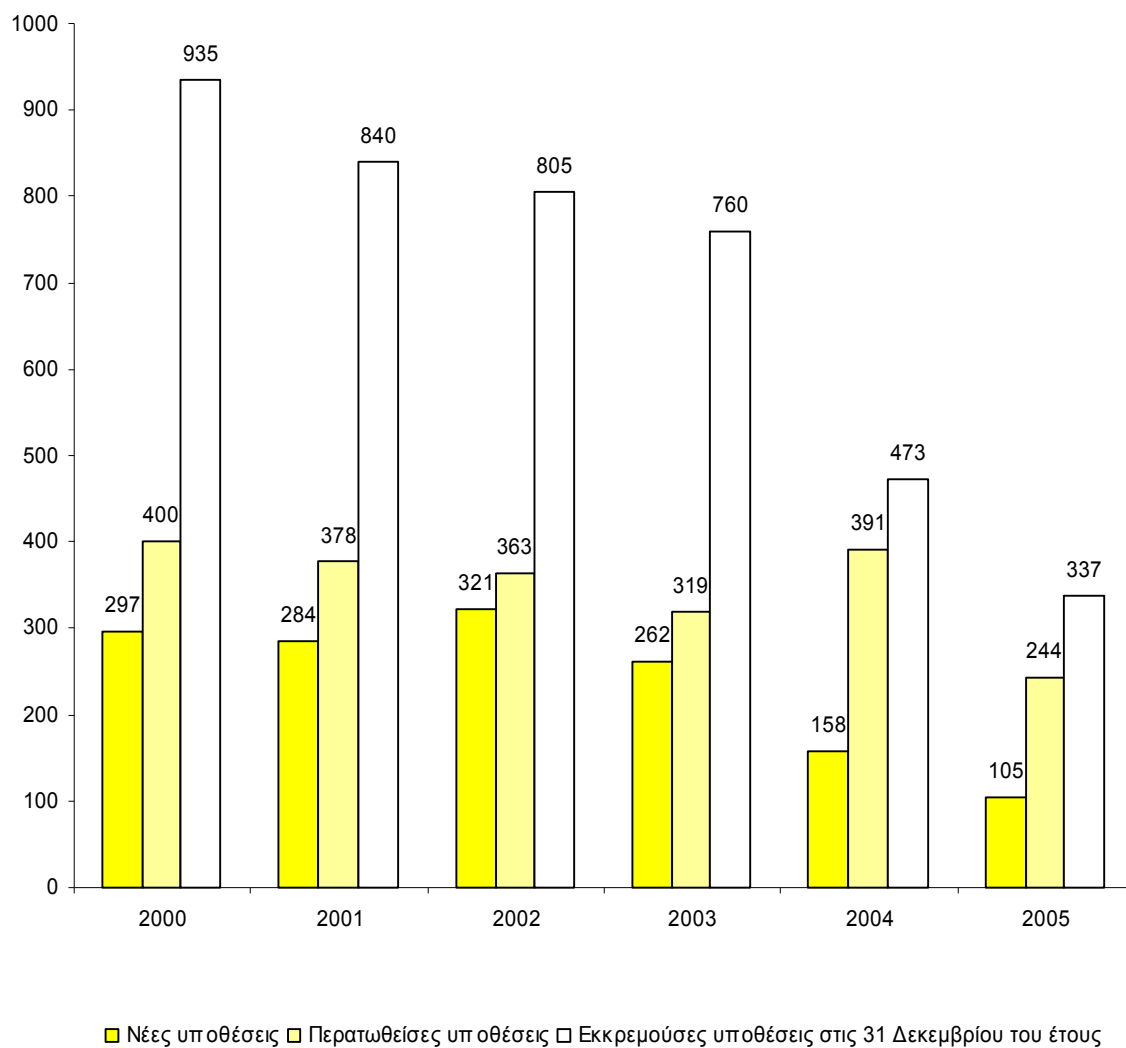
Διάγραμμα 2

Περατωθείσες υποθέσεις

Διάγραμμα 3

Εξέλιξη του αριθμού των εκκρεμουσών υποθέσεων κατά το τέλος του έτους

II – Έλεγχος συγκεντρώσεων

273. Ο αριθμός συγκεντρώσεων και εξαγορών που κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή αυξήθηκε σημαντικά, 313 υποθέσεις σε σύγκριση με 249 κατά το προηγούμενο έτος.
274. Συνολικά η Επιτροπή έλαβε 296 τελικές αποφάσεις. Οι 291 ήταν αποφάσεις έγκρισης μετά από αρχική έρευνα («πρώτη φάση»). Από αυτές, 15 ήταν εγκρίσεις υπό όρους και 167 αποφάσεις (57%) ελήφθησαν σύμφωνα με την απλοποιημένη διαδικασία. Η Επιτροπή έλαβε 5 αποφάσεις μετά από έρευνες σε βάθος («δεύτερη φάση»). Από αυτές, καμία δεν ήταν απαγόρευση, δύο ήταν εγκρίσεις χωρίς όρους και τρεις ήταν αποφάσεις έγκρισης υπό όρους. Επιπλέον, η Επιτροπή παρέπεμψε επτά υποθέσεις στις εθνικές αρχές ανταγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου (ο «κανονισμός συγκεντρώσεων»)¹³³. Η Επιτροπή έλαβε επίσης 14 αιτήσεις σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4 του κανονισμού συγκεντρώσεων, 27 αιτήσεις σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5 καθώς και 4 αιτήσεις σύμφωνα με το άρθρο 22. Για περισσότερες λεπτομέρειες όσον αφορά το αποτέλεσμα των εν λόγω αιτήσεων βλέπε τμήμα 3 στη συνέχεια.
275. Παρά τον συνολικά υψηλό αριθμό των κοινοποιήσεων, η Επιτροπή έλαβε μόνο πέντε αποφάσεις σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού συγκεντρώσεων. Καμία απόφαση απαγόρευσης δεν ελήφθη βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 3. Επιπλέον, τρεις κοινοποιήσεις ανακλήθηκαν από τα μέρη της κοινοποίησης στη δεύτερη φάση.
276. Το ποσοστό των κοινοποιήσεων συγκεντρώσεων που κατέληξαν σε απόφαση απαγόρευσης παραμένει χαμηλό, κατά μέσο όρο περίπου 1 ή 2% εάν συμπεριληφθούν και οι ανακλήσεις στη δεύτερη φάση. Δεν υπάρχει σαφής ανοδική ή καθοδική τάση όσον αφορά τον κίνδυνο απόφασης απαγόρευσης (ή ανάκλησης στη δεύτερη φάση) που διατρέχουν τα μέρη μιας κοινοποίησης, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 1 – Απαγορεύσεις και ανακλήσεις δεύτερης φάσης, 1995-2005

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Σύνολο
Κοινοποιήσεις	110	131	172	235	292	345	335	279	212	249	313	2673
Απαγορεύσεις	1			1	2	3	1	2	1	2	0	13
Ανακλήσεις δεύτερης φάσης	0	1	0	4	5	6	4	1	0	2	3	26
Κανονιστικός κίνδυνος	0.9%	0.7%	0%	2.1%	2.4%	2.6%	1.5%	1%	0.5%	1.6%	1.0%	1.4%

¹³³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου της 20ής Ιανουαρίου 2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 24 της 29.1.2004).

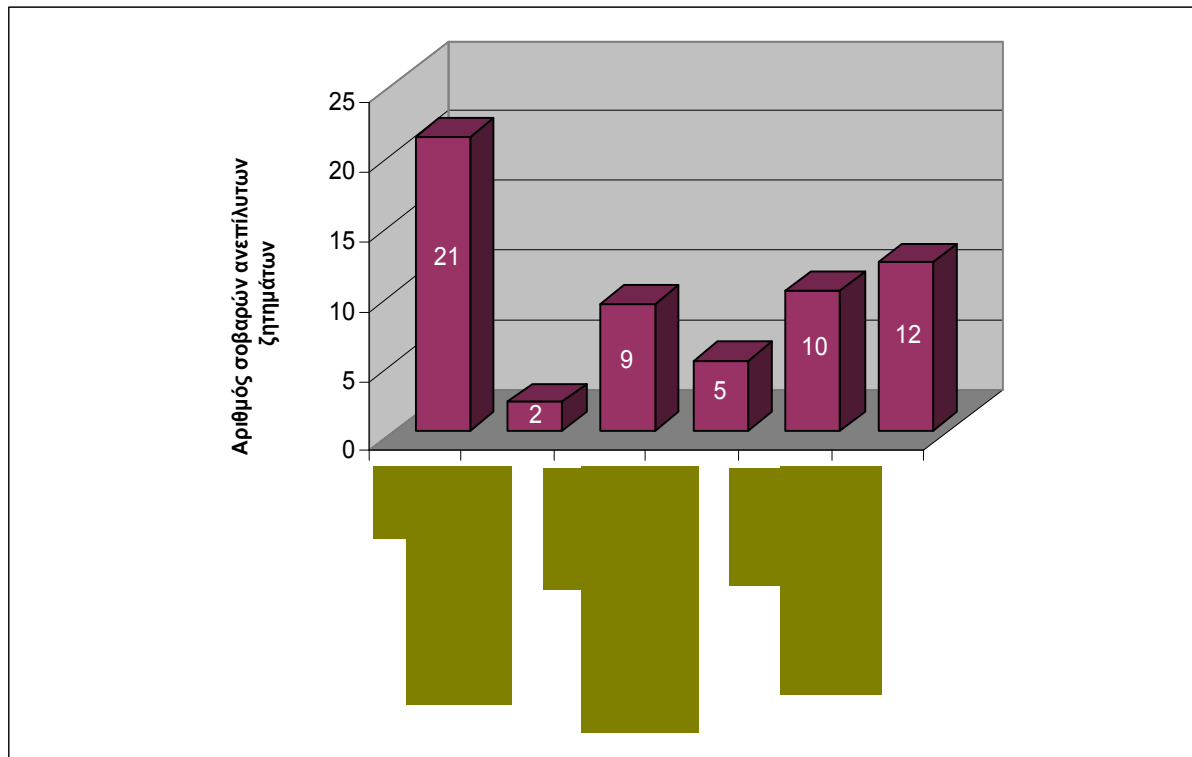
A – ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

1. ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

277. Η Μελέτη Διορθωτικών Μέτρων σε υποθέσεις συγκεντρώσεων δημοσιεύθηκε στις 21 Οκτωβρίου. Πρόκειται για σημαντική προσπάθεια εκ των υστέρων εκτίμησης με σκοπό την αναθεώρηση του καθορισμού και της τήρησης των δεσμεύσεων σε υποθέσεις συγκεντρώσεων που έγιναν δεκτές από την Επιτροπή για την πενταετία 1996 - 2000. Οι στόχοι της μελέτης ήταν να προσδιοριστούν αναδρομικά, δηλαδή τρία έως πέντε έτη μετά την απόφαση της Επιτροπής: (i) τα ενδεχόμενα σοβαρά ζητήματα που προκύπτουν όσον αφορά τον καθορισμό και την εφαρμογή των διορθωτικών μέτρων· (ii) η αποτελεσματικότητα της πολιτικής της Επιτροπής όσον αφορά τα διορθωτικά μέτρα σε υποθέσεις συγκεντρώσεων κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς· και (iii) οι δυνατότητες για περαιτέρω βελτίωση της πολιτικής και πρακτικής που εφαρμόζει η Επιτροπή όσον αφορά τα διορθωτικά μέτρα στις υποθέσεις συγκεντρώσεων.
278. Στη μελέτη αναλύονται 40 αποφάσεις της Επιτροπής, που περιελάμβαναν 96 διαφορετικά διορθωτικά μέτρα. Τα εν λόγω 96 διορθωτικά μέτρα αντιστοιχούν στο 42% των 227 διορθωτικών μέτρων που ενέκρινε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της εν λόγω πενταετούς περιόδου αναφοράς και αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα όσον αφορά τα είδη των διορθωτικών μέτρων που έγιναν αποδεκτά, τον αριθμό διορθωτικών μέτρων που εγκρίθηκαν στην πρώτη φάση ή μετά από έρευνα σε βάθος στη δεύτερη φάση, και τους διαφορετικούς βιομηχανικούς τομείς που αφορούσαν οι υποθέσεις.
279. Μια ομάδα χειριστών υποθέσεων πραγματοποίησε 145 συνεντεύξεις με άτομα που συμμετείχαν στον καθορισμό και την εφαρμογή των διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των μερών που ανέλαβαν δεσμεύσεις (40 συνεντεύξεις), αγοραστών (61 συνεντεύξεις), εκκαθαριστών (37 συνεντεύξεις) και πελατών και ανταγωνιστών (7 συνεντεύξεις). Ως εκ τούτου η μελέτη παρείχε στις επιχειρήσεις και στους νομικούς κύκλους μια ευπρόσδεκτη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους στην Επιτροπή για όλα τα θέματα σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα σε υποθέσεις συγκεντρώσεων, έχοντας την ασφάλεια της πλήρους ανωνυμίας.
280. Η συντριπτική πλειονότητα των διορθωτικών μέτρων που εξετάστηκαν – 84 σε σύνολο 96 – ήταν δεσμεύσεις εκποίησης. Τα ευρήματα της μελέτης επιβεβαίωσαν τη σημασία διαφόρων στοιχείων της πρακτικής που άρχισε να εφαρμόζει η Επιτροπή από το 2000 όσον αφορά τα διορθωτικά μέτρα σε υποθέσεις συγκεντρώσεων, δηλαδή μετά την περίοδο αναφοράς του επιλεγμένου δείγματος, όπως της ανακοίνωσης για τα διορθωτικά μέτρα και των υποδειγμάτων κειμένων δεσμεύσεων. Ωστόσο, η μελέτη εντόπισε επίσης σειρά σημαντικών προβλημάτων όσον αφορά το καθορισμό και την εφαρμογή των αναλυθέντων διορθωτικών μέτρων τα οποία χρήζουν μεγαλύτερης προσοχής.
281. Ο πίνακας I στη συνέχεια παρουσιάζει τον αριθμό και το είδος των εν λόγω σοβαρών και ανεπίλυτων προβλημάτων καθορισμού και/ή εφαρμογής τα οποία συνάντησε η μελέτη στα διάφορα στάδια ύπαρξης των αναλυθέντων διορθωτικών μέτρων που κατά πάσα πιθανότητα μείωσαν την αποτελεσματικότητα των

διορθωτικών μέτρων όσον αφορά την αποκατάσταση των όρων αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Από τα ζητήματα αυτά, το συχνότερο πρόβλημα ήταν η ασαφής οριοθέτηση των εκποιούμενων δραστηριοτήτων, στη συνέχεια η επιλογή ακατάλληλων αγοραστών, η εσφαλμένη απόσπαση περιουσιακών στοιχείων και η μερική μεταβίβαση των εκποιηθεισών δραστηριοτήτων στο νέο ιδιοκτήτη.

Πίνακας Ι – Αριθμός σοβαρών ανεπίλυτων προβλημάτων

282. Στη μελέτη αναλύονται δέκα μεμονωμένες δεσμεύσεις για την παροχή πρόσβασης που σχεδιάστηκαν με σκοπό τη διατήρηση πραγματικού ή δυνητικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, προλαμβάνοντας τον αποκλεισμό των ενδιαφερομένων από ζωτικής σημασίας υποδομής τεχνολογία ή ΔΔΙ ή εκχωρώντας αποκλειστικά δικαιώματα. Τα εν λόγω διορθωτικά μέτρα πρόσβασης παρουσίασαν σειρά σοβαρών προβλημάτων όσον αφορά τον καθορισμό και την εφαρμογή. Οι πρωταρχικές αιτίες για την αποτυχία των δεσμεύσεων πρόσβασης εντοπίστηκαν στις εγγενείς δυσκολίες όσον αφορά τον εξαρχής καθορισμό των όρων αποτελεσματικής πρόσβασης και την παρακολούθηση τήρησής τους. Από τα στοιχεία που συγκέντρωσε η μελέτη προκύπτει ότι τα εν λόγω διορθωτικά μέτρα πρόσβασης λειτούργησαν μόνο σε περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων.
283. Στη μελέτη επιχειρείται επίσης μια γενική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας κάθε διορθωτικού μέτρου. Η αξιολόγηση αυτή βασίστηκε, αφένος, στην ποιοτική εκτίμηση όσον αφορά τον καθορισμό και την εφαρμογή και, αφετέρου, σε εκτίμηση των συγκεντρωθέντων ποσοτικών στοιχείων όσον αφορά, για παράδειγμα, το λειτουργικό καθεστώς της εκποιούμενης επιχείρησης και την εξέλιξη των σχετικών μεριδίων αγοράς. Ο εν λόγω δείκτης αποτελεσματικότητας κατατάσσει τα εξεταζόμενα διορθωτικά μέτρα βάσει του βαθμού στον οποίο εκπλήρωσαν το στόχο τους όσον αφορά τον ανταγωνισμό (δηλαδή διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού με πρόληψη της δημιουργίας ή της ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης

στην αγορά). Ωστόσο, λόγω της έλλειψης μιας πλήρους νέας έρευνας αγοράς για κάθε διορθωτικό μέτρο η αξιολόγηση της μελέτης μπορεί μόνο να χρησιμοποιηθεί ενδεικτικά

284. Η συνολική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας ήταν δυνατή σε 85 από τα 96 εξετασθέντα διορθωτικά μέτρα. Τα 85 αυτά διορθωτικά μέτρα ήταν σε ποσοστό 57% πλήρως αποτελεσματικά, ενώ εν μέρει αποτελεσματικά σε ποσοστό 24%. Λίγα διορθωτικά μέτρα, 7%, απέτυχαν σαφώς να επιτύχουν τον προβλεπόμενο στόχο τους και ως εκ τούτου θεωρήθηκαν αναποτελεσματικά. Όσον αφορά τα διάφορα είδη διορθωτικών μέτρων, η μελέτη διαπίστωσε ότι, συνολικά, τα διορθωτικά μέτρα για την αποχώρηση από κοινή επιχείρηση υπήρξε το αποτελεσματικότερο είδος διορθωτικού μέτρου (καμία αποτυχία), ενώ τα λιγότερο αποτελεσματικά διορθωτικά μέτρα αφορούσαν την πρόσβαση.
285. Συμπληρωματικά θα πραγματοποιηθεί μελέτη με σκοπό την εκ των υστέρων οικονομική ανάλυση των διορθωτικών μέτρων στις υποθέσεις συγκεντρώσεων. Η εν λόγω ανάλυση σχεδιάστηκε με σκοπό να εκτιμηθεί η οικονομική αποτελεσματικότητα μικρότερου αριθμού διορθωτικών μέτρων με απλά οικονομετρικά μοντέλα προσομοίωσης. Τα αποτελέσματα της εν λόγω μελέτης θα δημοσιευθούν το 2006.
286. Τα αποτελέσματα και ο σχολιασμός των μελετών θα περιληφθούν σε επικείμενο απολογισμό όσον αφορά την ανακοίνωση σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα σε υποθέσεις συγκεντρώσεων και τα υποδείγματα δεσμεύσεων εκποίησης και εντολής εκκαθαριστή.

2. ΝΕΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ

287. Την 1^η Ιουλίου η ΓΔ Ανταγωνισμού δημοσίευσε ενημερωτικό σημείωμα όσον αφορά τους όρους που πρέπει να τηρούν τα μέρη της κοινοποίησης σε περίπτωση εγκατάλειψης μιας συγκέντρωσης¹³⁴. Ο τροποποιημένος κανονισμός συγκεντρώσεων εισήγαγε νέα διάταξη στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) που καθορίζει τις προϋποθέσεις για την περάτωση των διαδικασιών ελέγχου μετά την κίνηση της διαδικασίας. Η διάταξη αυτή ορίζει ότι οι εν λόγω διαδικασίες περατώνονται με την έκδοση απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 8, εκτός αν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις έχουν αποδείξει κατά τρόπο που ικανοποιεί την Επιτροπή ότι εγκατέλειψαν τη συγκέντρωση. Η εν λόγω διάταξη διευκρινίζει ότι εφόσον έχει εκδοθεί απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και η υπόθεση έχει περάσει στη δεύτερη φάση, η Επιτροπή χάνει τη δικαιοδοσία της όχι με απλή ανάκληση της κοινοποίησης, αλλά μόνο εφόσον τα μέρη αποδείξουν ότι έχουν εγκαταλείψει τη συγκέντρωση.
288. Το ενημερωτικό σημείωμα διευκρινίζει επίσης με ποιο τρόπο οι συμβαλλόμενοι μπορούν να αποδείξουν ότι έχουν εγκαταλείψει τη συγκέντρωση. Από την άποψη αυτή, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο τροποποιημένος κανονισμός συγκεντρώσεων προβλέπει την υποβολή κοινοποίησης όχι μόνο βάσει δεσμευτικής συμφωνίας ή της ανακοίνωσης δημόσιας προσφοράς εξαγοράς, αλλά ήδη βάσει ύπαρξης καλόπιστης

¹³⁴

http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/legislation/abandonment_of_concentrations_en.pdf

προθέσεως (άρθρο 1 παράγραφος 1). Στο ενημερωτικό σημείωμα δηλώνεται ότι, ως γενική αρχή, οι απαιτήσεις για την απόδειξη εγκατάλειψης πρέπει να αντιστοιχούν όσον αφορά τη νομική μορφή, το μορφότυπο, την ένταση κ.λ.π. στην αρχική πράξη που θεωρήθηκε αρκετή για να καταστεί η συγκέντρωση κοινοποιήσιμη. Εάν, μετά την υποβολή κοινοποίησης βάσει ύπαρξης καλόπιστης προθέσεως, τα μέρη συνάψουν δεσμευτική συμφωνία, η σχετική πράξη είναι η τελευταία.

289. Κατά συνέπεια, στο ενημερωτικό σημείωμα καθορίζεται ότι σε περιπτώσεις που υπάρχει δεσμευτική συμφωνία, πρέπει να υπάρχει απόδειξη της νομικά δεσμευτικής ακύρωσης της συμφωνίας· οι δηλώσεις προθέσεων για την ακύρωση της συμφωνίας ή μονομερείς δηλώσεις εκ μέρους των συμβαλλόμενων δεν επαρκούν. Δηλώσεις προθέσεων για την ακύρωση της συμφωνίας ή για τη μη εφαρμογή της ή μονομερείς δηλώσεις εκ μέρους ενός από τους συμβαλλόμενους δεν θεωρούνται επαρκείς. Σε περιπτώσεις καλόπιστης προθέσεως για τη σύναψη συμφωνίας, απαιτείται έγγραφο που να ανατρέπει μια δήλωση προθέσεων ή μνημόνιο συμφωνίας. Άλλες αποδείξεις μπορούν να θεωρηθούν σχετικές για άλλες μορφές καλόπιστης προθέσεως. Σε περίπτωση δημοσίευσης δημόσιας προσφοράς εξαγοράς, απαιτείται δημοσίευση για τη λήξη της διαδικασίας υποβολής προσφορών. Για τις συγκεντρώσεις που έχουν πραγματοποιηθεί, οι συμβαλλόμενοι πρέπει να αποδείξουν ότι έχουν αποκαταστήσει την κατάσταση που επικρατούσε πριν την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Στο ενημερωτικό σημείωμα τονίζεται ότι οι συμβαλλόμενοι πρέπει να υποβάλουν τα απαραίτητα έγγραφα που ανταποκρίνονται στις προσδιορισθείσες απαιτήσεις για κάθε είδος εγκατάλειψης.

3. ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ – ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 2005

290. Το σύστημα παραπομπής υποθέσεων από την Επιτροπή στα κράτη μέλη και αντίστροφα, το οποίο βελτιώθηκε σημαντικά με την έγκριση του αναθεωρημένου κανονισμού συγκεντρώσεων και την επακόλουθη έκδοση της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την παραπομπή υποθέσεων¹³⁵, ισχύει από την 1^η Μαΐου 2004. Το αναθεωρημένο σύστημα παραπομπής υποθέσεων φαίνεται να είναι αρκετά επιτυχημένο κρίνοντας από το βαθμό χρησιμοποίησής του από τις εταιρείες και από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού (ΕΑΑ) των κρατών μελών της ΕΕ, τη φύση των σχετικών υποθέσεων και την καταλληλότητά τους ως υποψήφιες παραπομπής, και τον τρόπο που το σύστημα λειτούργησε σε πρακτικό επίπεδο.

3.1. Στατιστική επισκόπηση

291. Κατά τη διάρκεια του 2005 χρησιμοποιήθηκαν και οι τέσσερις διατάξεις του κανονισμού συγκεντρώσεων που αφορούν την παραπομπή υποθέσεων από την Επιτροπή στα κράτη μέλη και αντίστροφα (άρθρο 4 παράγραφοι 4 και 5, άρθρο 9 και άρθρο 22). Συνοπτικά:
- *άρθρο 4 παράγραφος 4:* κατά τη διάρκεια του 2005 η Επιτροπή έλαβε 14 αιτήσεις για παραπομπή σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4, γεγονός που αντιπροσωπεύει σημαντική αύξηση σε σχέση με τις δύο αιτήσεις που είχαν υποβληθεί μεταξύ 1^{ης} Μαΐου και 30ής Δεκεμβρίου 2004· 11 αιτήσεις παραπομπής

¹³⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την παραπομπή υποθέσεων συγκέντρωσης (ΕΕ C 56, 5.3.2005, σ. 2) (Στο εξής ανακοίνωση για την παραπομπή υποθέσεων).

έγιναν δεκτές και οι υποθέσεις διαβιβάστηκαν στο σύνολό τους· δύο αιτήσεις ανακλήθηκαν και μία ήταν σε εκκρεμότητα στο τέλος του χρόνου·

- *άρθρο 4 παράγραφος 5*: κατά τη διάρκεια του 2005 η Επιτροπή έλαβε 27 αιτήσεις παραπομπής σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5· κανένα κράτος μέλος δεν εξέφρασε διαφωνία και τρεις αιτήσεις ήταν σε εκκρεμότητα στο τέλος του χρόνου· 24 αιτήσεις είχαν ως αποτέλεσμα οι υποθέσεις να αποκτήσουν «κοινοτική διάσταση», αριθμός που ισοδυναμεί με το 8% των υποθέσεων που κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου¹³⁶.
- *άρθρο*: κατά τη διάρκεια του 2005 η Επιτροπή έλαβε επτά αιτήσεις παραπομπής σύμφωνα με το άρθρο 9· έξι αιτήσεις έγιναν δεκτές, τρεις συνολικά και τρεις εν μέρει· μια αίτηση ανακλήθηκε·
- *άρθρο 22*: κατά τη διάρκεια του 2005 η Επιτροπή έλαβε αιτήσεις σχετικά με την παραπομπή τεσσάρων συγκεντρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 22· οι τρεις από τις αιτήσεις έγιναν δεκτές και η μια απορρίφθηκε.

3.2. Πρακτικά ζητήματα όσον αφορά την παραπομπή πριν την κοινοποίηση

292. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος παραπομπής πριν την κοινοποίηση, δεδομένων ιδίως των σύντομων προθεσμιών που προβλέπει το άρθρο 4, η ΓΔ Ανταγωνισμού και οι αρμόδιες ΕΑΑ για τις αιτήσεις άρθρου 4 παράγραφος 4 ή 5 ήλθαν γενικά σε άμεση επαφή μόλις παρουσιάστηκε το ενδεχόμενο υποβολής ανάλογης αίτησης. Η Επιτροπή ενθαρρύνει επίσης τους συμβαλλόμενους που σκέφτονται να υποβάλουν ανάλογη αίτηση να επικοινωνούν προηγουμένως ανεπίσημα με τη ΓΔ Ανταγωνισμού και τις αρμόδιες σχετικά ΕΑΑ. Η ΓΔ Ανταγωνισμού θα παρέχει ιδιαίτερα συμβουλές στους εν λόγω ενδιαφερόμενους όσον αφορά τις νομικές απαιτήσεις για την παραπομπή και τις κατηγορίες υποθέσεων που η Επιτροπή κρίνει κατάλληλες για παραπομπή, όπως καθορίζεται στην ανακοίνωση για την παραπομπή υποθέσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει η δυνατότητα υποβολής σχεδίου εντύπου ΑΑ. Μέχρι στιγμής οι συμβαλλόμενοι έχουν χρησιμοποιήσει συχνά τη δυνατότητα ανεπίσημης προσέγγισης των σχετικών αρχών πριν υποβάλλουν αιτήσεις του άρθρου 4 παράγραφος 4 ή 5.
293. Όσον αφορά τις αιτήσεις του άρθρου 4 παράγραφος 5, η Επιτροπή ενθαρρύνει ιδιαίτερα τους αιτούντες να εξετάζουν διεξοδικά την αίτηση πριν την υποβολή της, εάν είναι απαραίτητο επικοινωνώντας άμεσα με τις σχετικές ΕΑΑ, ώστε το έντυπο ΑΑ να είναι ακριβές και πλήρες όσον αφορά τα κράτη μέλη που προσδιορίζονται ως «αρμόδια» για την εξέταση της συγκεκριμένης υπόθεσης.
294. Όσον αφορά τις αιτήσεις του άρθρου 4 παράγραφος 4, εφόσον το κράτος μέλος επιβεβαιώνει ότι συμφωνεί με την παραπομπή εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η Επιτροπή γενικά τείνει να λαμβάνει απόφαση έγκρισης ή απόρριψης της αίτησης παραπομπής, όπως συμβαίνει σε σχέση με τις μέχρι στιγμής υποβληθείσες αιτήσεις, παρά να περιμένει την παρέλευση της προθεσμίας των 25 εργάσιμων ημερών που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 4. Εάν το κράτος μέλος δεν συμφωνεί με την

¹³⁶

Το 2005 υποβλήθηκαν στην Επιτροπή 313 κοινοποιήσεις συγχωνεύσεων.

παραπομπή, η υπόθεση ακολουθεί τη συνήθη διαδικασία και οι συμβαλλόμενοι υποβάλλουν κοινοποίηση στην Επιτροπή με το συνήθη τρόπο.

B – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8

*Bertelsmann /Springer*¹³⁷

295. Στις 3 Μαΐου η Επιτροπή ενέκρινε τη δημιουργία της κοινής επιχείρησης εκτύπωσης με βαθυτυπία από τις γερμανικές εταιρίες μέσω μαζικής ενημέρωσης Bertelsmann AG και Axel Springer AG. Από τη σε βάθος έρευνα προέκυψε ότι η συγκέντρωση δεν θα αποτελέσει σημαντικό εμπόδιο στην άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην κοινή αγορά ή σε κράτος μέλος.
296. Η κοινή επιχείρηση συνδυάζει τις πέντε γερμανικές εγκαταστάσεις εκτύπωσης τις οποίες λειτουργούν οι θυγατρικές της Bertelsmann, Arvato και Gruner+Jahr, μαζί με τη Springer, και μία εγκατάσταση στο Ηνωμένο Βασίλειο που κατασκευάζει η Arvato. Αντίθετα, η κοινή επιχείρηση δεν περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις βαθυτυπίας της Bertelsmann στην Ισπανία και στην Ιταλία ούτε τις δραστηριότητες εκτύπωσης με κυλινδροχαλκογραφία των συμμετεχουσών εταιριών.
297. Η συναλλαγή κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 4 Νοεμβρίου 2004. Μολονότι η εθνική αρχή ανταγωνισμού (EAA) υπέβαλε αίτηση παραπομπής, η Επιτροπή αποφάσισε να ασχοληθεί η ίδια με την υπόθεση δεδομένου ότι η κοινή επιχείρηση θα έχει ευρωπαϊκού επιπέδου επιπτώσεις στις αγορές εκτύπωσης καταλόγων και διαφημίσεων με βαθυτυπία. Ωστόσο, η Επιτροπή επικέντρωσε την εξέτασή της στη γερμανική αγορά εκτύπωσης περιοδικών με βαθυτυπία. Δεδομένης της ιδιαίτερα ισχυρής θέσης των συμμετεχουσών εταιριών στην εν λόγω αγορά, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία έρευνας σε βάθος στις 23 Δεκεμβρίου 2004.
298. Η σε βάθος έρευνα επιβεβαίωσε τις αρχικές διαπιστώσεις της Επιτροπής ότι για την εκτύπωση μεγάλου όγκου περιοδικών, καταλόγων και διαφημίσεων, η εκτύπωση με βαθυτυπία δεν μπορεί να υποκατασταθεί από την κυλινδροχαλκογραφία. Μολονότι όλα τα προϊόντα εκτύπωσης τυπώνονται στους ίδιους εκτυπωτές βαθυτυπίας, η Επιτροπή διαπίστωσε την ύπαρξη ξεχωριστών αγορών, αφενός, για την εκτύπωση μεγάλου όγκου καταλόγων και/ή διαφημίσεων, και, αφετέρου, για την εκτύπωση περιοδικών. Η διαφορά αυτή οφείλεται ιδίως στους χρονικούς περιορισμούς που θέτει η εκτύπωση ορισμένων περιοδικών και στην ειδική τεχνογνωσία που απαιτείται για την εκτύπωση περιοδικών. Γεωγραφικά, η αγορά εκτύπωσης περιοδικών με βαθυτυπία περιορίζεται στη Γερμανία, ενώ υπάρχει μια αγορά για την εκτύπωση μεγάλου όγκου καταλόγων και διαφημίσεων που περιλαμβάνει τη Γερμανία, τις γειτονικές της χώρες, την Ιταλία και τη Σλοβακία.
299. Στη γερμανική αγορά εκτύπωσης περιοδικών με βαθυτυπία, τα συνδυαζόμενα μερίδια των συμβαλλομένων ανέρχονται σχεδόν σε ποσοστό 50%. Ωστόσο, η έρευνα της αγοράς αποκάλυψε επίσης ότι παρά τα υψηλά μερίδια αγοράς η κοινή επιχείρηση δεν θα είναι σε θέση να αυξήσει τις τιμές διότι οι ανταγωνιστές της στη Γερμανία επιβάλλουν αποτελεσματικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς. Οι εν λόγω

¹³⁷

Υπόθεση COMP/M.3178 *Bertelsmann/Springer/JV*.

ανταγωνιστές θα μπορούσαν εύκολα να επεκτείνουν την παραγωγική ικανότητά τους για την εκτύπωση περιοδικών. Η ανάλυση κατέδειξε επίσης ότι οι ανταγωνιστές θα είχαν κίνητρο να διαθέσουν παραγωγική ικανότητα για την εκτύπωση περιοδικών δεδομένου ότι το σχετικό περιθώριο κέρδους αποδείχθηκε υψηλότερο από αυτό για την εκτύπωση καταλόγων και διαφημίσεων. Πέραν των ανταγωνιστικών περιορισμών που επιβάλλουν οι γερμανοί ανταγωνιστές, η κοινή επιχείρηση θα αντιμετωπίσει δυνητικούς ανταγωνιστές στη γερμανική αγορά εκτύπωσης περιοδικών με βαθυτυπία ιδίως από εκτυπωτές εγκατεστημένους στις Κάτω Χώρες, στη Γαλλία και στην Ιταλία.

300. Στις άλλες θιγόμενες αγορές προϊόντος, δεν προέκυψαν αμφιβολίες ούτε σε εθνικό ούτε σε ευρύτερο επίπεδο. Η Επιτροπή κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι η κάθετη ενοποίηση της Springer και της Bertelsmann όσον αφορά την έκδοση περιοδικών δεν θα τροποποιηθεί από την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση.

*Blackstone/Acetex*¹³⁸

301. Στις 13 Ιουλίου, η Επιτροπή ενέκρινε την πρόταση απόκτησης του αποκλειστικού ελέγχου της καναδικής εταιρείας χημικών προϊόντων Acetex, από την ιδιωτική τράπεζα επενδύσεων Blackstone που έχει την έδρα της στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη δεν εμποδίζει αισθητά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.
302. Η Blackstone είναι ιδιωτική τράπεζα επενδύσεων με έδρα τις ΗΠΑ που δραστηριοποιείται κυρίως σε υπηρεσίες παροχής χρηματοπιστωτικών συμβουλών, επενδύσεις με απόκτηση συμμετοχών σε επιχειρήσεις και επενδύσεις σε ακίνητα. Μία από τις εταιρείες που ελέγχεται από την Blackstone η Celanese, είναι επιχείρηση χημικών προϊόντων που δραστηριοποιείται σε τέσσερις κυρίως τομείς: χημικά προϊόντα, προϊόντα οξικής κυτταρίνης, τεχνικά πολυμερή και συστατικά τροφίμων.
303. Η Acetex, με έδρα το Vancouver, δραστηριοποιείται στους τομείς των ακετυλίων και των πλαστικών υλών. Τόσο η Celanese όσο και η Acetex παράγουν βασικά χημικά προϊόντα περιλαμβανομένου του οξικού οξέος, του μονομερούς οξικού βινυλίου και του οξικού ανυδρίτη. Η Celanese είναι σημαντικός προμηθευτής σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ η Acetex δραστηριοποιείται κυρίως στην Ευρώπη.
304. Η πράξη κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 20 Ιανουαρίου. Μετά από διεξοδική ανάλυση της αγοράς, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αγορές οξικού οξέος, μονομερούς οξικού βινυλίου και οξικού ανυδρίτη είναι παγκόσμιες. Για τα προϊόντα αυτά, η διαφορά μεταξύ της μέσης τιμής που χρεώνεται σε διάφορες περιοχές του κόσμου και του κόστους παραγωγής αφήνει ένα αρκετά μεγάλο περιθώριο για την πληρωμή των δαπανών μεταφοράς, αποθήκευσης και των δασμών, γεγονός που επιτρέπει πρόσθετες συναλλαγές πέραν του ήδη υψηλού επιπέδου των συναλλαγών μεταξύ των διαφόρων περιοχών του κόσμου.

¹³⁸

Υπόθεση COMP/M.3625 *Blackstone/Acetex*.

305. Παρόλο που η Celanese, με την απόκτηση της Acetex θα ενισχύσει τη θέση της στις παγκόσμιες αγορές οξικού οξέος, μονομερούς οξικού βινυλίου και οξικού ανυδρίτη, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη δεν θα δημιουργήσει προβλήματα ανταγωνισμού. Στις σχετικές αγορές δραστηριοποιούνται διάφοροι ισχυροί ανταγωνιστές, περιλαμβανομένων των BP, Millennium, Daicel, Dow, DuPont και Eastman. Επιπλέον, μετά από λεπτομερή εξέταση της εξέλιξης της ζήτησης και της σχεδιαζόμενης νέας παραγωγικής ικανότητας, διαπιστώθηκε ότι παρόλο που η ζήτηση για τα προϊόντα αυτά αυξάνεται με σχετικά ταχύ ρυθμό, η σχεδιαζόμενη πρόσθετη παραγωγική ικανότητα, ιδίως στην Άπω και Μέση Ανατολή, επρόκειτο να αυξηθεί ακόμη ταχύτερα. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπό τις συνθήκες αυτές οποιαδήποτε προσπάθεια των μερών να αυξήσουν τις τιμές ή να μειώσουν την παραγωγική ικανότητα δεν θα είχε αποτέλεσμα.

*Siemens/VA Tech*¹³⁹

306. Στις 13 Ιουλίου η Επιτροπή ενέκρινε τη σχεδιαζόμενη εξαγορά του ομίλου VA Tech Αυστρίας από τη Siemens Γερμανίας, υπό τον όρο ότι η Siemens θα εκχωρήσει τις δραστηριότητες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της VA Tech και θα εξασφαλίσει την ανεξαρτησία της επιχείρησης κατασκευής μεταλλουργιών SMS Demag. Δεδομένων των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Siemens, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συναλλαγή δεν θα παρεμποδίσει σημαντικά την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον EOX ή σε σημαντικό τμήμα του.
307. Η Siemens και η VA Tech αναπτύσσουν δραστηριότητες σε ολόκληρο τον κόσμο σε σειρά παρόμοιων τομέων. Τα προϊόντά τους χρησιμοποιούνται, για παράδειγμα, σε σταθμούς παραγωγής ενέργειας, δίκτυα παροχής ηλεκτρισμού, τρένα, χαλυβουργεία και μεγάλα κτίρια. Οι εν λόγω εταιρίες ηγούνται της αγοράς σε ορισμένα από τα σχετικά προϊόντα.
308. Η συναλλαγή κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή τον Ιανουάριο και η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία της δεύτερης φάσης στις 14 Φεβρουαρίου.
309. Η θυγατρική της VA Tech, ήτοι η VA Tech Hydro, ηγείται της ευρωπαϊκής αγοράς για κύρια κατασκευαστικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στους σταθμούς υδροηλεκτρικής ενέργειας, όπως γεννήτριες και στροβίλους. Η Siemens έχει μερίδιο 50% σε κοινή επιχείρηση με άλλη γερμανική εταιρία, την Voith Siemens, που αποτελεί έναν από τους κύριους ανταγωνιστές της VA Tech Hydro στην εν λόγω αγορά. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι συνδυασμός των δραστηριοτήτων της VA Tech Hydro και της Voith Siemens θα μπορούσε να οδηγήσει στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης στην αγορά εξοπλισμού και υπηρεσιών στον EOX για τους σταθμούς υδροηλεκτρικής ενέργειας, γεγονός που θα παρεμπόδιζε σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εν λόγω αγορά. Η δέσμευση της Siemens να πωλήσει τις δραστηριότητες υδροηλεκτρικής ενέργειας της VA Tech, που ασκούνται από την VA Tech Hydro, σε κατάλληλο αγοραστή σημαίνει ότι η αλληλεπικάλυψη μεταξύ των δραστηριοτήτων των συμβαλλομένων θα εξαλειφθεί και, ως εκ τούτου, ο ανταγωνισμός δεν θα επηρεαστεί σημαντικά.

¹³⁹ Υπόθεση COMP/M.3653 *Siemens/VA Tech*.

310. Όσον αφορά την κατασκευή μεταλλουργιών, η Siemens διέθετε συμμετοχή 28% στην SMS Demag, που, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή, αποτελεί κύριο ανταγωνιστή της VA Tech στην κατασκευή χαλυβουργιών. Η Siemens άσκησε το δικαίωμα πώλησης (put-option) (που τέθηκε σε ισχύ στις 31 Δεκεμβρίου 2004) για να πωλήσει τη συμμετοχή της στην SMS, τη μητρική εταιρία της SMS Demag. Η μεταβίβαση, ωστόσο, των μετοχών καθυστέρησε λόγω νομικής διαμάχης σχετικά με την εκτίμησή τους. Η έρευνα της Επιτροπής αποκάλυψε ότι ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης συμμετοχής της στην SMS Demag, η Siemens απέκτησε πρόσβαση σε ορισμένες ευαίσθητες πληροφορίες από άποψη ανταγωνισμού σχετικά με την εν λόγω εταιρία. Στη διεθνή αγορά κατασκευής μεταλλουργιών που χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό συγκέντρωσης, η συγχώνευση μεταξύ της Siemens και της VA Tech θα μείωνε σημαντικά τον ανταγωνισμό μεταξύ των δύο από τις τρεις σημαντικότερες εταιρίες, της SMS Demag και της VA Tech, και κατ' αυτόν τον τρόπο θα παρεμπόδιζε σημαντικά την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Βάσει των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Siemens, οι εκπρόσωποι της Siemens στα μετοχικά όργανα της Demag SMS θα αντικατασταθούν από ανεξάρτητους διαχειριστές, εξασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ανεξαρτησία της εταιρίας από τη Siemens.
311. Σε όλες τις άλλες αγορές στις οποίες αλληλεπικαλύπτονται οι δραστηριότητες των συμβαλλομένων, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση δεν θα παρεμποδίσει σημαντικά την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Οι εν λόγω αγορές περιλαμβάνουν τον εξοπλισμό και τις υπηρεσίες για θερμοηλεκτρικά εργοστάσια, τη μεταφορά και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας («t&d»), το σιδηροδρομικό εξοπλισμό, τον ηλεκτρικό εξοπλισμό χαμηλής τάσης, την κατασκευαστική τεχνολογία και διαχείριση, την υποδομή μεταφορών και τον εξοπλισμό εναέριων σιδηροδρόμων.
312. Προκειμένου να καταργηθεί η διαρθρωτική σύνδεση μεταξύ των ανταγωνιστών Bombardier και Siemens στην αγορά των τραμ, σε ξεχωριστή απόφαση η Επιτροπή απήλλαξε την Bombardier από την υποχρέωσή της να αγοράζει ορισμένα συστήματα έλξης για τραμ από την VA Tech, υποχρέωση που είχε επιβληθεί με την απόφαση της Επιτροπής να εγκρίνει την ανάληψη της ADtranz από την Bombardier τον Απρίλιο του 2001¹⁴⁰.
- Johnson & Johnson/Guidant*¹⁴¹
313. Στις 25 Αυγούστου η Επιτροπή ενέκρινε, υπό όρους, τη σχεδιαζόμενη εξαγορά ύψους 24 δις USD (περίπου 18 δισεκατ. ευρώ) της Guidant, αμερικανικής εταιρίας ειδικευμένης στα ιατρικά καρδιοαγγειακά προϊόντα, από τον ανταγωνιστή της, αμερικανικό όμιλο Johnson & Johnson (J&J). Συγκεκριμένα, οι συμβαλλόμενοι ανέλαβαν τη δέσμευση να εκποιήσουν είτε την J&J είτε την Guidant Endoscopic Vessel Harvesting products («EVH»), συν το τμήμα ενδοαγγειακών επιχειρήσεων της Guidant στον EOX και το τμήμα επιχειρήσεων Steerable Guidewires J&J στον EOX. Πριν εκδώσει απόφαση η Επιτροπή πραγματοποίησε σε βάθος έρευνα όσον αφορά την ανάληψη. Λαμβάνοντας υπόψη τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η J&J, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συναλλαγή δεν θα παρεμποδίσει

¹⁴⁰ Υπόθεση COMP/M.2139 *Bombardier/ADtranz*, βλέπε έκθεση ανταγωνισμού 2001.

¹⁴¹ Υπόθεση COMP/M.3687 *Johnson & Johnson/Guidant*.

σημαντικά την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

314. Τόσο η J&J όσο και η Guidant αναπτύσσουν δραστηριότητες παγκοσμίως όσον αφορά την ανάπτυξη, παραγωγή και πώληση ιατρικών αγγειακών συσκευών. Τα προϊόντα τους χρησιμοποιούνται για τη θεραπεία αγγειακών παθήσεων· τόσο στη καρδιά (στεφανιαίες αρτηρίες) όσο και στα περιφερειακά τμήματα του ανθρώπινου σώματος (π.χ. καρωτιδικές, νεφρικές, μηριαίες αρτηρίες). Οι εταιρίες ανταγωνίζονται άμεσα η μία την άλλη όσον αφορά σειρά προϊόντων και συγκαταλέγονται και οι δύο μεταξύ των λίγων σημαντικών εταιριών στην αγορά των εν λόγω προϊόντων στην Ευρώπη και παγκοσμίως. Η Επιτροπή κίνησε διαδικασία σε βάθος έρευνας της αγοράς στις 22 Απριλίου.
315. Η έρευνα επικεντρώθηκε σε τρεις κύριους τομείς: στεφανιαίες ενδοπροθέσεις που αποδεσμεύουν φάρμακα (DES) και σχετικά εξαρτήματα, ενδοαγγειακές ενδοπροθέσεις και εξαρτήματα που χρησιμοποιούνται σε περιφερικές αρτηρίες και συσκευές που χρησιμοποιούνται στην καρδιοχειρουργική.
316. Οι στεφανιαίες ενδοπροθέσεις που αποδεσμεύουν φάρμακα είναι μικροί διαστελλόμενοι σωλήνες επενδυμένοι με φάρμακο που τοποθετούνται σε αποφραγμένη στεφανιαία αρτηρία προκειμένου να αφαιρεθεί η πλάκα και να ενισχυθούν τα τοιχώματα του αγγείου. Στην εν λόγω γρήγορα αναπτυσσόμενη αγορά υπάρχουν αυτή τη στιγμή μόνο δύο σημαντικοί προμηθευτές σε παγκόσμιο επίπεδο, συγκεκριμένα οι εταιρίες J&J και Boston Scientific, στις οποίες έχουν προστεθεί ορισμένες νέες εταιρίες, συμπεριλαμβανομένης της Guidant. Στο πλαίσιο της έρευνάς της η Επιτροπή έπρεπε να εκτιμήσει εάν εξαφανίζοντας την Guidant ως δυνητικό ανταγωνιστή, η συγχώνευση θα εξάλειφε σημαντικό ανταγωνιστικό περιορισμό στην αγορά DES.
317. Από την έρευνα προέκυψε ότι, μολονότι η Guidant θα ήταν ενδεχομένως ένας από τους κύριους ανταγωνιστές στην αγορά DES, άλλες νέες εταιρίες, κυρίως η Medtronic και η Abbott, κατά πάσα πιθανότητα θα έθεταν σημαντικό ανταγωνιστικό περιορισμό, αντισταθμίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την απώλεια ανταγωνισμού ως αποτέλεσμα της αγοράς της Guidant από την J&J.
318. Ωστόσο, στην περίπτωση των ενδοπροθέσεων που χρησιμοποιούνται σε περιφερειακά τμήματα του σώματος, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η συγκέντρωση δημιουργεί ανησυχίες όσον αφορά τον ανταγωνισμό στον ΕΟΧ, δεδομένου ότι τόσο η J&J όσο και η Guidant συγκαταλέγονται μεταξύ των κυρίαρχων προμηθευτών στην Ευρώπη, η αγορά είναι ιδιαίτερα συγκεντρωμένη και υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί εισόδου. Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι ο συνδυασμός των συμφερόντων της J&J και της Guidant θα περιόριζε τον ανταγωνισμό σε δύο μικρές αγορές για καρδιοαγγειακές συσκευές (οδηγοί-σύρματα της στεφανιαίας και ενδοσκοπικά συστήματα αφαίρεσης αγγείων στην καρδιοχειρουργική). Το γεγονός ότι η J&J προσφέρθηκε να αναλάβει δεσμεύσεις σημαίνει ότι ο ανταγωνισμός δεν θα επηρεαστεί σημαντικά από τη συναλλαγή.

319. Στις 21 Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε, με την επιφύλαξη όρων και υποχρεώσεων, την εξαγορά της MOL WMT και της MOL Storage, δύο θυγατρικών της MOL που αποτελεί την κατεστημένη εταιρία πετρελαίου και φυσικού αερίου στην Ουγγαρία, από την E.ON Ruhrgas («E.ON»).
320. Η E.ON αποτελεί μεγάλο ολοκληρωμένο φορέα εκμετάλλευσης ενέργειας στη Γερμανία που δραστηριοποιείται στην παραγωγή και προμήθεια φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Στην Ουγγαρία, η E.ON αναπτύσσει δραστηριότητες κυρίως στη λιανική παροχή αερίου και ηλεκτρισμού μέσω περιφερειακών εταιριών διανομής που έχει στην ιδιοκτησία της. Η MOL αναπτύσσει δραστηριότητες στην παραγωγή φυσικού αερίου (MOL E&P), μεταφορά (MOL Transmission), αποθήκευση (MOL Storage) και λιανική πώληση και εμπορία (MOL WMT).
321. Μέσω τη συναλλαγής η E.ON εξαγόρασε τις MOL WMT και MOL Storage. Η E.ON ανέλαβε επίσης τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις παροχής αερίου στο χαρτοφυλάκιο της MOL WMT, κυρίως με την Gazprom, και απέκτησε τον έλεγχο όλων των πηγών φυσικού αερίου της Ουγγαρίας, τόσο εισαγόμενων όσο και εγχώριων.
322. Μετά από έρευνα σε βάθος η Επιτροπή διαπίστωσε αρχικά ότι η πράξη θα έχει αντιανταγωνιστικές επιπτώσεις στις αγορές χονδρικής και λιανικής πώλησης φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού στην Ουγγαρία. Οι εν λόγω επιπτώσεις οφείλονται στην κάθετη ολοκλήρωση της δεσπόζουσας θέσης όσον αφορά τη χονδρική πώληση και αποθήκευση αερίου με τις δραστηριότητες της E.ON όσον αφορά τη λιανική πώληση φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού.
323. Η Επιτροπή ανέλυσε τον αντίκτυπο της προτεινόμενης πράξης στην προμήθεια φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού στην Ουγγαρία βάσει τόσο του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου των ουγγρικών αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού όσο και των ενδεχόμενων μελλοντικών εξελίξεων, υπό το πρίσμα της πλήρους απελευθέρωσης των εν λόγω αγορών μέχρι τον Ιούλιο του 2007, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συναλλαγή όπως κοινοποιήθηκε θα παρεμποδίσει σημαντικά την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις εν λόγω αγορές. Η Επιτροπή διαπίστωσε κυρίως ότι μετά τη συναλλαγή η E.ON θα είναι σε θέση να ελέγξει τις πηγές φυσικού αερίου στην Ουγγαρία προκειμένου να αυξήσει την ισχύ της στις αγορές λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού και παραγωγής/χονδρικής πώλησης ηλεκτρισμού.
324. Για να εξαλείψει τις εν λόγω ανησυχίες η E.ON πρότεινε μια ολοκληρωμένη σειρά ριζικών διαρθρωτικών μέτρων. Με τα μέτρα αυτά θα επιτευχθεί ο πλήρης διαχωρισμός της ιδιοκτησίας των δραστηριοτήτων παραγωγής και μεταφοράς φυσικού αερίου, που διατηρεί η MOL, από τις δραστηριότητες χονδρικής πώλησης και αποθήκευσης που έχει εξαγοράσει η E.ON, μέσω της εκποίησης από την MOL του υπόλοιπου μειοψηφικού συμφέροντός της στην MOL WMT και στην MOL Storage. Η E.ON ανέλαβε επίσης να απελευθερώσει/πωλήσει σημαντικές ποσότητες

¹⁴²

Υπόθεση COMP/M.3696 *E.ON/Mol*.

φυσικού αερίου στην αγορά υπό ανταγωνιστικούς όρους. Η Ε.ΟΝ ανέλαβε τη δέσμευση να εφαρμόσει οκταετές πρόγραμμα απελευθέρωσης/πώλησης φυσικού αερίου (1 δισεκατομμύριο κυβικά μέτρα («bcm») ετησίως) και να εκποιήσει το ήμισυ της δεκαετούς σύμβασης προμήθειας φυσικού αερίου με την MOL E&P μέσω αποκαλούμενης απελευθέρωσης/πώλησης συμβάσεων. Ως αποτέλεσμα των εν λόγω δύο μέτρων θα απελευθερωθούν/πωληθούν 16 bcm μέχρι το 2015, έως 2 bcm ετησίως, ποσότητα που ισοδυναμεί με το 14% της συγγραφικής κατανάλωσης. Αυτή θα αποτελέσει τη σημαντικότερη απελευθέρωση/πώληση φυσικού αερίου που έχει εφαρμοστεί ποτέ στην Ευρώπη, από άποψη τόσο ποσότητας όσο και διάρκειας. Κατ' αυτόν τον τρόπο όλοι οι υπάρχοντες και μελλοντικοί ανταγωνιστές θα έχουν τη δυνατότητα να συνάψουν συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου επί ίσους όρους.

325. Η Επιτροπή εκτίμησε προσεκτικά τα διαρθρωτικά μέτρα βάσει της εμπειρίας της με προηγούμενα προγράμματα απελευθέρωσης/πώλησης φυσικού αερίου σε εθνικό επίπεδο καθώς και βάσει των λεπτομερειακών παρατηρήσεων που υπέβαλαν εταιρίες από την Ουγγαρία και άλλα κράτη μέλη. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ως αποτέλεσμα των διαρθρωτικών μέτρων οι έμποροι χονδρικής και οι πελάτες θα αποκτήσουν πρόσβαση σε σημαντικούς πόρους φυσικού αερίου ανεξαρτήτως της Ε.ΟΝ υπό ισότιμους και ανταγωνιστικούς όρους. Κατά συνέπεια, τα διαρθρωτικά μέτρα ήταν αρκετά για να εξαλειφθούν οι επιφυλάξεις που δημιουργούσε η συναλλαγή όσον αφορά τον ανταγωνισμό και θα δημιουργήσουν τους όρους για την ανάπτυξη ανταγωνισμού στις πρόσφατα απελευθερωμένες αγορές ενέργειας της Ουγγαρίας.
326. Η Επιτροπή συνεργάστηκε στενά με τις συγγραφικές αρχές, ιδίως με την Ουγγρική Υπηρεσία Ενέργειας. Η εν λόγω συνεργασία θα συνεχιστεί στο μέλλον προκειμένου να εξασφαλισθεί η πλήρης και ουσιαστική εφαρμογή των διαρθρωτικών μέτρων.

2. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΣΤΟΙΧΕΙΟ Β) ΚΑΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2

327. Στη διάρκεια του έτους η Επιτροπή εξέδωσε συνολικά 15 αποφάσεις έγκρισης υπό όρους βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2 και 291 αποφάσεις έγκρισης άνευ όρων βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο β). Επιλογή από τις πλέον ενδιαφέρουσες υποθέσεις υπό όρους βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2 παρουσιάζεται συνοπτικά κατωτέρω. Αναφορές σε όλες αυτές τις αποφάσεις έγκρισης θα δημοσιευτούν στον δεύτερο τόμο της παρούσας έκθεσης και το κείμενο των αποφάσεων βρίσκεται στο δικτυακό τόπο της Επιτροπής¹⁴³.

*Reuters/Telerate*¹⁴⁴

328. Στις 23 Μαΐου η Επιτροπή ενέκρινε, υπό όρους, προτεινόμενη εξαγορά της εταιρίας παροχής χρηματοοικονομικών στοιχείων Moneyline Telerate Holding («Telerate») από τον κύριο παγκόσμιο ανταγωνιστή της, την Reuters Limited («Reuters»).

¹⁴³ <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>

¹⁴⁴ Υπόθεση COMP/M.3692 *Reuters/Telerate*.

329. Η Reuters είναι μια από τις δύο κύριες εταιρίες που παρέχουν στοιχεία χρηματαγοράς και ειδήσεις πολυμέσων για επαγγελματική χρήση στους τομείς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, μέσων μαζικής ενημέρωσης και των εταιριών, με δραστηριότητες σε παγκόσμιο επίπεδο. Η εν λόγω εταιρία είναι ιδιαίτερα ισχυρή στην παράδοση στοιχείων όσον αφορά τη χρηματαγορά και το μετοχικό κεφάλαιο καθώς και των σχετικών στοιχείων εξωχρηματιστηριακού χαρακτήρα. Οι δραστηριότητες της Reutersn είναι κατά κάποιον τρόπο συμπληρωματικές των δραστηριοτήτων του κύριου ανταγωνιστή της, της Bloomberg, που επικεντρώνεται σε διαφορετικές κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων στο τμήμα στοιχείων χρηματαγοράς και παραδίδει τα προϊόντα της χωρίς πλατφόρμες στοιχείων αγοράς (Market Data Platforms (MDP)). Η Telerate παρέχει επίσης στοιχεία χρηματαγοράς και ειδήσεις σε παγκόσμια κλίμακα, επικεντρώνοντας στη διανομή στοιχείων αγοράς πραγματικού χρόνου από πολλές και διαφορετικές πηγές.
330. Η Επιτροπή επικέντρωσε την έρευνά της στις επιπτώσεις που θα έχει η προτεινόμενη εξαγορά στον ανταγωνισμό στις αγορές για την παροχή στοιχείων αγοράς πραγματικού χρόνου και MDP. Όσον αφορά την αγορά για την παροχή στοιχείων πραγματικού χρόνου η Επιτροπή δεν διαπίστωσε να υπάρχει καμία ένδειξη ότι η συγκέντρωση θα παρεμπόδιζε σημαντικά την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού, δεδομένου ότι μετά τη συγκέντρωση θα παραμείνει στην αγορά επαρκής αριθμός ισχυρών ανταγωνιστών. Ωστόσο, η έρευνα αποκάλυψε ότι τα μέρη της συγκέντρωσης αποτελούν τους μόνους σημαντικούς παρόχους MDP παγκοσμίως και, ότι συνδυάζοντας τις πλατφόρμες ιδιοκτησίας τους θα αποκτήσουν σχεδόν αδιαφιλονίκητη θέση στην αγορά παροχής MDP. Οι MDP αποτελούν τα τεχνολογικά μέσα που επιτρέπουν στους πελάτες στοιχείων αγοράς πραγματικού χρόνου να συγκεντρώνουν και να παραδίδουν πληροφορίες από διάφορες πηγές πώλησης στοιχείων. Προκειμένου να μην υπάρχει λόγος ανησυχίας όσον αφορά τον ανταγωνισμό, η Reuters και η Telerate ανέλαβαν να χορηγήσουν στην Hyperfeed αποκλειστική παγκόσμια άδεια για την TRS (MDP της Telerate) με αόριστη διάρκεια. Η συμφωνία χορήγησης αδείας παρέχει στην Hyperfeed το κατάλληλο νομικό πλαίσιο που θα της επιτρέψει να επιβληθεί ως βιώσιμος και πραγματικός ανταγωνιστής της Reuters.
331. Η συναλλαγή παραπέμφθηκε στην Επιτροπή βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 5 του κανονισμού συγκεντρώσεων της ΕΕ, ώστε η Επιτροπή να μπορέσει να εξετάσει μια εξαγορά η οποία ειδάλλως θα είχε ελεγχθεί βάσει των νομοθεσιών 12 κρατών μελών. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής συνεργάστηκαν στενά με το υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ και συντόνισαν τις προσπάθειες για την εξεύρεση των κατάλληλων διαρθρωτικών μέτρων που επέλυσαν πλήρως το πρόβλημα ανταγωνισμού στις πλατφόρμες στοιχείων αγοράς.
- Lufthansa/Swiss*¹⁴⁵
332. Στις 4 Ιουλίου η Επιτροπή ενέκρινε, υπό όρους, συμφωνία βάσει της οποίας η Deutsche Lufthansa AG θα αποκτούσε την πλειονότητα των μετοχών και τον αποκλειστικό έλεγχο της Swiss International Air Lines Ltd. Η έρευνα της Επιτροπής κατέδειξε ότι η προτεινόμενη εξαγορά της Swiss από την Lufthansa θα εξαφάνιζε ή θα περιόριζε σημαντικά τον ανταγωνισμό σε πολλά ενδοευρωπαϊκά δρομολόγια,

¹⁴⁵

Υπόθεση COMP/M.3770 *Lufthansa/Swiss*.

κυρίως στο δρομολόγιο Ζυρίχη-Φρανκφούρτη και Ζυρίχη-Μόναχο, καθώς και σε ορισμένα δρομολόγια μεγάλων αποστάσεων προς τις ΗΠΑ, τη Νότια Αφρική, την Ταϊλάνδη και την Αίγυπτο. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο της στενής συνεργασίας της Lufthansa με μέλη της Star Alliance.

333. Προκειμένου να εξαλειφθούν οι ανησυχίες της Επιτροπής, τα μέρη συμφώνησαν να παραιτηθούν από ορισμένες χρονοθυρίδες προσγείωσης και απογείωσης στο αεροδρόμιο της Ζυρίχης, της Φρανκφούρτης, του Μονάχου, του Ντίσελντορφ, του Βερολίνου, της Βιέννης, της Στοκχόλμης και της Κοπεγχάγης. Η εν λόγω παραίτηση από χρονοθυρίδες θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μέχρι και 41 πτήσεις μετ' επιστροφής την ημέρα, που θα μπορούν να παρέχουν νέες εταιρίες στα εν λόγω δρομολόγια.
334. Ως πρόσθετο κίνητρο για την είσοδο στην αγορά, ένας νέος φορέας μπορεί επίσης, μετά από ορισμένο χρονικό διάστημα, να αποκτήσει κεκτημένα δικαιώματα στις χρονοθυρίδες για τα δρομολόγια Ζυρίχη-Φρανκφούρτη και Ζυρίχη-Μόναχο υπό τον όρο ότι θα εξυπηρετεί το συγκεκριμένο δρομολόγιο για τουλάχιστον τρία χρόνια. Η δέσμευση σχετικά με τις χρονοθυρίδες συνοδεύεται από μέτρα που υποχρεώνουν τη Lufthansa να μην πραγματοποιήσει τη σχεδιαζόμενη αύξηση των προσφερόμενων πτήσεων στα εν λόγω δρομολόγια προκειμένου να δοθεί σε μια νέα εταιρία η ευκαιρία να καθιερωθεί ως αξιόπιστος ανταγωνιστής.
335. Τέλος, η ελβετική αρχή πολιτικής αεροπορίας βεβαίωσε την Επιτροπή ότι θα χορηγήσει δικαιώματα κυκλοφορίας και σε άλλους μεταφορείς που επιθυμούν να πραγματοποιούν στάση στη Ζυρίχη των πτήσεων με προορισμό τις ΗΠΑ ή άλλους μη κοινοτικούς προορισμούς. Οι ελβετικές και γερμανικές αεροπορικές αρχές παρείχαν επίσης διαβεβαιώσεις ότι δεν θα καθορίσουν τιμές στα εν λόγω δρομολόγια μεγάλων αποστάσεων. Το σημείο αυτό ήταν σημαντικό, διότι ως ένα από τους συντελεστές για την ανάλυση της αγοράς η Επιτροπή έλαβε υπόψη της την ύπαρξη έμμεσου ανταγωνισμού ή ανταγωνισμού δικτύου στα δρομολόγια μεγάλων αποστάσεων.

*Maersk/PONL*¹⁴⁶

336. Στις 29 Ιουλίου η Επιτροπή ενέκρινε, υπό όρους, προτεινόμενη εξαγορά της ναυτιλιακής εταιρίας Royal P&O Nedlloyd (PONL) από την ναυτιλιακή εταιρία A P Møller-Maersk A/S (Maersk). Η προτεινόμενη εξαγορά θα δημιουργούσε τη μεγαλύτερη στον κόσμο ναυτιλιακή εταιρία, συγκεντρώνοντας περισσότερα από 800 πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων με παγκόσμιο κύκλο εργασιών περίπου 28 δισεκατ. ευρώ. Η A P Møller-Maersk A/S έχει στην ιδιοκτησία της τις ναυτιλιακές γραμμές εμπορευματοκιβωτίων Maersk και Safmarine και αναπτύσσει επίσης δραστηριότητες όσον αφορά τις υπηρεσίες τερματικών σταθμών εμπορευματοκιβωτίων, τη λιμενική ρυμούλκηση, τα δεξαμενοφόρα, τη διαχείριση διακίνησης εμπορευμάτων, την αναζήτηση πετρελαίου και φυσικού αερίου, τις εναέριες μεταφορές, τις ναυπηγικές εργασίες και τα πολυκαταστήματα. Η PONL είναι κυρίως ναυτιλιακή εταιρία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, που δραστηριοποιείται επίσης όσον αφορά τις υπηρεσίες τερματικών σταθμών

¹⁴⁶

Υπόθεση COMP/M.3829 *Maersk/PONL*.

εμπορευματοκιβωτίων, τη διαχείριση διακίνησης εμπορευμάτων και τις εναέριες μεταφορές. Οι δραστηριότητες των συμβαλλόμενων αλληλεπικαλύπτονται κυρίως στον τομέα μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων και, σε μικρότερο βαθμό, στις υπηρεσίες τερματικών σταθμών εμπορευμάτων.

337. Η έρευνα αγοράς της Επιτροπής επικεντρώθηκε στα εμπορικά δρομολόγια από και προς την Ευρώπη με σκοπό να προσδιορισθεί κατά πόσο τα μερίδια αγοράς των μερών και οι δεσμοί που θα δημιουργηθούν από τη συμμετοχή τους σε διάφορες κοινοπραξίες και ναυτιλιακές διασκέψεις με τους ανταγωνιστές τους θα έχουν αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό.
338. Βάσει των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού που ισχύουν στις ναυτιλιακές μεταφορές, οι ναυτιλιακές διασκέψεις (ομάδες ναυτιλιακών εταιριών που παρέχουν τακτικές υπηρεσίες) προστατεύονται από αντιμονοπωλιακή ασυλία. Η εν λόγω ασυλία χορηγήθηκε πριν από 20 χρόνια περίπου. Οι ναυτιλιακές γραμμές που ανήκουν σε κοινοπραξίες απολαμβάνουν επίσης αντιμονοπωλιακής απαλλαγής. Το Λευκό Βιβλίο της Επιτροπής που δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο του 2004 καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η απαλλαγή για τις ναυτιλιακές διασκέψεις θα πρέπει να καταργηθεί, δεδομένου ότι δεν είχε σαν αποτέλεσμα την παροχή αποτελεσματικών και αξιόπιστων υπηρεσιών που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του αποστολέα.
339. Η προτεινόμενη συναλλαγή δημιούργησε δεσμούς μεταξύ της Maersk και των διασκέψεων και κοινοπραξιών στις οποίες αποτελεί μέλος μόνο η PONL. Στις περιπτώσεις που τα συνδυασμένα μερίδια αγοράς τους δημιουργούσαν ανησυχίες από άποψη ανταγωνισμού, η Επιτροπή χορήγησε έγκριση υπό τον όρο ότι η PONL θα αποχωρούσε από τις εν λόγω διασκέψεις και κοινοπραξίες. Ένας άλλος τομέας ανησυχίας ήταν οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ Ευρώπης και Νότιας Αφρικής, ιδίως η μεταφορά ψυχθέντων εμπορευμάτων σε εμπορευματοκιβώτια ψυγεία, όπου το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των μερών υπερέβαινε το 50%. Η Maersk ανέλαβε τη δέσμευση να εκποιήσει τις δραστηριότητες της PONL όσον αφορά τη μεταφορά φορτίου από τη Νότια Αφρική στην Ευρώπη. Οι δεσμεύσεις αυτές εξάλειψαν τις επιφυλάξεις της Επιτροπής όσον αφορά τον ανταγωνισμό.

*Honeywell/Novar*¹⁴⁷

340. Στις 31 Μαρτίου η Επιτροπή ενέκρινε την προτεινόμενη εξαγορά της Novar από την Honeywell επιβάλλοντας όρους σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού συγκεντρώσεων. Η Honeywell, εταιρία των ΗΠΑ, είναι κατασκευαστική εταιρία προηγμένης τεχνολογίας που προμηθεύει πελάτες σε όλο τον κόσμο με προϊόντα και υπηρεσίες αεροδιαστημικής, προϊόντα αυτοκινητοβιομηχανίας, ηλεκτρονικά υλικά, υλικά ειδικών χρήσεων, πολυμερή υψηλών επιδόσεων, συστήματα μεταφοράς και ισχύος, ελέγχους οικιών και κτιρίων και βιομηχανικούς ελέγχους. Η Novar αποτελεί διεθνή όμιλο με έδρα το HB που επικεντρώνεται στα ευφυή συστήματα κτιρίων, στις λύσεις αλουμινίου Indalex και στις υπηρεσίες εκτύπωσης ασφαλείας. Η εν λόγω εξαγορά θα επιτρέψει στις εταιρίες Honeywell και Novar να συνδυάσουν τις δραστηριότητές τους όσον αφορά τα συστήματα συναγερμού πυρκαγιάς, τα συστήματα προστασίας από εξωτερική

¹⁴⁷

Υπόθεση COMP/M.3686 *Honeywell/Novar*.

διείσδυση και άλλα συστήματα ασφαλείας καθώς και τα συστήματα οικοδομικού ελέγχου.

341. Από την έρευνα της Επιτροπής προέκυψε ότι η συγκέντρωση θα παρεμποδίσει σημαντικά την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά των συστημάτων συναγερμού πυρκαγιάς στην Ιταλία, όπου η συγχωνευθείσα εταιρία θα αποκτήσει ιδιαίτερα ισχυρή θέση. Προκειμένου να εξαλείψει τα εντοπισθέντα, σοβαρά προβλήματα ανταγωνισμού, η Honeywell πρότεινε να εκποιήσει το σύνολο των δραστηριοτήτων της Novar όσον αφορά τα συστήματα συναγερμού πυρκαγιάς στην Ιταλία (γνωστά στην Ιταλία με την επωνυμία Esser Italia). Η εν λόγω δέσμευση κρίθηκε αρκετή για να εξαλειφθούν οι ανησυχίες της Επιτροπής όσον αφορά τον ανταγωνισμό.

3. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

*Blackstone/NHP*¹⁴⁸

342. Απαντώντας σε αίτηση από την υπηρεσία Office of Fair Trading (OFT), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε την 1^η Φεβρουαρίου να παραπέμψει στην OFT την εξαγορά της NHP plc, με έδρα το HB, από την US Blackstone Group. Και οι δύο συμβαλλόμενοι αναπτύσσουν δραστηριότητες στην εγχώρια αγορά οίκων ευγηρίας στο HB.
343. Η Blackstone αποτελεί διεθνή τράπεζα επενδύσεων, που πρόσφατα εξαγόρασε την Southern Cross Healthcare Limited (Southern Cross), εταιρία με έδρα το HB που εκμεταλλεύεται οίκους ευγηρίας στο HB. Η NHP είναι εταιρία καταχωρημένη στο HB η οποία επίσης αναπτύσσει δραστηριότητες στον τομέα των οίκων ευγηρίας στο HB. Η συναλλαγή θα οδηγήσει σε μερική οριζόντια αλληλεπικάλυψη μεταξύ των συμβαλλομένων στην παροχή υπηρεσιών οίκων ευγηρίας στο HB, ανεξαρτήτως του τρόπου ορισμού των αγορών.
344. Η OFT ανέφερε στις παρατηρήσεις της ότι η αγορά οίκων ευγηρίας στο HB είναι τοπική και ότι η συναλλαγή επηρεάζει τον ανταγωνισμό, ιδίως σε τομείς που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα τριών τοπικών αρχών του HB (Arbroath, Nottingham και Port Talbot), όπου οι συμβαλλόμενοι θα αποκτήσουν υψηλά συνδυασμένα μερίδια αγοράς, είτε στους οίκους ευγηρίας διαμονής είτε στους οίκους ευγηρίας περίθαλψης.
345. Για το λόγο αυτό, η OFT υπέβαλε αίτηση στην Επιτροπή προκειμένου η απόφαση όσον αφορά τη συγκέντρωση να παραπεμφθεί στην ίδια (σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού συγκεντρώσεων). Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, η Επιτροπή υποχρεούται να παραπέμψει την υπόθεση όταν η συγκέντρωση επηρεάζει τον ανταγωνισμό σε αγορά του κράτους μέλους, η οποία φέρει όλα τα χαρακτηριστικά διακριτής αγοράς και δεν αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς.

¹⁴⁸

Υπόθεση COMP/M.3669 *Blackstone/NHP*.

346. Από την έρευνα της Επιτροπής προέκυψε ότι η αγορά οίκων ευγηρίας στο HB είναι τοπική σε διάσταση. Επιπλέον, βάσει των αποτελεσμάτων της εν λόγω έρευνας, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο να υπάρχουν ξεχωριστές αγορές προϊόντος για τους οίκους ευγηρίας διαμονής και για τους οίκους ευγηρίας περίθαλψης στο HB. Οι συμβαλλόμενοι θα είχαν καταστεί ο σημαντικότερος πάροχος υπηρεσιών σε ορισμένες τοπικές περιοχές. Ως εκ τούτου η συγκέντρωση θα είχε επηρεάσει τον ανταγωνισμό σε ορισμένες τοπικές αγορές στο HB, που δεν αποτελούν σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ενέκρινε την αίτηση της OFT να εκτιμήσει η ίδια τις συνέπειες της συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό.

*IESY Repository/Ish*¹⁴⁹

347. Στις 17 Φεβρουαρίου η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει την εξέταση της προτεινόμενης αγοράς του φορέα εκμετάλλευσης καλωδιακού δικτύου North Rhine-Westphalian Ish από τον φορέα εκμετάλλευσης καλωδίου Iesy της Έσσης στη γερμανική Bundeskartellamt. Η υπόθεση κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 17 Δεκεμβρίου 2004.
348. Οι εταιρίες Iesy και Ish εκμεταλλεύονται έκαστη καλωδιακό δίκτυο, το οποίο αγόρασαν από τη Deutsche Telekom AG, στις αντίστοιχες περιοχές τους στην Έσση (Iesy) και στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία (Ish). Μέσω των δικτύων αυτών οι εν λόγω εταιρίες μεταδίδουν ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά σήματα σε νοικοκυριά και άλλους φορείς εκμετάλλευσης δικτύου. Η Bundeskartellamt ζήτησε παραπομπή της υπόθεσης με την αιτιολογία ότι η συγκέντρωση ενδέχεται να επηρεάσει τον ανταγωνισμό στη γερμανική αγορά καλωδιακής τηλεόρασης και ότι οι επιπτώσεις της συγκέντρωσης περιορίζονται στη Γερμανία. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πληρούνται οι όροι, και ότι μια έρευνα σε εθνικό επίπεδο ήταν η ενδεδειγμένη, δεδομένης της πείρας που έχει αποκτήσει η Bundeskartellamt σε προηγούμενες υποθέσεις καλωδιακής τηλεόρασης.
349. Η Iesy και η Ish παρέχουν κυρίως υπηρεσίες καλωδιακής τηλεόρασης στις αντίστοιχες γερμανικές περιοχές (Bundesländer) και δεν αναπτύσσουν δραστηριότητες εκτός Γερμανίας. Ως εκ τούτου, θεωρήθηκε ότι οι σχετικές αγορές καλωδιακής τηλεόρασης ήταν διακριτές αγορές στο πλαίσιο της ΕΕ. Η Επιτροπή συμφώνησε με την άποψη της Bundeskartellamt ότι η σχεδιαζόμενη συγκέντρωση ενδέχεται να επηρεάσει τον ανταγωνισμό σε τμήματα της γερμανικής αγοράς καλωδιακής τηλεόρασης.

*Strabag/Dywidag (Walter Bau)*¹⁵⁰

350. Στις 29 Απριλίου η Επιτροπή έλαβε κοινοποίηση προτεινόμενης συγκέντρωσης που αφορούσε την εξαγορά από τον κατασκευαστικό όμιλο Austrian Strabag σειράς θυγατρικών της γερμανικής κατασκευαστικής εταιρείας Walter Bau AG, που είχε καταστεί αφερέγγυα. Η Strabag είναι κατασκευαστική εταιρία που αναπτύσσει δραστηριότητες παγκοσμίως σε όλους τους σχετικούς τομείς, ιδίως όσον αφορά τα οικοδομικά έργα και τα έργα πολιτικού μηχανικού. Η Walter Bau παρέχει υπηρεσίες

¹⁴⁹ Υπόθεση COMP/M.3674 *IESY Repository/Ish*.

¹⁵⁰ Υπόθεση COMP/M.3754 *Strabag/Dywidag*.

σε σχέση με τις ετοιμοπαράδοτες κατασκευές, τα έργα πολιτικού μηχανικού και οδοποιίας.

351. Η Strabag σχεδίαζε να αναλάβει τα υπάρχοντα οικοδομικά έργα και έργα πολιτικού μηχανικού, τα οποία είχαν μεταφερθεί στην πρόσφατα ιδρυθείσα «Dywidag Schlüsselfertig- und Ingenieurbau GmbH». Η Strabag θα αποκτούσε επίσης τον έλεγχο της εταιρίας έργων πολιτικού μηχανικού «Walter Heilit Verkehrswegebau GmbH», «Dywidag International GmbH», «Dyckerhoff & Widmann GmbH», που αναπτύσσει δραστηριότητες στην Αυστρία, και της «RIB GmbH», η οποία συνεχίζει ορισμένα έργα κατασκευής γεφυρών που διαχειρίζεται η θυγατρική της «Walter Bau» «Niklas GmbH».
352. Μολονότι η Strabag και η Walter Bau συγκαταλέγονται μεταξύ των μεγαλύτερων κατασκευαστικών εταιριών στη Γερμανία και μολονότι η πράξη δημιουργούσε οριζόντιες αλληλεπικαλύψεις σε ορισμένες αγορές κατασκευών ή τμήματα αγορών στη Γερμανία και στην Αυστρία, η πράξη δεν δημιουργούσε ανησυχίες από άποψη ανταγωνισμού. Αυτό συνέβαινε διότι η Strabag προβλεπόταν να αναλάβει μόνο μικρό αριθμό των συμβάσεων κατασκευών της Walter Bau και τα συνδυασμένα μερίδια των συμβαλλομένων στις αγορές κατασκευών, οδικών έργων και άλλων έργων πολιτικού μηχανικού θα παρέμεναν πολύ κάτω του 20%. Μολονότι η Strabag αποτελεί τη μεγαλύτερη κατασκευαστική εταιρία στην Αυστρία, οι εταιρίες της Walter Bau αναπτύσσουν μόνο μικρής κλίμακας δραστηριότητες και, με την ανάληψή τους, η Strabag θα αυξήσει ελαφρά μόνο το μερίδιο αγοράς της.
353. Στις 30 Μαΐου η γερμανική Bundeskartellamt υπέβαλε αίτηση για μερική παραπομπή της υπόθεσης βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού συγκεντρώσεων. Από την αίτηση η Επιτροπή πληροφορήθηκε ότι η προτεινόμενη συναλλαγή θα επηρέαζε τον ανταγωνισμό στην περιφερειακή αγορά ασφάλτου του Αμβούργου, ότι η εν λόγω αγορά συγκέντρωνε όλα τα χαρακτηριστικά διακριτής αγοράς και ότι δεν συνιστούσε σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς. Στην περιοχή του Αμβούργου η Walter Heilit διαθέτει συμμετοχή σε εργοστάσιο μείξης ασφάλτου. Η Norddeutsche Mischwerke GmbH & Co AG, η οποία επίσης είχε μερίδιο στο εν λόγω εργοστάσιο, έλεγχε επίσης τέσσερα από τα άλλα 8 εργοστάσια στην περιοχή. Η Strabag αποτελεί άλλο ανταγωνιστή, γεγονός το οποίο, σύμφωνα με την αίτηση θα σήμαινε ότι υπάρχει κίνδυνος παράβασης του άρθρου 81 ΕΚ και ότι ενδέχεται να δημιουργηθεί δεσπόζουσα θέση στην αγορά. Η γερμανική ΕΑΑ, ως εκ τούτου, ζήτησε παραπομπή της υπόθεσης σε σχέση με την εν λόγω αγορά. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πληρούνται οι όροι παραπομπής και ως εκ τούτου παρέπεμψε την εκτίμηση των επιπτώσεων της πράξης όσον αφορά την περιφερειακή αγορά ασφάλτου του Αμβούργου στη γερμανική ΕΑΑ.
354. Όσον αφορά τις άλλες σχετικές αγορές η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη δεν θα παρεμποδίσει σημαντικά την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του, δεδομένου ότι τα συνδυασμένα μερίδια αγοράς των συμβαλλομένων στις σχετικές αγορές στη Γερμανία είναι περιορισμένα και η συναλλαγή θα οδηγήσει μόνο σε μικρή αύξηση του μεριδίου αγοράς στην Αυστρία.

355. Στις 27 Ιουνίου τα συμβαλλόμενα μέρη Macquarie Airport Group (MAG) και Ferrovial Aeropuertos κοινοποίησαν την πρόθεσή τους να αποκτήσουν τον κοινό έλεγχο του αεροδρομίου Exeter.
356. Η MAG, εταιρία με έδρα το HB, αποτελεί τμήμα του ομίλου Macquarie και είναι διεθνές ιδιωτικό μετοχικό ταμείο με επενδύσεις σε αεροδρόμια και στη σχετική υποδομή. Στην ΕΕ οι εταιρίες του ομίλου Macquarie έχουν τον κοινό έλεγχο της Rome Airports και της Brussels Airport και έχουν μετοχές στην Birmingham Airport και στην Copenhagen Airport. Μαζί με την Ferrovial, η MAG ελέγχει από κοινού την Bristol Airport. Η Ferrovial αναπτύσσει επίσης δραστηριότητες στην διαχείριση υποδομής αεροδρομίου. Εκτός από το συμφέρον της στην Bristol Airport, η Ferrovial έχει επενδύσεις και στην Sydney Airport, στην Belfast City Airport και στην Antofagasta Airport.
357. Μετά την εν λόγω κοινοποίηση η αγγλική Office of Fair Trading (OFT), υπέβαλε αίτηση παραπομπής σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο του κοινοτικού κανονισμού συγκεντρώσεων. Στην εν λόγω αίτηση η OFT πληροφορεί την Επιτροπή ότι το νοτιοδυτικό τμήμα της Αγγλίας μπορεί να αποτελεί διακριτική αγορά για την παροχή υπηρεσιών υποδομής αεροδρομίου στις αεροπορικές εταιρίες. Δεδομένου ότι οι συμβαλλόμενοι ελέγχουν ήδη την Bristol Airport, η εξαγορά της Exeter Airport θα είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί το μερίδιο αγοράς τους στον εν λόγω τομέα αρκετά ώστε να δημιουργεί δυνητικά επιφυλάξεις όσον αφορά τον ανταγωνισμό. Επιπλέον, η OFT έλαβε παρατηρήσεις από τρίτους ενδιαφερόμενους που εκφράζουν τις επιφυλάξεις τους σχετικά με την εξαγορά.
358. Από την έρευνα της Επιτροπής διαπιστώθηκε ότι η αγορά προϊόντος ήταν η παροχή υπηρεσιών υποδομής αεροδρομίου στις αεροπορικές εταιρίες και ότι η γεωγραφική αγορά μπορεί να είναι μικρή σε μέγεθος όπως το νοτιοδυτικό τμήμα της Αγγλίας (Bristol, Exeter, Bournemouth, Plymouth, Newquay, και Southampton). Εάν αυτό επιβεβαιωθεί, τα μερίδια αγοράς των δύο αεροδρομίων στην περιοχή θα ήταν αρκετά υψηλά ώστε να επηρεάζεται δυνητικά ο ανταγωνισμός. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμφώνησε ότι απαιτείται περαιτέρω έρευνα και ότι οι αρχές του HB ήταν οι πλέον κατάλληλες για τη διενέργειά της.
359. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει την κοινή εξαγορά της Exeter Airport από τις εταιρίες Macquarie Airport Group (MAG) και Ferrovial Aeropuertos στην ΕΑΑ του HB, με βάση το σκεπτικό ότι η συγκέντρωση ενδέχεται να επηρεάσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στο νοτιοδυτικό τμήμα της Αγγλίας όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών υποδομής αεροδρομίου στις αεροπορικές εταιρίες.

360. Η προτεινόμενη εξαγορά, η οποία κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 26 Αυγούστου, αφορούσε την απόκτηση του ελέγχου της γερμανικής κατασκευαστικής εταιρίας Züblin από την FIMAG, την εταιρία χαρτοφυλακείου του ομίλου Strabag

¹⁵¹ Υπόθεση COMP/M.3823 *MAG/Ferrovial Aeropuertos/Exeter Airport*.

¹⁵² Υπόθεση COMP/M.3864 *FIMAG/Züblin*.

(«Strabag»). Η Strabag αποτελεί κατασκευαστικό όμιλο με βάση την Αυστρία που αναπτύσσει δραστηριότητες σε όλα τα επιμέρους τμήματα του τομέα, ιδίως όσον αφορά τα οικοδομικά έργα και τα έργα πολιτικού μηχανικού. Επιπλέον, η εταιρία παράγει και διανέμει οικοδομικά υλικά. Η Züblin είναι γερμανική κατασκευαστική εταιρία που επίσης δραστηριοποιείται στα οικοδομικά έργα και τα έργα πολιτικού μηχανικού καθώς και την παροχή σχετικών υπηρεσιών. Μέσω της θυγατρικής της ROBA Baustoff GmbH («Roba»), η εταιρία δραστηριοποιείται στην παραγωγή και διανομή οικοδομικών υλικών. Αποκτώντας το πακέτο μετοχών της Walter Bau, η FIMAG θα αποκτήσει τον έλεγχο της Züblin.

361. Η Strabag και η Züblin συγκαταλέγονται μεταξύ των μεγαλύτερων κατασκευαστικών εταιριών στη Γερμανία. Ωστόσο, τα συνδυαζόμενα μερίδια των συμβαλλομένων στις αγορές οικοδομικών έργων και έργων πολιτικού μηχανικού θα παραμείνουν κάτω του 15%, ακόμη και εάν οι εν λόγω αγορές επιμερισθούν περαιτέρω. Επίσης, μολονότι η Strabag αποτελεί τη μεγαλύτερη κατασκευαστική εταιρία στην Αυστρία, τα μερίδια των συμβαλλομένων στην αυστριακή αγορά δεν ανήλθαν σε επίπεδα ανησυχητικά από άποψη ανταγωνισμού.
362. Στις 20 Σεπτεμβρίου υποβλήθηκε αίτηση μερικής παραπομπής της υπόθεσης από τη γερμανική Bundeskartellamt, βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού συγκεντρώσεων. Κατά την άποψή της η κοινοποιηθείσα πράξη θα επηρέαζε τον ανταγωνισμό στις περιφερειακές αγορές μείγματος ασφάλτου στο Βερολίνο, στο Κέμνιτς, στη Λειψία/ Halle, στο Ρόστοκ και στο Μόναχο, κάθε μια από τις οποίες παρουσιάζει όλα τα χαρακτηριστικά διακριτής αγοράς χωρίς να συνιστά σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς. Η Bundeskartellamt ανέφερε ότι υπήρχε ο κίνδυνος να περιοριστεί περαιτέρω ο ανταγωνισμός στις σχετικές περιφερειακές αγορές εάν η Strabag εξαγόραζε την Roba, έναν από τους τελευταίους εναπομείναντες ανεξάρτητους ανταγωνιστές για την παραγωγή μείγματος ασφάλτου, λόγω της διαρθρωτικής σχέσης μεταξύ της Strabag και του ομίλου Wehrhahn ως κοινών μετόχων της Deutag. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι όροι παραπομπής τηρούνται, ως εκ τούτου παρέπεμψε στη γερμανική Bundeskartellamt την εκτίμηση των επιπτώσεων της πράξης στις περιφερειακές αγορές ασφάλτου στο Βερολίνο, στο Chemnitz, τη Λειψία/Halle, το Ρόστοκ και στο Μόναχο.
363. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα υπόλοιπα τμήματα της προτεινόμενης συγκέντρωσης δεν θα αποτελούσαν σοβαρό εμπόδιο στην άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του, δεδομένου ότι τα συνδυασμένα μερίδια αγοράς των συμβαλλόμενων στις σχετικές αγορές στη Γερμανία θα ήταν περιορισμένα και το μερίδιο αγοράς τους θα παρουσίαζε μικρή μόνο αύξηση στις σχετικές αγορές στην Αυστρία.

*Tesco/Carrefour*¹⁵³

364. Η προτεινόμενη εξαγορά, η οποία κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 4 Νοεμβρίου, αφορούσε την απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου του τσεχικού και σλοβακικού τμήματος των δραστηριοτήτων της επιχείρησης Carrefour (Γαλλία) από την Tesco (ΗΒ). Η έρευνα της Επιτροπής κατέδειξε ότι η προτεινόμενη συναλλαγή θα οδηγούσε σε οριζόντιες αλληλεπικαλύψεις σε σειρά τοπικών αγορών για τη λιανική

¹⁵³ Υπόθεση COMP/M.3905 *Tesco/Carrefour*.

πώληση καταναλωτικών αγαθών καθημερινής χρήσης στην Τσεχική Δημοκρατία και στη Σλοβακία.

365. Η Tesco, εταιρία με έδρα το ΗΒ, αναπτύσσει δραστηριότητες στη λιανική πώληση εδώδιμων και μη εδώδιμων προϊόντων και διαθέτει περισσότερα από 2.300 καταστήματα διαφόρων ειδών σε όλο τον κόσμο. Η εταιρία κατέχει και εκμεταλλεύεται 31 καταστήματα στη Σλοβακία και 27 καταστήματα στην Τσεχική Δημοκρατία. Η γαλλική εταιρία Carrefour αναπτύσσει επίσης δραστηριότητες στη λιανική πώληση εδώδιμων και μη προϊόντων με περισσότερα από 11.000 καταστήματα παγκοσμίως. Η εταιρία εκμεταλλεύεται 11 μεγάλα καταστήματα στην Τσεχική Δημοκρατία και 4 μεγάλα καταστήματα στη Σλοβακία.
366. Στις 30 Νοεμβρίου η Επιτροπή έλαβε αίτηση μερικής παραπομπής της υπόθεσης από τη σλοβακική ΕΑΑ. Στην αίτησή της η ΕΑΑ ισχυρίζεται ότι η συναλλαγή θα επηρεάσει τον ανταγωνισμό βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού συγκεντρώσεων στην αγορά για τη λιανική πώληση καταναλωτικών αγαθών καθημερινής χρήσης στα πολυκαταστήματα και τα μεγάλα εμπορικά κέντρα σε τρεις τοπικές αγορές στις πόλεις Μπρατισλάβα, Košice και Žilina. Επιπλέον, η σλοβακική ΕΑΑ έκρινε ότι οι εν λόγω αγορές δεν συνιστούν σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς.
367. Όσον αφορά τη Σλοβακία, υπάρχουν ενδείξεις ότι η συναλλαγή θα ενισχύσει τη θέση της Tesco ως της κυρίαρχης εταιρίας λιανικής πώλησης σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, στις πόλεις Bratislava, Košice και Žilina η συγχωνευθείσα εταιρία θα διαθέτει υψηλά μερίδια αγοράς, ενώ ο αριθμός των διαθέσιμων εναλλακτικών καταστημάτων θα μειωθεί. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συναλλαγή επηρεάζει τον ανταγωνισμό στις εν λόγω τρεις τοπικές αγορές. Κάθε μια από τις εν λόγω τοπικές αγορές συνιστά λιγότερο από το 0,1% των συνολικών πωλήσεων εδώδιμων προϊόντων στην κοινή αγορά και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως σημαντικό τμήμα της. Βάσει του κανονισμού συγκεντρώσεων, η Επιτροπή παρέπεμψε, ως εκ τούτου, την εκτίμηση του σλοβακικού τμήματος της συναλλαγής στη σλοβακική ΕΑΑ. Αυτή ήταν η πρώτη φορά που μια συναλλαγή παραπέμφθηκε σε αρχή ανταγωνισμού σε νέο κράτος μέλος.
368. Όσον αφορά την Τσεχική Δημοκρατία οι έρευνες της Επιτροπής κατέδειξαν ότι η εταιρία που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα αποτελεί μόνο τον τέταρτο μεγαλύτερο λιανικό όμιλο σε εθνική βάση. Ακόμη και στο πλαίσιο των επιμέρους τοπικών αγορών οι συμβαλλόμενοι θα αντιμετωπίζουν άλλους ισχυρούς ανταγωνιστές λιανικής πώλησης, όπως οι εταιρείες Lidl&Schwarz, Ahold ή Rewe.
369. Η Επιτροπή ενέκρινε τη συναλλαγή όσον αφορά τη Τσεχική Δημοκρατία, δεδομένου ότι η συγκέντρωση δεν θα παρεμποδίσει σημαντικά την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον τσεχικό τομέα λιανικής πώλησης.

4. ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΩΝ/ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

*Microsoft/Time Warner/ContentGuard JV*¹⁵⁴

370. Στις 12 Ιουλίου 2004 η Microsoft και η Time Warner κοινοποίησαν στην Επιτροπή την πράξη με την οποία είχαν εξαγοράσει από την Xerox σειρά μετοχών σε εταιρία των ΗΠΑ με την επωνυμία ContentGuard και ότι, ως αποτέλεσμα της εν λόγω εξαγοράς, απέκτησαν η κάθε μία 48% των δικαιωμάτων ψήφου (πριν από την εν λόγω συναλλαγή η Microsoft διέθετε ήδη μερίδιο 25%). Επιπλέον, οι εν λόγω εταιρίες συνήψαν συμφωνία μετόχων με την οποία απέκτησαν τον κοινό έλεγχο της ContentGuard.
371. Η ContentGuard δραστηριοποιείται στην ανάπτυξη και χορήγηση αδειών για την εκμετάλλευση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε σχέση με λύσεις διαχείρισης ψηφιακών δικαιωμάτων («DRM»). Η ContentGuard διαθέτει σημαντικό χαρτοφυλάκιο ευρεσιτεχνιών, ως δημιουργός βασικής τεχνολογίας DRM. Η τεχνολογία DRM συνίσταται σε λύσεις λογισμικού που επιτρέπουν είτε την ασφαλή μεταβίβαση ψηφιακού περιεχομένου κάθε τύπου (π.χ. ταινίες, έγγραφα, ακουστικά προϊόντα) μέσω ανοικτού δικτύου π.χ. σε τελικούς χρήστες είτε την ανταλλαγή μεταξύ συσκευών. Η τεχνολογία DRM θα καταστεί, κατά τα φαινόμενα, η τυπική για όλον τον τομέα ΤΠ, και έχει ήδη καταστεί η τυπική για την απευθείας, μέσω διαδικτύου παροχή περιεχομένου μέσω μαζικής ενημέρωσης, όπως μουσικής και βίντεο. Η Microsoft είναι ο κύριος προμηθευτής, ενδεχομένως με κυρίαρχη θέση, λύσεων DRM.
372. Μετά από τη συνήθη εξέταση στην Φάση I, η Επιτροπή κίνησε σε βάθος έρευνα στις 25 Αυγούστου 2004, και στις 29 Νοεμβρίου 2004 απέστειλε στους ενδιαφερόμενους έκθεση αιτιάσεων. Μια από τις κύριες επιφυλάξεις της Επιτροπής αφορούσε το γεγονός ότι η πράξη θα μπορούσε να παγιώσει το μονοπώλιο της Microsoft στην αγορά λειτουργικών συστημάτων ΠΥ. Πράγματι, ανήκοντας από κοινού στη Microsoft και στην Time Warner, η ContentGuard θα αποκτούσε τόσο τα κίνητρα όσο και την ικανότητα να χρησιμοποιήσει το χαρτοφυλάκιο δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας για να φέρει σε μειονεκτική θέση τους αντιπάλους της Microsoft όσον αφορά τον ανταγωνισμό στην αγορά λύσεων DRM. Η DRM θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως τεχνολογία gatekeeper, διότι η Microsoft ελέγχει σε ποιο λειτουργικό σύστημα ΠΥ μπορεί να χρησιμοποιηθεί το λογισμικό της DRM. Επιπλέον, η εν λόγω κοινή εξαγορά θα μπορούσε να καθυστερήσει δραματικά την ανάπτυξη ανοικτών προτύπων διαλειτουργικότητας.
373. Ως αποτέλεσμα των αιτιάσεων της Επιτροπής, η Microsoft και η Time Warner πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι η Thomson εξαγόρασε μερίδιο 33 % στην ContentGuard. Μολονότι η εν λόγω εξαγορά από την Thomson είχε αναγγελθεί το Νοέμβριο του 2004, πραγματοποιήθηκε μόλις στις 14 Μαρτίου 2005. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής εξέτασαν προσεκτικά εάν η συναλλαγή στην οποία συμμετέχει η Thomson θα ενέπιπτε στον κανονισμό συγκεντρώσεων. Μέσω της εξαγοράς μετοχικού μεριδίου από την Thomson σε συνδυασμό με αλλαγές στη διάρθρωση διακυβέρνησης της ContentGuard, κανένας μέτοχος δεν θα αποκτούσε τον έλεγχο της ContentGuard. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή έκρινε ότι ως αποτέλεσμα ουσιαστικών

¹⁵⁴

Ύπόθεση COMP/M.3445 *Microsoft/Time Warner/ContentGuard JV*.

αλλαγών στους κανόνες διακυβέρνησης της ContentGuard και της εισόδου νέου σημαντικού μετόχου (Thomson), η Microsoft δεν θα ήταν πλέον σε θέση να καθορίσει την πολιτική της ContentGuard όσον αφορά τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης κατά τρόπο που να βλάπτονται οι ανταγωνιστές της Microsoft. Η αρχική πράξη, με την οποία η Microsoft και η Time Warner αποκτούσαν τον κοινό έλεγχο της ContentGuard, εγκαταλείφθηκε και οι εταιρίες απέσυραν την κοινοποίησή τους βάσει του κανονισμού συγκεντρώσεων.

*Total/Sasol/JV*¹⁵⁵

374. Η Sasol Wax International AG («Sasol»), Γερμανία, που ανήκει στον όμιλο Sasol της Νότιας Αφρικής, ειδικεύεται στα κεριά από πετρέλαιο, ιδίως την παραφίνη και τα μικροκρυσταλλικά κεριά. Η Total France S.A. («Total») ανήκει στον όμιλο Total, μια από τις μεγαλύτερες στον κόσμο εταιρίες πετρελαίου και φυσικού αερίου. Εκτός από την παραγωγή παραφίνης και μικροκρυσταλλικών κεριών, η Total παράγει απαραίτητες πρώτες ύλες για την παραγωγή τους: slack wax και slack wax από βαρύ ορυκτέλαιο.
375. Η προτεινόμενη πράξη συνίσταται στη δημιουργία κοινής επιχείρησης με δραστηριότητες στην παραγωγή, εμπορία και πώληση προϊόντων κεριού από πετρέλαιο και προσθετικών ασφάλτου, συνδυάζοντας τις δραστηριότητες της Sasol και της Total στους εν λόγω τομείς. Το slack wax και το slack wax από βαρύ ορυκτέλαιο παράγονται σε διυλιστήρια ως υποπροϊόντα της διαδικασίας διύλισης πετρελαίου. Τα εν λόγω προϊόντα προορίζονται για δέσμια χρήση ή μπορούν να πωληθούν άμεσα σε τρίτους ή με περαιτέρω επεξεργασία να μεταβληθούν σε κεριά από παραφίνη ή σε μικροκρυσταλλικά κεριά. Τα κεριά από παραφίνη και τα μικροκρυσταλλικά κεριά χρησιμοποιούνται σε ποικίλες τελικές εφαρμογές, όπως οι λαμπάδες, το καουτσούκ, τα υλικά συσκευασίας, τα καλώδια, οι τσίχλες ή οι συγκολλητικές ουσίες.
376. Στις 13 Απριλίου η Επιτροπή κίνησε σε βάθος έρευνα όσον αφορά την προτεινόμενη κοινή επιχείρηση, διότι υπήρχε σοβαρό ενδεχόμενο η συναλλαγή να παρεμποδίσει σημαντικά την άσκηση πραγματικού ανταγωνισμού στην κοινή αγορά. Από την αρχική έρευνα αγοράς διαπιστώθηκε συγκεκριμένα ότι ο συνδυασμός των εμπορικών δραστηριοτήτων της Total και της Sasol, η παροχή πρώτων υλών από την Total στην κοινή επιχείρηση και η αύξηση των περιορισμών της παραγωγικής ικανότητας ως αποτέλεσμα της συναλλαγής θα μπορούσαν να ενισχύσουν σημαντικά την ήδη κυρίαρχη θέση της Sasol στις αγορές παραφίνης και μικροκρυσταλλικών κεριών. Στο τέλος της αρχικής έρευνας προτάθηκε η ανάληψη δέσμευσης. Ωστόσο, η Επιτροπή, μετά από έλεγχο της αγοράς, διαπίστωσε ότι το σχέδιο διαρθρωτικού μέτρου ήταν εξαιρετικά περίπλοκο χωρίς να εξαλείφει τις σοβαρές επιφυλάξεις όσον αφορά τα κεριά παραφίνης.
377. Στις 20 Απριλίου οι συμβαλλόμενοι κοινοποίησαν στην Επιτροπή τη λήξη της συμφωνίας κοινής επιχείρησης και την ανάκληση της κοινοποίησης.

¹⁵⁵

Υπόθεση COMP/M.3637 *Total/Sasol/JV*.

378. Στις 18 Οκτωβρίου η Επιτροπή κίνησε σε βάθος έρευνα (Φάση II) όσον αφορά την προτεινόμενη εξαγορά της ιταλικής εταιρίας μηχανικών μελετών Eurotecnica από την αυστριακή εταιρία Agrolinz Melamine International (AMI). Η υπόθεση παραπέμφθηκε στην Επιτροπή από τη γερμανική και την πολωνική ΕΑΑ. Στις 20 Δεκεμβρίου τα μέρη της κοινοποίησης ανακάλεσαν τη συμφωνία.
379. Η AMI αναπτύσσει δραστηριότητες στην παραγωγή μελαμίνης, χημικής ουσίας ειδικής χρήσης, η οποία χρησιμοποιείται σε ευρύ φάσμα εφαρμογών, όπως οι εφαρμογές επιφάνειας, οι συγκολλητικές ουσίες και οι κόλλες, και ως επιβραδυντικό φλόγας. Η AMI διαθέτει επίσης τις δικές της τεχνολογίες παραγωγής μελαμίνης, για τις οποίες δεν έχει παραχωρήσει άδειες εκμετάλλευσης σε τρίτους κατά την τελευταία δεκαετία. Η Eurotecnica είναι η μόνη εταιρία που διαθέτει άδεια εκμετάλλευσης για την τεχνολογία παραγωγής μελαμίνης με δραστηριότητες παγκοσμίως, που όμως δεν παράγει η ίδια μελαμίνη.
380. Η Επιτροπή κίνησε διαδικασία έρευνας σε βάθος, διότι υπήρχε το ενδεχόμενο η συγκέντρωση να ενισχύσει την ήδη ισχυρή θέση της AMI στην αγορά μελανίνης. Η Επιτροπή είχε την ανησυχία ότι με την αγορά του μοναδικού παγκόσμιου δικαιιοπάροχου τεχνολογίας παραγωγής μελανίνης η AMI θα ήταν σε θέση να παρεμποδίσει την είσοδο νέων εταιρειών στην αγορά και να ελέγξει τα σχέδια επέκτασης των ανταγωνιστών της. Επιπλέον, η εξάλειψη των εν λόγω ανταγωνιστικών περιορισμών θα είχε αυξήσει ενδεχομένως την πιθανότητα συντονισμένης εμπορικής συμπεριφοράς στην αγορά μελανίνης που ήδη παρουσιάζει υψηλό βαθμό συγκέντρωσης.

¹⁵⁶

Υπόθεση COMP/M.3923 AMI/Eurotecnica.

Γ –ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

*Επιτροπή κατά / Tetra Laval B.V.*¹⁵⁷

381. Στις 15 Φεβρουαρίου το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) απέρριψε προσφυγή της Επιτροπής κατά της απόφασης του Πρωτοδικείου στην υπόθεση Tetra Laval κατά Επιτροπής¹⁵⁸, που ακύρωνε την απόφαση της Επιτροπής με την οποία η συγκέντρωση μεταξύ της Tetra Laval και της Sidel είχε κηρυχθεί ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 του κανονισμού συγκεντρώσεων¹⁵⁹. Στην απόφαση διευκρινίζονται τρία θέματα ιδιαίτερης σημασίας: τα αναγκαία επίπεδα απόδειξης του δικαστικού ελέγχου όσον αφορά τις συγκεντρώσεις· η σχέση μεταξύ του κανονισμού συγκεντρώσεων και του άρθρου 82 ΕΚ και οι περιπτώσεις στις οποίες μπορούν να γίνουν αποδεκτές οι προτεινόμενες δεσμεύσεις.
382. Όσον αφορά το αναγκαίο επίπεδο απόδειξης, το ΔΕΚ στην απόφασή του τονίζει ότι η απαραίτητη ανάλυση προοπτικών για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων συνεπάγεται πρόβλεψη γεγονότων που ενδέχεται, με μεγαλύτερη ή μικρότερη πιθανότητα, να συμβούν στο μέλλον και ότι μια τέτοια ανάλυση απαιτεί να καθορισθούν διάφορες αλυσίδες αίτιου και αποτελέσματος προκειμένου να εξακριβωθεί ποια από αυτές είναι η πιθανότερη. Ως εκ τούτου, το ΔΕΚ στην απόφασή του υποστηρίζει την άποψη της Επιτροπής ότι το αναγκαίο επίπεδο απόδειξης σε όλες τις υποθέσεις συγκεντρώσεων είναι η επαρκής αληθοφάνεια των αποδεικτικών στοιχείων. Στην προκειμένη περίπτωση, το ΔΕΚ έκρινε ότι το Πρωτοδικείο δεν τροποποίησε στην πραγματικότητα τους όρους που αφορούν το αναγκαίο επίπεδο απόδειξης αλλά επέστησε απλώς την προσοχή στο γεγονός ότι τα στοιχεία θα πρέπει να αποδεικνύουν πειστικά τα πλεονεκτήματα ενός επιχειρήματος ή μιας απόφασης. Όσον αφορά την ανάλυση προοπτικών για τις διαγώνιες συγκεντρώσεις, το ΔΕΚ έκρινε ότι η απάντηση στο ερώτημα εάν μια διαγώνια συγκέντρωση θα επιτρέψει στη συγχωνευθείσα επιχείρηση να αυξήσει την ισχύ της προκειμένου να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση στο μέλλον, προϋποθέτει αλυσίδες αίτιου και αποτελέσματος που είναι ασαφείς, αβέβαιες και δύσκολα αποδείξιμες. Κατά συνέπεια, η ποιότητα των αποδεικτικών στοιχείων που να δικαιολογούν την απαγόρευση ανάλογων συγκεντρώσεων είναι ιδιαίτερα σημαντική προκειμένου να υποστηριχθεί η άποψη ότι η εν λόγω οικονομική εξέλιξη ήταν «εύλογη».
383. Όσον αφορά το δικαστικό έλεγχο των εν λόγω στοιχείων, το ΔΕΚ θεωρεί ότι η Επιτροπή έχει ένα περιθώριο διακριτικής ευχέρειας όσον αφορά οικονομικά θέματα αλλά ότι τα δικαστήρια πρέπει να αποφανθούν εάν τα αποδεικτικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως βάση είναι ακριβή, αξιόπιστα και συνεπή, εάν περιέχουν όλες τις πληροφορίες που πρέπει να ληφθούν υπόψη και εάν αποτελούν επαρκή τεκμηρίωση των συναγόμενων από αυτά συμπερασμάτων. Στην προκειμένη

¹⁵⁷ Υπόθεση C-12/03P, *Επιτροπή κατά Tetra Laval B.V.*

¹⁵⁸ Υπόθεση T 5/02 *Tetra Laval B.V. κατά Επιτροπής*, [2002] Συλλογή-4381.

¹⁵⁹ Υπόθεση COMP/M.2416 *Tetra Laval/Sidel*, εκδοθείσα βάσει του προηγούμενου κανονισμού συγκεντρώσεων, κανονισμός ΕΚ αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου, που αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό ΕΚ139/2004.

περίπτωση, το ΔΕΚ έκρινε ότι το Πρωτοδικείο σεβάστηκε τις απαιτήσεις του δικαστικού ελέγχου.

384. Το Πρωτοδικείο είχε κρίνει ότι σε υποθέσεις διαγωνίων συγκεντρώσεων, στις οποίες η μελλοντική δημιουργία δεσπόζουσας θέσης εξαρτάται από τα κίνητρα και τα αντικίνητρα που θα έχει η προκύπτουσα επιχείρηση για να επιδοθεί σε πρακτικές μόχλευσης, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να εξετάσει κατά πόσο ο παράνομος χαρακτήρας ορισμένων πρακτικών μόχλευσης βάσει του άρθρου 82 ΕΚ και το ενδεχόμενο αποκάλυψης και επιβολής κυρώσεων ενδέχεται να αποτρέψουν την συγχωνευθείσα επιχείρηση από μια ανάλογη συμπεριφορά. Η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι οι απαιτήσεις αυτές αντιβαίνουν προς τον κανονισμό συγκεντρώσεων.
385. Το ΔΕΚ συμφώνησε με την άποψη της Επιτροπής και έκρινε ότι το Πρωτοδικείο διέπραξε νομικό σφάλμα από την άποψη αυτή. Μολονότι η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε εκτιμήσει συνολικά τόσο τα κίνητρα όσο και τα αντικίνητρα για μια τακτική μόχλευσης, το ΔΕΚ έκρινε ότι θα ήταν αντίθετο προς τον προληπτικό σκοπό του κανονισμού συγκεντρώσεων να εξετάζονται, για κάθε προτεινόμενη συγκέντρωση, τα αντικίνητρα που συνιστούν ο παράνομος χαρακτήρας και η πιθανότητα αποκάλυψης και επιβολής κυρώσεων. Μια τέτοια πρακτική θα βασιζόταν υπερβολικά σε εικασίες και δεν θα επέτρεπε στην Επιτροπή να βασιστεί την εκτίμησή της σε όλα τα σχετικά πραγματικά περιστατικά. Ωστόσο, το ΔΕΚ έκρινε ότι το εν λόγω νομικό σφάλμα δεν ήταν αρκετό για να ακυρωθεί η απόφαση.
386. Όσον αφορά την ανάληψη δεσμεύσεων, το ΔΕΚ έκρινε ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της σειρά πιθανών δεσμεύσεων στο πλαίσιο της εκτίμησης των δυνατοτήτων μόχλευσης που θα αποκτούσε η συγχωνευθείσα επιχείρηση. Η Επιτροπή ισχυρίστηκε σε προσφυγή της ότι στην πραγματικότητα είχε εξετάσει τις δεσμεύσεις αλλά ότι τις έκρινε απαράδεκτες, κυρίως λόγω της δυσκολίας παρακολούθησής τους.
387. Στην απόφασή του, το Δικαστήριο κάνει διάκριση μεταξύ περιπτώσεων στις οποίες υπάρχει άμεση διαρθρωτική αλλαγή στην αγορά και αυτών στις οποίες ενδέχεται να δημιουργηθεί δεσπόζουσα θέση σε εύθετο χρόνο, μέσω μόχλευσης. Στη δεύτερη περίπτωση θα πρέπει ενδεχομένως να ληφθούν υπόψη δεσμεύσεις για τη μελλοντική συμπεριφορά της επιχείρησης όταν εξετάζεται η πιθανότητα να ακολουθήσει η συγχωνευθείσα επιχείρηση ανάλογη τακτική. Λαμβάνοντας υπόψη τις σκέψεις στην απόφαση, το ΔΕΚ θεωρεί ότι, στην προκειμένη η περίπτωση, η Επιτροπή αρνήθηκε να αποδεχθεί τις δεσμεύσεις της Tetra για λόγους αρχής. Κατά συνέπεια, το ΔΕΚ έκρινε ότι η απόφαση του Πρωτοδικείου να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής πρέπει να επικυρωθεί παρά το νομικό σφάλμα του Πρωτοδικείου όσον αφορά το αποτρεπτικό αποτέλεσμα του άρθρου 82 ΕΚ.

*Energias de Portugal SA (EDP) κατά Επιτροπής*¹⁶⁰

388. Στις 21 Σεπτεμβρίου το ΔΕΚ απέρριψε προσφυγή της EDP για ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 2004, με την οποία η κοινή εξαγορά της Gás de Portugal (GDP), της κατεστημένης εταιρίας φυσικού αερίου στην Πορτογαλία, από την Energias de Portugal (EDP), την κατεστημένη εταιρία ηλεκτρισμού της Πορτογαλίας, και την Eni SpA, μια ιταλική εταιρία ενέργειας,

¹⁶⁰

Υπόθεση T-87/05 EDP, *Energias de Portugal SA κατά Επιτροπής*.

κηρύχθηκε ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 του κανονισμού συγκεντρώσεων¹⁶¹.

389. Στην απόφαση της η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι, παρά τις δεσμεύσεις που πρότειναν να αναλάβουν οι συμβαλλόμενοι, η συγκέντρωση θα ενίσχυε τις δεσπόζουσες θέσεις της EDP στις αγορές ηλεκτρισμού στην Πορτογαλία καθώς και τις δεσπόζουσες θέσεις της GDP στις πορτογαλικές αγορές φυσικού αερίου, γεγονός που θα παρεμπόδιζε σημαντικά τον ανταγωνισμό σε σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς.
390. Η εν λόγω συγκέντρωση εκτιμήθηκε στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης διαδικασίας ανοίγματος των ενεργειακών αγορών σε όλη την ΕΕ. Στην Πορτογαλία, οι αγορές ηλεκτρισμού είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό και οι αγορές φυσικού αερίου προβλέπεται να ανοιχθούν σταδιακά. Με βάση τη δεύτερη οδηγία για το φυσικό αέριο, η Πορτογαλία επωφελείται παρέκκλισης που της επιτρέπει να αρχίσει την απελευθέρωση του φυσικού αερίου το αργότερο το 2007 με το άνοιγμα της αγοράς για την παροχή φυσικού αερίου στις ηλεκτρικές γεννήτριες. Το άνοιγμα των άλλων αγορών αερίου προβλέπεται να πραγματοποιηθεί το 2009 το αργότερο για μη οικιστικούς πελάτες και το 2010 το αργότερο για τους οικιστικούς πελάτες.
391. Η προσφυγή της EDP εξετάστηκε από το Πρωτοδικείο βάσει της ταχείας διαδικασίας και η απόφαση εκδόθηκε σε επτά μήνες, που αποτελεί το μικρότερο χρονικό διάστημα που έχει επιτευχθεί ποτέ για υπόθεση αυτού του είδους.
392. Το Πρωτοδικείο απέρριψε διάφορες ενστάσεις που υπέβαλε ο αιτών όσον αφορά την εκτίμηση των δεσμεύσεων που προτάθηκαν από τα μέρη της συγχώνευσης.
393. Το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε ιδίως τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή προβαίνει σε εκτίμηση των διορθωτικών μέτρων εξετάζοντας πρώτα τα προβλήματα ανταγωνισμού που θέτει η συγκέντρωση, και στη συνέχεια τις δεσμεύσεις που προτείνονται σε σχέση με τα εν λόγω προβλήματα. Το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι η Επιτροπή δεν μπορεί, εντός των χρονικών περιορισμών που επιβάλλει ο κανονισμός συγκεντρώσεων, να ξαναρχίζει από την αρχή την ανάλυση μιας συγκέντρωσης, υπό το πρίσμα των υποβαλλόμενων δεσμεύσεων, θεωρώντας ότι η συγκεκριμένη συναλλαγή κοινοποιείται εκ νέου στη μορφή που τροποποιήθηκε από τις δεσμεύσεις. Το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μια τέτοια προσέγγιση θα ήταν σε σύγκρουση με την απαίτηση ταχύτητας που χαρακτηρίζει τη γενική διάρθρωση του κανονισμού συγκεντρώσεων.
394. Όσον αφορά τις δεσμεύσεις που υποβλήθηκαν μετά την προθεσμία που επιβάλλεται από τους διάφορους κανονισμούς, το Πρωτοδικείο δήλωσε ότι η Επιτροπή είχε εφαρμόσει σωστά την ανακοίνωσή της για τα διαρθρωτικά μέτρα κατά την εκτίμηση των δεσμεύσεων τόσο όσον αφορά τον ηλεκτρισμό όσο και το φυσικό αέριο. Σχετικά με τις δεσμεύσεις για το φυσικό αέριο, που υποβλήθηκαν στην πλήρη μορφή τους μόνο τρεις εργάσιμες ημέρες πριν την απόφαση της Επιτροπής, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε επίσης ότι η Επιτροπή ορθά τις απέρριψε μόνο και μόνο λόγω της εξαιρετικής καθυστέρησής τους.

¹⁶¹ Υπόθεση COMP/M.3440 *ENI/EDP/GDP*, που εκδόθηκε βάσει του πρώην κανονισμού συγκεντρώσεων, κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου.

395. Όσον αφορά την ουσιαστική εκτίμηση της συγκέντρωσης, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή διέπραξε νομικό σφάλμα όταν κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση θα ενίσχυε τις δεσπόζουσες θέσεις της GDP και θα παρεμπόδιζε σημαντικά τον ανταγωνισμό στις αγορές αερίου. Το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι, ως αποτέλεσμα της παρέκκλισης που προβλέπεται στη δεύτερη οδηγία για το φυσικό αέριο, οι σχετικές αγορές στην Πορτογαλία δεν ήταν ανοικτές στον ανταγωνισμό κατά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης. Σύμφωνα με το Πρωτοδικείο, λόγω της πλήρους έλλειψης ανταγωνισμού, δεν υπήρχε το ενδεχόμενο περιορισμού του από τη συγκέντρωση κατά την ημερομηνία έκδοσης της επίμαχης απόφασης. Στη συνέχεια, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή διέπραξε σφάλμα εκτιμώντας μόνο τις μελλοντικές επιπτώσεις της συγκέντρωσης στις αγορές αερίου όταν αυτές θα ανοίξουν στον ανταγωνισμό, και όχι λαμβάνοντας υπόψη τις τις άμεσες επιπτώσεις της συγκέντρωσης στις εν λόγω αγορές. Από την άποψη αυτή, το Πρωτοδικείο επισήμανε το γεγονός ότι η κατάσταση στις αγορές αερίου θα βελτιωθεί σημαντικά λόγω της συγκέντρωσης όπως αυτή τροποποιήθηκε από τις σχετικές δεσμεύσεις που αναφέρονται ανωτέρω.
396. Ωστόσο, παρά το εν λόγω σφάλμα, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι δεν υπάρχει λόγος να ακυρωθεί μια απόφαση απαγόρευσης συγκέντρωσης, εφόσον ορισμένοι από τους λόγους στους οποίους βασίζεται η εν λόγω απόφαση και οι οποίοι δεν ακυρώνονται λόγω παρανομιών, ιδίως αυτοί που αφορούν μια από τις σχετικές αγορές, επαρκούν για να δικαιολογήσουν το διατακτικό της. Στην προκειμένη περίπτωση, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν διέπραξε πρόδηλο σφάλμα εκτίμησης όταν θεώρησε ότι η συγκέντρωση θα προκαλούσε την εξαφάνιση σημαντικού δυνητικού ανταγωνιστή (GDP) απ' όλες τις αγορές ηλεκτρισμού. Το γεγονός αυτό θα ενίσχυε τις δεσπόζουσες θέσεις της EDP σε κάθε μια από τις αγορές ηλεκτρισμού, με αποτέλεσμα να περιοριστεί σημαντικά η άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Το συμπέρασμα αυτό ήταν από μόνο του αρκετό για να δικαιολογήσει την απόφαση της Επιτροπής. Δεν υπήρχε ανάγκη να εξεταστούν επίσης οι κάθετες επιπτώσεις της συγκέντρωσης.
397. Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο απέρριψε την αίτηση της EDP και επικύρωσε την απόφαση της Επιτροπής.

*Honeywell κατά Επιτροπής και General Electric κατά Επιτροπής*¹⁶²

398. Στις 14 Δεκεμβρίου το Πρωτοδικείο επικύρωσε την απόφαση της Επιτροπής να απαγορεύσει την συγκέντρωση μεταξύ της General Electric Company («GE») και της Honeywell Inc. («Honeywell»). Τον Ιούλιο του 2001 η Επιτροπή είχε απαγορεύσει την εν λόγω συγκέντρωση¹⁶³, διότι θεώρησε ότι η συμφωνία θα δημιουργούσε ή θα ενίσχυε δεσπόζουσες θέσεις, με αποτέλεσμα να περιορίζεται σημαντικά η άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις αγορές αεροδιαστημικών προϊόντων και βιομηχανικών συστημάτων, και οι πελάτες θα στερούντο των πλεονεκτημάτων του ανταγωνισμού. Το Δικαστήριο διαπίστωσε σφάλματα στην εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τις διαγωνίες και κάθετες επιπτώσεις της συγκέντρωσης, αλλά έκρινε ότι και μόνο οι οριζόντιες επιπτώσεις της συγκέντρωσης

¹⁶² Υπόθεση T-209/01 *Honeywell κατά Επιτροπής* και Υπόθεση T-210/01 *General Electric κατά Επιτροπής*.

¹⁶³ Υπόθεση COMP/M.2220 *GE/Honeywell*.

θα ήταν αρκετές για να δικαιολογήσουν την απαγόρευση της συναλλαγής. Στην απόφαση αναγνωρίζεται ότι οι διαγωνίες συγκεντρώσεις μπορούν να είναι αντισταγωνιστικές σε ορισμένες περιπτώσεις και παρέχονται χρήσιμες κατευθυντήριες γραμμές για μελλοντικές υποθέσεις.

399. Η αίτηση της Honeywell απορρίφθηκε για διαδικαστικούς λόγους, δεδομένου ότι επικεντρώνεται μόνο σε μια πτυχή της απόφασης (δηλαδή τις διαγωνίες επιπτώσεις) και κατά συνέπεια δεν μπορεί να οδηγήσει σε ακύρωση της απόφασης.
400. Όσον αφορά την αίτηση της GE, το Πρωτοδικείο επικύρωσε την απόφαση βάσει των οριζόντιων επιπτώσεων της συναλλαγής στις αγορές προωθητικών κινητήρων για μεγάλα αεριωθούμενα αεροσκάφη μικρής ακτίνας δράσης, αεριωθούμενων αεροσκαφών και μικρών αεροστροβίλων θαλάσσης, διότι έκρινε ότι οι προτεινόμενες δεσμεύσεις που υπέβαλαν οι συμβαλλόμενοι είχαν απορριφθεί ορθά από την Επιτροπή. Το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε επίσης το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι το μερίδιο αγοράς της GE όσον αφορά τους μεγάλους κινητήρες εμπορικών αεριωθούμενων αεροσκαφών αποτελεί ένδειξη δεσπόζουσας θέσης πριν τη συγκέντρωση και ενισχύεται μέσω της κάθετης ολοκλήρωσης της GE και των χαρακτηριστικών του τομέα. Επιπλέον, το Πρωτοδικείο απέρριψε τον ισχυρισμό του αιτούντα όσον αφορά διαδικαστικές παρατυπίες που θα ακύρωναν την απόφαση της Επιτροπής.
401. Αφετέρου, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τις κάθετες και διαγωνίες επιπτώσεις ακυρώνεται από πρόδηλα σφάλματα εκτίμησης. Σύμφωνα με την απόφαση του Πρωτοδικείου, όσον αφορά τις κάθετες επιπτώσεις, η Επιτροπή απέδειξε ότι η GE θα είχε τη δυνατότητα και το κίνητρο να αποκλείσει την πρόσβαση των αντίπαλων κατασκευαστών κινητήρων στους κινητήρες της Honeywell, αλλά δεν έλαβε υπόψη της το δυνητικά αποτρεπτικό αποτέλεσμα του άρθρου 82 ΕΚ όσον αφορά μια τέτοια τακτική. Το Πρωτοδικείο παρατήρησε ότι όσο πειστικότερα τα επιχειρήματα της Επιτροπής σε σχέση με την αποτελεσματικότητα της εξεταζόμενης τακτικής και κατά συνέπεια όσο μεγαλύτερο το εμπορικό κίνητρο της εταιρίας να ακολουθήσει μια τέτοια τακτική, τόσο μεγαλύτερη η πιθανότητα να χαρακτηριστεί η τακτική ως αντισταγωνιστική βάσει του άρθρου 82.
402. Στην απόφασή του το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε ότι οι διαγωνίες συγκεντρώσεις ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να έχουν αντισταγωνιστικές επιπτώσεις, και ότι οι σχετικές θεωρίες ενδέχεται να αποτελέσουν εύλογη βάση για την απαγόρευση μιας συγκέντρωσης υπό ορισμένες περιστάσεις. Ωστόσο, το Πρωτοδικείο στην απόφασή του καλεί την Επιτροπή να προσκομίσει πειστικά στοιχεία που να το αποδεικνύουν. Όσον αφορά το ενδεχόμενο μεταβίβασης της χρηματοοικονομικής ισχύος της GE Capital και κάθετης ολοκλήρωσης της GECAS στις αγορές ηλεκτρονικών και μη συστημάτων αεροπλοΐας της Honeywell, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ικανοποιητικά ότι αυτό είναι πιθανό να συμβεί. Μολονότι το Πρωτοδικείο έκρινε ότι τα εσωτερικά έγγραφα σχετικά με την χρηματοοικονομική κάθετη ολοκλήρωση της GE αποτελούν επαρκή απόδειξη όσον αφορά την ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης της GE στους κινητήρες αεριωθούμενων αεροσκαφών, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η απόφαση δεν παρέχει στοιχεία που να αποδεικνύουν επαρκώς ότι η νέα εταιρία θα χρησιμοποιήσει την χρηματοοικονομική ισχύ της για να εξασφαλίσει επιλογή προϊόντων της Honeywell. Από την άποψη αυτή, τα στοιχεία όσον αφορά την παρελθούσα συμπεριφορά της εταιρίας δεν αποτελούν επαρκή απόδειξη ότι η συγχωνευθείσα εταιρία θα

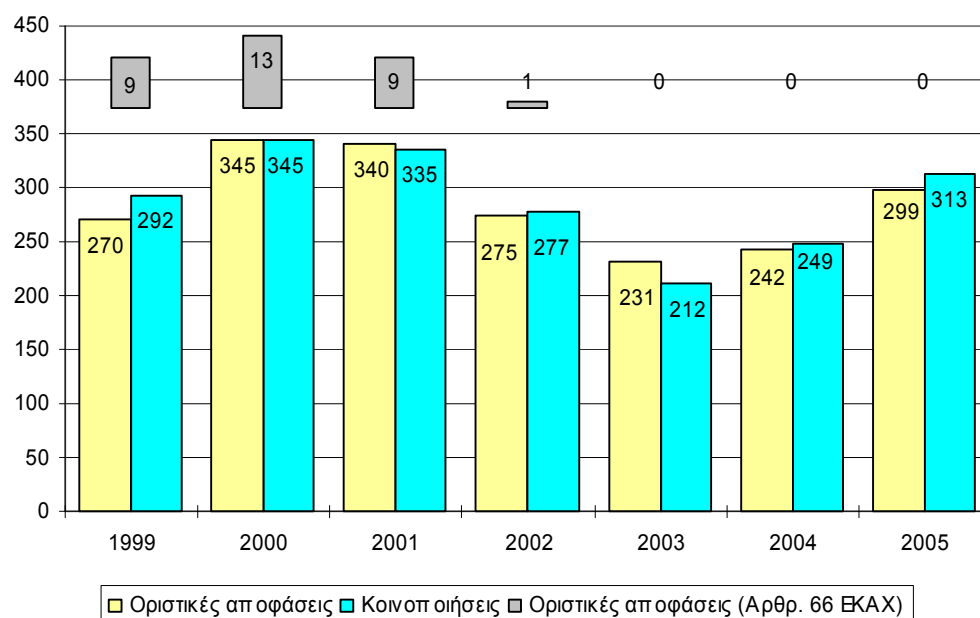
χρησιμοποιήσει τη χρηματοοικονομική ισχύ της και στο μέλλον. Επίσης, το Πρωτοδικείο παρατήρησε ότι η Επιτροπή δεν υπέβαλε οικονομική μελέτη που να αποδεικνύει ότι οι βραχυπρόθεσμες εμπορικές θυσίες που θα πρέπει να πραγματοποιήσει η GE για να πείσει τους πελάτες της να επιλέξουν προϊόντα Honeywell θα μπορούσαν να καλυφθούν από πρόσθετα μελλοντικά έσοδα.

403. Ομοίως, όσον αφορά τις διαγωνίες επιπτώσεις βάσει διαφόρων πρακτικών δεσματοποίησης, το Πρωτοδικείο κάλεσε την Επιτροπή να αποδείξει ότι η συγχωνευθείσα εταιρία θα έχει τόσο την ικανότητα όσο και το συμφέρον να εφαρμόσει πρακτικές μικτής δεσματοποίησης. Από την άποψη αυτή, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι οι τεκμηριωμένες παρελθούσες πρακτικές δεσματοποίησης της Honeywell δεν αποτελούν επαρκή απόδειξη. Επίσης, το Πρωτοδικείο έλαβε υπόψη του το γεγονός ότι το οικονομικό μοντέλο της Επιτροπής εγκαταλείφθηκε διότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να αποκαλύψει τα εμπιστευτικά στοιχεία στους συμβαλλόμενους και επιπλέον κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι οικονομικές θεωρίες που παρουσιάστηκαν από τους διάφορους οικονομολόγους που ερωτήθηκαν σχετικά ήταν αμφιλεγόμενες. Εφαρμόζοντας το πρότυπο ελέγχου για τις διαγωνίες συγκεντρώσεις που χρησιμοποίησε στην υπόθεση Tetra Laval, το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι η συγχωνευθείσα εταιρία θα είχε δεσματοποιήσει τις πωλήσεις των κινητήρων GE με τα ηλεκτρονικά και μη προϊόντα αεροπλοΐας της Honeywell. Στη συνέχεια το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ελλείπει μιας τέτοιας απόδειξης, από την ύπαρξη και μόνο ευρέως φάσματος προϊόντων δεν μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι θα δημιουργηθούν δεσπόζουσες θέσεις. Όπως και στην υπόθεση Tetra Laval, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της τις ενδεχόμενες επιπτώσεις του αποτρεπτικού χαρακτήρα του άρθρου 82 ΕΚ όσον αφορά πρακτικές όπως η καθαρή και η μικτή δεσματοποίηση.

Δ – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ

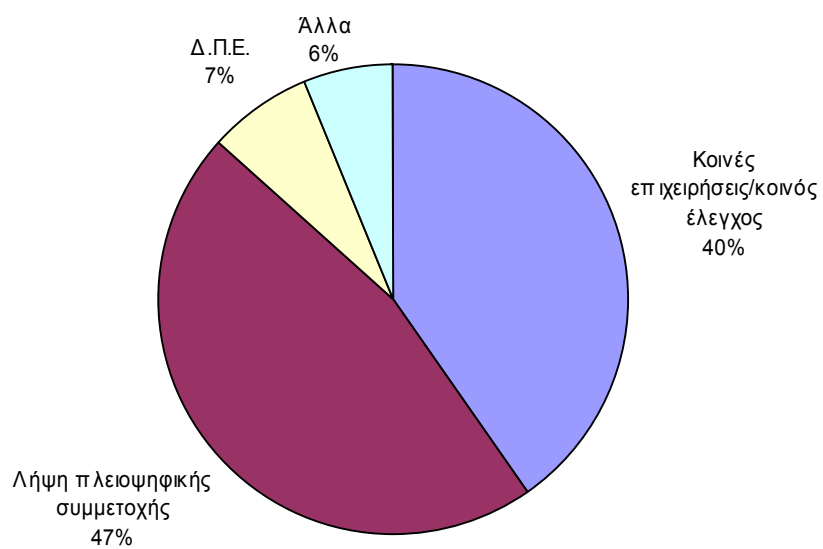
Διάγραμμα 4

Αριθμός οριστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν ετησίως μετά το 1999 και αριθμός κοινοποιήσεων

Διάγραμμα 5

Κατανομή κατά είδος πράξης (1996-2005)

III – Έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων

A – ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

1. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ, ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1.1. Σχέδιο δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις

ΈΝΘΕΤΟ 3: ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Η Επιτροπή υιοθέτησε τον Ιούνιο ένα Σχέδιο Δράσης για τις Κρατικές Ενισχύσεις¹⁶⁴, το οποίο παρουσιάζει τις κατευθυντήριες αρχές για μια συνεκτική μεταρρύθμιση των κανόνων και των διαδικασιών στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων κατά την προσεχή πενταετία. Ειδικότερα, η Επιτροπή σκοπεύει να χρησιμοποιήσει τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις για να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συμβάλουν στην υλοποίηση της στρατηγικής της Λισαβόνας, δίνοντας έμφαση στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και στη δημιουργία διατηρήσιμων θέσεων απασχόλησης (ενισχύσεις για Ε&Α, καινοτομία και κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου για τις μικρές επιχειρήσεις), στη διασφάλιση της κοινωνικής και περιφερειακής συνοχής και τη βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών. Η Επιτροπή έχει επίσης σκοπό να εξορθολογίσει και να απλοποιήσει τις διαδικασίες, ούτως ώστε οι κανόνες να καταστούν πιο σαφείς και να περιοριστεί ο αριθμός των ενισχύσεων που πρέπει να κοινοποιούνται, καθώς και να επιταχυνθεί η λήψη των αποφάσεων.

Το Σχέδιο Δράσης για τις Κρατικές Ενισχύσεις βασίζεται στα ακόλουθα στοιχεία:

- λιγότερες και καλύτερα στοχευμένες κρατικές ενισχύσεις, σύμφωνα με τις επανειλημμένες δηλώσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ώστε το δημόσιο χρήμα να χρησιμοποιείται αποτελεσματικά, προς όφελος των πολιτών της ΕΕ, με σκοπό τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας, την επίτευξη μεγαλύτερης ανάπτυξης και διατηρήσιμων θέσεων απασχόλησης, την κοινωνική και περιφερειακή συνοχή, τη βελτίωση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, τη διατήρησιμη ανάπτυξη και την πολιτισμική πολυμορφία
- πιο εμπεριστατωμένη οικονομική προσέγγιση, ώστε να εγκρίνονται ευκολότερα και ταχύτερα λιγότερες ενισχύσεις που νοθεύουν τον ανταγωνισμό, ιδίως όταν δεν είναι τόσο εύκολη η άντληση κεφαλαίων στις χρηματοπιστωτικές αγορές, και να μπορέσει να συγκεντρώσει η Επιτροπή τους πόρους της στις υποθέσεις που ενδέχεται να δημιουργήσουν τις σοβαρότερες νοθεύσεις του ανταγωνισμού και του εμπορίου
- πιο εξισορροπημένες και αποτελεσματικές διαδικασίες, καλύτερη εφαρμογή των κανόνων, υψηλότερο επίπεδο προβλεψιμότητας και μεγαλύτερη διαφάνεια. Παραδείγματος χάρη, τα κράτη μέλη πρέπει σήμερα να κοινοποιούν στην Επιτροπή τις περισσότερες κρατικές ενισχύσεις που σκοπεύουν να χορηγήσουν. Η Επιτροπή προτείνει την απαλλαγή περισσότερων μέτρων από την υποχρέωση

¹⁶⁴

COM(2005) 107 τελικό, 7.6.2005, http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/others/action_plan/

κοινοποίησης, καθώς και την απλοποίηση των διαδικασιών

- καταμερισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ Επιτροπής και κρατών μελών: η Επιτροπή δεν θα μπορέσει να βελτιώσει τους κανόνες και τις πρακτικές στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων χωρίς την ενεργό στήριξη των κρατών μελών και την πλήρη δέσμευσή τους ότι θα τηρήσουν την υποχρέωση να κοινοποιούν όλες τις προγραμματιζόμενες ενισχύσεις και να εφαρμόζουν ορθά τη νομοθεσία.

Η μεταρρύθμιση δεν αποτελεί πλήρη ρήξη με την τρέχουσα πρακτική, αλλά μάλλον απόπειρα βελτίωσης του υπάρχοντος πλαισίου, ώστε να γίνει πιο αποδοτικό και καλύτερα προσαρμοσμένο στις τρέχουσες προκλήσεις, όπως η διεύρυνση και η στρατηγική της Λισαβόνας. Στόχος της Επιτροπής είναι η καλύτερη ερμηνεία της πολιτικής, η χρήση μιας εμπεριστατωμένης οικονομικής προσέγγισης, η βελτίωση των κανόνων αφού αποσαφηνισθεί η βάση επί της οποίας ένα μέτρο χαρακτηρίζεται κρατική ενίσχυση θα πρέπει να εγκρίνεται από την Επιτροπή, ή αντιθέτως, να κηρύσσεται ασυμβίβαστο με την κοινή αγορά. Εξάλλου, η Επιτροπή τόνισε τη σημασία του ρόλου που καλούνται να διαδραματίσουν στη διαδικασία αυτή οι ευρωπαίοι πολίτες, οργανώνοντας διαβουλεύσεις σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις και ζητώντας από όλους τους ενδιαφερόμενους να διατυπώσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις προτάσεις της.

Κατά τη διαδικασία των διαβουλεύσεων, η οποία ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο, διατύπωσαν τις παρατηρήσεις τους 130 και πλέον ενδιαφερόμενοι. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, η Επιτροπή των Περιφερειών και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατύπωσαν επίσης παρατηρήσεις. Η Επιτροπή, αφού εξέτασε τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, άρχισε να θέτει σε εφαρμογή τις διάφορες πτυχές τους σχεδίου δράσης, και να καταρτίζει επίσης μελλοντικούς κανόνες.

Η Επιτροπή σκοπεύει να εγκρίνει, το καλοκαίρι του 2006, ένα μελλοντικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για την Ε&Α και την καινοτομία, καθώς και νέες κατευθυντήριες γραμμές για τα επιχειρηματικά κεφάλαια, στις αρχές του 2007, ένα γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία, και, τέλος, το 2007, ένα πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος.

1.2. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ενισχύσεις εθνικού περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2007 – 2013

404. Το συμβιβαστικό των περιφερειακών ενισχύσεων με τη συνθήκη ΕΚ διέπεται από τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα. Οι ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές εκδόθηκαν το 1998 με απεριόριστη διάρκεια. Τον Απρίλιο του 2003, η Επιτροπή αποφάσισε να συνεχίσει να τις εφαρμόζει μέχρι το 2006 και να τις επανεξετάσει μετά το 2006, «σε εύθετο χρόνο, ώστε, πριν από τα τέλη του 2006, να μπορέσουν τα κράτη μέλη και η Επιτροπή να καταρτίσουν, να κοινοποιήσουν και να εγκρίνουν τους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο μετά την 1^η Ιανουαρίου 2007». Οι νέες αυτές κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει κατ'αρχήν να είναι εφαρμοστέες για ολόκληρη την προσεχή περίοδο προγραμματισμού των διαρθρωτικών ταμείων, από το 2007 ως το 2013.
405. Στο πλαίσιο της κατάρτισης των νέων κατευθυντηρίων γραμμών, η Επιτροπή δρομολόγησε ευρεία διαδικασία διαβουλεύσεων, η οποία άρχισε τον Απρίλιο του 2003. Δύο έγγραφα συζήτησης διαβιβάστηκαν στα κράτη μέλη και δημοσιεύτηκαν

στην ιστοσελίδα της ΕΑ. Ένα έγγραφο που πρότεινε η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού και το οποίο περιείχε σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών εστάλη στα κράτη μέλη τον Ιούλιο και δημοσιεύτηκε επίσης στην ιστοσελίδα της ΕΑ. Το Φεβρουάριο και το Σεπτέμβριο διοργανώθηκαν δύο πολυμερείς συσκέψεις με ειδήμονες από τα κράτη μέλη, τις χώρες ΕΟΧ, τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία, ενώ πραγματοποιήθηκαν και πολυάριθμες άλλες συσκέψεις σε όλα τα επίπεδα στις οποίες παραβρέθηκαν εκπρόσωποι των ενδιαφερόμενων περιφερειών. Οι ενδιαφερόμενοι υπέβαλαν, συνολικά, άνω των 500 παρατηρήσεων. Η Επιτροπή των Περιφερειών και η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή διατύπωσαν την άποψή τους σχετικά με την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών, η οποία ελήφθη σε μεγάλο βαθμό υπόψη. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε, στις 15 Δεκεμβρίου, έκθεση πρωτοβουλίας σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές, η οποία επίσης ελήφθη σε μεγάλο βαθμό υπόψη.

406. Η Επιτροπή ενέκρινε τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις εθνικές περιφερειακές ενισχύσεις στις 21 Δεκεμβρίου 2005. Το προσωρινό κείμενο δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο στον ιστότοπο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού¹⁶⁵, ενώ το τελικό κείμενο θα δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα.
407. Κατά την κατάρτιση του νέου σχεδίου κατευθυντήριων γραμμών, σε δύο αρχές προσδίδεται θεμελιώδης σημασία:
- στην ανάγκη σημαντικής στήξης της πολιτικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής συνοχής με τους κανονισμούς για τα διαρθρωτικά ταμεία
 - στην ανάγκη να εφαρμοστούν τα συμπεράσματα των διαδοχικών ευρωπαϊκών συμβουλίων που κάνουν έκκληση για λιγότερες και καλύτερα στοχευμένες ενισχύσεις, σύμφωνα με τη γενική προσέγγιση που περιγράφεται στο σχέδιο δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις.
408. Σύμφωνα με τις ανωτέρω αρχές, τα τρία βασικά χαρακτηριστικά των κατευθυντήριων γραμμών είναι:
- η ανάγκη επαναπροσανατολισμού των περιφερειακών ενισχύσεων στις πιο υποβαθμισμένες περιφέρειες της Ευρώπης των 25, και σύντομα 27, κρατών μελών, επιτρέποντας παράλληλα επαρκή ευελιξία στα ίδια τα κράτη μέλη να υποδεικνύουν άλλες περιφέρειες ως επιλέξιμες για ενίσχυση, σε συνάρτηση με τις τοπικές συνθήκες όσον αφορά τον πλούτο και την ανεργία·
 - η ανάγκη βελτίωσης της συνολικής ανταγωνιστικότητας της ΕΕ, των κρατών μελών της και των περιφερειών τους μέσω σαφώς διαφοροποιημένων και εξισορροπημένων ανωτάτων ορίων όσον αφορά την ένταση των ενισχύσεων, ώστε να αντανakλά τη σημασία των επιμέρους περιφερειακών προβλημάτων, καθώς και τις ανησυχίες σχετικά με τις επιπτώσεις για τις μη ενισχυόμενες περιοχές· και

¹⁶⁵

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/regional/

- η ανάγκη διασφάλισης ομαλής μετάβασης από το παρόν σύστημα προς τη νέα προσέγγιση, πράγμα που θα εξασφαλίσει στα κράτη μέλη επαρκή χρόνο προσαρμογής και δεν θα αποτελέσει απειλή για τα επιτεύγματα του παρελθόντος.

409. Σε περιφέρειες μη επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει των κατευθυντηρίων γραμμών για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, μπορούν να χορηγούνται άλλες μορφές ενισχύσεων για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης (όπως για παράδειγμα ενισχύσεις για E&A, για επιχειρηματικά κεφάλαια, για επαγγελματική εκπαίδευση, καθώς και ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, κτλ). Σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις, οι οριζόντιες αυτές ενισχύσεις είναι υπό μεταρρύθμιση, και θα πρέπει να παρέχουν στα κράτη μέλη ένα ευρύ πεδίο εφαρμογής ώστε να υλοποιήσουν τους στόχους περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης που περιλαμβάνονται στους κανονισμούς για τα διαρθρωτικά ταμεία, και να αντιμετωπίσουν επίσης ειδικές δυσλειτουργίες της αγοράς που ενδέχεται να εμφανιστούν στις περιφέρειες αυτές.

1.3. Μελλοντικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για την E&A και την καινοτομία

410. Το υφιστάμενο κοινοτικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων για την έρευνα και ανάπτυξη¹⁶⁶ επρόκειτο να λήξει στις 31 Δεκεμβρίου¹⁶⁷ 2005, αλλά παρατάθηκε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2006¹⁶⁸. Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή αποφάσισε «να εξετάσει κατά πόσον θα πρέπει να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής του πλαισίου ώστε να καλύπτει και άλλες μορφές ενισχύσεων σε ορισμένες καινοτόμες δραστηριότητες, που δεν καλύπτονται από τις υπάρχουσες κατευθυντήριες γραμμές ή κανονισμούς, δημιουργώντας έτσι ένα πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για την E&A και την καινοτομία»¹⁶⁹.

411. Μετά την έγκριση εκ μέρους της Επιτροπής εγγράφου διαβουλεύσεων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την καινοτομία, δεν ήταν εφικτή η κατάρτιση κοινού πλαισίου για την E&A και την καινοτομία πριν από τα τέλη του 2005. Η πρώτη ανταλλαγή απόψεων με τα κράτη μέλη θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στις αρχές του 2006, με προοπτική έγκρισης του μελλοντικού πλαισίου για την E&A και την καινοτομία περίπου το καλοκαίρι του 2006. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε να εφαρμόσει το ισχύον πλαίσιο E&A μέχρι την έναρξη ισχύος του νέου πλαισίου, το αργότερο ως τις 31 Δεκεμβρίου 2006.

412. Το Σεπτέμβριο, η Επιτροπή δρομολόγησε δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικά με τα μέτρα βελτίωσης των κρατικών ενισχύσεων στην καινοτομία. Στις προτεινόμενες βελτιώσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται σε σχέδιο ανακοίνωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στην καινοτομία¹⁷⁰, περιλαμβάνεται η κατάρτιση κανόνων εφαρμοστέων στις ενισχύσεις στην καινοτομία και κριτηρίων που θα βοηθήσουν τις δημόσιες αρχές να κατευθύνουν πιο αποτελεσματικά τις ενισχύσεις, η αποσαφήνιση των κανόνων για μεγαλύτερη ασφάλεια του δικαίου, καθώς και η απλοποίηση του κανονιστικού πλαισίου.

¹⁶⁶ ΕΕ C 45 της 17.2.1996, όπως τροποποιήθηκε με την ανακοίνωση της Επιτροπής η οποία τροποποιεί το κοινοτικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων στην έρευνα και ανάπτυξη (ΕΕ C 48 13.2.1998, σ.2).

¹⁶⁷ ΕΕ C 111, 8.5.2002.

¹⁶⁸ ΕΕ C 310, 8.12.2005.

¹⁶⁹ Παράγραφος 28 του Σχεδίου Δράσης για τις Κρατικές Ενισχύσεις.

¹⁷⁰ COM(2005) 436 τελικό, της 21.9.2005. Ανακοινωθέν Τύπου IP/05/1169. MEMO/05/33.

413. Στην ανακοίνωση καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους σε μια σειρά συγκεκριμένων μέτρων για τα οποία θα μπορούσε η Επιτροπή να εγκρίνει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων βάσει εκ των προτέρων καθορισμένων κανόνων και κριτηρίων. Βάσει των διαβουλεύσεων αυτών, τις οποίες εξετάζει επί του παρόντος η Επιτροπή, θα ενσωματωθούν νέες διατάξεις στους υφιστάμενους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Οι διατάξεις αυτές δεν θα παρέχουν στα κράτη μέλη που τις εφαρμόζουν απλώς ταχύτερη έγκριση των κρατικών ενισχύσεων στην καινοτομία, αλλά θα τα βοηθούν επίσης να κατευθύνουν με πιο αποτελεσματικό τρόπο την κρατική χρηματοδότηση.
414. Η Επιτροπή διευκρινίζει, κατά τις διαβουλεύσεις, ότι οι κρατικές ενισχύσεις δεν αποτελούν πανάκεια για όλα τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας ή καινοτομίας στην Ευρώπη. Παρότι η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι, στην προσπάθεια να ευνοηθεί η ανάπτυξη και να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης, η πολιτική των κρατικών ενισχύσεων ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί προληπτικά για τη στήριξη της καινοτομίας, μέσω της αντιμετώπισης των δυσλειτουργιών της αγοράς που εμποδίζουν τις αγορές να εφαρμόσουν φυσιολογικά την καινοτομία, τονίζει επίσης ότι για να ακολουθήσουν οι επιχειρήσεις μια πιο καινοτόμο οδό απαιτείται πρώτον και κύριον, αποτελεσματικός ανταγωνισμός. Ο ανταγωνισμός παρέχει στις επιχειρήσεις κίνητρα για να επινοήσουν νέα σχέδια και να δημιουργήσουν νέα προϊόντα· τις υποχρεώνει να προσαρμοστούν στην αλλαγή· και τιμωρεί εκείνες που μένουν στάσιμες ή υστερούν. Έχει συνεπώς εξαιρετική σημασία η διασφάλιση του ανταγωνισμού ως κινητήριας δύναμης για την καινοτομία.
415. Σύμφωνα με την εμπεριστατωμένη οικονομική προσέγγιση που υιοθετείται στο σχέδιο δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις, η ανακοίνωση για τις κρατικές ενισχύσεις στην καινοτομία προτείνει μια σαφή μεθοδολογία για την κατάρτιση των μέτρων που αφορούν δραστηριότητες στον τομέα της καινοτομίας. Η αρχή είναι η εξής: η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων επιτρέπεται όταν i) η ενίσχυση στοχεύει μια καλά εντοπισμένη δυσλειτουργία της αγοράς· ii) η ενίσχυση αποτελεί το κατάλληλο μέσο (πράγμα που δεν ισχύει πάντοτε, αφού μερικές φορές μπορεί να αποδειχθούν πιο ενδεδειγμένες οι διαρθρωτικές πολιτικές ή τα κανονιστικά μέτρα)· iii) η ενίσχυση δημιουργεί κίνητρα για καινοτομία και είναι αναλογική προς τον καθορισμένο στόχο και iv) οι νοθεύσεις του ανταγωνισμού είναι περιορισμένες.
416. Οι προτάσεις σχετικά με ενισχύσεις στην καινοτομία καλύπτουν έξι ευρύτερους τομείς: τις καινοτόμους επιχειρήσεις σε φάση εκκίνησης, τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου, την ενσωμάτωση της καινοτομίας στους υφιστάμενους κανόνες όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη (E&A), τους διαμεσολαβητές καινοτομίας, την επαγγελματική εκπαίδευση και την κινητικότητα μεταξύ πανεπιστημιακού ερευνητικού προσωπικού και ΜΜΕ, και την κατάρτιση πόλων αριστείας για σχέδια κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.

1.4. Ανακοίνωση σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων

417. Η ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων («STEC»)¹⁷¹ έληξε στις 31 Δεκεμβρίου. Μετά την εκπόνηση μελέτης για την κατάσταση της ιδιωτικής αγοράς αντασφαλίσεων στον τομέα της ασφάλισης των εξαγωγικών πιστώσεων, και κατόπιν διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή αποφάσισε να αφήσει αμετάβλητο τον ορισμό των εμπορεύσιμων κινδύνων που περιλαμβάνεται στην τροποποίηση του 2001. Ωστόσο, δεδομένου ότι στα περισσότερα κράτη μέλη δεν υφίσταται κάλυψη της ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων ή είναι ανεπαρκής η κάλυψη που παρέχουν οι ιδιωτικοί ασφαλιστές στις ΜΜΕ με περιορισμένο εξαγωγικό κύκλο εργασιών, η Επιτροπή αποφάσισε να θεωρούνται οι κίνδυνοι που διατρέχουν οι επιχειρήσεις αυτές σε σχέση με τις εξαγωγές, ως προσωρινά μη εμπορεύσιμοι, στο μέτρο που δεν υφίσταται επί του παρόντος ιδιωτική αγορά στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Για το σκοπό αυτό, έλαβε επίσης υπόψη την ανάγκη της ιδιωτικής αγοράς να προσαρμοστεί στο αυξανόμενο μέγεθος της αγοράς κατόπιν της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η νέα αυτή διάταξη θα είναι εφαρμοστέα από την 1^η Ιανουαρίου 2006 ως τις 31 Δεκεμβρίου 2010. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει, ωστόσο, εντός τριετίας την κατάσταση που επικρατεί στην αγορά για τις ΜΜΕ με περιορισμένο εξαγωγικό κύκλο εργασιών. Εφόσον αποδειχθεί ότι η ασφαλιστική κάλυψη των εξαγωγικών πιστώσεων που παρέχεται στην ιδιωτική αγορά για αυτές τις ΜΜΕ είναι επαρκής, η Επιτροπή θα τροποποιήσει την παρούσα ανακοίνωση θεωρώντας «εμπορεύσιμους» τους κινδύνους που διατρέχουν οι επιχειρήσεις όσον αφορά τις εξαγωγές. Η Επιτροπή δημοσίευσε την τελική ανακοίνωση¹⁷² το Δεκέμβριο. Επίσης αποφάσισε να επεκτείνει την ισχύ της ανακοίνωσης του 1997 ως τις 31 Δεκεμβρίου 2010.

1.5. Αναθεώρηση του πλαισίου των κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος

418. Η Επιτροπή ξεκίνησε την αναθεώρηση του ισχύοντος πλαισίου¹⁷³, εφαρμοστέου μέχρι τα τέλη του 2007, ώστε να καταρτίσει νέο πλαίσιο για τις περιβαλλοντικές ενισχύσεις. Πρώτη της κίνηση ήταν η δημοσίευση ερωτηματολογίου¹⁷⁴ τον Αύγουστο με το οποίο καλούσε όλα τα κράτη μέλη και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους να γνωστοποιήσουν την εμπειρία τους όσον αφορά την εφαρμογή του ισχύοντος πλαισίου. Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε ευρύ φάσμα ερωτήσεων, όπως, για παράδειγμα, εάν θα πρέπει να θεσπιστεί απαλλαγή κατά κατηγορία για τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος· ποιες κατηγορίες περιβαλλοντικών ενισχύσεων θα πρέπει να περιληφθούν· εάν θα πρέπει να ενισχυθεί η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και να εγκρίνονται λιγότερες ενισχύσεις για τις επιχειρήσεις που ρυπαίνουν· εάν θα πρέπει να καθιερωθεί η δυνατότητα χορήγησης ενισχύσεων

¹⁷¹ EE C 281, 17.9.1997, όπως τροποποιήθηκε στην EE C 217, της 2.8.2001, και EE C 307, 11.12.2004.

¹⁷² EE C 325, 22.12.2005. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη για την τροποποίηση της ανακοίνωσης βάσει του άρθρου 93 παράγραφος 1 [νυν άρθρο 87] της συνθήκης ΕΚ για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 [νυν άρθρα 87 και 88 της Συνθήκης] στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων.

¹⁷³ Κοινοτικό πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (EE C 37, 3.2.2001).

¹⁷⁴ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/others/00910_questionnaire_env_en.pdf

για περιβαλλοντική καινοτομία, κτλ. Η Επιτροπή θα εξετάσει αναλυτικά τις απαντήσεις και θα περιλάβει τα συμπεράσματα στο νέο σχέδιο κοινοτικού πλαισίου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, το οποίο θα συζητήσει με τα κράτη μέλη εντός του 2006.

1.6. Υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος

ΈΝΘΕΤΟ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ

Μια από τις πρώτες πρωτοβουλίες που ελήφθησαν στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις ήταν η δρομολόγηση τον Ιούλιο μιας σημαντικής δέσμης μέτρων για τις κρατικές ενισχύσεις και τη χρηματοδότηση των δημοσίων υπηρεσιών. Τα μέτρα, τα οποία ενέκρινε η Επιτροπή, παρέχουν μεγαλύτερη ασφάλεια του δικαίου όσον αφορά τη χρηματοδότηση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος. Τα μέτρα θα διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες μπορούν να λαμβάνουν κρατική στήριξη που θα καλύπτει όλες τις ανακύπτουσες δαπάνες, καθώς και ένα εύλογο κέρδος, κατά την εκτέλεση καθηκόντων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, όπως τα έχουν ορίσει και τους τα έχουν αναθέσει οι δημόσιες αρχές· θα διασφαλίζουν επίσης ότι δεν υπάρχει υπεραντιστάθμιση που θα μπορούσε να νοθεύσει τον ανταγωνισμό. Μπορεί να γίνει δεκτή η αντιστάθμιση που κρίνεται αναγκαία για τη λειτουργία μιας δημόσιας υπηρεσίας, δεν θεωρείται όμως επ' ουδενί τρόπω αιτιολογημένη η υπεραντιστάθμιση ή η σταυροειδής επιδότηση παρακείμενων απελευθερωμένων αγορών. Τα μέτρα εφαρμόζονται μόνο σε επιχειρήσεις που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες, δεδομένου ότι η χρηματοδοτική στήριξη που χορηγείται σε οντότητες που δεν ασκούν οικονομικές δραστηριότητες (για παράδειγμα υποχρεωτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης) δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.

Τα μέτρα συνίστανται σε μια απόφαση της Επιτροπής¹⁷⁵, ένα κοινοτικό πλαίσιο¹⁷⁶ κρατικών ενισχύσεων με τη μορφή αντιστάθμισης δημόσιας υπηρεσίας, καθώς και μια τροποποίηση της οδηγίας της Επιτροπής σχετικά με τη χρηματοπιστωτική διαφάνεια¹⁷⁷.

Αυτή η δέσμη μέτρων είναι σημαντική διότι, μετά την απόφαση Altmark του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τον Ιούλιο του 2003¹⁷⁸, η αντιστάθμιση για την παροχή πολλών μικρών υπηρεσιών ενδέχεται να ισοδυναμεί με κρατική ενίσχυση. Η εγκριθείσα δέσμη μέτρων αποτελεί μια πραγματιστική, μη γραφειοκρατική λύση στο πρόβλημα αυτό απαλλάσσοντας τις κρατικές ενισχύσεις του είδους αυτού από την υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον η αντιστάθμιση επίπτει σε όρισμένα όρια και δεν υπερβαίνει την απολύτως αναγκαία.

¹⁷⁵ EE L 312, 29.11.2005, σ. 67.

¹⁷⁶ EE C 297, 29.11.2005, σ. 4. Το κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή αντιστάθμισης δημόσιας υπηρεσίας δεν είναι εφαρμοστέο στις δημόσιες υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων που καλύπτονται από την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις που αφορούν τις δημόσιες υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων.

¹⁷⁷ Οδηγία της Επιτροπής 2005/81/EK, της 28^{ης} Νοεμβρίου 2005, η οποία τροποποιεί την οδηγία 80/732/ΕΟΚ σχετικά με τη διαφάνεια των χρηματοπιστωτικών σχέσεων μεταξύ κρατών μελών και δημοσίων επιχειρήσεων, καθώς και τη χρηματοπιστωτική διαφάνεια εντός ορισμένων επιχειρήσεων (EE L 312, 29.11.2005, σ. 47).

¹⁷⁸ C-280/00 της 24^{ης} Ιουλίου 2003 σχετικά με τη χορήγηση αδειών λειτουργίας τακτικών συγκοινωνιακών γραμμών με υπεραστικά λεωφορεία στην περιοχή Landkreis of Stendal (Γερμανία) και δημοσίων επιδοτήσεων για την παροχή των ως άνω υπηρεσιών.

Η απόφαση της Επιτροπής (βάσει του άρθρου 86 παράγραφος 3) ορίζει τις προϋποθέσεις βάσει των οποίων συμβιβάζεται με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις η αντιστάθμιση προς εταιρείες για την παροχή δημοσίων υπηρεσιών, και δεν πρέπει να κοινοποιείται εκ των προτέρων στην Επιτροπή. Η απόφαση είναι εφαρμοστέα για αντιστάθμιση κάτω των 30 εκατομμυρίων ευρώ ετησίως, υπό τον όρο ότι οι δικαιούχοι έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών χαμηλότερο των 100 εκατ. ευρώ. Η αντιστάθμιση που χορηγείται σε νοσοκομεία και οργανισμούς εργατικής κατοικίας στο πλαίσιο υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος επωφελείται επίσης από την απόφαση ανεξάρτητα από το ύψος των ποσών, καθώς και η αντιστάθμιση για εναέριες και θαλάσσιες μεταφορές σε νησιά, καθώς και αερολιμένες και λιμένες που βρίσκονται κάτω από συγκεκριμένα κατώφλια όσον αφορά τον όγκο των επιβατών.

Τα νοσοκομεία και οι εργατικές κατοικίες απαλλάσσονται εντελώς από την υποχρέωση κοινοποίησης ανεξαρτήτως του ποσού αντιστάθμισης διότι η διαχείριση ενός νοσοκομείου ή οι επενδύσεις σε ακίνητα για την ανέγερση εργατικών κατοικιών οδηγούν σε πολύ υψηλά ποσά ενισχύσεων ανά επιχείρηση. Τούτο σημαίνει ότι οι ενισχύσεις υπερβαίνουν σχεδόν πάντοτε τα κατώφλια και σχεδόν όλα τα νοσοκομεία θα πρέπει να προβαίνουν σε κοινοποίηση προς την Επιτροπή, πράγμα που θα αποτελούσε τεράστια γραφειοκρατική επιβάρυνση.

Τούτο δεν σημαίνει ασφαλώς ότι τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν ελεύθερα κρατικές ενισχύσεις: η απαλλαγή από την υποχρέωση κοινοποίησης που χορηγεί η απόφαση σε νοσοκομεία εφαρμόζεται μόνο εάν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις, συγκεκριμένα εφόσον δεν υφίσταται υπεραντιστάθμιση και υπάρχει μια σαφώς καθορισμένη αποστολή παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

Τα κράτη μέλη παραμένουν υπέθυνα να ορίσουν τι περιλαμβάνει η «δημόσια υπηρεσία», την ποιότητα των υπηρεσιών καθώς και με ποιο τρόπο επιθυμούν να παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες.

Το πλαίσιο της Επιτροπής ορίζει τις προϋποθέσεις βάσει των οποίων αντιστάθμιση που δεν περιλαμβάνεται στην απόφαση συμβιβάζεται με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Η αντιστάθμιση αυτή θα πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή, λόγω του υψηλότερου κινδύνου νόθευσης του ανταγωνισμού. Δεν είναι αιτιολογημένη και κρίνεται ασυμβίβαστη με τους κανόνες της συνθήκης ΕΚ για τις κρατικές ενισχύσεις αντιστάθμιση που υπερβαίνει το κόστος παροχής της δημόσιας υπηρεσίας ή χρησιμοποιείται από εταιρείες σε άλλες αγορές ανοικτές στον ανταγωνισμό.

Η τροποποίηση της οδηγίας της Επιτροπής περί διαφάνειας διευκρινίζει ότι οι εταιρείες που λαμβάνουν αντιστάθμιση και δραστηριοποιούνται τόσο στην αγορά δημοσίων υπηρεσιών όσο και σε άλλες αγορές πρέπει να διατηρούν χωριστούς λογαριασμούς για τις διάφορες δραστηριότητές τους, ώστε να αποφευχθούν οι διασταυρωμένες επιχορηγήσεις.

2. ΓΕΩΡΓΙΑ

2.1. Νέα σύστημα ετήσιας υποβολής εκθέσεων για τις κρατικές ενισχύσεις

419. Η 1^η Μαρτίου σηματοδοτεί μια νέα εποχή όσον αφορά τη δήλωση των δαπανών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας. Τα κράτη μέλη πρέπει πλέον να υποβάλλουν τις εκθέσεις σχετικά με τις ετήσιες δαπάνες τους στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων που αφορούν το γεωργικό τομέα σε νέα, απλοποιημένη και ενοποιημένη ηλεκτρονική μορφή που διευκολύνει τη σύγκριση μεταξύ των κρατών μελών, τον υπολογισμό των συνολικών δαπανών, την αναγνώριση των διαφόρων ειδών δαπανών, κτλ. Η ενοποιημένη μορφή θα αυξήσει σημαντικά τη συνολική διαφάνεια. Κατά το παρελθόν, οι τρόποι των δηλώσεων διέφεραν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Παρά την καθιέρωση διαδικασιών παράβασης, ορισμένα κράτη μέλη ουδέποτε υπέβαλαν ετήσιες εκθέσεις ή υπέβαλαν μόνο εκθέσεις εξαιρετικά μεταβλητής ποιότητας, καθιστώντας δυσχερέστατη την ανάλυση και τις συγκρίσεις.
420. Οι νέες εκθέσεις αποτελούν ένα ακόμη παράδειγμα των ουσιαστικών προσπαθειών που καταβάλλονται στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων με στόχο την απλοποίηση. Έτσι και τα 25 κράτη μέλη της ΕΕ, με εξαίρεση το Λουξεμβούργο και την Πορτογαλία, κοινοποίησαν λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τις δαπάνες τους για κρατικές ενισχύσεις το 2004.

2.2. Διαφάνεια

421. Σύμφωνα με το παράρτημα IV, μέρος 4, παράγραφος 4 της συνθήκης προσχώρησης, που αφορά υφιστάμενες ενισχύσεις στο γεωργικό τομέα τα νέα κράτη μέλη μπορούσαν να κοινοποιούν στην Επιτροπή όλα τα καθεστώτα ενισχύσεων και τις επιμέρους ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από την προσχώρηση και εξακολουθούν να είναι εφαρμοστέα μετά την προσχώρηση, ώστε να εκληφθούν από την Επιτροπή ως «υφιστάμενες ενισχύσεις» κατά την έννοια του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Μέχρι τα τέλη του τρίτου έτους από την ημερομηνία προσχώρησης, τα νέα κράτη μέλη θα πρέπει, κατά περίπτωση, να τροποποιήσουν τα εν λόγω μέτρα ώστε να συμμορφωθούν με τις κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζει η Επιτροπή. Ύστερα από την ημερομηνία αυτή, κάθε ενίσχυση που κρίνεται ασυμβίβαστη με τις κατευθυντήριες γραμμές, θεωρείται νέα ενίσχυση.
422. Η συνθήκης προσχώρησης υποχρεώνει την Επιτροπή να δημοσιεύει κατάλογο των ενισχύσεων που έχει εγκρίνει ως υφιστάμενες ενισχύσεις. Στις 17 Ιουνίου, η Επιτροπή δημοσίευσε κατάλογο υφιστάμενων μέτρων ενίσχυσης στην Επίσημη Εφημερίδα¹⁷⁹, και δημοσίευσε επίσης στον ιστότοπο της ΓΔ Γεωργίας το πλήρες κείμενο όλων των υφιστάμενων μέτρων κρατικής ενίσχυσης που έχουν κοινοποιήσει τα δέκα νέα κράτη μέλη. Έτσι είναι εφικτή η δυνατότητα πρόσβασης σε 451 συνολικά μέτρα, πράγμα που αποτελεί σημαντικό βήμα για την επίτευξη μεγαλύτερης διαφάνειας στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Δεδομένου ότι οι υφιστάμενες ενισχύσεις δεν υπόκεινται σε πλήρη αξιολόγηση εκ μέρους της Επιτροπής, σε άλλη περίπτωση δεν θα ήταν εύκολο για το κοινό να γνωρίσει τι

¹⁷⁹ ΕΕ C 147, 17.6.2005.

είδους μέτρα κρατικής ενίσχυσης εφαρμόζονται στα νέα κράτη μέλη. Σημειωτέον ότι η διαφάνεια αυτή βελτιώνει την ασφάλεια του δικαίου για τους αγρότες των νέων κρατών μελών δεδομένου ότι μπορούν πλέον οι ίδιοι (ή οι εκπρόσωποί τους) να ελέγχουν με ευχέρεια εάν η κρατική ενίσχυση που λαμβάνουν καλύπτεται από υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων.

423. Ο αριθμός των υποβληθέντων ανά νέο κράτος μέλος μέτρων είναι ο ακόλουθος: Τσεχική Δημοκρατία (63), Λιθουανία (30), Λετονία (33), Σλοβακία (32), Εστονία (23), Μάλτα (19), Ουγγαρία (108), Κύπρος (70), Πολωνία (51) και Σλοβενία (22). Η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει τα πλήρη κείμενα αυτών των υφιστάμενων μέτρων στον ιστότοπο της Γενικής Διεύθυνσης της Γεωργίας¹⁸⁰.

3. ΑΝΘΡΑΚΑΣ

424. Η διεύρυνση της ΕΕ αύξησε τον αριθμό των ανθρακοπαραγωγών χωρών από τρεις (Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία) σε επτά, με την προσθήκη της Πολωνίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Σλοβακίας και της Ουγγαρίας. Παρά την πρόσφατη κατακόρυφη αύξηση της αγοραίας τιμής του άνθρακα, οι βιομηχανίες άνθρακα της Γερμανίας, Ισπανίας και Ουγγαρίας εξακολουθούν να μην είναι ανταγωνιστικές χωρίς τη λήψη σημαντικών κρατικών επιδοτήσεων για την τρέχουσα παραγωγή άνθρακα. Η κατάσταση είναι καλύτερη στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Πολωνία, την Τσεχική Δημοκρατία και την Σλοβακία, όπου οι κρατικές επιδοτήσεις καλύπτουν μόνο το παθητικό που έχει κληρονομηθεί από το παρελθόν, καθώς και το κόστος της αρχικής επένδυσης.
425. Τον Ιούνιο, η Επιτροπή ενέκρινε μακροχρόνιο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης στον τομέα του άνθρακα στη Γερμανία, την Πολωνία και την Ουγγαρία. Τα σχέδια αυτά είχαν κοινοποιηθεί το 2004 και καλύπτουν το διάστημα 2004 έως 2010. Η Επιτροπή, αφού κίνησε την επίσημη διαδικασία, ενέκρινε το Δεκέμβριο το σχέδιο αναδιάρθρωσης της ισπανικής βιομηχανίας άνθρακα για την περίοδο 2003 έως 2005. Το 2005, η Σλοβακία υπέβαλε σχέδιο αρχικών επενδύσεων για την περίοδο 2005 έως 2010.
426. Το 2005, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης ορισμένες αποφάσεις για επιμέρους κρατικές ενισχύσεις. Έλαβε τέσσερις αποφάσεις που παρέχουν την άδεια για χορήγηση κρατικών ενισχύσεων για κληρονομηθέν παθητικό του σλοβακικού ορυχείου HBP, επενδυτικής ενίσχυσης για το τσεχικό ορυχείο Lignin Hodin, κρατικής ενίσχυσης για κληρονομηθέν παθητικό σε διάφορα τσεχικά ορυχεία, και επίσης της ετήσιας κρατικής ενίσχυσης προς τη γερμανική βιομηχανία άνθρακα για το έτος 2005.

4. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

427. Ένας από τους κύριους στόχους της κοινής πολιτικής μεταφορών είναι η προώθηση των φιλικών προς το περιβάλλον μέσων μεταφοράς ούτως ώστε να επιτευχθεί μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των μεταφορών.

¹⁸⁰

http://ec.europa.eu/comm/agriculture/stateaid/newms/index_en.htm

428. Υπό το πρίσμα αυτό, η αναζωογόνηση των σιδηροδρόμων θεωρείται βασικό στοιχείο της κοινής πολιτικής μεταφορών της ΕΕ. Οι σιδηροδρομικές μεταφορές πρέπει να καταστούν αρκούντως ανταγωνιστικές ώστε να παραμείνουν μεταξύ των πρωταγωνιστών του συστήματος μεταφορών στη διευρυμένη Ευρώπη. Μέχρι τον Ιανουάριο του 2007, το σύνολο του ευρωπαϊκού δικτύου μεταφοράς εμπορευμάτων, τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο, θα έχει ανοίξει πλήρως στον ανταγωνισμό. Εκτιμάται ότι η έλευση νέων σιδηροδρομικών επιχειρήσεων θα καταστήσει τον κλάδο ανταγωνιστικότερο και θα παρακινήσει τις εθνικές επιχειρήσεις να αναδιαρθρωθούν.
429. Στο πλαίσιο αυτό, το 2006 θα εκδοθούν ειδικές κατευθυντήριες γραμμές στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών. Κύριος στόχος τους θα είναι η καθιέρωση μιας κοινής προσέγγισης όσον αφορά τις κρατικές χρηματοδοτήσεις στο σιδηροδρομικό τομέα. Από νομική και πολιτική άποψη, επιβάλλεται να ενημερωθούν με σαφήνεια και διαφάνεια οι εθνικές αρχές, οι εταιρείες και οι ιδιώτες σχετικά με τους κανόνες που εφαρμόζονται στον τομέα των σιδηροδρόμων σ' αυτό το νέο και ανταγωνιστικότερο περιβάλλον. Η πρωτοβουλία αυτή θα αυξήσει σημαντικά τη διαφάνεια και την ασφάλεια του δικαίου.
430. Επίσης, όσον αφορά τη νομοθεσία, η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη τον Απρίλιο, δημοσίευσε τον Ιούνιο σχέδιο πρότασης για την τροποποίηση του κανονισμού de minimis περιλαμβάνοντας στο πεδίο εφαρμογής του τον τομέα των μεταφορών (πλην των ενισχύσεων που χορηγούνται για την αγορά οχημάτων εκ μέρους εταιρειών οδικών μεταφορών), αλλά αποκλείοντας τη βιομηχανία άνθρακα. Ως τον Ιούλιο η Επιτροπή είχε λάβει παρατηρήσεις από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τέλος, μετά τη δημοσίευση της Πράσινης Βίβλου για την επάρκεια ενέργειας και την έκδοση πρότασης οδηγίας για την προώθηση πράσινων αυτοκινήτων στις δημόσιες συμβάσεις, οι κρατικές ενισχύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των διαφόρων μεταφορικών μέσων διαδραματίζουν όλο και σημαντικότερο ρόλο. Η Επιτροπή ενέκρινε καθεστώτα ενισχύσεων με το σκοπό αυτό για τη Γερμανία και την Τσεχική Δημοκρατία. Η πτυχή αυτή θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο κατά τη συνεχιζόμενη αναθεώρηση των κατευθυντηρίων γραμμών για την προστασία του περιβάλλοντος.
431. Όσον αφορά τον τομέα των εναέριων μεταφορών, στις 6 Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με τη χρηματοδότηση των αερολιμένων και τις κρατικές ενισχύσεις σε αεροπορικές εταιρείες για την έναρξη νέων γραμμών με αναχώρηση από περιφερειακούς αερολιμένες¹⁸¹. Ύστερα από ευρείες δημόσιες διαβουλεύσεις, η Επιτροπή εξέδωσε νέους κανόνες που θα ενθαρρύνουν τη δημιουργία περιφερειακών αερολιμένων. Οι κανόνες αυτοί θεσπίζουν τους όρους βάσει των οποίων μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις εκκίνησης σε αεροπορικές εταιρείες για την έναρξη νέων γραμμών από περιφερειακούς αερολιμένες. Οι νέες περιφερειακές αεροπορικές υπηρεσίες θα τονώσουν την κινητικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την περιφερειακή ανάπτυξη. Οι σαφείς εγκριθέντες κανόνες εγγυώνται την ίση μεταχείριση των δημόσιων και ιδιωτικών αερολιμένων και διασφαλίζουν ότι δεν θα ευνοούνται αδικαιολόγητα οι αεροπορικές εταιρείες που

¹⁸¹

Ανακοίνωση της Επιτροπής – Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη χρηματοδότηση αερολιμένων και ενισχύσεων εκκίνησης προς αεροπορικές εταιρείες που αναχωρούν από περιφερειακούς αερολιμένες (ΕΕ C 312, 9.12.2005, σ. 1).

λαμβάνουν ενισχύσεις. Οι κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν επίσης στους αερολομένες και στα κράτη μέλη καθοδήγηση σχετικά με τη δημόσια χρηματοδότηση των αερολιμένων δημιουργώντας ένα σταθερό νομικό πλαίσιο για τις συμφωνίες μεταξύ αερολιμένων και αεροπορικών εταιρειών. Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές θα αυξήσουν τη διαφάνεια και θα αποτρέψουν τις διακρίσεις στις συμφωνίες που συνάπτονται από τους περιφερειακούς αερολιμένες και τις αεροπορικές εταιρείες σχετικά με τις ενισχύσεις εκκίνησης.

5. ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

432. Η Επιτροπή εξακολουθεί να παρουσιάζει κάθε χρόνο δύο εκδόσεις του πίνακα παρακολούθησης των κρατικών ενισχύσεων. Στην επικαιροποίηση του φθινοπώρου¹⁸² του 2005 εξετάστηκε σε ποιο βαθμό ανταποκρίθηκαν τα κράτη μέλη στους στόχους της Λισσαβόνας για λιγότερες και καλύτερα στοχευμένες ενισχύσεις, παρέχοντας μια γενική επισκόπηση του ύψους και τους είδους των κρατικών ενισχύσεων που χορήγησαν τα κράτη μέλη το 2004 και οι οποίες θα μπορούσαν (δυνητικά) να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό, εξετάζοντας στη συνέχεια τις βασικές τάσεις. Για πρώτη φορά παρουσιάστηκαν πλήρη στοιχεία και για τα 25 κράτη μέλη της ΕΕ. Η επικαιροποίηση αυτή ασχολείται επίσης ιδιαίτερα με τις κρατικές ενισχύσεις για το περιβάλλον και την εξοικονόμηση ενέργειας. Η επικαιροποίηση της άνοιξης του 2005¹⁸³ ασχολήθηκε με τον τρόπο που αντιμετώπισε η Επιτροπή σειρά υποθέσεων σχετικών με τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν σε δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς, καθώς και με την ανάκτηση των παράνομων κρατικών ενισχύσεων. Ο πίνακας παρακολούθησης στο Διαδίκτυο¹⁸⁴ περιέχει ηλεκτρονικές εκδόσεις του παρόντος και του προηγούμενου πίνακα, καθώς και σειρά βασικών δεικτών και μεγάλο αριθμό στατιστικών πινάκων.
433. Κατόπιν διεξοδικής εξέτασης, προβλέπεται σημαντική αναδιοργάνωση του μητρώου κρατικών ενισχύσεων της Επιτροπής¹⁸⁵, το οποίο θα πρέπει να είναι έτοιμο στα μέσα του 2006. Το μητρώο παρέχει λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία για όλες τις υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων που απετέλεσαν αντικείμενο τελικής απόφασης της Επιτροπής μετά την 1η Ιανουαρίου 2000. Επικαιροποιείται καθημερινά και με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η έγκαιρη πρόσβαση του κοινού στις πιο πρόσφατες αποφάσεις στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων.

6. ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ

6.1. Υφιστάμενες ενισχύσεις στα νέα κράτη μέλη

434. Η συνθήκη προσχώρησης του 2003 προέβλεπε ότι τα ακόλουθα μέτρα ενίσχυσης θα θεωρούνταν υφιστάμενες ενισχύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, μετά την ημερομηνία προσχώρησης:

¹⁸² COM(2005) 624 τελικό, 9.12.2005, Πίνακας Παρακολούθησης των Κρατικών Ενισχύσεων, επικαιροποίηση του φθινοπώρου 2005.

¹⁸³ COM(2005) 147 τελικό, της 20.4.2005, Πίνακας Παρακολούθησης των Κρατικών Ενισχύσεων, επικαιροποίηση της άνοιξης 2005.

¹⁸⁴ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/scoreboard/

¹⁸⁵ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/

- μέτρα ενίσχυσης που τέθηκαν σε ισχύ πριν από τις 10 Δεκεμβρίου 1994
- μέτρα ενίσχυσης που αναγράφονται σε προσάρτημα της συνθήκης προσχώρησης (ο κατάλογος «της συνθήκης»)
- μέτρα ενίσχυσης τα οποία τέθηκαν σε ισχύ πριν από την προσχώρηση και ήταν εφαρμοστέα μετά την προσχώρηση, και τα οποία αξιολογήθηκαν από την αρχή ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων των νέων κρατών μελών πριν από την ημερομηνία προσχώρησης και κρίθηκαν συμβατά με το κεκτημένο και για τα οποία η Επιτροπή δεν προέβαλε αντιρρήσεις λόγω σοβαρών αμφιβολιών ως προς το συμβιβασίμο των μέτρων μέτρου με την κοινή αγορά (πρόκειται για τη λεγόμενη «ενδιάμεση διαδικασία»).

435. Όλα τα μέτρα τα οποία δεν συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις και δεν πληρούσαν τους όρους που ορίζονται ανωτέρω θεωρήθηκαν νέες ενισχύσεις μετά την προσχώρηση για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 88 παράγραφος 3 ΕΚ.
436. Κατά την ενδιάμεση διαδικασία, τα δέκα νέα κράτη μέλη είχαν τη δυνατότητα να υποβάλουν μέτρα από τις αρχές του 2003 ως την ημερομηνία προσχώρησης. Η Επιτροπή είχε ολοκληρώσει την προκαταρκτική αξιολόγηση όλων των υποβληθέντων μέτρων μέχρι τα τέλη του 2005, οπότε έληξε η ενδιάμεση διαδικασία για τα νέα δέκα κράτη μέλη. Συνολικά υποβλήθηκαν 559 μέτρα. Η Επιτροπή έλαβε προκαταρκτική απόφαση για 344 μέτρα (62 %), ενώ τα υπόλοιπα 215 μέτρα (38 %) είτε αποσύρθηκαν από τα νέα κράτη μέλη, επειδή κρίθηκαν μη εφαρμοστέα μετά την προσχώρηση ή επειδή δεν είχαν τεθεί σε ισχύ πριν από την προσχώρηση, ή υποβλήθηκαν σε διαφορετικές διαδικασίες όπως εκείνες που εφαρμόζονται στον τομέα του άνθρακα. Από 344 μέτρα για τα οποία εκδόθηκε προκαταρκτική απόφαση, 335 μέτρα (97 %) έγιναν δεκτά ως υφιστάμενες ενισχύσεις. Για τα υπόλοιπα 9 μέτρα (3 %), η Επιτροπή αποφάσισε να κινησει την επίσημη διαδικασία έρευνας.

6.2. Προσχώρηση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας

437. Σύμφωνα με τη γενική έκθεση παρακολούθησης της Επιτροπής σχετικά με το βαθμό ετοιμότητας ενόψει της προσχώρησης στην ΕΕ που δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο, και η Βουλγαρία και η Ρουμανία συνέχισαν να σημειώνουν πρόοδο όσον αφορά την έγκριση και εφαρμογή των κοινοτικής νομοθεσίας και έφθασαν σε αξιοσημείωτο βαθμό εναρμόνισης. Οι δύο χώρες κλήθηκαν να καταβάλουν αυξημένες προσπάθειες στον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού όσον αφορά ιδίως την επιβολή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί εντατικά την πρόοδο μέχρι την προσχώρηση, ενώ σκοπεύει να υποβάλει έκθεση παρακολούθησης προς το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο τον Απρίλιο/Μάιο του 2006. Κατά τη στιγμή εκείνη, η Επιτροπή ενδέχεται να συστήσει στο Συμβούλιο αναβολή της προσχώρησης της Βουλγαρίας ή της Ρουμανίας ως την 1^η Ιανουαρίου 2008, εάν διαφαίνεται σοβαρός κίνδυνος οποιαδήποτε από τις δύο χώρες να είναι καταφανώς ανέτοιμη να εκπληρώσει, σε ορισμένους σημαντικούς τομείς, τις υποχρεώσεις του μέλους μέχρι τον Ιανουάριο του 2007.
438. Η συνθήκη του 2005 για την προσχώρηση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην ΕΕ θεσπίζει όρους, παρόμοιους με εκείνους που εφαρμόστηκαν για την προσχώρηση των δέκα νέων κρατών μελών το 2004, ώστε τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης να

θεωρούνται υφιστάμενες ενισχύσεις από την ημερομηνία προσχώρησης. Στη συνθήκη προσχώρησης της Ρουμανίας δεν προσαρτήθηκαν υφιστάμενα μέτρα ενίσχυσης, ούτε πρόκειται να εφαρμοστεί ενδιάμεση διαδικασία έως ότου η Επιτροπή κρίνει ικανοποιητικές τις επιδόσεις της Ρουμανίας όσον αφορά την εφαρμογή των νομοθεσίας στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Στην περίπτωση της Βουλγαρίας, προσαρτήθηκαν στη συνθήκη προσχώρησης τρία μέτρα τα οποία θα θεωρηθούν υφιστάμενες ενισχύσεις κατά την προσχώρηση. Τον Οκτώβριο, η Βουλγαρία υπέβαλε την πρώτη της αίτηση προς την Επιτροπή στο πλαίσιο της ενδιάμεσης διαδικασίας, σύμφωνα με το παράρτημα V παράγραφος 2.1 στοιχείο γ) της συνθήκης προσχώρησης. Ως τα τέλη του 2005, δεν είχε ληφθεί καμία απόφαση όσον αφορά την ενδεχόμενη ταξινόμηση της ενίσχυσης ως υφιστάμενης.

B – ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

1. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ

1.1. Ενισχύσεις διάσωσης

439. Η Επιτροπή ενέκρινε το 2005 ενισχύσεις διάσωσης υπέρ πέντε εταιρειών¹⁸⁶. Οι ενισχύσεις διάσωσης συνίσταντο σε δάνεια ή εγγυήσεις δανείων. Η SVZ¹⁸⁷ (21 εκατ. ευρώ), η MG Rover¹⁸⁸ (6,5 εκατ. GBP) και η CMS¹⁸⁹ (2,5 εκατ. ευρώ) βρίσκονταν σε διαδικασία αφερεγγυότητας όταν κοινοποίησαν στην Επιτροπή ενίσχυση διάσωσης. Οι αιτίες των οικονομικών δυσχερειών ήταν ποικίλες. Η SVZ, γερμανική εταιρεία που δραστηριοποιείται στον τομέα της διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων, επωμίσθηκε απρόβλεπτες πρόσθετες δαπάνες κατά την κατάρτιση πιλοτικού σχεδίου για την αποτελεσματικότερη διαχείριση αποβλήτων, πράγμα που οδήγησε στην αφερεγγυότητά της. Όσον αφορά την MG Rover, βρετανική αυτοκινητοβιομηχανία με 6.100 εργαζόμενους, οι δυσχέρειες δεν ανέκυψαν μόνο από τις αντίξοες συνθήκες της αγοράς, αλλά και από την έλλειψη ικανότητας της εταιρείας να παρουσιάσει στην αγορά νέα ελκυστικά μοντέλα που να συμβαδίζουν με τις τεχνολογικές εξελίξεις. Όσον αφορά τη CMS, ιταλική εταιρεία κατασκευής ηλεκτρονικών υπολογιστών, το μείζον πρόβλημα υπήρξε ο ανταγωνισμός από χώρες με χαμηλά ημερομίσθια. Η HCM¹⁹⁰ (2,95 εκατ. ευρώ), πολωνική εταιρεία παραγωγής ψευδάργυρου, αντιμετώπισε απροσδόκητη αύξηση των τιμών του οπτάνθρακα και σημαντικές συναλλαγματικές απώλειες λόγω ανατίμησης του πολωνικού Zloty ενάντια του δολαρίου ΗΠΑ. Τέλος, ποσό ύψους 2 εκατ. ευρώ χορηγήθηκε υπέρ της Ernault¹⁹¹, γαλλικής εταιρείας παραγωγής εργαλειομηχανών.
440. Όσον αφορά την MG Rover, η ενίσχυση είχε σκοπό να δώσει στους διορισθέντες διοικητικούς υπαλλήλους ανώτατη προθεσμία μιας εβδομάδας να εξετάσουν εάν απέμενε καμία προοπτική πώλησης των στοιχείων ενεργητικού που βρίσκονταν σε αναγκαστική διαχείριση με την υπόθεση συνέχισης των δραστηριοτήτων, μετά τη διακοπή των διαπραγματεύσεων για πιθανή κοινή επιχείρηση με τη Shanghai Automotive Industry Corp. Όταν το σχέδιο αυτό αποδείχθηκε αδύνατο, οι διοικητικοί υπάλληλοι δεν ζήτησαν περαιτέρω ενίσχυση. Αντιθέτως, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου κατέβαλαν σημαντική προσπάθεια να βοηθήσουν την περιοχή να αντιμετωπίσει την πτώχευση της MG Rover (βλ. κατωτέρω στο κεφάλαιο ενισχύσεις αναδιάρθρωσης).

¹⁸⁶ Εξαιρουμένου του τομέα των μεταφορών.

¹⁸⁷ Υπόθεση NN 44/2004 *Ενίσχυση διάσωσης προς την SVZ Schwarze Pumpe GmbH*.

¹⁸⁸ Υπόθεση NN 42/2005 *Ενίσχυση διάσωσης υπέρ της MG Rover* (EE C 187, 30.7.2005).

¹⁸⁹ Υπόθεση N 91/2005 *Ενίσχυση διάσωσης υπέρ της Computer Manufacturing Services* (EE C 187, 30.7.2005).

¹⁹⁰ Υπόθεση N 275/2005 *Ενίσχυση διάσωσης προς την Cynku Miasteczko Śląskie*.

¹⁹¹ Υπόθεση N 575/2004 *Ενίσχυση διάσωσης υπέρ της Ernault*.

441. Σε τέσσερις περιπτώσεις, σύμφωνα με τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων¹⁹², το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ανέλαβε την υποχρέωση να διαβιβάσει εντός έξι μηνών στην Επιτροπή ένα αξιόπιστο σχέδιο αναδιάρθρωσης ή σχέδιο εκκαθάρισης. Το Ηνωμένο Βασίλειο ανέλαβε, ωστόσο, τη δέσμευση να υποβάλει στην Επιτροπή αποδείξεις ότι η ενίσχυση είχε επιστραφεί, ή ότι είχε ζητηθεί η επιστροφή της με την κίνηση της διαδικασίας, εντός του ίδιου διαστήματος των έξι μηνών. Η Επιτροπή το αποδέχθηκε, δεδομένου ότι ανάλογη δέσμευση υπερβαίνει την υποχρέωση που απορρέει από τις κατευθυντήριες γραμμές. Η Γαλλία είχε ήδη κοινοποιήσει ενίσχυση αναδιάρθρωσης υπέρ της *Ernault*, την οποία διερευνά επί του παρόντος η Επιτροπή.

1.2. Ενισχύσεις αναδιάρθρωσης

*Monitoring Alstom (Γαλλία)*¹⁹³

442. Στις 7 Ιουλίου 2004, η Επιτροπή έδωσε στη Γαλλία την άδεια να χορηγήσει ενίσχυση αναδιάρθρωσης προς την *Alstom*. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας ήταν η τήρηση ορισμένων όρων εφαρμοστέων μέχρι τον Ιούλιο του 2008. Στη διάρκεια του 2005, η Επιτροπή παρακολούθησε με προσοχή την ορθή και έγκαιρη εφαρμογή των όρων αυτών. Πρώτον, διαπιστώθηκε ότι η εταιρεία εφάρμοσε το λειτουργικό σχέδιο αναδιάρθρωσης, το οποίο είναι απαραίτητο για να καταστεί μακροχρόνια ανταγωνιστική και βιώσιμη. Δεύτερον, η Επιτροπή ακολούθησε την υλοποίηση των αποεπενδύσεων που ζητεί η απόφαση. Κατά την παρακολούθηση ορισμένων αποεπενδύσεων, την Επιτροπή συνέδραμε διαχειριστής ο οποίος πραγματοποίησε λεπτομερή παρακολούθηση των διαδικασιών πώλησης και υπέβαλε τακτικές αναφορές στην Επιτροπή. Τρίτον, η Επιτροπή παρακολούθησε την υλοποίηση των διαρθρωτικών μέτρων που έχουν σκοπό να καταστήσουν ανταγωνιστικότερη τη γαλλική αγορά σιδηροδρομικού υλικού. Τέλος, πραγματοποιήθηκε έλεγχος σχετικά με την τήρηση άλλων όρων: απουσία εξοντωτικής τιμολογιακής πολιτικής, απαγόρευση χορήγησης συμπληρωματικών ενισχύσεων, απαγόρευση μεγάλων εξαγορών στον τομέα των μεταφορών, σύναψη βιομηχανικών εταιρικών σχέσεων.

*Frucona (Σλοβακία)*¹⁹⁴

443. Στις 5 Ιουλίου, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας σχετικά με τη διαγραφή φορολογικού χρέους της *Frucona Kosice*, εκ μέρους της Σλοβακικής φορολογικής αρχής στο πλαίσιο του αποκαλούμενου διακανονισμού με τους πιστωτές. Η διαδικασία αυτή αποτελεί μορφή συλλογικής διαδικασίας αφερεγγυότητας υπό δικαστική εποπτεία. Οδηγεί σε συμφωνία μεταξύ της χρεωμένης εταιρείας και των πιστωτών της, βάσει της οποίας οι πιστωτές λαμβάνουν μερική ικανοποίηση από τον οφειλέτη και διαγράφουν το υπόλοιπο των εισπρακτέων απαιτήσεών τους. Η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες κατά πόσο η φορολογική υπηρεσία ενήργησε στη διαδικασία αυτή ως ιδιώτης πιστωτής, στόχος

¹⁹² Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (EE C 288, 9.10.1999).

¹⁹³ Υπόθεση C 58/2003 υπό όρους απόφαση της 7^{ης} Ιουλίου 2004.

¹⁹⁴ Υπόθεση C 25/2005 (πρώην NN 21/2005, πρώην CP 193/2004) *Μέτρα υπέρ της Frucona Kosice* (EE C 233, 22.9.2005).

του οποίου είναι να εξασφαλίσει την επιστροφή των ποσών που του οφείλονται με τις ευνοϊκότερες κατά το δυνατόν προϋποθέσεις από την άποψη του βαθμού ικανοποίησης και του χρονικού πλαισίου. Συγκεκριμένα, η φορολογική υπηρεσία δεν έκανε χρήση του προνομίου του ξεχωριστού πιστωτή οι εισπρακτέες απαιτήσεις του οποίου διασφαλίζονται και δεν κίνησε διαδικασία πτώχευσης, πράγμα που θα είχε κατά πάσα πιθανότητα οδηγήσει σε υψηλότερη απόδοση. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το επίμαχο μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση και διατύπωσε αμφιβολίες όσον αφορά το συμβιβασίμο του μέτρου ως ενίσχυσης διάσωσης ή αναδιάρθρωσης με τις κατευθυντήριες γραμμές του 1999, οι οποίες εφαρμόζονται στην παρούσα υπόθεση.

*AB Vingriai (Λιθουανία)*¹⁹⁵

444. Την 1^η Ιουνίου, η Επιτροπή επέτρεψε στη Λιθουανία να χορηγήσει ενίσχυση αναδιάρθρωσης ύψους 7 εκατ. LTL στην AB Vingriai, εταιρεία παραγωγής εργαλειομηχανών κοπής μετάλλων. Στην απόφασή της η οποία βασίστηκε στις νέες κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, η Επιτροπή έλαβε υπόψη ότι η υπερχρέωση, η απώλεια αγορών και το πλεονάζον εργατικό δυναμικό αποτελούσαν κληρονομιά μιας περιόδου κατά την οποία η λιθουανική οικονομία βρισκόταν σε μετάβαση. Επισημάνε επίσης ότι η εταιρεία είχε προσαρμόσει αυστηρά (μείον 90%) αλλά ορθά το εργατικό δυναμικό στο χαμηλότερο επίπεδο ζήτησης και τη χαμηλότερη ανάγκη που απορρέει από την υλοποίηση αποδοτικών παραγωγικών διαδικασιών. Τέλος, η Επιτροπή επιβεβαίωσε την ίδια συνεισφορά του δικαιούχου στο κόστος της αναδιάρθρωσης και εξέτασε διεξοδικά την εμπορική πλευρά του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Το σχέδιο εμπεριέχει ακόμη κάποιο κίνδυνο, αλλά, παραταύτα, φαίνεται επιτεύξιμο και συνεπώς ικανό να αποκαταστήσει την μακροχρόνια βιωσιμότητα της εταιρείας.

*Chemische Werke Piesteritz GmbH (Γερμανία)*¹⁹⁶

445. Η Επιτροπή ολοκλήρωσε στις 2 Μαρτίου τριετή έρευνα σχετικά με τα μέτρα ενίσχυσης που χορηγήθηκαν στην Chemische Werke Piesteritz (CWP), εταιρεία παραγωγής φωσφορικού οξέος και φωσφορικών αλάτων εγκατεστημένη στο κρατίδιο Σαξονίας-Anhalt στη Γερμανία. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ποσό ύψους 6,7 εκατ. ευρώ το οποίο διαβιβάστηκε στην εταιρεία το 1997 και το 1998 για την αναδιάρθρωσή της συνιστούσε κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και διέταξε την ανάκτησή της. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης του 1996 για την CWP δεν ήταν υγιές. Η απόφαση ακολούθησε απόφαση του Πρωτοδικείου του 2001, βάσει της οποίας το δικαστήριο ακύρωσε την αρχική απόφαση της Επιτροπής του 1997 η οποία είχε εγκρίνει την ενίσχυση.

¹⁹⁵ Υπόθεση N 584/2004 *Ενίσχυση αναδιάρθρωσης προς την AB Vingriai*.

¹⁹⁶ Υπόθεση C43/2001 *Chemische Werke Piesteritz GmbH* (EE L 296, 12.11.2005).

446. Στις 19 Ιανουαρίου, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας σχετικά με την ενίσχυση αναδιάρθρωσης υπέρ της Euromoteurs, γαλλικής εταιρείας παραγωγής κινητήρων, ενώ στις 6 Σεπτεμβρίου κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας σχετικά με την ενίσχυση αναδιάρθρωσης υπέρ της Ernault, γαλλικής εταιρείας παραγωγής εργαλειομηχανών (τόρνοι). Η Επιτροπή ήγειρε αμφιβολίες σχετικά με το αν το σχέδιο αναδιάρθρωσης θα αποκαθιστούσε τη βιωσιμότητα των εταιρειών, αν οι ενισχύσεις περιορίζονταν στο ελάχιστο αναγκαίο και αν αποφεύγονταν αδικαιολόγητες νοθεύσεις του ανταγωνισμού. Στην περίπτωση της Euromoteurs, η Επιτροπή αμφέβαλε επίσης κατά πόσο η εταιρεία δεν είχε λάβει παράνομες και ασυμβίβαστες ενισχύσεις στο πλαίσιο του γαλλικού καθεστώτος «*article 44 septies du Code des Impôts*»¹⁹⁹, που δεν είχαν ακόμη επιστραφεί.

Imprimerie Nationale (Γαλλία)²⁰⁰

447. Στις 20 Ιουλίου, η Επιτροπή ενέκρινε ενίσχυση αναδιάρθρωσης ύψους 197 εκατ. ευρώ χορηγηθείσα προς την Imprimerie Nationale (IN), μια κρατική εταιρεία που ασχολείται με τις γραφικές τέχνες. Παρότι η IN διατηρεί το νόμιμο μονοπώλιο για ορισμένα επίσημα πιστωτικά έγγραφα, αναπτύσσει επίσης δραστηριότητα σε ορισμένες ανταγωνιστικές αγορές μεταξύ των οποίων κυρίως τη συνεχή εκτύπωση, την εκτύπωση περιστροφικού πιεστηρίου και την εκτύπωση σε φύλλα. Η Εταιρεία αντιμετώπισε δυσχέρειες λόγω της κάμψης που σημειώθηκε στον τυπογραφικό τομέα μετά το 2001. Το Φεβρουάριο του 2004, η Επιτροπή επέτρεψε τη χορήγηση ενίσχυσης διάσωσης προς την IN υπό τον όρο ότι οι γαλλικές αρχές θα υποβάλουν εντός έξι μηνών σχέδιο αναδιάρθρωσης.
448. Η άδεια για την ενίσχυση δόθηκε σε αντάλλαγμα σημαντικών αντισταθμιστικών μέτρων για τον περιορισμό τυχόν δυσμενών επιπτώσεων της ενίσχυσης στους ανταγωνιστές της IN. Συγκεκριμένα, καθοριστική σημασία είχε η αποτροπή κάθε κινδύνου να επιτείνει η ενίσχυση τους περιορισμούς του ανταγωνισμού που θα απέρρεαν από το νόμιμο μονοπώλιο που χορηγήθηκε στην IN στην πιστωτική αγορά. Επίσης, οι γαλλικές αρχές πρότειναν κατάλληλες αντισταθμίσεις μεταξύ των οποίων την κατάρτιση ενός εξαντλητικού καταλόγου των προϊόντων που καλύπτει το μονοπώλιο και το νομικό διαχωρισμό του μονοπωλίου από τις ανταγωνιστικές δραστηριότητες της εταιρείας ως την 1^η Ιουλίου 2007, ούτως ώστε να αποκλεισθεί κάθε κίνδυνος σταυροειδών επιδοτήσεων. Πριν από το διαχωρισμό αυτό, ανεξάρτητος εμπειρογνώμονας θα εξετάσει τους λογαριασμούς της IN και τις ρυθμίσεις επιμερισμού του κόστους και θα επιβεβαιώσει ότι δεν πραγματοποιούνται σταυροειδείς επιδοτήσεις.

¹⁹⁷ Υπόθεση C 1/2005 *Ενίσχυση αναδιάρθρωσης υπέρ της Euromoteurs* (EE C 137, 4.6.2005).

¹⁹⁸ Υπόθεση N 250/2005 *Ενίσχυση αναδιάρθρωσης υπέρ της Ernault* (EE C 324, 21.12.2005).

¹⁹⁹ Υπόθεση C 57/2002 *Φορολογικές ενισχύσεις για την ανάκαμψη των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες* (EE L 108, 16.4.2004). Η Επιτροπή εξέδωσε αρνητική απόφαση με ανάκτηση στις 16 Δεκεμβρίου 2003.

²⁰⁰ Υπόθεση N 370/2004 *Ενίσχυση αναδιάρθρωσης προς την Imprimerie Nationale*.

449. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης που υπέβαλαν οι γαλλικές αρχές θα επιτρέψει στην IN να στρέψει εκ νέου την προσοχή της στις παραδοσιακές της δραστηριότητες, ειδικότερα την εκτύπωση χρεογράφων (για τις αγορές πιστωτικών εγγράφων και συνεχούς εκτύπωσης). Εξάλλου, το σχέδιο αναδιάρθρωσης προέβλεπε επίσης την πλήρη απόσυρση από ορισμένους ουσιώδεις τομείς δραστηριότητας όπως η εκτύπωση περιστροφικού πιεστηρίου, η εκτύπωση σε φύλλα, οι πωλήσεις δι' αλληλογραφίας βάσει καταλόγων, και οι εκδόσεις τεχνικού περιεχομένου. Προϋπέθετε επίσης την αναδιοργάνωση και τον εξορθολογισμό των υπόλοιπων πόρων της εταιρείας. Ένα πρόγραμμα μείωσης προσωπικού θα επιτρέψει την περικοπή κατά δύο τρίτα του εργατικού δυναμικού. Η κερδοφορία θα πρέπει να αποκατασταθεί ως το 2008. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή έκρινε ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης ενδέχεται να αποκαταστήσει τη μακροχρόνια βιωσιμότητα της εταιρείας. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση περιοριζόταν στο ελάχιστο αναγκαίο για την αποκατάσταση της χρηματοοικονομικής κατάστασης της εταιρείας και δεν νόθευε αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό. Για το λόγο αυτό, η ενίσχυση κηρύχθηκε πλήρως συμβιβάσιμη με τις κατευθυντήριες γραμμές του 1999 σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων.

*British Energy plc (Ηνωμένο Βασίλειο)*²⁰¹

450. Στις 22 Σεπτεμβρίου 2004, η Επιτροπή επέτρεψε τη χορήγηση ενίσχυσης αναδιάρθρωσης την οποία είχε προγραμματίσει το Ηνωμένο Βασίλειο υπέρ της British Energy plc (BE) και για την άδεια αυτή επέβαλε τρεις όρους.
451. Στις 7 Μαρτίου 2003, οι αρχές του HB είχαν κοινοποιήσει σχέδιο αναδιάρθρωσης υπέρ της BE, το οποίο αποσκοπούσε στην αποκατάσταση της μακροχρόνιας βιωσιμότητάς της. Η BE αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες από το Σεπτέμβριο του 2002, κυρίως λόγω μεγάλης πτώσης των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας χονδρικής μετά την καθιέρωση στην Αγγλία και την Ουαλία νέων εμπορικών ρυθμίσεων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας.
452. Στις 23 Ιουλίου 2003, η Επιτροπή ξεκίνησε εμπεριστατωμένη έρευνα ώστε να αξιολογήσει κατά πόσο το σχέδιο ήταν συμβιβάσιμο με την κοινοτική νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων. Κατά την έρευνα αυτή, η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από το Ηνωμένο Βασίλειο και την BE, αλλά και από 20 και πλέον τρίτους ενδιαφερόμενους. Πολλοί από αυτούς τόνισαν τη σημασία της ύπαρξης της BE ως πηγής βασική ηλεκτρικής ενέργειας. Ορισμένοι όμως ανταγωνιστές εξέφρασαν τις ανησυχίες τους ότι η εταιρεία ενδέχεται να χρησιμοποιούσε την ενίσχυση για άλλους σκοπούς και όχι για να ανταποκριθεί στις παραδοσιακές πυρηνικές της υποχρεώσεις, όπως για παράδειγμα η πραγματοποίηση νέων επενδύσεων σε πιο αποδοτικές μονάδες παραγωγής ισχύος ή η επιθετική απόκτηση μεριδίων αγοράς μέσω της προσφοράς αφύσικα χαμηλών τιμών στα πιο αποδοτικά τμήματα της αγοράς.
453. Η Επιτροπή αφού εξέτασε όλες τις πληροφορίες που έλαβε κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί συμβιβάσιμη με τους κοινοτικούς κανόνες. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η χρηματοδότηση υποχρεώσεων στον πυρηνικό τομέα από την κυβέρνηση του HB ήταν συμβιβάσιμη με τις διατάξεις των κατευθυντηρίων γραμμών του 1999 σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη

²⁰¹

Υπόθεση C 52/2003 *Ενίσχυση υπέρ της British Energy plc* (EE L 142, 6.6.2005).

διάσωση για την αναδιάρθρωση. Διαπίστωσε επίσης ότι η επαναδιαπραγμάτευση του εφοδιασμού της BE σε καύσιμα και των ρυθμίσεων διαχείρισης των αποβλήτων καυσίμων με την BNFL είχαν πραγματοποιηθεί σε όρους αγοράς.

454. Η Επιτροπή αποφάσισε να επιβάλει τρεις όρους για την έγκριση της ενίσχυσης ώστε να διασφαλίσει ότι δεν θα πραγματοποιηθούν οι ανησυχίες που εξέφρασαν οι ανταγωνιστές της BE. Πρώτον, η British Energy θα πρέπει να διαχωρίσει από νομική άποψη την πυρηνική παραγωγή, τη μη πυρηνική παραγωγή και τις εμπορικές δραστηριότητες. Θα απαγορευθεί η σταυροειδής επιδότηση μεταξύ των τριών δραστηριοτήτων. Όλες οι ενισχύσεις θα πρέπει να απευθύνονται αποκλειστικά στην παραγωγή πυρηνικής ενέργειας. Δεύτερον, θα απαγορευθεί στην εταιρεία να αυξήσει την παραγωγική της ικανότητα επί μια εξαετία. Παρά ταύτα, ο ηλεκτρισμός που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας εξαιρείται από την απαγόρευση αυτή, δεδομένου ότι η αύξηση του μεριδίου αγοράς αυτού του είδους ενέργειας ευνοείται από την ΕΕ. Τρίτον, θα απαγορεύεται να προσφερθούν επί έξι έτη τιμές χαμηλότερες των τιμών χονδρικής της αγοράς στους άμεσους πελάτες. Οι τρεις όροι, οι οποίοι σε μεγάλο βαθμό αλληλοενισχύονται, διασφαλίζουν ότι η BE δεν θα διοχετεύσει την ληφθείσα από το κράτος ενίσχυση σε άλλους σκοπούς πέραν της χρηματοδότησης των πυρηνικών της υποχρεώσεων.

*Biria group (Γερμανία)*²⁰²

455. Στις 20 Οκτωβρίου, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας σχετικά με δύο εγγυήσεις που χορηγήθηκαν το 2003 και το 2004 υπέρ εταιρειών του ομίλου Biria, γερμανικής εταιρείας παραγωγής ποδηλάτων, καθώς και σχετικά με κρατική συμμετοχή σε άλλη εταιρεία του ομίλου το 2001. Η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες κατά πόσο οι δύο εγγυήσεις χορηγήθηκαν σύμφωνα με εγκεκριμένο καθεστώς περιφερειακών ενισχύσεων βάσει των ισχυρισμών της Γερμανίας. Η Επιτροπή έκρινε ότι οι εταιρείες ήταν προβληματικές κατά το χρόνο χορήγησης των εγγυήσεων και διατύπωσε αμφιβολίες κατά πόσο πληρούνταν οι όροι για τη χορήγηση διαρθρωτικής ενίσχυσης. Όσον αφορά τη δημόσια συμμετοχή, η Επιτροπή, εκτιμώντας τη δυσχερή οικονομική κατάσταση της εταιρείας, αμφέβαλε ότι ήταν σύμφωνη με την αρχή του ιδιώτη επενδυτή όπως υποστήριζε η Γερμανία.

*Konas (Σλοβακία)*²⁰³

456. Στις 9 Νοεμβρίου, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 σχετικά με τη διαγραφή εκ μέρους της σλοβακικής φορολογικής αρχής φορολογικού χρέους της Konas s.r.o. στο πλαίσιο του λεγόμενου διακανονισμού με τους πιστωτές. Η υπόθεση ομοιάζει με άλλη, κατά την οποία η Επιτροπή κίνησε την επίσημη διαδικασία (Frucona, Σλοβακία). Η Επιτροπή κατέληξε αρχικά στο συμπέρασμα ότι η διαγραφή φορολογικών χρεών συνιστούσε κρατική ενίσχυση, σύμφωνα με την αρχή του ιδιώτη πιστωτή. Διάφοροι παράγοντες οδήγησαν την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι η φορολογική υπηρεσία δεν ενήργησε ως επιμελής ιδιώτης πιστωτής (διαθέσιμοι τίτλοι αλλά μη χρησιμοποιηθέντες, μη χρήση προνομίων χωριστού πιστωτή, συνεχής απουσία επιβολής είσπραξης φορολογικών οφειλών). Η Επιτροπή ήγειρε τότε αμφιβολίες για το αν η ενίσχυση

²⁰² Υπόθεση C 38/2005 *ομίλος Biria*.

²⁰³ C 42/2005 (πρώην NN 66/2005, πρώην N 195/2005) *Ενίσχυση αναδιάρθρωσης υπέρ της Konas, Ltd*.

ήταν συμβιβάσιμη ως ενίσχυση αναδιάρθρωσης, κατ' εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών του 1999 σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάρθρωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή διατύπωσε ανησυχίες κατά πόσο ο δικαιούχος υπέβαλε γνήσιο σχέδιο αναδιάρθρωσης. Επεσήμανε στο πλαίσιο αυτό ότι, παρότι ορισμένοι όροι για την έγκριση ενισχύσεων αναδιάρθρωσης μπορεί να είναι λιγότερο αυστηροί στην περίπτωση ΜΜΕ σε ενισχυόμενη περιοχή, παρά ταύτα τα κράτη μέλη δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση να χορηγούν ενισχύσεις αναδιάρθρωσης υπό τον όρο υλοποίησης σχεδίου αναδιάρθρωσης, το οποίο θα πρέπει να παρακολουθείται δεόντως.

*Δέσμη μέτρων ενίσχυσης υπέρ της MG Rover (Ηνωμένο Βασίλειο)*²⁰⁴

457. Μετά την κατάρρευση της MG Rover (βλέπε επίσης τμήμα 1.1. για τις ενισχύσεις διάσωσης) και την κρίση στην αλυσίδα εφοδιασμού της, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου πρότειναν ενέργειες για τον αναπροσανατολισμό του προγράμματος των διαρθρωτικών ταμείων σε προτεραιότητες που σχετίζονται άμεσα με τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, τη διαφύλαξη των θέσεων απασχόλησης και την αύξηση του ΑΕΠ μέσω της αναδιάρθρωσης σε μεταποίηση υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ο συνολικός προϋπολογισμός των προτάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου ανήλθε σε 87 εκατομμύρια GBP περίπου. Μεταξύ των προτεινόμενων και προωθούμενων μέτρων ήταν η συμβουλευτική στήριξη για την αρωγή των ΜΜΕ της αλυσίδας εφοδιασμού της Rover· στήριξη για τη δημιουργία ενός βραχυπρόθεσμου κεφαλαίου χορήγησης δανείων και κεφαλαίου εγγύησης δανείων· δημιουργία συστήματος μισθολογικής επιδότησης, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί ως κίνητρο για τους εργοδότες που έχουν κενές θέσεις για ειδικευμένους εργαζόμενους· δημιουργία ταμείου δανείων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για την συνδρομή των απολυόμενων άνω των 50 ετών.
458. Από την άποψη των κρατικών ενισχύσεων, τα ανωτέρω μέτρα δρομολογήθηκαν στο πλαίσιο εγκεκριμένων καθεστώτων ενισχύσεων, των κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία για τις ΜΜΕ, την κατάρτιση, την απασχόληση και των κανόνων *de minimis*. Επίσης, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου είχαν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν άμεσα τη δέσμη ενίσχυσης για να αντιμετωπίσουν την κρίση, δεδομένου ότι δεν υπήρχε ανάγκη εκ των προτέρων κοινοποίησης στην Επιτροπή.

*Huta Stalowa Wola S.A (Πολωνία)*²⁰⁵

459. Στις 23 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας για την ενίσχυση αναδιάρθρωσης που χορηγήθηκε στη Huta Stalowa Wola S.A, πολωνική εταιρεία παραγωγής κατασκευαστικών μηχανημάτων. Σύμφωνα με τις πολωνικές αρχές, η ενίσχυση χορηγήθηκε πριν από την προσχώρηση και δεν μπορεί να θεωρείται ότι εξακολουθεί να ισχύει μετά την προσχώρηση. Η Πολωνία κοινοποίησε την υπόθεση για λόγους ασφάλειας του δικαίου. Η αξιολόγηση της Επιτροπής οδήγησε στο συμπέρασμα ότι δεν χορηγήθηκαν όλα τα μέτρα πριν από την προσχώρηση. Ορισμένα από τα μέτρα ενίσχυσης (διαγραφή δημόσιων υποχρεώσεων) χορηγήθηκαν μετά την προσχώρηση χωρίς την έγκριση της Επιτροπής.

²⁰⁴ Υπόθεση PN 26/2005 *Τροποποίηση του Χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων MG Rover*.

²⁰⁵ Υπόθεση C 44/2005 *Ενίσχυση αναδιάρθρωσης προς τη Huta Stalowa Wola S.A.*

460. Στις 21 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας για την ενίσχυση της αναδιάρθρωσης υπέρ της Chemobudowa Kraków, μιας πολωνικής οικοδομικής εταιρείας. Τα κοινοποιηθέντα μέτρα ενίσχυσης είναι δάνειο ύψους 2,5 εκατ. ευρώ περίπου και είσπραξη πληρωμής δημόσιας οφειλής ύψους 170.00 ευρώ περίπου. Εξάλλου, η Πολωνία ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με 18 μέτρα κρατικής ενίσχυσης που χορηγήθηκαν κατά την περίοδο μεταξύ Αυγούστου 2001 και Αυγούστου 2004. Η Πολωνία ισχυρίζεται ότι μέρος αυτών υπάγονται στην κατηγορία de minimis και τα υπόλοιπα πληρούν την αρχή του ιδιώτη πιστωτή, δηλαδή δεν συνιστούν ενίσχυση. Βάσει των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν, οι υπηρεσίες της Επιτροπής διατηρούν ισχυρές αμφιβολίες σχετικά με τη μελλοντική βιωσιμότητα της εταιρείας, και την ίδια συνεισφορά της στην αναδιάρθρωση.

2. ΝΑΥΠΗΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ενισχύσεις στην καινοτομία

461. Η Επιτροπή ενέκρινε το Μάρτιο καθεστώς ενισχύσεων καινοτομίας στη ναυπηγική βιομηχανία για τη Γερμανία²⁰⁷, Γαλλία²⁰⁸ και Ισπανία²⁰⁹, τα πρώτα του είδους μετά την έναρξη ισχύος τον Ιανουάριο του 2004 του νέου πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις στη ναυπηγική βιομηχανία («το πλαίσιο της ναυπηγικής βιομηχανίας»)²¹⁰. Όλα τα ανωτέρω καθεστάτα ακολουθούν παρόμοια διάρθρωση όσον αφορά την επιλεξιμότητα των δικαιούχων και των σχεδίων, τις επιλέξιμες δαπάνες και τις διαδικαστικές απαιτήσεις (π.χ. το καινοτόμο σχέδιο αξιολογείται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα αρμόδιο στον τομέα της ναυπηγικής βιομηχανίας). Οι λεπτομερείς όροι εφαρμογής των διατάξεων του πλαισίου για τη ναυπηγική βιομηχανία σχετικά με τις ενισχύσεις καινοτομίας απορρέουν από τη στενή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και του κλάδου στην Ευρώπη.
462. Οι ενισχύσεις καινοτομίας μπορούν να χορηγούνται σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην κατασκευή, την επιδιόρθωση και την μετατροπή πλοίων για τη στήριξη της βιομηχανικής εφαρμογής προϊόντων και διαδικασιών η υλοποίηση των οποίων εμπεριέχει κίνδυνο τεχνολογικής και βιομηχανικής αστοχίας και τα οποία είναι νέα από τεχνολογική άποψη ή αντιπροσωπεύουν ουσιαστική βελτίωση στις τελευταίες εξελίξεις της τεχνολογίας στον τομέα της ναυπηγικής βιομηχανίας στο εσωτερικό της ΕΕ.
463. Το γερμανικό καθεστώς προβλέπει προϋπολογισμό συνολικού ύψους 27 εκατ. ευρώ περίπου για την περίοδο 2005 έως 2008. Το γαλλικό καθεστώς έχει ετήσιο προϋπολογισμό 25 εκατ. ευρώ. Αμφότερα θα λήξουν τουλάχιστον 6 έτη μετά την έγκρισή τους από την Επιτροπή. Το ισπανικό καθεστώς θα εκπνεύσει στις 31 Δεκεμβρίου 2006. Πέρα από τις ενισχύσεις στην καινοτομία, το τελευταίο επιτρέπει επίσης ενισχύσεις υπέρ των ναυπηγικών εταιρειών για περιφερειακές επενδύσεις και

²⁰⁶ Υπόθεση N 233/2005 *Ενίσχυση αναδιάρθρωσης προς την Chemobudowa Kraków*.

²⁰⁷ Υπόθεση N 452/2004 *Ενισχύσεις καινοτομίας για τη ναυπηγική βιομηχανία* (ΕΕ C 235, 23.9.2005).

²⁰⁸ Υπόθεση N 429/2004 *Ενισχύσεις καινοτομίας για τη ναυπηγική βιομηχανία* (ΕΕ C 256, 15.10.2005).

²⁰⁹ Υπόθεση N 423/2004 *Ενισχύσεις καινοτομίας για τη ναυπηγική βιομηχανία* (ΕΕ C 250, 8.10.2005).

²¹⁰ ΕΕ C 317, 30.12.2003.

για έρευνα και ανάπτυξη. Ο συνολικός προϋπολογισμός του καθεστώτος ανέρχεται ετησίως σε 20 εκατ. ευρώ περίπου.

Προσωρινός αμυντικός μηχανισμός

464. Στο πλαίσιο απάντησης στις αθέμιτες πρακτικές της Κορέας στον τομέα της ναυπηγικής βιομηχανίας, το Συμβούλιο ενέκρινε το 2002 προσωρινό αμυντικό μηχανισμό (TDM) για τη ναυπηγική βιομηχανία ως εξαιρετικό και προσωρινό μέτρο²¹¹. Ο μηχανισμός, ο οποίος έληγε αρχικά στις 31 Μαρτίου 2004, παρατάθηκε από το Συμβούλιο ως τις 31 Μαρτίου 2005.
465. Βάσει του κανονισμού αυτού, η Επιτροπή ενέκρινε, τον Ιανουάριο και το Φεβρουάριο, καθεστώτα εθνικών ενισχύσεων στη Γερμανία²¹², Φινλανδία²¹³ και την Πολωνία²¹⁴. Στο πλαίσιο των καθεστώτων αυτών, οι οριστικές συμβάσεις για την παραγωγή πλοίων μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, δεξαμενοπλοίων μεταφοράς χημικών και λοιπών προϊόντων και πλοίων μεταφοράς υγροποιημένου φυσικού αερίου οι οποίες συνήφθησαν ως τις 31 Μαρτίου ήταν επιλέξιμες για άμεση στήριξη έως ποσοστό 6% της συμβατικής αξίας προ της ενίσχυσης, εάν μπορούσε να καταδειχθεί συγκεκριμένα ότι υπήρξε ανταγωνισμός για τη συγκεκριμένη σύμβαση από ναυπηγείο της Νότιας Κορέας που παρείχε χαμηλότερη τιμή. Τα καθεστώτα αυτά, καθώς και τα άλλα καθεστώτα ΠΑΜ προσωρινού αμυντικού μηχανισμού) που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή κατά το παρελθόν, έληξαν στις 31 Μαρτίου.

Τριετής προθεσμία παράδοσης

466. Η Επιτροπή ενέκρινε το 2005 δύο αιτήσεις για την επέκταση της τριετούς προθεσμίας παράδοσης που είχε επιβληθεί ως όρος για τη λήψη ενίσχυσης λειτουργίας για πλοία η οποία σχετίζεται με τη σύμβαση σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1540/1998 του Συμβουλίου περί των νέων κανόνων ενισχύσεων της ναυπηγικής βιομηχανίας²¹⁵. Σε μια ελληνική υπόθεση²¹⁶, καταδείχθηκε ότι η καθυστέρηση του προγράμματος εργασίας των Ναυπηγείων Νεωρίου ΑΕ ήταν ουσιαστική και εύλογη και προκλήθηκε από εξαιρετικές και απρόβλεπτες περιστάσεις εξωγενείς από την εταιρεία (οι τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στις ΗΠΑ και οι πόλεμοι στο Αφγανιστάν και στο Ιράκ που οδήγησαν σε μείωση των κρατήσεων για πολυτελείς κρουαζιέρες). Η Επιτροπή δήλωσε επίσης ικανοποιημένη διότι η παράταση της προθεσμίας είχε λογική διάρκεια. Σε μια πορτογαλική υπόθεση²¹⁷, η παράταση υπέρ της Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A. εγκρίθηκε βάσει της τεχνικής πολυπλοκότητας του σκάφους (για παράδειγμα καθυστερήσεις λόγω της ανάγκης εφαρμογής νέων προτύπων για την επεξεργασία του χάλυβα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του πλοιοκτήτη).

²¹¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1177/2002 του Συμβουλίου, της 27^{ης} Ιουνίου 2002 (ΕΕ L 172, 2.7.2002). Τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 502/2004 του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2004 (ΕΕ L 81, 19.3.2004).

²¹² Υπόθεση N 23/2005 *Προσωρινός αμυντικός μηχανισμός* (ΕΕ C 131, 28.5.2005).

²¹³ Υπόθεση N 39/2005 *Προσωρινός αμυντικός μηχανισμός* (ΕΕ C 131, 28.5.2005).

²¹⁴ Υπόθεση N 81/2005 *Προσωρινός αμυντικός μηχανισμός* (ΕΕ C 162, 2.7.2005).

²¹⁵ ΕΕ L 202, 18.7.1998.

²¹⁶ Υπόθεση N 596/2003 *Ναυπηγεία Νεωρίου* (ΕΕ C 230, 20.9.2005).

²¹⁷ Υπόθεση C 33/2004 (πρώην N 63/2004) *Παράταση τριετούς προθεσμίας παράδοσης για δύο πλοία*.

467. Κατ' εφαρμογή του πλαισίου για τη ναυπηγική βιομηχανία, η Επιτροπή ενέκρινε στις 2 Φεβρουαρίου αναπτυξιακή ενίσχυση που χορήγησαν οι Κάτω Χώρες στην In BV Scheepswerf Damen Gorinchem για την κατασκευή αφενός δύο ρυμουλκών για τη Γκάνα²¹⁸ και αφετέρου τριών σκαφών «έρευνας και διάσωσης» για το Βιετνάμ²¹⁹. Εξάλλου, στις 16 Μαρτίου και στις 9 Νοεμβρίου εγκρίθηκαν δύο αναπτυξιακά σχέδια για την Ισπανία: η κατασκευή στο Astilleros de Huelva, S.A. ενός ρυμουλκού για το Μπαγκλαντές²²⁰ και η κατασκευή στο Astilleros Zamacona S.A. ενός ρυμουλκού στη Μαυριτανία²²¹.
468. Ανάμεσα στους υπόλοιπους όρους, οι ενισχύσεις που χορηγούνται ως αναπτυξιακή βοήθεια σε αναπτυσσόμενη χώρα πρέπει να έχουν σαφές αναπτυξιακό περιεχόμενο ώστε να συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά. Σε όλες τις προαναφερθείσες περιπτώσεις, η Επιτροπή δήλωσε την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι τα προμηθευθέντα σκάφη ήταν εξοπλισμένα με τεχνολογία αιχμής που τα καθιστούσε κατάλληλα για λειτουργίες όπως ο ελιμενισμός σκαφών πολλών τόνων, η αρωγή σε πλοία που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, η πυρόσβεση και η πρόληψη φυσικών καταστροφών.

Καθεστώτα εγγυήσεων για τη χρηματοδότηση πλοίων

469. Η Επιτροπή επιβεβαίωσε την πρακτική της όσον αφορά τη διαχείριση καθεστώτων εγγυήσεων για τη χρηματοδότηση πλοίων. Τον Απρίλιο απαγόρευσε ιταλικό καθεστώς²²², ενώ τον Ιούλιο επέτρεψε καθεστώς στις Κάτω Χώρες²²³ δεδομένου ότι δεν εμπεριείχε ενίσχυση. Η απαγόρευση του ιταλικού καθεστώτος ενισχύσεων επανέλαβε την αυστηρή εκ μέρους της Επιτροπής εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στη ναυπηγική βιομηχανία. Η λειτουργία αυτού του καθεστώτος εγγυήσεων θα είχε αξιοσημείωτη αρνητική επίπτωση σε ανταγωνιζόμενα ευρωπαϊκά ναυπηγεία, διότι δεν επέβαλλε κατάλληλα ασφάλιστρα και δεν εμπεριείχε κατάλληλη διαφοροποίηση των κινδύνων.
470. Οι δύο αποφάσεις βασίστηκαν στην έγκριση από την Επιτροπή το 2003 γερμανικού καθεστώτος για εγγυήσεις χρηματοδότησης πλοίων²²⁴. Το καθεστώς αυτό εφαρμόζει την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων²²⁵ κατά το ότι χρεώνει επαρκείς πριμοδοτήσεις και διαφοροποιεί το επίπεδο των πριμοδοτήσεων ανάλογα με τον κίνδυνο.

²¹⁸ Υπόθεση N 450/2004 *Αναπτυξιακή ενίσχυση προς την Γκάνα- ρυμουλκά* (EE C 100, 26.4.2005).

²¹⁹ Υπόθεση N 185/2005 *Ενίσχυση στη ναυπηγική βιομηχανία του Βιετνάμ*.

²²⁰ Υπόθεση N 517/2004 *Ρυμουλκό Μπαγκλαντές* (EE C 162, 2.7.2005).

²²¹ Υπόθεση N 436/2005 *Ενίσχυση προς τη Μαυριτανία – απόφαση για τη ναυπηγική βιομηχανία*.

²²² Υπόθεση C 28/2003 (πρώην N 371/2001) *Καθεστώς εγγυήσεων υπέρ της ναυπηγικής βιομηχανίας*.

²²³ Υπόθεση N 253/2005 *Καθεστώς εγγυήσεων υπέρ της ναυπηγικής βιομηχανίας* (EE C 228, 17.9.2005).

²²⁴ Υπόθεση N 512/2003 *Γερμανικά καθεστώτα εγγυήσεων χρηματοδότησης πλοίων* (EE C 62, 11.3.2004).

²²⁵ EE C 71, 11.3.2000.

471. Την 1^η Ιουνίου, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 όσον αφορά ενίσχυση αναδιάρθρωσης υπέρ των σημαντικών πολωνικών ναυπηγείων στο Gdynia, Gdansk²²⁶ και Szczecin²²⁷. Και τα τρία ναυπηγεία ξεκίνησαν την αναδιάρθρωσή τους το 2002 και έτυχαν συνδρομής εκ μέρους διαφόρων πολωνικών αρχών και σε κεντρικό και σε τοπικό επίπεδο. Δεδομένου ότι η διαδικασία αναδιάρθρωσης υλοποιήθηκε εν μέρει πριν από την προσχώρηση της Πολωνίας στην ΕΕ την 1η Μαΐου 2004, η Επιτροπή έπρεπε πρώτα να καθορίσει τη δικαιοδοσία της όσον αφορά τις υποθέσεις αυτές. Η Επιτροπή δεν είχε αρμοδιότητα βάσει της συνθήκης ΕΚ ή της συνθήκης προσχώρησης να διερευνήσει ή να διατάξει ανάκτηση οποιασδήποτε ενίσχυσης χορηγήθηκε πριν από την προσχώρηση και δεν είναι εφαρμοστέα μετά την προσχώρηση (οι αποκαλούμενες «παρελθούσες ενισχύσεις»).
472. Τα μέτρα σε σχέση με τα οποία η Επιτροπή δεν είναι αρμόδια να ενεργήσει συνιστούν παρελθούσα ενίσχυση, η οποία δεν μπορεί να ανακτηθεί από το δικαιούχο με απόφαση της Επιτροπής. Θα ληφθεί ωστόσο υπόψη στην οριστική αξιολόγηση συμβατότητας, ιδίως στο πλαίσιο του κριτηρίου ότι η ενίσχυση περιορίζεται στην ελάχιστη αναγκαία για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της εταιρείας. Τα άλλα μέτρα συνιστούν νέες ενισχύσεις.
473. Η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες όσον αφορά το συμβιβάσιμο της παρούσας ενίσχυσης με τις κατευθυντήριες γραμμές του 1999 σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων, οι οποίες εφαρμόζονται στις επίμαχες υποθέσεις. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή αμφέβαλε κατά πόσο η αναληφθείσα αναδιάρθρωση ήταν ικανή να αποκαταστήσει τη μακροχρόνια βιωσιμότητα των ναυπηγείων, δεδομένου ότι συνίστατο κυρίως σε αναδιάταξη χρεών και στήριξη της ρευστότητας των ναυπηγείων. Εξάλλου, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες κατά πόσον πραγματοποιούνταν επαρκείς μειώσεις της παραγωγικής ικανότητας ώστε να αντισταθμίσουν τη νόθευση του ανταγωνισμού και κατά πόσο ήταν επαρκής η συνεισφορά των ίδιων των δικαιούχων ή εξωτερικών ιδιωτικών πηγών στις δραστηριότητες αναδιάρθρωσης ώστε να φανερώσει εμπιστοσύνη της αγοράς στην πραγματοποιούμενη αναδιάρθρωση.

3. ΧΑΛΥΒΑΣ

474. Η Επιτροπή εξέδωσε διάφορες αποφάσεις όσον αφορά την αναδιάρθρωση της χαλυβουργίας στα νέα κράτη μέλη. Παρά το γεγονός ότι οι ενισχύσεις αναδιάρθρωσης στη χαλυβουργία απαγορεύονται εν γένει βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας, δύο πρωτόκολλα της συνθήκης προσχώρησης (σχετικά με την αναδιάρθρωση της τσεχικής (αριθ. 2) και της πολωνικής (αριθ. 8) χαλυβουργίας χορηγούν παρέκκλιση από τον σχετικό κανόνα. Τα πρωτόκολλα επιτρέπουν τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων αναδιάρθρωσης βάσει εθνικού σχεδίου

²²⁶ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C 17/2005 (πρώην N 194/2005, πρώην PL 34/2004) και C 18/2005 (πρώην N 438/2004) *Ενίσχυση αναδιάρθρωσης υπέρ της Stocznia Gdynia* (ΕΕ C 220, 8.9.2005).

²²⁷ Υπόθεση C 19/2005 (πρώην N 203/2005, πρώην PL 31/2004) *Ενίσχυση αναδιάρθρωσης υπέρ της Stocznia Szczecinska* (ΕΕ C 222, 9.9.2005).

αναδιάρθρωσης, το οποίο θα αποκαθιστά τη βιωσιμότητα των παραγωγών χάλυβα ως το 2006. Η υλοποίηση του σχεδίου ακολουθείται από την Επιτροπή²²⁸.

Huta Czysta (Πολωνία)

475. Στην απόφασή της της 5ης Ιουλίου ²²⁹, η Επιτροπή αποφάσισε ότι η αναδιάρθρωση της Huta Czysta, του δεύτερου μεγαλύτερου παραγωγού χάλυβα στην Πολωνία, δεν εμπεριείχε κρατική ενίσχυση, (ανοίγοντας έτσι το δρόμο για την πώληση της εταιρείας). Η πώληση εντάσσεται στην αναδιάρθρωση και εξυπηρετεί την αποπληρωμή των πιστωτών της εταιρείας. Η Επιτροπή κίνησε διαδικασία έρευνας διότι η αναδιάρθρωση της εταιρείας απαιτούσε σημαντική διαγραφή χρεών, και από δημόσιους, μεταξύ άλλων πιστωτές, παρότι η εταιρεία δεν ήταν επιλέξιμη για κρατικές ενισχύσεις βάσει του προαναφερθέντος πρωτοκόλλου χάλυβα. Βασιζόμενη στη διεξοδική αξιολόγηση όλων των απαιτήσεων και παραιτήσεων, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διαγραφή απαιτήσεων του δημοσίου ήταν σύμφωνη με συνήθη συμπεριφορά στην αγορά και επομένως δεν εμπεριείχε κρατική ενίσχυση. Εντούτοις, η Επιτροπή αποφάσισε επίσης ότι ενίσχυση αναδιάρθρωσης παλαιότερα χορηγηθείσα στην εταιρεία ύψους 4 εκατ. ευρώ περίπου ήταν παράνομη και πρέπει να ανακτηθεί.
476. Η Επιτροπή όξυνε περαιτέρω την πρακτική της, στην παρούσα υπόθεση, όσον αφορά την εφαρμογή του κριτηρίου του ιδιώτη πιστωτή. Η εταιρεία είχε προγραμματίσει πλήρη αναδιάρθρωση το 2003 η οποία περιελάμβανε μερική διαγραφή δημόσιων και εμπορικών οφειλών. Σύμφωνα, ωστόσο, με πάγια νομολογία όταν ο οφειλέτης που αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες προτείνει την αναδιαπραγμάτευση της οφειλής του για να αποφύγει την εκκαθάριση, κάθε δημόσιος πιστωτής πρέπει τουλάχιστον να σταθμίσει προσεκτικά το πλεονέκτημα που θα έχει αν λάβει το προσφερόμενο ποσό βάσει του σχεδίου αναδιάρθρωσης και το ποσό που θα ελάμβανε στο πλαίσιο διαδικασίας εκκαθάρισης²³⁰. Εάν η εκκαθάριση φέρει υψηλότερη πρόσοδο από την αναδιάρθρωση, η παραίτηση από τις δημόσιες απαιτήσεις συνιστά κρατική ενίσχυση. Η απόφαση απεφάνθη ότι η αξιολόγηση αυτή μπορεί να αντιμετωπίσει ένα ρεαλιστικό σενάριο πτώχευσης λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαδικασία πτώχευσης είναι πλέον χρονοβόρα και κοστίζει περισσότερο από την αναδιάρθρωση. Με βάση τα ανωτέρω και ύστερα από διεξοδική αξιολόγηση όλων των απαιτήσεων και των απαλλαγών, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διαγραφή δημόσιων απαιτήσεων ήταν σύμφωνη με κανονικές συνθήκες αγοράς και επομένως δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση.

²²⁸ Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στο COM(2005) 359 τελικό της 3.8.2005. Δεύτερη έκθεση παρακολούθησης σχετικά με την αναδιάρθρωση της χαλυβουργίας στην Τσεχική Δημοκρατία και την Πολωνία. Επίσης σχετικά με την αναδιάρθρωση της χαλυβουργίας στην Τσεχική Δημοκρατία και την Πολωνία, βλ. επίσης <http://ec.europa.eu/comm/enterprise/steel/index.htm>

²²⁹ Υπόθεση C 20/2004 *Huta Czysta*.

²³⁰ Υπόθεση T-152/99 *Hamsa*, [2002] Συλλογή II-3049, σκέψη 168.

477. Η Επιτροπή εξέδωσε δύο αποφάσεις με τις οποίες αποδέχεται τροποποίηση της πραγματοποιούμενης αναδιάρθρωσης στον τομέα του χάλυβα στα νέα κράτη μέλη, Πολωνία και Τσεχική Δημοκρατία. Η πρώτη αφορά την τσεχική χαλυβουργία Válcovny Plechu Frýdek-Místek²³¹ και η δεύτερη Mittal Steel Poland²³², της μεγαλύτερης χαλυβουργίας της Πολωνίας.

4. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ, ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ, ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ευρυζωνικές επικοινωνίες

478. Βάσει των πρώτων αποφάσεων που αφορούν την κρατική συνδρομή προς τις ευρυζωνικές επικοινωνίες, οι οποίες εκδόθηκαν το 2004, η Επιτροπή ενέκρινε σειρά σχεδίων που συνεπάγονται κρατική χρηματοδότηση για ευρυζωνική υποδομή και υπηρεσίες. Τα σχέδια στο Ηνωμένο Βασίλειο²³³, την Ισπανία²³⁴ και την Αυστρία²³⁵ αποσκοπούν στην παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές στις οποίες δεν υπάρχει σχετική δυνατότητα. Η κρατική συνδρομή θα συμβάλει στη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ των περιοχών που έχουν πρόσβαση σε ταχεία σύνδεση στο διαδίκτυο και εκείνων που δεν έχουν. Συνάδει επίσης με τις πολιτικές της ΕΕ²³⁶. Στις υποθέσεις αυτές, η Επιτροπή έκρινε ότι στις περιπτώσεις που υφίστατο κρατική ενίσχυση, οι αρχές απέδειξαν την ανάγκη της παρέμβασης, η οποία πραγματοποιήθηκε κατά τρόπο αναλογικό που περιελάμβανε πλήθος διασφαλίσεων. Συνεπώς, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η κρατική ενίσχυση δεν νόθευε τον ανταγωνισμό σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον και συνεπώς ήταν συμβιβασίμη σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ). Αξιίζει να σημειωθεί ότι η χρήση ανοικτών διαδικασιών προσφοράς που δεν εμπεριέχουν διακρίσεις έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αποτροπή της υπεραντιστάθμισης και την επίτευξη αναλογικού αποτελέσματος στις υποθέσεις αυτές.
479. Στη Limousin²³⁷, οι περιφερειακές αρχές στήριζαν την δημιουργία ανοικτής υποδομής και υπηρεσίας χονδρικής πώλησης σε μια γεωγραφική περιοχή η κάλυψη της οποίας και η παροχή υπηρεσιών κρίθηκαν μη ικανοποιητικές. Η Επιτροπή δέχτηκε ότι το μέτρο πληροί τον ορισμό υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος και αφού πληρούνταν τα κριτήρια που όρισε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην απόφαση Altmark²³⁸, η συνεπαγόμενη κρατική χρηματοδότηση δεν

²³¹ Υπόθεση N 600/2004 Έγκριση μειώσεων παραγωγικής ικανότητας για την VPFM (EE C 176, 16.7.2005).

²³² Υπόθεση N 186/2005 Mittal Steel Poland – Μεταβολή του IBP.

²³³ Υπόθεση N 57/2005 Στήριξη της παροχής ευρυζωνικών υπηρεσιών στην Ουαλία. Απόφαση της Επιτροπής της 1.6.2005· Υπόθεση N 267/2005 Σχέδιο ευρυζωνικής πρόσβασης στην ύπαιθρο. Απόφαση της Επιτροπής της 5.10.2005.

²³⁴ Υπόθεση N 583/2004 Banda ancha en zonas rurales y aisladas. (Στήριξη της παροχής ευρυζωνικών υπηρεσιών σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές). Απόφαση της Επιτροπής της 6.4.2005.

²³⁵ Υπόθεση N 263/2005 Breitband Kärnten. Απόφαση της Επιτροπής της 20.10.2005.

²³⁶ Όπως το σχέδιο δράσης eEurope 2005 και η πρωτοβουλία i2010.

²³⁷ Υπόθεση N 382/2004, απόφαση της Επιτροπής της 3.5.2005.

²³⁸ Υπόθεση C-280/00 Altmark Trans Συλλογή [2003], σ. I-7747.

συνιστούσε κρατική ενίσχυση. Η UPC France προσέφυγε ενώπιον του Πρωτοδικείου κατά της απόφασης αυτής²³⁹.

480. Στις 20 Οκτωβρίου, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας ώστε να αξιολογήσει κατά πόσο ήταν σύμφωνη με την κοινοτική νομοθεσία η κρατική χρηματοδότηση ενός δικτύου πρόσβασης οπτικών ινών στην ολλανδική πόλη Appingedam²⁴⁰. Ήταν η πρώτη φορά που η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας σχετικά με κρατική συνδρομή για την ανάπτυξη ευρυζωνικών υπηρεσιών λόγω αμφιβολιών όσον αφορά το συμβιβασμό του μέτρου. Η έκβαση της υπόθεσης ενδέχεται να επηρεάσει ανάλογα σχέδια σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Επίγεια Ψηφιακή Τηλεόραση (DVB-T) (Αυστρία και Γερμανία)

481. Η μετάβαση από τις αναλογικές στις ψηφιακές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις («ψηφιακή μετάδοση») έχει μεγάλα πλεονεκτήματα από την άποψη της αποτελεσματικότερης χρήσης του ραδιοφάσματος και αυξημένων δυνατοτήτων μετάδοσης που θα οδηγήσουν σε νέες υπηρεσίες καλύτερης ποιότητας στις ευρύτερες επιλογές για τον καταναλωτή συμβάλλοντας έτσι στους στόχους της Λισαβόνας. Ορισμένα κράτη μέλη ξεκίνησαν προγράμματα υποστήριξης για την παροχή ψηφιακών ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων.
482. Στις 16 Μαρτίου, η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη της απόφαση σχετικά με την κρατική συνδρομή για τις ψηφιακές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις, όσον αφορά την αυστριακή Digitalisierungsfonds²⁴¹. Η Επιτροπή αποφάσισε να μην εγείρει αντιρρήσεις μετά την ουσιαστική τροποποίηση του μέτρου από τις αυστριακές αρχές κατά την διαδικασία κοινοποίησης. Οι τροποποιήσεις διασφάλισαν τη συμμόρφωση του μέτρου με την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας, ότι δηλαδή δεν θα ευνοείται άσκοπα και αδικαιολόγητα η ψηφιακή επίγεια (DVB-T) μετάδοση απέναντι στις ανταγωνιστικές τηλεοπτικές πλατφόρμες. Το μέτρο αποτελείται από διάφορα επικουρικά μέτρα: οικονομική συνδρομή για πιλοτικά σχέδια και ερευνητικές δραστηριότητες όσον αφορά την ψηφιακή τηλεοπτική μετάδοση, οικονομικά κίνητρα προς τους καταναλωτές για την αγορά ψηφιακών δεκτών, επιχορηγήσεις προς εταιρείες για την ανάπτυξη καινοτόμων ψηφιακών υπηρεσιών, καθώς και επιδοτήσεις προς τους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς για να αντισταθμίσουν το πρόσθετο κόστος μετάδοσης όταν πραγματοποιούν παράλληλα αναλογικές και ψηφιακές τηλεοπτικές μεταδόσεις («φάση ταυτόχρονης μετάδοσης»).
483. Στις 9 Νοεμβρίου, η Επιτροπή εξέδωσε οριστική αρνητική απόφαση όσον αφορά τις επιδοτήσεις υπέρ της DVB-T στο γερμανικό ομόσπονδο κρατίδιο Βερολίνου-Βρανδεμβούργου²⁴². Αποφάσισε ότι οι επιδοτήσεις ύψους 4 εκατ. ευρώ περίπου που χορηγήθηκαν σε ιδιωτικούς ραδιοτηλεοπτικούς φορείς για τη χρήση του δικτύου DVB-T ήταν ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά και διέταξε την ανάκτηση του τμήματος της ενίσχυσης που είχε ήδη καταβληθεί στους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς (περίπου το ήμισυ).

²³⁹ Υπόθεση T-367/05 *UPC κατά Επιτροπής*.

²⁴⁰ Υπόθεση C 35/2005 *Broadband development Appingedam* (ανάπτυξη ευρυζωνικών υπηρεσιών στο Appingedam). Απόφαση της Επιτροπής της 20.10.2005.

²⁴¹ Υπόθεση N 622/2003 *Digitalisierungsfonds*. Απόφαση της Επιτροπής της 16.3.2005.

²⁴² Υπόθεση C 25/2004 *Digital terrestrial TV (DVB-T) in Berlin-Brandenburg*, (Ψηφιακή επίγεια τηλεόραση (DVB-T) στο Βερολίνο-Βρανδεμβούργο). Απόφαση της Επιτροπής της 9.11.2005.

484. Η αρχή μέσων μαζικής ενημέρωσης του Βερολίνου-Βραδεμβούργου («Mabb») χορήγησε, χωρίς κοινοποίηση προς την Επιτροπή, την επιδότηση προς τους εμπορικούς ραδιοτηλεοπτικούς φορείς, για παράδειγμα την RTL και την ProSiebenSat.1, για να καλύψει μέρος του κόστους μετάδοσης μέσω του δικτύου DVB-T που εγκαινιάστηκε το Νοέμβριο του 2002. Ως αντάλλαγμα, οι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς ανέλαβαν την υποχρέωση να χρησιμοποιούν το δίκτυο DVB-T (δικαιοχρησία της εταιρείας T-Systems) τουλάχιστον επί μια πενταετία. Κατόπιν καταγγελιών φορέων καλωδιακών υπηρεσιών, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας τον Ιούλιο του 2004. Τα πορίσματα της έρευνας οδήγησαν την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι η επιδότηση προς την Mabb παραβίασε τους κανόνες της συνθήκης ΕΚ περί κρατικών ενισχύσεων. Η ενίσχυση δεν βασίστηκε σε κανένα συγκεκριμένο κόστος μετάβασης και αποφασίστηκε αφού είχε ήδη συμφωνηθεί η μετάβαση. Χωρίς αντικειμενική αιτιολόγηση χορηγήθηκαν διάφορα ποσά χρηματοδότησης σε ραδιοτηλεοπτικούς φορείς οι οποίοι είχαν ήδη επωφεληθεί από τη λήψη δωρεάν ψηφιακών αγορών που επέτρεπαν μεγαλύτερη ικανότητα μετάδοσης σε χαμηλότερο κόστος ανά δίαυλο. Οι επιδοτήσεις ευνόησαν επίσης έμμεσα το δίκτυο DVB-T έναντι των ανταγωνιστικών πλατφορμών τηλεόρασης, όπως η καλωδιακή και η δορυφορική, καταστρατηγώντας την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας.
485. Η Επιτροπή αναγνώριζε στην απόφαση ότι η ψηφιακή μετάδοση ενδέχεται να καθυστερήσει εάν αφαιρεθεί αποκλειστικά στις δυνάμεις της αγοράς και ότι η παρέμβαση του δημοσίου θα μπορούσε να είναι ευεργετική. Εναπόκειται στα κράτη μέλη να αποδείξουν ότι η ενίσχυση είναι το πιο κατάλληλο μέσο, ότι περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο και δε νοθεύει υπερβολικά τον ανταγωνισμό. Η περίπτωση Βερολίνου-Βραδεμβούργου δεν πληρούσε καμία από αυτές τις προϋποθέσεις. Η Επιτροπή αναγνώρισε την ύπαρξη ορισμένων δυσλειτουργιών της αγοράς, αλλά διαπίστωσε ότι η ενίσχυση δεν ήταν ούτε το πιο κατάλληλο μέσο ούτε ήταν αναγκαία για την επίλυση των προβλημάτων. Προσφυγή κατά της απόφασης άσκησε η Γερμανία, η FAB Fernsehen aus Berlin και η Medienanstalt Berlin-Brandenburg.

Ψηφιακοί αποκωδικοποιητές (Ιταλία)

486. Στις 21 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας σχετικά με επιδοτήσεις για ψηφιακούς αποκωδικοποιητές που χορήγησε η Ιταλία το 2004 και το 2005. Τα μέτρα παρέχουν κρατικές επιχορηγήσεις που υπερβαίνουν τα 200 εκατ. ευρώ σε αγοραστές αποκωδικοποιητών που λαμβάνουν προγράμματα ψηφιακής επίγειας τεχνολογίας.
487. Αν και η Επιτροπή ενθαρρύνει τη μετάβαση στη ψηφιακή τηλεόραση και θεωρεί σημαντική τη διαλειτουργικότητα, η κρατική συνδρομή πρέπει να αποφεύγει τις άσκοπες νοθεύσεις του ανταγωνισμού ανάμεσα στην επίγεια, την καλωδιακή και τη δορυφορική πλατφόρμα. Στην παρούσα υπόθεση, οι επιδοτήσεις δεν ήταν τεχνολογικά ουδέτερες, δεδομένου ότι δεν διατέθηκαν για αποκωδικοποιητές που χρησιμοποιούσαν δορυφορική τηλεοπτική μετάδοση. Συνεπεία αυτού θα μπορούσε να είχε νοθευτεί ο ανταγωνισμός, ιδίως στην αγορά συνδρομητικής τηλεόρασης όπου είχε διευκολυνθεί η είσοδος επίγειων φορέων.

488. Πέραν των συστημάτων της ψηφιακής μετάβασης και της τεχνολογικής ουδετερότητας, η απόφαση συζητά επίσης τη δυνατότητα εφαρμογής της παρέκκλισης του άρθρου 87, παράγραφος 2 στοιχείο α) σε μέτρα που δεν έχουν κοινωνικό χαρακτήρα, καθώς και το χαρακτηρισμό ως κρατικών ενισχύσεων των πλεονεκτημάτων που χορηγούνται έμμεσα σε επιχειρήσεις.

Καθεστώα τελών συνδρομής

489. Στους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Ισπανίας χορηγούνται εισπράξεις των τελών συνδρομής για να χρηματοδοτούν την αποστολή παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Αυτοί οι μηχανισμοί τελών συνδρομής συνιστούν υφιστάμενη ενίσχυση διότι δημιουργήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος της συνθήκης ΕΟΚ στις συγκεκριμένες χώρες, ενώ τα ουσιώδη χαρακτηριστικά τους παρέμειναν έκτοτε αναλλοίωτα.
490. Στη διάρκεια διαδικασίας υφιστάμενων ενισχύσεων με σκοπό να διασφαλισθεί η συνέχιση του συμβιβάσιμου των καθεστώτων τελών συνδρομής που ισχύουν στις χώρες αυτές, η Επιτροπή συνέστησε επίσημα τη λήψη κατάλληλων μέτρων²⁴³ τα οποία έκαναν δεκτά οι τρεις χώρες. Οι συστάσεις αυτές είχαν σκοπό να διασφαλίσουν ότι θα τηρηθούν οι ακόλουθες αρχές: οι δημόσιοι και οι ιδιωτικοί ραδιοτηλεοπτικοί φορείς πρέπει να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις στις εμπορικές αγορές όπως η τηλεοπτική διαφήμιση, η χρηματοδότηση των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το αυστηρώς ελάχιστο αναγκαίο ώστε να διασφαλίζεται η ορθή εκτέλεση της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας, δεν θα πρέπει να ωφελεί υπερβολικά εμπορικές δραστηριότητες (σταυροειδείς επιδοτήσεις) και θα πρέπει να υπάρχει διαφάνεια. Επίσης, στην ισπανική υπόθεση, οι εθνικές αρχές ανέλαβαν τη δέσμευση να αποσύρουν στο μέλλον την απεριόριστη κρατική εγγύηση την οποία είχε λάβει ο δημόσιος ραδιοτηλεοπτικός φορέας. Λόγω των δεσμεύσεων των τριών κρατών μελών, η Επιτροπή έκλεισε τις τρεις υποθέσεις.

Αίτηση παροχής πληροφοριών για υφιστάμενες ενισχύσεις

491. Στις 3 Μαρτίου, η Επιτροπή ζήτησε διευκρινίσεις²⁴⁴ από τη Γερμανία, την Ιρλανδία και τις Κάτω Χώρες σχετικά με το ρόλο και τη χρηματοδότηση δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων. Έχοντας εξετάσει τους ισχυρισμούς διαφόρων καταγγελλόντων, η προσωρινή άποψη της Επιτροπής ήταν ότι το τρέχον σύστημα χρηματοδότησης των ανωτέρω κρατών μελών δεν συνάδει πλέον με τους κανόνες της ΕΕ που απαιτούν από τα κράτη μέλη να μην χορηγούν επιδοτήσεις που ενδέχεται να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό (άρθρο 88 ΕΚ).

²⁴³ Υπόθεση E 10/2005 (Γαλλία) *Τέλη συνδρομής, απόφαση της Επιτροπής της 20.4.2005*. Υπόθεση E 9/2005 (Ιταλία) *Κεφάλαιο και άλλα μέτρα– RAI*, απόφαση της Επιτροπής της 20.4.2005. Υπόθεση E 8/2005 (Ισπανία) *Ο ισπανικός εθνικός δημόσιος ραδιοτηλεοπτικός φορέας RTVE*, απόφαση της Επιτροπής της 20.4.2005.

²⁴⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83, 27.3.1999, σ.1).

492. Οι έρευνες αυτές αντικατοπτρίζουν τη γενική προσέγγιση της Επιτροπής για τη διασφάλιση της αναγκαίας διαφάνειας για τον υπολογισμό της αναλογικότητας της κρατικής χρηματοδότησης και για την παρεμπόδιση των σταυροειδών επιδοτήσεων για δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με καθήκοντα παροχής δημόσιας υπηρεσίας όπως θεσπίζονται στην ανακοίνωση του 2001 σχετικά με την εφαρμογή κανόνων κρατικών ενισχύσεων στη δημόσια ραδιοτηλεόραση²⁴⁵. Οι έρευνες δεν αμφισβητούν το προνόμιο των κρατών μελών να οργανώνουν και να χρηματοδοτούν τη δημόσια ραδιοτηλεόραση, όπως αναγνωρίζεται στο πρωτόκολλο της συνθήκης του Άμστερνταμ για τη δημόσια ραδιοτηλεόραση.
493. Υιοθετώντας την προσέγγιση που είχε ακολουθήσει στις παλαιότερες έρευνες ανάλογων χρηματοδοτικών καθεστώτων στη Γαλλία, την Ιταλία, την Ισπανία και την Πορτογαλία, η Επιτροπή ζήτησε από την Γερμανία, την Ιρλανδία και τις Κάτω Χώρες να εφαρμόσουν τις ίδιες ακριβώς αρχές: σαφή ορισμό του στόχου της δημόσιας υπηρεσίας, διαχωρισμό λογαριασμών που κάνουν διάκριση μεταξύ δημόσιας υπηρεσίας και άλλων δραστηριοτήτων, καθώς και επαρκείς μηχανισμούς που θα παρεμποδίζουν την υπεραντιστάθμιση των δραστηριοτήτων δημόσιας υπηρεσίας. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι οι εμπορικές δραστηριότητες της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης συμβαδίζουν με τις αρχές της αγοράς. Τέλος, θα πρέπει να υπάρχει μια ανεξάρτητη (εθνική) αρχή που θα ελέγχει τη συμμόρφωση με τους κανόνες αυτούς.
494. Οι καταγγελίες σε Γερμανία και Κάτω Χώρες έθεσαν επίσης νέα ζητήματα, όπως η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων στο Διαδίκτυο. Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι η δημόσια ραδιοτηλεόραση μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες στο Διαδίκτυο στο πλαίσιο του καθήκοντος παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Ωστόσο, το πεδίο εφαρμογής των δραστηριοτήτων αυτών, ακόμη και αν χρηματοδοτούνται από δημόσια κεφάλαια, δεν θα πρέπει να καθορίζεται από τους ίδιους τους δημόσιους φορείς ραδιοτηλεόρασης, αλλά από το εκάστοτε κράτος μέλος, ώστε να διασφαλίζεται ότι περιλαμβάνονται στις δραστηριότητες μόνο οι υπηρεσίες που εξυπηρετούν τις ίδιες δημοκρατικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες της κοινωνίας όπως και η παραδοσιακή ραδιοτηλεόραση.
495. Τα τρία κράτη μέλη υπέβαλαν τις πρώτες παρατηρήσεις τους σχετικά με αυτές τις προκαταρκτικές απόψεις. Η Επιτροπή άρχισε να συζητεί με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και τις αλλαγές που είναι αναγκαίες στα εθνικά συστήματα ραδιοτηλεόρασης ώστε να διαλευκανθεί ο ρόλος και η χρηματοδότηση των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων. Εάν τα κράτη μέλη υιοθετήσουν τα μέτρα, η Επιτροπή θα κλείσει επισήμως τις υποθέσεις.

Χρηματοδότηση νέου γαλλικού διεθνούς ειδησεογραφικού σταθμού²⁴⁶

496. Στις 7 Ιουνίου, η Επιτροπή ενέκρινε, βάσει του άρθρου 86, παράγραφος 2, τη χρηματοδότηση του νέου διεθνούς ειδησεογραφικού σταθμού που εγκαίνιασαν οι γαλλικές αρχές. Οι γαλλικές αρχές προσπάθησαν, μέσω μιας διεξοδικής μελέτης, να αποδείξουν ότι το σχέδιο είναι επιλέξιμο βάσει των κριτηρίων που ορίζονται στην

²⁴⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων κρατικών ενισχύσεων στη δημόσια ραδιοτηλεόραση (EE C 320, της 15.11.2001).

²⁴⁶ Υπόθεση N 54/2005 *International news channel CFII*, (Διεθνής Ειδησεογραφικός Σταθμός CFII) απόφαση της Επιτροπής της 7.6.2005.

απόφαση Altmark του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και συνεπώς ότι δεν εμπεριείχε κρατική ενίσχυση. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα αποτελέσματα της μελέτης δεν ήταν αρκούντως πειστικά. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή έλαβε υπόψη ότι δεν υπήρχαν αρκετά κριτήρια αξιολόγησης για τον υπολογισμό των προβλεπόμενων δαπανών των νέων σταθμών. Δεν ήταν επομένως δυνατόν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η πρόβλεψη προϋπολογισμού αντανάκλωνε το κόστος μιας καλά διοικούμενης και επαρκώς εξοπλισμένης εταιρείας.

497. Η Επιτροπή συμπέρανε συνεπώς ότι η χρηματοδότηση του σχεδίου εμπεριείχε κρατική ενίσχυση. Ωστόσο, η Επιτροπή υποστήριξε ότι το σχέδιο προσέφερε επαρκείς εγγυήσεις ότι θα τηρούνταν οι αρχές του άρθρου 86 παράγραφος 2. Στο θέμα αυτό, η Επιτροπή έπρεπε να λάβει υπόψη τις ιδιαιτερότητες του σχεδίου, ιδίως ότι οι μητρικές εταιρείες του νέου σταθμού θα ήταν η γαλλική δημόσια ραδιοτηλεόραση, France Télévision, και ο κυριότερος γαλλικός εμπορικός τηλεοπτικός φορέας, TF1. Ειδικότερα, το σχέδιο περιελάμβανε λεπτομερείς κανόνες σε περίπτωση κερδοφορίας του σταθμού, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να λάβουν οι μητρικές εταιρείες αδικαιολόγητα μερίδιο αυτού του κέρδους. Η Επιτροπή δήλωσε επίσης ικανοποιημένη με τις διασφαλίσεις του σχεδίου έναντι του κινδύνου να μην συμπεριφερθεί ο σταθμός σύμφωνα με τις κανονικές συνθήκες αγοράς στον εμπορικό χώρο (π.χ. διαφήμιση), καθώς και έναντι των μετόχων του.

5. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

*Hessischer Investitionsfonds (Γερμανία)*²⁴⁷

498. Στις 6 Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή επέτρεψε τη μεταφορά του Hessian Investment Fund (HIF), ενός ειδικού κεφαλαίου του ομόσπονδου κράτους του Έσσεν, ως απεριόριστη σιωπηρή συμμετοχή εταιρικής σχέσης στη Landesbank Hessen-Thüringen (Helaba), μια γερμανική περιφερειακή δημόσια τράπεζα. Η μεταφορά δεν οδήγησε σε εισφορά ρευστότητας ή εισροής εισόδων για την Helaba. Παρά ταύτα, η μεταφορά του κεφαλαίου θα ενίσχυε τη βάση των ιδίων κεφαλαίων της Helaba. Η Επιτροπή συμπέρανε ότι η συμφωνηθείσα από το ομόσπονδο κράτος του Έσσεν αμοιβή σε αντάλλαγμα για τα στοιχεία του ενεργητικού αντιστοιχούν στη φυσιολογική ανταπόδοση επένδυσης που θα ανέμενε ένας ιδιώτης επενδυτής. Συνεπώς η συναλλαγή δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1.

Αύξηση κεφαλαίου σε δύο γερμανικές τράπεζες

499. Στις 6 Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή ενέκρινε αυξήσεις κεφαλαίου συνολικού ύψους 1,2 δισεκατ. ευρώ περίπου από τους δημόσιους μετόχους τους για τις γερμανικές Landesbanken (τράπεζες ομόσπονδων κρατιδίων) HSH Nordbank²⁴⁸ (556 εκατ. ευρώ) και την BayernLB²⁴⁹ (640 εκατ. ευρώ). Οι αυξήσεις κεφαλαίου είχαν σκοπό να ενισχύσουν το βασικό κεφάλαιο των δύο Landesbanken. Επήλθαν μετά την

²⁴⁷ Υπόθεση N 248/2004 *Hessischer Investitionsfonds*, απόφαση της Επιτροπής της 6.9.2005.

²⁴⁸ Υπόθεση NN 71/2005 *Capital increase in HSH Nordbank*, (αύξηση κεφαλαίου στην HSH Nordbank), απόφαση της Επιτροπής της 6.9.2005.

²⁴⁹ Υπόθεση NN 72/2005 *Capital increase in BayernLB*, (BayernLB) απόφαση της Επιτροπής της 6.9.2005.

κατάργηση του μηχανισμού εγγυήσεων δημόσιου δικαίου για τις Landesbanken στις 18 Ιουλίου και μετά την αποπληρωμή της κρατικής ενίσχυσης για την HSH και BayernLB (και πέντε άλλες Landesbanken) που κρίθηκαν παράνομες και ασυμβίβαστες με την απόφαση της Επιτροπής της 20ής Οκτωβρίου 2004. Η Επιτροπή εκτίμησε κατά πόσο το κεφάλαιο τέθηκε στη διάθεση των τραπεζών με όρους που θα θεωρούσε αποδεκτούς ένας ιδιώτης επενδυτής κατά την παροχή κεφαλαίων σε συγκρίσιμη ιδιωτική επιχείρηση όταν ο ιδιώτης επενδυτής δραστηριοποιείται σε κανονικές συνθήκες οικονομίας της αγοράς (δηλ. αρχή του επενδυτή σε οικονομία αγοράς). Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αναμενόμενη ανταπόδοση των επενδύσεων ήταν πράγματι σύμφωνη με αυτή που θα αποδεχόταν ένας ιδιώτης επενδυτής και ότι συνεπώς οι επενδύσεις δεν συνιστούσαν κρατική ενίσχυση.

6. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Μεμονωμένες περιφερειακές ενισχύσεις

500. Κατά τη διερεύνηση υποθέσεων μεμονωμένων περιφερειακών ενισχύσεων, οι οποίες εγκρίνονται εκτός οποιουδήποτε καθεστώτος, άμεσα βάσει των διατάξεων της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη υψηλότερο κίνδυνο νόθευσης του ανταγωνισμού σε σύγκριση με τις ενισχύσεις που βασίζονται σε εγκεκριμένα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων. Σύμφωνα με το τμήμα 2 των κατευθυντηρίων γραμμών για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα²⁵⁰, προκειμένου να δικαιολογηθεί το συμβιβασίμο των ad-hoc περιφερειακών ενισχύσεων με την εσωτερική αγορά, η νόθευση του ανταγωνισμού που προκαλεί η ενίσχυση αντισταθμίζεται καταφανώς από το θετικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη της επίμαχης περιφέρειας.

*Περιφερειακή αναπτυξιακή ενίσχυση υπέρ της SABIC (Κάτω Χώρες)*²⁵¹

501. Η Επιτροπή ενέκρινε στις 2 Φεβρουαρίου επενδυτική ενίσχυση ύψους 4,2 εκατ. ευρώ υπέρ της SABIC, εταιρεία παραγωγής χημικών ουσιών με έδρα τη Σαουδική Αραβία, για την ίδρυση των ευρωπαϊκών γραφείων της στις Κάτω Χώρες. Παρότι επρόκειτο για ad-hoc ενίσχυση, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η ενίσχυση ήταν συμβιβασίμη με την κοινή αγορά δεδομένου ότι οι ολλανδικές αρχές κατέδειξαν ότι η επένδυση θα είχε σημαντικό αντίκτυπο σε ολόκληρη την περιφέρεια, η οποία παραδοσιακά είναι στενά συνδεδεμένη με τη χημική βιομηχανία. Την εκτίμηση αυτή δεν άλλαξε το γεγονός ότι η επένδυση αφορούσε γραφεία και όχι παραγωγική ικανότητα. Πληρούνταν επίσης και όλοι οι άλλοι όροι των κατευθυντηρίων γραμμών για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα.

²⁵⁰ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (ΕΕ C 74, 10.3.1998).

²⁵¹ Υπόθεση N 492/2004 *Περιφερειακή Αναπτυξιακή Ενίσχυση υπέρ της SABIC* (ΕΕ C 176, 16.7.2005).

502. Η Επιτροπή ενέκρινε στις 20 Ιουλίου μεμονωμένη περιφερειακή ενίσχυση που χορηγήθηκε στη Lignit Hodonín, εταιρεία εκμετάλλευσης τσεχικού λιγνιτωρυχείου που βρίσκεται σε ενισχυόμενη περιοχή σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α). Η ενίσχυση ύψους 155,5 εκατ. CZK (5 εκατ. ευρώ) καλύπτει επένδυση για το άνοιγμα νέων αποθηκών λιγνίτη που θα διασφαλίσουν 350 άμεσες θέσεις απασχόλησης σε μια κατά κύριο λόγο αγροτική περιφέρεια που πάσχει από υψηλό ποσοστό ανεργίας και διαρθρωτικές δυσχέρειες. Στην υπόθεση αυτή οι νοθευτικές επιπτώσεις επί του ανταγωνισμού και του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών είναι μάλλον περιορισμένες λόγω των ιδιοτελειών του εμπορίου λιγνίτη και του σχετικά χαμηλού επιπέδου παραγωγής της Lignit Hodonín. Η Επιτροπή ενέκρινε την ενίσχυση ως συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά, δεδομένου ότι οι επιπτώσεις της στην κοινωνική συνοχή και την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας αντισταθμίζουν τις νοθεύσεις του ανταγωνισμού.

*Kronoply (Γερμανία)*²⁵³

503. Η Επιτροπή ενέκρινε το 2001, επενδυτική ενίσχυση ύψους 35 εκατ. ευρώ περίπου σε παραγωγική μονάδα του Kronoply για Oriented Strand Boards (ξύλινα πλαίσια που χρησιμοποιούνται κυρίως σε κατασκευαστικές δραστηριότητες) στη γερμανική περιφέρεια του Brandenburg βάσει του πολυτομεακού πλαισίου το 1998. Το 2003, η Επιτροπή κοινοποίησε αύξηση του ποσού της ενίσχυσης κατά 4 εκατ. ευρώ περίπου. Η Γερμανία υποστήριξε ότι η αρχική απόφαση της Επιτροπής είχε βασιστεί σε εσφαλμένες πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες της αγοράς και ζήτησε επανεκτίμηση και αύξηση του ανωτάτου ορίου της ενίσχυσης.
504. Η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας το 2004, εκφράζοντας σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με την έλλειψη κινήτρων και ανάγκης γιατί η μονάδα είχε ήδη ολοκληρωθεί. Στην οριστική απόφαση που εκδόθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή εμμένει στη θέση της ότι η παραγωγική μονάδα της Kronoply ήταν βιώσιμη οικονομική δραστηριότητα δεδομένου ότι η Kronoply είχε συνεχίσει τις δραστηριότητές της μετά την έγκριση του χαμηλότερου ποσού ενίσχυσης το 2001.

505. Η Επιτροπή συμπέρανε ότι δεν ήταν εφαρμοστέες οι παρεκκλίσεις του άρθρου 87 παράγραφοι 2 και 3, δεδομένου ότι η περαιτέρω ενίσχυση δεν θα παρείχε κανένα κίνητρο περιφερειακής ανάπτυξης στην παρούσα υπόθεση. Συνεπώς το κοινοποιηθέν πρόσθετο μέτρο ενίσχυσης συνιστούσε ασυμβίβαστη ενίσχυση λειτουργίας που δεν θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή.

*E-Glass (Γερμανία)*²⁵⁴

506. Το Δεκέμβριο του 2003 οι γερμανικές αρχές κοινοποίησαν, σύμφωνα με το πολυτομεακό πλαίσιο του 1998, επενδυτική ενίσχυση υπέρ της E-Glass AG, Osterweddingen, Σαξονία-Anhalt (Γερμανία) – μη ενισχυόμενη περιοχή δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α). Σκοπός του σχεδίου ήταν η ανέγερση νέας μονάδας για την παραγωγή υαλοπινάκων επιπλεύσεως. Στις 20 Απριλίου 2004, η

²⁵² Υπόθεση N 597/2004 *Lignit Hodonín, s.r.o.* (EE C 250, 8.10.2005).

²⁵³ Υπόθεση C 5/2004, *Aid in favour of Kronopoly GmbH* (Ενίσχυση υπέρ της Kronopoly GmbH).

²⁵⁴ Υπόθεση C 12/2005 *E-glass AG*.

Επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο ενίσχυσης με επιλέξιμες δαπάνες ύψους 121 εκατ. ευρώ και ένταση ενίσχυσης 35% ακαθάριστη.

507. Το φθινόπωρο του 2004, οι γερμανικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι η αρχική κοινοποίηση περιείχε εσφαλμένες πληροφορίες σχετικά με τους ιδιοκτήτες της E-Glass. Οι πληροφορίες σχετικά με τους ιδιοκτήτες χρησιμοποιήθηκαν στην ενεργοποίηση της απόφασης για τον καθορισμό των δικαιούχων καθώς και της σχετικής αγοράς. Δεδομένου ότι οι νέες πληροφορίες θα μπορούσαν να έχουν επίδραση στη μέγιστη επιτρεπόμενη ένταση ενίσχυσης, πρέπει να θεωρηθούν καθοριστικός παράγοντας για την απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 9 του δικονομικού κανονισμού²⁵⁵. Επίσης η Επιτροπή έπρεπε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας ώστε να αποφανθεί εάν ήταν αναγκαίο να ανακαλέσει την προηγούμενη απόφαση και να λάβει νέα ορθή απόφαση. Τον Απρίλιο η Επιτροπή έλαβε την απόφαση να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας και αναμένει την επίτευξη οριστικής συμφωνίας κατά το πρώτο εξάμηνο του 2006.

*Glinz (Γερμανία)*²⁵⁶

508. Στις 25 Ιουλίου 2001, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων σχετικά με τη χορήγηση ενίσχυσης ύψους 69,8 εκατομμυρίων ευρώ στην Glinz AG και στην OSB Deutschland GmbH για τη δημιουργία κέντρων επεξεργασίας ξυλείας, το οποίο περιλαμβάνει δύο συνδυασμένες μονάδες, και το οποίο παράγει πλάκες προσανατολισμένων σωματιδίων (OSB-Oriented Strand Board) καθώς και μοριοσανίδες. Το επενδυτικό σχέδιο έχει έδρα το Nettgau, Σαξονία-Anhalt (Γερμανία) – μη ενισχυόμενη περιοχή δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α). Η εκτίμηση βασίστηκε στο πολυτομεακό πλαίσιο του 1998.
509. Στην απόφασή του, της 1ης Δεκεμβρίου 2004, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση σε διαδικασία που κίνησε ένας ανταγωνιστής. Ο βασικός λόγος ήταν ότι η Επιτροπή ανέλυσε μόνο στοιχεία για τη χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας και όχι κατά πόσο η σχετική αγορά βρίσκεται σε κάμψη χρησιμοποιώντας στοιχεία για τη φαινομένη κατανάλωση, κατόπιν ενδελεχούς εξέτασης. Η Επιτροπή αποφάσισε στις 20 Ιουλίου να εκδώσει νέα απόφαση για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας, ειδικότερα, δεδομένου διότι υπάρχουν δυσχέρειες όσον αφορά την εκτίμηση της μέγιστης επιτρεπόμενης έντασης ενίσχυσης, καθώς και τον καθορισμό των σχετικών αγορών.

²⁵⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83 27.3.1999, σ. 1).

²⁵⁶ Υπόθεση C 28/2005 *Aid in favour of Glinz AG (Ενίσχυση υπέρ της Glinz AG)* (ΕΕ C 263, 22.10.2005).

510. Στις 23 Νοεμβρίου, η Επιτροπή απαγόρευσε, βάσει της νομοθεσίας για τις κρατικές ενισχύσεις, την εφαρμογή προτεινόμενου γερμανικού καθεστώτος ενισχύσεων για την απαλλαγή οικοδομικών εταιρειών της περιφέρειας αγοράς εργασίας του Βερολίνου από το φόρο μεταφοράς ακινήτων στην περίπτωση συγχωνεύσεων και εξαγορών. Ο δηλωθείς στόχος του καθεστώτος είναι η εκ νέου ανάπτυξη της οικοδομικής αγοράς στην περιφέρεια αγοράς εργασίας του Βερολίνου δεδομένου ότι η εν λόγω αγορά χαρακτηρίζεται από υπερβολική προσφορά. Δεδομένου ότι το καθεστώς δεν απευθύνεται στους αποκαλούμενους «θύλακες στέρησης» όπου υπάρχουν υψηλά ποσοστά κοινωνικού αποκλεισμού, η Επιτροπή έκρινε ότι η φοροαπαλλαγή που καλύπτει ολόκληρο το Βερολίνο είναι δυσανάλογα μεγάλη και ότι η προκαλούμενη νόθευση του ανταγωνισμού δεν μπορεί να δικαιολογηθεί δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 1 ΕΚ. Αυτά τα τμήματα του καθεστώτος που περιορίζονταν στα λοιπά γερμανικά ομόσπονδα κρατίδια (Βραδεβούργο, Μεκλεμβούργο-Πομερανία, Σαξονία, Σαξονία- Anhalt και Θουριγγία) είχαν ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή.
511. Η διόρθωση φυσικών αδυναμιών και η εξυγίανση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών αποτελεί πολιτική προτεραιότητα με αυξανόμενο ενδιαφέρον για την ΕΕ. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης άμεσα καθεστώτα ενισχύσεων βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) στο πλαίσιο των στόχων της ΕΕ για οικονομική και κοινωνική συνοχή που αποσκοπεί στη μείωση των διαφορών μεταξύ διαφορετικών περιοχών. Η Επιτροπή αναγνώρισε ότι πολλές πόλεις της ΕΕ, περιλαμβανομένων των πιο ανθηρών, περιλαμβάνουν «θύλακες στέρησης» δηλαδή περιοχές που χαρακτηρίζονται από έλλειψη κοινωνικής ένταξης και πενιχρό φυσικό περιβάλλον από άποψη υποδομής, στέγασης και τοπικού εξοπλισμού. Στην παρούσα περίπτωση, ωστόσο, η εξέταση της Επιτροπής έδειξε ότι το καθεστώς που πρότεινε η Γερμανία δεν ήταν αναλογικό με το στόχο δεδομένου ότι τα οφέλη θα ετίθεντο στη διάθεση όλων των οικοδομικών εταιρειών που κατέχουν ακίνητα στην περιφέρεια αγοράς εργασίας του Βερολίνου, ενώ μόνο ορισμένες συνοικίες χρειάζονται στην πραγματικότητα αναμόρφωση.
512. Το Δεκέμβριο του 2004, η Επιτροπή αποφάσισε να μην εγείρει αντιρρήσεις στα τμήματα εκείνα του καθεστώτος που περιορίζονται στα άλλα γερμανικά νέα ομόσπονδα κράτη. Το καθεστώς εγκρίθηκε λόγω των ειδικών μειονεκτημάτων των νέων Länder, του περιορισμένου βαθμού νόθευσης του ανταγωνισμού και των αναμενόμενων θετικών επιπτώσεων στην αγορά δόμησης.

*Τροποποιήσεις στους εθνικούς χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων στη Φινλανδία*²⁵⁸
*και την Ελλάδα*²⁵⁹

²⁵⁷ Υπόθεση C 40/2004 *Real estate transfer tax exemption for housing companies in the new Länder* (Απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων κατά τη συγχώνευση οικοδομικών εταιρειών και οικοδομικών συνεταιρισμών στα νέα ομόσπονδα κράτη).

²⁵⁸ Υπόθεση N 331/2004 *Amendment of the Regional aid map in Finland* (Τροποποίηση του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Φινλανδίας) 2000-2006 (EE C 223, 10.9.2005).

²⁵⁹ Υπόθεση N 236/2005 *Amendment of the Greek regional aid map* (Τροποποίηση του Ελληνικού Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων).

513. Σύμφωνα με το σημείο 5.6 των κατευθυντηρίων γραμμών για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, η Φινλανδία και η Ελλάδα κοινοποίησαν προσαρμογές των ποσοστών έντασης ενίσχυσης για ορισμένες περιφέρειές τους, καταδεικνύοντας ότι τα κοινωνικοοικονομικά στοιχεία για τις περιφέρειες αυτές είχαν επιδεινωθεί σε σύγκριση με άλλες παρεμφερείς περιφέρειες.

514. Η Επιτροπή αποδέχθηκε για τη Φινλανδία αύξηση της έντασης ενίσχυσης στην περιφέρεια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) Vakka-Suomi από 16% ΚΙΕ²⁶⁰ σε 20% ΚΙΕ και για την Ελλάδα αύξηση της έντασης ενίσχυσης σε περιφέρειες του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Δράμας και της Καβάλας από 33,2% έως 50% ΚΙΕ σε 45,5% έως 50% ΚΙΕ, ανάλογα με το είδος του σχεδίου. Αυτοί οι τροποποιηθέντες χάρτες περιφερειακών κρατικών ενισχύσεων θα παραμείνουν σε ισχύ μέχρι τα τέλη του 2006, όταν αναθεωρηθούν οι εθνικοί χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων όλων των κρατών μελών.

7. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

*Μεμονωμένη ενίσχυση E&A στη BIAL (Πορτογαλία)*²⁶¹

515. Στις 5 Ιουλίου, η Επιτροπή αποφάσισε να μην διατυπώσει αντιρρήσεις για μεμονωμένη ενίσχυση E&A υπέρ της Portela & C^a, SA (γνωστότερη ως «BIAL»), μια πορτογαλική επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον φαρμακευτικό τομέα.

516. Η κυβέρνηση της Πορτογαλίας χορήγησε επιχορήγηση 45,2 εκατ. ευρώ στη BIAL προκειμένου να στηρίξει σχέδιο E&A για την ανάπτυξη φαρμάκων σχετικά με το κεντρικό νευρικό σύστημα. Το σχέδιο έχει πενταετή διάρκεια (2004-2008) και συνίσταται στη δοκιμή πρωτότυπων φαρμάκων σε ζώα και ανθρώπους. Περιλαμβάνει δραστηριότητες βιομηχανικής έρευνας και προανταγωνιστικής ανάπτυξης που θα πραγματοποιηθούν τόσο στην Πορτογαλία όσο και στο εξωτερικό.

517. Η Επιτροπή συμπέρανε ειδικότερα ότι τα στάδια και τα επιλέξιμα κόστη του σχεδίου ευθυγραμμίζονται με τα κριτήρια του κοινοτικού πλαισίου E&A, ότι η ένταση της ενίσχυσης ήταν συμβατή με τα ισχύοντα όρια και ότι η ενίσχυση παρείχε κίνητρα, ιδιαίτερα ενόψει των υψηλών κινδύνων που περιλαμβάνει το φιλόδοξο πρόγραμμα.

*Ενίσχυση E&A στον αεροναυπηγικό τομέα(Ιταλία)*²⁶²

518. Μετά από καταγγελία, η Επιτροπή αποφάσισε να ερευνήσει 13 σχέδια E&A στον ιταλικό αεροναυπηγικό τομέα, που χρηματοδοτήθηκαν βάσει του ιταλικού νόμου 808/85 και εγκρίθηκαν από την Επιτροπή το 1986. Τον Οκτώβριο του 2003, η Επιτροπή αποφάσισε να κινηθεί διαδικασία έρευνας για έξι σχέδια. Οι αμφιβολίες αφορούσαν ειδικότερα τα στάδια έρευνας των σχεδίων, την ένταση της ενίσχυσης, και αν δημιουργεί κίνητρο.

²⁶⁰ Καθαρό Ισοδύναμο Επιχορήγησης.

²⁶¹ Υπόθεση N 126/2005 *Μεμονωμένη ενίσχυση E&A στην BIAL* (EE C 275, της 8.11.2005).

²⁶² Υπόθεση C 61/2003 *Ιταλικός νόμος για τον αεροναυπηγικό τομέα αριθ. 808/85* (EE C 252, της 12.10.2005).

519. Η έρευνα δεν διέλυσε τις αμφιβολίες για τα έξι σχέδια. Αντίθετα, ανέκλυψαν σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με την εφαρμογή του νόμου 808/85, π.χ. ως προς τις ακριβείς λεπτομέρειες επιστροφής του κεφαλαίου των δανείων. Οι λεπτομέρειες αυτές έχουν ιδιαίτερη σημασία σχετικά με τη συμβατότητα των ενισχύσεων, δεδομένου ότι το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης ενός δανείου είναι μεγαλύτερο, αν το κεφάλαιο του δανείου δεν πρέπει να αποπληρωθεί και οι τόκοι διαγράφονται. Τα ακαθάριστα ισοδύναμα επιχορήγησης έχουν ζωτική σημασία για τον καθορισμό της έντασης της ενίσχυσης, η οποία με τη σειρά της είναι καθοριστική προκειμένου να αποφασισθεί αν η ενίσχυση E&A πληροί τις προϋποθέσεις του κοινοτικού πλαισίου των κρατικών ενισχύσεων στην έρευνα και ανάπτυξη²⁶³.
520. Επιπλέον, η Επιτροπή συμπέρανε ότι υπάρχουν σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με την ύπαρξη περαιτέρω μη κοινοποιηθεισών μεμονωμένων ενισχύσεων μεγάλου ύψους. Οι νέες αυτές αμφιβολίες υπερέβαιναν το εύρος των διαδικασιών που κινήθηκαν την 1^η Οκτωβρίου του 2003, όχι μόνο γιατί αφορούσαν θέματα που δεν είχαν θιγεί στο πλαίσιο αυτών των διαδικασιών, αλλά και επειδή δεν περιορίζονταν στα έξι σχέδια.
521. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η Επιτροπή αποφάσισε στις 22 Ιουνίου να επεκτείνει το πεδίο της διαδικασίας βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 2 ώστε να περιλάβει τις αμφιβολίες σχετικά με τις λεπτομέρειες αποπληρωμής του κεφαλαίου των δανείων και την πιθανή ύπαρξη άλλων μεγαλύτερων μη κοινοποιηθεισών μεμονωμένων ενισχύσεων, και να επεκτείνει το πεδίο των εν λόγω αμφιβολιών στη συνολική εφαρμογή του νόμου 808/85. Η συγκεκριμένη επέκταση περιορίζεται ωστόσο στις μη στρατιωτικές εφαρμογές του νόμου.
- Ενισχύσεις σε νεοσυσταθείσες ή τεχνολογικές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (Γερμανία)*²⁶⁴
522. Στις 3 Μαΐου, η Επιτροπή ενέκρινε καθεστώς ενισχύσεων στη Γερμανία συνολικού ύψους περίπου 120 εκατ. ευρώ το χρόνο για νεοσυσταθείσες ή τεχνολογικές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες κέντρων επιχειρήσεων, τεχνολογίας και εκκόλαψης νέων επιχειρήσεων. Το σχέδιο προβλέπει δημόσια στήριξη για τη δημιουργία και την ανάπτυξη τέτοιων κέντρων, με τις εταιρίες που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες των εν λόγω κέντρων να είναι οι έμμεσοι δικαιούχοι.
523. Στην απόφασή της να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας στις 18 Φεβρουαρίου 2004, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες για το αν το μέτρο ήταν συμβατό με την κοινή αγορά, δεδομένου ότι η Γερμανία δεν είχε υποβάλει επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης σε όλα τα επίπεδα του καθεστώτος, ιδιαίτερα στο επίπεδο των ιδιοκτητών των κέντρων και των ΜΜΕ που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες των κέντρων, ή αν ολόκληρη η ενίσχυση διαβιβαζόταν στις συγκεκριμένες ΜΜΕ. Κατά τη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Γερμανία τροποποίησε την αρχική της κοινοποίηση και διασφάλισε ότι η ενίσχυση θα διαβιβαζόταν στις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες των κέντρων. Δεδομένου ότι η Γερμανία δεσμεύτηκε να τηρήσει όλες τις απαιτήσεις των

²⁶³ ΕΕ C 45, της 17.2.1996.

²⁶⁴ Υπόθεση C 3/2004 *Κέντρα επιχειρήσεων, τεχνολογίας και εκκόλαψης νέων επιχειρήσεων* (ΕΕ L 295, της 11.11.2005).

κανονισμών της Επιτροπής για τις ενισχύσεις de minimis²⁶⁵ και τις ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ²⁶⁶, η Επιτροπή θεώρησε ότι η ενίσχυση δεν απειλούσε να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στην ενιαία αγορά και συνεπώς ήταν συμβατή με το άρθρο 87 της συνθήκης ΕΚ. Το εγκεκριμένο μέτρο βασιζόταν στο κεφάλαιο II σημείο 7 του γερμανικού σχεδίου στο πλαίσιο του κοινού προγράμματος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης» και ισχύει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006.

*Investbx (Ηνωμένο Βασίλειο)*²⁶⁷

524. Στις 20 Οκτωβρίου, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 2 σχετικά με σχέδιο του Ηνωμένου Βασιλείου που προέβλεπε τη χορήγηση 3,8 εκατ. λιρών (περίπου 4,38 εκατ. ευρώ) για τη δημιουργία της «Investbx», μιας αγοράς συμμετοχών σε ΜΜΕ της περιοχής των Δυτικών Midlands. Η Investbx θα αποτελεί ενδιάμεσο μηχανισμό ανταλλαγής, στον οποίο θα συμμετέχουν ΜΜΕ και επενδυτές ώστε να μπορούν οι ΜΜΕ να αντλούν ευκολότερα κεφάλαια, από 0,5 εκατομμύρια GBP (περίπου 730.000 ευρώ) έως 2 εκατ. GBP (περίπου 2,9 εκατ. ευρώ), εγκαθιδρύοντας ένα πρακτικό σύστημα ανταλλαγών και/ή έκδοσης μετοχών σε ηλεκτρονική πλατφόρμα. Η Advantage West Midlands (AWM), ο περιφερειακός οργανισμός ανάπτυξης, θα χρηματοδοτούσε το σχέδιο με 3,8 εκατομμύρια GBP. Η χρηματοδότηση αυτή θα απέβλεπε στη δημιουργία και την εκμετάλλευση της Investbx. Σύμφωνα με τις βρετανικές αρχές, κανένα ποσό από τα κεφάλαια αυτά δεν θα κατέληγε στις ΜΜΕ ή τους επενδυτές. Μετά πέντε έτη, η AWM θα πωλήσει τα μερίδια της Investbx ή θα την κλείσει.
525. Κατά το ΗΒ, το μέτρο είχε ως σκοπό να αντιμετωπίσει ένα κενό της αγοράς λόγω έλλειψης πληροφόρησης, τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και της προσφοράς: Πράγματι, οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν συνήθως δυσκολίες για την άντληση επιχειρηματικών κεφαλαίων στις χρηματοπιστωτικές αγορές ενώ, από την πλευρά τους, οι επενδυτές δυσκολεύουν να λάβουν κατάλληλες και αξιόπιστες πληροφορίες για τους πιθανούς αποδέκτες επενδύσεων. Το ΗΒ υποστηρίζει ότι η Investbx αποτελεί ένα πρωτότυπο σύστημα, που ανταποκρίνεται σε ανάγκες για τις οποίες δεν προσφέρεται καμία υπηρεσία στην αγορά. Ωστόσο, οι ιδιοκτήτες της Ofex, μιας ανεξάρτητης βρετανικής επιχείρησης που ειδικεύεται στη διαπραγμάτευση μετοχών ΜΜΕ, κατήγγειλε στην Επιτροπή ότι το εν λόγω μέτρο τη ζημιώνει. Πράγματι, υποστηρίζει ότι η Ofex δραστηριοποιείται ήδη, και προσπαθεί να αναπτυχθεί στην ίδια αγορά με αυτήν την Investbx.
526. Στην απόφασή της να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας, η Επιτροπή θεώρησε ότι το μέτρο αποτελούσε κρατική ενίσχυση υπέρ της Investbx με την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1, αλλά ότι εκ πρώτης όψεως, δεν φαίνονται να είναι αποδέκτες ούτε οι επενδυτές ούτε οι ΜΜΕ που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες της Investbx. Ωστόσο, ανακοίνωσε ότι θα έλεγχε αν υπάρχει κρατική ενίσχυση στο επίπεδο των επενδυτών και των επιχειρήσεων στις οποίες επενδύουν.

²⁶⁵ Κανονισμός ΕΚ αριθ. 69/2001 της Επιτροπής της 12^{ης} Ιανουαρίου 2001, για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 10, 13.1.2001, σ. 30).

²⁶⁶ Κανονισμός ΕΚ αριθ. 70/2001, της 12^{ης} Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΕΕ L 10, της 13.1.2001, σ. 33), που τροποποιήθηκε από τον κανονισμό ΕΚ αριθ 364/2004 της Επιτροπής, της 25^{ης} Φεβρουαρίου 2004 (ΕΕ L 63, της 28.2.2004, σ. 22).

²⁶⁷ Υπόθεση N 373/2005 *Investbx* (ΕΕ C 288, της 19.11.2005).

527. Η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα του σχεδίου με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ), ιδιαίτερα βάσει της καταγγελίας που έλαβε και ανακοίνωσε ότι θα εξετάσει λεπτομερέστερα αν το μέτρο αποβλέπει στη διόρθωση συγκεκριμένης ανεπάρκειας της αγοράς, αν το μέσο της ενίσχυσης επικεντρώνεται στην εν λόγω ανεπάρκεια και αν η νόθευση του ανταγωνισμού και οι συνέπειες στις συναλλαγές ήταν περιορισμένες, ώστε η ενίσχυση να μην είναι συνολικά, αντίθετη με το κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον.

*Enterprise Capital Funds (Ηνωμένο Βασίλειο)*²⁶⁸

528. Στις 3 Μαΐου, η Επιτροπή ενέκρινε, βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, καθεστώς για την προώθηση της δημιουργίας ταμείου επιχειρηματικών κεφαλαίων για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) σ'ολόκληρο το Ηνωμένο Βασίλειο. Σκοπός του καθεστώτος είναι να αυξήσει τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ με ίδια κεφάλαια. Τα εγκεκριμένα ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων (ECF) θα συνδυάζουν ιδιωτικά και δημόσια κεφάλαια που θα χρησιμοποιούν για να προσφέρουν ίδια κεφάλαια σε ΜΜΕ. Οι δημόσιοι πόροι θα χρησιμοποιούνται μόνο για τη στήριξη ιδιωτικών κεφαλαίων και θα πρέπει να επιστρέφονται από τα ECF, πλέον τόκων και ενός μέρους των κερδών που διανέμονται.
529. Τα επενδυτικά επίπεδα που προτείνονται από το ΗΒ περιλαμβάνονται μεταξύ 250.000 λιρών (357.000 ευρώ) και 2 εκατομμυρίων λιρών (2,9 εκατ. ευρώ). Συνεπώς, είναι ανώτερα από τα ανώτατα επίπεδα επένδυσης που προβλέπει η ανακοίνωση της Επιτροπής για τα επιχειρηματικά κεφάλαια²⁶⁹. Στην ανακοίνωση καθορίζεται ότι το κράτος μέλος πρέπει, σε παρόμοια περίπτωση, να αποδείξει την ύπαρξη ανεπάρκειας της αγοράς.
530. Το Μάιο του 2004, η Επιτροπή είχε κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ ώστε να δώσει σε ενδιαφερόμενους τρίτους την ευκαιρία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το πραγματικό μέγεθος της έλλειψης κεφαλαίων. Έλαβε απάντηση από 20 ενδιαφερόμενα μέρη, γεγονός που αποδεικνύει το ευρύ ενδιαφέρον του θέματος. Όλες οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν ήταν θετικές και υπέρ του μέτρου που πρότεινε το ΗΒ και αναφέρονταν σε έλλειψη κεφαλαίων τουλάχιστον 3 εκατ. ευρώ. Λαμβανομένου υπόψη του σχετικά υψηλού κόστους των συναλλαγών, η χορήγηση «μικρών» ποσών επιχειρηματικών κεφαλαίων δεν ενδιαφέρει τις ιδιωτικές επιχειρήσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων, που προτιμούν τις συναλλαγές για μεγάλα ποσά. Έτσι, δημιουργείται έλλειμμα ιδίων κεφαλαίων για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, που επιβραδύνει την ανάπτυξή τους και τη δημιουργία απασχόλησης. Η τάση επιβεβαιώθηκε όχι μόνο από τα ιδιωτικά επιχειρηματικά κεφάλαια που δραστηριοποιούνται στην αγορά, αλλά και από πανεπιστημιακές εργασίες και άλλα κράτη μέλη. Η επιδείνωση του προβλήματος μπορεί συνεπώς να θεωρηθεί πανευρωπαϊκό φαινόμενο.

²⁶⁸

Υπόθεση C 17/2004 *Enterprise Capital Funds*.

²⁶⁹

Ανακοίνωση της Επιτροπής – κρατικές ενισχύσεις και επιχειρηματικά κεφάλαια (ΕΕ C 235, της 21.8.2001).

531. Δεδομένου ότι πληρούνται οι υπόλοιπες προϋποθέσεις που προβλέπονται από την ανακοίνωση για τα επιχειρηματικά κεφάλαια, η Επιτροπή έκλεισε την επίσημη διαδικασία έρευνας με θετική τελική απόφαση και συμπέρανε ότι τα ECF ήταν συμβατά με την κοινή αγορά έναντι του άρθρου 87, παράγραφος 3 στοιχείο γ).

*Πρόγραμμα για την Εφευρετικότητα και την Καινοτομία που στηρίζει νεοσυσταθείσες καινοτόμες επιχειρήσεις (Ηνωμένο Βασίλειο)*²⁷⁰

532. Στις 20 Οκτωβρίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε, βάσει των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις, τη δημιουργία ενός ταμείου επενδυτικών κεφαλαίων 35,3 εκατ. ευρώ υπέρ πολύ μικρών και μικρών καινοτόμων νεοσυσταθεισών επιχειρήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το βρετανικό πρόγραμμα NESTA (National Endowment for Science, Technology and the Arts) για την εφευρετικότητα και την καινοτομία δημιουργεί ένα ταμείο επενδυτικών κεφαλαίων που χορηγεί ίδια κεφάλαια και οιονεί ίδια κεφάλαια σε πολύ μικρές και μικρές καινοτόμες νεοσυσταθείσες επιχειρήσεις, ώστε να τις βοηθήσει να ξεπεράσουν την έλλειψη προσφορών χρηματοδότησης. Η συγκεκριμένη έλλειψη ιδίων κεφαλαίων εξηγείται από το γεγονός ότι οι ΜΜΕ συχνά βρίσκονται στο στάδιο του σχεδιασμού και της αρχικής επένδυσης, γεγονός που αποτρέπει τους ιδιώτες επενδυτές.
533. Το ταμείο πραγματοποιεί τις επενδύσεις του σε δύο στάδια. Το καθεστώς προβλέπει τη δυνατότητα πραγματοποίησης επένδυσης εκκίνησης που μπορεί να φθάσει τα 217.000 ευρώ χωρίς συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, με αποκλειστικό όμως κίνητρο την αναζήτηση κέρδους. Όλες οι μεταγενέστερες επενδύσεις πραγματοποιούνται σε συνεργασία με ιδιώτες επενδυτές και υπόκεινται με παρόμοιους όρους για τους επενδυτές και το ταμείο. Η διάρθρωση αυτή καθιστά τις κερδοφόρες επιχειρήσεις ελκυστικές για το συγκεκριμένο είδος επενδυτών και άλλους προμηθευτές κεφαλαίων εκκίνησης, και ενισχύει τη δυνατότητα λήψης ιδιωτικής χρηματοδότησης, γεγονός που επιτρέπει τη μείωση στο ελάχιστο ενισχύσεων από το δημόσιο τομέα.
534. Στην αξιολόγησή της, η Επιτροπή συμπέρανε ότι το εν λόγω μέτρο διορθώνει την ανεπάρκεια ιδίων κεφαλαίων που χαρακτηρίζει τις ΜΜΕ στο στάδιο του σχεδιασμού και της εκκίνησης. Οι ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις στις συναλλαγές και τον ανταγωνισμό είναι πολύ περιορισμένες, και αναλογικές και απαραίτητες προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός του καθεστώτος. Δεδομένου ότι το μέτρο πληροί όλες τις άλλες προϋποθέσεις της ανακοίνωσης «κρατικές ενισχύσεις και επενδυτικά κεφάλαια», η Επιτροπή συμπέρανε ότι το καθεστώς ενισχύσεων είναι συμβατό με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ).

²⁷⁰

Υπόθεση NN 81/2005 *Πρόγραμμα για την εφευρετικότητα και την καινοτομία Nesta.*

8. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

*Σχέδιο επίδειξης για την παλιρροϊκή ενέργεια (Ηνωμένο Βασίλειο)*²⁷¹

535. Στις 20 Οκτωβρίου, η Επιτροπή ενέκρινε καθεστώς ενίσχυσης 58,5 εκατ. ευρώ, που κοινοποιήθηκε από τη Ηνωμένο Βασίλειο, υπέρ κέντρων επίδειξης παλιρροϊκής ενέργειας. Προκειμένου να επιτύχει αποδεκτό ποσοστό απόδοσης, το συγκεκριμένο είδος σχεδίου απαιτεί σχετικά υψηλές επενδύσεις και ουσιώδεις λειτουργικές ενισχύσεις. Οι εν λόγω λειτουργικές ενισχύσεις τηρούν τους κανόνες που καθορίζονται στο κοινοτικό πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος²⁷². Μολονότι η ένταση των επενδυτικών ενισχύσεων δεν τηρεί αυστηρά τον κανόνα του κοινοτικού πλαισίου, η Επιτροπή θεώρησε ότι αν οι επενδυτικές αυτές ενισχύσεις χορηγηθούν με τη μορφή συμπληρωματικών λειτουργικών ενισχύσεων, τηρείται ο κανονισμός. Από οικονομική άποψη, το μέτρο παρέχει ένα ελάχιστο κίνητρο χωρίς να χορηγεί υπεραντιστάθμιση σε όσους τελειοποιούν το εργοστάσιο. Ο διαχωρισμός μεταξύ της επενδυτικής ενίσχυσης και της λειτουργικής ενίσχυσης δεν δημιουργεί μη απαραίτητες στρεβλώσεις της αγοράς ηλεκτρικού ρεύματος. Επιπλέον, τα αποτελέσματα του προγράμματος θα διαδοθούν ευρέως. Συνεπώς, η Επιτροπή θεώρησε την ενίσχυση συμβατή απευθείας βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 3 στοιχείο γ).

*Λειτουργικές ενισχύσεις για την εξάλειψη επικίνδυνων αποβλήτων (Κάτω Χώρες)*²⁷³

536. Στις 22 Ιουνίου, η Επιτροπή ενέκρινε τη χορήγηση λειτουργικής ενίσχυσης 47,3 εκατ. ευρώ υπέρ της AVR (Ρότερνταμ), στις Κάτω Χώρες, για την εξάλειψη επικίνδυνων αποβλήτων την περίοδο 2002-2005. Η ενίσχυση θα κάλυπτε το κόστος μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, που συνίσταται στην επεξεργασία, υπό ικανοποιητικές συνθήκες, των επικίνδυνων αποβλήτων που παράγονται στις Κάτω Χώρες. Η ενίσχυση διασφάλιζε επαρκή εθνική ικανότητα, κάτι που είναι σύμφωνο με τους στόχους της κοινοτικής νομοθεσίας για τη διαχείριση των αποβλήτων. Λαμβανομένης υπόψη της μείωσης του όγκου των παραγόμενων αποβλήτων, το κόστος για το κράτος αυξήθηκε θεαματικά. Για το λόγο αυτό, οι ολλανδικές αρχές αποφάσισαν να τερματίσουν το καθεστώς ενισχύσεων και να κλείσουν τις σχετικές εγκαταστάσεις. Πράγματι, ένα σημαντικό μέρος της εγκριθείσας ενίσχυσης οφειλόταν στο συμπληρωματικό κόστος για το κλείσιμο των εγκαταστάσεων νωρίτερα από την ημερομηνία που είχε προβλεφθεί αρχικά. Αντίθετα, η ενίσχυση για την κάλυψη του κόστους αγοράς των αποβλήτων, δηλαδή 2,4 εκατ. ευρώ, κρίθηκε ασύμβατη με την κοινή αγορά. Το συγκεκριμένο είδος αγορών θα μπορούσε να δημιουργήσει κίνητρα για την εξάλειψη των αποβλήτων αντί για την ανακύκλωσή τους και να χορηγήσει στην AVR αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε σχέση με τους ανταγωνιστές της. Η ενίσχυση αυτή ανακτήθηκε από τον δικαιούχο.

²⁷¹ Υπόθεση N 318/2005 *Σχέδιο επίδειξης για την παλιρροϊκή ενέργεια*.

²⁷² Κοινοτικό Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (ΕΕ C 37, της 3.2.2001, σ. 3).

²⁷³ Υπόθεση C 43/2003 *Ενίσχυση υπέρ της AVR*.

Ενίσχυση για την προστασία του περιβάλλοντος υπέρ τριών παραγωγών χλωρίου (Ιταλία)

537. Στις 16 Μαρτίου και 26 Ιουνίου, η Επιτροπή ενέκρινε τη χορήγηση ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος σε τρεις ιταλούς παραγωγούς χλωρίου, τη Solvay Rosignano, την Altair Chimica και την Tessenderlo²⁷⁴, για τη στήριξη επένδυσης στα εργοστάσια ώστε να εγκαταλειφθεί η παραγωγή χλωρίου βάσει της τεχνολογίας του υδραργύρου και να γίνει μετάβαση στην τεχνολογία των μεμβρανών, για την οποία δεν είναι απαραίτητος ο υδράργυρος. Η ενίσχυση 13,5 εκατ. ευρώ υπέρ της Solvay Rosignano, για επένδυση 48 εκατ. ευρώ, περίπου 5 εκατ. ευρώ υπέρ της Altair Chimica, που σχεδίαζε επένδυση 13,5 εκατ. ευρώ, και 5,7 εκατ. ευρώ υπέρ της Tessenderlo, που επένδυσε 19 εκατ. ευρώ, αντιπροσώπευε σε κάθε περίπτωση 30% του επιλέξιμου κόστους της επένδυσης, προσαυξημένο κατά 10% του επιλέξιμου κόστους στην περίπτωση Altair αφού πρόκειται για μεσαία επιχείρηση. Η Επιτροπή θεώρησε ότι τα μέτρα αυτά συνέβαλαν στην επιτυχία του στόχου της διατηρήσιμης ανάπτυξης της στρατηγικής της Λισσαβόνας μειώνοντας το μελλοντικό κόστος για το περιβάλλον και ότι ευθυγραμμίζονται με την κοινοτική στρατηγική που προτάθηκε τον Ιανουάριο προκειμένου να μειωθεί η ρύπανση από τον υδράργυρο, καθώς και το πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.

*Volvo (Σουηδία)*²⁷⁵

538. Την 1^η Ιουνίου, η Επιτροπή ενέκρινε τη χορήγηση ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος ύψους 85 εκατ. SEK (9 εκατ. ευρώ) υπέρ της Volvo Lastvagnar AB. Κατασκευάζοντας μια νέα εγκατάσταση επιχρίσεων και βαφών, η Volvo πραγματοποίησε συμπληρωματική επένδυση 245 εκατ. SEK (26 εκατ. ευρώ) ώστε να επιτύχει αποτελέσματα που να υπερβαίνουν τα κοινοτικά πρότυπα σχετικά με το θόρυβο και την εκπομπή πτητικών οργανικών ενώσεων. Η Επιτροπή θεώρησε ότι δεδομένου ότι η ενίσχυση αντιπροσώπευε 35% των συμπληρωματικών αυτών επενδύσεων στην προστασία του περιβάλλοντος, ήταν συμβατή με την κοινή αγορά αφού αποτελούσε κίνητρο για την επιχείρηση προκειμένου να μειώσει στο ελάχιστο τη ρύπανση και επέτρεπε την επιτυχία του κοινοτικού στόχου για διατηρήσιμη παραγωγή.

*Παραγωγή αλουμίνας(Γαλλία, Ιρλανδία και Ιταλία)*²⁷⁶

539. Στις 7 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή ολοκλήρωσε την επίσημη διαδικασία έρευνας που είχε κινήσει για τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν με τη μορφή πλήρους απαλλαγής από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή που χρησιμοποιήθηκαν ως καύσιμα για την παραγωγή αλουμίνας σε τρεις επιχειρήσεις στη Γαλλία, την Ιρλανδία και την Ιταλία. Σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τις λειτουργικές ενισχύσεις του κοινοτικού πλαισίου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την

²⁷⁴ Υπόθεση N 345/2004 *ενίσχυση για την προστασία του περιβάλλοντος υπέρ της Solvay Rosignano*, (EE C 176, της 16.7.2005); Υπόθεση N 346/2004 *Ενίσχυση για την προστασία του περιβάλλοντος υπέρ της Altair Chimica* (EE C 131, της 28.5.2005) και υπόθεση N 356/2004 *Tessenderlo Italia – Ενίσχυση για την προστασία του περιβάλλοντος* (EE C 223, της 10.9.2005).

²⁷⁵ Υπόθεση N 75/2005 *Ενίσχυση για την προστασία του περιβάλλοντος υπέρ του τμήματος φορτηγών της Volvo* (EE C 230, της 20.9.2005).

²⁷⁶ Υποθέσεις C78/2001, C79/2001 και C80/2001.

προστασία του περιβάλλοντος, μπορεί να εγκριθεί μερική απαλλαγή από τους συγκεκριμένους φόρους, αλλά όταν η μείωση αφορά κοινοτικό φόρο, οι αποδέκτες πρέπει να καταβάλουν τουλάχιστον το ελάχιστο εναρμονισμένο κοινοτικό ποσοστό ώστε να υπάρχει κίνητρο για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος. Συνεπώς, σε ότι αφορά την περίοδο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2003, η Επιτροπή έκρινε ότι η απαλλαγή έως 13 ευρώ ανά 1000 κιλά²⁷⁷ δεν ήταν συμβατή με την κοινή αγορά. Διέταξε στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να ανακτήσουν μόνο την ασύμβατη ενίσχυση που χορηγήθηκε από τις 3 Φεβρουαρίου του 2002, δηλαδή μετά τη δημοσίευση της απόφασης για κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας ως τις 31 Δεκεμβρίου 2003 ώστε να τηρηθεί η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

540. Αφότου άρχισε να ισχύει η οδηγία του Συμβουλίου 2003/96/ΕΚ²⁷⁸, δηλαδή την 1^η Ιανουαρίου 2004, δεν υπάρχει πλέον ελάχιστο επίπεδο των ειδικών φόρων κατανάλωσης επί των ενεργειακών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την ηλεκτροδότηση και τις μεταλλουργικές διαδικασίες, μεταξύ των οποίων και η παραγωγή τους αλουμίνιας. Έτσι, βάσει των κανόνων που ισχύουν και στις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, οι αποδέκτες πρέπει να καταβάλουν τουλάχιστον ένα ουσιώδες μέρος του εθνικού φόρου. Η Επιτροπή διερωτάται συνεπώς αν οι πλήρεις απαλλαγές είναι συμβατές με την κοινή αγορά και επέκτεινε την έρευνα ως προς το σημείο αυτό για την περίοδο από τον Ιανουάριο του 2004.

Μειώσεις του φόρου επί του CO₂ (Σλοβενία)²⁷⁹

541. Στις 23 Νοεμβρίου, η Επιτροπή έκλεισε τη διαδικασία έρευνας και επέτρεψε, βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, ένα σλοβένικο καθεστώς που προβλέπει μειώσεις της φορολογίας επί του διοξειδίου του άνθρακα υπέρ φορέων εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας. Πρόκειται για επιχειρήσεις χαμηλής έντασης ενέργειας που συμμετέχουν στο σύστημα ανταλλαγής ποσοστώσεων εκπομπών ρύπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιχειρήσεις που έχουν συνάψει εθελοντικές συμφωνίες για την προστασία του περιβάλλοντος.
542. Η νομοθεσία της Σλοβενίας για την φορολόγηση του CO₂ ευθυγραμμίστηκε με το κοινοτικό πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος²⁸⁰, καθώς και με την οδηγία για τη φορολογία των ενεργειακών προϊόντων²⁸¹. Το μέτρο αυτό επιτρέπει στους αποδέκτες να προσαρμοστούν ευκολότερα στην εθνική φορολογία για το περιβάλλον, με σταδιακή μείωση της φορολογικής έκπτωσης κάθε χρόνο. Το καθεστώς λήγει το 2009 και από το 2010 δεν θα εφαρμόζεται πλέον καμία μείωση.

²⁷⁷ Άρθρο 6 της οδηγίας 92/82/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19^{ης} Οκτωβρίου 1992 για την προσέγγιση των συντελεστών των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή (ΕΕ L 316 της 31.10.1992, σ. 19). Η ενίσχυση είχε εγκριθεί με διαδοχικές αποφάσεις του Συμβουλίου.

²⁷⁸ Οδηγία 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27^{ης} Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51).

²⁷⁹ Υπόθεση C44/2004.

²⁸⁰ ΕΕ C 37, της 3.2.2001.

²⁸¹ Οδηγία 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου.

543. Ο φόρος που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο ευρωπαϊκό σύστημα ανταλλαγής ποσοστώσεων εκπομπής ρύπων και που επωφελούνται από τις προαναφερθείσες φορολογικές μειώσεις παραμένει πάνω από τα ελάχιστα εναρμονισμένα επίπεδα φορολόγησης της ενέργειας στην Κοινότητα.

Λειτουργικές ενισχύσεις υπέρ των βιοκαυσίμων

544. Το 2005, η Επιτροπή ενέκρινε καθεστώτα ενίσχυσης, που συνίστανται, στο μεγαλύτερο μέρος τους, σε μειώσεις των ειδικών φόρων κατανάλωσης υπέρ των βιοκαυσίμων, που κοινοποιήθηκαν από την Αυστρία²⁸², τη Δημοκρατία της Τσεχίας²⁸³, την Εσθονία²⁸⁴, την Ουγγαρία²⁸⁵, την Ιταλία²⁸⁶, την Ιρλανδία²⁸⁷, τη Λιθουανία²⁸⁸, τη Σουηδία²⁸⁹ και το Βέλγιο²⁹⁰.

9. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ, ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΥΠΕΡ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

545. Αρχές του 2001, υιοθετήθηκαν οι κανονισμοί απαλλαγών κατά κατηγορίες για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, κατάρτιση και απασχόληση²⁹¹. Οι κανονισμοί θεωρούν ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων συμβατές με την Συνθήκη εφόσον πληρούν ορισμένα κριτήρια και τις εξαιρεί από την υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης, και έγκρισης της Επιτροπής. Το 2005 μόνο, υπήρξαν 197 μέτρα για τα οποία υποβλήθηκαν πληροφοριακά έντυπα²⁹² στο πλαίσιο του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για ΜΜΕ, 70 στο πλαίσιο του κανονισμού απαλλαγής για την κατάρτιση και 26 στο πλαίσιο του κανονισμού απαλλαγής για την απασχόληση. Από την έναρξη ισχύος των κανονισμών αυτών ο αριθμός των κοινοποιηθεισών υποθέσεων που εμπίπτουν σε έναν από τους τρεις αυτούς στόχους μειώθηκε ουσιαστικά. Ωστόσο, περιστασιακά, ένα κοινοποιούμενο μέτρο ή ένα μέτρο παράνομης ενίσχυσης μπορεί να απαιτήσει έρευνα σε βάθος από την Επιτροπή.

²⁸² Υπόθεση NN43/04.

²⁸³ Υποθέσεις N206/04 και N223/05.

²⁸⁴ Υπόθεση N314/05.

²⁸⁵ Υπόθεση N427/04.

²⁸⁶ Υπόθεση N582/04.

²⁸⁷ Υπόθεση N599/04.

²⁸⁸ Υπόθεση N44/05.

²⁸⁹ Υπόθεση N187/04.

²⁹⁰ Υπόθεση N334/05.

²⁹¹ Κρατικές ενισχύσεις σε ΜΜΕ – κανονισμός ΕΚ αριθ. 70/2001 της Επιτροπής της 12^{ης} Ιανουαρίου 2001 (ΕΕ L 10, της 13.1.2001), που τροποποιήθηκε από τον κανονισμό ΕΚ αριθ 364/2004 της Επιτροπής της 25^{ης} Φεβρουαρίου 2004 (ΕΕ L 63, 28.2.2004); ενισχύσεις για την κατάρτιση – κανονισμός ΕΚ 68/2001 της Επιτροπής της 12^{ης} Ιανουαρίου 2001 (ΕΕ L 10, της 13.1.2001), που τροποποιήθηκε από τον κανονισμό ΕΚ αριθ. 363/2004 της Επιτροπής της 25^{ης} Φεβρουαρίου 2004 (ΕΕ L 63, της 28.2.2004) ενισχύσεις για την απασχόληση – κανονισμός ΕΚ αριθ. 2204/2002 της Επιτροπής της 5^{ης} Δεκεμβρίου 2002 (ΕΕ L 337, της 13.12.2002).

²⁹² Μηχανισμός που προβλέπεται από τον Κανονισμό απαλλαγής και ο οποίος αντικαθιστά την υποχρέωση κοινοποίησης.

546. Μετά από καταγγελία που υποβλήθηκε το 2002 σχετικά με την εικαζόμενη χορήγηση παράνομων ενισχύσεων από την περιφέρεια του Πεδεμοντίου σε οργανισμούς επαγγελματικής κατάρτισης, φάνηκε ότι το καθεστώς ίσχυε για το σύνολο του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης στην Ιταλία, γιατί η νομική βάση του συστήματος ήταν εθνικός νόμος. Συνεπώς, στην απόφασή της για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Επιτροπή αποφάσισε να επεκτείνει την αξιολόγησή της στο εθνικό σύστημα.
547. Σκοπός του εν λόγω μέτρου ήταν να βοηθήσει τους αποδέκτες να επιτύχουν ορισμένα πρότυπα ποιότητας σε σχέση με την μεταρρύθμιση του ιταλικού συστήματος κατάρτισης που βρίσκεται σε εξέλιξη. Το καθεστώς προέβλεπε επιχορηγήσεις για την κάλυψη διαφόρων ειδών κόστους που φέρουν οι αποδέκτες, δημόσιοι και ιδιωτικοί οργανισμοί, κερδοσκοπικοί ή μη. Επιπλέον, ασκούσαν δραστηριότητες επαγγελματικής κατάρτισης τόσο στο πλαίσιο του ιταλικού εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος (θεσμική κατάρτιση με κοινωνικό σκοπό, για μεμονωμένα άτομα) όσο και στην ελεύθερη αγορά, για επιχειρήσεις και τους μισθωτούς τους. Το πρώτο είδος κατάρτισης θεωρήθηκε, σύμφωνα εξάλλου και με την ευρωπαϊκή νομολογία, ότι δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα. Επιπλέον, επιβλήθηκε υποχρέωση τήρησης χωριστών λογαριασμών στους αποδέκτες, έτσι ώστε να γίνεται διαχωρισμός μεταξύ του κόστους και των σχετικών ενισχύσεων ανάλογα με τους προαναφερθέντες τομείς δραστηριότητας.
548. Η Επιτροπή συμπέρανε συνεπώς, στην τελική της απόφαση που ενέκρινε στις 28 Φεβρουαρίου, ότι ένα μεγάλο μέρος των εν λόγω δραστηριοτήτων δεν ήταν οικονομικής φύσης και ότι οι σχετικές αντισταθμίσεις δεν αποτελούσαν κρατικές ενισχύσεις. Αντίθετα, θεώρησε κρατική ενίσχυση τη χρηματοδότηση από το δημόσιο των σχετικών οικονομικών δραστηριοτήτων. Η Επιτροπή συμπέρανε ότι ένα μέρος της ενίσχυσης ήταν συμβατό βάσει των κανονισμών απαλλαγών κατά κατηγορίες για τις ενισχύσεις για κατάρτιση και απασχόληση, αλλά έκρινε ότι οι άλλες δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά και διέταξε την ανάκτησή τους από τους αποδέκτες.

Ford Genk (Βέλγιο)²⁹⁴

549. Στις 22 Ιουνίου, οι βελγικές αρχές κοινοποίησαν πρόταση ενίσχυσης για κατάρτιση υπέρ της Ford-Werke GmbH, εταιρία που αποτελεί μέρος της Ford Motor Company στην Genk, στο Βέλγιο. Πρόκειται για ενίσχυση «ad hoc» 12,28 εκατ. ευρώ που χορήγησε η περιφέρεια της Φλάνδρας για να καλύψει ορισμένα επιλέξιμα κόστη για περίοδο τριών ετών (2004-2006). Το σύνολο του επιλέξιμου κόστους του σχεδίου κατάρτισης (που περιλαμβάνει ειδική και γενική κατάρτιση) ανέρχεται σε 33,84 εκατ. ευρώ. Η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας γιατί αμφέβαλε ότι η σχεδιαζόμενη ενίσχυση πληροί τους όρους του κανονισμού για τις ενισχύσεις κατάρτισης. Οι αμφιβολίες της αφορούσαν τόσο την επιλεξιμότητα ορισμένων δαπανών (ιδιαίτερα σε ότι αφορά τη δημιουργία κινήτρων από την ενίσχυση) όσο

²⁹³

Υπόθεση C 22/2003 *Μεταρρύθμιση των οργανισμών επαγγελματικής κατάρτισης*.

²⁹⁴

Υπόθεση N 331/2005 *Ford Genk*.

και την προτεινόμενη ταξινόμηση των δαπανών («γενική κατάρτιση» ή «ειδική κατάρτιση»).

Φορολογικές μειώσεις της IRAP(Ιταλία)²⁹⁵

550. Στις 7 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή επέτρεψε μέτρα φορολογικών κινήτρων υπέρ των επιχειρήσεων που εγκρίθηκαν στην Ιταλία με το διάταγμα νόμου για την ανταγωνιστικότητα (14/03/2005 Νο 80). Το καθεστώς αυτό προβλέπει μειώσεις του ιταλικού φόρου για τις περιφερειακές παραγωγικές δραστηριότητες (IRAP) και αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της δημιουργίας απασχόλησης, ιδιαίτερα στη Νότια Ιταλία. Το κόστος για τον κρατικό προϋπολογισμό (απώλεια εσόδων) ανέρχεται σε περίπου 846 εκατ. ευρώ.
551. Το εν λόγω μέτρο στοχεύει στην ενθάρρυνση της δημιουργίας απασχόλησης μέσω της μείωσης του κόστους του εργατικού δυναμικού για τις επιχειρήσεις, με ετήσιες φορολογικές μειώσεις στον IRAP για κάθε θέση απασχόλησης που δημιουργείται. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε επιλέξιμες περιοχές μπορούν να επωφεληθούν από μεγαλύτερες μειώσεις. Για τον υπολογισμό της καθαρής δημιουργίας θέσεων εργασίας, το μέτρο λαμβάνει υπόψη μόνο τις συμβάσεις αορίστου χρόνου, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η σταθερότητα των νέων θέσεων απασχόλησης και η διατήρησή τους για μια λογική περίοδο.
552. Ζητήθηκε από το δικαστήριο να λάβει προδικαστική απόφαση για τον IRAP ώστε να διευκρινιστεί αν ο φόρος είναι συμβατός με την κοινοτική απαγόρευση εθνικών φόρων επί του κύκλου εργασιών εκτός του ΦΠΑ. Το γεγονός αυτό δεν εμποδίζει την Επιτροπή να λάβει απόφαση για το καθεστώς, γιατί η Ιταλία έχει το δικαίωμα να εφαρμόσει τον IRAP. Πράγματι, το μέτρο αυτό ευθυγραμμίζεται με τη σταδιακή κατάργηση του φόρου, δίνοντας προτεραιότητα στη μείωση του κόστους του εργατικού δυναμικού στη φορολογική βάση· η έγκρισή του δεν θα μεταβάλλει συνεπώς την σημερινή κατάσταση αρνητικά.
553. Συνεπώς, στην αξιολόγησή της, η Επιτροπή συμπέρανε ότι δεδομένου ότι η Ιταλία έχει το δικαίωμα να εφαρμόσει τον IRAP, το εν λόγω μέτρο πληρούσε όλους τους όρους που καθορίζει ο κανονισμός αριθ. 2204/02 σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της συνθήκης στις κρατικές ενισχύσεις για την απασχόληση και θεώρησε ότι ήταν συμβατό αφού ενθάρρυνε τη δημιουργία απασχόλησης, ιδιαίτερα στις επιλέξιμες περιοχές (Mezzogiorno), όπου το ποσοστό ανεργίας παραμένει υψηλό σε σχέση με τις άλλες ιταλικές περιοχές.

10. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

«Exempt Companies» του Γιβραλτάρ (Ηνωμένο Βασίλειο)²⁹⁶

554. Στις 19 Ιανουαρίου η Επιτροπή πρότεινε στο Ηνωμένο Βασίλειο κατάλληλα μέτρα ώστε να καταργηθεί προοδευτικά η νομοθεσία για τις «exempt companies» του Γιβραλτάρ. Αφού έγιναν επίσημα δεκτά από το Ηνωμένο Βασίλειο στις 18 Φεβρουαρίου τα μέτρα αυτά έγιναν υποχρεωτικά. Σύμφωνα με το καθεστώς, μια

²⁹⁵ Υπόθεση N 198/2005 *Νόμος 80/2005, άρθρο 11-τρεις.*

²⁹⁶ Υπόθεση E 7/2002 *«Exempt Companies» του Γιβραλτάρ, απόφαση της Επιτροπής της 19.1.2005.*

«exempt company» δεν κατέβαλε φόρο εισοδήματος επί των κερδών της αλλά μόνο ένα ετήσιο πάγιο ποσό μεταξύ 225 και 300 GBP (περίπου 350 έως 500 ευρώ). Κανένας υπήκοος ή κάτοικος του Γιβραλτάρ δεν είχε το δικαίωμα να κατέχει συμμετοχή σε τέτοια εταιρία, η οποία δεν μπορούσε να έχει εμπορικές ή άλλες δραστηριότητες στο Γιβραλτάρ.

555. Το καθεστώς αποτελούσε κρατική ενίσχυση γιατί η απαλλαγή από φόρο επί των κερδών παρείχε πλεονέκτημα στις απαλλασσόμενες εταιρίες σε σχέση με άλλες που υπόκεινται στον κανονικό φόρο εταιριών του Γιβραλτάρ με συντελεστή 35%. Εξάλλου, περιοριζόταν σε επιχειρήσεις των οποίων οι δραστηριότητες πραγματοποιούνταν αποκλειστικά στο εξωτερικό (υπεράκτιες δραστηριότητες), με αποτέλεσμα να νοθεύεται το εμπόριο και ο ανταγωνισμός μεταξύ των κρατών μελών. Δεδομένου ότι το καθεστώς χρονολογείται πριν από την ένταξη του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελούσε υφιστάμενη ενίσχυση, για την οποία η Επιτροπή πρέπει να ακολουθήσει διαδικασίες συνεργασίας με το κράτος μέλος και δεν μπορεί να διατάξει την ανάκτησή της.
556. Τα μέτρα που αποφάσισε η Επιτροπή τερματίζουν το καθεστώς στα τέλη του 2010 και επιβάλλουν σαφείς περιορισμούς στις σημερινές δικαιούχους εταιρίες των οποίων το καθεστώς ιδιοκτησίας ή οι δραστηριότητες μεταβάλλονται. Είναι η πρώτη φορά που η Επιτροπή επιβάλλει τέτοια όρια σε υπόθεση κρατικών ενισχύσεων. Οι νεοεισερχόμενες εταιρίες θα επωφελούνται από το καθεστώς για σύντομη μόνο μεταβατική περίοδο μικρότερη των 18 μηνών και σε περιορισμένο αριθμό. Επιπλέον, τα πλεονεκτήματα για τις νεοεισερχόμενες εταιρίες θα λήξουν το Δεκέμβριο του 2007, αντί για το Δεκέμβριο του 2010 για τους σημερινούς δικαιούχους. Η μεταβατική περίοδος πέντε ετών που ισχύει για τους σημερινούς δικαιούχους των φορολογικών ενισχύσεων αντικατοπτρίζει την πρακτική λήψης αποφάσεων της Επιτροπής σε παρόμοιες υποθέσεις²⁹⁷.

*Αφορολόγητα αποθεματικά στην Ελλάδα*²⁹⁸

557. Στις 20 Οκτωβρίου, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας υιοθετώντας για πρώτη φορά εντολή αναστολής για ένα σχέδιο αφορολόγητων αποθεματικών στην Ελλάδα. Οι εταιρίες πολλών τομέων (υφαντουργία, βασικά μέταλλα, αυτοκινητοβιομηχανία, παραγωγή ενέργειας, ορυχεία, εντατική γεωργία και αλιεία, μεγάλες εταιρίες διεθνούς εμπορίου και ορισμένες τουριστικές επιχειρήσεις), μπορούσαν να μειώσουν τη φορολογική τους βάση έως 35% των κερδών τους. Τα κεφάλαια αυτά έπρεπε να χρηματοδοτήσουν επενδύσεις και άλλα σχέδια, όπως ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό εργοστασίων και κτιρίων, αγορά εξοπλισμού ή νέων οχημάτων, επενδύσεις οικολογικού χαρακτήρα, κόστος χρηματοδοτικής μίσθωσης, μελέτες, δράσεις επιμόρφωσης, κατάθεση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σχέδια αναδιάρθρωσης κλπ.

²⁹⁷ Απόφαση της Επιτροπής της 17.2.2003 σχετικά με το καθεστώς ενίσχυσης που σχεδιάζει να εφαρμόσει το Βέλγιο υπέρ των κέντρων συντονισμού που είναι εγκατεστημένο στο Βέλγιο αριθ. 2003/755/EK (EE L 282, της 30.10.2003)· απόφαση της Επιτροπής της 17.2.2003 σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων που έθεσαν σε εφαρμογή οι Κάτω Χώρες υπέρ των διεθνών χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων, αριθ. 2003/515/EK (EE L 180, της 18.7.2003).

²⁹⁸ Υπόθεση C 37/2005 (πρώην-NN 11/2004), *Αφορολόγητα αποθεματικά για ορισμένες εταιρίες*.

558. Το μέτρο αυτό αποτελεί κρατική ενίσχυση, γιατί παρέχει στις εταιρίες των εξεταζόμενων τομέων που έχουν διασυνοριακές εμπορικές δραστηριότητες, μερική απαλλαγή από τον φόρο εταιριών. Επιπλέον, η Επιτροπή συμπέρανε προκαταρκτικά ότι το καθεστώς δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις συμβατότητας που καθορίζονται στους αντίστοιχους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.
559. Το μέτρο αυτό είναι παράνομο γιατί δεν κοινοποιήθηκε ποτέ στην Επιτροπή. Δεδομένου ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του ελληνικού φορολογικού συστήματος, είχε άμεση ισχύ και συνεπώς, χιλιάδες εταιρίες μπορούσαν να ζητήσουν την εφαρμογή του απευθείας από τις φορολογικές αρχές. Προκειμένου να εμποδίσει την άμεση εφαρμογή του, και να αποφύγει επιδείνωση της νόθευσης του ανταγωνισμού, η Επιτροπή διέταξε την Ελλάδα να αναστείλει αμέσως τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων ως την έγκριση τελικής απόφασης.

Φορολογικές ελαφρύνσεις για επενδυτικά «οχήματα» ειδικευμένα σε εταιρίες χαμηλής κεφαλαιοποίησης (Ιταλία)²⁹⁹

560. Στις 6 Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή έλαβε αρνητική απόφαση διατάσσοντας την ανάκτηση των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν βάσει ενός ιταλικού φορολογικού καθεστώτος το οποίο προέβλεπε τη μείωση από 12,5 σε 5% του ονομαστικού συντελεστή φορολογίας επί των εσόδων ορισμένων συλλογικών επενδυτικών διαρθρώσεων ειδικευμένων στην αγορά συμμετοχών σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις χαμηλής κεφαλαιοποίησης εισηγμένων σε χρηματιστήριο, σε ρυθμιζόμενη αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι επενδυτικές διαρθρώσεις στις οποίες εφαρμόζεται η φορολογική ελάφρυνση είναι τόσο εταιρίες τύπου αμοιβαίων κεφαλαίων όσο και συμβατικές διαρθρώσεις, οι οποίες δεν συστήνουν εταιρία, αλλά των οποίων η διαχείριση γίνεται μέσω χρηματοοικονομικών ενδιάμεσων που αποτελούν επιχειρήσεις με την έννοια των κανόνων του ανταγωνισμού. Οι εν λόγω εταιρίες, ήταν εταιρίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ευρώπη και η κεφαλαιοποίηση των οποίων ήταν χαμηλότερη από 800 εκατ. ευρώ.
561. Μολονότι, τυπικά, το καθεστώς είναι ανοικτό σε όλες τις επενδυτικές διαρθρώσεις, η Επιτροπή έκρινε ότι αποτελούσε έμμεση επιχορήγηση που ευνοούσε (i) τους χρηματοοικονομικούς ενδιάμεσους που δημιουργούν ειδικευμένες διαρθρώσεις για επένδυση σε αυτό το είδος εταιριών, και ιδιαίτερα εταιρίες διαχείρισης, και (ii) τις ίδιες τις μικρές επιχειρήσεις, που θα είχαν πρόσβαση σε κεφάλαια με ευνοϊκότερους όρους από τις άλλες επιχειρήσεις. Η Επιτροπή συμπέρανε επίσης ότι η ενίσχυση δεν ήταν συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά γιατί δεν είχε ως στόχους την ανάπτυξη και τη δημιουργία απασχόλησης. Η ενίσχυση υλοποιήθηκε χωρίς την προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής, που διέταξε την ανάκτηση των φορολογικών ελαφρύνσεων από τις οποίες επωφελήθηκαν οι χρηματοοικονομικοί ενδιάμεσοι. Η απόφαση αυτή έχει ενδιαφέρον γιατί καθορίζει σαφώς (i) ότι μια φορολογική ελάφρυνση που ευνοεί ορισμένα χρηματοοικονομικά προϊόντα μπορεί να αποτελεί έμμεση ενίσχυση υπέρ των εταιριών που προωθούν και δέχονται επενδύσεις και (ii) ότι οι χρηματοοικονομικοί ενδιάμεσοι πρέπει να επιστρέψουν φορολογική ελάφρυνση που θεωρείται ενίσχυση.

²⁹⁹ Υπόθεση C 19/2004 *Φορολογικές ελαφρύνσεις υπέρ επενδυτικών δομών ειδικευμένων σε επιχειρήσεις χαμηλής κεφαλαιοποίησης, απόφαση της Επιτροπής της 6.9.2005.*

562. Στις 16 Μαρτίου, η Επιτροπή αποφάσισε ότι ένα ιταλικό καθεστώς για τη μείωση του ονομαστικού και πραγματικού συντελεστή του φόρου επί των εταιριών που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο σε ρυθμιζόμενη αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2004 αποτελούσε ενίσχυση μη συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά. Η Ιταλία υλοποίησε το ειδικό αυτό φορολογικό καθεστώς με το νόμο της για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2004 ώστε να ενθαρρύνει τις εταιρίες να ζητήσουν την εισαγωγή τους σε χρηματιστήριο. Το καθεστώς προέβλεπε την αφαίρεση των δαπανών για την εισαγωγή στο χρηματιστήριο από το φορολογητέο εισόδημα (εκτός από την συνήθη φορολογική ελάφρυνση) και φορολογική ελάφρυνση τριών ετών ως προς τον συντελεστή του φόρου για τις εταιρίες σε 13% για τις εταιρίες αυτές.
563. Η απόφαση αυτή έχει ενδιαφέρον γιατί διασαφηνίζει την έννοια της επιλεκτικότητας των φορολογικών μέτρων για τις εταιρίες. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι μολοντί ίσχυαν για όλες τις επιχειρήσεις που ήταν εισηγμένες σε ευρωπαϊκό χρηματιστήριο, τα κίνητρα έπρεπε να θεωρηθούν κρατικές ενισχύσεις γιατί χορηγούνταν μόνο σε επιχειρήσεις που μπορούσαν να εισαχθούν σε χρηματιστήριο εντός της στενής προθεσμίας που καθόριζε η ιταλική νομοθεσία. Διαπίστωσε τα κίνητρα αυτά ήταν αποτέλεσμα της μερικής απαλλαγής των εσόδων των αποδεκτών για την περίοδο τριών ετών μετά την εισαγωγή στο χρηματιστήριο· το φορολογικό αυτό κίνητρο δεν ήταν αναλογικό με τον στόχο της ενθάρρυνσης των νέων εισαγωγών στο χρηματιστήριο. Το γεγονός ότι μια σημαντική φορολογική ελάφρυνση παρεχόταν μόνο στις επιχειρήσεις που εισάγονται στο χρηματιστήριο το 2004 είχε ως αποτέλεσμα να ευνοηθούν ορισμένες από τις επιχειρήσεις που είχαν ισχυρότερη ανάπτυξη στην Ιταλία και μπορούσε να ζημιώσει το ενδοκοινοτικό εμπόριο και τον ανταγωνισμό. Τέλος, η Επιτροπή θεωρώντας ότι η ενίσχυση δεν είχε καταβληθεί για τις επενδύσεις που μπορούσαν να επωφεληθούν από ενισχύσεις βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, δεν ήταν συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά. Δεδομένου ότι η ενίσχυση υλοποιήθηκε χωρίς προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής, η Επιτροπή διατάσσει, στην τελική της απόφαση, την ανάκτηση των φορολογικών ελαφρύνσεων που χορηγήθηκαν.

*Απαλλασσόμενες εταιρίες χαρτοφυλακίου 1929(Λουξεμβούργο)*³⁰¹

564. Στις 20 Οκτωβρίου, η Επιτροπή πρότεινε κατάλληλα μέτρα για το νόμο του Λουξεμβούργου σχετικά με τις απαλλασσόμενες εταιρίες χαρτοφυλακίου 1929. Σύμφωνα με το νόμο αυτό, οι εταιρίες χαρτοφυλακίου που καταχωρούνται στο Λουξεμβούργο με την ειδική μορφή των απαλλασσόμενων εταιριών χαρτοφυλακίου δεν υπόκεινται στο φόρο εταιριών που εισπράττεται επί των μερισμάτων, των τόκων, των εισφορών και άλλων εσόδων στο Λουξεμβούργο, εφόσον δεν ασκούν παρά ορισμένες δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων χρηματοδοτικές δραστηριότητες διαχείρισης, παροχής αδειών, διαχείρισης και υπηρεσιών συντονισμού στο πλαίσιο του πολυεθνικού ομίλου στον οποίο ανήκουν. Η Επιτροπή επιτάχυνε την έρευνα

³⁰⁰ Υπόθεση C 8/2004 *Φορολογικό πλεονέκτημα υπέρ εταιριών νεοεισερχομένων στο χρηματιστήριο, απόφαση της Επιτροπής της 16.3.2005.*

³⁰¹ Υπόθεση 53/2001 *Απαλλασσόμενες εταιρίες χαρτοφυλακίου 1929 (Λουξεμβούργο), απόφαση της Επιτροπής της 20.10.2005.*

όταν περιελήφθη, το 2003, το καθεστώς των απαλλασσόμενων εταιριών χαρτοφυλακίου στον κατάλογο των ζημιολογικών φορολογικών μέτρων που παραβιάζουν τον κώδικα συμπεριφοράς του Συμβουλίου για τη φορολογία των επιχειρήσεων. Η Επιτροπή πραγματοποίησε την έρευνά της σύμφωνα με τη διαδικασία συνεργασίας που εφαρμόζεται για τα μέτρα που ίσχυαν πριν την έναρξη ισχύος της συνθήκης ΕΟΚ.

565. Η Επιτροπή θεώρησε ότι οι απαλλαγές αυτές αποτελούσαν μη συμβιβάσιμη ενίσχυση με την κοινή αγορά. Διαπίστωσε ότι υπήρχαν μόνο υπέρ εταιριών χαρτοφυλακίου που ασκούν συγκεκριμένες δραστηριότητες και μπορούσαν να νοθεύσουν σοβαρά τον ανταγωνισμό, για τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που παρέχουν συνήθως οι απαλλασσόμενες αυτές εταιρίες χαρτοφυλακίου οι οποίες προτείνονται στις διεθνείς αγορές όπου ο ανταγωνισμός είναι έντονος. Η Επιτροπή θεωρεί τις εν λόγω φορολογικές απαλλαγές λειτουργικές ενισχύσεις αφού επιτρέπουν στους αποδέκτες τους να αποφύγουν τις συνήθεις επιβαρύνσεις για τις επιχειρήσεις στο Λουξεμβούργο, χωρίς να συνεισφέρουν στην οικονομική ανάπτυξη ή τη δημιουργία απασχόλησης. Κατά το κλείσιμο της διαδικασίας συνεργασίας, η Επιτροπή κάλεσε το Λουξεμβούργο να αναστείλει τις εν λόγω απαλλαγές. Δεδομένου ότι η ενίσχυση χαρακτηρίζεται υφιστάμενη ενίσχυση, η Επιτροπή δεν μπορεί να απαιτήσει τροποποιήσεις παρά για το μέλλον και όχι για το παρελθόν.

Η Επιτροπή κλείνει τη διαδικασία έρευνας σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στους ιταλικούς αθλητικούς ομίλους με τη μορφή φορολογικών ελαφρύνσεων (νόμος Salvacalcio)

566. Το Νοέμβριο του 2003, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας για τα νομοθετικά μέτρα που ενέκρινε η Ιταλία (νόμος Salvacalcio), προκειμένου να τροποποιήσει τους λογιστικούς κανόνες που ίσχυαν για τους επαγγελματικούς αθλητικούς συλλόγους έτσι ώστε να τους χορηγήσει ορισμένα φορολογικά πλεονεκτήματα. Λαμβανομένων υπόψη των ανησυχιών που εξέφρασε η Επιτροπή, οι ιταλικές αρχές δέχθηκαν να τροποποιήσουν τα μέτρα αυτά ώστε να μην επηρεάζουν τη φορολογία. Οι εν λόγω τροποποιήσεις αποφασίστηκαν από την Ιταλία με το νόμο αριθ. 62 της 18^{ης} Απριλίου, έτσι ώστε η Επιτροπή αποφάσισε στις 22³⁰² ότι τα τροποποιημένα μέτρα δεν αποτελούσαν πλέον κρατικές ενισχύσεις. Από την υπόθεση αυτή συνάγεται, πέρα από τη θετική στάση της Επιτροπής έναντι της προώθησης του αθλητισμού, ότι οι επαγγελματικοί ποδοσφαιρικοί σύλλογοι πραγματοποιούν οικονομικές δραστηριότητες και υπόκεινται στους συνήθεις κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις όπως οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση.

Απαλλαγή φόρων για ασφαλιστικές συμβάσεις υπέρ αλληλασφαλιστικών και κοινωνικών ταμείων (Γαλλία)³⁰³

567. Στις 2 Μαρτίου, η Επιτροπή έλαβε μέτρα καλώντας τη Γαλλία να καταργήσει, το αργότερο την 1^η Ιανουαρίου 2006, την απαλλαγή φορολογίας για τις ασφαλιστικές συμβάσεις υπέρ των αλληλασφαλιστικών και κοινωνικών ταμείων.

³⁰² Υπόθεση C 70/2003 *Μέτρα υπέρ των ιταλικών αθλητικών συλλόγων*, απόφαση της Επιτροπής της 22.6.2005.

³⁰³ Υπόθεση E 20/2004 *Απαλλαγή φορολογίας για τις ασφαλιστικές συμβάσεις υπέρ αλληλασφαλιστικών και κοινωνικών οργανισμών*, απόφαση της Επιτροπής της 2.3.2005.

568. Στη Γαλλία, οι ασφαλιστικές συμβάσεις που συνάπτονται από αλληλασφαλιστικές εταιρίες οι οποίες διέπονται από τον κώδικα της αλληλασφάλισης και κοινωνικούς οργανισμούς δεν υπόκεινται στον φόρο για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η απαλλαγή αυτή αποτελεί κρατική ενίσχυση παρέχοντας πλεονέκτημα στις αλληλασφαλιστικές εταιρίες και τους κοινωνικούς οργανισμούς σε σχέση με άλλες γαλλικές και ξένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις με τις οποίες ανταγωνίζονται.
569. Δεδομένου ότι η Γαλλία δέχθηκε τα κατάλληλα μέτρα, οι νοθεύσεις του ανταγωνισμού μεταξύ των αλληλασφαλιστικών εταιριών και των κοινωνικών οργανισμών αφενός, και των ασφαλιστικών επιχειρήσεων αφετέρου, τερματίστηκαν. Η σύσταση της Επιτροπής και η υλοποίησή της από τη Γαλλία αποτελούν συνέχεια της παρέμβασης της Επιτροπής στις 13 Νοεμβρίου 200³⁰⁴, που είχε καλέσει τη Γαλλία να τερματίσει την απαλλαγή, υπέρ των αλληλασφαλιστικών εταιριών και κοινωνικών οργανισμών, από τον φόρο επί των ασφαλιστικών συμβάσεων για τους κινδύνους ασθένειας. Κατόπιν της πρότασης αυτής, η Γαλλία αντικατέστησε τη συγκεκριμένη απαλλαγή των αλληλοσφαλιστικών εταιριών και των κοινωνικών οργανισμών με απαλλαγή υπέρ των λεγόμενων «αλληλέγγυων» ασφαλιστικών συμβάσεων ασθένειας, δηλαδή χωρίς προηγούμενη ιατρική εξέταση, και ανεξάρτητα από το καθεστώς του οργανισμού που παρέχει την ασφάλιση. Η Επιτροπή θεώρησε ότι η εν λόγω απαλλαγή συμβιβάζεται με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις στις 2 Ιουνίου του 2004³⁰⁵.

*Φορολογικές ενισχύσεις για την εξαγορά βιομηχανικών επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες (Γαλλία)*³⁰⁶

570. Την 1^η Ιουνίου, η Επιτροπή ενέκρινε το νέο γαλλικό καθεστώς φορολογικών ενισχύσεων για την εξαγορά βιομηχανικών επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες. Οι ενισχύσεις αυτές παίρνουν τη μορφή μείωσης του φόρου των εταιριών, του (*taxe professionnelle*), ή του (*foncière*)³⁰⁷. Το ύψος των ενισχύσεων που καταβάλλονται διαφέρει ανάλογα με τις θέσεις εργασίας που δημιουργούνται και την περιοχή στην οποία πραγματοποιείται η εξαγορά. Στις πιο μειονεκτικές περιοχές, οι ενισχύσεις ισχύουν για όλες τις επιχειρήσεις· αλλού, περιορίζονται στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.
571. Η Επιτροπή έκρινε ότι το καθεστώς είναι σύμφωνο με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα³⁰⁸ και τον κανονισμό για τις ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις³⁰⁹, και απαίτησε τη διατήρηση των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται για τουλάχιστον πέντε έτη.

³⁰⁴ Βλέπε Έκθεση Ανταγωνισμού 2001, υπόθεση E46/2001.

³⁰⁵ EE C126, της 25.5.2005.

³⁰⁶ Υπόθεση N 553/04 *Φορολογικές ενισχύσεις για την εξαγορά βιομηχανικών επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες*, απόφαση της Επιτροπής της 1.6.2005.

³⁰⁷ Άρθρα 44 στ, 1383 Α και 464 Β του Γαλλικού Γενικού Φορολογικού Κώδικα.

³⁰⁸ Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (EE C 74, της 10.3.1998, σ. 9) όπως τροποποιήθηκαν από τις νέες κατευθυντήριες γραμμές για το 2007-2013 που εγκρίθηκαν στις 21 Δεκεμβρίου 2005.

³⁰⁹ Κανονισμός ΕΚ αριθ. 70/2001 της Επιτροπής της 12^{ης} Ιανουαρίου 2001 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (EE L 10, της 13.1.2001, σ. 33), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό ΕΚ αριθ.364/2004 της 25^{ης} Φεβρουαρίου 2004 (EE L 63, 28.2.2004, σ.22).

572. Το καθεστώς αυτό αντικαθιστά ένα προηγούμενο καθεστώς στο οποίο δεν υπήρχε όριο για τις ενισχύσεις υπέρ της αγοράς βιομηχανικών επιχειρήσεων ούτε και σύνδεση με τη δημιουργία απασχόλησης· το καθεστώς αυτό είχε θεωρηθεί ότι δεν συμβιβάζεται με τους κοινοτικούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις³¹⁰.

11. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΑΠΟ ΘΕΟΜΗΝΙΕΣ

*Πλημμύρες του καλοκαιριού του 2005 (Γερμανία και Αυστρία)*³¹¹

573. Τον Αύγουστο, η Γερμανία και η Αυστρία επλήγησαν από αρκετές ιδιαίτερα σημαντικές πλημμύρες. Σε ορισμένες επαρχίες, οι κρατικές αρχές καταμέτρησαν επίπεδα νερού που δεν είχαν παρατηρηθεί εδώ και 300 χρόνια και προκάλεσαν σημαντικές ζημιές στις δημόσιες υποδομές, τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις στις πληγείσες επαρχίες. Προκειμένου να αποζημιωθούν εν μέρει οι επιχειρήσεις για τις ζημιές που προκάλεσε αυτή η θεομηνία, η Αυστριακή και η Γερμανική κυβέρνηση κοινοποίησαν διάφορα καθεστώτα ενισχύσεων στην Επιτροπή.
574. Η Επιτροπή αποφάσισε, σε όλες τις υποθέσεις που κοινοποιήθηκαν, να μη διατυπώσει αντιρρήσεις και να επιτρέψει την ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο β). Στήριξε την αξιολόγησή της στις ακόλουθες βασικές αρχές: προκειμένου να μην βρεθεί μια επιχείρηση σε ευνοϊκότερη θέση μετά την λήψη ενισχύσεων αποζημίωσης σε περίπτωση θεομηνίας, πρέπει να αποκλειστεί αυστηρά οποιαδήποτε υπεραντιστάθμιση και συνεπώς, να θεωρηθούν επιλέξιμες μόνο οι ζημιές που προκλήθηκαν άμεσα από τη θεομηνία. Η μέγιστη κάλυψη κατά 100% του συγκεκριμένου κόστους δεν ξεπεράστηκε σε καμία από τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν. Για να ελεγχθεί αν αποκλειόταν πράγματι οποιαδήποτε υπεραντιστάθμιση, έπρεπε να δημιουργηθεί ένας κεντρικός και θεσμικός μηχανισμός παρακολούθησης για να καθορισθεί σε ποιο μέτρο μπορούσαν να καλυφθούν οι ζημιές από την ασφάλεια και έτσι ώστε να μην ξεπεραστεί η μέγιστη απαραίτητη ενίσχυση. Σε κάθε περίπτωση, η έννοια της ζημίας βασίστηκε στο κόστος αναχρηματοδότησης και/ή την αξία αντικατάστασης. Οι ζημιές που σημειώθηκαν καθώς και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη λόγω της προσωρινής διακοπής της παραγωγικής διαδικασίας, οι απώλειες παραγγελιών, πελατών ή αγορών δεν θεωρήθηκαν επιλέξιμες στο πλαίσιο των εν λόγω ενισχύσεων.

³¹⁰ ΕΕ L 108, της 16.4.2004.

³¹¹ Υπόθεση N 435/2005 μέτρα που έλαβε η Αυστρία για την αποκατάσταση των ζημιών που προκάλεσαν οι πλημμύρες το 2005· υπόθεση N 442/2005 Ενίσχυση υπέρ των επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από τις πλημμύρες του Αυγούστου 2005 στη Βαυαρία· και υπόθεση N 466 Β/2005 Βαυαρικό Ταμείο Αποζημίωσης – πλημμύρες του καλοκαιριού 2005.

12. ΛΟΙΠΑ: ΥΓΕΙΑ, ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, ΑΜΥΝΑ

*Μεταρρύθμιση του ολλανδικού συστήματος ασφάλισης ασθένειας*³¹²

575. Στις 3 Μαΐου, η Επιτροπή επέτρεψε τη χορήγηση δημόσιας χρηματοδότησης 15 δισεκατ. ευρώ για τη μεταρρύθμιση σε βάθος του ολλανδικού συστήματος ασφάλισης ασθένειας. Η μεταρρύθμιση αυτή εγγυάται την πρόσβαση όλων των πολιτών στο σύστημα περίθαλψης καθιστώντας το ταυτόχρονα πιο αποτελεσματικό και διασφαλίζοντας την χρηματοδοτική βιωσιμότητά του. Για το σκοπό αυτό, οι αρχές δημιούργησαν ένα σύστημα εξισορρόπησης των κινδύνων μεταξύ των ασφαλιστών και στηρίζουν την μετατροπή του συστήματος παρέχοντας ένα κεφάλαιο εκκίνησης σε ορισμένους ασφαλιστές.
576. Ο νέος νόμος για την ασφάλιση ασθένειας θα δημιουργήσει μια ενιαία αγορά της ασφάλισης ασθένειας στις Κάτω Χώρες. Προκειμένου να διασφαλίσει την αλληλεγγύη, η ολλανδική κυβέρνηση θα υποχρεώσει τους ασφαλιστές να δέχονται όλους τους πολίτες και να μην καθορίζουν διαφοροποιημένα ασφαλιστρα. Κατ'αρχάς, προκειμένου να αποζημιώσουν τους ασφαλιστές για αυτές τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας, οι ολλανδικές αρχές θα δημιουργήσουν ένα μηχανισμό που θα εξουδετερώνει τις διαφορές μεταξύ των διαφόρων προφίλ κινδύνου των ασφαλίσεων, λόγω των χαρτοφυλακίων διαφορετικής πελατείας. Μολονότι δεν πείσθηκε ότι το εν λόγω μέτρο τηρεί τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην απόφαση Altmark του Δικαστηρίου, η Επιτροπή θεώρησε ότι είναι συμβατό με την κοινή αγορά, βάσει του άρθρου 86 παράγραφος 2.
577. Στη συνέχεια, κατ'εξάιρεση, τα σημερινά ασφαλιστικά ταμεία θα μπορέσουν να μεταβιβάσουν τα χρηματοδοτικά τους αποθεματικά στο νέο εμπορικό καθεστώς με τη μορφή κεφαλαίου εκκίνησης. Τα ασφαλιστικά ταμεία, που θα μετατραπούν σε κανονικές ιδιωτικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις, χρειάζονται τα αποθεματικά αυτά για να αντιμετωπίσουν τις απαιτήσεις φερεγγυότητας που επιβάλλονται στους ασφαλιστές ασθένειας. Μεταρρυθμίζοντας το σύστημα περίθαλψης, η ολλανδική κυβέρνηση κινείται στη γραμμή μιας από τις προτεραιότητες της στρατηγικής της Λισσαβόνας, δηλαδή «τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των καθεστώτων κοινωνικής προστασίας και την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας». Η Επιτροπή έκρινε ότι το μέτρο αυτό είναι απαραίτητο και αναλογικό και συμπεράνε ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ).

*Δημιουργία της Banque Postale (Γαλλία)*³¹³

578. Μετά από κοινοποίηση των γαλλικών αρχών, η Επιτροπή εξέτασε διάφορα μέτρα στο πλαίσιο της μεταβίβασης των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων της La Poste (LP), στη θυγατρική της, την Banque Postale (BP).

³¹² Υποθέσεις N 541/2004 και N 542/2004 *Μεταρρύθμιση του ολλανδικού συστήματος ασφάλισης ασθένειας*, απόφαση της Επιτροπής της 3.5.2005.

³¹³ Υπόθεση N 531/2005 *Δημιουργία της Banque Postale*, απόφαση της Επιτροπής της 21.12.2005.

579. Η Επιτροπή έλεγξε αν τα κεφάλαια που μεταβιβάζονται στην BP, σύμφωνα με τους ισχύοντες λογιστικούς κανόνες γι' αυτό το είδος πράξεων, αντιστοιχούσαν στα ίδια κεφάλαια που αντιστοιχούσαν στις χρηματοδοτικές υπηρεσίες της LP. Ελλείψει συμπληρωματικού κεφαλαίου από την πλευρά LP, η Επιτροπή έκρινε ότι λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης τη στιγμή μεταβίβασης των δραστηριοτήτων, η εισφορά αυτή δεν αποτελούσε κρατική ενίσχυση. Ο έλεγχος της αντιστοιχίας των ιδίων κεφαλαίων BP με τον όγκο και τη φύση των δραστηριοτήτων της δεν είναι της αρμοδιότητας της Επιτροπής, αλλά των αρμόδιων εθνικών, αρχών.
580. Η Επιτροπή έλεγξε επίσης, βάσει της αντίστοιχης νομολογίας³¹⁴ αν δεν παρεχόταν στην BP οικονομικό πλεονέκτημα μέσω της αμοιβής που κατέβαλε στην LP για την παροχή υπηρεσιών. Ειδικότερα, έλεγξε αν είχαν δημιουργηθεί μηχανισμοί που να εμποδίζουν την πιθανή μεταβίβαση πλεονεκτημάτων ώστε να διασφαλίζεται η «στεγανοποίηση» μεταξύ της LP και της θυγατρικής της. Οι γαλλικές αρχές ανέλαβαν, μεταξύ άλλων, να μεριμνήσουν ώστε η χρηματοδότηση της BP να γίνει αυστηρά με όρους της αγοράς. Η Επιτροπή εξέτασε επιπλέον αν η αμοιβή αυτή βασιζόταν σε αρχές αναλυτικής λογιστικής της LP, που να εφαρμόστηκαν κατά τρόπο συνεκτικό και αν δικαιολογούνται αντικειμενικά.
581. Στις 21 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή επέτρεψε τη μεταβίβαση των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων της LP γιατί δεν συνεπάγεται οικονομικό πλεονέκτημα για την BP. Τα συναφή θέματα, που δεν συνδέονται όμως άμεσα με την πράξη αυτή, όπως το ειδικό δικαίωμα χορήγησης «βιβλιαρίου Α» (λογαριασμός ταμειευτηρίου του οποίου οι τόκοι απαλλάσσονται από τη φορολογία), η απεριόριστη εγγύηση του κράτους που καλύπτει τη LP και τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης του προσωπικού της LP που τίθεται στη διάθεση της BP, θα αποτελέσουν αντικείμενο χωριστής ανάλυσης.

Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων ΑΕ. – ΕΛΒΟ

582. Στις 7 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας όσον αφορά μη κοινοποιηθείσα ενίσχυση υπέρ της Ελληνικής Βιομηχανίας Οχημάτων ΑΕ - ΕΛΒΟ³¹⁵, ελληνικής εταιρίας που κατασκευάζει μη στρατιωτικά και στρατιωτικά οχήματα και είναι βασικός προμηθευτής του ελληνικού στρατού. Το 1999, η ελληνική κυβέρνηση είχε εγκρίνει την διαγραφή των χρεών που είχε συσσωρεύσει η εταιρία προς το δημόσιο τομέα το 1989-1999. Σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές, η ενίσχυση, που ανέρχεται σε 3,5 εκατ. ευρώ, δεν αφορά παρά τη στρατιωτική παραγωγή της ΕΛΒΟ και συνεπώς καλύπτεται από το άρθρο 296 της Συνθήκης, βάσει του οποίου μπορεί να γίνει εξαίρεση ως προς τους κανόνες της συνθήκης για λόγους που συνδέονται άμεσα με τα ουσιώδη συμφέροντα της εθνικής ασφάλειας. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαθέτει, η Επιτροπή θεωρεί ωστόσο ότι μόνο ένα μέρος της ενίσχυσης προοριζόταν για την στρατιωτική παραγωγή και, συνεπώς, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ. Το υπόλοιπο μέρος της ενίσχυσης πρέπει να εξετασθεί βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

³¹⁴ Υπόθεση C-83/01 P *Chronopost* [2003] Συλλογή I-6993.

³¹⁵ Υπόθεση C 47/2005 *Ενίσχυση υπέρ της ELVO (Ελληνική βιομηχανία οχημάτων ΑΕ) – Ελλάδα*.

13. ΓΕΩΡΓΙΑ

Φόρος επί του ορυκτού φωσφόρου που περιέχεται στις ζωοτροφές με βάση τα φωσφορικά άλατα (Δανία)

583. Στις 19 Ιανουαρίου, η Επιτροπή αποφάσισε να μην διατυπώσει αντιρρήσεις έναντι της πρότασης της Δανίας να επιβάλει φόρο επί του φωσφόρου που περιέχουν οι ζωοτροφές, με στόχο να περιορίσει τη χρήση αυτής της ουσίας στη γεωργία³¹⁶. Σε αντιστάθμιση, ο φόρος επί της γεωργικής γης θα μειωθεί ώστε να αποφευχθεί η αύξηση του συνολικού επιπέδου φορολόγησης του δανικού γεωργικού τομέα. Το καθεστώς αυτό δεν θεωρείται κρατική ενίσχυση υπέρ των αγροτών.. Η συνολική μείωση του φόρου ακινήτων επί της γεωργικής γης θα ήταν ο αποτελεσματικότερος τρόπος αναδιανομής των εσόδων από το φόρο επί του φωσφόρου που θα εφαρμοστεί στο γεωργικό τομέα. Η μείωση αυτή αφορά όλους τους κλάδους του γεωργικού τομέα, και όχι μόνο αυτούς που χρησιμοποιούν ζωοτροφές και υπόκεινται στο φόρο επί του φωσφόρου, κάτι που θα μπορούσε, τουλάχιστον θεωρητικά, να δώσει πλεονέκτημα στον τομέα των φυτικών παραγωγών. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τον οικολογικό προσανατολισμό του καθεστώτος και το γεγονός ότι οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις αναφέρουν ρητά τον φόρο επί της ιδιοκτησίας ως μέσο αντιστάθμισης των επιπτώσεων των νέων οικολογικών φόρων, η Επιτροπή αποφάσισε να μην διατυπώσει αντιρρήσεις για το καθεστώς, ακόμη και αν καταλήξει στη χορήγηση του συγκεκριμένου πλεονεκτήματος. Το μέσο ύψος της φορολογικής μείωσης ανά γεωργική εκμετάλλευση είναι εξάλλου ελάχιστο (περίπου 700 DKK (95 ευρώ) το χρόνο).

Εθνικό καθεστώς ενισχύσεων υπέρ μειονεκτικών περιοχών(Φινλανδία)

584. Στις 16 Μαρτίου, η Επιτροπή επέτρεψε νέα αγροτική ενίσχυση³¹⁷ που θα συνδυαστεί με υφιστάμενες ενισχύσεις, που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα στο πλαίσιο του φινλανδικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης. Η ενίσχυση συνίσταται στην πληρωμή 20 ευρώ ανά εκτάριο στις επιλέξιμες περιοχές Α, Β και C1 και 25 ευρώ ανά εκτάριο στις περιοχές C2-C4. Το βασικό αυτό ποσό θα καταβληθεί σε όλες τις ζώνες που είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδοτούμενη ενίσχυση. Εξάλλου, τα εκτροφεία που είναι εγκατεστημένα στις ζώνες αυτές θα λάβουν συμπληρωματικό ποσό 80 ευρώ ανά εκτάριο.
585. Η Επιτροπή μερίμνησε ώστε το σωρευτικό ποσό των ενισχύσεων (υφιστάμενες συγχρηματοδοτούμενες ενισχύσεις, νέο βασικό ποσό και νέο συμπληρωματικό ποσό) να μην υπερβαίνει τα 250 ευρώ ανά εκτάριο κατά μέσο όρο. Τα εν λόγω ποσά θα ελέγχονται κάθε χρόνο και, ενδεχομένως, θα μειώνονται αναλογικά στο σύνολο της χώρας ώστε να μην υπάρχει υπέρβαση του μέσου ανώτατου ορίου των 250 ευρώ ανά εκτάριο. Η Επιτροπή συμπέρανε ότι οι σωρευτικές πληρωμές υπέρ των φινλανδικών μειονεκτικών περιοχών ήταν σύμφωνες με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδιαίτερα το σημείο 6 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας³¹⁸ και τα άρθρα 14 και

³¹⁶ Υπόθεση N 343/2004.

³¹⁷ Υπόθεση N 284/2004.

³¹⁸ Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές στον τομέα της γεωργίας (ΕΕ C 28, της 1.2.2000).

15 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 1257/99³¹⁹, για τους ακόλουθους λόγους: οι πληρωμές κατανέμονται γεωγραφικά έτσι ώστε να χορηγούνται υψηλότερες ενισχύσεις στις ζώνες των οποίων οι αποδόσεις είναι χαμηλότερες, οι τομείς που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα διαρθρωτικά προβλήματα λόγω φυσικού μειονεκτήματος επιδοτούνται περισσότερο· δεν υπάρχει υπεραντιστάθμιση αν συγκρίνουμε το επίπεδο των πληρωμών με αυτό που ισχύει σε συγκρίσιμες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εξάλειψη νεκρών ζώων το 2003 (τεμαχισμός) (Γαλλία)

586. Στις 5 Ιουλίου, η Επιτροπή ενέκρινε κρατικές ενισχύσεις περίπου 325 εκατ. ευρώ στο πλαίσιο της δημόσιας υπηρεσίας τεμαχισμού για την αποθήκευση και την καταστροφή ζωικών αλεύρων, καθώς και για τη μεταφορά και την καταστροφή νεκρών ζώων και απόβλητων σφαγείων το 2003³²⁰. Την ίδια στιγμή, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 2 για ενισχύσεις υπέρ ορισμένων εμπορών κρεάτων που συνίστανται στην απαλλαγή από το φόρο τεμαχισμού το 2003. Η Γαλλία συνέχισε να εξαιρεί ορισμένες επιχειρήσεις από την καταβολή του φόρου, όπως είχε συμβεί ήδη μεταξύ του 1997 και του 2002. Η συγκεκριμένη απαλλαγή ίσχυε για επιχειρήσεις των οποίων ο κύκλος εργασιών το προηγούμενο οικονομικό έτος ήταν μικρότερος από 762.245 ευρώ. Ο φόρος τεμαχισμού βασιζόταν στο συνολικό κύκλο εργασιών της επιχείρησης και όχι στις πωλήσεις κρέατος. Ορισμένες επιχειρήσεις μπορούσαν συνεπώς να απαλλάσσονται από το φόρο, ακόμη και στην περίπτωση που πωλούσαν περισσότερο κρέας από μια άλλη επιχείρηση που πραγματοποιούσε υψηλότερο κύκλο εργασιών με άλλα προϊόντα. Η απαλλαγή αυτή δεν φαίνεται να δικαιολογείται από τη φύση του φορολογικού συστήματος και μπορεί να αποτελεί συνεπώς κρατική ενίσχυση. Εξάλλου, φαίνεται ότι πρόκειται για μη συμβιβάσιμη λειτουργική ενίσχυση με τους κανόνες του ανταγωνισμού αφού συνίσταται σε ελάφρυνση των επιβαρύνσεων χωρίς να περιλαμβάνει κίνητρο ή οποιαδήποτε αντιστάθμιση από την πλευρά των δικαιούχων. Η θέση αυτή είναι σύμφωνη με αυτή που διατύπωσε η Επιτροπή στην απόφασή της του Δεκεμβρίου 2004 για το φόρο τεμαχισμού³²¹.

Plans de Campagne(Γαλλία)

587. Στις 20 Ιουλίου, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας για δυνητικά παράνομη κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε από τη Γαλλία μεταξύ του 1991 και του 2002 στον τομέα των οπωρολαχανικών³²². Η ενίσχυση χορηγήθηκε στο πλαίσιο των αιτήσεων «contingency plans» (σχεδιασμοί σοδειών). Επρόκειτο ειδικότερα για μέτρα με στόχο τον περιορισμό της πλεονασματικής προσφοράς γαλλικών οπωρολαχανικών στην εσωτερική αγορά με στήριξη των τιμών, ενίσχυση στην προσωρινή αποθήκευση, την καταστροφή προϊόντων ή ενίσχυση μεταποίησης. Μπορεί επίσης να χορηγήθηκαν επιχορηγήσεις για τη στήριξη των πωλήσεων γαλλικών προϊόντων εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης σε περιόδους κρίσης. Φαίνεται ότι οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν ανήλθαν σε 50 εκατ. ευρώ το χρόνο.

³¹⁹ Κανονισμός ΕΚ αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου της 17^{ης} Μαΐου 1999 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών (ΕΕ L 160, της 26. 6.1999, σ. 80).

³²⁰ Υπόθεση C 23/2005.

³²¹ Υπόθεση NN 8/2004.

³²² Υπόθεση NN 8/2004.

588. Η Επιτροπή αμφιβάλλει αν τα μέτρα αυτά συμβιβάζονται με τους κανόνες του ανταγωνισμού, γιατί φαίνεται να μην είναι συμβατά με τη λειτουργία της κοινής οργάνωσης αγορών στον τομέα των οπωρολαχανικών. Η τελική απόφαση αναμένεται το 2006.

Ενισχύσεις υπέρ των συνεταιρισμών παραγωγών μπανάνας (Γουαδελούπη και Μαρτινίκα)

589. Στις 6 Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή αποφάσισε να μην διατυπώσει αντιρρήσεις για κρατική ενίσχυση περίπου 1,41 εκατ. ευρώ που χορηγήθηκε με τη μορφή επιδότησης επιτοκίου στους συνεταιρισμούς παραγωγών προκειμένου να συνοδεύσει μέτρα αναδιάρθρωσης στον τομέα της μπανάνας³²³. Η ενίσχυση, που χορηγήθηκε στους συνεταιρισμούς παραγωγών οι οποίοι αντιμετώπιζαν οικονομικές δυσκολίες, δεν τηρούσε τις προϋποθέσεις που καθόριζαν οι κοινοτικοί κανόνες για τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, γιατί τα ποσά ήταν υπερβολικά χαμηλά για αναδιάρθρωση μεγάλου εύρους στον τομέα της μπανάνας και τα εξεταζόμενα μέτρα (συγκέντρωση προσφοράς) δεν μπορούσαν να θεωρηθούν αξιόπιστο σχέδιο αναδιάρθρωσης. Η Επιτροπή επέτρεψε την ενίσχυση αυτή ως τη λειτουργική ενίσχυση βασιζόμενη στην ειδική νομική βάση που ισχύει για τις επιλέξιμες περιοχές, και που επιτρέπει τη χορήγηση λειτουργικών ενισχύσεων ώστε να αντιμετωπισθεί ο συνδυασμός μειονεκτημάτων που παρεμποδίζει σοβαρά την οικονομική ανάπτυξη ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιοχών.

Ενισχύσεις για την προστασία του ζωικού κεφαλαίου από επιθέσεις αρπακτικών (Τοσκάνη, Ιταλία)

590. Στις 6 Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή επέτρεψε για πρώτη φορά τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων για την κάλυψη των ασφαλιστρών από ζημιές των κτηνοτρόφων λόγω επιθέσεων αρπακτικών όπως λύκοι ή αρκούδες³²⁴. Τα μέτρα αυτά αποβλέπουν στην προστασία του ζωικού κεφαλαίου (βοοειδή, πρόβατα, αιγοειδή και άλογα) που εκτρέφονται κοντά σε φυσικά πάρκα όπου υπάρχει κίνδυνος θήρευσης από αρπακτικά. Οι συγκεκριμένες ζημιές περιορίζονται στο θάνατο των ζώων και στις αποβολές λόγω επίθεσης αρπακτικών. Η Επιτροπή συμπέρανε εξάλλου ότι οι ενισχύσεις που συνίστανται στη χρηματοδότηση επενδύσεων πρόληψης και προστασίας, όπως η κατασκευή ή αναδιάρθρωση στάβλων, συστημάτων φωτογραφικής σήμανσης και η κατασκευή περιφράξεων, ήταν συμβατές με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας. Η Επιτροπή επέτρεψε τις ενισχύσεις αυτές ώστε να συνδυάσει τη διαφύλαξη των προστατευομένων ειδών και τη μείωση των κινδύνων ζημίας για τους κτηνοτρόφους.

Ταμείο αλληλεγγύης σε περίπτωση θεομηνιών(Ιταλία)

591. Στις 7 Ιουνίου, η Επιτροπή ενέκρινε απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων έναντι ενός νέου νόμου πλαισίου που διέπει κρατικές ενισχύσεις περίπου 100 εκατ. ευρώ το χρόνο για την κάλυψη των διαφόρων ζημιών που υφίστανται οι αγρότες από θεομηνίες³²⁵. Ο νέος νόμος θα καθορίζει μια συνεπή νομική βάση για την μελλοντική κάλυψη των ζημιών από θεομηνίες, που θα χρηματοδοτείται από την

³²³ Υπόθεση NN 40/2004.

³²⁴ Υπόθεση N 211/2005.

³²⁵ Υπόθεση NN 54/A/2004.

κεντρική κυβέρνηση. Η σημαντική αλλαγή σε σχέση με το παρελθόν συνίσταται στο γεγονός ότι οι αγρότες που ασφαλίζονται (με επιδότηση) δεν θα δικαιούνται πλέον αντιστάθμιση. Έτσι, θα υπάρχει κίνητρο ώστε να ασφαλίζονται, γεγονός που θα διευκολύνει το σχεδιασμό των δημοσίων δαπανών. Η Ιταλική κυβέρνηση σκοπεύει να αφιερώσει περίπου 100 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο για άμεση κάλυψη, και άλλα 100 εκατομμύρια ευρώ για την επιδότηση των ασφαλιστικών συμβάσεων.

*Holland Malt (Κάτω Χώρες)*³²⁶

592. Στις 3 Μαΐου, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας για το σχέδιο επιδότησης ενός επενδυτικού προγράμματος της Holland Malt BV (κοινής επιχείρησης που αποτελείται από τη Bavaria NV και την Agrifirm, ένα συνεταιρισμό παραγωγών δημητριακών) στον τομέα της βύνης και για τη δημιουργία μιας παραγωγικής μονάδας. Έτσι, θα μπορέσει να ενοποιηθεί το σύνολο της συγκέντρωσης και μεταποίησης του κριθαριού ζυθοποιίας, καθώς και η παραγωγή και εμπορία βύνης.
593. Η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας, γιατί αμφιβάλλει ότι η προβλεπόμενη ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, για τους ακόλουθους λόγους:
- βάσει των πληροφοριών που διαθέτει η Επιτροπή, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι η αγορά βύνης έχει πλεονασματική παραγωγική ικανότητα·
 - η Holland Malt δηλώνει ότι παράγει «βύνη ανώτερης ποιότητας» για την παραγωγή «ζύθου ανώτερης ποιότητας» και προσθέτει ότι το συγκεκριμένο είδος βύνης και ζύθου αναπτύσσεται διαρκώς.
594. Ωστόσο, δεν είναι γνωστό αν η βύνη και ο ζύθος (ανώτερης ποιότητας) δεν είναι απλώς έννοιες μάρκετινγκ και αν αντιστοιχούν σε χωριστή αγορά προϊόντων για την οποία δεν υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα.

Φόρος επί των κλιματικών αλλαγών (Ηνωμένο Βασίλειο)

595. Στις 20 Ιουλίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέτρεψε στο Ηνωμένο Βασίλειο να χορηγήσει στον γεωργικό τομέα φορολογικές μειώσεις 687 εκατ. ευρώ για διάρκεια δέκα ετών³²⁷. Οι φορολογικές μειώσεις για τις κλιματικές αλλαγές έως 50% για τα κηπευτικά και 80% για τους γεωργικούς τομείς που καλύπτονται από την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης (ΟΠΕΡ) επιτρέπει στη γεωργία του Ηνωμένου Βασιλείου να προσαρμοστεί στην αύξηση των τιμών της ενέργειας λόγω του φόρου, συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων για τη μείωση του CO₂ που έχουν καθορισθεί για το Ηνωμένο Βασίλειο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
596. Το Ηνωμένο Βασίλειο επέβαλε τον φόρο επί των κλιματικών αλλαγών για την κατανάλωση ενέργειας που δεν προορίζεται για οικιακούς σκοπούς το 2001, ώστε να επιτύχει τους στόχους του Κιότο. Οι βιομηχανίες που καταναλώνουν ενέργεια πέτυχαν σημαντική μείωση ύψους 80% για περίοδο 10 ετών, ώστε να προσαρμοστούν στο νέο περιβάλλον, να βελτιώσουν την ενεργειακή τους

³²⁶

Υπόθεση C 14/2005, πρώην N 149/2004.

³²⁷

Υπόθεση NN 12/2004.

αποτελεσματικότητα και να μειώσουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Οι γεωργικοί τομείς τους οποίους αφορά η απόφαση αυτή (χοιροειδή και πουλερικά, τρόφιμα και ποτά) έχουν συνάψει συμφωνίες ολοκληρωμένης πρόληψης και ελέγχου της ρύπων (ΟΠΕΡ) και ανέλαβαν τη δέσμευση να περιορίσουν τις εκπομπές ρύπανσης και να βελτιώσουν την ενεργειακή τους αποτελεσματικότητα. Το Ηνωμένο Βασίλειο ελέγχει σχολαστικά την τήρηση των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί.

597. Οι απώλειες από τη μείωση του μελλοντικού φόρου, με τη διατήρηση της υποχρέωσης για την επιχείρηση να επιτύχει τις τιμές στόχους, αποτελεί έναν αποτελεσματικό μηχανισμό ώστε να υποχρεωθούν οι επιχειρήσεις να τηρήσουν τη συμφωνία και να επιτύχουν τους στόχους που έχουν καθορισθεί. Ο μηχανισμός ανάκτησης, που είναι αναλογικός με τους στόχους που δεν έχουν επιτευχθεί στο τέλος της περιόδου της συμφωνίας, συνοδεύεται από ένα σύστημα κυρώσεων. Οι συμφωνίες αναθεωρούνται τακτικά. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των πολυτομεακών κρατικών ενισχύσεων για τους ενεργειακούς φόρους, η Επιτροπή δέχθηκε να υπόκειται η γεωργία στο ίδιο καθεστώς με άλλους τομείς που υπάγονται στο πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος. Οι συμφωνίες ΟΠΕΡ εγκρίθηκαν βάσει του σημείου 51 στοιχείο 1 α) του εν λόγω πλαισίου.
598. Ένα χωριστό ειδικό μέτρο που προβλέπει μείωση 50% επί πέντε έτη επιτρέπει στον κηπευτικό τομέα να αντισταθμίσει την απώλεια διεθνούς ανταγωνιστικότητας που συνδέεται με την επιβολή του φόρου για τις κλιματικές αλλαγές. Η σχετική νομική βάση είναι το σημείο 5.5.4 του κοινοτικού πλαισίου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας.

14. ΑΛΙΕΙΑ

599. Μεταξύ των υποθέσεων για τις οποίες εξέδωσε αποφάσεις η Επιτροπή το 2005, αξίζει να σημειωθούν οι ακόλουθες:
600. Η Επιτροπή πληροφορήθηκε, με την κατάθεση καταγγελίας, για επένδυση 3 εκατ. λιρών που πραγματοποιήθηκε το 1999 και το 2000 σε μια επιχείρηση μεταποίησης προϊόντων αλιείας στα νησιά Shetland από την εταιρία Shetland Leasing and Property Ltd (SLAP)³²⁸. Μετά από έρευνα, η Επιτροπή συμπέρανε ότι τα κεφάλαια που χρησιμοποιήθηκαν για την επένδυση προέρχονταν από δύο ταμεία τα οποία διαχειρίζεται το Shetland Islands Council και έπρεπε να θεωρηθούν κρατική ενίσχυση. Η επένδυση αυτή αποτελούσε πράγματι λειτουργική ενίσχυση μη συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά. Ωστόσο, δεδομένου ότι το ίδιο είδος χρηματοδότησης θεωρήθηκε ιδιωτική συμμετοχή στον τομέα των διαρθρωτικών ταμείων, η Επιτροπή δεν ζήτησε την ανάκτηση της ενίσχυσης βάσει της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης σε σχέση με τις εν λόγω αρχές του οργανισμού.

³²⁸

Υπόθεση C 13/2005.

601. Η Επιτροπή ενέκρινε καθεστώς³²⁹ ενός εκατομμυρίου λιρών που κοινοποίησε το Ηνωμένο Βασίλειο με στόχο τη χορήγηση ενισχύσεων για ένα εθελοντικό σύστημα που θα επιτρέπει στους εκτροφείς σολομού να συλλέγουν και να εξαλείφουν τα απόβλητα των ιχθυοτροφείων τους. Στην απόφασή αυτή, η Επιτροπή θεώρησε ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις σχετικά με τα τεστ TSE, για τα νεκρά ζώα και τα απόβλητα σφαγείων που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο της ΣΕΒ, ισχύουν και για τις κρατικές ενισχύσεις για τα νεκρά ζώα στα ιχθυοτροφεία.
602. Μετά από μια εξαιρετικά ισχυρή θύελλα στην Βαλτική στις αρχές Ιανουαρίου, η Επιτροπή ενέκρινε ένα καθεστώς³³⁰ που κοινοποίησε η Λετονία για την αποζημίωση των ψαράδων και ιχθυοτρόφων από τις ζημιές που υπέστησαν. Οι κοινοποιήσεις καθεστώτων ενίσχυσης αυτού του είδους, για παράδειγμα μετά από θύελλα ή άλλο έκτακτο γεγονός όπως ρύπανση, δεν είναι ασυνήθιστες, αλλά είναι η πρώτη φορά που ένα νέο κράτος μέλος κοινοποιεί τέτοιο καθεστώς.

15. ΑΝΘΡΑΚΑΣ

603. Η Επιτροπή έλαβε αρκετές αποφάσεις για κρατικές ενισχύσεις σχετικά με τον άνθρακα το 2005. Τον Ιούνιο επέτρεψε σχέδια αναδιάρθρωσης για τον τομέα του άνθρακα στη Γερμανία, τη Ουγγαρία και την Πολωνία.
604. Τον Ιανουάριο, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια καταβολή ενισχύσεων για τη Γερμανία το 2005. Τον Μάρτιο ενέκρινε τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων από τη Γερμανία στη βιομηχανία άνθρακα το 2001 και το 2002 (οι εν λόγω κρατικές ενισχύσεις ήταν παράνομες γιατί δεν είχαν κοινοποιηθεί). Τον Ιούνιο, ενέκρινε ετήσιες ενισχύσεις από τη Σλοβακία για το έτος 2004 και την ετήσια ενίσχυση για την Πολωνία από το 2004 έως το 2006. Τον Ιούλιο, η Επιτροπή ενέκρινε ενίσχυση υπέρ ενός νέου ορυχείου λιγνίτη στην Δημοκρατία της Τσεχίας βάσει των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, γιατί ο κανονισμός άνθρακα δεν ισχύει για τον λιγνίτη. Τέλος, ενέκρινε ενισχύσεις για το κλείσιμο εγκαταστάσεων ορυχείων στη Δημοκρατία της Τσεχίας, ετήσια ενίσχυση για το 2005 για ορυχεία στη Σλοβακία και ετήσια ενίσχυση για τα έτη 2004 έως 2006 στην Ουγγαρία.

16. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ³³¹

16.1. Σιδηροδρομικές μεταφορές

605. Στις 3 Μαΐου, η Επιτροπή επέτρεψε στην Δημοκρατία της Τσεχίας³³² να χορηγήσει ενίσχυση για την αγορά καινούργιου σιδηροδρομικού τροχαίου υλικού. Οι τσεχικές αρχές θα εγγυηθούν δάνειο 45 εκατ. ευρώ που θα χορηγήσει η εταιρία EUROFIMA στους τσεχικούς σιδηροδρόμους. Το εν λόγω μέτρο έχει ελάχιστες αρνητικές

³²⁹ Υπόθεση N 285/2005.

³³⁰ Υπόθεση N 177/2005.

³³¹ Οι ακόλουθες υποθέσεις είναι της αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας και Μεταφορών.

³³² Υπόθεση N 323/2004 – *Δημοκρατία της Τσεχίας - κρατική εγγύηση για τη χρηματοδότηση αγοράς σιδηροδρομικού τροχαίου υλικού από την České dráhy (Τσεχικοί σιδηρόδρομοι) απόφαση της Επιτροπής της 3.5.2005.*

επιπτώσεις στις ανταλλαγές μέχρι στιγμής. Κατ' αρχάς, οι τσεχικοί σιδηρόδρομοι πληρώνουν επιτόκιο για το δάνειο, αν και με πιο συμφέροντες όρους σε σχέση με τους όρους της αγοράς, και καταβάλλουν προμήθεια για την εγγύηση. Δεύτερον, η εγγύηση ισχύει μόνο για την σιδηροδρομική μεταφορά επιβατών, τομέα που δεν έχει ακόμα ανοίξει στον ανταγωνισμό, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό δίκαιο.

606. Στις 7 Ιουνίου, η Επιτροπή ενέκρινε μέτρο των Κάτω Χωρών³³³ για τη χορήγηση ενίσχυσης ώστε να προωθηθεί η εγκατάσταση του ευρωπαϊκού συστήματος σιδηροδρομική σήμανση (ETCS), ενός νέου συστήματος σήμανσης και ελέγχου της ταχύτητας των τρένων μεταφοράς εμπορευμάτων στη νέα γραμμή της Betuwe. Το σύστημα ETCS – νέο ευρωπαϊκό πρότυπο για τη διαχείριση των σιδηροδρόμων) θα εγκατασταθεί στη γραμμή αυτή για λόγους ασφάλειας. Οι ολλανδικές αρχές θα καλύψουν ένα μέρος του κόστους εγκατάστασης του συστήματος στις πρώτες εμπορικές αμαξοστοιχίες μιας σειράς που θα εξυπηρετεί τη γραμμή της Betuwe.
607. Τέλος, στις 3 Μαρτίου, η Επιτροπή ενέκρινε ενίσχυση αναδιάρθρωσης της μεταφοράς εμπορευμάτων από την SNCF³³⁴. Το μέτρο εντασσόταν σε ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης για την αποκατάσταση της κερδοφορίας της SNCF στον τομέα της μεταφοράς εμπορευμάτων. Η Επιτροπή θεώρησε ότι το σχέδιο είναι συμβατό με το κοινοτικό δίκαιο, γιατί η ενίσχυση περιορίζεται στο ελάχιστο απαραίτητο επίπεδο και συνοδεύεται από αντισταθμιστικά μέτρα, όπως η μείωση της μεταφορικής ικανότητας και το προβλεπόμενο άνοιγμα της αγοράς σιδηροδρομικής μεταφοράς εμπορευμάτων στη Γαλλία.

16.2. Συνδυασμένες μεταφορές

608. Στις 16 Μαρτίου, η Επιτροπή ενέκρινε ένα βελγικό καθεστώς ενισχύσεων³³⁵ σχετικά με επιχορηγήσεις για την αγορά εξοπλισμού συνδυασμένου μεταφορών στην περιοχή της Βαλωνίας. Στις 5 Ιουλίου, εγκρίθηκε ένα άλλο βελγικό καθεστώς ενισχύσεων³³⁶ για την προώθηση των υπηρεσιών συνδυασμένων μεταφορών σε εθνικό επίπεδο. Το καθεστώς αυτό διάρκειας τριών ετών, απευθύνεται στους φορείς συνδυασμένων μεταφορών που χρησιμοποιούν σιδηροδρομικές υπηρεσίες. Η ενίσχυση αυτή αποβλέπει στην αντιστάθμιση της διαφοράς κόστους μεταξύ των σιδηροδρομικών και των οδικών μεταφορών, που είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις μεταφορές σε μικρές αποστάσεις.
609. Επιπλέον, η Επιτροπή ενέκρινε στις 16 Μαρτίου ένα γερμανικό καθεστώς ενισχύσεων³³⁷ για τη δημιουργία νέων υπηρεσιών συνδυασμένων μεταφορών και την αγορά σχετικού εξοπλισμού.

³³³ Υπόθεση N 569/2004 – Κάτω Χώρες – ενίσχυση για τη μετατροπή του ευρωπαϊκού συστήματος ελέγχου των τρένων (ETCS) για τις εμπορικές αμαξοστοιχίες, απόφαση της Επιτροπής της 7.6.2005.

³³⁴ Υπόθεση N 386/2004 – Γαλλία – Ενίσχυση αναδιάρθρωσης, SNCF Freight, απόφαση της Επιτροπής της 2.3.2005.

³³⁵ Υπόθεση N 247/2004 – Ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών στην περιοχή της Βαλωνίας, απόφαση της Επιτροπής της 16.3.2005.

³³⁶ Υπόθεση N 249/2004 – Καθεστώς ενισχύσεων για συνδυασμένες μεταφορές, απόφαση της Επιτροπής της 5.7.2005.

³³⁷ Υπόθεση N 238/2004 – Γερμανία – καθεστώς ενισχύσεων για τη χρηματοδότηση νέων υπηρεσιών συνδυασμένων μεταφορών, απόφαση της Επιτροπής της 16.3.2005.

610. Στις 20 Απριλίου, η Επιτροπή ενέκρινε ένα ιταλικό καθεστώς ενισχύσεων³³⁸ για την ενθάρρυνση της θαλάσσιας μεταφοράς φορτηγών. Στο πλαίσιο αυτό, θα δίνονται επιχορηγήσεις στις εταιρίες οδικών μεταφορών που θα χρησιμοποιούν τις υφιστάμενες ή νέες θαλάσσιες συνδέσεις αντί των χερσαίων οδών. Το καθεστώς θα ισχύει για τρία έτη και ο προϋπολογισμός θα ανέρχεται σε 240 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, η ενίσχυση χορηγείται μόνο εφόσον οι δικαιούχοι δεσμεύονται να χρησιμοποιούν τις θαλάσσιες υπηρεσίες για τα τρία έτη μετά τη λήξη του καθεστώτος.

16.3. Οδικές μεταφορές

611. Η Επιτροπή αποφάσισε στις 7 Δεκεμβρίου να εγκρίνει το χρηματοδοτικό σκέλος του σχεδίου αναδιάρθρωσης του ομίλου ABX Logistics³³⁹ ύψους 176 εκατ. ευρώ. Η απόφαση αυτή βασίζεται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης που μείωσε σημαντικά την παραγωγική ικανότητα του ομίλου ABX Worldwide, που περιλαμβάνει τις θυγατρικές ABX Germany και ABX Netherlands, αποκατέστησε τη βιωσιμότητα του ομίλου στο σύνολό τους και μεταβίβασε το σύνολο του κεφαλαίου της σε ιδιώτη επενδυτή, ο οποίος πρέπει να δραστηριοποιηθεί εντός 12 μηνών μετά την απόφαση. Οι εγχώριες δραστηριότητες της ABX France, από την πλευρά τους, ιδιωτικοποιήθηκαν το 2005.
612. Η Επιτροπή αποφάσισε να εγκρίνει τα μέτρα αυτά, το εύρος των οποίων αναμένεται να επιτρέψει την επιστροφή του ομίλου ABX Worldwide στη βιωσιμότητα, ακόμα και αν η διόρθωση συνοδεύεται από την πώληση του συνόλου του ομίλου ABX Worldwide. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή συνδύασε την έγκριση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης με την εκχώρηση του ομίλου σε ιδιώτη επενδυτή που, εκτός από την τιμή της αγοράς, πρέπει επίσης να προσφέρει ουσιώδη χρηματοδοτική συμμετοχή στον όμιλο ABX.

16.4. Αεροπορικές μεταφορές

Alitalia (Ιταλία)

613. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμπέρανε, στις 7 Ιουνίου, ότι η αύξηση κεφαλαίου της Alitalia και της θυγατρικής της που παρέχει υπηρεσίες δεν περιείχε καμία κρατική ενίσχυση, με την επιφύλαξη της αυστηρής τήρησης των όρων που προβλέπουν ότι το κράτος θα συμπεριφέρεται πράγματι ως σώφρων επενδυτής. Αφενός, η συμμετοχή μειοψηφίας του κράτους στην μελλοντική αύξηση κεφαλαίου 1,2 εκατ. ευρώ της AZ Fly πρέπει να γίνει στην ίδια τιμή και με τους ίδιους όρους με τους ιδιώτες επενδυτές. Ως προς το σημείο αυτό, η Επιτροπή έχει λάβει σχετική επιστολή διεθνούς τράπεζας, που εγγυάται την πραγματική και πλειοψηφική συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην εν λόγω πράξη. Η συγκεκριμένη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα εγγυάται την τήρηση της δέσμευσης που ανέλαβε η Ιταλία τον Ιούλιο του 2004 να ιδιωτικοποιήσει την επιχείρηση. Η αύξηση κεφαλαίου της εταιρίας, που τελικά περιορίστηκε σε περίπου 1 δισεκατ. ευρώ, πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο χωρίς την προσφυγή στην εγγύηση των τραπεζών.

³³⁸ Υπόθεση N 496/2003 – Ιταλία – ενισχύσεις για την ανάπτυξη αλυσίδων υλικοτεχνικής υποστήριξης και για τον εκσυγχρονισμό των συνδυασμένων μεταφορών, απόφαση της Επιτροπής της 20.4.2005.

³³⁹ Υπόθεση C 53/03.

614. Αφετέρου, η προβλεπόμενη επένδυση 216 εκατ. ευρώ της δημόσιας εταιρίας συμμετοχών Fintecna στις επίγειες δραστηριότητες της εταιρίας AZ Services θα πρέπει να γίνει με τους όρους της αγοράς. Η Επιτροπή έλεγξε, με τη βοήθεια ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα, ότι η εν λόγω επένδυση παρουσίαζε αποδοτικότητα παρόμοια με αυτή που θα ανέμενε ένας ιδιώτης επενδυτής. Τα πρώτα στάδια της αύξησης κεφαλαίου πραγματοποιήθηκαν όπως προβλεπόταν τον Δεκέμβριο.
615. Με την ευκαιρία της έρευνας για την αναδιάρθρωση, η Επιτροπή είχε δώσει στους τρίτους τη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους για τους όρους χρήσης από την Alitalia του δανείου 400 εκατ. ευρώ που είχε επιτρέψει στην Ιταλία να εγγυηθεί στις 20 Ιουλίου 2004. Βάσει των συγκεκριμένων παρατηρήσεων, η Επιτροπή προέβη σε πλήρη ανάλυση της συμπεριφοράς της Alitalia, ιδιαίτερα με τη βοήθεια ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα. Θεώρησε ότι στο στάδιο αυτό, δεν έγινε μια κατάχρηση της ενίσχυσης. Ειδικότερα, η εγκατεστημένη ικανότητα της επιχείρησης τηρεί τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί και οι νέες συνδέσεις είναι κερδοφόρες.

Ryanair (Βελγίου)

616. Στην απόφασή της της 12ης Φεβρουαρίου 2004 σχετικά με τα πλεονεκτήματα που παρέχει η περιοχή της Βαλωνίας και η δημόσια εταιρία Brussels South Charleroi Airport (BSCA) στην αεροπορική εταιρία Ryanair στο πλαίσιο της εγκατάστασής της στο Σαρλερουά, η Επιτροπή συμπέρανε ότι ορισμένες ενισχύσεις που διευκολύνουν την πραγματική ανάπτυξη νέων συνδέσεων, με σαφώς καθορισμένους όρους, μπορούν να επιτραπούν. Ωστόσο, ανέφερε ότι ορισμένες μορφές ενισχύσεων δεν μπορούν να εγκριθούν.
617. Έτσι, και κατ' εφαρμογή της απόφασης, οι βελγικές αρχές συμφώνησαν με τη Ryanair, το 2004, να καταβάλουν ένα μέρος της μη συμβιβάσιμης ενίσχυσης, ύψους περίπου 4 εκατ. ευρώ, σε δεσμευμένο λογαριασμό αναμένοντας την απόφαση του Πρωτοδικείου για την προσφυγή που κατέθεσε η αεροπορική εταιρία έναντι της απόφασης της Επιτροπής. Το Βέλγιο χρειάστηκε να προσφύγει σε ιρλανδικό δικαστήριο ώστε να επιτύχει την αποπληρωμή του συμπληρωματικού ποσού ύψους 2,3 εκατ. ευρώ (η υπόθεση εξακολουθεί να εκκρεμεί).
618. Εξάλλου, στο πλαίσιο της απόφασης Ryanair/Charleroi η Επιτροπή υιοθέτησε στις 9 Δεκεμβρίου τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών, λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη των εταιριών χαμηλού κόστους και την εντατικοποίηση του ανταγωνισμού μεταξύ αεροδρομίων, ιδίως μεταξύ περιφερειακών αεροδρομίων, που ενισχύθηκε τα τελευταία έτη με στόχο την προσέλκυση νέων αεροπορικών συνδέσεων. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές³⁴⁰ αποβλέπουν στο να καταστήσουν περισσότερο διαφανείς τους ισχύοντες κανόνες καθορίζοντας τι θα επιτρέπει και τι δεν θα επιτρέπει η Επιτροπή.

³⁴⁰

Ανακοίνωση της Επιτροπής - κοινοτικές κατευθύνσεις για τη χρηματοδότηση των αερολιμένων και τις κρατικές ενισχύσεις σε αεροπορικές εταιρίες για την έναρξη νέων γραμμών με αναχώρηση από περιφερειακούς αερολιμένες (EE C 312, της 9.12.2005, σ 1).

Ολυμπιακή Αεροπορία(Ελλάδα)

619. Το Σεπτέμβριο, η Επιτροπή έκλεισε την έρευνά της σχετικά με την εικαζόμενη χορήγηση παράνομων και ασυμβίβαστων ενισχύσεων από την Ελλάδα στην Ολυμπιακή Αεροπορία. Η Επιτροπή συμπέρανε ότι από τις 11 Δεκεμβρίου 2002 (ημερομηνία της προηγούμενης απόφασής της για την ελληνική εταιρία), η Ολυμπιακή Αεροπορία και οι Ολυμπιακές Αερογραμμές συνέχισαν να δέχονται παράνομες κρατικές ενισχύσεις. Ο αναγνώστης παραπέμπεται επίσης στην απόφαση του δικαστηρίου για την ανάκτηση των συγκεκριμένων ενισχύσεων, στο κεφάλαιο Δ.
620. Κινώντας τη διαδικασία έρευνας, η Επιτροπή είχε εκφράσει την ανησυχία της διαπιστώνοντας ότι η Ολυμπιακή Αεροπορία συνέχιζε να μην εκπληρώνει τις φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις της, αλλά και για τον τρόπο με τον οποίο δημιουργήθηκε οι Ολυμπιακές Αερογραμμές στα τέλη του 2003.
621. Τον Δεκέμβριο 2003 όλες οι αεροπορικές δραστηριότητες που πραγματοποιούσε προηγουμένως η Ολυμπιακή Αεροπορία, η Ολυμπιακή Αεροπλοΐα και η Olympic Macedonian, του ομίλου Ολυμπιακή Αεροπορία, συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο μιας νέας οντότητας που ονομάστηκε Ολυμπιακές Αερογραμμές. Μετά από εξέταση σε βάθος των οικονομικών της Ολυμπιακής Αεροπορίας και τις Ολυμπιακές Αερογραμμές, η Επιτροπή διαπίστωσε, στις 14 Σεπτεμβρίου ότι η Ελλάδα είχε χορηγήσει παράνομες και ασύμβατες κρατικές ενισχύσεις μέσω ορισμένων μέτρων, μεταξύ των οποίων η μη πληρωμή φορολογικών και ασφαλιστικών χρεών, η υπερτιμολόγηση των περιουσιακών στοιχείων που εκχώρησε η Ολυμπιακή Αεροπορία στις Ολυμπιακές Αερογραμμές, επιχορηγήσεις που καταβλήθηκαν από το κράτος στην Ολυμπιακή Αεροπορία και η ενοικίαση αεροσκαφών στις Ολυμπιακές Αερογραμμές σε τιμές χαμηλότερες από το κόστος³⁴¹.

Αερολιμενικές υποδομές (Γερμανία και Βέλγιο)

622. Εξάλλου, το 2005, η Επιτροπή εξέδωσε δύο αποφάσεις σχετικά με τη χρηματοδότηση αερολιμενικών υποδομών. Στις 19 Ιανουαρίου συμπέρανε ότι ένα γερμανικό καθεστώς³⁴² ενισχύσεων για την κατασκευή και την ανάπτυξη περιφερειακών αερολιμένων σε διαρθρωτικά αδύναμες περιοχές συμβιβαζόταν με τους κοινοτικούς κανόνες για κρατικές ενισχύσεις. Οι ενισχύσεις που επιτρέπονταν βάσει του εν λόγω καθεστώτος μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για την κάλυψη του κόστους επένδυσης σε αερολιμενικές υποδομές που διατίθενται σε όλους τους δυνητικούς χρήστες με τους ίδιους όρους. Κανένα κόστος που συνδέεται με την καθημερινή εκμετάλλευση αεροδρομίων δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη χρηματοδοτική στήριξη και οι επενδύσεις που πραγματοποιεί ένας αερομεταφορέας που χρησιμοποιεί τα εν λόγω αεροδρόμια δεν μπορούν ούτε αυτές να χρηματοδοτηθούν από το καθεστώς.

³⁴¹ Υπόθεση C 11/2004.

³⁴² Υπόθεση N 644i/2002 – Γερμανία, απόφαση της Επιτροπής της 19.1.2005.

623. Η άλλη απόφαση σχετικά με αερολιμενικές υποδομές αφορούσε μια σύμπραξη δημόσιου ιδιωτικού τομέα για το αεροδρόμιο της Αμβέρσας, στο Deurne³⁴³. Στις 20 Απριλίου, η Επιτροπή έκρινε ότι το ύψος των συνεισφορών του δημόσιου τομέα και η επιλογή ενός εμπορικού εταίρου καθορίστηκαν τελικά μετά από ανοικτή πρόσκληση υποβολής προσφορών χωρίς διακρίσεις, που τηρούσε την αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των ανταγωνιστών και επέτρεψε να περιοριστεί το επίπεδο της δημόσιας συμμετοχής στο ελάχιστο απαραίτητο.

³⁴³ Υπόθεση N 355/2004 – *Βέλγιο*, απόφαση της Επιτροπής της 20.4.2005.

Γ – ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

624. Το σχέδιο δράσης στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων υπογραμμίζει ότι η αποτελεσματικότητα και η αξιοπιστία του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων προϋποθέτουν τη σωστή εφαρμογή των αποφάσεων της Επιτροπής, ιδίως στο πλαίσιο της ανάκτησης των παράνομων και ασύμβατων κρατικών ενισχύσεων. Το σχέδιο αυτό καθορίζει ότι η Επιτροπή θα επιδιώξει οι αποφάσεις ανάκτησης να εκτελούνται ταχύτερα και αποτελεσματικότερα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ίση μεταχείριση όλων των δικαιούχων.
625. Κατά τη διάρκεια του 2005, η αρμόδια μονάδα για την εφαρμογή των αποφάσεων της ΓΔ Ανταγωνισμού συνέχισε να ελέγχει τα μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη ώστε να εκτελέσουν τις αποφάσεις της Επιτροπής για ανάκτηση κρατικών ενισχύσεων. Ο αριθμός των αποφάσεων που δεν έχουν εκτελεστεί μειώθηκε από 94 στις 31 Δεκεμβρίου 2004 σε 75 στις 31 Δεκεμβρίου 2005. Η Επιτροπή ενέκρινε 12 νέες σχετικές αποφάσεις το 2005. Κατά την ίδια περίοδο, έκλεισαν 31 υποθέσεις σχετικά με την ανάκτηση κρατικών ενισχύσεων.
626. Η γεωγραφική κατανομή των υποθέσεων ανάκτησης που εκκρεμούν είναι σχετικά σταθερή: ο μεγαλύτερος αριθμός τέτοιων υποθέσεων καταγράφηκε στη Γερμανία (35%). Η Ισπανία, η Ιταλία και η Γαλλία αντιπροσωπεύουν συνολικά 53% των ίδιων υποθέσεων. Για 16 κράτη μέλη δεν υπάρχει σήμερα καμία εκκρεμής υπόθεση ανάκτησης. Τα δύο τρίτα σχεδόν των εν λόγω υποθέσεων αναφέρονται σε μεμονωμένες ενισχύσεις, και οι υπόλοιπες σε καθεστώτα ενισχύσεων.
627. Οι πληροφορίες που υποβάλλουν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη δείχνουν ότι κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών ανακτήθηκαν σημαντικά ποσά παράνομων και ασύμβατων κρατικών ενισχύσεων. Το 2005, υποβλήθηκαν στην Επιτροπή πληροφορίες που πιστοποιούν την ανάκτηση σημαντικών ποσών για περιορισμένο αριθμό αποφάσεων οι οποίες εγκρίθηκαν πρόσφατα, όπως οι αποφάσεις που αφορούσαν τις περιφερειακές γερμανικές τράπεζες και τη Bull. Τα διάφορα αυτά γεγονότα συνέβαλαν στη σημαντική βελτίωση των συνολικών στατιστικών σχετικά με την ανάκτηση ενισχύσεων. Από τα 8,6 δισεκατ. ευρώ ενισχύσεων που έπρεπε να ανακτηθούν σύμφωνα με τις αποφάσεις που εγκρίθηκαν από το 2000, περίπου 8,2 δισεκατομμύρια (κεφάλαιο 6,2 δισεκατ. ευρώ και σχεδόν 2,2 δισεκατ. τόκων) είχαν ανακτηθεί όντως στα τέλη του 2005. Χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι τόκοι, το σχετικό ποσό αντιπροσωπεύει 71 % του συνολικού ποσού προς ανάκτηση³⁴⁴.

³⁴⁴

Υπενθυμίζεται ότι οι στατιστικές αυτές αναφέρονται αποκλειστικά στις υποθέσεις ανάκτησης κρατικών ενισχύσεων για τις οποίες τα κράτη μέλη υπέβαλαν σχετικά ακριβείς πληροφορίες. Για 31 από τις 104 αποφάσεις ανάκτησης που εγκρίθηκαν μετά το 2000, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη δεν είχαν ακόμη υποβάλει αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με το ποσό των ενισχύσεων. Η διαθεσιμότητα των πληροφοριών σχετικά με τα ποσά προς ανάκτηση είναι ιδιαίτερη περιορισμένη στην περίπτωση καθεστώτων ενισχύσεων, κυρίως φορολογικών ή οιονεί φορολογικών μέτρων, καθώς και μέτρων ενίσχυσης που περιλαμβάνουν εγγυήσεις. Η Επιτροπή συνεχίζει τις προσπάθειές της ώστε να λάβει πληροφορίες από τα κράτη μέλη σχετικά με τα χορηγηθέντα ποσά ενισχύσεων.

628. Το 2005, η Επιτροπή παρακολούθησε με ιδιαίτερη προσοχή όλες τις εκκρεμούσες αποφάσεις ανάκτησης προκειμένου να εφαρμοστούν αποτελεσματικά. Στις περιπτώσεις που θεώρησε ότι ένα συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν είχε λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα που προβλέπονται στην έννομη τάξη του ώστε να εφαρμόσει την απόφαση, κίνησε τη διαδικασία που προβλέπεται είτε στο άρθρο 88, παράγραφος 2, είτε στο άρθρο 228, παράγραφος 2 της Συνθήκης. Το 2005, αποφάσισε να κινήσει διαδικασίες βάσει του άρθρου 88, παράγραφος 2, για μη εκτέλεση απόφασης ανάκτησης σε τρεις υποθέσεις που παρατίθενται στη συνέχεια.

2. ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

*Municipalizzate (Ιταλία)*³⁴⁵

629. Στις 19 Ιανουαρίου³⁴⁶, η Επιτροπή αποφάσισε να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο λόγω της μη τήρησης από την Ιταλία της απόφασης της 5 Ιουνίου 2002. Η απόφαση αυτή θεωρούσε ότι οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από την Ιταλία σε δημόσιες επιχειρήσεις ήταν ασύμβατες και έπρεπε να ανακτηθούν από τους δικαιούχους. Δύο έτη μετά την έγκριση της απόφασης, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η Ιταλία δεν είχε λάβει τα μέτρα που προβλέπει η εθνική νομοθεσία ώστε να ανακτήσει άμεσα τις εν λόγω ενισχύσεις. Η Ιταλία είχε λάβει μόνο τα προκαταρκτικά μέτρα, αλλά κανένα συγκεκριμένο μέτρο για την ανάκτηση της ενίσχυσης από τους δικαιούχους.

*Thüringen Porzellan GmbH, Kahla (Γερμανία)*³⁴⁷

630. Η Επιτροπή αντελήφθη στις 16 Φεβρουαρίου ότι η Γερμανία δεν είχε τηρήσει πλήρως την απόφαση ανάκτησης που επιβλήθηκε στις 30 Οκτωβρίου 2002 για την ενίσχυση που χορηγήθηκε στο γερμανό παραγωγό πορσελάνης Kahla Porzellan GmbH καθώς και στην Kahla/Thüringen Porzellan GmbH. Θεωρεί ότι η Γερμανία δεν επιδίωξε να ανακτήσει ένα μέρος της παράνομης και ασύμβατης ενίσχυσης όπως διευκρίνιζε η απόφαση.

*Επείγοντα μέτρα απασχόλησης(Ιταλία)*³⁴⁸

631. Στις 6 Απριλίου, η Επιτροπή αποφάσισε να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο λόγω της μη τήρησης από την Ιταλία απόφασης της 30ής Μαρτίου 2004. Η απόφαση αυτή θεωρούσε ότι οι ενισχύσεις που χορήγησε η Ιταλία σε επιχειρήσεις οι οποίες εξαγόρασαν άλλες επιχειρήσεις υπό εκκαθάριση ήταν αντίθετες με τους ισχύοντες κανόνες σε θέματα κρατικών ενισχύσεων και έπρεπε να ανακτηθούν από τους δικαιούχους. Το σχετικό καθεστώς ενισχύσεων απέβλεπε στην προστασία της απασχόλησης σε μεγάλες προβληματικές εταιρίες παρέχοντας ορισμένες μειώσεις κόστους για κοινωνική ασφάλιση. Ένα χρόνο μετά την έγκριση της απόφασης ανάκτησης, η Ιταλία δεν είχε ακόμη ενημερώσει την Επιτροπή για κανένα σχετικό μέτρο.

³⁴⁵ CR 27/1999.

³⁴⁶ Υπόθεση C 207/2005.

³⁴⁷ CR 62/2000.

³⁴⁸ CR 62/2003.

632. Η Επιτροπή αποφάσισε στις 20 Δεκεμβρίου, να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο λόγω της μη τήρησης από την Ισπανία τριών αποφάσεων ανάκτησης σχετικά με το βασικό φορολογικό καθεστώς. Οι αποφάσεις αυτές θεωρούσαν ότι το εν λόγω καθεστώς, που προέβλεπε φορολογική απαλλαγή δέκα ετών για τις νεοσυστηνόμενες εταιρίες, ήταν αντίθετο με τους ισχύοντες κανόνες στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Τέσσερα έτη μετά την έγκριση των τριών αυτών αποφάσεων, δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι η Ισπανία έλαβε συγκεκριμένα μέτρα ώστε να θέσει τέλος στο συγκεκριμένο καθεστώς ή να ανακτήσει τις παράνομες και ασύμβατες ενισχύσεις που χορήγησε.

*Εφαρμογή της νομολογίας Deggendorf – ενίσχυση στην ACEA Electrabel (Ιταλία)*³⁵⁰

633. Το 2003, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία βάσει του άρθρου 88, παράγραφος 2, για ένα σχέδιο αστικής θέρμανσης σε προάστιο της Ρώμης, κατ' εφαρμογή της νομολογίας Deggendorf γιατί δικαιούχος της ενίσχυσης ήταν η ACEA, την οποία ελέγχει ο δήμος της Ρώμης³⁵¹. Η ACEA, στο μεταξύ, είχε οργανώσει και δημιουργήσει κοινή επιχείρηση με τη βελγική επιχείρηση Electrabel, με την επωνυμία AceaElectrabel. Την ενίσχυση έλαβε μια θυγατρική της κοινής επιχείρησης, η AceaElectrabel Produzione, την οποία ελέγχουν από κοινού η Acea και η Electrabel.
634. Στις 16 Μαρτίου, η Επιτροπή αποφάσισε να κλείσει τη διαδικασία με απόφαση με την οποία επιβεβαίωσε ότι το μέτρο αποτελούσε ασύμβατη ενίσχυση και ότι ο δικαιούχος παρέμενε ο ίδιος με εκείνον της υπόθεσης των «municipalizzate», ακόμη και αν υπήρχε μερική τροποποίηση της ταυτότητάς του. Η θετική απόφαση ελήφθη με τον όρο ότι η ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί αποκλειστικά μετά την ανάκτηση της ενίσχυσης η οποία είχε κηρυχθεί παράνομη και ασύμβατη.
635. Τον Αύγουστο, η AceaElectrabel Produzione αποφάσισε να προσφύγει σε σχέση με την απόφαση αυτή στο Πρωτοδικείο.

³⁴⁹ CR 58/1999, CR 59/1999 και CR 60/1999.

³⁵⁰ Υπόθεση C 35/2003 *Lazio – Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου*.

³⁵¹ Βλ. Υπόθεση CR 27/1999, παραπομπή σημείο 629.

Δ – ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

*Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*³⁵²

636. Η Streekgewest Westelijk Noord-Brabant, αρμόδιος οργανισμός για τη συλλογή αποβλήτων, έπρεπε να καταβάλει φόρο κάθε φορά που τα απόβλητα παραδίδονταν σε εγκατάσταση επεξεργασίας. Ζήτησε την επιστροφή του ποσού που κατέβαλε υποστηρίζοντας ότι ο φόρος καταβαλλόταν κατά παράβαση της υποχρέωσης αναστολής που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 3. Οι τροποποιήσεις της νομοθεσίας για την επιβολή του φόρου καθώς και την απαλλαγή από αυτόν τέθηκαν σε ισχύ πριν τις εγκρίνει η Επιτροπή. Ωστόσο, αφού εξέτασε τα μέτρα, η Επιτροπή συμπέρανε ότι κανένα στοιχείο ενίσχυσης δεν ήταν ασύμβατο με την Κοινή Αγορά.
637. Στην απόφαση της 13^{ης} Ιανουαρίου σχετικά με προδικαστικά ερωτήματα που έθεσαν οι αρμόδιες εθνικές δικαστικές αρχές, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έκρινε ότι οι φόροι δεν ενέπιπταν στο πλαίσιο των διατάξεων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, εκτός αν αποτελούσαν μέθοδο χρηματοδότησης μέτρου ενίσχυσης, αποτελώντας αναπόσπαστο τμήμα του μέτρου. Η στενή αυτή σχέση και αλληλεξάρτηση (καταναγκαστική σχέση) υπάρχει μόνο αν το προϊόν του φόρου διατίθεται υποχρεωτικά για τη χρηματοδότηση της ενίσχυσης. Αν συμβαίνει κάτι τέτοιο, το εν λόγω προϊόν επηρεάζει άμεσα το ποσό της ενίσχυσης και, συνεπώς, τη συμβατότητα του μέτρου ενίσχυσης. Σε περίπτωση ύπαρξης τέτοιας σχέσης, η κοινοποίηση πρέπει να διευκρινίζει επίσης τη μέθοδο χρηματοδότησης και στην περίπτωση αυτή ο ίδιος ο φόρος καλύπτεται από την απαγόρευση εφαρμογής.
638. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο σημείωσε επίσης ότι η τελευταία φράση του άρθρου 88, παράγραφος 3, έχει άμεσο αποτέλεσμα, κάτι που σημαίνει ότι αν ο φόρος αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα μέτρου ενίσχυσης, τα κράτη μέλη πρέπει κατ' αρχήν να επιστρέψουν τα ποσά που εισέπραξαν κατά παράβαση της κοινοτικής νομοθεσίας. Οι ιδιώτες μπορούν να στηριχθούν στο άμεσο αποτέλεσμα του άρθρου ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, όχι μόνο αν επηρεάζονται από νόθευση του ανταγωνισμού, αλλά και για να επιτύχουν απλώς την επιστροφή φόρου που εισπράχθηκε κατά παράβαση αυτής της διάταξης, εφόσον, φυσικά, ο ιδιώτης κατέβαλε φόρο που εφαρμόστηκε κατά παράβαση της Συνθήκης.

*F.J. Pape*³⁵³

639. Σύμφωνα με τα συμπεράσματά του στην υπόθεση *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant* παραπάνω, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εξέτασε, στο πλαίσιο της υπόθεσης *F.J. Pape*, αν ο εν λόγω φόρος αποτελούσε αναπόσπαστο τμήμα μέτρου ενίσχυσης. Όπως και στην υπόθεση *Streekgewest*, οι Κάτω Χώρες είχαν αρχίσει να χορηγούν ενισχύσεις πριν την έγκριση της Επιτροπής. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφάσισε στις 13 Ιανουαρίου, ότι δεν υπήρχε επαρκής σχέση μεταξύ του φόρου και του μέτρου ενίσχυσης, στο βαθμό που, σύμφωνα με την ολλανδική νομοθεσία, οι αρμόδιες αρχές ήταν ελεύθερες να διαθέσουν το προϊόν του φόρου για διάφορους σκοπούς. Συνεπώς, το προϊόν του εν λόγω φόρου δεν είχε άμεση σχέση με το ποσό

³⁵² Υπόθεση C-174/2002 *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*.

³⁵³ Υπόθεση C-175/02 *F.J. Pape κατά Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij*.

της ενίσχυσης, και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο συμπέρανε ότι δεν υπήρχε σχέση μεταξύ του φόρου και του μέτρου ενίσχυσης, που θα υποχρέωνε το κράτος μέλος να επιστρέψει το φόρο στον κ. Pape.

*Confédération nationale du Crédit mutuel κατά Επιτροπής*³⁵⁴

640. Στην απόφαση της 13^{ης} Ιανουαρίου, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής της 15^{ης} Ιανουαρίου 2002 που κήρυξε την ενίσχυση την οποία χορήγησε η Γαλλία στην Crédit Mutuel ασύμβατη με την κοινή αγορά. Η ενίσχυση είχε χορηγηθεί με τη μορφή συγκέντρωσης και διαχείρισης καταθέσεων ταμειευτηρίου με το μηχανισμό του «Livret Bleu». Η Γαλλία και η Crédit Mutuel προσέφυγαν στο Πρωτοδικείο κατά της απόφασης της Επιτροπής.
641. Το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής λόγω μη επαρκούς αιτιολόγησης, σύμφωνα με το άρθρο 253 ΕΚ.
642. Αρχικά δηλώθηκε ότι η αναφορά της ενίσχυσης στο μηχανισμό της απόφασης κατά της οποίας γίνεται προσφυγή, δεν επέτρεπε στους ενδιαφερόμενους να αναγνωρίσουν το ή τα μέτρα που η Επιτροπή θεωρούσε ότι αποτελούν ενίσχυση. Το Δικαστήριο δεν ήταν συνεπώς σε θέση να ασκήσει τον έλεγχό του σχετικά με την αξιολόγηση αυτών των μέτρων.
643. Στη συνέχεια, δεδομένου ότι ο μηχανισμός της απόφασης καθώς και η αιτιολόγησή του αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο, το Πρωτοδικείο εξέτασε τα άλλα τμήματα της απόφασης και ιδιαίτερα την ανάλυση των όρων που προβλέπονται στο άρθρο 87, παράγραφος 1. Συμπέρανε ότι τα τμήματα αυτά δεν επαρκούσαν για την αναγνώριση των μέτρων που θεωρήθηκαν ενισχύσεις.

*Βασίλειο του Βελγίου κατά Επιτροπής*³⁵⁵

644. Στην υπόθεση αυτή, το Βέλγιο επιδίωξε να ακυρώσει τον κανονισμό ΕΚ αριθ. 2204/2002 της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις για την απασχόληση. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απέρριψε τη προσφυγή με την απόφασή του της 14^{ης} Απριλίου, επιβεβαίωσε τον κανονισμό της Επιτροπής και έκανε τις ακόλουθες δηλώσεις σχετικά με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες της Επιτροπής και του Συμβουλίου στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων.
645. Δήλωσε ότι η Επιτροπή δεν υπερέβαινε τις εξουσίες της καθορίζοντας κριτήρια συμβατότητας για τις κρατικές ενισχύσεις. Η Επιτροπή δεν όφειλε να περιορίζεται σε απλή κωδικοποίηση της προηγούμενης πρακτικής της, αλλά μπορούσε να χρησιμοποιήσει την πείρα της για να καθορίσει νέα κριτήρια συμβατότητας, ακόμη αυστηρότερα από τα υφιστάμενα. Το Συμβούλιο, με τον κανονισμό αριθ. 994/98 (ΕΚ) εκχώρησε στην Επιτροπή την εξουσία να κηρύσσει ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων ασύμβατες με την κοινή αγορά και μη υποκείμενες στην υποχρέωση κοινοποίησης. Αντίθετα, ο εν λόγω κανονισμός δεν της εκχώρησε εξουσία να ερμηνεύει το άρθρο 87, παράγραφος 1, ούτε να επιβάλει γενικό και υποχρεωτικό

³⁵⁴ Υπόθεση T-93/02 *Confédération nationale du Crédit mutuel κατά Επιτροπής*.

³⁵⁵ Υπόθεση C-110/03 *Βασίλειο του Βελγίου κατά Επιτροπής*.

ορισμό της έννοιας των κρατικών ενισχύσεων όπως καθορίζεται από το άρθρο 87, παράγραφος 1.

*Sniace κατά Επιτροπής*³⁵⁶

646. Η απόφαση του Πρωτοδικείου της 14^{ης} Απριλίου διευκρίνισε τις προϋποθέσεις αποδοχής προσφυγής ενώπιον των ευρωπαϊκών δικαστηρίων από ανταγωνιστή του δικαιούχου μιας ενίσχυσης. Στην εν λόγω υπόθεση, η Sniace, μια ισπανική επιχείρηση παραγωγής τεχνητών και συνθετικών ινών, αμφισβήτησε απόφαση της Επιτροπής που επέτρεπε στην Αυστρία να χορηγήσει ενίσχυση στην εταιρία Lenzing Lyocell GmbH & Co. KG (LLG).
647. Το Πρωτοδικείο επέμεινε στο γεγονός ότι αν ένας ανταγωνιστής επιθυμεί να αμφισβητήσει μια απόφαση της Επιτροπής, πρέπει να αποδείξει ότι η απόφαση τον αφορά. Για το σκοπό αυτό, ελήφθησαν υπόψη δύο παράγοντες:
- Κατ' αρχάς, ο ρόλος του ανταγωνιστή στην προδικαστική διαδικασία: η Sniace διαδραμάτισε αποκλειστικά δευτερεύοντα ρόλο κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, αφού η εταιρία δεν υπέβαλε καταγγελία στην Επιτροπή και η διεξαγωγή της διαδικασίας δεν καθορίστηκε σε μεγάλο βαθμό από τα στοιχεία της·
 - δεύτερον, τα στοιχεία που υποβάλει ο ενδιαφερόμενος προκειμένου να αποδείξει ότι η απόφαση μπορεί να επηρεάσει τη θέση του στην αγορά. Το Πρωτοδικείο σημείωσε ότι ο ενδιαφερόμενος δεν δραστηριοποιείται στην ίδια αγορά με την LLG ούτε προέβλεπε να το κάνει στο μέλλον. Εξάλλου, ο ενδιαφερόμενος δεν μπορούσε να αποδείξει επαρκώς ότι η αμφισβητούμενη απόφαση μπορούσε να επηρεάσει ουσιωδώς τη θέση του στην αγορά αφού οι δηλώσεις του βασιζόνταν σε απόλυτα αβάσιμες υποθέσεις, χωρίς αποδείξεις και χωρίς αναφορές σχετικά με τις ζημίες ή τις αρνητικές συνέπειες που είχε υποστεί.
648. Το Πρωτοδικείο δήλωσε συνεπώς ότι η προσφυγή της Sniace δεν γίνεται αποδεκτή, αφού η απόφαση της Επιτροπής αφορά προσωπικά τον ενδιαφερόμενο.

*Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής*³⁵⁷

649. Με την απόφαση της 10^{ης} Μαΐου στην υπόθεση αυτή, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ακύρωσε εν μέρει την απόφαση της Επιτροπής της 6^{ης} Αυγούστου 1999 για τη διαδικασία σχετικά με κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στις επιχειρήσεις του ομίλου Tirrenia di Navigazione. Η Ιταλική Δημοκρατία επιδίωξε αυτή την ακύρωση στο μέτρο που είχε διατάξει την αναστολή της εν λόγω ενίσχυσης.
650. Η απόφαση έχει ενδιαφέρον αφού διευκρινίζει ορισμένους διαδικαστικούς κανόνες τους οποίους πρέπει να τηρεί η Επιτροπή όταν εξετάζει μέτρα ενίσχυσης.

³⁵⁶ Υποθέσεις T-88/01 και T-141/03 *Sniace κατά Επιτροπής*.

³⁵⁷ Υπόθεση C-400/99 *Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής*.

651. Κατ' αρχάς, σε ότι αφορά την δυνατότητα, για την Επιτροπή, να διατάξει την αναστολή νέων μέτρων ενίσχυσης, η αναστολή αυτή πρέπει να εξαρτάται από τη δυνατότητα, για τα κράτη μέλη, να συζητήσουν το σύνολο των μέτρων και να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Στην εν λόγω υπόθεση, η Επιτροπή δεν συζήτησε με τις ιταλικές αρχές το φορολογικό καθεστώς από το οποίο επωφελήθηκε ο όμιλος Tirrenia για τον ανεφοδιασμό σε καύσιμα και λιπαντικά των πλοίων του. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο συμπέρανε συνεπώς ότι η απόφαση της Επιτροπής έπρεπε να ακυρωθεί εν μέρει, στο μέτρο που περιλάμβανε την αναστολή του συγκεκριμένου καθεστώτος ενισχύσεων.
652. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ανέφερε στη συνέχεια, ενόψει της εικαζόμενης κατάχρησης εξουσίας της Επιτροπής, ότι μια τέτοια κατάχρηση μπορούσε να αποδειχθεί αποκλειστικά αν υπήρχαν σαφείς αμφιβολίες για το ότι τα μέτρα αποτελούσαν υφιστάμενη ενίσχυση ή τα μέτρα δεν περιείχαν κανένα στοιχείο ενίσχυσης. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή δεν θα μπορούσε να τα θεωρήσει νέα μέτρα ενίσχυσης και συνεπώς να διατάξει την αναστολή τους. Στην εν λόγω υπόθεση, η αναστολή των εν λόγω μέτρων, που ταξινομήθηκαν ως νέα μέτρα ενίσχυσης, δεν συνεπαγόταν καμία κατάχρηση εξουσίας.
653. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εξέτασε τέλος αν η Επιτροπή χαρακτήρισε δικαιολογημένα τα μέτρα ως νέες ενισχύσεις στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας. Κατ' αρχάς δήλωσε ότι το κράτος μέλος που θεωρούσε ότι η εν λόγω ενίσχυση ήταν υφιστάμενη ενίσχυση έπρεπε να υποβάλει στην Επιτροπή, το συντομότερο δυνατό, πληροφορίες στις οποίες βάσιζε τη θέση του, μόλις η Επιτροπή επέστησε την προσοχή του στα μέτρα αυτά. Αν, στο πλαίσιο μιας προσωρινής εφαρμογής, οι πληροφορίες αυτές επέτρεπαν στην Επιτροπή να θεωρήσει ότι τα εν λόγω μέτρα αποτελούσαν πιθανότατα υφιστάμενη ενίσχυση, η Επιτροπή έπρεπε να τα αντιμετωπίσει σύμφωνα με το διαδικαστικό πλαίσιο που προβλέπεται στο άρθρο 88, παράγραφοι 1 και 2. Ωστόσο, δεν συνέβη κάτι τέτοιο στην υπόθεση αυτή.
- Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας*³⁵⁸
654. Στις 11 Δεκεμβρίου 2002, η Επιτροπή ενέκρινε απόφαση με την οποία κήρυξε τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης υπέρ της Ολυμπιακής Αεροπορίας παράνομες και ασύμβατες. Συνεπώς, διέταξε την Ελλάδα να ανακτήσει τις εν λόγω ενισχύσεις.
655. Η Ελλάδα έλαβε προκαταρκτικά μέτρα προς την κατεύθυνση αυτή. Ωστόσο, μετά την έγκριση της απόφασης ανάκτησης, η Ελλάδα μεταβίβασε το προσωπικό και τα πιο αποδοτικά περιουσιακά στοιχεία της Ολυμπιακής Αεροπορίας, ελεύθερα χρεών και χωρίς καμία αντιστάθμιση, σε μια νέα εταιρία με την επωνυμία Ολυμπιακές Αερογραμμές, χωρίς να είναι δυνατόν να ανακτηθούν τα χρέη της παλιάς επιχείρησης από τη νέα. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή κατέθεσε προσφυγή κατά παραλείψεως στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κατά της Ελλάδας.
656. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφάσισε, στις 12 Μαΐου, ότι η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων του δικαιούχου ήταν διαρθρωμένη έτσι ώστε ήταν αδύνατη η ανάκτηση των χρεών του. Η πράξη αυτή δημιούργησε εμπόδια στην

³⁵⁸

Υπόθεση C-415/03 *Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας*.

αποτελεσματική εφαρμογή της απόφασης ανάκτησης. Συνεπώς, παραβιάστηκε ο σκοπός αυτής της απόφασης, που ήταν να αποκαταστήσει τον ανταγωνισμό.

657. Τα μέτρα που έλαβε η Ελλάδα δεν επέτρεψαν την ανάκτηση των ποσών που χρωστούσε η Ολυμπιακή Αεροπορία, αφού αποδείχθηκαν μη πλήρη, καθυστερημένα (αφού δεν αποφασίστηκαν εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας δύο μηνών) ή μη καταναγκαστικά. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο συμπέρανε συνεπώς ότι η Ελλάδα δεν συμμορφώθηκε με την απόφαση της Επιτροπής.

SNCM

658. Η απόφαση της Επιτροπής της 9^{ης} Ιουλίου, σχετικά με την αύξηση κεφαλαίου της γαλλικής ναυτιλιακής εταιρίας SNCM, ακυρώθηκε στις 15 Ιουνίου από το Πρωτοδικείο³⁵⁹. Το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση αυτή επειδή η ανάλυση της Επιτροπής σχετικά με την πώληση περιουσιακών στοιχείων ύψους 12 εκατ. ευρώ δεν διασφάλιζε ότι το ύψος της ενίσχυσης περιοριζόταν στο ελάχιστο απαραίτητο επίπεδο. Όλα τα άλλα επιχειρήματα του καταγγέλλοντα απορρίφθηκαν.

*CDA κατά Επιτροπής*³⁶⁰

659. Με την απόφασή του της 19^{ης} Οκτωβρίου στην υπόθεση αυτή, το Πρωτοδικείο ακύρωσε εν μέρει την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που χορήγησε η Γερμανία στην CDA Compact Disc Albrechts GmbH (Θουριγγία), στο μέτρο που διέταξε τη Γερμανία να ανακτήσει την ενίσχυση που χορηγήθηκε σε άλλες επιχειρήσεις εκτός από τον αρχικό δικαιούχο.
660. Το Πρωτοδικείο ανέφερε αρχικά ότι η εν λόγω επιστροφή δεν μπορούσε να διαταχθεί από μια επιχείρηση παρά μόνον εφόσον αποδειχθεί ότι η επιχείρηση αυτή είχε πράγματι δεχθεί ενίσχυση. Ένα τέτοιο πλεονέκτημα δεν μπορεί να αποδειχθεί αν η ενίσχυση εξετράπη παράνομα από άλλη επιχείρηση σε σχέση με την αρχική. Η Επιτροπή πρέπει να χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα που διαθέτει ώστε να ζητήσει ακριβέστερες πληροφορίες από τα κράτη μέλη σχετικά με το ύψος της ενίσχυσης που εξετράπη.
661. Το Πρωτοδικείο δήλωσε στη συνέχεια ότι η επέκταση μιας εντολής ανάκτησης σε άλλη επιχείρηση από την αρχική επιχείρηση είναι πιθανή σε περίπτωση παράκαμψης της εν λόγω σειράς ανάκτησης. Ωστόσο, δεν είναι εύκολο να αποδειχθεί η εκτροπή στη συγκεκριμένη υπόθεση. Ακόμη και αν αληθεύει ότι τα περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν από τη διάδοχο εταιρία ώστε να συνεχιστεί η δραστηριότητα του αρχικού δικαιούχου, και ακόμη και αν ο στόχος της μεταβίβασης αυτής ήταν να προστατευθεί ένα μέρος των περιουσιακών στοιχείων από αβεβαιότητες νομικής και οικονομικής φύσης, αυτό δεν αρκεί για να αποδειχθεί η πρόθεση παράκαμψης της σειράς ανάκτησης από την Επιτροπή. Για να απορρίψει την εικαζόμενη από την Επιτροπή εκτροπή, το Πρωτοδικείο έλαβε υπόψη το γεγονός ότι πληρώθηκε τιμή σύμφωνη με τους όρους της αγοράς για τα περιουσιακά αυτά στοιχεία από τη διάδοχο εταιρία, και ότι υπήρξε ανοικτή και χωρίς όρους πρόσκληση υποβολής προσφορών για τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων.

³⁵⁹ Υπόθεση T-349/03 *Corsica Ferries France SAS κατά Επιτροπής*.

³⁶⁰ Υπόθεση T-324/00 *CDA κατά Επιτροπής*.

662. Η υπόθεση αυτή αφορούσε ένα αίτημα προδικαστικής απόφασης που υπέβαλε γαλλικό δικαστήριο σχετικά με το εάν ο προοδευτικός φόρος που επιβάρυνε άμεσα τα εμπορικά καταστήματα λιανικής πώλησης στη Γαλλία αποτελούσε κρατική ενίσχυση. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εφάρμοσε τα κριτήρια που καθορίστηκαν στις υποθέσεις *Streekgewest* και *Pape* που εξετάστηκαν παραπάνω.
663. Τα φορολογικά έσοδα από το φόρο αυτό χρησιμοποιούνταν με διάφορους τρόπους. Το κράτος τα χρησιμοποίησε αρχικά για να χρηματοδοτήσει «καταβολές παύσης δραστηριότητας», δηλαδή ενισχύσεις σε εμπόρους και βιοτέχνες άνω των 60 ετών που έπαιναν σε μόνιμη βάση τη δραστηριότητά τους. Τα σχετικά έσοδα αυξήθηκαν σημαντικά από τότε που δημιουργήθηκε ο TACA και το συγκεκριμένο πλεόνασμα εσόδων διατέθηκε στη συνέχεια για καθεστώς βασικής συνταξιοδοτικής κάλυψης για μη μισθωτούς του τομέα της βιοτεχνίας ή της βιομηχανίας και του εμπορίου, καθώς και για το FISAC³⁶² και την CPDC³⁶³. Για κάθε μια από τις προαναφερθείσες χορηγήσεις, ειδικές νομικές διατάξεις, καθόριζαν είτε την οντότητα που αποφάσιζε το ποσό των φορολογικών εσόδων που θα χορηγούνταν για συγκεκριμένο σκοπό, είτε τον τρόπο με τον οποίο καθοριζόταν το ποσό που θα καταβαλλόταν σε κάποιον δικαιούχο.
664. Τον Απρίλιο 2001 οι εταιρίες που παρενέβαιναν στην κύρια διαδικασία προσέφυγαν επανειλημμένα στα γαλλικά δικαστήρια κατά του αρμόδιου οργανισμού για την είσπραξη του TACA. Οι ενέργειες αυτές απέβλεπαν στην επιστροφή των ποσών που είχαν καταβληθεί από τις εταιρίες με τη μορφή του TACA τα τελευταία έτη. Κατά τις εταιρίες, ο νόμος ήταν παράνομος αφού αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος μέτρων κρατικής ενίσχυσης που δεν είχαν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή.
665. Στην απόφασή του της 27^{ης} Οκτωβρίου το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εξέτασε κατ' αρχάς την απαλλαγή από τον TACA που ίσχυε για τα μικρά καταστήματα λιανικής πώλησης. Θεώρησε ότι ο ενδεχόμενος παράνομος χαρακτήρας της απαλλαγής από τον TACA για τα μικρά εμπορικά καταστήματα λιανικής πώλησης δεν επαρκούσε ώστε να επηρεάσει τη νομιμότητα του ίδιου του φόρου. Δεύτερον, υπενθύμισε τη νομολογία *Streekgewest* και *Pape* που προαναφέρθηκε, σημειώνοντας ότι ένας φόρος θεωρείται ότι αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα ενός μέτρου ενίσχυσης – όταν υπάρχει στενή υποχρεωτική σχέση μεταξύ του συγκεκριμένου φόρου και του μέτρου ενίσχυσης. Αυτό σημαίνει ότι τα φορολογικά έσοδα που δημιουργήθηκαν από τον φόρο έπρεπε να χορηγηθούν υποχρεωτικά για τη χρηματοδότηση των ενισχύσεων. Όταν υπάρχει μια τέτοια σχέση, το προϊόν του φόρου επηρεάζει άμεσα το ύψος της ενίσχυσης και, συνεπώς, την αξιολόγηση της συμβατότητάς της με την κοινή αγορά.
666. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο συμπέρανε στην εν λόγω υπόθεση ότι δεν υπήρχε τέτοια σχέση. Προέβαλε τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: η εθνική νομοθεσία δεν προέβλεπε υποχρεωτική σχέση διάθεσης μεταξύ του TACA και του εικαζόμενου μέτρου ενίσχυσης, αλλά καθόρισε το ποσό της εικαζόμενης ενίσχυσης μεταξύ ενός ελάχιστου και ενός μέγιστου μέτρου, χωρίς να λάβει υπόψη τα έσοδα από τον φόρο.

³⁶¹ Κοινές υποθέσεις C-266/04 έως C-270/04 και C-321/04 έως C-325/04 *Nazairdis*. (εφεξής *Distribution Casino France*).

³⁶² Ταμείο Παρέμβασης για την Προστασία της Βιοτεχνίας και του Εμπορίου.

³⁶³ Επαγγελματική Επιτροπή Διανομής Κανσίων.

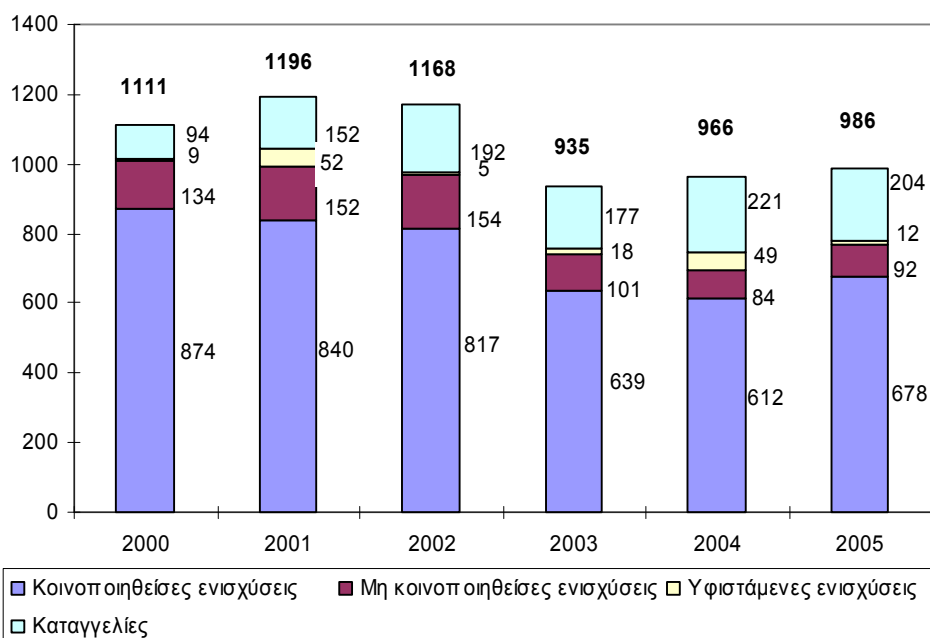
η δραστηριότητα του ταμείου των δικαιούχων δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα· οι υπουργοί διέθεταν διακριτική ευχέρεια ώστε να χορηγήσουν τα έσοδα από τον ΤΑCΑ ενόψει της χρηματοδότησης ορισμένων ασφαλιστικών καθεστώτων.

667. Συνεπώς, οι επιχειρήσεις που υπέκειντο στην πληρωμή του ΤΑCΑ δεν μπορούσαν να επικαλεστούν την πιθανότητα να είναι παράνομη η απαλλαγή ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων προκειμένου να αποφύγουν την καταβολή αυτού του φόρου ή να επιτύχουν την επιστροφή του.

Ε – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ

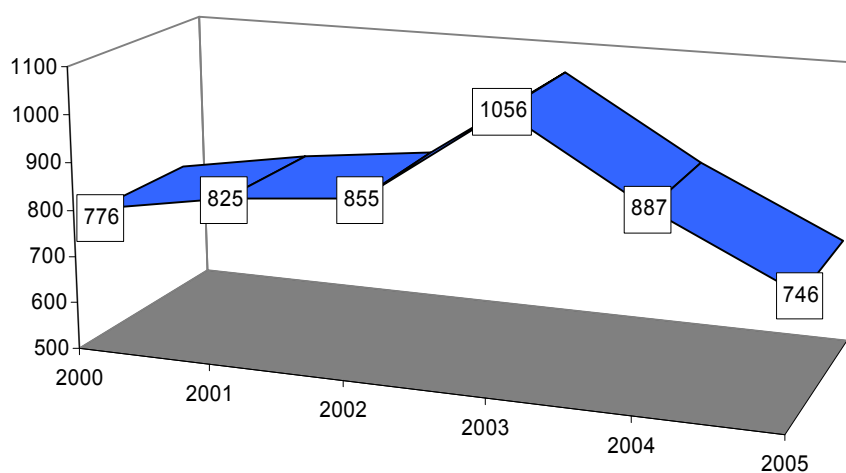
Διάγραμμα 6

Εξέλιξη του αριθμού των υποθέσεων που καταχωρήθηκαν (δεν περιλαμβάνονται οι τομείς της γεωργίας, της αλιείας, των μεταφορών και της βιομηχανίας άνθρακα) μεταξύ 2000 και 2005

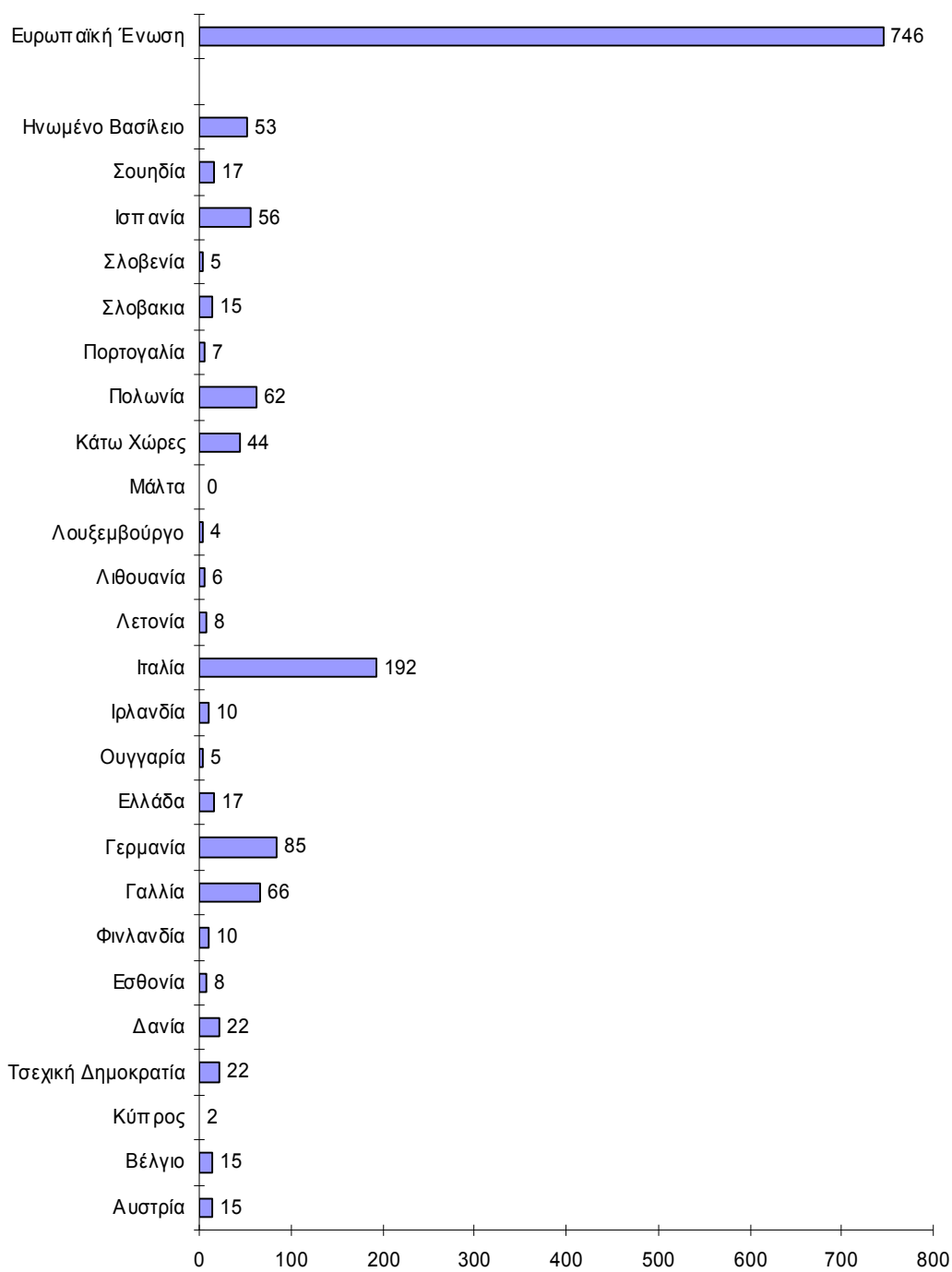
Διάγραμμα 7

Εξέλιξη του αριθμού των αποφάσεων της Επιτροπής μεταξύ 2000 και 2005

Διάγραμμα 8

Αριθμός αποφάσεων ανά κράτος μέλος το 2005

IV – Διεθνείς δραστηριότητες

A – ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

668. Στις 3 Οκτωβρίου η Ευρωπαϊκή Ένωση ξεκίνησε διαπραγματεύσεις προσχώρησης με την Τουρκία και την Κροατία. Ο πρώτος γύρος των συνομιλιών για το κεφάλαιο του ανταγωνισμού (“αναλυτική εξέταση του *κεκτημένου*”) πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο. Οι υποψήφιες χώρες καλούνται να θεσπίσουν ένα κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο για την αντιμονοπωλιακή πολιτική, τον έλεγχο των συγκεντρώσεων και των κρατικών ενισχύσεων, να συστήσουν αρχές ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων και να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων αυτών μέχρι το χρόνο της πιθανής προσχώρησής τους.
669. Ενόψει της προσχώρησης της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας το 2007, η Επιτροπή παρακολούθησε από κοντά τις προετοιμασίες ένταξης των χωρών αυτών και έδωσε τη βοήθειά της στην εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού.
670. Η Επιτροπή επανεξέτασε τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που κοινοποίησε η Βουλγαρία σύμφωνα με τον αποκαλούμενο μηχανισμό υφιστάμενων ενισχύσεων της συνθήκης προσχώρησης. Ο μηχανισμός αυτός προβλέπει ότι οποιοδήποτε μέτρο ενίσχυσης εφαρμόζεται μετά την προσχώρηση και το οποίο θεωρείται κρατική ενίσχυση σύμφωνα με τη Συνθήκη και δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο υφιστάμενων ενισχύσεων θεωρείται ότι συνιστά νέα ενίσχυση κατά την προσχώρηση.
671. Όσον αφορά τη Ρουμανία, η Επιτροπή παρακολούθησε από κοντά τον τρόπο εφαρμογής των κανόνων κρατικών ενισχύσεων με την εξέταση όλων των σχεδίων αποφάσεων πριν την οριστική έγκρισή τους από τη Ρουμανία. Στις 25 Οκτωβρίου, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση για την πρόοδο που συντελέστηκε από τη Ρουμανία στον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού³⁶⁴, στην οποία διαπιστώνεται ότι η Ρουμανία πραγματοποίησε σημαντική πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, και ιδίως στον τομέα του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων.
672. Η ΓΔ Ανταγωνισμού συνέβαλε ενεργά στην ανάπτυξη καθεστώτων υγιούς ανταγωνισμού σε όλες τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Η συμβολή αυτή συνίστατο στην παροχή βοήθειας για την επεξεργασία κανόνων στον τομέα του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, στην παροχή συμβουλών για τη δημιουργία των απαραίτητων οργάνων για την εφαρμογή των κανόνων αυτών και στην προώθηση ενός συστήματος κανόνων και αρχών στον τομέα του ανταγωνισμού.

³⁶⁴

Παράτημα 1 της Συνολικής Έκθεσης Παρακολούθησης για τη Ρουμανία, SEC (2005) 1354 τελικό.

B – ΔΙΜΕΡΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

673. Η ΓΔ Ανταγωνισμού συνεργάζεται με πολλές αρχές ανταγωνισμού σε διμερή βάση και ιδίως με τις αρχές των κυριότερων εμπορικών εταίρων της ΕΕ. Η ΕΕ έχει συνάψει επιμέρους συμφωνίες συνεργασίας σε θέματα ανταγωνισμού με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, τον Καναδά και την Ιαπωνία. Με την Κορέα, ένα μνημόνιο συμφωνίας αποτελεί την επίσημη βάση της συνεργασίας.
674. Τα κύρια στοιχεία αυτών των επιμέρους συμφωνιών είναι η αμοιβαία ενημέρωση για τις δραστηριότητες εφαρμογής και ο συντονισμός τους καθώς και η ανταλλαγή μη εμπιστευτικών πληροφοριών. Σύμφωνα με τις συμφωνίες αυτές ένα συμβαλλόμενο μέρος δύναται να ζητήσει από άλλο να λάβει μέτρα εφαρμογής (θετική αβροφροσύνη), ενώ ένα συμβαλλόμενο μέρος έχει τη δυνατότητα να συνεκτιμά τα σημαντικά συμφέροντα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους στο πλαίσιο των μέτρων εφαρμογής που λαμβάνει (παραδοσιακή αβροφροσύνη).
675. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επίσης συνάψει συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου καθώς και συμφωνίες σύνδεσης και συνεργασίας, οι οποίες συνήθως περιλαμβάνουν βασικές διατάξεις όσον αφορά τη συνεργασία σε θέματα ανταγωνισμού. Παραδείγματα τέτοιων συμφωνιών είναι οι ευρωμεσογειακές συμφωνίες και οι συμφωνίες με ορισμένες χώρες της Λατινικής Αμερικής και τη Νότια Αφρική. Η συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών του ΟΟΣΑ βασίζεται σε σύσταση που εκδόθηκε από τον ΟΟΣΑ το 1995.

2. ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΗΠΑ, ΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ

Ηνωμένες Πολιτείες

676. Η συνεργασία με τις αρχές ανταγωνισμού των ΗΠΑ βασίζεται σε επιμέρους συμφωνίες συνεργασίας στον τομέα του ανταγωνισμού³⁶⁵.
677. Στον τομέα των αερομεταφορών, στις 18 Νοεμβρίου, η Επιτροπή οριστικοποίησε το σχέδιο κειμένου μιας νέας συμφωνίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες, η οποία θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες διμερείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί από κράτη μέλη (βλέπε και τμήμα I.B.3.2). Το διεθνές πλαίσιο συνεργασίας που έχει συμφωνηθεί προβλέπει σε γενικές γραμμές τους ίδιους τομείς συνεργασίας όπως και

³⁶⁵

Η συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης των ΗΠΑ και της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας τους περί ανταγωνισμού συνήφθη στις 23.9.1991. Με κοινή απόφαση του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10.4.1995, η συμφωνία εγκρίθηκε και κηρύχθηκε εφαρμοστέα από την ημερομηνία που υπεγράφη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ L 95 της 27.4.1995, σ. 47). Στις 4.6.1998 τέθηκε σε ισχύ η συμφωνία για τη θετική αβροφροσύνη η οποία ενισχύει τις διατάξεις της συμφωνίας του 1991 για τη θετική αβροφροσύνη (συμφωνία μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της κυβέρνησης των ΗΠΑ σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της θετικής διεθνούς αβροφροσύνης κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας τους περί ανταγωνισμού (ΕΕ L 173 της 18.6.1998, σ. 26)).

η υφιστάμενη συμφωνία ΕΚ/ΗΠΑ που διέπει τη συνεργασία στον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού μεταξύ της Επιτροπής και της αντιμονοπωλιακής υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης των ΗΠΑ (DoJ) καθώς και της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Εμπορίου των ΗΠΑ (FTC). Η συνεργασία αυτή περιλαμβάνει την κοινοποίηση των σχετικών υποθέσεων, ανταλλαγή πληροφοριών τόσο για γενικά θέματα όσο και για συγκεκριμένες υποθέσεις, τακτικές συσκέψεις για τη συζήτηση των εξελίξεων στην αγορά καθώς και θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Όσον αφορά τον τελευταίο αυτό τομέα συνεργασίας, συμφωνήθηκε να συσταθεί ένα τακτικό φόρουμ συζητήσεων για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με γενικά θέματα πολιτικής. Το νέο πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και του Υπουργείου Μεταφορών των ΗΠΑ σχετικά με τη νομοθεσία και την πολιτική ανταγωνισμού στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών θα διευκολύνει την κοινή αξιολόγηση στρατηγικών συμμαχιών μεταξύ μεταφορέων από την ΕΕ και τις ΗΠΑ και προωθεί την επεξεργασία συμβατών κανονιστικών ρυθμίσεων. Η συμφωνία, εφόσον τελικά εγκριθεί, θα μπορέσει να εφαρμοστεί από ήδη τα τέλη του Οκτωβρίου 2006.

678. Η συνεργασία της Επιτροπής με τις αρχές για τον έλεγχο των συμπράξεων του Υπουργείου Δικαιοσύνης των ΗΠΑ και την Ομοσπονδιακή Επιτροπή Εμπορίου των ΗΠΑ συνεχίστηκε σε εντατικό ρυθμό κατά το 2005. Οι υπάλληλοι της Επιτροπής ανέπτυξαν συχνές και εντατικές επαφές με τους ομόλογούς τους στις δύο αμερικανικές υπηρεσίες. Το αντικείμενο των επαφών αυτών κάλυπτε ευρύ φάσμα από τη συνεργασία σε συγκεκριμένες υποθέσεις μέχρι γενικά θέματα που αφορούν την πολιτική στον τομέα του ανταγωνισμού. Οι επαφές για τις συγκεκριμένες υποθέσεις συνήθως λαμβάνουν τη μορφή τακτικών τηλεφωνημάτων, αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων, ανταλλαγή εγγράφων και άλλων επαφών μεταξύ των αρμοδίων ομάδων. Η συνεργασία αυτή εξακολουθεί να αποφέρει σημαντικά αμοιβαία οφέλη, όσον αφορά την ανάπτυξη των μέτρων εφαρμογής της νομοθεσίας των δύο πλευρών, την αποφυγή ανώφελων συγκρούσεων ή ασυνεπειών των εν λόγω μέτρων εφαρμογής καθώς και για την καλύτερη αμοιβαία κατανόηση των καθεστώτων των δύο πλευρών στον τομέα του ανταγωνισμού.
679. Η συνεργασία με τις αρχές ανταγωνισμού των ΗΠΑ για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων συνεχίστηκε σε εντατικό βαθμό κατά το 2005. Το σύστημα βέλτιστων πρακτικών που θεσπίστηκε το 2002 μεταξύ των αρχών της ΕΕ και των ΗΠΑ όσον αφορά τη συνεργασία για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων συνιστά ένα χρήσιμο πλαίσιο για τη συνεργασία, ιδίως προσδιορίζοντας κατά τη διαδικασία τα κρίσιμα σημεία στα οποία η συνεργασία θα μπορούσε να αποβεί ιδιαίτερα χρήσιμη. Στην πράξη, η συνεργασία σε συγκεκριμένες υποθέσεις είναι ιδιαίτερα πραγματιστική και ευέλικτη και προσαρμόζεται στις υποθέσεις και τα σχετικά με αυτές θέματα.
680. Το 2005, παρουσιάστηκε μεγάλος αριθμός υποθέσεων συμπράξεων με επίπτωση σε αμφότερες τις πλευρές του Ατλαντικού, γεγονός που είχε ως συνέπεια να αναπτυχθεί σημαντική πρακτική συνεργασία και ανταλλαγές απόψεων μεταξύ των αντίστοιχων ομάδων της ΕΕ και των ΗΠΑ που ήταν υπεύθυνες για την εξέταση των υποθέσεων. Κατά τη διάρκεια του έτους, αναπτύχθηκε ουσιαστική συνεργασία σε αρκετές υποθέσεις ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα, αναπτύχθηκε συνεργασία στην υπόθεση

Johnson & Johnson/Guidant³⁶⁶ στην οποία η συνεργασία με την FTC επικεντρώθηκε στη διάσταση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην αγορά των ΗΠΑ και οδήγησε στην ευθυγράμμιση των ερευνών στο μέτρο του δυνατού παρόλο που διέφερε το χρονοδιάγραμμα των διαδικασιών στην ΕΕ και τις ΗΠΑ. Και στην υπόθεση Procter & Gamble/Gillette αναπτύχθηκε και πάλι στενή συνεργασία με την FTC όσον αφορά την αγορά προϊόντων, την εκτίμηση των πιθανών ανταγωνιστικών αποτελεσμάτων και των διορθωτικών μέτρων καθώς και την όσο το δυνατό μεγαλύτερη ευθυγράμμιση των διαδικασιών λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά χρονοδιαγράμματα των διαδικασιών. Και στις δύο αυτές υποθέσεις τα προβλήματα ανταγωνισμού ήταν διαφορετικά στις ΗΠΑ και την ΕΕ, με αποτέλεσμα η υπόθεση J&J/Guidant να εγκριθεί στην ΕΕ αφού αναλήφθηκε η δέσμευση διορθωτικών μέτρων όσον αφορά τις ενδοαγγειακές ενδοπροθέσεις και τους κατευθυνόμενους οδηγούς-σύρματα της στεφανιαίας, ενώ στις ΗΠΑ δεν εντοπίστηκε πρόβλημα στις αγορές αυτές· στην υπόθεση P&G/Gillette η έρευνα της Επιτροπής οδήγησε μόνο στον εντοπισμό ενός οριζόντιου προβλήματος ανταγωνισμού στις οδοντόβουρτσες με μπαταρία, ενώ στην αγορά των ΗΠΑ διαπιστώθηκαν ευρύτερα προβλήματα ανταγωνισμού όσον αφορά τις οδοντόβουρτσες με μπαταρία, τα λευκαντικά δοντιών και τα αποσμητικά. Στην υπόθεση Reuters/Telerate³⁶⁷, η από κοινού διεξαγωγή της έρευνας από την Επιτροπή και το DoJ, οδήγησε στην εξεύρεση κοινών διορθωτικών μέτρων.

681. Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, η εμπειρία της Επιτροπής έδειξε ότι η συνεργασία και ο συντονισμός σε υποθέσεις συγκεντρώσεων έχει ιδιαίτερη χρησιμότητα σε θέματα που αφορούν το σχεδιασμό, τη διαπραγμάτευση και την υλοποίηση των διορθωτικών μέτρων στα διάφορα προβλήματα ανταγωνισμού που διαπιστώνονται από τις σχετικές αρχές. Η εφαρμογή μιας συντονισμένης προσέγγισης συμβάλλει στη μείωση των δυνητικών ασυνεπειών, προς όφελος τόσο των μερών που συμμετέχουν στη συγκέντρωση όσο και των ίδιων των αρχών ανταγωνισμού.
682. Κατά τη διάρκεια το έτους, πραγματοποιήθηκαν επίσης συχνές επαφές με την ευκαιρία ορισμένων υποθέσεων που δεν αφορούσαν συγκεντρώσεις. Ένας τομέας που αποκτά μεγαλύτερη σημασία στις διμερείς σχέσεις της Επιτροπής με το DoJ των ΗΠΑ είναι η ανάληψη κοινής δράσης για την καταπολέμηση των συμπράξεων στην οποία αποδίδουν ιδιαίτερη προτεραιότητα και οι δύο αρχές. Συνεπώς, η διμερής συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και του DoJ των ΗΠΑ ήταν ιδιαίτερα στενή σε υποθέσεις συμπράξεων: πραγματοποιήθηκαν πολυάριθμες επαφές μεταξύ των υπαλλήλων των αρμοδίων για τις συμπράξεις μονάδων της Επιτροπής και των ομολόγων τους στο DoJ των ΗΠΑ σχετικά με διάφορες τρέχουσες έρευνες. Οι ανταλλαγές πληροφοριών για συγκεκριμένες υποθέσεις ήταν ιδιαίτερα συχνές, αλλά οι συζητήσεις κάλυψαν επίσης και θέματα πολιτικής. Πολλές από τις επαφές που αφορούσαν συγκεκριμένες υποθέσεις πραγματοποιήθηκαν μετά από ταυτόχρονες αιτήσεις απαλλαγής στις ΗΠΑ και στην ΕΕ. Επιπλέον, σε αρκετές περιπτώσεις, συντονίστηκαν οι έρευνες και ελήφθησαν συντονισμένα μέτρα εφαρμογής στις ΗΠΑ και την ΕΕ με τα οποία οι αρμόδιες υπηρεσίες προσπάθησαν να μειώσουν στο ελάχιστο τη χρονική απόκλιση μεταξύ της έναρξης των αντίστοιχων ενεργειών τους.

³⁶⁶ Υπόθεση M.3687.

³⁶⁷ Υπόθεση M.3692.

683. Στη δήλωση που έγινε στο πλαίσιο της Συνάντησης Κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ της 20ής Ιουνίου με θέμα “Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών για την ενίσχυση της διατλαντικής οικονομικής ολοκλήρωσης και ανάπτυξης”, και οι δύο πλευρές συμφώνησαν να εντείνουν τη συνεργασία σε θέματα ανταγωνισμού και να διερευνήσουν τρόπους ανταλλαγής ορισμένων εμπιστευτικών πληροφοριών, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις διεθνείς συμπράξεις.
684. Η Επίτροπος Neelie Kroes συναντήθηκε αρκετές φορές με τους επικεφαλής των αντιμονοπωλιακών οργανισμών των ΗΠΑ. Η ετήσια διμερής σύσκεψη μεταξύ ΕΕ/ΗΠΑ πραγματοποιήθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου στην Ουάσιγκτον.
685. Η Επιτροπή προέβη κατά τη διάρκεια του έτους σε 82 επίσημες κοινοποιήσεις, ενώ έλαβε κατά την ίδια περίοδο από τις αρχές των ΗΠΑ 27 επίσημες κοινοποιήσεις.

Καναδάς

686. Η συνεργασία με το Canadian Competition Bureau στηρίζεται στη συμφωνία ΕΕ/Καναδά περί ανταγωνισμού που υπεγράφη το 1999³⁶⁸. Οι επαφές μεταξύ της Επιτροπής και της εν λόγω канаδικής υπηρεσίας ανταγωνισμού ήταν συχνές και καρποφόρες. Τις συζητήσεις κάλυψαν τόσο μεμονωμένες υποθέσεις όσο και γενικότερα ζητήματα πολιτικής. Οι επαφές για συγκεκριμένες υποθέσεις περιελάμβαναν όλους τους τομείς του ελέγχου της εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού, παρόλο που κατά τις εν λόγω επαφές συζητούνται συνήθως έρευνες σχετικά με συγκεντρώσεις και συμπράξεις.
687. Οι επαφές μεταξύ των αρχών λαμβάνουν συνήθως τη μορφή τακτικών τηλεφωνικών κλήσεων, ανταλλαγής ηλεκτρονικών μηνυμάτων και οργάνωσης τηλεδιασκέψεων μεταξύ των αρμοδίων ομάδων. Για τις υποθέσεις συμπράξεων προβλέπεται επίσης ο συντονισμός των ερευνών.
688. Η ΓΔ Ανταγωνισμού και η канаδική υπηρεσία ανταγωνισμού συνέχισαν εξάλλου το διάλογό τους επί γενικών θεμάτων ανταγωνισμού. Στα πλαίσια αυτά, πραγματοποιήθηκαν αρκετές συναντήσεις. Τον Φεβρουάριο, πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι σύσκεψη για τη συζήτηση διορθωτικών μέτρων σε υποθέσεις συγκεντρώσεων· τον Ιούνιο εκπρόσωποι της канаδικής υπηρεσίας ανταγωνισμού συναντήθηκαν δύο φορές με τους ευρωπαίους ομόλογούς τους για να συζητηθεί η συνεργασία σε έρευνες συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων και άλλες υποθέσεις που δεν αφορούσαν συμπράξεις.
689. Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή προέβη σε οκτώ επίσημες κοινοποιήσεις, ενώ κατά την ίδια περίοδο η Επιτροπή έλαβε μία επίσημη κοινοποίηση από τις канаδικές αρχές.

³⁶⁸ Συμφωνία μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της κυβέρνησης του Καναδά σχετικά με την εφαρμογή του δικαίου τους περί ανταγωνισμού (ΕΕ L 175 της 10.7.1999, σ. 50). Η συμφωνία υπεγράφη στη Σύσκεψη Κορυφής ΕΕ/Καναδά της Βόννης στις 17.6.1999 και τέθηκε σε ισχύ με την υπογραφή της.

Ιαπωνία

690. Η συνεργασία με την Επιτροπή Θεμιτού Εμπορίου της Ιαπωνίας (JFTC) βασίστηκε στη συμφωνία συνεργασίας του 2003³⁶⁹. Οι επαφές με την JFTC αυξήθηκαν αισθητά κατά τη διάρκεια του 2005 και κάλυψαν τόσο θέματα σχετικά με συγκεκριμένες υποθέσεις όσο και γενικότερα θέματα πολιτικής.
691. Πέραν των πολυάριθμων επαφών για συγκεκριμένες υποθέσεις, η ΓΔ Ανταγωνισμού και η JFTC συνέχισαν τον διάλογο που είχαν ξεκινήσει επί γενικών θεμάτων ανταγωνισμού κοινού ενδιαφέροντος. Στα πλαίσια αυτά, πραγματοποιήθηκαν στις Βρυξέλλες τρεις συσκέψεις κατά τη διάρκεια του 2005, μία την 21η Μαρτίου με θέμα την οικονομική ανάλυση, μία στις 12 Απριλίου με θέμα τη συνεργασία σε έρευνες υποθέσεων συμπράξεων και μία την 13η Δεκεμβρίου με θέμα την ανάλυση των συγκεντρώσεων. Μία άλλη σύσκεψη μεταξύ της ΓΔ Ανταγωνισμού και της JFTC Ιαπωνίας πραγματοποιήθηκε στις 11 Νοεμβρίου στο Τόκιο στο πλαίσιο της οποίας συζητήθηκε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων.
692. Κατά τη διάρκεια του έτους αυτού, η Επιτροπή έλαβε μία επίσημη κοινοποίηση από τις ιαπωνικές αρχές.

3. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

Αυστραλία

693. Κατά τη διάρκεια του 2005, η ΓΔ Ανταγωνισμού ανέπτυξε συνεργασία με τις αρχές ανταγωνισμού ορισμένων άλλων χωρών του ΟΟΣΑ και ιδίως με την Αυστραλία. Οι επαφές αυτές κάλυψαν θέματα σχετικά με συγκεκριμένες υποθέσεις καθώς και θέματα που αφορούν την πολιτική στον τομέα του ανταγωνισμού.

Κίνα

694. Η συνεργασία με την Κίνα στηρίζεται στους όρους αναφοράς ενός διαρθρωμένου διαλόγου για την πολιτική ανταγωνισμού του 2004³⁷⁰. Κατά τη διάρκεια του 2005, οι επαφές με τις αρχές της Κίνας για θέματα πολιτικής ανταγωνισμού σημείωσαν αισθητή αύξηση και κάλυψαν τόσο γενικά θέματα πολιτικής όσο και ζητήματα σχετικά με τη σύσταση μιας αρχής ανταγωνισμού.
695. Κατά τη διάρκεια του έτους, η ΓΔ Ανταγωνισμού ανέλαβε διάφορες ενέργειες για να βοηθήσει την Κίνα στη διαδικασία ανάπτυξης της πρώτης συνολικής νομοθεσίας ανταγωνισμού και στη σύσταση μιας αρχής ανταγωνισμού. Η Επιτροπή πραγματοποίησε συσκέψεις με κυβερνητικά στελέχη της Κίνας που συμμετείχαν στην εκπόνηση της νέας νομοθεσίας για τον ανταγωνισμό. Τον Απρίλιο, οργάνωσε στο Πεκίνο από κοινού με το Υπουργείο Εμπορίου της Κίνας ένα σεμινάριο για την πολιτική ανταγωνισμού και συμμετείχε σε διάφορα άλλα διεθνή σεμινάρια σχετικά

³⁶⁹ Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της κυβέρνησης της Ιαπωνίας σχετικά με τη συνεργασία για την αντιμετώπιση αντιανταγωνιστικών δραστηριοτήτων (ΕΕ L 183 της 22.7.2003, σ. 12). Η συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ιαπωνίας υπεγράφη στις Βρυξέλλες στις 10.7.2003 και τέθηκε σε ισχύ στις 9.8.2003.

³⁷⁰ Όροι αναφοράς του διαλόγου για την πολιτική ανταγωνισμού μεταξύ της ΕΕ και της Κίνας, που είχαν υπογραφεί στις Βρυξέλλες στις 6 Μαΐου 2004.

με την πολιτική ανταγωνισμού στην Κίνα. Η ΓΔ Ανταγωνισμού χρηματοδότησε επίσης και επέβλεψε μελέτη που απαντά σε μία σειρά ερωτημάτων που έθεσαν οι αρχές της Κίνας σχετικά με την προσέγγιση και την εμπειρία της ΕΕ όσον αφορά την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού πλαισίου για τη νομοθεσία και τον έλεγχο της εφαρμογής της πολιτικής ανταγωνισμού.

Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών

696. Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή συνέχισε τη στενή συνεργασία της με την ESA (Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ) όσον αφορά τον έλεγχο της εφαρμογής της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο. Τον Μάιο, άρχισαν να ισχύουν οι διατάξεις για την προσαρμογή των πρωτοκόλλων 21 και 23 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ με βάση τις μεταβολές που εισήγαγε ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003. Το πρωτόκολλο 23 αφορά τη συνεργασία μεταξύ της ESA και της Επιτροπής κατά την εφαρμογή των άρθρων 53 και 54 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Το Δεκέμβριο, οι χώρες της ΕΖΕΣ που κύρωσαν τη συμφωνία για τον ΕΟΧ (Λίχτενσταϊν, Ισλανδία και Νορβηγία) έκαναν χρήση της “ρήτρας επανεξέτασης” που προβλέπεται στο πρωτόκολλο 21. Σύμφωνα με αυτή τη ρήτρα, οι χώρες της ΕΖΕΣ ζήτησαν να επανεξεταστούν οι μηχανισμοί για την εφαρμογή των άρθρων 53 και 54 της συμφωνίας.

Κορέα

697. Η συνεργασία μεταξύ της ΓΔ Ανταγωνισμού και της Επιτροπής Θεμιτού Εμπορίου της Δημοκρατίας της Κορέας (KFTC) στηρίζεται σε μνημόνιο συμφωνίας που υπεγράφη τον Οκτώβριο του 2004. Τον Ιούνιο πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες η πρώτη διμερής σύσκεψη διαβούλευσης μεταξύ της ΓΔ Ανταγωνισμού και της KFTC βάσει του μνημονίου συμφωνίας με τη συμμετοχή της Επιτρόπου Neelie Kroes και του Γενικού Διευθυντή Philip Lowe εξ ονόματος της Επιτροπής και του Προέδρου Kang εξ ονόματος της KFTC. Πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις αντίστοιχες τροποποιήσεις που θεσπίστηκαν πρόσφατα στις νομοθεσίες ανταγωνισμού της ΕΚ και της Κορέας. Διερευνήθηκαν επίσης οι τρόποι για την περαιτέρω βελτίωση και ενίσχυση της συνεργασίας. Η συνεργασία μεταξύ των δύο αρχών σχετικά με διάφορα θέματα ανταγωνισμού γίνεται όλο και στενότερη και πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις μεθόδους έρευνας και τα διορθωτικά μέτρα σε υποθέσεις συμπράξεων. Η δεύτερη διμερής σύσκεψη διαβούλευσης θα πραγματοποιηθεί στην Κορέα το 2006.

Λατινική Αμερική

698. Κατά τη διάρκεια του 2005, η ΓΔ Ανταγωνισμού ανέπτυξε συνεργασία με τις αρχές ανταγωνισμού του Μεξικού και της Βραζιλίας σχετικά με συγκεκριμένες υποθέσεις καθώς και για θέματα που συνδέονται με την πολιτική ανταγωνισμού (παραδείγματος χάρη σχετικά με τη συνδυασμένη και συλλογική ισχύ στην αγορά, θέματα τηλεπικοινωνιών κλπ.). Η Επιτροπή έλαβε πέντε επίσημες κοινοποιήσεις από τις αρχές του Μεξικού.

699. Ο Χάρτης Πορείας για τον Κοινό Οικονομικό Χώρο μεταξύ της ΕΕ και της Ρωσίας, που συμφωνήθηκε στη Σύνοδο Κορυφής ΕΕ-Ρωσίας της 10ης Μαΐου, περιλαμβάνει ένα σημαντικό τμήμα για τον ανταγωνισμό, με το οποίο οι δύο αρχές δεσμεύονται να αναλάβουν περαιτέρω συντονισμό και διάλογο για την πολιτική ανταγωνισμού, περιλαμβανόμενου του τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Συνομιλίες μεταξύ της ΓΔ Ανταγωνισμού και της Ρωσικής Αντιμονοπωλιακής Υπηρεσίας (FAS) σχετικά με θέματα πολιτικής πραγματοποιήθηκαν τον Ιούλιο (σε επίπεδο Γενικών Διευθυντών) και τον Οκτώβριο και τον Δεκέμβριο. Ειδικότερα, η ΓΔ Ανταγωνισμού διαβίβασε τις παρατηρήσεις της στην FAS, μετά από αίτημά της, σχετικά με θέματα που συνδέονται με σχέδιο νέας αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας για τη Ρωσική Ομοσπονδία, που είχε κατατεθεί στο Ρωσικό Κοινοβούλιο την εποχή εκείνη. Η τεχνική συνδρομή της ΕΕ προς την FAS συνεχίστηκε, με την έναρξη του νέου προγράμματος TACIS στον τομέα του ανταγωνισμού, και η Επιτροπή στήριξε τη συμμετοχή ενός εκπροσώπου της FAS στην ετήσια σύσκεψη του Διεθνούς Δικτύου Ανταγωνισμού που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο στη Βόννη.

Γ – ΠΟΛΥΜΕΡΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

1. ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΤΥΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ετήσιο συνέδριο του Διεθνούς Δικτύου Ανταγωνισμού (Βόννη, Ιούνιος 2005)

700. Τα μέλη του Διεθνούς Δικτύου Ανταγωνισμού (ΔΔΑ), στο οποίο η Επιτροπή αποδίδει ιδιαίτερη σημασία ως φόρουμ για την ανταλλαγή απόψεων και το συντονισμό μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού εξακολούθησαν να αυξάνονται το 2005, στα οποία συγκαταλέγονται τώρα περισσότεροι από 90 οργανισμοί. Το επίπεδο των δραστηριοτήτων διατηρήθηκε υψηλό, όπως διαπιστώθηκε στο ετήσιο συνέδριο που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο στη Βόννη της Γερμανίας. Το συνέδριο σημείωσε μεγάλη επιτυχία τόσο όσον αφορά τον αριθμό των συνέδρων, το φάσμα και την ποιότητα των συζητήσεων, όσο και τα αποτελέσματα των εργασιών που παρουσιάστηκαν από τις διάφορες ομάδες εργασίας. Τα αποτελέσματα των εργασιών των ομάδων εργασίας για τις συμπράξεις και τις συγκεντρώσεις εξετάζονται στη συνέχεια· οι ομάδες εργασίας σχετικά με τον “Έλεγχο της εφαρμογής της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας σε ρυθμιζόμενους τομείς” (AERS) και την “Εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού” (CPI) παρουσίασαν επίσης ορισμένα ενδιαφέροντα και χρήσιμα αποτελέσματα εργασιών. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται εκθέσεις για δραστηριότητες τεχνικής συνδρομής, την προσέγγιση των καταναλωτών, την προάσπιση του ανταγωνισμού και την αλληλεπίδραση μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού και των ρυθμιστικών φορέων των διαφόρων τομέων. Η ομάδα εργασίας AERS τερμάτισε τις εργασίες της στη Βόννη και συστάθηκε μία νέα ομάδα εργασίας για τις τηλεπικοινωνίες. Η ΓΔ Ανταγωνισμού οργάνωσε μια σύσκεψη εμπειρογνομόνων στη Βόννη (σχετικά με τις συμπράξεις) και συμμετείχε σε διάφορες άλλες συσκέψεις.

Ομάδα εργασίας του ΔΔΑ σχετικά με τις συμπράξεις και εργαστήριο για τις συμπράξεις της Σεούλ

701. Η ομάδα εργασίας της ΔΔΑ για τις συμπράξεις, που συστάθηκε το 2004 υπό την κοινή προεδρία της ΓΔ Ανταγωνισμού και του συγγρικού οργανισμού ανταγωνισμού GVH, ολοκλήρωσε μία σειρά σημαντικών εργασιών το 2005 και ανέλαβε αρκετές άλλες. Τα αποτελέσματα των εργασιών της ομάδας εργασίας για τις συμπράξεις κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της, που παρουσιάστηκαν στο ετήσιο συνέδριο του ΔΔΑ στη Βόννη, ήταν τα εξής:
- έκθεση με τίτλο “Building Blocks for Effective Anti-cartel Regimes, Vol. 1” που καλύπτει διάφορα θέματα: καθορισμός της συμπεριφοράς των «σκληροπυρηνικών συμπράξεων», αποτελεσματικοί θεσμοί για την καταπολέμηση των συμπράξεων και αποτελεσματικές κυρώσεις·
 - εγχειρίδιο για τον έλεγχο της εφαρμογής της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, με εισαγωγής και τα αντίστοιχα κεφάλαια για τις έρευνες/επιθεωρήσεις (με κώδικα βέλτιστων πρακτικών) και τα προγράμματα επιείκειας (στα οποία θα προστεθούν αργότερα και άλλα κεφάλαια)·

- ένα υπόδειγμα για την παροχή πληροφοριών για νόμους και κανονισμούς σχετικά με τις συμπράξεις, το οποίο θα κληθούν να συμπληρώσουν οι οργανισμοί που είναι μέλη του ΔΔΑ.

702. Για το έτος 2005/2006 του ΔΔΑ, η ομάδα εργασίας για τις συμπράξεις ανέλαβε νέες εργασίες σχετικά με: τη συγκέντρωση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων (στην οποία θα αφιερωθεί ένα κεφάλαιο στο εγχειρίδιο που προαναφέρθηκε), τη συνεργασία μεταξύ των αρχών για τις έρευνες σε συμπράξεις (η ΓΔ Ανταγωνισμού είναι επικεφαλής του σχεδίου αυτού), την αλληλεπίδραση μεταξύ του ελέγχου της εφαρμογής της νομοθεσίας από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και τα κωλύματα που υπάρχουν για τη διενέργεια ερευνών. Τα αποτελέσματα των εργασιών αυτών θα παρουσιαστούν στο επόμενο ετήσιο συνέδριο του ΔΔΑ στο Cape Town τον Μάιο του 2006, σε συνδυασμό με το νομοθετικό υπόδειγμα για πληροφορίες σχετικά με νόμους και κανονισμούς για τις συμπράξεις που θα έχει συμπληρωθεί από τους οργανισμούς που είναι μέλη του ΔΔΑ.
703. Τον Νοέμβριο, το ετήσιο εργαστήριο για τις συμπράξεις του ΔΔΑ (που οργανώθηκε από την ομάδα εργασίας για τις συμπράξεις) πραγματοποιήθηκε στη Σεούλ της Νότιας Κορέας. Η ΓΔ Ανταγωνισμού διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στο εργαστήριο, λαμβάνοντας μέρος στις εργασίες που αφορούσαν τους αποτελεσματικούς θεσμούς για τη διερεύνηση των συμπράξεων, τη συνεργασία μεταξύ των αρχών σε έρευνες για συμπράξεις και την ΤΠ στον τομέα της εγκληματολογίας.

Ομάδα εργασίας «Συγκεντρώσεις» του ΔΔΑ – Υποομάδα «Κοινοποιήσεις και διαδικασίες»

704. Η ΓΔ Ανταγωνισμού εξακολούθησε να συμμετέχει ενεργά στις εργασίες αυτής της υποομάδας κατά τη διάρκεια του 2005. Στις αρχές του έτους, η υποομάδα ολοκλήρωσε την προετοιμασία και άλλων δύο συνιστώμενων πρακτικών που αφορούν (1) τα διορθωτικά μέτρα σε συγκεντρώσεις και (2) τις εξουσίες εφαρμογής της νομοθεσίας, τους πόρους και την ανεξαρτησία των αρχών ανταγωνισμού. Αυτές οι πρακτικές εγκρίθηκαν από τα μέλη του ΔΔΑ κατά την ολομέλειά του στο πλαίσιο του ετήσιου συνεδρίου του ΔΔΑ που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο στη Βόννη. Με αυτά τα δύο κείμενα, ο συνολικός αριθμός των συνιστώμενων πρακτικών που εγκρίθηκαν από το ΔΔΑ ανέρχεται σε δεκατρείς, με βάση τα σχέδια που υποβλήθηκαν από αυτή την υποομάδα. Τα άλλα ένδεκα αφορούν τα εξής: (1) επαρκής συνάφεια μεταξύ των επιπτώσεων της πράξης και της χώρας που την εξετάζει·(2) σαφή και αντικειμενικά ανώτατα όρια για την υποβολή κοινοποίησης·(3) ευέλικτο χρονοδιάγραμμα υποβολής των κοινοποιήσεων·(4) προθεσμίες για την εξέταση των συγκεντρώσεων·(5) απαιτήσεις σχετικά με την αρχική κοινοποίηση·(6) διεξαγωγή ερευνών για τις συγκεντρώσεις·(7) διαφάνεια·(8) εμπιστευτικότητα·(9) δίκαιες διαδικασίες·(10) εξέταση διατάξεων σχετικών με τον έλεγχο συγκεντρώσεων·(11) συνεργασία μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού. Με τις δύο πρακτικές που προαναφέρθηκαν, ο αριθμός των συστάσεων του ΔΔΑ θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί και συμφωνήθηκε ότι στο στάδιο αυτό δεν επρόκειτο να εκπονηθούν άλλες συστάσεις.
705. Η υποομάδα ολοκλήρωσε επίσης τις εργασίες της όσον αφορά δύο ακόμη δράσεις: την ανάπτυξη ενός ή περισσότερων υποδειγμάτων εντύπων που θα χρησιμοποιούνται από τις εταιρείες που συμμετέχουν στη συγκέντρωση και τις αρχές ανταγωνισμού σχετικά με τις περιπτώσεις εφαρμογής παρεκκλίσεων όσον

αφορά την προστασία του απορρήτου για τα έγγραφα και τα άλλα στοιχεία που υποβάλλονται κατά την εξέταση των συγκεντρώσεων, καθώς και την προετοιμασία μιας μελέτης σχετικά με τα τέλη φακέλου στο πλαίσιο του ελέγχου των συγκεντρώσεων. Οι εργασίες σχετικά με τις παρεκκλίσεις και τα τέλη φακέλου υποβλήθηκαν για έγκριση στο ετήσιο συνέδριο που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο στη Βόννη.

706. Τέλος, η υποομάδα συνέχισε τις εργασίες της κατά τη διάρκεια του έτους όσον αφορά την εφαρμογή των άλλων συνιστώμενων πρακτικών. Οι εργασίες αυτές αφορούσαν κυρίως την συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με τα κωλύματα στα οποία προσκρούει στις διάφορες χώρες η εφαρμογή των συνιστώμενων πρακτικών καθώς και την προετοιμασία έκθεσης όπου προσδιορίζονται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αρχές ανταγωνισμού για τη υιοθέτηση των πρακτικών και οι τεχνικές για την άρση των κωλυμάτων αυτών. Σύμφωνα με την έκθεση αυτή που παρουσιάστηκε στη Βόννη τον Απρίλιο, το 46% των χωρών μελών του ΔΔΑ που είχαν νομοθεσία στον τομέα των συγκεντρώσεων είχαν επιφέρει ή προτείνει μεταβολές έτσι ώστε τα καθεστώτα που εφάρμοζαν στον τομέα των συγκεντρώσεων να ευθυγραμμιστούν περισσότερο με τις συνιστώμενες πρακτικές, ενώ 8% των μελών σκόπευαν να επιφέρουν τέτοιου είδους μεταβολές. Για να ενισχυθεί περισσότερο η διαδικασία εφαρμογής, αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί ένα εργαστήριο σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας την άνοιξη του 2006 όπου θα παρουσιάζονται παραδείγματα και θα παρέχεται καθοδήγηση για την περαιτέρω ευθυγράμμιση με τις πρακτικές του ΔΔΑ. Μετά τη Βόννη, οι εργασίες της υποομάδας επικεντρώθηκαν στην προπαρασκευή του εργαστηρίου αυτού. Η υποομάδα εξακολουθεί να παρακολουθεί τις προσπάθειες που καταβάλλονται στον τομέα της μεταρρύθμισης και να παρέχει τη στήριξη της στα μέλη του ΔΔΑ που σχεδιάζουν να μεταβάλουν τη νομοθεσία, τους κανονισμούς και τις πρακτικές των αρχών ανταγωνισμού, καθώς και να συνεργάζεται με τις χώρες που δεν είναι μέλη για την επεξεργασία νέων διατάξεων για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων.

2. ΟΟΣΑ

707. Το 2005, η Επιτροπή Ανταγωνισμού του ΟΟΣΑ πραγματοποίησε για πρώτη φορά μία αξιολόγηση ομοτίμων της νομοθεσίας και των πολιτικών ανταγωνισμού στην ΕΕ. Η αξιολόγηση αυτή αποτελεί τη συνέχεια της αξιολόγησης των οικονομικών πολιτικών στην ευρωζώνη που πραγματοποιήθηκε το 2003 από τον ΟΟΣΑ. Τα μέλη του ΟΟΣΑ έχουν συμφωνήσει ότι μετά την αξιολόγηση της οικονομικής πολιτικής μιας δεδομένης χώρας θα πρέπει να πραγματοποιείται διεξοδική αξιολόγηση της πολιτικής ανταγωνισμού της χώρας αυτής.
708. Η διαδικασία αξιολόγησης ξεκίνησε με την προετοιμασία ενός σχεδίου έκθεσης από τη Γραμματεία του ΟΟΣΑ, στην οποία εξετάζονται τα επιτεύγματα και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα τα όργανα και η πολιτική ανταγωνισμού της ΕΕ και επισημαίνονται οι επιλογές της πολιτικής που θα έπρεπε να εξεταστούν. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε με προφορική εξέταση που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο στο πλαίσιο της συνεδρίασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού του ΟΟΣΑ. Η

Γραμματεία του ΟΟΣΑ ολοκλήρωσε την έκθεση μετά την προφορική εξέταση και τη δημοσίευσε στις σειρές δημοσιεύσεων του ΟΟΣΑ³⁷¹.

709. Στην εν λόγω αξιολόγηση ομοτίμων επισημαίνονται προς εξέταση τέσσερις πολιτικές επιλογές:
- διευκρίνιση των σχέσεων μεταξύ των προγραμμάτων επιείκειας της ΕΕ και των εθνικών αρχών που είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο της εφαρμογής της νομοθεσίας·
 - κατά την υιοθέτηση μιας οικονομικής προσέγγισης σχετικά με τις δεσπόζουσες θέσεις, η ευθύνη να εξαρτάται από τις επιπτώσεις που είναι επιζήμιες για τον ανταγωνισμό· στις κατάλληλες περιπτώσεις, η εκτίμηση του μεγέθους της αποζημίωσης θα πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας τέτοιας διαδικασίας·
 - περαιτέρω βελτίωση των ικανοτήτων της ΓΔ Ανταγωνισμού στον τομέα της οικονομικής ανάλυσης με την αύξηση του προσωπικού της ομάδας οικονομικών αναλύσεων·
 - εξέταση των τρόπων για την επέκταση των κυρώσεων σε μεμονωμένα άτομα καθώς και εταιρείες, π.χ. μέσω κατάλληλου συντονισμού με την εφαρμογή της νομοθεσίας των κρατών μελών που προβλέπει ατομικές κυρώσεις.
710. Η ΓΔ Ανταγωνισμού εξετάζει σε βάθος κάθε μία από αυτές τις επιλογές στο πλαίσιο του τρέχοντος προγράμματος σχεδιασμού της πολιτικής. Στον τομέα της πολιτικής επιείκειας, η ΓΔ Ανταγωνισμού εργάζεται προς την κατεύθυνση που αναφέρεται συνήθως ως «μονοαπευθυντικό σύστημα». Σχετικά με την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, η ΓΔ Ανταγωνισμού έδωσε στη δημοσιότητα έγγραφο συζήτησης τον Δεκέμβριο, το οποίο εξετάζει επίσης τα θέματα που είχαν εντοπιστεί στην έκθεση αξιολόγησης ομοτίμων. Η ΓΔ Ανταγωνισμού έχει εμπλουτίσει την πραγματογνωμοσύνη της στον οικονομικό τομέα κατά τα πρόσφατα έτη. Οικονομολόγοι εργάζονται σε διάφορες υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης και αποτελούν μέρος διεπιστημονικών ομάδων υποθέσεων. Η ομάδα οικονομικών αναλύσεων παρέχει πρόσθετη υποστήριξη. Όσον αφορά τις κυρώσεις σε περιπτώσεις συμπράξεων, το σύστημα στην ΕΕ στηρίζεται στην αποτελεσματική εφαρμογή ενός συνδυασμού κυρώσεων που επιβάλλονται σε εταιρείες και σε μεμονωμένα άτομα σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο. Θα ήταν σκόπιμο να εξεταστεί πώς μπορεί να γίνει πληρέστερη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το σύστημα αυτό.
711. Εκτός από την αξιολόγηση ομοτίμων, η ΓΔ Ανταγωνισμού συνέχισε να λαμβάνει μέρος και να συμβάλλει στις εργασίες της Επιτροπής Ανταγωνισμού του ΟΟΣΑ. Η ΓΔ Ανταγωνισμού έλαβε μέρος σε όλες τις συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης για τον ανταγωνισμό του ΟΟΣΑ και συμμετείχε δραστήρια στις αξιολογήσεις ομοτίμων των πολιτικών ανταγωνισμού της Τουρκίας και της Ελβετίας. Επίσης έλαβε μέρος σε άλλες συσκέψεις του ΟΟΣΑ που συνδέονταν με τον ανταγωνισμό, όπως το παγκόσμιο φόρουμ για τον ανταγωνισμό και οι κοινές συσκέψεις της Επιτροπής

³⁷¹ Η έκθεση αυτή διατίθεται στον δικτυακό τόπο του ΟΟΣΑ:
<http://www.oecd.org/dataoecd/7/41/35908641.pdf>

Ανταγωνισμού και της Επιτροπής Εμπορίου. Χαρακτηριστική ήταν η ομιλία της Επιτρόπου Neelie Kroes με τίτλο “Επεξεργασία νομοθεσίας για την προώθηση του ανταγωνισμού και της ανάπτυξης”, στο παγκόσμιο φόρουμ του ΟΟΣΑ για τον ανταγωνισμό που πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο. Οι συζητήσεις του παγκόσμιου φόρουμ επικεντρώθηκαν σε προβλήματα ανταγωνισμού σε ρυθμιζόμενους τομείς. Τον Μάρτιο, το Συμβούλιο του ΟΟΣΑ εξέδωσε σύσταση για την εξέταση των συγκεντρώσεων και τον Οκτώβριο η Επιτροπή Ανταγωνισμού ενέκρινε τον κώδικα βέλτιστων πρακτικών για την επίσημη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού σε έρευνες για συμπράξεις ιδιαίτερης σοβαρότητας και έκθεση³⁷² για τις ενέργειες καταπολέμησης συμπράξεων ιδιαίτερης σοβαρότητας.

712. Το 2005, πραγματοποιήθηκαν συσκέψεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού του ΟΟΣΑ τον Φεβρουάριο, τον Ιούνιο και τον Οκτώβριο. Κατά την πρώτη σύσκεψη, οι ομάδες εργασίας της επιτροπής πραγματοποίησαν συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης για τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση του σιδηροδρομικού τομέα και τα διασυνοριακά διορθωτικά μέτρα κατά την ανάλυση των συγκεντρώσεων. Τη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης για τον σιδηροδρομικό τομέα συμπλήρωσε μία σειρά συζητήσεων για τις εμπειρίες σχετικά με τον διαρθρωτικό διαχωρισμό διαφόρων βιομηχανιών (που καλύπτουν μεταξύ άλλων τους τομείς της ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών, των ταχυδρομικών υπηρεσιών και των σιδηροδρομικών μεταφορών). Από τη συζήτηση προέκυψε ότι υπήρχαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των σιδηροδρομικών κλάδων στις χώρες του ΟΟΣΑ και ότι η φύση, η έκταση και ο ρόλος του ανταγωνισμού παρουσιάζουν επίσης σημαντικές διαφορές από χώρα σε χώρα, και συνεπώς η κατάλληλη διάρθρωση η οποία διευκολύνει περισσότερο τον ανταγωνισμό. Ο διαρθρωτικός διαχωρισμός θεωρήθηκε ως συμπλήρωμα για τη ρύθμιση της πρόσβασης στις σιδηροδρομικές υποδομές. Ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά, ο ανταγωνισμός για την κατάκτηση της αγοράς αποτελεί επίσης ένα δυνητικά πολύτιμο εργαλείο για την εισαγωγή μιας μορφής ανταγωνισμού.
713. Η συζήτηση στρογγυλής τραπέζης για τα διορθωτικά μέτρα στις διασυνοριακές συγκεντρώσεις έδειξε ότι η συνεργασία με τη μορφή θετικής αβροφροσύνης, όταν μια χώρα αναλαμβάνει τον έλεγχο, εξ ονόματος των άλλων χωρών, της διαπραγμάτευσης και της εφαρμογής των διασυνοριακών διορθωτικών μέτρων, ήταν πιο κατάλληλη στις χώρες οι οποίες είχαν διακριτική εξουσία δώξης στον τομέα του τον ελέγχου των συγκεντρώσεων (όπως οι ΗΠΑ), αλλά ήταν ασυμβίβαστη από νομική άποψη με άλλα συστήματα τα οποία επιβάλλουν την υποχρέωση να λαμβάνονται τόσο θετικές όσο και θετικές αποφάσεις (όπως στην ΕΕ). Επίσης προέκυψε από τη συζήτηση ότι για τους σκοπούς της παρακολούθησης της εφαρμογής ενός διορθωτικού μέτρου, το γεγονός ότι τα στοιχεία ενεργητικού που πρέπει να εκποιηθούν ενδέχεται να βρίσκονται εκτός της ΕΕ είχε περιορισμένες μόνο επιπτώσεις.
714. Στο πλαίσιο της δεύτερης συνάντησης της επιτροπής ανταγωνισμού πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης για τον ουσιαστικό ανταγωνισμό και την αξιολόγηση των ενεργειών και των πόρων των αρχών ανταγωνισμού. Η στρογγυλή τράπεζα σχετικά με τον ουσιαστικό ανταγωνισμό

³⁷²

Και τα δύο κείμενα δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο του ΟΟΣΑ: www.oecd.org/competition

έδειξε ότι υπήρχαν ευρύτατες διαφορές μεταξύ των χωρών για τον τρόπο προσέγγισης του θέματος αυτού: ορισμένες χώρες έχουν μια περισσότερο τυπική, ενώ άλλες μια οικονομική προσέγγιση ή βρίσκονται σε μεταβατική φάση προς μια οικονομική προσέγγιση. Η στρογγυλή τράπεζα για την αξιολόγηση των ενεργειών και των πόρων οδήγησε σε μία συνολική επισκόπηση των δραστηριοτήτων αξιολόγησης που έχουν αναληφθεί ή σχεδιάζονται από τις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ και χρησίμευσε για την προετοιμασία περαιτέρω συζητήσεων σχετικά με το θέμα αυτό.

715. Οι ομάδες εργασίας της επιτροπής πραγματοποίησαν συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης για τις επιπτώσεις των υπηρεσιών υποκατάστασης στις κανονιστικές ρυθμίσεις και τα διορθωτικά μέτρα που λαμβάνονται με ιδιωτική πρωτοβουλία. Η πρώτη στρογγυλή τράπεζα αφορούσε τις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, μεταφορών και ενέργειας και εξέτασε τα προβλήματα που προκύπτουν στο πλαίσιο των κανονιστικών ρυθμίσεων των υπηρεσιών υποκατάστασης. Η συζήτηση έδειξε ότι συχνά οι υπηρεσίες υποκατάστασης υπόκεινται σε ελάχιστες ή διαφορετικές κανονιστικές υποχρεώσεις, γεγονός που προκαλεί ενδεχομένως ασυμμετρία στο επίπεδο των κανονιστικών ρυθμίσεων μεταξύ των υπηρεσιών. Εν γένει, οι ασυμμετρίες αυτές θα πρέπει να εξαλειφθούν έτσι ώστε οι μόνες διαφορές στις κανονιστικές ρυθμίσεις που θα παραμείνουν να είναι εκείνες που είναι απαραίτητες λόγω των διαφορών στην ισχύ στην αγορά, τις εξωτερικές οικονομίες ή άλλες αδυναμίες της αγοράς όσον αφορά τις ίδιες τις υπηρεσίες. Στη συζήτηση υπογραμμίστηκε επίσης το γεγονός ότι είναι πιθανό να απαιτηθεί ο ενεργός έλεγχος της εφαρμογής της νομοθεσίας, έτσι ώστε η συμπεριφορά των πρώην μονοπωλιακών επιχειρήσεων να μην περιορίζει τον ανταγωνισμό από τις υπηρεσίες υποκατάστασης.
716. Η συζήτηση στρογγυλής τραπέζης σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα ιδιωτικής πρωτοβουλίας επικεντρώθηκε στην ανακάλυψη και τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων. Πρόκειται για την πρώτη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης της ομάδας εργασίας για τα διορθωτικά μέτρα ιδιωτικής πρωτοβουλίας και το 2006 θα ακολουθήσουν και άλλες συζητήσεις. Επίσης, η ομάδα εργασίας της Επιτροπής συζήτησε, μετά από παρουσιάσεις εμπειρογνομόνων, τον τρόπο μέτρησης της ζημίας που προκαλούν οι συμπράξεις και των ωφελειών που απορρέουν από την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού. Η συζήτηση έδειξε ότι ο υπολογισμός της ζημίας είναι ιδιαίτερα χρήσιμος όταν ο έλεγχος της εφαρμογής γίνεται με ιδιωτική πρωτοβουλία. Ορισμένες αρχές (π.χ. η αρχή ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου OFT) εξετάζουν επίσης τις επιπτώσεις των συμπράξεων για την αιτιολόγηση των δικών τους εργασιών.
717. Στο πλαίσιο της τρίτης σύσκεψης της επιτροπής ανταγωνισμού πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης για τους φραγμούς εισόδου και τους νόμους και τις κανονιστικές ρυθμίσεις σχετικά με τις πωλήσεις κάτω του κόστους (ΠΚΚ). Η πρώτη στρογγυλή τράπεζα έδειξε ότι οι χώρες μέλη του ΟΟΣΑ μετακινούνται σαφώς από μία ανάλυση που επικεντρωνόταν στην αξιολόγηση του κατά πόσο ορισμένοι παράγοντες θα αποτελούσαν φραγμούς εισόδου, προς μία ανάλυση της διαδικασίας ανταγωνισμού και της επίπτωσης των φραγμών εισόδου σε αυτή τη διαδικασία. Τα κράτη μέλη επεξεργάζονται επίσης οικονομικά κριτήρια για τη μέτρηση των φραγμών εισόδου· συχνά συνδυάζουν τόσο μια ποσοτική όσο και ποιοτική αξιολόγηση στην περίπτωση των τεχνικών ή κανονιστικών φραγμών εισόδου, ενώ για φραγμούς που αφορούν τη συμπεριφορά συνήθως δεν θεωρείται δυνατή μια ποσοτική αξιολόγηση.

718. Η στρογγυλή τράπεζα για τη νομοθεσία σχετικά με τις ΠΚΚ έδειξε ότι αρχίζουν να υπάρχουν συστηματικές μελέτες για τις επιπτώσεις της νομοθεσίας αυτής και ότι οι μελέτες αυτές δείχνουν ότι συνεπάγεται αύξηση του κόστους για τους καταναλωτές. Συνεπώς υπάρχει η σύγκρουση μεταξύ της νομοθεσίας αυτής και των στόχων της οικονομικής αποτελεσματικότητας και της ευημερίας του καταναλωτή της νομοθεσίας ανταγωνισμού. Η συζήτηση έδειξε επίσης πόσο αναγκαίο είναι για τις αρχές ανταγωνισμού να δίνουν βάρος στην προώθηση των βασικών αρχών ανταγωνισμού όταν εξετάζονται σε εθνικό επίπεδο νομοθετικές πρωτοβουλίες σχετικά με ΠΚΚ. Τα μέλη της ομάδας εργασίας συζήτησαν θέματα ανταγωνισμού στην παροχή νοσοκομειακών υπηρεσιών και πραγματοποίησαν μία ολοήμερη σύσκεψη με τη συμμετοχή εισαγγελέων για τη συνεργασία μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού και των εισαγγελέων σε έρευνες συμπράξεων.
719. Η συζήτηση στρογγυλής τραπέζης για τις νοσοκομειακές υπηρεσίες έδειξε ότι υπάρχει όλο και μεγαλύτερος ανταγωνισμός στην παροχή νοσοκομειακών υπηρεσιών και ότι αυτό είναι επωφελές για την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της παροχής των υπηρεσιών. Ορισμένες χώρες του ΟΟΣΑ είχαν ιδιαίτερα θετικές εμπειρίες όσον αφορά την εισαγωγή κανονιστικών ρυθμίσεων που προωθούν τον ανταγωνισμό μεταξύ των κρατικών νοσοκομείων.
720. Στο πλαίσιο της σύσκεψης με τους εισαγγελείς εξετάστηκαν τα ακόλουθα θέματα: επιλογή υποθέσεων που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ποινικής δίωξης και εξουσία άσκησης δίωξης· συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων· αλληλεπίδραση μεταξύ των προγραμμάτων επιείκειας και της ποινικής δίωξης· επίσημες και ανεπίσημες σχέσεις μεταξύ εισαγγελικών αρχών και αρχών ανταγωνισμού.
721. Κατά τη διάρκεια του 2005, η ΓΔ Ανταγωνισμού παρουσίασε οκτώ γραπτές εισηγήσεις στην Επιτροπή Ανταγωνισμού που κάλυπταν τα ακόλουθα θέματα συζήτησης στις στρογγυλές τράπεζες του ΟΟΣΑ:
- διαρθρωτικός διαχωρισμός στις σιδηροδρομικές μεταφορές
 - διασυνοριακά διορθωτικά μέτρα κατά την εξέταση συγκεντρώσεων
 - ουσιαστικός ανταγωνισμός
 - αξιολόγηση των ενεργειών και των πόρων των αρχών ανταγωνισμού
 - επιπτώσεις των υπηρεσιών υποκατάστασης στις κανονιστικές ρυθμίσεις
 - ανακάλυψη και συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων
 - φραγμοί εισόδου
 - ανταγωνισμός και αποτελεσματικότητα στην παροχή νοσοκομειακών υπηρεσιών.
722. Η ΓΔ Ανταγωνισμού υπέβαλε επίσης στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού του 2004.

V – Προοπτικές για το 2006

723. Η έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού του 2005 προσδιορίζει τους προσανατολισμούς που θα ακολουθήσει η Επιτροπή στον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού το 2006.
724. Οι τρεις πολυετείς γενικοί στόχοι που προσδιορίστηκαν από τη ΓΔ Ανταγωνισμού και θα της επιτρέψουν να συνεχίσει τη σημαντική συμβολή της στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων όπως ορίστηκαν στην απόφαση για την ετήσια στρατηγική πολιτική της Επιτροπής του 2006 και τη στρατηγική της Λισσαβόνας της ΕΕ, είναι:
- να επικεντρώσει τα μέτρα για τον έλεγχο της εφαρμογής της νομοθεσίας στις πρακτικές εκείνες οι οποίες είναι περισσότερο επιζήμιες για την οικονομία της ΕΕ
 - να τονώσει την ανταγωνιστικότητα εντός της ΕΕ συμβάλλοντας στη διαμόρφωση του κανονιστικού πλαισίου
 - να επικεντρώσει τις ενέργειές της σε καίριας σημασίας τομείς για την εσωτερική αγορά και τη στρατηγική της Λισσαβόνας.

1. ΑΝΤΙΜΟΝΟΠΩΛΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

725. Το 2006, η ΓΔ Ανταγωνισμού θα δώσει ιδιαίτερη προτεραιότητα στην πρόληψη και την αποτροπή των αθέμιτων συμπράξεων. Οι συμπράξεις αυξάνουν τεχνητά την τιμή των αγαθών και των υπηρεσιών, μειώνουν την προσφορά και εμποδίζουν την καινοτομία, με αποτέλεσμα οι καταναλωτές να καταβάλλουν υψηλότερες τιμές για χαμηλότερη ποιότητα. Οι συμπράξεις μπορούν επίσης να αυξήσουν αισθητά το κόστος των εισροών για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Ο εντοπισμός και η αποτροπή των συμπράξεων αποφέρει συνεπώς σημαντικά οφέλη στην οικονομία της ΕΕ και τους ευρωπαίους καταναλωτές.
726. Η άλλη προτεραιότητα της ΓΔ Ανταγωνισμού για το 2006 θα είναι να ολοκληρωθούν και να δοθεί αποτελεσματική συνέχεια στις τομεακές έρευνες που άρχισαν από την Επιτροπή το 2005, στις αγορές αερίου και ηλεκτρισμού και στους τομείς της λιανικής τραπεζικής και των ασφαλειών. Τα πορίσματα αυτών των τομεακών ερευνών θα επιτρέψουν στην Επιτροπή να προσδιορίσει το κατάλληλο μείγμα των πολιτικών για την επίλυση των προβλημάτων που έχουν εντοπιστεί. Το μείγμα των πολιτικών θα περιλαμβάνει μέτρα για τον έλεγχο της εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού και/ή ευαισθητοποίηση σε θέματα ανταγωνισμού και, ενδεχομένως θέσπιση κανονιστικών ρυθμίσεων στους τομείς της εσωτερικής αγοράς και/ή της προστασίας του καταναλωτή. Οι έρευνες αυτές θα φωτίσουν επίσης και άλλες πτυχές της αγοράς που καθιστούν δυνατή την αντιανταγωνιστική συμπεριφορά.
727. Για τη στήριξη των προτεραιοτήτων αυτών, η δράση της ΓΔ Ανταγωνισμού όσον αφορά τον έλεγχο της εφαρμογής θα εξακολουθήσει να κατευθύνεται με βάση την ιεράρχηση των μέτρων εφαρμογής της νομοθεσίας ανάλογα με τον βαθμό της ζημίας που προκαλούν οι αντιανταγωνιστικές πρακτικές στους καταναλωτές, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις είτε για ιδιώτες. Θα δοθεί προτεραιότητα στα μέτρα εκείνα που

ρυθμίζουν τα προβλήματα ανταγωνισμού με τις μεγαλύτερες αρνητικές επιπτώσεις στην ευημερία του καταναλωτή, λαμβάνοντας υπόψη τον όγκο των δαπανών που επηρεάζονται από την αντιανταγωνιστική πρακτική και τη φύση της συμπεριφοράς. Η ύπαρξη σημαντικών επιπτώσεων στη διαδικασία του ανταγωνισμού (αποκλεισμός της αγοράς) μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ένα ενδεικτικό μέτρο της ζημίας που προκαλείται στον καταναλωτή. Ένα πρόσθετο σημείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό των προτεραιοτήτων για τον έλεγχο της εφαρμογής της νομοθεσίας είναι κατά πόσο μια συγκεκριμένη παρέμβαση μπορεί να χρησιμεύσει ως προηγούμενο, καθιστώντας δυνατή τη διευκρίνιση της εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού σε σύνθετα νομικά και οικονομικά θέματα.

728. Ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους για τις δραστηριότητες της Επιτροπής στον τομέα του ελέγχου της εφαρμογής της νομοθεσίας, όπως αναγνωρίστηκε επίσης και από τον ΟΟΣΑ³⁷³, είναι η έλλειψη συνεκτικότητας στην εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΚ από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού και τα εθνικά δικαστήρια. Η βελτίωση του συντονισμού εντός του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού (ΕΔΑ) και η εξασφάλιση αποτελεσματικής διεπαφής με τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού θα συνεχίσει συνεπώς να αποτελεί βασική προτεραιότητα για τις εργασίες της ΓΔ Ανταγωνισμού το 2006-2007.
729. Τέλος, η ΓΔ Ανταγωνισμού θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για την αύξηση της προβλεψιμότητας και της διαφάνειας κατά την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού με τη βοήθεια ειδικών πολιτικών και της εντατικότερης επικοινωνίας με το κοινό, τον επιχειρηματικό χώρο και άλλους θεσμούς, ιδίως στον τομέα της κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης.

2. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ

730. Στον τομέα των συγκεντρώσεων, εκτός από τις βασικές δραστηριότητες ελέγχου εφαρμογής της νομοθεσίας, η ΓΔ Ανταγωνισμού θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην εξασφάλιση μιας συνέχειας στον τρόπο με τον οποίο αξιολογεί τις επιπτώσεις της αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων. Θα εξακολουθήσει να επισημαίνει τα προβλήματα ανταγωνισμού μόνο βάσει τεκμηριωμένης οικονομικής ανάλυσης και διαπιστωμένων στοιχείων. Με ιδιαίτερη προσοχή θα αντιμετωπίζει επίσης τις συγκεντρώσεις που ενδέχεται να παρεμποδίζουν την επίτευξη των στόχων της ΕΕ στον τομέα της ελευθέρωσης. Το 2006, η Επιτροπή θα εκδώσει αναθεωρημένες και ενοποιημένες κατευθυντήριες γραμμές σε θέματα αρμοδιότητας. Επίσης, θα εκδώσει προσανατολισμούς για τις μη οριζόντιες συγκεντρώσεις και θα ενημερώσει την πολιτική της στον τομέα των διορθωτικών μέτρων προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα μελέτης ex-post για τα διορθωτικά μέτρα που δημοσιεύτηκε το 2005. Θα ξεκινήσουν εργασίες για την επανεξέταση του κανόνα των δύο τρίτων, που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 και 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου που αποτελεί ένα από τα κριτήρια για τον προσδιορισμό της αρμοδιότητας της Επιτροπής για συγκεντρώσεις με κοινοτική διάσταση.

³⁷³ Βλ. “Αξιολόγηση ομοτίμων της νομοθεσίας και της πολιτικής ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Κοινότητας” του ΟΟΣΑ.

3. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

731. Στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, οι συγκεκριμένες προτεραιότητες για το 2006 στον τομέα του ελέγχου της εφαρμογής των κανόνων προσδιορίζονται στο σχέδιο δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις. Όσον αφορά την επανεξέταση της πολιτικής, η ΓΔ Ανταγωνισμού θα υιοθετήσει μια πιο οικονομική προσέγγιση στον σχεδιασμό των κανόνων κρατικών ενισχύσεων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις αδυναμίες της αγοράς τις οποίες καλούνται να επανορθώσουν οι κρατικές ενισχύσεις, προωθώντας τη διαφάνεια και την προβλεψιμότητα της πολιτικής κρατικών ενισχύσεων. Θα αναθεωρήσει κατάλληλα τα ισχύοντα οριζόντια κείμενα, τόσο ως προς την ουσία όσο και το περιεχόμενο, επιδιώκοντας συγχρόνως τη θέσπιση μέτρων (βέλτιστες πρακτικές) για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των διαφόρων υποθέσεων, μέχρις ότου τεθεί σε εφαρμογή ο γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία, και στην ανάπτυξη πρακτικής αποφάσεων που επικεντρώνεται στα μέτρα με τον περισσότερο στρεβλωτικό χαρακτήρα όσον αφορά τις επιπτώσεις στις συναλλαγές.
732. Επιπλέον, θα συνεχίσει τον προδραστικό έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων ενισχύοντας την οικονομική ανάλυση κατά την αξιολόγηση των υποθέσεων και απαιτώντας τη συστηματική ανάκτηση των ασυμβίβαστων ενισχύσεων που έχουν χορηγηθεί. Για την καταπολέμηση των παράνομων και ασυμβίβαστων μέτρων, η ΓΔ Ανταγωνισμού θα εστιάσει την προσοχή της στην ανάπτυξη μιας νέας προσέγγισης για τα διορθωτικά μέτρα, που θα αποσκοπεί στην καλύτερη λειτουργία της αγοράς στην οποία δραστηριοποιείται ο αποδέκτης. Η ΓΔ Ανταγωνισμού θα συνεχίσει να εφαρμόζει μία πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αξιολόγηση των υποθέσεων καθώς και για την εξέταση των σημαντικότερων προτάσεων.
733. Η ΓΔ Ανταγωνισμού θα συνεχίσει να προωθεί μια μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση για την κοινή ευθύνη της Επιτροπής και των κρατών μελών όσον αφορά τη μεταρρύθμιση των κανόνων κρατικών ενισχύσεων και θα μελετήσει τη δυνατότητα δημιουργίας δικτύου κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο αυτό. Επίσης θα εξακολουθήσει να ενθαρρύνει τα εθνικά δικαστήρια να διαδραματίζουν πιο δραστήριο ρόλο στην εφαρμογή των κανόνων κρατικών ενισχύσεων σε εθνικό επίπεδο.
734. Η ΓΔ Ανταγωνισμού, για να συμπληρώσει το έργο αυτό, θα αναπτύξει μία ex-post ανάλυση των ενεργειών ελέγχου της εφαρμογής του παρελθόντος έτσι ώστε να αντληθούν διδάγματα για τις επιπτώσεις τους.

4. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

735. Η ΓΔ Ανταγωνισμού θα συνεχίσει κατά το 2006 το έργο της με τις υποψήφιες χώρες και τις υπόλοιπες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.
736. Στο πλαίσιο της πολιτικής γειτονίας, θα πρέπει να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις για τα σχέδια δράσης για τα οποία δεν υπάρχει ακόμα συμφωνία (Αίγυπτος, Γεωργία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Λίβανος).
737. Η Επιτροπή επιθυμεί ιδιαίτερα να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο η συνεργασία με σημαντικές τρίτες χώρες και θα προετοιμάσει ένα πλαίσιο για τη συμφωνία δεύτερης γενιάς που θα επιτρέψει την ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών.

738. Το ετήσιο συνέδριο του Διεθνούς Δικτύου Ανταγωνισμού θα πραγματοποιηθεί στο Cape Town από τις 3 έως τις 5 Μαΐου. Η Επιτροπή αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στα αποτελέσματα της ομάδας εργασίας για τις συμπράξεις, στην οποία συμπροεδρεύει, και στη σύσταση ομάδας εργασίας για μονομερείς συμπεριφορές.
739. Στο πλαίσιο του επίσημου διμερούς διαλόγου για τον ανταγωνισμό μεταξύ ΕΕ και Κίνας, η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει τη συνδρομή της στην Κίνα για την επεξεργασία της νομοθεσίας της στον τομέα του ανταγωνισμού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ – Υποθέσεις που εξετάζονται στην παρούσα έκθεση

1. ΑΡΘΡΑ 81, 82 ΚΑΙ 86 ΕC

Υπόθεση	Δημοσίευση	Σημείο
AstraZeneca	IP/05/737, 15.6.2005	73, Ένθετο 2
Austrian Airlines/SAS	EE C 233, 22.9.2005	125
BMW		161
Brasserie nationale κατά Επιτροπής (καρτέλ μπίρας του Λουξεμβούργου)		260
Britannia Alloys & Chemicals, Société Nouvelle des Couleurs zinciques, Union Pigments και Hans Heubach κατά Επιτροπής (φωσφορικός ψευδάργυρος)		270
Coca-Cola	EE L 253, 29.9.2005 και EE C 239, 29.9.2005	147
Daimler Chrysler κατά Επιτροπής (Mercedes-Benz)		261
Dansk Rørindustri και λοιποί κατά Επιτροπής (προμονωμένοι σωλήνες)		253
E.on Ruhrgas	IP/05/710, 10.6.2005	49
Euronext		120
Football Association Premier League	IP/05/1441	105
General Motors (Opel)		161
Groupe Danone κατά Επιτροπής και Haacht κατά Επιτροπής(Βελγικό καρτέλ μπίρας)		266
MasterCard Europe / International (πολυμερή διατραπεζικά επιτόκια)		118
Microsoft		106
OMV	IP/05/195, 17.2.2005	48

REPSOL		58
SAS κατά Επιτροπής		258
SEP και λοιποί/Automobiles Peugeot		153
Sumitomo Chemical και Sumika Fine Chemicals κατά Επιτροπής (Βιταμίνες)		268
Syfait και λοιποί κατά GlaxoSmithkline		246
Thyssen Krupp Stainless και Thyssen Krupp Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής και Acerinox κατά Επιτροπής (ανοξείδωτος χάλυβας (προσαύξηση κράματος))		256
T-Mobile		76
Tokai, Intech and SGL Carbon κατά Επιτροπής (ειδικός γραφίτης)		247
VEMW κατά Directeur van de Dienst uitvoering en toezicht energie		53
Vodafone		76
Ακατέργαστος καπνός - Ιταλία		180, 190
Ασφαλίσεις αερομεταφορών		122
Βιομηχανικό νήμα		185
Βιομηχανικοί σάκκοι		194
Γερμανική Bundesliga		96
Εδαφικοί περιορισμοί (προμήθεια φυσικού αερίου)		47
Εμπορική συμφωνία Alrosa – De Beers	EE C 136, 3.6.2005	64
Επιτροπή κατά T-Mobile Austria GmbH (max.mobil)		245
Επιτροπή κατά Ελλάδας		90
Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου		90
Έρευνα στον κλάδο των συσκευών		78

τρίτης γενιάς (3 G)		
Έρευνες σε κλάδους του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας		35
Έρευνες στον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών		114
Ευρυζωνικές υπηρεσίες μέσω μερισμού γραμμών στη Γερμανία		77
Ταχυδρομικές υπηρεσίες		95
Χημικά ελαστικά		180, 197
Χλωροξικό οξύ		182

2. ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ

Υπόθεση	Δημοσίευση	Σημείο
AMI/Eurotecnica		378
Bertelsmann/Springer		295
Blackstone/Acetex		301
Blackstone/NHP		342
E.on/Mol		319
Energias de Portugal (EDP) κατά Επιτροπής		388
FIMAG/Züblin		360
Honeywell κατά Επιτροπής και General Electric κατά Επιτροπής		398
Honeywell/Novar		340
IESY Repository/Ish		347
Johnson & Johnson/Guidant		313, 680
Lufthansa/Swiss		332
Maersk/PONL		336
MAG/Ferrovial Aeropuertos/Exeter Airport		355

Microsoft/TimeWarner/ContentGuard JV		370
Reuters/Telerate		328, 680
Siemens/VA Tech		306
Strabag/Dywidag (Walter Bau)		350
Tesco/Carrefour		364
Total/Sasol/JV		374
Επιτροπή κατά Tetra Laval		381

3. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Υπόθεση	Δημοσίευση	Σημείο
AB Vingriai (Λιθουανία)		444
ABX Logistics group		611
Alitalia (Ιταλία)		613
Altair Chimica (Ιταλία)	EE C 131, 28.5.2005	537
AVR (Κάτω Χώρες)		536
Banda ancha en zonas rurales y aisladas (Ισπανία)		478
BayernLB (Γερμανία)		499
BIAL (Πορτογαλία)	EE C 275, 8.11.2005	515
Breitband Kärnten (Αυστρία)		478
British Energy plc (Ηνωμένο Βασίλειο)	EE L 142, 6.6.2005	450
Česke dráhy (Τσεχικοί σιδηρόδρομοι) (Τσεχική Δημοκρατία)		605
Chemische Werke Piesteritz (Γερμανία)	EE L 296, 12.11.2005	445
Chemobudowa Kraków (Πολωνία)		460
Compact Disc Albrechts κατά Επιτροπής		659

Computer Manufacturing Services (CMS) (Ιταλία)	EE C 187, 30.7.2005	439
Confédération nationale du Crédit Mutuel κατά Επιτροπής		640
Corsica Ferries France κατά Επιτροπής		658
Cynku Miasteczko Śląskie (Πολωνία)		439
Digitalisierungsfonds (Αυστρία)		482
E-Glass (Γερμανία)		506
Enterprise Capital Funds (Ηνωμένο Βασίλειο)		528
Ernault (Γαλλία)		439
Ernault (Γαλλία)	EE C 324, 21.12.2005	446
Euromoteurs (Γαλλία)	EE C 137, 4.6.2005	446
Exempt Companies στο Γιβραλτάρ (Ηνωμένο Βασίλειο)		554
ΕΛΒΟ (Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων) (Ελλάδα)		582
F.J. Pape κατά Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij		639
Ford Genk (Βέλγιο)		549
Frucona Kosice (Σλοβακία)	EE C 233, 22.9.2005	443
Glunz (Γερμανία)	EE C 263, 22.10.2005	508
Hessischer Investitionsfonds (Γερμανία)		498
Holland Malt (Κάτω Χώρες)		592
HSH Nordbank (Γερμανία)		499
Huta Czystochowa (Πολωνία)		475
Huta Stalowa Wola (Πολωνία)		459
Imprimerie Nationale (Γαλλία)		447
Investbx (Ηνωμένο Βασίλειο)	EE C 288, 19.11.2005	524

Konas (Σλοβακία)		456
Kronopoly (Γερμανία)		503
Lazio – Μείωση των εκπομπών αερίου θερμοκηπίου (Ιταλία)		633
Lignit Hodonín, s.r.o. (Τσεχική Δημοκρατία)	EE C 250, 8.10.2005	502
MG Rover (Ηνωμένο Βασίλειο)	EE C 187, 30.7.2005	439, 457
Mittal Steel Poland (Πολωνία)		477
Monitoring Alstom (Γαλλία)		442
Municipalizzate (Ιταλία)		629
Nazairdis (Distribution Casino Γαλλία)		662
NESTA (Ηνωμένο Βασίλειο)		532
Plans de Campagne (Γαλλία)		587
Ryanair (Βέλγιο)		616
SABIC (Κάτω Χώρες)	EE C 176, 16.7.2005	501
Shetland Sea Fish Limited (Ηνωμένο Βασίλειο)		600
Sniace κατά Επιτροπής		646
Solvay Rosignano (Ιταλία)	EE C 176, 16.7.2005	537
Stocznia Gdynia (Πολωνία)	EE C 220, 8.9.2005	471
Stocznia Szczecinska (Πολωνία)	EE C 222, 9.9.2005	471
Streekgewest Westelijk Noord-Brabant		636
SVZ Schwarze Pumpe GmbH (Γερμανία)		439
Tessenderlo Italia (Ιταλία)	EE C 223, 10.9.2005	537
Thüringen Porzellan, Kahla (Γερμανία)		630
VPFM (Τσεχική Δημοκρατία)	EE C 176, 16.7.2005	477
Αερολιμενικές υποδομές (Γερμανία και		622

Βέλγιο)		
Αεροναυτική (Ιταλία)	EE C 252, 12.10.2005	518
Αλιευτικός κλάδος – Ζημίες που προκλήθηκαν από θύελλα (Λετονία)		602
Ανάπτυξη ευρυζωνικών υπηρεσιών στην Appingedam (Κάτω Χώρες)		480
Αναπτυξιακή ενίσχυση στη Γκάνα-Ρυμουλκά (Κάτω Χώρες)	EE C 100, 26.4.2005	467
Ανοικτή υποδομή ευρυζωνικών επικοινωνιών στη Limousin (Γαλλία)		479
Απαλλαγή από τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων για οικοδομικές εταιρείες στα νέα Länder (Γερμανία)		510
Απαλλαγή φόρων για ασφαλιστικές συμβάσεις υπέρ αλληλοασφαλιστικών και κοινωνικών ταμείων (Γαλλία)		567
Αφορολόγητα αποθεματικά για ορισμένες επιχειρήσεις (Ελλάδα)		557
Βασικό φορολογικό καθεστώς (Ισπανία)		632
Βέλγιο κατά Επιτροπής		644
Δημιουργία της Banque Postale (Γαλλία)		578
Διεθνής Ειδησιογραφικός Σταθμός CFII (Γαλλία)		496
Εθνικό καθεστώς ενισχύσεων για τα νεκρά ζώα στα ιχθυοτροφεία (Ηνωμένο Βασίλειο)		601
Εθνικό καθεστώς ενισχύσεων υπέρ μειονεκτικών περιοχών (Φινλανδία)		584
Ενισχύσεις για την ανάπτυξη αλυσίδων υλικοτεχνικής υποστήριξης και για τον εκσυγχρονισμό των συνδυασμένων μεταφορών (Ιταλία)		610
Ενισχύσεις για την προστασία του ζωικού κεφαλαίου από επιθέσεις		590

αρπακτικών (Τοσκάνη, Ιταλία)		
Ενισχύσεις καινοτομίας στη ναυπηγική βιομηχανία (Γαλλία)	EE C 256, 15.10.2005	461
Ενισχύσεις καινοτομίας στη ναυπηγική βιομηχανία (Γερμανία)	EE C 235, 23.9.2005	461
Ενισχύσεις καινοτομίας στη ναυπηγική βιομηχανία (Ισπανία)	EE C 250, 8.10.2005	461
Ενισχύσεις λειτουργίας για τα βιοκαύσιμα (Αυστρία, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ουγγαρία, Ιταλία, Ιρλανδία, Λιθουανία, Σουηδία και Βέλγιο)		544
Ενισχύσεις σε ναυπηγικές εργασίες στη Μαυριτανία (Ισπανία)		467
Ενισχύσεις σε ναυπηγικές εργασίες στο Βιετνάμ (Κάτω Χώρες)		467
Ενισχύσεις υπέρ των συνεταιρισμών παραγωγών μπανάνας (Γαλλία)		589
Εξάλειψη νεκρών ζώων το 2003 (φόρος τεμαχισμού) (Γαλλία)		586
Επείγοντα μέτρα απασχόλησης (Ιταλία)		631
Επίγεια ψηφιακή τηλεόραση (DVB-T) στο Βερολίνο – Βραδεμβούργο (Γερμανία)		483
Επιτροπή κατά Ελλάδα		654
Ετήσια καταβολή ενισχύσεων για τη βιομηχανία άνθρακα (Γερμανία, Ουγγαρία, Πολωνία και Σλοβακία)		604
Ιταλία κατά Επιτροπής		649
Καθεστώς εγγυήσεων για ναυπηγικές εργασίες (Ιταλία)		469
Καθεστώς εγγυήσεων για ναυπηγικές εργασίες (Κάτω Χώρες)	EE C 228, 17.9.2005	469
Καθεστώς ενισχύσεων για τη χρηματοδότηση νέων υπηρεσιών		609

συνδυασμένων μεταφορών (Γερμανία)		
Καθεστώς ενισχύσεων για την εγκατάσταση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Σιδηροδρομικής Σήμανσης (ETCS) για τις εμπορικές αμαξοστοιχίες (Κάτω Χώρες)		606
Καθεστώς ενισχύσεων για τις συνδυασμένες μεταφορές στην περιφέρεια της Βαλλονίας και καθεστώς ενισχύσεων για τις συνδυασμένες μεταφορές (Βέλγιο).		608
Καθεστώτα τελών συνδρομής για τους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς (Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία)		489
Μειώσεις του φόρου επί του CO2 (Σλοβενία)		541
Μεταρρύθμιση του ιταλικού συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης (Ιταλία)		546
Μεταρρύθμιση του ολλανδικού συστήματος ασφάλισης ασθένειας (Κάτω Χώρες)		575
Μεταφορά εμπορευμάτων από την SNCF (Γαλλία)		607
Μέτρα υπέρ των αθλητικών συλλόγων (Ιταλία)		566
Ναυπηγεία Νεωρίου (Ελλάδα)	EE C 230, 20.9.2005	466
Ολυμπιακή Αεροπορία (Ελλάδα)		619
Όμιλος Biria (Γερμανία)		455
Παραγωγή αλουμίνας (Γαλλία, Ιρλανδία και Ιταλία)		539
Παράταση τριετούς προθεσμίας παράδοσης για δύο πλοία (Πορτογαλία)		466
Πλημμύρες στη διάρκεια του καλοκαιριού του 2005 (Αυστρία και Γερμανία)		573

Προσωρινός αμυντικός μηχανισμός για τη ναυπηγική βιομηχανία (Φινλανδία, Γερμανία και Πολωνία)	EE C 131, 28.5.2005 EE C 162, 2.7.2005	465
Ρόλος και χρηματοδότηση δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων (Γερμανία, Ιρλανδία και Κάτω Χώρες)		491
Ρυμουλκό για το Μπανγκλαντές (Ισπανία)	EE C 162, 2.7.2005	467
Συνδρομή προς τις ευρυζωνικές επικοινωνίες για την Ουαλία (Ηνωμένο Βασίλειο)		478
Σχέδια αναδιάρθρωσης στον κλάδο του άνθρακα (Γερμανία, Ουγγαρία και Πολωνία)		603
Σχέδιο επίδειξης για την παλιρροϊκή ενέργεια (Ηνωμένο Βασίλειο)		535
Σχέδιο παροχής ευρυζωνικών υπηρεσιών σε αγροτικές περιοχές (Ηνωμένο Βασίλειο)		478
Ταμείο αλληλεγγύης σε περίπτωση θεομηνιών (Ιταλία)		591
Τεχνολογικά κέντρα (Γερμανία)	EE L 295, 11.11.2005	522
Τροποποίηση του ελληνικού χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων		513
Τροποποίηση του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων της Φινλανδίας 2000-2006	EE C 223, 10.9.2005	513
Φορολογικές απαλλαγές για εταιρείες χαρτοφυλακίου 1929 (Λουξεμβούργο)		564
Φορολογικές εκπτώσεις της IRAP (Ιταλία)		550
Φορολογικές ελαφρύνσεις για επενδυτικά «οχήματα» ειδικευμένα σε εταιρείες χαμηλής κεφαλαιοποίησης (Ιταλία)		560
Φορολογικές ελαφρύνσεις υπέρ εταιρειών νεοεισηγμένων στο		562

χρηματιστήριο (Ιταλία)		
Φορολογικές ενισχύσεις για την εξαγορά βιομηχανικών επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες (Γαλλία)		570
Φόρος επί του ορυκτού φωσφόρου που περιέχεται στις ζωοτροφές με βάση τα φωσφορικά άλατα (Δανία)		583
Φόρος επί των κλιματικών αλλαγών (Ηνωμένο Βασίλειο)		595
Φορτηγά Volvo (Σουηδία)	EE C 230, 20.9.2005	538
Ψηφιακοί αποκωδικοποιητές (Ιταλία)		486